T.C.
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
TARİH BİLİMDALI

RUMLARIN ATİK AHKÂM DEFTERİ (H.1253-1273) (TRANSKRİPSİYON VE İNCELEMESİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ERSİN ACAR

TEZ DANIŞMANI
Doç. Dr. Mehmet SOLAK

BOLU, EKİM- 2024

BOLU, EKİM-24

KABUL VE ONAY SAYFASI

Ersin ACAR tarafından hazırlanan **"RUMLARIN ATİK AHKÂM DEFTERİ (H.1253-1273) (TRANSKRİPSİYON VE İNCELEMESİ)"** adlı tez çalışması jürimiz tarafından Tarih Anabilim Dalı Tarih Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olarak oy birliği ile kabul edilmiştir. 22/10/2024

Jüri Üyeleri	**İmza**
Danışman Doç. Dr. Mehmet SOLAK Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi	……
Üye Prof. Dr. Yusuf YILDIZ Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi	……
Üye Prof. Dr. Arif KOLAY Dumlupınar Üniversitesi	…….

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Onayı

Prof. Dr. İbrahim KÜRTÜL

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYAN

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir.

Aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

……

ERSİN ACAR

ÖZET

RUMLARIN ATİK AHKÂM DEFTERİ (H.1253-1273)
(TRANSKRİPSİYON VE İNCELEMESİ)
YÜKSEK LİSANS TEZİ
ERSİN ACAR
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
TARİH YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
(TEZ DANIŞMANI: DOÇ. DR. MEHMET SOLAK)
BOLU, EKİM – 2024
(IX + 516 SAYFA)

Bu tez Tanzimat Fermanı'nın ilanı öncesinden (1837/38) Islahat Fermanı'nın ilan edilmesi sonrasına (1856/57) kadar geçen sürede Osmanlı Devleti sınırları içindeki Rumların siyasî ve sosyal organizasyon yapısını ve bu yapının sosyo-politik yansımalarını ele almaktadır. Rumların Atik Ahkâm (H.1253-1273) defterinin metin değerlendirilmesinin oluşturduğu tezin ilk bölümünü, aynı defterin transkripsiyonun yapıldığı ikinci bölüm takip etmektedir. Tez [defter]in kapsadığı dönem içerisinde Rum tebaanın toplum organizasyonundaki dinî, sosyal, idarî ve malî tedbirlerin Osmanlı seçkinleri tarafından hayata geçirilme çabalarını ele alınmaktadır. Tezin ikinci kısmında ise Osmanlı Rum ahalisinin yaşadığı problemler ve bu problemlerin cevapları gözlemlenmekte ve bu bağlamda defterin zihnî arka planı ortaya konmaya çalışılmaktadır. Bu anlamda, bu tezin omurgasını oluşturan soru tam olarak Osmanlı siyasî merkezinin gayrimüslim tebaasıyla ilişkisi, diğer bir ifadeyle Osmanlı İmparatorluğu'ndaki gayrimüslimlerin 1839-1856 tarihleri arasındaki konumu hakkındaki sorudur.

ANAHTAR KELİMELER: Ahkâm defteri, Rum patrikliği, Metropolit, Piskopos, Rahip

ABSTRACT

RUMLARIN ATİK AHKÂM DEFTERİ (H.1253-1273)
(TRANSCRİPTİON AND REVİEW)
MASTER THESIS
ERSİN ACAR
BOLU ABANT IZZET BAYSAL UNIVERSITY
INSTITUTE OF GRADUATE STUDIES
DEPARTMENT OF HİSTORY
(SUPERVISOR: DOÇ. DR. MEHMET SOLAK)
BOLU, JUNE 2024
(IX + 516 PAGES)

This thesis addresses the political and social organizational structure of the Greek within the Ottoman Empire's borders from before the declaration of the Tanzimat Edict (1837/38) to after the proclamation of the Islahat Edict (1856/57) and the socio-political reflections of this structure. The first part of the thesis, formed by the text analysis of the Atik Ahkâm (H.1253-1273) register, is followed by the second part, which includes the transcription of the same register. During the period covered by the register, the thesis examines the efforts of the Ottoman elites to implement religious, social, administrative, and financial measures in the social organization of the Greek subjects. In the second part of the thesis, the problems faced by the Ottoman Greek population and the responses to these problems are observed, and in this context, the intellectual background of the register is attempted to be revealed. In this sense, the core question that forms the backbone of this thesis is precisely the relationship of the Ottoman political center with its non-Muslim subjects, in other words, the position of non-Muslims in the Ottoman Empire between 1839-1856.

KEYWORDS: Ahkâm defteri, Greek patriarchate, Metropolitan, Bishop, Priest,

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET ..... **v**

ABSTRACT ..... **vi**

İÇİNDEKİLER ..... **vii**

KISALTMA VE SEMBOLLER LİSTESİ ..... **viii**

TEŞEKKÜR ..... **ix**

1.GİRİŞ **1**

2. RUMLARIN ATİK AHKÂM DEFTERİ'NİN (H.1253-1273) İÇERİK ANALİZİ **5**

2.1 Atama ile İlgili Belgeler 5

2.2 Kiliselerin Fiziki Yapısının Korunmasıyla İlgili Belgeler 7

2.3 Miras ile İlgili Belgeler 9

2.4 Ceza ile İlgili Belgeler 10

2.5 Evlenme ve Boşanma ile İlgili Belgeler 12

2.6 Kilise ve Papazlara Müdahale Edilmemesi ile İlgili Belgeler 14

2.7 Diğer Şikâyetler 18

3. RUMLARIN ATİK AHKÂM DEFTERİ TRANSKRİPTSİYONU (H.1253-1273) **27**

4.SONUÇ **511**

KAYNAKÇA **515**

KISALTMA VE SEMBOLLER LİSTESİ

BOA: Başbakanlık Osmanlı Arşivi

C.: Cilt

H: Hicri

Haz.: Hazırlayan

h. Hüküm

M: Miladi

No.: Numara

s.: sayfa

S.: Sayı

T.C.: Türkiye Cumhuriyeti

TDV: Türk Diyanet Vakfı

TTK: Türk Tarih Kurumu

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın gerçekleştirilmesinde iki yıl boyunca değerli bilgilerini benimle paylaşan kendisine ne zaman danışsam bana kıymetli zamanını ayırıp sabırla ve büyük bir ilgiyle elinden gelenin fazlasını sunan, yanına çekinmeden gidebildiğim kıymetli hocam tez danışmanım Doç. Dr. Mehmet SOLAK'a yardımlarından dolayı teşekkür ederim.

Ayrıca hayatımın her alanında olduğu gibi tez çalışmamı hazırlarken de beni her aşamada destekleyen değerli eşim Emine ÖZTÜRK ACAR'a teşekkürü borç bilirim.

1.GİRİŞ

Tamamen farklı iki medeniyet olan Hristiyan Avrupa ile Osmanlı İmparatorluğu'nun karşı karşıya gelmesi her iki taraf için de bir meydan okumayı temsil ediyordu. Bu bağlamda bir taraftan yeni fethedilen bölgelerin nüfusu Osmanlı nizamına uyum sağlamak zorunda kalırken, diğer taraftan İstanbul merkezî yönetimi de yeni topraklar insicamında bir tür kaleydoskop devralmıştır. Zira Osmanlı siyaset anlayışının, kendi kendisine yeni fethedilen toprakların organizasyonu ile yeni ve farklı kültüre sahip nüfusla iyi ilişkilerin kurulmasını dayattığı ya da uyguladığı gayet iyi biliniyor. Belki de en önemli sorun farklı mezhep ve dini cemaatlerden oluşan bir nüfusun Osmanlı toplumunu çok dinli bir hale getirmesiydi. Nitekim Osmanlı Devleti çok uluslu ve çok mezhepli bir devlet olduğundan, bugünkü anlamda ulusal azınlıklardan değil, yalnızca dini topluluklardan (milletlerden) ve onların konumlarından bahsedebiliriz. Bu bağlamda 1856 ve sonrasına kadar dini cemaatlerden bahsettiğimizde, Roma Katolik, Yahudi (İsrailoğulları), Ortodoks (Rum-Doğu), Protestan ve İslam dini cemaatleri kastedilmektedir.

Osmanlı İmparatorluğu gayrimüslimlere yönelik uyguladığı politikanın dayandığı temel nokta, temas kurduğu yerli gayrimüslim nüfusu yumuşak ve hoşgörülü davranmak ve ayrıcalıklarla onların sadakat ve iltimasını kazanmaktı. Bu siyasi strateji, Osmanlı yöneticilerinin homojen bir devlet yaratma hedefinde hiç olmadıklarını bize göstermektedir. Hatta tam tersine Osmanlı iktidarı gayrimüslim cemaatlerin varlığını koruması için gerekli koşulları yaratmıştır. Böylece Osmanlı ülkesinde gayrimüslim cemaatler, ortak dini mensubiyete göre ve geniş bir özyönetim çerçevesinde milletler halinde örgütlenmiştir. Öyle ki, Osmanlı yönetimi dinî hoşgörü politikası çerçevesinde bünyesinde bulundurduğu farklı milletlerin öz benliklerini korumak amacıyla nizamlarını düzenleyerek bir anlamda onlarla ittifak yapmıştır (Ortaylı, 2000, s. 69-70; Tanör, 2017, s. 69; Eryılmaz, 1996, s. 47; Bozkurt, 1996, s. 9).

Aslında yukarıda tahlil ve teşhis etmeye çalıştığımız gayrimüslim sistemde her türlü itiraz yapılabilir, ancak bir şey inkâr edilemezdi: o da kesinlikle temel

insani değerlerden biri olan dinî inanç hakkına tecavüz. Zira bunda, Osmanlı devlet ve sosyal sisteminin iki şeye dayanması etkilidir: adalet ve vergi. Nitekim Osmanlı siyaset düşüncesinin en önemli parçası olan toplumsal tabakalaşmanın mantığı gereği devlet üretim yapmaktan ziyade vergi toplamakla yükümlüydü. Buna nazaran Osmanlı topraklarında yaşayan bütün vatandaşların maruz kaldığı herhangi bir haksızlık konusunda resmî makamlara şikâyet etme hakları vardı. Bu bağlamda herkes Divan'a şikâyette bulunabilir, şikâyetin değerlendirilmesinde ise mevki, yaş, cinsiyet, dil ayrımı gözetilmezdi. Ayrıca İslam Hukukunda olmayan temyiz kavramının aksine divanda kadıların verdiği kararlar da incelenir, haksızlık söz konusu ise hüküm bozularak yeni hüküm için durum kadıya iletilirdi. Hatta Osmanlı Devlet sınırları dâhilinde yaşayan veya ticaret amacıyla Osmanlı ülkesine gelen farklı din ve ırktan insanların da şikâyet hakkı gözetilmiş, yerli halk gibi adaletli bir yaşam sürmeleri için çalışılmıştır (İnalcık, 1988, s. 35-36; Mumcu, 1994, s. 431).

Herhangi bir Osmanlı reayası bu mebni politikanın uygulanmasında, zararının giderilmesi ya da uğradığı haksızlığın ve zorlukların telafi edilmesi amacıyla padişah veya onun yetkilendirdiği kişilere şikâyet etmek için farklı yollara başvuruyordu. Söz konusu yollardan ilki, tebaa kendisi bizzat İstanbul'a giderek şikâyetçi olduğu konu hakkındaki talebini iletebiliyordu. Diğer yol ise kişi Osmanlı başkentine gitmek yerine bir arz-ı hâl göndererek şikâyetini iletebiliyordu (Açıkel, 2012, s. 433; İnalcık, 1988, s. 36). Nitekim eşit haklara sahip olan gayrimüslimler de yerel halktan, yerel yöneticilerden ve kendi aralarında çıkan anlaşmazlıklar konularında şikâyet etme hakkına sahiplerdi. İstanbul idaresi ise söz konusu şikayetlerin çözümüne dair müsbet ya da menfi cevapları kesin bir dille veriyordu.

Bu bağlamda önceleri, geleneksel Osmanlı karar alma sürecinin en yüksek makamı olan Dîvân-ı Hümâyun hükümlerinin kaydedildiği siciller "Mühimme Defteri" ismiyle Osmanlı siyasî literatüründeki yerini almıştır. Ancak devletin önemli meselelerine dair sırları ihtiva eden mezkûr defterlerin ayrışma zemininde tezahürü ve ilk defa düzenlendikleri tarih konuları, henüz tam olarak bilinmediği de bir gerçektir. Dolayısıyla kayıt bağlamında Dîvân-ı Hümâyun tarafından tutulan en eski Mühimme Defteri Topkapı Sarayı Müzesi'nin arşivinde (TSMA) bulunan H. 951/952 (M. 1544/1545) tarihli defterdir (Türkmenoğlu, 2021, s. 34). Bunun yanı

sıra, Osmanlı devletinde başlangıçta merkezi idareyi ilgilendiren bütün siyasi ve hukuki işlere ait emirler ve bu hükümlerin kopyalarının Mühimme Defterlerine kaydolunduğu bilinmektedir. XVII. yüzyıla gelindiğinde Mühimme Defterlerine giren hükümler, konularına göre farklı defterlere kaydedilmeye başlanmıştır. Bunlar Şikâyet Defterleri, Ecnebi Defterleri, Name Defterleri, Ahkâm Defterleri ve daha sonraları Nişan Defterleri adında ayrı bir seri de kaleme alınmıştır (Gümrükçüoğlu, 2012, s. 177). Zira zamanla idari ve adli konularda ayrı defter türleri de toplanmaya başlanmıştır. Şikâyetler sonucu alınan kararlar 1059'dan(1649) itibaren "şikâyet" defterleri adıyla tutulmaya başlanmış XVIII. yüzyıl ortalarından itibaren bunlarda vilayetlere göre ayrılarak "ahkâm-ı şikâyet" adıyla anılmıştır. (Kütükoğlu, C. 31 s.519)

Zamanla oluşan bu ayrışma sonrasında ortaya çıkan, divani yazı stili ile yazılan Ahkâm Defteri tabiri, sadaret ve defterdarlık makamlarından çıkan resmî karar, talimat ve emir kayıtlarının bir arada tutulması amacıyla tutulan defterleri ifade etmeye başlıyordu. Buna dayanarak ahkâm defterleri sadece Osmanlı tebaasının değil, farklı milletlerin vatandaşları ile olan anlaşmazlıkları da içermektedir (Haliloğlu, 2011, s. 24). Dolayısıyla Ahkâm Defterleri adaletin ve devlet gücünün, Osmanlı İmparatorluğu'nun bir ucundan diğerine olabildiğince hızlı nakledildiğini işaret etmektedir (Şimşir, 1994, s. 363; Güldiken, 2007, s. 10).

Ahkâm defterlerinin başında genelde tanıtıcı bir başlık olur ve eyaletin idarecileri, defterin tutulmaya başlandığı tarih hakkındaki bilgiler burada bulunur. Bu defterde yer alan hükümler üç kısımda değerlendirilir: birinci kısımda hükmün muhatabı olan şer'i ya da örfi yetkiliye ayrı ayrı veya ikisine birden hitap yer alır; ikinci kısımda, hükmün verilmesine neden olan şikâyet konusu açıklanır; üçüncü kısım da ise meseleye getirilen çözüm yer almaktadır (Tapan, 2010, s. 10). Öte yandan, bu nitelendirilmelerin dışında Dîvân-ı Hümâyun hükümlerini içeren ve "ahkâm-ı şikâyet defteri" olarak isimlendirilen bir defter serisi karşımıza çıkmaktadır (Sahillioğlu, 1988, s. 551; T. C. Başbakanlık Osmanlı Arşivi, 2000, s. 76).

Ahkâm şikâyet defterlerinde yer alan konular incelendiğinde birinci derece mahkemelerde halledilemeyen sorunların, Dîvân-ı Hümâyun'a gönderildiği, bu meselelerin burada çözülmeye çalışıldığı, bunların hiçbir şekilde çözümsüz bırakılmadığı görülmektedir. Bu defterlerde; arazi, bağ, bahçe, hane, ağıl ve mera

yeri anlaşmazlığı, alacak verecek davaları, arazi sulama ve su mecrasının değiştirilmesi, Seyyitlerin vergi şikâyetleri, haksız yere vergi talebi miras ve mirasçılar arasındaki anlaşmazlıklar, yaylak kışlaklar ile ilgili meseleler, tevcihat ile ilgili hususlar, esnafların kendi şikâyetleri ve halkın kendilerinden şikâyetleri, faizle ilgili meseleler, iltizam verilmesi ile ilgili sıkıntılar, gayrimüslimlere herhangi bir sıkıntının verilmemesi hususunda uyarılar, kanuna aykırı olarak istenen vergi talebinin önlenmesi, mal ve eşyanın haksız yere gaspı, gibi şikâyetler ve bunlara getirilen çözümlere yer verilmiştir (Günay, 2013, s. 21-22). Öte yandan, şikâyet ya da ahkâm defterine yazılan hükümler doğrudan yerel yöneticilere yazılmışsa, bu hükümlerin bir nüshası da kadı sicillerine kaydedilirdi (Emecen, 2005, s. 135).

Ancak söz konusu Ahkâm defterleri sadece kaydı yapılan eyaleti kapsarken şikâyet defterinin tüm ülkeyi kapsadığı da yeri gelmişken vurgulanmalıdır (Kuş, 2008, s. 6). Zira Ahkâm defterlerinin eyaletlere göre ayrı ayrı tutulması, ihtiyaç halinde daha önce verilen bir kararı incelemede kolaylık sağlıyordu. Böylece yeni karar verilirken, bir taraftan önceki kararlar kolaylıkla incelenirken diğer taraftan yeni alınacak karar, eski karara bakılarak daha hızlı alınıyordu (Dündar, 2019, s. 8).

Reîsü'l-küttâb Mehmet Ragıp Efendi tarafından uygulanan bu sistem Dîvân-ı Hümâyun'un iş yükünü azaltmayı amaçlamaktaydı. 1750'lerden itibaren Ragıp Efendi'nin muhayyel bir görünmez eli devreye sokarak kayıt sisteminin kategorize etmesinden sonra kayıt evrakları tamamıyla ahkâm-ı şikâyet / ahkamü'ş-şikâyet ismiyle anılmaya başlanmıştır. Ragıp Efendi'nin yaptığı bu kategorize ile, XVI. yüzyıldan itibaren devletin genişleyen sınırlarının nüfus artışının ve devletin işleyişi içindeki aksaklıkların arttığının kabulü ile birlikte, Osmanlı merkezi yönetimine yapılan şikâyetler ile Dîvân-ı Hümâyun'un tuttuğu şikâyet defter sayısının artması arasındaki paralellik dikkat çekicidir (Dündar, 2019, s. 3-5).

2. RUMLARIN ATİK AHKÂM DEFTERİ'NİN (H.1253-1273) İÇERİK ANALİZİ

Osmanlı İmparatorluğu'nda yaşayan Rumlara ait Atik Ahkâm Defteri (H.1253-1273) incelendiğinde Devletin yapısı, Gayr-i Müslim vatandaşların şikâyetleri, bu şikâyetlere getirilen çözümler, Osmanlı bürokrasisinin işleyişi ile ilgili bilgiler, Rumların dini ibadetlerini rahatça ve usulüne uygun gerçekleştirebilmesi için gereken şartların sağlanması, Rum halkının dini merkezlerine görevli atanması, kiliselerin korunması, Rum vatandaşların ticari ilişkileri, haksız vergi alınmaması, Rum halkının evlilikleri ve boşanmaları, din değiştirme ve miras mallarını paylaşılması gibi konularla ilgili şikâyetleri ve bu şikâyetlere ait çözümler içeren padişah hükümlerinin kayıt altına alındığı anlaşılıyor.

İncelediğimiz bu defter, 1837-38/1856-57 yılları arasına ait olup dış yapısı ciltli, ebrusuz ve numaralama sayfa usulüne göre tasniflenmiştir. Toplamda 183 sayfadan meydana gelen defterde 1029 hüküm bulunmaktadır. Nitekim mezkûr defter 1839 ilâ 1856 yılları (Tanzimat Fermanı ve Islahat Fermanı) arasını kapsaması dolayısıyla, Osmanlı devlet aklının, Osmanlıcılık siyasi düşüncesi doğrultusunda tebaasına birçok hak tanıdığı ve onların sorunlarına nasıl çözümler getirdiğini göstermesi bakımından Osmanlıların temel kaynaklarından birisidir. Bu bağlamda yukarıda kısaca özetlemeye çalışılan defterin hükümlerini kısaca değerlendirilmesi çalışılan çerçeve için iyi bir özet teşkil etmektedir.

2.1 Atama ile İlgili Belgeler

Osmanlı Devleti bürokrasi düzeninin düzgün bir şekilde işlemesi için gerektiğinde görevli sayısını artırmaktan çekinmemiştir. Bu durum değerlendirildiğinde, işlerinde ehli olan kişilerin atama yapılması ve var olan kişilere eğitim verilmesi, işlerin daha düzenli ve hızlı bir şekilde sonuca ulaştırılmasının önemsendiğini açıkça göstermektedir. Nitekim hükümde Dîvân-ı Hümâyun kaleminin Mühimme odasında yazı işlerinin artmasına bağlı olarak, işlerin kolaylıkla yürütülmesi ve odadaki kâtiplerin daha iyi eğitim alması için yazı işlerinde uzman olan Mehmet Emin Sünuhi efendinin bu göreve atanması ve bu atanan kişinin odadaki kişilere eğitim açısından destek vermesi konusunda bilgi verilmiş ve bu talebin gerçeklemesinin padişahın iradesine bağlı olduğu da açıkça

belirtilmiştir. Bu şekilde Osmanlı bürokrasisinde bir taraftan işlerin aksamamasına özen gösterilirken diğer taraftan da liyakat usulüne uygun hareket ediliyordu. Öte yandan bu hüküm aydınlıkçı mutlakiyetin bürokrasi nizamını rasyonel bir şekilde sağlamaya çalıştığını tasvir etmeye çalışıyordu.[1]

İstanbul merkezi yönetimi, Metropolitlerin atamalarını net kurallarla belirlemişti. Patrik tarafından seçilen. Metropolitlik, kendini ispatlamış, saygı gören piskoposlar arasından seçiliyordu. Buna göre Patrik liyakat usulüne uygun olarak, metropolit adayını belirler ve bu kişi Patrikhanenin onayına sunuluyordu. Bu bağlamda Patrik, önce bizzat kendi mührü ve imzasını taşıyan resmi bir belge ile bu atamaya onay veriyor, sonra Dîvân-ı Hümâyun'un olurunu bekliyordu. İstanbul merkezi yönetiminden onay alan Metropolitlere berat (atama belgesi) veriliyordu. (Kütükoğlu, 1988, C.5, s.472)

Yine bir başka hükümde Sakız Adası kaymakamı Hüseyin Sücudi'ye ve Sakız Adası naibine gönderilen emirde, Rum Patrikhanesine bağlı Sakız Adası ve çevresinin metropoliti Gregorios adlı rahibin vefat ettiği ve rahip Neokitos'un liyakatli ve dürüst olması hasebiyle Patrikhane tarafından metropolitliğe seçilmiştir. Bu atamanın yerine getirilmesi amacıyla Rum Patriği ve başkentte bulunan metropolit topluluğu padişah makamından arz ve talepte bulunmuşlardır. Nitekim usul gereği gerekli şartlarını içeren beratın daha sonra düzenlenip verilmek üzere adı geçen kişinin atamasına karar verilmiştir.[2]

Diğer bir belgede ise Rum Patrikhanesi'ne bağlı olarak, 11600 akçe peşkeş (hediye) ve padişah beratıyla (belgesiyle) Yenişehir, Tırhala, İzdin, Ermiye ve çevresinin metropoliti olan rahip Antimos, İznikmid ve çevresinin metropolitliğine atanmıştır. Dolayısıyla rahip Antimos'un idaresindeki eski yerlerin metropolitliğine ise, Ananya getirilmiştir.[3] Hatta bu beratın (atama belgesi) alınabilmesi için belirli bir ödemenin yapıldığını da yeri gelmişken belirtmeliyiz.

Diğer bir ifadeyle Antimos'un 5600 akçe ödemesi koşuluyla metropolitlik görevine atanması konusu İstanbul'dan talep edilmiştir. Ayrıca bu beratta atanan metropolitin yetkili olduğu bölgede:

[1] BOA, A.DVNS.GMC. d.00002.00002, s.1, n.1.
[2] BOA, A.DVNS.GMC. d.00002.00003, s.3, n.7.
[3] BOA, A.DVNS.GMC. d.00002.00005, s.7, n.12.

- Rum topluluğu, Büyük küçük piskoposlar, Papazlar, keşişler, diğer din adamlarının Antimos'a itaat etmeleri gerektiği,
- Metropolitin yetki alanındaki kilise ve manastırların tamir bakım işlerinin metropolitin izniyle yapılacağı ve kimsenin müdahale edemeyeceği,
- Ölen rahip ve din adamlarının vasiyetlerinin metropolit tarafından yerine getirileceği,
- Piskopos ve papazların dini törenlerdeki yapmış oldukları yanlışlardan dolayı cezalandırılacağı,
- Metropolitin izni olmadan dini kurallara aykırı olarak nikâh kıyan papazların cezalandırılacağı,
- Kilise ve manastırlara ait bağ, bahçe, vakıf arazileri ve diğer emlaklara herhangi bir dış müdahale olmaksızın metropolit tarafından yönetileceği,
- Metropolite ait kilise ve manastırlarda yapılan evlilik ve boşanmaların sadece metropolit ve onun atayacağı yetkili bir kişi tarafından yapılacağı,
- Ölen rahip ve din adamlarının vasiyetleri patrik, metropolit ve piskoposlar tarafından kabul edileceği ve Rum şahitlerin dini mahkemelerde dinleneceği,
- Patriklik ve Metropolitliğe ait olan yıllık vergiler, nikâh ücretleri ve diğer dini hizmetler için gerekli olan tüm vergiler eskiden olduğu gibi Metropolitin yetkisi altında toplanacağı belirtilmiştir.

Bu belgeden hareketle Metropolitlerin görev alanlarında geniş yetkileri olduğu açıkça görülmektedir. Dolayısıyla Rum halkının sorunlarının çözümü, adil Devlet düzeninin ve toplumsal huzurun sağlaması noktalarında Osmanlı ülkesinde görev yapan Metropolitlerin görevlerinin oldukça önemli olduğu anlaşılmaktadır.[4]

2.2 Kiliselerin Fiziki Yapısının Korunmasıyla İlgili Belgeler

Hrazgrad kazasında Marinasuyu adlı yerde bulunan bir papazın kurallara aykırı olarak ev ve konaklama yerleri inşa etme isteği reddedilmiş ve gereğinin yapılması için ilgili makama bilgi verilmiştir. Bu bilgiden hareketle Osmanlı İmparatorluğu'nun şehir planlamasında ve bina yapımı gibi konularda kuralları uygulayarak titiz davrandığı düşünülebilir.[5]

[4] BOA, A.DVNS.GMC. d.00002.00004, s.5, n.11.
[5] BOA, A.DVNS.GMC. d.00002.00003, s.4, n.8.

Başka bir örnekte ise Karesi Sancağı'na bağlı Soma Kazası'nda Hatip Hanı olarak bilinen yerin Rumlar tarafından yıllık olarak kiralanarak ayin yapmak üzere kullanılmakta iken kurallara aykırı olarak yeni odalar yapılmış ve bu odalarda mahalle okullarına gönderilmeyen küçük çocuklara eğitim vermekteydiler. Bu durumun yapılmaması için bölge yetkilisi uyarıda bulunsa da bu hareketlere devam etmişlerdir. Dolayısıyla Osmanlı İmparatorluğu bu odaların kapatılması ve çocukların mahalle mekteplerinde okutulması için Rum Patrikliği'ne uyarıda bulunmuştur. Bu durumdan hareketle İstanbul merkezi yönetiminin kiliselerin kurallara aykırı hareket etmesini engelleme isteğinde olduğunu söyleyebiliriz.[6]

Osmanlı İmparatorluğu kiliselerin kurallara aykırı bir şekilde yapılaşması engel olmaktaydı. Bununla birlikte çeşitli sebeplerle fiziki yapısı bozulmuş ve ibadet yapılması zorlaşan kiliselerin tamiri ile de bizzat ilgilenmiştir. Tırhala Kazasına bağlı Beryatos adlı yerde bulunan Rum Kilisesi'nin çatısı, duvarları ve içinde bulunan papaz odaları zamanla ve yoğun kar ve yağmur nedeniyle harap olmuş ve yıkılma noktasına gelmiştir. Bu durum, Rum cemaatinin ayinlerini gerçekleştirmekte zorluk yaşamalarına sebep olduğundan, harap olan yerlerin tamir edilmesini Rum tebaası Bab-ı Âli'den istemiştir. Bu tür eski kiliselerin tamiri talep edildiğinde, öncelikle şeriatın ve şehir mimarının bilgisi dâhilinde keşif ve ölçümler yapılarak uzunluk ve genişlik ölçüleri belirlenip bir kâğıda çizilmesi ve ardından gerekli işlemlerin yapılması için resmi yazılarla birlikte Dersaadet'e (başkent) sunulması gerekmektedir. Adı geçen kilise gerçekten eski ve mevcut durumda harap halde ise, şeriatın bilgisi dâhilinde etraflıca araştırılıp belirlenerek tamir edilmesi gereken yerlerin tespit edilmesi, uzunluk ve genişlik ölçülerinin belirlenerek bir kâğıda çizilmesi, resmi yazılar ve raporla birlikte şevketli hükümdara sunuluyor ve resmi çizimin de takdim edilmesi için emir veriliyordu. Osmanlı Devleti din, dil, ırk ayrımı yapmadan Osmanlıcılık (ittihat-ı anasır) fikir akımı doğrultusunda hareket ederek, kiliseleri tamir etmiş, Rum halkının ibadetlerini rahatça gerçekleşmesini sağlamıştır. Bu şikâyet ve çözüme bakarak Osmanlı Devleti'nin sosyal devlet anlayışına sahip olduğu yorumu yapılabilir.[7]

[6] BOA, A.DVNS.GMC. d.00002.00003, s.4, n.9.
[7] BOA, A.DVNS.GMC. d.00002.00078, s.153, n.796

2.3 Miras ile İlgili Belgeler

Osmanlı ülkesinde yaşayan rahiplerin vefat etmelerinden sonra kalan mirasının Osmanlı hazinesi tarafından değil, Rum Patrikhanesi tarafından tasviye edilmesi uygun görülmüştür. Ve bu karar sadece rahipler ile sınırlı kalmayıp Rum halkı içinde uygulanması padişah kararınca belirtilmiştir. Bu durum Osmanlı Devleti'nin Rum vatandaşlarının mallarını hiçbir şekilde devlet hazinesine aktarmadığını ve Rum vatandaşlarının özel mülkiyet hakkını koruduğunu göstermektedir.[8]

Kuşadası ve Manisa naiplerine gönderilen bu hükümde: İstanbul ve çevresindeki Rum Patriği ve İstanbul'da ikamet eden metropolitler topluluğunun padişah makamıma sundukları mühürlü arzuhallerde, Rum Patrikhanesi'ne bağlı olan Kuşadası ve Manisa ve çevresinin metropoliti Antimos isimli rahibin sorumluluğundaki yerlerde, mirasçısız ölen piskopos ve keşiş ve rahiplerin bıraktıkları malların, padişah hazinesi için metropolit ve vekilleri tarafından alınması ve yönetilmesi gerektiği belirtilmiştir. Ancak, bu süreçte, devlet hazinesi memurları, mirasçısız mallar bizlere ait diyerek bu mallara el koymakta ve böylece şartlara aykırı olarak müdahalede bulunmakta ve rahatsızlık yaratmıştır. Bu sebeple, bu müdahalelerin engellenmesi için padişah emrinin çıkarılması talep edilmiştir. Kayıtlara başvurulduğunda, mirasçısız ölen piskopos ve keşiş ve rahiplerin nakit ve eşyaları, taşınır ve taşınmaz malları ve kiliselerine ait her ne varsa, metropolit veya tayin ettiği vekiller tarafından devlet hazinesi için alındığı görülmektedir. Devlet hazinesi memurları, mirasçısız malların Devlete ait olduğunu söyleyerek müdahale etmemeleri istenmiştir. Daha önceki padişah emirleri doğrultusunda, mirasçısız olanların malları devlet hazinesine alınacak, mirasçısı olanların mallarına ise el konulmayacaktır. Bu esaslar yeniden belirlenmiş ve padişah emri doğrultusunda uygulanması istenmiştir.[9] Belgede Dîvân-ı Hümâyun yerel yönetici ve memurlara haksız bir uygulama yapmamaları konusunda uyarıda bulunmuştur. Nitekim Rum Halkı ve Patrikhane mallarının kanunlar çerçevesinde korunduğunu görmekteyiz.

Diğer bir örnek olan Galos Kazası naibine gönderilen hükümde: İstanbul ve çevresindeki Rum Patriği ve İstanbul'da ikamet eden metropolitler topluluğunun

[8] BOA, A.DVNS.GMC. d.00002.00003, s.4, n.10.
[9] BOA, A.DVNS.GMC. d.00002.00006, s.9-10, n.23.

padişah makamıma sundukları mühürlü arzuhallerinde, Rum Patrikhanesi'ne bağlı olan Galos ve çevresinin metropoliti Grigoryus isimli rahibin iltizamında bulunan yerlerde, mirasçısız ölen piskopos ve keşiş ve rahiplerin bıraktıkları malların, padişah hazinesi için metropolit ve vekilleri tarafından alınması ve yönetilmesi gerektiği belirtilmiştir. Ancak, bu süreçte, Devlet hazinesi memurları, mirasçısız mallar bize ait diyerek bu mallara el koymuş ve böylece şartlara aykırı olarak müdahalede bulunarak rahatsızlık yaratmışlardır. Bu sebeple, müdahalelerin engellenmesi için padişah emrinin çıkarılması talep edilmiştir. Şartlar ve gerekler incelendiğinde, mirasçısız ölen piskopos ve keşiş ve rahiplerin nakit ve eşyaları, taşınır ve taşınmaz malları ve kiliselerine ait her ne varsa, metropolit veya tayin edilen vekilleri tarafından Devlet Hazinesi'ne alındığı anlaşılmaktadır. Devlet hazinesi memurlarının, mirasçısız malların Devlete ait olduğunu söyleyerek bu tür kaos çıkarmaları yasaklanmıştır. Önceki padişah emirleri doğrultusunda, mirasçısız olanların malları devlet hazinesine alınacak, mirasçısı olanların mallarına ise el konulmayacaktır. Bu esaslar yeniden belirlenmiş ve padişah emri doğrultusunda uygulanması istenmiştir.

Bu belgelerden de anlaşılacağı üzre aynı durumum farklı iki bölgede karşımıza çıktığını görmekteyiz. Dolayısıyla Osmanlı İmparatorluğu kilisenin mirasçısı olmayan mallarının Devlet kontrolüne alınacağı ve mirasçısı olan malların ise mirasçılarına bırakılacağı şeklinde hüküm vermiştir. Ayrıca bu malların toplanması konusunda devlet görevlilerinin haksız müdahale bulunmasına karşı da uyarıda bulunmuştur. Bu uyarının toplum içerisinde huzursuzluk ve kargaşa çıkmasını engellemeye yönelik bir eylem olduğu açıkça anlaşılmaktadır.[10]

2.4 Ceza ile İlgili Belgeler

Osmanlı ülkesinde bulunan Rum Patrikleri belirli bir düzen ve kurallar içerisinde görevlerini yerine getirmekteydi. Patriklerin bu kurallara uygun davranıp davranmadığı yine devlet tarafından kontrol edilmekteydi.

Yapılan şikayetlerde, Osmanlı Devleti'nde patrikhanelerin işleyişi ve metropolitlerin görevleri her ne kadar belirli kurallar ile belirlenmiş olsa da bu kurallara riayet etmeyen, başına buyruk hareket eden verilen emirleri yerine

[10] BOA, A.DVNS.GMC. d.00002.000010, s.18, n.53

getirmeyen patrikhanelerin ve metropolitlerin var olduğu görülmektedir. Osmanlı Devleti bu duruma sessiz kalmamış ve gerekli cezayı uygulamıştır. Örneğin:

İstanbul ve çevresindeki Rum Patriği'nin kapı kethüdası Yorgaki'nin oğlu Kirilos adlı rahip, ibadet kurallarına aykırı ve delilik derecesinde uygunsuz davranışlarda bulunduğu için, önceki Patrik tarafından şikâyet edilmiştir. Bu durum üzerine padişahın emriyle, adı geçen rahip Mısır'da bulunan Tur-i Sina Manastırı'na ömür boyu sürgün edilip oraya kapatılmıştır.[11] Söz konusu hüküm, Rum Patrikhanesi'nde yaşanan bir olaya dair detaylar, imparatorluk emirleri ve dini kurallar çerçevesinde verilmiştir. Ayrıca bu süreçte hem dini otoritelerin hem de imparatorluk emirlerinin yaptırım gücü vurgulanmaktadır.

Bosna Eyaleti Valisi vezir Hurşit Paşa'ya ve Bosna Kadısı'na gönderilen hükümde: Bosna ve çevresindeki metropolü yöneten Berofitos isimli rahibin sorumluluklarına ilişkin olarak, kilise liderleri, papazlar, rahipler ve manastır mensuplarının metropol tarafından cezalandırmasına herhangi bir müdahalede bulunulmaması ve söz konusu kişilerden herhangi birinin tutuklanması (Bab-ı Ali'nin izniyle) işlemini metropolitlerin yapmasının gerekli olduğu belirtilmiştir. İstanbul ve çevresinde bulunan metropol cemaatinden padişaha sunulan arzuhal üzerine, metropol tarafından efrad-ı re 'ayadan olmayan kilise liderleri, rahipler ve manastır mensuplarının cezalandırılmasına ve hükümetin izniyle tutuklanmalarına kimse tarafından müdahale edilmemesi ve bu konunun daha önce belirtildiği şartlara göre yapılması istenmiştir.[12] Bu hüküm, Osmanlı İmparatorluğu'nun dini liderleri ve kurumları kontrol altında tutmak istediğini göstermektedir. Zira Kilise liderlerinin ve diğer ruhban sınıfı mensuplarının cezalandırılması ve tutuklanması konularında metropolitin yetkili kılınması, dini otoritenin kendi iç işlerinde özerkliğini koruduğunu, ancak bu özerkliğin devletin izni ve gözetimi altında olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum, Osmanlı İmparatorluğu'nun merkezi yönetiminin taşradaki dini otoriteler üzerinde etkin bir denetim mekanizması kurduğunu ve yerel yönetimlerin bu merkezi denetimden bağımsız hareket etmesine izin verilmediğini ortaya koymaktadır. Ayrıca söz konusu hüküm Osmanlı İmparatorluğu'nda dini liderler ve devlet arasındaki ilişkilerin nasıl yapılandırıldığını ve düzenlendiğini gösteren bir evraktır. Zira hüküm, dini

[11] BOA, A.DVNS.GMC. d.00002.00065, s.128, n.611.
[12] BOA, A.DVNS.GMC. d.00002.00089, s.175, n.983.

otoritelerin belirli bir özerkliğe sahip olduğunu, ancak bu özerkliğin devletin kontrolü ve izni altında gerçekleştiğini vurgulamaktadır. Bu durum, Osmanlı yönetiminin dini ve sivil otoriteler arasındaki dengeyi nasıl sağladığını ve toplumsal düzeni koruma konusundaki stratejilerini anlamak açısından önemli bir örnek teşkil etmektedir.

2.5 Evlenme ve Boşanma ile İlgili Belgeler

Ahkâm Defteri içindeki kayıtlı hükümler Rum halkının evlenme ve boşanma ile ilgili işlerinde yetkili kişinin bölge metropoliti olduğunu belirtmektedir. Örnek bir sorun olarak Rum Patrikliği'ne bağlı Kuşadası ve Manisa'da bazı Rumlar, mahkemelere ve mahalle imamlarına başvurarak mevcut eşleri varken dinlerine aykırı olarak başka bir kadın veya erkekle evlenmek istemişlerdir. Bu sebeple çocukları perişan ve başıboş kalmıştır. Bu durum ile ilgili şikâyet dile getirildiğinde İstanbul merkezi yönetimi, evlilik ve nikâh kıyma gibi konulara metropolit veya onun vekilinden başka kimsenin müdahale etmemesi ve bu tür taleplerle mahkemelere ve mahalle imamlarına gittiklerinde taleplerinin reddedilmesi emredilmiştir. Ayrıca patrik ve metropolitlerin izni olmadan papazların dinlerine aykırı nikâh kıymamaları gerektiği ve Rum topluluğunun ancak üç defaya kadar evlenebileceği, bu sayının aşılması durumunda bunun dinlerine aykırı olduğu için izin verilmemesi gerektiği belirtilmiştir.[13] Evrakta Rum halkının evlenme ve boşanma işlemlerinde yetkili kişinin metropolit olduğunu belirtilmektedir. Nitekim bu tarz dini meselelerde sivil mahkemelerin ve diğer sivil otoritelerin yetkisiz olduğunu, bu tür konuların tamamen dini otoriteye bırakıldığını da göstermektedir. Osmanlı İmparatorluğu'nun çok dinli ve çok etnik yapısında, her dini topluluğa kendi iç işlerini yönetme yetkisi tanınmış, nitekim bu durumun da İmparatorluğun hukuki çeşitliliğini yansıttığını söyleyebiliriz. Belgede belirtilen şikâyetler, mevcut eşleri varken başka biriyle evlenmek isteyenlerin çocuklarının perişan ve başıboş kaldığını belirtmektedir. Yerel öneticilere verilen hükümde ise, Devletin sosyal düzeni koruma sorumluluğunu üstlendiğini ve aile yapısının korunmasının toplumsal istikrar için önemli olduğunu vurgulamaktadır. Evlilik ve boşanma gibi konularda dini liderlerin yetkili olması, bu tür sosyal sorunların önlenmesi açısından kritik bir rol oynamaktadır.

[13] BOA, A.DVNS.GMC. d.00002.00005, s.7, n.15.

Kesne ve Mihaliç Kazaları naiblerine gönderilen diğer bir hükümde ise: İstanbul ve çevresindeki Rum Patriği ve İstanbul'da ikamet eden metropolitler topluluğunun padişah makamına sundukları mühürlü arzuhallerde, Rum Patrikhanesine bağlı Hüdavendigar sancağında, Kesne ve Mihaliç Kazaları köylerinde, Rum cemaati mahkemelerine ve mahalle imamlarına başvurmuşlardır. Mevcut eşleri var iken ayinlerine aykırı olarak başka bir eş almak istediklerini ifade ve beyan etmeleri üzerine, nikâh ve boşanmalarının yapıldığı ve bu sebeple çocuklarının sefil ve perişan kaldıkları belirtilmiştir. Bu durumdan hareketle belirtilen yerlerde yaşayan Rum cemaatinin nikâhlarının akdi ve feshi hususlarına, İznikmid ve çevresinin metropoliti Antimos isimli rahip veya vekilinden başkasının müdahale etmemesi ve bu sebeple mahkemelere ve mahalle imamlarına başvurduklarında reddedilmeleri gerektiği belirtilmiştir. Önceki kayıtlara bakıldığında Rum cemaatinin ayinlerine göre nikâhlarına patrik ve onun tayin ettiği vekillerinden başkasının karışmaması gerektiği ve bu tür Patrik ve Metropolit ve vekillerinin bilgisi ve izni olmadan, onların sorumluluğundaki papazların ayinlerine aykırı nikâhlar yapılmaması gerektiği anlaşılmıştır. Ayrıca zimmi (gayrimüslim) cemaatinde kadın boşamak veya üzerine kadın almak, eşlerinin ölümünden sonra ancak üç defaya kadar evlenebileceği belirtilmiş ve daha fazlasının ayinlerine aykırı olması nedeniyle, bu tür kişilere izin verilmemesi ve disiplin cezası uygulanması gerektiği, adı geçen Patriğe verilen padişah beratı ve diğer emsallerine verilen padişah emirlerinde yer aldığı görülmüştür.[14] Bu belge, Osmanlı İmparatorluğu'nda Rum Ortodoks topluluğunun evlilik ve boşanma işlemlerine ilişkin düzenlemeleri ve bu düzenlemelerin nasıl uygulandığını anlamak için önemli bir kaynaktır. Metin, dini ve sivil otoriteler arasındaki yetki paylaşımını, sosyal düzenin korunmasını ve dini kuralların sıkı bir şekilde uygulanmasını vurgulamaktadır. Bu bağlamda, Osmanlı İmparatorluğu'nun çok dinli yapısında hukuki ve toplumsal düzeni nasıl sağladığını ve dini toplulukların iç işlerine nasıl müdahil olduğunu göstermesi açısından değerlidir. Patrik ve metropolitlerin izni olmadan papazların nikâh kıymamaları gerektiği ve Rum topluluğunun ancak üç defaya kadar evlenebileceği belirtilmiştir. Bu durum Osmanlı İmparatorluğu'nun dini kuralların sıkı bir şekilde uygulanmasını sağladığını ve dini liderlerin bu kuralları denetlemekle sorumlu

[14] BOA, A.DVNS.GMC. d.00002.000016, s.30, n.96.

olduğunu da göstermektedir. Ayrıca dini kurallara uyulmaması durumunda ise sivil otoritelerin devreye girdiği ve gerekli yaptırımları uygulandığı da anlaşılmaktadır.

Diğer bir belgede ise İstanbul ve çevresindeki Rum Patrikleri ve İstanbul'da ikamet eden metropolit topluluğu, Rum Patrikliğine bağlı Alaşehir, Gördüs, Denizli, Uşak ve Kula Kazalarında yaşayan Rum cemaatinden, mahkemelere ve mahalle imamlarına başvurarak evli olmalarına rağmen, geleneklerine aykırı olarak başka bir eş almak istediklerini belirtmişler. Bu durum sonucunda çocuklarının sefalet içinde kalıp perişan oldukları anlaşılmıştır. Bu nedenle söz konusu yerlerde yaşayan Rum topluluğunun evlilik ve boşanma işlemlerine, metropolitleri olan Daniel isimli rahip veya onun vekilinden başka kimsenin karışmaması gerektiği ve bu tür durumlarla ilgili mahkemelere ve mahalle imamlarına başvurulduğunda taleplerin reddedilmesi gerektiği şeklinde bir ferman çıkarılmasını istemişlerdir. Hükümde, Rum topluluğunun evlilik işlemlerinin sadece Patrik veya Patrik tarafından atanmış vekiller tarafından yürütülmesi gerektiği ve başka kimsenin bu işlere karışmaması gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca, Patrik ve Metropolitler tarafından belirlenmiş yetkililer dışında kimsenin, geleneklere aykırı nikâh kıymaması gerektiği, zimmî (gayrimüslim) topluluklarının kadınlarını boşamak veya kadın üzerine kadın almak ve eşleri öldüğünde üç defadan fazla evlenmek gibi geleneklere aykırı davranışlarına izin verilmemesi gerektiği, bu tür durumlarda cezalandırılmaları gerektiği de vurgulanmıştır.[15] Belgeler ve hükümler bize gösteriyor ki Osmanlı ülkesinde farklı yerlerde yaşanan aynı durumlara karşı alınan tedbirlerin toplumsal düzeni sağlama noktasında kararların tutarlı olduğunu göstermesi açsından değerlidir. Zira durum değerlendirildiğinde Osmanlı Devleti'nin Rum halkının aile yapısını korumayı amaçladığını ve toplum içinde huzursuzluk çıkmasını önlemek için çalıştığını söyleyebiliriz

2.6 Kilise ve Papazlara Müdahale Edilmemesi ile İlgili Belgeler

Osmanlı Devleti'nde adalet kavramı sadece yönetim işlerinde adil davranmak değildir, dini özgürlükler ve azınlık haklarının güvence altına alınmasını da içermektedir. (Budak, 2016, s.268)

Tırnova Naibine gönderilen Hükümde: İstanbul ve çevresindeki Rum Patrikleri ve İstanbul'da ikamet eden Metropolit topluluğu, Metropolit ve papazların

[15] BOA, A. DVNS. GMC. d.00002.00019, s.35-36, n.120.

evlerinde ses çıkarmadan İncil okumalarına engel olunmaması gerektiği ve ayinlerin yapılmasına sadece para almak amacıyla yerel yöneticiler ve diğer yetkililer tarafından müdahale edilmemesi gerektiği Metropolitlere verilen beratlarda belirtilmiştir. Rum Patrikliği'ne bağlı olan Tırnova ve çevresinin Metropoliti Penaratos isimli rahibin sorumluluğundaki Tırnova Kazasına bağlı İrve köyü civarındaki Hozanka mahallesinde yaşayan bir papaz belirlenen kurallara uyulmadan rahatsız edildiğini ve zarar gördüğünü belirterek, bu tür haksızlıkların engellenmesi ve ortadan kaldırılması için İstanbul merkezi yönetiminden ferman çıkarılmasını talep etmiştir. Bu arzuhale dayanarak İstanbul merkezi yönetimi, Metropolit Penaratos'un elinde bulunan beratlarda belirtilen şartlar doğrultusunda hareket edilmesi, benzer durumların önlenmesi için emir vermiştir.[16] Rum Patrikleri ve Metropolitlerin evlerinde İncil okumalarına engel olunmaması ve ayinlerin yapılmasına yönelik haksız müdahalelerin önlenmesi gerektiği de vurgulanmaktadır. Bu evrak bize gösteriyor ki, Osmanlı İmparatorluğu'nun dini özgürlükleri koruma politikasını ve farklı dini toplulukların ibadetlerini serbestçe yapmalarına olanak tanıdığını da göstermektedir. Dini özgürlüklerin korunması, Osmanlı yönetiminin hoşgörü politikalarının bir parçası olarak da değerlendirilebilir. Bu belge, Osmanlı İmparatorluğu'nda Rum Ortodoks Kilisesi'nin dini özgürlüklerini ve haklarına ilişkin düzenlemeleri anlamak için önemli bir evraktır. Metin, dini özgürlüklerin korunması, dini kurumların ekonomik bağımsızlığı, yerel yönetim ile dini liderler arasındaki ilişkileri, hukuki ve idari düzenlemeler ve dini-sivil otorite dengesini sağlama çabaları açısından değerlidir. Osmanlı İmparatorluğu'nun dini hoşgörü politikaları ve farklı dini toplulukların haklarını koruma konusundaki yaklaşımı, bu tür evraklar ile somutlaşmaktadır. Bu bağlamda,

Dimetoka Naibine gönderilen diğer bir Hükümde ise: İstanbul ve çevresindeki Rum Patrikleri ve İstanbul'da ikamet eden Metropolit topluluğunun, İstanbul yönetim merkezine sundukları bir dilekçe de ise, Metropolit ve papaz topluluklarının evlerinde ses çıkarmaksızın İncil okumalarına engel olunmamasını talep etmişlerdir. Ayrıca, örfî (yerel) yetkililerin sadece rahatsızlık vermek amacıyla, "*Mülkünüzde ve odanızda liturya (dini tören) ve İncil okuyorsunuz, kandil asmışsınız, mum yakmışsınız, iskemle ve tasvir (ikon) koymuşsunuz, perde*

[16] BOA, A. DVNS. GMC. d.00002.00022, s.42, n.143.

asmışsınız, buhur yakmışsınız ve elinizde değnek tutmuşsunuz," gibi bahanelerle Rum halkının rahatsız edilmemesi, dini törenlerini icra etmelerine müsaade edilmesini istemişlerdir. Bu dilekçeye göre, yerel yöneticiler ve diğer yetkililerin, şeriata aykırı olarak ve haksız yere para talep ederek bu insanlara zulmetmemesi gerektiği, metropolitlerin eline verilen beratlarda belirtilmiştir. Rum Patrikliği'ne bağlı olan Dimetoka Kazasına bağlı Ortaköy nahiyesi piskoposu Yuvanikyos isimli rahibin sorumluluğundaki nahiyeye bağlı Oran köyünde yaşayan bir papazın bu şartlara aykırı olarak rahatsız edildiği ve zarar gördüğü anlaşılmıştır. Bu nedenle, bu tür haksızlıkların engellenmesi ve ortadan kaldırılması için ferman çıkarılması istenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda, belirtilen şartlar Piskopos Yuvanikyos'un elinde bulunan beratlarda açıklanmış olup, bu şartlara uyulması emredilmiştir.[17] Belge, Rum Patrikleri ve Metropolitlerinin, dini ritüellerini evlerinde sessiz bir şekilde icra etmelerine izin verilmesini talep etmektedir. Bu durum, Osmanlı İmparatorluğu'nun dini hoşgörü politikalarının bir yansımasıdır. Devlet, farklı dini grupların ibadetlerini serbestçe yapmalarına olanak tanımış ve dini özgürlükleri koruma altına almıştır. Yerel yetkililerin dini ritüelleri bahane ederek haksız yere para talep etmemeleri gerektiği belirtilmektedir. Ayrıca, Osmanlı İmparatorluğu'nun dini liderlerin ve toplulukların ekonomik sömürüye maruz kalmalarını engelleme çabasını yansıtmaktadır. Devlet, dini özgürlüklerin yanı sıra ekonomik bağımsızlığı da koruma altına almıştır. Evrak Osmanlı İmparatorluğu'nda Rum Ortodoks Kilisesi'ne mensup dini liderlerin ve toplulukların dini özgürlüklerini ve haklarını korumak için alınan önlemleri ve bu önlemlerin nasıl uygulandığını anlamak için önemli bir kaynaktır. Metin'in, dini özgürlüklerin korunması, dini ritüellere saygı, hukuki düzenlemeler, ekonomik sömürünün önlenmesi ve merkezi otoritenin müdahalesi gibi konuları da vurguladığı anlaşılmaktadır.

Diğer bir bölgede ise yine aynı durum söz konusudur. Rum Patriği'ne bağlı Tırnova ve çevresindeki metropolit olan İlaryon adlı rahibin yetki alanında bulunan Tırnova kazasına bağlı Dranova köyünde, Keseryak mahallesinde yaşayan bir papaza haksız ve uygunsuz şekilde müdahale edildiği ve rahatsızlık verildiği bildirilmiştir. Metropolit ve papazların evlerinde ses çıkarmadan İncil okumalarına

[17] BOA, A. DVNS. GMC. d.00002.00019, s.36, n.123.

izin verilmesi gerektiği ve bunun engellenmemesi gerektiği İstanbul merkezi yönetimi tarafından açıkça belirtilmiştir.[18]

Ayrıca Osmanlı Devleti birçok kilisenin usulsüz denetlenmemesi için de birçok hüküm yayınlamıştır.

Örneğin, Aydın Eyaleti Valisi Vezir Halil Kâmili Paşa'ya ve Çeşme Kazası Naibine verilen Hükümde ise: Rum patrikliğine bağlı Manisa ve çevresinin metropoliti Antimos isimli rahibe verilmiş olan berat şartlarına göre, Metropolitliğe bağlı yerlerde eski zamanlardan itibaren korunan ve tasarruf edilen kilise ve manastırların, padişah emri olmadan kimse tarafından el konulmaması ve padişah emri olmadan Devlet memurları tarafından buyrukla *"kilise ve manastırları teftiş ederiz"* diyerek saldırıda bulunmamaları gerektiği belirtilmiştir. Ancak Metropolitliğe bağlı Çeşme kazasına bağlı Alacadde köyü dışında bulunan Aya Nikola kilisesine bazı kişiler tarafından buyrukla *"teftiş ederiz"* diyerek saldırıda bulunulup rahatsız edildikleri bildirildiğinden, bu saldırıların engellenmesi için fermanımın çıkarılmasını talep etmişlerdir. İstanbul ve çevresindeki Rum Patrikleri ve İstanbul'da ikamet eden metropolit topluluğu tarafından sunulan dilekçe üzerine yapılan incelemede, Metropolit Antimos'a verilmiş olan beratın şartlarına göre bu tür haksız uygulamaların ve rahatsız edici durumların önlenmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu nedenle, beratta belirtilen şartlara göre hareket edilmesi ve hukuka aykırı durumların meydana gelmemesi emredilmiştir.[19] Evraktan hareketle Osmanlı İmparatorluğu'nun çeşitli bölgelerinde yaşayan dini azınlıkların haklarının korunması ve dini kurumların keyfi müdahalelere karşı korunması gerektiği İstanbul merkezi yönetimince sağlanmaya çalışılmıştır.

Osmanlı ülkesinde çok uluslu yapı gereği farklı ibadet mekanları ve bu mekanların kendilerine ait ibadet gelenekleri vardı. Rum halkında ise dini inançlarının bir gereği olarak ve inananların uzaktan duyulabilmeleri için çanlar bir kuleden çalınırdı. Kilise çanları, ibadet edenlerin ortak bir hizmet için kiliseye gitme zamanını gösteren ve ibadet edenlerin kiliseye gelmeden de dua etme zamanının bir göstergesiydi. Ayrıca düğün veya cenaze töreni gibi özel günlerde de çalınırlardı. Osmanlı Devleti de ülkesinde bulunan kiliselerin çan çalmasına izin

[18] BOA, A. DVNS. GMC. d.00002.00010, s.18, n.56.
[19] BOA, A. DVNS. GMC. d.00002.00087, s. 171, n.947.

verirdi. Ancak bazı bölgelerde bulunan yerel yönetici ve zabitlerin bu duruma karşı çıkarak kiliselerin çan çalmasını engellediği ve kiliseleri çeşitli bahaneler üreterek rahatsız ettiği Dîvân-ı Hümâyun'a sundukları dilekçelerinden anlaşılmıştır. "*İstanbul ve çevresindeki Rum Patriği ve İstanbul'da ikamet eden Metropolitlerin sundukları mühürlü dilekçelerde, Rum Patrikliği'ne bağlı Edirne Metropoliti Grikoryus adlı rahibin sorumluluğundaki Kırkkilise'de bulunan Penaiye Kemiş adlı kilisede ayinlerin yapılacağı zaman, halkın kiliseye gelmesi için tahta çalmanın öteden beri gelen bir âdet olduğu, ancak yerel yönetim yetkilileri ve diğer zabitler tarafından bu uygulamaya karşı çıkıldığı belirtilmiştir. Bu müdahalenin ve karşı çıkmanın engellenmesi için İstanbul merkezi yönetimine talepte bulunulmuştur*." Bu talep üzerine Dîvân-ı Hümâyun'dan çıkan kararda, Kırkkilise'de halkın ayin günlerinde aşırı gürültü yapmadan kiliseye gelmesi için tahta çalmalarına müdahale edilmemesi gerektiği ve bu alınan karara bölge yerel yöneticisinin de riayet etmesinin zorunluluğu belirtilmiştir.[20] Ayrıca bu kararın sadece şikâyete konu olan bölge için değil, Osmanlı ülkesinde Rum halkının bütün kiliseleri için geçerli olduğunu gösteren padişah hükümleri incelemiş olduğum Rumların Atik Ahkâm Defteri (H1253-1273) 'de yer almaktadır.

2.7 Diğer Şikâyetler

Osmanlı Devleti'nin kilise, havra ve manastırlar ile ilgili politikaları belirlemesinde şüphesiz en etkili olduğu kaynak, İslam hukukunun zimmilerin ibadetleri ile hükümleridir. Kura-ı kerimde din ve vicdan özgürlüğü ayetler ile güvence altına alınmıştır. (A. Koyuncu, 2014, S.16, s.39)

İstanbul Merkezi Yönetimi'nin din ve vicdan özgürlüğüne örnek olarak almış olduğu hükümde ise İstanbul ve çevresindeki Rum Patriği ve İstanbul'da ikamet eden Metropolitlerin sundukları dilekçelerinde, Rum Patrikliği'ne bağlı Kuşadası, Manisa ve çevresinin metropoliti Antimos adlı rahibin sorumluluğu altında olan Tire, Güzelhisar, Aydın, Ödemiş ve Bayındır Kazalarında yaşayan bazı Gayr-i Müslimlerin rızası olmadan zorla Müslüman yapılmak istendiği ve bu nedenle rahatsız edildiklerini belirtmişlerdir. Bu tür zorlamaların ve saldırıların önlenmesi için İstanbul merkezi yönetiminden yüksek emir verilmesi talep edilmiştir. Bu şikâyet üzerine Dîvân-ı Hümâyun'dan çıkan karar incelendiğinde

[20] BOA, A. DVNS. GMC. d.00002.00012, s.22, n.71

Antimos'a verilen beratta bu tür uygulamaların yasak olduğu belirtilmiş olup, bölge idarecisinin bu ve buna benzer durumlara derhal müdahale edip engellemesi gerektiği belirtilmiştir.[21] Evrak, Rum Ortodoks Patrikliği'ne bağlı bölgelerde yaşayan Gayr-i Müslimlerin zorla Müslüman yapılmak istendiği ve bu nedenle rahatsız edildiklerini belirtmektedir. Devlet, dini özgürlüklerin korunmasını önemli bir ilke olarak benimsemiş ve bu ilkenin ihlal edilmesine karşı tedbirler almıştır. Zira bölge idarecisinin bu tür zorlamalara ve saldırılara derhal müdahale etmesi gerektiğinin belirtilmesi bu duruma örnek teşkil eder. Bu evrakta ki karar, merkezi otoritenin yerel yöneticiler üzerindeki denetimini ve yerel düzeydeki dini özgürlük ihlallerine karşı aldığı tedbirleri de göstermektedir. Osmanlı İmparatorluğu, merkezi otoritenin müdahalesiyle yerel düzeydeki ihlalleri önlemeye çalışmış ve dini toplulukların haklarını koruma altına almıştır. Ayrıca bu evrak Osmanlı İmparatorluğu'nda dini özgürlüklerin korunmasına yönelik politikaları ve bu politikaların uygulanmasına ilişkin durumları gösteren önemli bir kaynaktır. Ayrıca evrakta bahsedilen konulara baktığımızda, dini özgürlüklerin korunması, zorla din değiştirme uygulamalarının yasaklanması, merkezi otoritenin müdahalesi, toplumsal huzurun sağlanması ve dini liderlerin rolü gibi konuları vurguladığını görmekteyiz. Ayrıca İstanbul merkezi yönetiminin çok dinli yapısında hukuki ve toplumsal düzeni nasıl sağladığını ve dini toplulukların haklarını nasıl koruduğunu anlamak için bu belge önemli bir örnek teşkil eder. Bu bağlamda, Osmanlı İmparatorluğu'nun dini hoşgörü politikaları ve farklı dini grupların haklarını koruma konusundaki yaklaşımı, bu tür belgelerle somutlaşmaktadır. Osmanlı Devleti'nde gayrimüslimlerin rızaları olmadan zorla Müslüman yapılmalarının engellenmesi gerektiği gibi gerçekten İslam'ı kabul edenlerinde bu süreçte herhangi bir rahatsızlık yaşamaması gerektiği vurgulanmıştır. Bu durum istimalet politikasının uygulandığının en güzel örneklerindendir.

Osmanlı ülkesindeki diğer şikayetlere baktığımızda Osmanlı İmparatorluğu'nda vergiler kamu hizmetlerinin yerine getirilebilmesi için en önemli mali kaynaklardır. Osmanlı tarihinde vergi konusu büyük önem taşımaktadır. Halk ile ilişkilerde temel belirleyici rol vergi olmuştur. Reaya statüsünde olanlar vergi mükellefi sayılmış, bu yükümlülüğün dışında kalanlar ise muaf adı altında toplanmıştır. Osmanlı Devleti'nde askeri yani (Bera'ya) yönetici

[21] BOA, A. DVNS. GMC. d.00002.00018, s.33, n.106,114.

kısım vergiden muaftı. Ayrıca, bazı imtiyazlı şehir ve eyaletler, din görevlileri, birtakım askeri yükümlülükleri veya devletin sunduğu bazı hizmetleri (yol veya köprü gibi yerlerin bakımı, bir madenin işletilmesi vb.) yerine getiren kimseler (bazen bir veya birkaç köy halkı) bazı vergilerden muaftı. (M. Akdağ, 1971, s.241)

Her ne kadar Osmanlı İmparatorluğu vergi sisteminde adaletli olmaya çalışılsa da yerel yöneticiler tarafından bazı haksızlıkların yapıldığı görülmektedir. Bu duruma örnek vermek gerekirse Tur-i Sina Başpiskoposu ve Cebel-i Musa'daki keşişler topluluğu, Dîvân-ı Hümâyun'a sundukları mühürlü dilekçelerinde, Tur-i Sina'daki rahiplerin fakir olduğu ve bir gelir kaynakları olmadığını, yalnızca Osmanlı topraklarında rızasıyla verenlerden topladıkları yardımlarla geçindiklerini belirtmişlerdir. Tur-i Sina rahiplerinden Beronimos adlı rahip, Filibe, Sofya, Samako, Niş, Şehirköy ve Köstendil Kazalarına vekil olarak atanmıştır. Bu rahibin görevini yerine getirmesine kimse tarafından müdahale edilmemesi ve engellenmemesi gerektiği de belirtilmiştir. Ayrıca bu konuyla ilgili gerekli araştırma yapıldığında, rahiplerden ve kiliselerden İskenderiye, Reşid ve diğer limanlarda herhangi bir vergi veya harç talep edilmemesi gerektiği, kadılar, mirmiranlar, mirlivâlar, mütesellimler ve diğer yetkililerin bu işlere karışmaması gerektiği açıkça belirtilmiştir. Nitekim, Cebel-i Musa'daki rahipler için kendi piskoposları dışındaki şehir ve eyalet Patriklerinin de karışmaması gerektiği Piskoposun beratında yer almaktadır. Yardım ve bağış toplamak için atanan rahiplerin geçtikleri yerlerde cizyedârlar tarafından cizye talep edilmemesi ve diğer yetkililer tarafından vergi ve benzeri taleplerle rahatsız edilmemeleri gerektiği yazılan evraktan açıkça anlaşılmaktadır. Yukarıdaki şikâyete verilen cevaptan anlaşıldığı üzere kiliselerin Osmanlı topraklarında yardımlar toplamasına izin verildiği ve bu süreçte herhangi bir müdahale veya zorlamaya maruz kalmamaları gerektiği hakkında hukuki ve idari bir düzenlemeyi içermektedir.[22] Tur-i Sina Başpiskoposu ve Cebel-i Musa'daki keşişler topluluğunun, ekonomik olarak durumu iyi olmayan rahiplerin geçimlerini sağlamak için Osmanlı topraklarında yardım topladığını belirtmektedir. Ayrıca bu durum, Osmanlı İmparatorluğu'nun dini kurumların mali bağımsızlığını koruma çabalarını yansıtmaktadır. Osmanlı Devleti, dini liderlerin ve kurumların ekonomik olarak bağımsız olmalarını ve dini faaliyetlerini sürdürebilmelerini sağlamak için gerekli düzenlemeleri yapmıştır.

[22] BOA, A. DVNS. GMC. d.00002.00017, s.32, n.101.

Nitekim Beronimos adlı rahibin çeşitli Kazalarda yardım toplamak için vekil olarak atanmasının ardından, bu görevin yerine getirilmesine kimsenin müdahale etmemesi gerektiği de belirtilmektedir. Zira bu durum merkezi otoritenin dini liderlerin faaliyetlerini koruma altına aldığını ve yerel yetkililerin keyfi müdahalelerini engellemeye çalıştığını göstermektedir. Ayrıca Osmanlı İmparatorluğu, dini liderlerin yetkilerini ve görevlerini güvence altına almak için merkezi otoritenin gücünü kullanmıştır.

Bu bağlamda yine diğer bir evrağı incelediğimizde ise, Rum halkının ibadet merkezi, kiliselerin gelir kaynağı olan ve kiliseye ait olan bağ, bahçe, çiftlik, dükkân, tarla, çayır, ev ve meyve ağaçları ve diğer gayrimenkuller, manastırlar ve benzeri kiliseye vakfedilmiş olan mallar ve hayvanların bakımı nasıl yönetilmesi gerektiği kurallarla belirlenmişti. Bu kurallara uyulması yine Osmanlı'nın denetimi altındaydı. Nitekim yapılan şikâyet ve istekler de bunu doğrular niteliktedir. Dîvân-ı Hümâyun görevlilerinden Ayazmend ve çevresindeki Kazaların vergi tahsildarı Mustafa Rüştü, kadı (naib) ve müftü ve meclis üyelerine verilen hükümde: Kudüs-i Şerif ve çevresindeki Rum Patriği, Mesih topluluğunun önderi Atnaşyos rahibin eline verilen yüksek dereceli belgeye göre, eski zamanlardan beri kendi ibadetleri gereğince kiliselerine ait bağ, bahçe, çiftlik, dükkân, tarla, çayır, ev ve meyve ağaçları ve diğer gayrimenkuller, manastırlar ve benzeri kiliseye vakfedilmiş mallar ve hayvanlar nasıl yönetiliyorsa adı geçen Patrik de aynı şekilde yönetmelidir ve başka taraflardan müdahale edilmemelidir.[23] Belge, Rum halkının ibadet merkezi olan kiliselerin gelir kaynakları olan bağ, bahçe, çiftlik, dükkân, tarla, çayır, ev ve meyve ağaçları gibi gayrimenkuller ile manastırlar ve diğer kiliseye vakfedilmiş malların nasıl yönetileceğini belirtmektedir. Bu evrak Osmanlı İmparatorluğu'nda dini vakıf mülklerinin yönetimine ilişkin ayrıntılı kuralların varlığını ve bu kuralların titizlikle uygulandığını göstermektedir. Zira belge de Vakıf mülklerinin yönetimi, dini toplulukların ekonomik sürdürülebilirliği ve ibadetlerini devam ettirebilmeleri açısından kritik öneme sahiptir. Kudüs-i Şerif ve çevresindeki Rum Patriği Atnaşyos rahibin eline verilen yüksek dereceli belgeye de atıfta bulunulmaktadır. Bu durumda, dini liderlerin yetki ve sorumluluklarının resmî belgelerle belirlendiğini ve bu belgelerin hukuki geçerliliğe sahip olduğu da anlaşılmaktadır. Bu tür belgeler, dini liderlerin vakıf mülklerini yönetme yetkilerini

[23] BOA, A. DVNS. GMC. d.00002.00036, s.69, n.261.

tanımlamakla birlikte, dini yetkilinin sınırlarını belirlemekte ve koruma altına almaktadır. Bölge idarecisine İstanbul merkezi yönetimi tarafından gönderilen yazıda Ayazmend ve çevresindeki Kazaların vergi tahsildarı, kadı, müftü ve meclis üyelerine verilen dini vakıf mülklerinin yönetimine müdahale etmemeleri gerektiği belirtilmiştir. Belge de bize gösteriyor ki yerel yetkililerin dini vakıfların işleyişine karışmaması gerektiği belirtilmiş olup ayrıca merkezi otoritenin bu konuda kesin talimatlar verdiğini de göstermektedir. Nitekim Osmanlı İmparatorluğu, yerel yetkililerin dini özgürlükleri ihlal etmesini önlemek için merkezi denetimi etkin bir şekilde kullanmıştır. Zira bu evrakın Osmanlı İmparatorluğu'nda dini vakıf mülklerinin yönetimine ilişkin kuralları ve bu mülklerin denetlenmesine yönelik alınan önlemleri anlamak için önemli bir kaynak olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca evrak, dini vakıf mülklerinin yönetimini, Devletin denetim ve koruma rolünü, hukuki düzenlemeleri, yerel yetkililerin müdahale etmeme yükümlülüğünü, dini ve ekonomik bağımsızlığı, tarihsel sürekliliği ve gelenek gibi konuları vurgulamaktadır.

Diğer bir Galos ve Argalaşti naiplerine gönderilen hüküm de ise: İstanbul ve çevresindeki Rum Patriği ve İstanbul'da bulunan Metropolitler cemaatinin, İstanbul merkezi yönetimine sundukları mühürlü arzuhallerinde, reaya (halk) sınıfının Metropolitlere ödemesi gereken mirî (devlete ait) resimleri (vergileri) verecek paraları olmadığı için, bu vergilere karşılık kumaş ve elbise veya para verdiklerinde, mola yerlerinde ve iskelelerde vergi, hediye ve harç talepleriyle gümrük memurları tarafından hiçbir şekilde rahatsız edilmemesi ve metropolitlerin kendi tüketimleri için ürettikleri bağ mahsullerini ve zimmi (gayrimüslim) halk tarafından bağış adı altında verilen şıra, yağ, bal ve diğer ürünleri getirirken iskelelerde ve kapılarda gümrük memurları tarafından gümrük, vergisi ve diğer şeyler talep edilmemesi, Metropolitlere verilen beratlarda yazılı şartlar arasındayken, Rum Patrikliği'ne bağlı Galos ve Argalaşti ve çevresinin metropoliti Matseos adlı rahibin bu tür eşyalar ve yiyecekleri yanlarında getirirken kapılarda ve iskelelerde gümrük vergisi talebiyle rahatsız edilmekte olduğu beyanını vermişlerdir. Bu müdahalelerin önlenmesi için İstanbul merkezi yönetimine emir istemeleriyle başvurmuşlardır. Yapılan incelemede, söz konusu metropolitin beratında bu şartların yazılı olduğu görülerek, bu şartlara uygun hareket edilmesi gerektiği ferman gereği bu tür olumsuzlukların yaşanmaması için müdahale

edilmesi gerektiği belirtilmiştir.[24] Evrak, metropolitlerin ve Rum halkının devlete ödemesi gereken mirî (devlete ait) vergileri ödeyemedikleri için kumaş, elbise ve para verdiklerini belirtmektedir. Bu malların taşınması sırasında gümrük memurlarının vergi ve diğer taleplerle Rum halkına karşı müdahale etmemesi gerektiği vurgulanmaktadır. Ayrıca bu evrak, Osmanlı İmparatorluğu'nun dini liderlere ve onların cemaatlerine belirli muafiyetler tanıyarak ekonomik bağımsızlıklarını koruma çabasında olduğunu yansıtmaktadır. Zira Vergi ve gümrük muafiyetleri, dini liderlerin ve toplulukların mali yüklerini hafifletmek için alınan önemli bir önlemdir. Belgeden Metropolitlerin tüketimleri için ürettikleri bağ mahsulleri ve gayrimüslim halk tarafından bağış adı altında verilen ürünlerin gümrük memurları tarafından vergiye tabi tutulmaması gerektiği anlaşılmaktadır. Ayrıca İstanbul merkezi yönetiminin dini liderlerin ekonomik faaliyetlerini koruma altına aldığını ve yerel yetkililerin keyfi uygulamalarını engellemeye çalıştığını da göstermektedir. Osmanlı İmparatorluğu, merkezi otoritenin müdahalesiyle dini özgürlükleri ve ekonomik bağımsızlığı güvence altına almıştır. Metropolit Matseos'un şikâyeti üzerine yapılan incelemelerde beratlarda belirtilen şartlara uygun hareket edilmesi gerektiği belirtilmiş olup ayrıca, Osmanlı İmparatorluğu'nun şikâyetleri ciddiye aldığını ve hukuki düzenlemelerin uygulanmasını sağlamak için gerekli müdahalelerde bulunduğunu da göstermektedir. Ayrıca Osmanlı İmparatorluğu'nun sosyal Devlet anlayışı ile hareket ettiğini ve halkın isteklerini ve ihtiyaçlarını Rum halkını zorlamayacak şekilde yeniden düzenlediğini de göstermektedir. Metin'in vergi ve gümrük muafiyetleri, merkezi otoritenin koruyucu rolü, hukuki düzenlemeler, yerel yetkililerin müdahale etmeme yükümlülüğü, dini ve ekonomik bağımsızlık ve şikâyetlerin değerlendirilmesi konularını vurguladığını da söyleyebiliriz.

Diğer bir evrakı değerlendirdiğimizde ise, Osmanlı Devleti'nin Metropolitlere vermiş olduğu beratta da belirtildiği üzre Metropolit, vekilleri ve Piskoposların şer'i davalarının İstanbul'da şeyhülislam huzurunda görülmesi kararlaştırılmıştır. Bu durum Dîvân-ı Hümâyun'un yüksek yargı merci olduğunun göstergelerinden bir tanesidir. Rum Patrikhanesi'ne bağlı Isparta ve çevresinin Metropoliti Militos isimli rahibe verilen yüksek dereceli beratta, Metropolit, vekilleri, adamları ve Piskoposların şer'i davalarının sadece İstanbul'da Şeyhülislam

[24] BOA, A. DVNS. GMC. d.00002.00024, s.45, n.156.

huzurunda görülmesi gerektiği de belirtilmiştir. Ayrıca, Metropolitin kimseye borcu ve kefaleti olmadığı halde, selefinin borcundan dolayı Metropolite şeriata aykırı bir şekilde müdahale edildiği için bu müdahalenin önlenmesi gerektiği ifade edilmiştir. Zira bu tür davalar açılacak olursa bu davaların İstanbul'da görülmek üzere İstanbul merkezi yönetimine havale edilmesi gerektiği vurgulanmıştır.[25]

Diğer evrakta ise, İstanbul Merkezi Yönetimi'nin Şahane Kapıkulu Süvarilerinden Narde Kaymakamı Hacı Ahmed'e ve Narde Kazası Naibi'ne verilen hükümde: Rum Patrikliğine bağlı olan Narde ve Metropolitlik görevini üstlenen Sofronyos adındaki rahibe verilen yüksek berat şartlarına göre, Metropolitliğe bağlı olan kiliseler ve manastırlarda elde edilen ürünlerin hesaplarının görülmesi ve atama yapılması sırasında dışarıdan müdahale edilmemesi gerektiği belirtilmiştir. Ancak, metropolitliğe bağlı olan kiliseler ve manastırlarda elde edilen ürünlerin hesaplarının görülmesi ve atanması sırasında dışarıdan müdahale edildiği belirtilerek bu durumun engellenmesi Dîvân-ı Hümâyun'dan talep edilmiştir. Bu talep doğrultusunda, İstanbul'da bulunan ve Rum Patriği ile İstanbul'da ikamet eden Metropolit cemaati tarafından sunulan durum ile ilgili talep doğrultusunda yapılan başvurularda Patriklik görevlisi tarafından belirtilen berat şartlarına uygun olarak yazılı talimatın aksine hareket eden ve uygulamayan kişilere karşı gereken müdahalenin yapılması istenmektedir. Osmanlı Devleti kiliselerde Metropolitlere verilen berat şartlarına uyulması hususunda çok titiz davranmış olup bununla ilgili bölge kadısı, naibi, yerel yöneticisine uyarılarda bulunmuş ve merkezi otoriteyi bu kişiler aracılığı ile sağlamaya çalışmıştır.[26]

Diğer bir evrakta ise, Elçilerin Saygıdeğer Valisi ve Kudüs Şerifi Mahkemesine gönderilen belgede: Her yıl Kudüs'e büyük bir ziyarette bulunan Rum vatandaşları, Kudüs'teki manastır rahiplerine hediye ve bağışlarını vakfetmekte ve sunmaktadırlar. Ancak bu ziyaretçilerden vefat edenlerin yanlarında bulunan eşyalar, askeri görevliler ve hazine müfettişleri tarafından zorla alınmakta veya müdahale edildiğinden bahsedilmektedir. Bu durumu önlemek amacıyla ilgili hususta talepte bulunulmuşlardır. Ayrıca Kudüs'te bulunan Rum topluluğu, rahipler ve keşişler Kudüs için bağışlar ve yardımlar olarak bıraktıkları paraları ve diğer eşyaları, Patrikleri nezaretinde alınmalı ve kabul edilmelidir. Evrakta kurallara ve

[25] BOA, A. DVNS. GMC. d.00002.00073, s.144, n.721.
[26] BOA, A. DVNS. GMC. d.00002.00090, s.177, n.991.

yasalara aykırı herhangi bir müdahale veya saldırı olmamasına özen gösterilmesinden bahsedilmiştir.[27] Belge, Rum vatandaşlarının her yıl Kudüs'e yaptıkları hac ziyaretlerinin ve bu ziyaretler sırasında manastırlara yapılan hediye ve bağışların korunması gerektiğini belirtmektedir. Kudüs'teki Rum topluluğunun, rahiplerin ve keşişlerin bağış ve yardımlarının Patrikleri nezaretinde alınması ve kabul edilmesi gerektiği de söylemektedir. Ayrıca bu durum dini vakıfların ve bağışların düzenli ve adil bir şekilde yönetilmesini sağlamaktadır. Nitekim bu karar Osmanlı İmparatorluğu'nun, dini liderlerin ve kurumların mali bağımsızlığını ve ekonomik sürdürülebilirliğini koruma amacıyla bu tür düzenlemeler yaptığını da göstermektedir. Osmanlı İmparatorluğu, dini özgürlükleri ve ibadet haklarını güvence altına alarak, farklı dini grupların dini ritüellerini serbestçe yerine getirmelerine olanak tanımıştır. Bu tür ziyaretlerin korunması, Osmanlı'nın dini hoşgörü politikalarının bir parçası olduğunu da söyleyebiliriz. Osmanlı İmparatorluğu Rum vatandaşların haklarını ülkenin her tarafında korumaya özen göstermiş ve bununla ilgili kararlar almaktan çekinmemiştir. Ayrıca bu evrak, Osmanlı İmparatorluğu'nun dini ziyaretçilere ve onların mülklerine saygı gösterilmesini sağlama çabalarını yansıtmaktadır. Askeri ve hazine görevlilerinin keyfi müdahalelerini engellemek ve devletin dini özgürlükleri koruma konusundaki kararlılığını da göstermektedir. Metin, dini özgürlüklerin korunması, askeri ve hazine görevlilerinin müdahalesinin önlenmesi, dini vakıfların ve bağışların yönetimi, hukuki ve idari düzenlemeler, merkezi otoritenin denetim rolü ve toplumsal düzenin korunması gibi konuları vurgulamaktadır.

Osmanlı Devleti Rumların Atik Ahkâm Defteri (H.1253-1273)'ni genel hatları ile incelediğimizde:

- Rum patrikhanelerine metropolit atama emri,
- Papazların kiliseleri izinsiz bir şekilde, konaklama yeri haline getirmemeleri ile ilgili hükümler,
- Kilisenin Divan-ı Hümayun tarafından belirlenmiş kuralların dışına çıkmaması ile ilgili hükümler,
- Metropolitlerin yetkilerini belirleyen hükümler,

[27] BOA, A. DVNS. GMC. d.00002.00083, s.163-164, n.888.

- Rum halkının evlilik ve boşanmalarında mağduriyet yaşanmaması için alınan tedbirler,
- Rum halkının ibadetlerini yerine getirmeleri için alınan kararlar,
- İbadet için kiliselerde çan çalma geleneğine izin verilmesi ve bu duruma karşı engellemelerin yapılmaması ile ilgili hükümler,
- Kiliselerin tamir ve onarımı ile ilgili hükümler,
- Rum halkının dini görevlilerinin vefatının ardından kalan malların mirası ile ilgili hükümler,
- Kiliselerin Vergi muafiyetleri, gelir kaynakları ile ilgili hükümler,
- Görev ve sorumluluklarını yerine getirmeyen amacının dışında kullanan papazların Rum halkının şikâyeti üzerine cezalandırılması ile ilgili hükümler,
- Rum halkının alacak verecek davaları ile ilgili hükümler,
- Rum halkının din değiştirmeye zorlanmaması ve kendi isteği ile Müslüman olanların rahatsız edilmemesi ile ilgili hükümler,
- Kiliselerin Osmanlı Dîvân-ı Hümâyun istekleri ile ilgili hükümler.

Ve birçok şikâyet, talep yazısı ve bu şikâyetlere, taleplere getirilen çözümler ile ilgili hükümlere ulaşılabilir.

3. RUMLARIN ATİK AHKÂM DEFTERİ TRANSKRİPTSİYONU (H.1253-1273)

[Kapak Sayfası][28]

Rumların Atîk Ahkâm Defteri

1253 ilâ 1273

[S.1][29]

h.1

Dîvân-ı Hümayun kaleminin Mühimme odasında müstahdem ketebe beğlikçi kisedârı bulunan bendelerinin zîr-i kumandasında ise de içlerinde oturmayıp beğlik odasında bulunduğuna ve gün be gün gerek oda-i mezkûrun mesâlih ve ketebesi tekessür etmekde ve gerek kisedârlık meşgûliyeti aranmakda olduğuna mebnî yine ânın kumandasında olur ise de mühimme-nüvîs ketebenin içinden birinin kalemce bazı imtiyâzla zâbit nasbı suhûlet-i maslahat ve dikkati mûceb ve müste‘idân ketebenin bir kat dahi hüsn-i terbiye ve mazbûtiyetlerini müstevcib olacağından ve hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûndan ve kalem-i mezbûr mühimme-nüvîsânı mütehayyizânından Mehmed Emin Sünuhi Efendi bendeleri kalem-i mezbûrun kudemâsından ve hâce âdem olarak cümle indinde mer‘î ve mu‘teber ve fî-hadd-i zâtihi kendüsi âlim ve hünerver olmağla evâmir-i mühimme müdîrliği yahud mümeyyizliği ünvânıyla mûmâ ileyh (boş) kullarının zâbit nasbı münâsib gibi hâtır-güzâr olduğundan arz ve iş‘âra cesâret olundu ol vechile oda-i mezkûra zâbit nasbı ve mûmâ ileyh bendelerinin ta‘yîni tensîb buyrulduğu hâlde refte refte kalemince tezâyüd-i maaşına bakılmak üzre tîz elden diğer takrîr-i çâkerîde dîvân kalemine nakli gösterilen piskopos kitâbetinin mûmâ ileyh bendelerine ihâlesi münâsib gibi görünmüş ise de husûsât-ı mezkûrenin ol vechile icrâsı mütevakkıf-ı irâde-i seniyyeleri olan mevâddan idüği ma‘lûm-ı devletleri buyruldukda emr ü fermân hazret-i veliyyü’l-emrindir.

h.2

Seniyyü’l-himemâ behiyyü’ş-şiyemâ inâyetlü utûfetlü oğlum efendim hazretleri

Dîvân-ı hümâyûn kaleminin mühimme odasında müstahdem ketebe beğlikçi

[28] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00001
[29] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00002

kisedârı bulunan bendelerinin zîr-i kumandasında ise de içlerinde bulunmadığından varta-i mezkûr mesâlih ve ketebesi dahi gün be gün tekessür eylediğinden içinden birinin kalemce bazı imtiyâzât-ı mahsûsa ile zâbit nasbı muhsenâtı müstelzim olacağından bahisle hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûndan ve kalem-i mezbûr mühimme-nüvîsânı mütehayyizânından Sünuhi Efendi bendelerinin evâmir-i mühimme müdîrliği veyahud mümeyyizliği nâmıyla zâbit nasbı husûsuna ve rehâbîn-i nasarâya dâir bazı berevât-ı şerîfe ve evâmir-i aliyye mâliye kaleminde rü'yet ve menâhib-i dîvâniyeden olarak piskopos mukâta'acılığı dahi ber vech-i münâvebe şuna buna tevcîh olunmakda ise de bazen hilâf-ı şurût ve nizâm karışık şeyler vukû' bulduğundan ba'd-ezîn kuyûdâtın dîvân-ı hümâyûn kalemine nakli maddesine dâir beğlikçi-i dîvân-ı hümâyûn Hadim Efendi bendelerinin iki kıt'a takrîri manzûr-ı âlî-i hazret-i şâhâne buyrulmak üzre mersûl-i sûy-ı utûfîleri kılındı vâkı'â oda-i mezkûr muharrem ve mu'tenâ mahall olup mûmâ ileyh Sünuhi Efendi kulları dahi ehil ve erbâb olarak efendi-i mûmâ ileyhin inhâsı vechile oda-i mezkûre zâbit nasbı kalemce muhsenâtdan olduğundan unvân-ı mezkûreden biriyle me'mûr kılınması ve milel-i nasârâya müte'allik şurût ve nizâm fi'l-hakîka öteden berü dîvân-ı hümâyûn kaleminde mukayyed ve mazbût olduğuna binâen mesâlih-i vâkı'alarının teşvîşden kurtarılması zımnında kalem-i mezbûrda bulunan kuyûdât-ı sâirenin dîvân kalemine nakli her vechile münâsib olacağından ber mûceb-i inhâ îcâb ve iktizâsının icrâsı ve bu cihetle piskopos mukâta'acılığı lağv olunacağına ve mûmâ ileyh Sünuhi Efendi kullarının me'mûriyeti cihetiyle vâridâtının refte refte kalemce tezâyüd bulacağına nazaran şimdilik işbu piskopos kitâbeti zikr olunan hıdmete ilhâk-ı dâimî sûretle mûmâ ileyh uhdesine ihâle kılınması husûslarında ne vechile irâde-i seniyye-i mülûkâne şeref-sünûh buyrulur ise iş'ârı menût-ı himmet-i behiyyeleridir.

h.3

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Resîde-i ihtirâm olan işbu emirnâme-i sâmîleri efendi-i mûmâ ileyh bendelerinin takrîrleri mübârek ve mes'ûd hâkpây-ı hümâyûn-ı hazret-i mülûkâneye arz ve takdîm ile meşmûl-i nazar-ı şevket-eser-i cenâb-ı pâdişâhî buyrulmuş olup vâkı'a oda-i mezkûra zâbit nasbı kalemce muhsenâtdan olduğuna ve mûmâ ileyh Sünuhi Efendi bendeleri dahi ehil ve erbâb idüğine binâen unvân-ı mezkûrdan kangısı

münâsib ve usûl-i cedîdeye muvâfık ise öylece me'mûr kılınması ve milel-i nasârâya müte'allik kuyûdâtın ol vechile dîvân-ı hümâyûn kalemine nakliyle şimdilik işbu piskopos kitâbetinin dahi zikr olunan hıdmete ilhâk-ı dâimî sûretle mûmâ ileyh uhdesine ihâle olunması husûslarına irâde-i seniyye-i hazret-i şâhâne şeref-rîz-i sudûr buyrulmuş olmağla iktizâlarının icrâsı bâbında emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

[S.2][30]

h.4

Seniyyü'l-himemâ behiyyü'ş-şiyemâ inâyetlü utûfetlü oğlum efendim hazretleri

Ma'lûm-ı vâlâları buyrulduğu üzre geçen gün şeref-efzâ-yı sünûh ve sudûr buyrulan irâde-i seniyye-i hazret-i şâhâne mûcebince Sünuhi Efendi bendeleri hil'at iksâsıyla dîvân-ı hümâyûn kaleminde evâmir-i mühimme müdîrliği nâmıyla mühimme odasına zâbit nasb olunmuş ve piskoposlara dâir kuyûdât dahi dîvân kalemine nakl ile kitâbet vechile idâresi efendi-i mûmâ ileyh bendelerinin hıdmetine ilhâk-ı dâimî sûretinde ihâle ve icrâ kılınmış ve bu cihetle piskopos mukâta'acılığı mansıbı lağv olunarak mutasarrıfı bulunan mülkiye kalemi hulefâsından Halil Bey bendelerinde olan mansıb-ı mezkûr nişânının darbhâne-i âmireye teslîmi lâzım gelmiş ise de Bâb-ı âlîde bulunan kisedârân ve mektûbî serhalîfesi efendi ve âmedî hulefâsı kulları sâye-i inâyet-vâye-i hazret-i şâhânede rütbe-i râbi'a ashâbından i'tibâr ile mukaddemce ihsân-ı hümâyûn buyrulmuş olan nişân-ı zîşânlar ol rütbeye mahsûs sûretde i'tâ buyrulmuş ve eğerçe mûmâ ileyh Sünuhi Efendi bendelerinin sâye-i hümâ-pâye-i cenâb-ı cihanbânîde hâcelik nişânı var ise de şimdi me'mûriyeti rütbe-i râbi'ada add olunması ve emsâline tatbîk kılınması takdîrinde zikr olunan piskopos mukâta'acılığı mansıbının nişânı ba'de'l-yevm evâmir-i mühimme müdîrliği hıdmetine mahsûs olmak üzre mûmâ ileyh Sünuhi Efendi bendelerine ve ânda olan hâcelik nişanı dahi hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûndan ve kalem-i mezbûr mühimme-nüvîsânı mütehayyizânından Neşet Efendi kullarına inâyet ve ihsân buyrulması münâsib gibi hâtıra gelmiş ise de ol vechile icrâsına müsâ'ade-i inâyet-âde-i hazret-i şehinşâhî erzân ve şâyân buyrulur ise iş'ârı menût-ı himmet-i aliyyeleridir efendim.

[30] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00002

h.5

Ma‘rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Hâme-pîrâ-yı ibcâl olan işbu emirnâme-i vekâlet-penâhîleri takdîm-i huzûr-ı lâmi‘u’n-nûr-ı hazret-i şâhâne kılınarak manzûr-ı mekremet-mevfûr-ı cenâb-ı şehinşâhî buyrularak iş‘âr ve istîzân olunduğu vechile zikr olunan piskopos mukâta‘acılığı mansıbının nişânı ba‘de’l-yevm evâmir-i mühimme müdîrliği hıdmetine mahsûs olmak üzre mûmâ ileyh Sünuhi Efendi bendelerine ve ânda olan hâcelik nişân-ı âlîsi dahi mûmâ ileyh Neşet Efendi kullarına inâyet ve ihsân buyrulması husûslarına irâde-i aliyye-i şâhâne şeref-sudûr buyrulmuş olmağla ol bâbda emr ü fermân hazret-i veliyyü’l-emrindir

[S.3][31]

h.6

Manisa kazâsında kâin kilisaları lâzımesiyçün şem‘-i asel i‘mâl olunmak ve ticâret vesâire yollu âhar mahallere füruht olunmamak üzre buldukları mahallerden râyic-i vakt üzre küllice balmumu mübâya‘a olunması bâbında ruhsatı hâvî bir kıt‘a emr-i âlî i‘tâsı kazâ-i mezbûrda mütemekkin Rum milleti tarafından istid‘â ve niyâz olunmuş ve keyfiyet meclis-i mâliyeye lede’l-havâle Galata’da kâin katolik kilisası lazımesiyçün iktizâ eden küllice mumun rüsûm-ı mukarreresini edâ ile kendüleri alıp Beyoğlu’nda Taksim civârında binâ ve inşâ eyledikleri kârhânede mum i‘mâl ile lüzûmundan ziyâde bey‘ olunmak üzre hafî ve celî şem‘-i asel dökdürülmemesi zımnında emr-i âlî verildiği mukayyed bulunmuş ise de bu makûle taşra mahallerde olan kilisalariyçün emr-i şerîf verildiğinin emsâli olmadığına ve kazâ-i mezbûr kilisasının şem‘-i aseli şimdiye değin îcâb eden mahallerden mübâya‘a ve tedârik olunmakda olup el-hâletü hazihi memâlik-i mahrûsede dahi şem‘-i asel mübâya‘asının bir gûne memnû‘iyyeti olmadığına binâen emr-i şerîf i‘tâsı îcâb etmeyeceğinden kemâkân usûl-i kadîmi vechile harekete ibtidâr olunmak üzre Rum patrikhânesi tarafına ilm u haberinin i‘tâsı meclis-i mezkûrda bi’t-tensîb bâ-mazbata ifâde ve inbâ ve ol vechile icrâ-yı iktizâsı husûsu mâliye nâzırı düstûr-ı me‘âlî-mevfûr utûfetlü re’fetlü paşa hazretleri cânibinden dahi bâ takrîr ifâde ve inhâ olunmuş ve ber mantûk-ı inhâ îcâbının icrâsı husûsuna irâde-i aliyye müte‘allik

[31] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00003

olmuş olmağla keyfiyet ma‘lûm olmak ve ber minvâl-i muharrer kadîmi vechile harekete ibtidâr kılınmak üzre patrikhâne-i mezkûr tarafına işbu ilm u haber i‘tâ kılındı

Fî 6 S sene 63

h.7

Metrepolidana bu defa muvakkatan verilen fermân-ı âlînin sûreti

Ricâl-i devlet-i aliyyemden Sakız cezîresi kâimmakâmı Hüseyin Sücudi dâme uluvvuhuya ve Sakız cezîresi nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Sakız cezîresi ve tevâbi‘i metrepolidi Grikoryos rahib vefât etmiş ve rahiblerden Neokitos rahib erbâb-ı liyâkat ve istikâmetden olarak her vechile icrâ-yı umûr-ı mezhebiyeye muktedir bulunmuş olduğundan cezîre-i mezkûre metrepolidliğine patrikhânece intihâb ve ta‘yîn kılınmış olmasıyla icrâ-yı me’mûriyeti husûsu İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime arîza takdîmiyle istid‘â olunmuş olmağla usûlü üzre şerâit-i idâre-i rûhâniyeyi hâvî iktizâ eden berât-ı şerîfim ba‘dehu tasdîr ve i‘tâ olunmak üzre mûmâ ileyhin te‘âmül ve şurût-ı kadîme vechile icrâ-yı umûr-ı mezhebiye eylemesine ve kilisaca olan mukannenât ve âidât-ı kadîmenin tahsîline kimesne tarafından müdâhale ve ta‘arruz olunmamak fermânım olmağın imdi siz ki kâimmakâm ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve harekete dikkat eyleyesiz.

Fî evâsıt-ı L sene 72

[S.4][32]

h.8

Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidliği dâhilinde Hrazgrad kazâsında vâkı‘ Marinasuyu nâm mahalde mütemekkin bir nefer papası mugâyir-i şurût te‘addî olunduğu mukaddemce bâ takrîr inhâ olunduğuna mebnî te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘i bâbında şurûtu derciyle fî evâil-i Câ sene 59 tarihinde sâdır olan emr-i âlî mahalline lede’l-vürûd zikr olunan Marinasuyu nâm mahalde kadîmden binâ olmayup hâlî bir mahall olarak senede bir defa etrâfdan bazı re‘âyâ panayır yollu mahall-i mezkûre

[32] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00003

tecemmu‘ eylediklerine mebnî mahall-i mezbûrda bayağı kilisa gibi icrâ-yı âyîn etmek emeliyle hâne ve misafir için hân ve odalar binâ ve inşâ etmek için rahib-i mersûm mukaddemâ mahallî meclisinden ruhsat istid‘â etmiş ise de cevâb-ı red verildiğinden âhar vechile istihsâl-i emel eylemek üzre hilâf-ı inhâ olunmuş ve husûs-ı mezkûrdan başka kendisine müdâhale vukû‘a gelmemiş olduğu bu defa vârid olan mazbata meâlinden müstebân olarak keyfiyet emr-i âlî-i mezkûrun kaydı bâlâsına şerh verilip ifâde-i hâli mutazammın Silistre müşîri devletlü paşa hazretlerine cevâbnâme-i sâmî tastîr ve tesyîr kılınmış olmağla keyfiyet ma‘lûm olmak için Rum patrikhânesi tarafına işbu ilm u haber i‘tâ olundu.

Fî gurre-i C sene 60

h.9

Mahalline bu vechile cevâbnâme-i sâmî dahi yazılmışdır.

Karesi sancağına tâbi‘ Soma kazâsı hânedânından Hacı Halil Ağa’nın kazâ-i mezbûrda ber vech-i mülkiyet mutasarrıf olduğu Hatib Hânı dimeğle ma‘rûf bir bâb kebîr hân derûnunda vâkı‘ odalardan âyînlerini icrâ etmek için iki ve papas odası olmak üzre bir bâb ki cem‘an üç bâb odalar kadîmden berü Rum milleti tarafından senevî iki yüz elli guruş bedel ile istîcâr olunarak icrâ-yı âyîn etmekde iseler de iki sene mukaddem millet-i merkûme tarafından hân-ı mezkûr havlisine nâzır olarak müceddeden iki pencere küşâdıyla çend seneden berü âdât-ı kadîmenin mugâyiri sanmalarını hân-ı mezkûr etrafına vesâir mahallere çıkarıp ehl-i İslâm arasında gezdirmek ve çocuklarını dahi mahalleleri mekteblerinde okutmayıp mezkûr odalarda ve sofalarında ta‘lîm etdirmek misillü hâlâta mütecâsir oldukları cihetle her ne kadar meclis-i memleket tarafından kocabaşı vesâir bazı söz anlarlarına tenbîh olunmuş ise de yine harekât-ı sâbıkalarında ısrâr eyledikleri beyânıyla hilâf-ı mu‘tâd-ı kadîm mütesaddî oldukları keyfiyet-i mezkûrenin men‘ u def‘i zımnında îcâbının icrâsı husûsu bu defa bâ mazbata ve tahrîrât inhâ ve iştikâ olunduğuna ve vâkı‘â bu keyfiyet öteden berü marazî ve mu‘tâd olmadığına binâen ber vech-i muharrer müceddeden küşâd olunmuş olan pencerelerin seddiyle o makûle hilâf-ı mu‘tâd-ı kadîm ehl-i İslâm arasında sanem gezdirilmemesi ve ba‘d-ezîn sıbyân tâifesi mahalle mekteblerinde okuyup zikr olunan odalar ve sofalarda ta‘lîm etdirilmemeleri husûsları serî‘an lâzım gelenlere iş‘âr olunmak üzre Rum patrikhânesi tarafına işbu tenbîhnâme gönderilmişdir.

Fî 5 S sene 261

h.10

Bâ fermân-ı âlî kayd olunmuşdur.

Bursa metrepolidi bulunan Hrisantos nâm rahib Dersa‘âdetde kâin hânesinde fevt olarak emvâl-i metrûkesinin şurût-ı kadîme vechile patrikhâneye i‘tâsı husûsu Rum patriki tarafından inhâ ve iltimâs olunmuş ve nizâm ve muktezâsı ihrâc etdirilerek keyfiyet tarafınıza lede’l-havâle bu makûle şeylerin cânib-i beytü’l-mâlden zabt ve tahrîri elli beş tarihinde verilen nizâm iktizâsından idüği i‘lâm kılınmış ise de nizâm-ı mezkûr ale’l-ıtlâk bir şey olarak patriklik berâtında münderic olan imtiyâzât-ı kadîmeye mugâyir ve şimdiye kadar fevt olan metrepolidlerin emvâl-i metrûkesi patrikhâneden tesviye olunmuş olduğu bâhir olduğundan iktizâsı mâliye nâzırı devletlü paşa hazretleri tarafından istiş‘âr olundukda o makûle metrepolid vesâireden fevt olanların terekelerine vârisleri olsun olmasın cânib-i beytü’l-mâlden ta‘arruz olunmayıp patrikhâne ma‘rifetiyle tesviyesi şurûtı îcâbından olduğu misillü re‘âyâdan vefât edenlerin dahi vâris-i gâibi olduğu halde terekelerinin cânib-i beytü’l-mâlden zabt ve tahrîri nizâmı muktezâsından olduğuna ve mersûmun dahi vâris-i gâibi bulunduğuna mebnî ber mûceb-i nizâm beytü’l-mâlden temhîr olunmuş olup fakat hâlik-i mersûm terekesinin patrikhâne tarafından tesviyesi tensîb olunduğu hâlde yalnız bunun hakkında olmak ve sâbık ve emsâl olmamak şartıyla tereke-i mezbûrenin cânib-i beytü’l-mâlden zabtından sarf-ı nazar olunması husûsu nâzır-ı müşârun ileyh hazretleri tarafından cevâben iş‘âr kılınmış olduğundan keyfiyet meclis-i vâlâ-yı ahkâm-ı adliyeye lede’l-havâle sûret-i hâl ve muktezâ derkenârına nazaran metrepolid vesâireden fevt olanların vâris-i gâibi olduğu sûretde dahi cânib-i beytü’l-malden müdâhale olunmaması îcâb eylediğine ve şimdiye kadar bunlar hakkında müdâhale vukû‘unun emsâli dahi olmadığına binâen metrepolid-i mersûmun cânib-i beytü’l-mâlden zabt olunan terekesinin patrikhâne ma‘rifetiyle tesviyesiyçün red ve i‘tâsıyla ber mûceb-i şurût bundan böyle bu makûle metrepolid vesâir papasların terekelerine müdâhale olunmaması tezekkür ve tensîb olunarak hâkpây-ı hümâyûn-ı hazret-i şâhâneden lede’l-istîzân irâde-i seniyye-i mülûkâne dahi ol merkezde müte‘allik ve şeref-sudûr buyrulmuş olmağla mûcebince icrâ-yı iktizâsı husûsuna mübâderet eyleyesiz diyü fî 24 Râ sene 62 tarihinde beytü’l-mâl müdîri Raşid Bey’e hitâben buyruldı-i sâmî istâr

buyrulmuşdur.

[S.5][33]

h.11

Nişan-ı hümâyûn oldur ki

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlleri mefhûmunda Rum patrikliğine dâhil beş bin altı yüz akçe resm-i peşkeş ile berât-ı âlîşânımla İznikmid ve Mihaliç ve Yalakabad ve tevâbi‘i metrepolidi olan Panatyos nâm rahib hâlik olup yeri hâlî kalmış ve patrik-i mersûm ve cemâ‘at-i metrepolidanı bir yere bi’t-tecemmu‘ mücerrebü’l-etvâr ve icrâ-yı âyîn ve idâre-i husûsât-ı ra‘iyyete sâhib-i iktidâr Yenişehir ve tevâbi‘i metrepolidi işbu dârende-i berât-ı hümâyûnum kıdvetü muhtarü’l-milleti’l-Mesihiyye Antimos nâm rahib hutimet avâkıbuhu bi’l-hayrı intihâb ve ihtiyâr eylemiş olduklarından bahisle resm-i peşkeş an-nakdin hazîne-i âmireye teslîm olunmak şartıyla metrepolidlik-i mezbûr râhib-i mersûma bi’t-tevcîh şurûtı derciyle yedine bir kıt‘a berât-ı âlîşânım verilmek bâbında inâyet istid‘â olunup kuyûda lede’l-mürâca‘a İznikmid ve Mihaliç ve Yalakabad ve tevâbi‘i metrepolidliği sâlifü’z-zikr beş bin altı yüz akçe resm-i peşkeş ile berât-ı şerîfimle mersûm Panatyos’un üzerinde olduğu mukayyed olmağla meblağ-ı mezbûr ber vech-i nakd teslîm-i hazîne-i âmirem olunduğunu müş‘ir mahallinden memhûr sûret rûznâmçesi verilmişiken sâdır olan fermân-ı âlîşânım mûcebince işbu berât-ı hümâyûnı verdim ve buyurdum ki mersûm Antimos sâbıkı ve olageldiği vechile zikr olunan İznikmid ve tevâbi‘i Rum metrepolidliğini idâre edip kadîmden metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde Rum taifesinin büyük ve küçük ve piskoposlar ve papaslar ve keşişler ve kalugaryalar ve gamnoslar mersûmu üzerlerine metrepolid bilip âyînlerine müte‘allik umûrlarında doğru sözünden tecâvüz eylemeyip itâ‘atinde kusûr eylemeyeler ve mürâca‘atların metrepolide edeler ve kadîmden tasarrufunda olan kazâların piskoposları âyînleri mûcebince üzerlerine metrepolid bilip azl ve nasbları metrepolidin ma‘rifetiyle olup âhardan bir ferd karışmayıp ve zikr olunan yerlerde kadîmî tasarruflarında olan kilise ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve vaz‘-ı kadîmî üzre izn-i şer‘le vâkı‘ olan meremmâtlarına âhardan bir ferd dahl ü ta‘arruz

[33] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00004

kılmayalar ve bilâ emr-i şerîf ehl-i örf tâifesi taraflarından buyruldu ile mücerred kilise ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî ve tecrîm etdirilmeye ve zimmî tâifesinden biri tezvîc etmeli oldukda veyahud avrat boşamalı olsa aralarına metrepolid ve tarafından ta‘yîn eylediği vekillerinden gayrı kimesne girmeyüp ve karışmayıp ve mürd olan rahib ve zimmî tâifesi kendü âyînleri üzre patrik ve metrepolide ve piskoposlarına her ne vasiyyet ederler ise makbûl olup Rum şahidleriyle şer‘le istimâ‘ oluna ve metrepolid-i mersûmun iltizâmında olan piskoposların ve keşişlerin ve papasların ve kalugaryaların ve gamnosların âyînlerine muhâlif kabahatleri zuhûr eyledikde âyînleri üzre te’dîb olundukda âhardan bir ferd mâni‘ olmayup ve karışmayıp ve metrepolidlerin ma‘rifet ve izni yoğiken âyînlerine muhâlif nikâh câiz olmayan zimmîye nikâh eden papaslar veyahud vekîllerinin haklarında lâzım gelen te’dîblerin icrâ eyleyeler ve metrepolid ve vekîlleri ve âdemlerinin ve piskoposların şer‘-i şerîfe müte‘allik her ne ki da‘vâları zuhûr eder ise bir yerde istimâ‘ olunmayıp dîvân-ı hümâyûnumda vüzerâ-yı izâmım ve kâdîaskerlerim huzûrunda görülmek üzre havâle oluna ve Asitâne-i aliyyemde dîvân-ı hümâyûnumda görülmek üzre iken mahalline ihzârdan men‘ olunup yerine nasb olunan papaslara kimesne mâni‘ olmaya ve âhardan şefâ‘at ve ricâ ile bu keşîşi piskopos eyle diye cebr ve te‘addî olunmayıp veyahud şu papası azl ve kilisesin şu papasa ver diye bir ferd te‘addî ve rencîde eylemeyüp ve metrepolid-i mersûmun kânûn-ı kadîmî ve berâtı muktezâsınca senevî lazım gelen rüsûm-ı mîrîlerinden piskopos ve keşîşler ve papaslar vesâir zimmîlerde alacağı var ise ta‘yîn eylediği vekîllerine tahsîliyçün hâkimü’l-vakt olanlar şer‘le mu‘âvenet edip alıvereler ve zimmî tâifesinin senevî lâzım gelen mîrî rüsûm ve tasadduk akçeleri ve nikâhları ve manastırları rüsûmı vesâir düşen patriklik ve metrepolidlik rüsûmun kadîmden olageldiği üzre ve berâtı mûcebince verip tereddüd etdirilmeye ve metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde bazı târik-i dîn olan keşişler ve papaslar mahalle-be-mahalle gezip fesâda bâ‘is olanlar âyînlerine muhâlif istedikleri yerlerde gezmeyüp metrepolidleri ma‘rifetiyle âyînleri üzre men‘ ve girü kadîmî sâkin oldukları manastırlarına gönderile ve papas ve keşîş tâifesinden bazıları metrepolidleri ma‘rifetiyle zimmî tâifesinin hânelerine varup âyînlerin icrâ eyledikde kadîmden âyînleri üzre mebânîlerinde olan nizâm ve intizâmlarına kuzzât ve nüvvâb ve mütesellimler ve voyvodalar ve mütevellîler ve subaşılar vesâir ehl-i örf tâifesi taraflarından muhâlefet olunmaya ve memâlik-i mahrûsemde vâkı‘ re‘âyâ fukarâsının bi’l-cümle umûr ve husûslarının rü’yet ve temşiyeti ve keşişhânelerinin

îrâd ve mesârifât vesâir husûsâtı kâ‘ide-i âyînleri muktezâsınca yalnız patrik-i vakt olanların re’y-i ihtimâmına münhasır olmayup cemâ‘at-i metrepolidana tefvîz olunagelmekle cemâ‘at-i metrepolidan dahi düyûn ve kefâlete zâmin oldukları hasebiyle istidâne olunan mebâliğe ilmleri lâhık olmak için ez-kadîm mühürleri metrepolidlerin yedleriyle i‘mâl ve ba‘de’l-yevm gadr ve zulmden masûn olmalariyçün memâlik-i mahrûsemde olan cümle manastırların mühürleri bu vechile cemâ‘ate müfevvez olup ferd-i âferîde müdâhale etmediği gibi mâ-tekaddemden berü keşişhâne mührü cemâ‘at-i metrepolidana ihâle olunduğu vech üzre bu âvân-ı meymenet-iktirânda dahi mühr-i mezkûr cemâ‘ate tefvîz ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm olan cemâ‘at-i metrepolidanın unvânını hâvî olarak beynlerinde ihtiyâr eyledikleri metrepolidlere

[S.6][34]

teslîm oluna ve İstanbul patrikinin cemâ‘at-i metrepolidan ile keşişhâne mührüyle memhûr arz-ı hâlleri ma‘mûlun bih olup âyînlerine müte‘allik her ne ki arz ve i‘lâm ederler ise müsâ‘ade oluna ve metrepolid ve papas tâifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine mümâna‘at olunmayıp ve ehl-i örf tâifesi mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve i‘lân-ı küfr eylememek şartıyla icrâ-yı âyîn-i âtılalarına mücerred celb-i mâl kasdıyla mîrmîrân vesâir ehl-i örf tâifesi taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemek için mukaddemâ verilen fermân-ı âlîşân berâtları şurûtuna idhâl oluna diyü sâdır olan fermân-ı âlîşân mahalline kayd olunmağla hilâf-ı fermân rencîde ve te‘addî etdirilmeyip ve metre[polid-i] mersûmun tarafından mîrî rüsûm tahsîliyçün gönderdiği vekîllerine ve âdemlerine kılağuz verilip zikr olunan kılağuzlar gezdikleri yerlerde tebdîl-i câme ve kisve eylediklerinde ve âlât-ı harb götürdüklerinde ehl-i örf tâifesi taraflarından celb-i mâl sevdâsıyla sen niçin gezersin diyü âhardan müdâhale ve muhâlefet olunmaya ve bir zimmînin kendü rızâsı yoğiken cebren kimesne müslüman eylemeyüp ve metrepolide mîrî rüsûm için vereceği akçesi olmayup mîrî rüsûm akçesine bedel kumaş ve esvâb ve akçe verdiklerinde vekîlleri ve âdemleri getürür iken menâzil ve

[34] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00004

merâhilde ve iskelelerde gümrük ve bâc ve hediye ve avâid mütâlebesiyle emînlerden ferd dahl ve rencîde etmeyeler ve metrepolidlerin kendü me'kûlâtlariyçün hâsıl olan bağları mahsûlün ve tasadduk nâmıyla zimmî tâifesinin veregeldikleri şıra ve yağ ve bal vesâir tereke ve eşyaların getirir iken iskelelerde ve kapılarda gümrük emînleri ve âdemleri resm-i gümrük ve bâc vesâir nesne mütâlebe ve mümâna'at eylemeyeler ve metrepolidliğine ve kilise ve manastırlarına müte'allik bağ ve bağçe ve çiftlik ve kadîmden temlik olunup vakf olan tarlalarına ve çayır ve değirman ve panayırlarına ve ayazma ve manastırlarına vesâir bunun emsâli kiliselerine vakf olan buyût ve dekâkîn ve emlâk ve eşyâ ve nükûd ve davarlarına ve zabt ve tasarruflarına düstûrü'l-amel olup âhardan ferd dâhil eylemeyüp ve metrepolid-i mersûmun ve piskoposlarının azl ve nefy ve sû-i hâlini müş'ir paşalardan ve kâdîlardan ve nâiblerden arz olunup teşekkî olundukda sıhhati ma'lûm olmadıkça ısgâ olunmayup ve bir takrîb ile fermân dahi sâdır olur ise i'tibâr ve icrâ olunmayup ve mukaddem ve muahhar tarihle ve bir vechile emr-i şerîf verilir ise dahi mahallinde amel olunmamak üzre men' olunup ve zimmî tâifesinin bazıları hâl-i huyûtunda patrike ve metrepolide ve piskoposa ve kilisalarına bir mikdar şey vasiyyet edip ba'dehu mürd olduklarında vârislerinden şer'le alıverilip ve mürd olan zimmî tâifesinin ricâl ve nisvânlarının dahi bârisiye ve portası ta'bîr olunur rüsûmları vârislerinden ma'rifet-i şer'le alıverilip ve metrepolid-i mersûmun taht-ı iltizâmında olan kazâ ve nevâhî vekurâda sâkin piskopos ve papas ve keşişlerin vesâir zimmîlerin senevî mîrî rüsûm ve zarar-ı kassâbiye ve tasadduk akçeleri ve ayazmoz (?) vizite ve panayırları ve evvelki ve ikinci ve üçüncü nikahları rüsûmların ve senevî her evli zimmî evinden on ikişer akçe ve her papasdan birer altın patriklik ve yine senevî her evli zimmî evinden on ikişer akçe ve her papasdan birer altın metrepolidlik rüsûmun ve bazı zimmîler mîrî rüsûm mukâbelesinde senevî veregeldikleri buğday ve nakl olunan buğdaydan ve revgan-ı zeytun bâc ve gümrük mütâlebe olunmaya ve senevî kilisalarının ve karyelerinin patikaları (?) vesâir cüz'î ve küllî rüsûmât ve mahsûlâtın mecmû'ın metrepolidleri veyahud tarafından vekîlleri mîriyçün ahz u kabz eyledikleri vakitde ehl-i örf vesâirlerden mutazarrır oldukları sebebiyle zulm ve te'addîleri men' ve ahardan müdâhale ve bir ferde mümâna'at ve tecâvüz etdirilmeyip ve bazı zimmîler mâl-ı mîrî cem'i zamânında ve mukaddemâ evlâd ve akraba ve iyâlleriyle ma'an bir evde cem' olup berâtınızda ev başına tahrîr olunmağla şimdi bizler bir evde oluruz diyü mâl-ı mîrîye gadr olunmayıp ve inâd ve mümâna'at etdirilmeye ve bazı zî-kudret

kimesneler ve zu‘emâ ve erbâb-ı timar çiftliklerinde ve kışlaklarında ve karyelerinde olan zimmîlere bunlar bizim kethudâmız ve ter oğlanlarımız ve ırgadlarımız ve hıdmetkârlarımızdır diyü mîrî rüsûm edasına mümâna‘at ve inâd etdirilmeye ve akd-i nikâh ve fesh-i nikâh ve münâza‘un fîh olan iki zimmî mâbeynlerin rızâları ve metrepolid ve vekîlleri ma‘rifetiyle ıslâh maddelerinde ve lede’l-iktizâ âyînleri üzre kilisalarında yemîn verdirip ve afaros ta‘bîr olunur te’dîb eylediklerinde kuzzât ve nüvvâb müdâhale ve tağrîm eylemeyeler ve metrepolidlerin ma‘rifet ve izni yoğiken taht-ı iltizâmında olan papas âyînlerine muhâlif nikâh düşmeyen zimmîye nikâh eylemeyip ve zimmî tâifesi âyînleri üzre ancak üç defa te’ehhül edip âyînlerine mugâyir ziyâde evlenmek ve avrat boşamaları ve avrat üzerine avrat almaları her vechile âyînlerine muhâlif olmağla o makûlelere ruhsat verilmeyip te’dîb ve gûşmâl olunup ve bilâ vâris mürd olan piskopos ve keşîş ve kalugaryaların nükûd ve eşyâ ve bargir ve emlâkleri ve kilisalarına müte‘allik her nesi var ise metrepolid veyahud tarafından ta‘yîn olunan vekîlleri mîrîyçün ahz u kabz eylediklerinde beytü’l-mâl ve kassâm ve mütevellîler ve mevkûfâtçılar ve nâzırlar ve voyvodalar ve subaşılar ve âdemleri vesâir beytü’l-mâl-i âmme ve hâssa defter-i hâkânîde bize hâsıl yazılmışdır diyü müdâhale eylemeyip ve âyînlerine muhâlif nikâh eden papaslar kilisalarına girmeleri âyînlerine mugâyir olduğu ecilden kuzzât ve nüvvâb vesâir zâbitler ve zî-kudret kimesneler o makûle papaslardan mürd olanları siz kaldırın diyü te‘addî etdirilmeyip ve mîrî rüsûmu vermekde inâd üzre olan piskopos ve papasları âyînleri üzre te’dîb ve saçların traş ve kendülerin azl ve yerlerin âhara verdikde dahl etdirilmeye ve zimmî tâifesinden birini te’dîb ve terbiye için âyînleri muktezâsınca gönderdikleri afaros ta‘bîr olunur te’dîb kağıdlarına müdâhale olunmayıp ve zimmî tâifesinin bazıları âyînlerine muhâlif nikâh murâd eylediklerinde vesâir yerlere vardıklarında nikâh eylemeyeler ve bazı zimmî sülüs malın kilisa ve manastırlarına ve patrik ve metrepolide ve piskoposa vasiyyet eyledikde Rum şâhidleriyle şer‘le istimâ‘ oluna ve piskopos ve papas ve keşiş ve kalugaryalardan biri izn-i şer‘le zâbit tarafından alıkonulmak lâzım geldikde metrepolid alıkoyup ve kilisa ve manastırlarına vekîl olup düşen mahsûlâtın ekl ü bel‘ eden mesfûrların muhâsebelerin gördükde ve azl ü nasb eyledikde âhardan mümâna‘at olunmayıp ve metrepolid-i mersûmun kendü rızâsı yoğiken biz sana cebren hıdmetci oluruz diyü kimesne tarafından mugâyir-i şurût cebr ve te‘addî etdirilmeyip ve kendüsinin ve âdemlerinin bindikleri bargir ve katırları ulak vesâirleri taraflarından alınmayıp ve

müdâhale etdirilmeye ve metrepolidin sâkin olduğu konağına askerî

[S.7][35]

ve ehl-i örf vesâirleri tarafından konak teklîfi ile rencîde etdirilmeye ve metrepolid-i mersûmun kendüye mahsûs olan asasın elinde getirdikde mîrmîrân ve mirlivâ ve mütesellimler ve mütevellîler ve nâzırlar ve voyvodalar ve subaşılar ve kurâ zâbitleri ve zâbitân sâire taraflarından mümâna'at ve te'addî ve müdâhale olunmayıp işbu berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince düstûrü'l-amel ola ve serbestiyet üzre zabt u rabtına taraf-ı âhardan vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb dahl ü ta'arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-işrîn min şehr-i Cumâde'l-uhra lisene selase ve hamsîn ve mieteyn ve elf.

h.12

Bir sûreti

Rum patrikliğine dâhil on bir bin altı yüz akçe peşkeş ile berât-ı âlîşânla Yenişehir ve Tırhala ve İzdin ve Ermiye ve tevâbi'i metrepolidi olan Antimos nâm râhib bu defa İznikmid ve tevâbi'i metrepolidliğine nakl olunup yeri hâlî kalmış ve patrik-i mersûm ve cemâ'at metrepolidanı Yenipazar ve tevâbi'i metrepolidi Ananya nâm rahib hutimet avâkıbuhu bi'l-hayrı intihâb ve ihtiyâr eylemiş oldukları beyânıyla aslına tatbîkan.

h.13

Bir sûreti

Rum patrikliğine dâhil iki bin sekiz yüz seksen akçe peşkeş ile berât-ı âlîşânla Vize ve Midye ve tevâbi'i metrepolidi olan Kuzma nâm rahib bu defa Sakız ve tevâbi'i metrepolidliğine nakl olunup yeri hâlî kalmış ve patrik-i mersûm ve cemâ'at metrepolidanı Sakız ve tevâbi'i metrepolidi Grigoryus nâm rahib hutimet avâkıbuhu bi'l-hayrı intihâb ve ihtiyâr eylemiş oldukları beyânıyla kezalik.

[35] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00005

h.14

Bir sûreti

Rum patrikliğine dâhil altı bin akçe peşkeş berât-ı âlîşânla Sakız ve tevâbi‘i metrepolidi olan Grigoryos nâm rahib bu defa Vize ve tevâbi‘i metrepolidliğine nakl olunup yeri hâlî kalmış ve patrik-i mersûm ve cemâ‘at metrepolidanı Vize ve Midye ve tevâbi‘i metrepolidi Kuzma nâm rahib hutimet avâkıbuhu bi’l-hayrı intihâb ve ihtiyâr eylemiş oldukları beyânıyla kezalik.

h.15

Kuşadası ve Manisa nâiblerine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Kuşadası ve Manisa ve tevâbi‘i yerlerde millet-i mersûmeden bazıları er ve gerek avrat mehâkime ve eimme-i mahalleye varup zevc ve avratları var iken âyînlerine mugâyir zevc-i âhar ve zevce-i diğer almak dâ‘iyyesinde olarak kendü ifâde ve takrîrleri üzre nikâh ve tatlîk olundukları ve bu cihetle evlâdları sefîl ve sergerdân kaldıkları beyânıyla fîmâba‘d kazâeyn-i mezkûreynde mütemekkin Rum tâifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta metrepolidleri olan Antimas nâm rahibden yahud vekîlinden gayrı kimesne müdâhale eylememek ve bu dâ‘iye ile mehâkime ve eimme-i mahalleye vardıklarında iltifât olunmayıp red ile cevâb verilmek üzre emsâli vechile emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â edip kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda Rum tâifesinin âyînleri üzre nikâhları maddesine patrik ve tarafından ta‘yîn eylediği vekîllerinden gayrı kimesne karışmaması ve bu makûle patrik ve metrepolid ve vekîllerinin ma‘rifet ve izni yoğiken taht-ı iltizâmlarında olan papaslar âyînleri üzre câiz olmayan nikâhları akd eylememesi ve zimmî tâifesine avrat boşamak ve avrat üzerine avrat almak ve zevceleri helâkinden sonra ancak üç defaya dek te’ehhül edip ândan ziyâde teehhül âyînlerine mugâyir olmağla o makûlelere ruhsat verilmeyip te’dîb ve gûşmâl olmaları patrik-i mersûm yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve ol vechile emr-i âlî verildiği mukayyed ve mestûr olmağla bu sûretde emsâline tatbîkan iktizâsı vechile emr-i âlî i‘tâsı re’ye menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda âna göre amel

ve hareketle mevâdd-ı meşrûhada âyînlerine mugâyir vaz‘ u hâlet vukû‘una irâet-i ruhsat olunmamak bâbında.

Fî evâil-i C sene 53

h.16

Nişan-ı hümâyûn oldur ki

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil on altı bin akçe peşkeş ile berât-ı âlîşânımla Yenipazar ve tevâbi‘i metrepolidi olan Ananya nâm râhib bu defa Yenişehr-i Fenar ve Tırhala ve tevâbi‘i metrepolidliğine nakl olunup yeri hâlî kalmış ve patrik-i mersum ve cemâ‘at metrepolidanı bir yere bi’t-tecemmu‘ mücerrebü’l-etvâr ve icrâ-yı âyîn ve idâre-i husûsât-ı ra‘iyyete sâhib-i iktidâr işbu dârende-i berât-ı hümâyûnum kıdvetü muhtarü’l-milleti’l-Mesihiyye Bermatos nâm rahib hutimet avâkıbuhu bi’l-hayrı intihâb ve ihbâr eylemiş olduklarından bahisle resm-i peşkeşi an-nakdin hazîne-i âmireme teslîm olunmak şartıyla metrepolidlik-i mezbûr rahib-i mersûma bi’t-tevcîh şurûtı derciyle yedine bir kıt‘a berât-ı âlîşânım verilmek bâbında inâyet istid‘â olunup kuyûda lede’l-mürâca‘a Yenipazar ve Yenivaroş ve Bergoviste ve Pezernik ve Mitrofça ve Prizrin ve Novabarda ve Priştine ve Yakova ve İpek ve Vulçıtrın ve tevâbi‘i metrepolidliği sâlifü’z-zikr on altı bin akçe resm-i peşkeş ile berât-ı şerîfimle mersûm Ananya’nın üzerinde olduğu mukayyed olmağla meblağ-ı mezbûr ber vech-i nakd teslîm-i hazîne-i âmirem olunduğunu müş‘ir mahallinden memhûr sûret rûznâmçesi verilmeğin sâdır olan fermân-ı âlîşânım mûcebince şurûtı derciyle berât-ı âlî yazılmışdır.

Fî 7 Ş sene 53

[S.8][36]

h.17

Bir sûreti

Rum patrikliğine dâhil üç bin dokuz yüz akçe peşkeş ile berât-ı âlîşânla Menlik ve tevâbi‘i metrepolidi olan Grigoryos nâm râhib metrepolidlik-i mezkûrdan istîfâ edip

[36] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00005

ol vechile yeri hâlî kalmış ve patrik-i mersûm ve cemâ‘at-i metrepolidanı Diyonisyos nâm rahib hutimet avâkıbuhu bi’l-hayrı intihâb ve ihtiyâr eylemiş oldukları beyânıyla aslına tatbîkan.

h.18

Dimetoka ve Ferecik ve Cisr-i Ergene kazâları nâiblerine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlleri mefhûmunda Rum patrikliğine dâhil Dimetoka ve Ferecik ve Cisr-i Ergene ve tevâbi‘i yerlerde millet-i mersûmeden bazı er ve gerek avrat mehâkime ve eimme-i mahalleye varıp zevc ve avratları var iken âyînlerine mugâyir zevc-i âhir ve zevce-i diğer almak dâ‘iyyesinde olarak kendü ifâde ve takrîrleri üzre nikâh ve tatlîk olundukları ve bu cihetle evlâdları sefîl ve sergerdân kaldıkları beyânıyla fîmâba‘d zikr olunan kazâlarda mütemekkin Rum tâifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta metrepolidleri olan Aderkiyos nâm rahibden yahud vekîlinden gayrı kimesne müdâhale eylememek ve bu dâ‘iyye ile mehâkime ve eimme-i mahalleye vardıklarında iltifât olunmayıp red ile cevâb verilmek üzre emsâli vechile emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â edip kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda Rum tâifesinin âyînleri üzre nikâhları maddesine patrik ve tarafından ta‘yîn eylediği vekîllerinden gayrı kimesne karışmaması ve bu makûle patrik ve metrepolid ve vekîllerinin ma‘rifet ve izni yoğiken taht-ı iltizâmlarında olan papaslar âyînleri üzre câiz olmayan nikâhları akd eylememesi ve zimmî tâifesine avrat boşamak ve avrat üzerine avrat almak ve zevceleri helâkinden sonra ancak üç defaya dek te’ehhül edip ândan ziyâde teehhül eylemek âyînlerine mugâyir olmağla o makûlelere ruhsat verilmeyip te’dîb ve gûşmâl olunmaları patrik-i mersûm yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve ol vechile emr-i âlî verildiği mukayyed ve mestûr olmağla bu sûretle şurûtı derciyle emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın siz ki nâibler mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda âna göre amel ve hareketle mevâdd-ı meşrûhada âyînlerine mugâyir vaz‘ u hâlet vukû‘una irâet-i ruhsat olunmamak bâbında.

Fî evâil-i Ş sene 253

h.19

İlbasan ve Drac nâiblerine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil İlbasan ve Drac ve tevâbi‘i metrepolidi Berasmus nâm rahibin mütemekkin olduğu hânesine askerî ve ehl-i örf tâifesi vesâirleri taraflarından konak teklîfiyle te‘addî ve rencîde olunmakda ve kendünin ve âdemlerinin bindikleri bargir ve katırları ulak vesâirleri taraflarından alınmakda olduğundan bahisle o makûle mugâyir-i şurût vâkı‘ olan müdâhale ve te‘addînin men‘î bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle şurût ve muktezâsı lede’s-suâl bu makûle metrepolidlerin ve âdemlerinin bindikleri bargir ve katırları ulak vesâirleri taraflarından alınmayıp müdâhale ve te‘addî etdirilmemesi ve metrepolidin sâkin olduğu konağına askerî ve ehl-i örf vesâirleri taraflarından konak teklîfi ile rencîde olunmaması metrepolid-i mersûmun yedine verilen berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic olmağla bu sûretde inhâ olunduğu üzre ise şurûtı derciyle emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimâsız husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu hâlde o misillü hilâf-ı şurût vâkı‘ olan müdâhalenin men‘ u def‘iyle hilâfı hâlet vukû‘a gelmemesine dikkat eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Ş sene 53

h.20

Kuşadası ve Manisa nâiblerine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlleri mefhûmunda Rum patrikliğine dâhil Kuşadası ve Manisa ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos nâm rahibin iltizâmında vâkı‘ yerlerde mütemekkin bazı zimmîleri rızâları yoğiken cebren müslüman etmek dâ‘iyyesiyle te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle şurûtı mûcebince amel olunup o makûle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru istid‘â olunmakdan nâşî kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda bir zimmînin kendü rızâsı yoğiken cebren

kimesne müslüman eylemeye diyü metrepolid-i mersûmun yedine verilen berât-ı âlîşânım şurûtında münderic olup bu sûretde şurûtı derciyle emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimâsız husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu halde vâkı‘ olan müdâhalenin men‘ u def‘iyle hilâf-ı şurût vaz‘ u hâlet vukû‘undan tevakkî ve mübâ‘adet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Ş sene 53

[S.9][37]

h.21

Dimetoka ve Cisr-i Ergene kazâları nâiblerine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlleri mefhûmunda Rum patrikliğine dâhil Dimetoka ve Cisr-i Ergene ve tevâbi‘i metrepolidi Orkiyos nâm rahibin taht-ı iltizâmında kâin kilisa ve manastırları mücerred celb-i mâl sevdâsıyla ehl-i örf tâifesi ve zâbitân sâire taraflarından bâ buyruldu ve mürâsele teftîş ederiz diyü mugâyir-i şurût te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrı istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda bu makûle metrepolidlerin metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerîf ehl-i örf tâifesi taraflarından buyruldu ile mücerred kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî ve tecrîm etdirilmemesi metrepolid-i mersûmun yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic şurût muktezâsından olup bu sûretde şurûtı müeddâsı üzre emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine dikkat eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Ş sene 253

[37] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00006

h.22

Menlik ve Petriç ve Timurhisarı nâiblerine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlleri mefhûmunda Rum patrikliğine dâhil Menlik ve Petriç ve Timurhisarı kazâlarında millet-i mersûmeden bazıları er ve gerek avrat mehâkime ve eimme-i mahalleye varup tezevvüc ve avratları var iken âyînlerine mugâyir zevc-i âhar ve zevce-i diğer almak dâ‘iyyesinde olarak kendü ifâde ve takrîrleri üzre nikâh ve tatlîk olundukları ve bu cihetle evlâdları sefîl ve sergerdân kaldıkları beyânıyla fîmâba‘d zikr olunan mahallerde mütemekkin Rum tâifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta metrepolidleri olan Diyonisyos nâm rahibden yahud vekîlinden gayrı kimesne müdâhale eylememek ve bu dâ‘iyye ile mehâkime ve eimme-i mahalleye vardıklarında iltifât olunmayıp red ile cevâb verilmek üzre emsâli vechile emr-i şerîfim sudûru istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda Rum tâifesinin âyînleri üzre nikâhları maddesine patrik ve tarafeynden ta‘yîn eylediği vekîllerinden gayrı kimesne karışmaması ve bu makûle patrik ve metrepolid ve vekîllerinin ma‘rifet ve izni yoğiken taht-ı iltizâmlarında olan papaslar âyînleri üzre câiz olmayan nikâhları akd eylememesi ve zimmî tâifesine avrat boşamak ve avrat üzerine avrat almak ve zevcleri helâkinden sonra ancak üç defaya dek te’ehhül edip ândan ziyâde te’ehhül eylemek âyînlerine mugâyir olmağla o makûlelere ruhsat verilmeyip te’dîb ve gûşmâl olunmaları patrîk-i mersûm yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic şurût muktezâsından olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâibler mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda âna göre amel ve hareketle mevâdd-ı meşrûhada âyînlerine mugâyir vaz‘ u hâlet vukû‘una irâet-i ruhsat olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş sene 53

h.23

Kuşadası ve Manisa nâiblerine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlleri mefhûmunda Rum patrikliğine dâhil Kuşadası ve Manisa ve tevâbi‘i metrepolidi

Antimos nâm rahibin taht-ı iltizâmında vâkı‘ mahallerde bilâ vâris mürd olan piskopos ve keşiş ve kalugaryaların emvâl-i metrûkelerini ber mûceb-i şurût hazîne-i âmirem için metrepolid ve vekîllerinin ahz u kabzına kimesne tarafından müdâhale olunmak îcâb etmez iken beytü’l-mâl ve kassâm ve zâbitân-ı sâire beytü’l-mâl-i hâssa ve âmme bize hâsıl yazılmışdır biz zabt ederiz diyü mugâyir-i şurût te‘addî ve rencîdeden hâlî olmadıklarından bahisle vâkı‘ olan müdâhalenin men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrı istid‘â olunup kuyûda lede’l-mürâca‘a mürd olan piskopos ve keşiş ve kalugaryaların nükûd ve eşyâ ve bargir ve emlâkleri ve kilisalarına müte‘allik her nesi var ise metrepolid veyahud tarafından ta‘yîn olunan vekîlleri mîriyçün ahz u kabz eylediklerinde beytü’l-mâl ve kassâm ve mütevellîler ve mevkûfâtçılar ve nâzırlar ve voyvodalar ve subaşılar ve âdemleri vesâir beytü’l-mâl-i

[S.10][38]

âmme ve hâssa defter-i hâkânîde bize hâsıl yazılmışdır diyü müdâhale eylememesi şurûtundan ve bilâ vâris olduğu hâlde ber mûceb-i şurût mîrîyçün ahz u kabz olunup veresesi olanların gerek nükûd ve gerek sâir emvâl ve eşyâlarına vaz‘-ı yed etdirilmemesi bundan akdem bâ hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı şâhânem müceddeden verilen nizâmı muktezâsından olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘undan mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evasıt-ı Ş sene 53

h.24

Nişân-ı hümâyûn oldur ki

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil on sekiz bin beş yüz akçe peşkeş ile berât-ı âlîşânımla İzvornik ve tevâbi‘i metrepolidi olan Gavriel nâm rahib hâlik olup yeri hâlî kalmış ve patrik-i mersûm ve cemâ‘at-i metrepolidanı bir yere bi’t-tecemmu‘ mücerrebü’l-etvâr ve icrâ-yı âyîn ve idâre-i husûsât-ı ra‘iyyete sâhib-i iktidâr işbu

[38] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00006

dârende-i berât-ı hümâyûnum kıdvetü muhtârü'l-milleti'l-Mesihiyye Kirilos nâm râhib hutimet avâkıbuhu bi'l-hayrı intihâb ve ihtiyâr eylemiş olduklarından bahisle resm-i peşkeş an-nakdin hazîne-i âmireme teslîm olunmak şartıyla metrepolidlik-i mezbûr rahib-i mersûma bi't-tevcîh şurûtı derciyle yedine bir kıt'a berât-ı âlîşânım verilmek bâbında inâyet istid'â olunup kuyûda lede'l-mürâca'a İzvornik ve kazâ-i Böğürdelen ve nevâhi-i Dolse Gurye ve Mahova ve tevâbi'i metrepolidliği sâlifü'z-zikr on sekiz bin beş yüz akçe peşkeş ile berât-ı şerîfimle mersûm Gavriel'in üzerinde olduğu mukayyed olmağla meblağ-ı mezbûr ber vech-i nakd teslîm-i hazîne-i âmirem olduğunu müş'ir mahallinden memhûr sûret rûznâmçesi verilmeğin sâdır olan fermân-ı âlîşânım mûcebince şurûtı derciyle berât-ı âlî yazılmışdır.

Fî 20 Ş sene 53

h.25

Nişân-ı hümâyûn oldur ki

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Asitâne-i sa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidanın südde-i sa'âdetime takdîm eyledikleri bir kıt'a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil on beş bin beş yüz akçe peşkeş ile berât-ı âlîşânımla Grebene ve tevâbi'i metrepolidi olan Yarasimos nâm rahib hâlik olup yeri hâlî kalmış ve patrik-i mersûm ve cemâ'at-i metrepolidanı bir yere bi't-tecemmu' mücerrebü'l-etvâr ve icrâ-yı âyîn ve idâre-i husûsât-ı ra'iyyete sâhib-i iktidâr işbu dârende-i berât-ı hümâyûnum kıdvetü muhtarü'l-milleti'l-Mesihiyye Yuvanikyos nâm râhib hutimet avâkıbuhu bi'l-hayrı intihâb ve ihtiyâr eylemiş olduklarından bahisle resm-i peşkeş an-nakdin hazîne-i âmireme teslîm olunmak şartıyla metrepolidlik-i mezbûr rahib-i mersûma bi't-tevcîh şurûtı derciyle yedine bir kıt'a berât-ı âlîşânım verilmek bâbında inâyet istid'â olunup kuyûda lede'l-mürâca'a Grebene ve tevâbi'i metrepolidliği sâlifü'z-zikr on beş bin beş yüz akçe peşkeş ile berât-ı şerîfimle mersûm Yarasimos'un üzerinde mukayyed olmağla meblağ-ı mezbûr ber vech-i nakd teslîm-i hazîne-i âmirem olunduğunu müş'ir mahallinden sûret rûznâmçesi verilmişiken sâdır olan fermân-ı âlîşânım mûcebince şurûtı derciyle berât-ı âlî yazılmışdır.

Fî 21 Ş sene 53

h.26

Grebene nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Grebene ve tevâbi‘i metrepolidi Yuvanikyos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde vâkı‘ mahallerde bilâ vâris mürd olan piskopos ve keşîş ve kalugaryaların emvâl-i metrûkelerini ber mûceb-i şurût hazîne-i âmirem için metrepolid ve vekîllerinin ahz u kabzına kimesne tarafından müdâhale olunmak îcâb etmez iken beytü’l-mâl ve kassâm ve zâbitân sâire beytü’l-mâl-i âmme ve hâssa bize hâsıl yazılmışdır biz zabt ederiz diyü mugâyir-i şurût te‘addî ve rencîdeden hâlî olmadıklarından bahisle vâkı‘ olan müdâhalenin men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrı istid‘â olunup kuyûda lede’l-mürâca‘a bu makûle mürd olan piskopos ve keşîş ve kalugaryaların nükûd ve eşyâ ve bargir ve emlâkleri ve kilisalarına müte‘allik her nesi var ise metrepolid veyahud tarafından ta‘yîn olunan vekîlleri mîrîyçün ahz u kabz eylediklerinde beytü’l-mâl ve kassâm ve mütevellîler ve mevkûfâtçılar ve nâzırlar ve voyvodalar ve subaşılar ve âdemleri vesâir beytü’l-mâl-i âmme ve hâssa defter-i hâkânîde bize hâsıl yazılmışdır diyü müdâhale eylememesi şurûtundan ve bilâ vâris olduğu hâlde ber mûceb-i şurût mîrîyçün ahz u kabz olunup veresesi olanların gerek nükûd ve gerek sâir emvâl ve eşyâlarına vaz‘-ı yed etdirilmemesi bundan akdem bâ hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı şâhânem müceddeden verilen nizâmı muktezâsından olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘undan mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ş sene 53

[S.11][39]

h.27

Bir sûreti

Menlik ve Petriç ve Timurhisarı nâiblerine Rum patrikliğine dâhil Menlik ve Petriç

[39] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00007

ve Timurhisarı ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde vâkı‘ mahallerde bilâ vâris mürd olan tâife-i mersûmenin emvâl-i metrûkelerinin ahz u kabzına müdâhale olunmamasiyçün aslı gibi.

h.28

Kayseriye kazâsı nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Kayseriye metrepolidi Paesyos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Kayseriye kazâsı kurâsından Anderlik karyesinde vâkı‘ Aya Bataryala kilisesini mücerred celb-i mâl sevdâsıyla ehl-i örf tâifesi ve zâbitân sâire taraflarından bâ buyruldu ve mürâsele teftîş ederiz diyü mugâyir-i şurût te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrı istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda bu makûle metrepolidlerin metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayıp ve bilâ emr-i şerîf ehl-i örf tâifesi taraflarından buyruldu ile mücerred kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî ve tecrîm etdirilmemesi metrepolid-i mersûmun yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic şurût muktezâsından olup bu sûretde şurûtı derciyle emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine dikkat eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ş sene 53

h.29

Bir sûreti

Antalya nâibine Rum patrikliğine dâhil Isparta ve Antalya metrepolidi Yerasimos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde nefs-i Antalya’da vâkı‘ Aya Dimitriyos kilisasının teftîş olunmamasiyçün muktezâ nikâtından sarf-ı nazar olunarak aslına tatbîkan.

h.30

Bir sûreti

Antalya nâibine Rum patrikliğine dâhil Isparta ve Antalya metrepolidi Yerasimos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde nefs-i Antalya'da vâkı' Panaiye kilisasında teftîş olunmamasıyçün kezalik.

h.31

Bir sûreti

Antalya nâibine Rum patrikliğine dâhil Isparta ve Antalya metrepolidi Yerasimos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde nefs-i Antalya'da vâkı' Aya Leonidyos kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik.

h.32

Menlik ve Petriç ve Timurhisarı kazâları nâiblerine hüküm

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Asitâne-i sa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidanın südde-i sa'âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle Rum patrikliğine dâhil Menlik ve tevâbi'i metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin yedine verilen berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince iltizâmı dâhilinde vâkı' Menlik ve Petriç ve Timurhisarı kazâ ve kurâsında mütemekkin Rum tâifesinin âyînlerin icrâ ve umûr ve husûsların rü'yet ve senevî üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrî ve rüsûmât-ı mu'tâde-i sâirelerinin cem' ve tahsîline âharı bî-vech müdâhale ve ta'arruz etdirilmemek üzre berât-ı âlîşânım şurûtı tasrîhiyle mufassal ve meşrûh emr-i şerîfim sudûrunu istid'â-yı inâyet eyledikleri ecilden kuyûda lede'l-mürâca'a metrepolidliğine tâbi' yerlerde Rum tâifesinin büyük ve küçük ve piskoposlar ve papaslar ve keşişler ve kalugaryalar ve gamnoslar mersûmı üzerlerine metrepolid bilip âyinlerine müte'allik umûrlarında doğru sözünden tecâvüz eylemeyip itâ'atinde kusûr eylemeyeler vey mürâca'atların metrepolide edeler ve kadîmden tasarrufunda olan kazâların piskoposları âyînleri mûcebince üzerlerine metrepolid bilip azl ü nasbları metrepolidin ma'rifetiyle olup âhardan bir ferd karışmayıp ve zikr olunan yerlerde kadîmî tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayıp ve vaz'-ı kadîmî üzre izn-i şer'le vâkı' olan meremmâtlarına âhardan dahl ve ta'arruz kılmayalar ve bilâ emr-i şerîf ehl-i örf tâifesi taraflarından buyruldı ile mücerred kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te'addî ve tecrîm

etdirilmeye ve zimmî tâifesinden biri tezvîc etmeli oldukda veyahud avrat boşamalı olsa

h.Sayfa 12

aralarına metrepolid ve tarafından ta‘yîn eylediği vekillerinden kimesne girmeyüp ve karışmayıp ve mürd olan rahib ve zimmî tâifesi kendü âyînleri üzre patrik ve metrepolid ve piskoposlarına her ne vasiyyet ederler ise makbûl olup Rum şahidleriyle şer‘le istimâ‘ oluna ve metrepolid-i mersûmun iltizâmında olan keşişlerin ve papasların ve piskoposların ve kalugaryaların ve gamnosların âyînlerine muhâlif kabahatleri zuhûr eyledikde âyînleri üzre te’dîb olundukda âhardan bir ferd mâni‘ olmayup ve karışmayıp ve metrepolidlerin ma‘rifet ve izni yoğiken âyînlerine muhâlif nikâh câiz olmayan zimmîye nikâh eden papaslar veyahud vekîllerinin haklarında lâzım gelen te’dîblerin icrâ eyleye ve metrepolid ve âdemleri ve vekîllerinin ve piskoposlarının şer‘-i şerîfe müte‘allik her ne ki da‘vâları zuhûr eder ise bir yerde istimâ‘ olunmayıp dîvân-ı hümâyûnumda vüzerâ-yı izâmım ve kâdîaskerlerim huzûrunda görülmek üzre havâle oluna ve Asitâne-i aliyyemde dîvân-ı hümâyûnumda görülmek üzre iken mahalline ihzârdan men‘ olunup yerine nasb olunan papaslara kimesne mâni‘ olmaya ve âhardan şefâ‘at ve ricâ ile bu keşîşi piskopos eyle diye cebr ve te‘addî olunmayıp veyahud şu papası azl ve kilisesin şu papasa ver diye bir ferd te‘addî ve rencîde eylemeyüp ve metrepolid-i mersûmun kânûn-ı kadîmî ve berâtı muktezâsınca senevî lazım gelen rüsûm-ı mîrîlerinden piskopos ve keşîşler ve papaslar vesâir zimmîlerde alacağı var ise tarafından ta‘yîn eylediği vekîllerine tahsîliyçün hâkimü’l-vakt olanlar şer‘le mu‘âvenet edip alıvereler ve zimmî tâifesinin senevî lâzım gelen mîrî rüsûm ve tasadduk akçeleri ve manastırları ve nikâhları rüsûmı vesâir düşen patriklik ve metrepolidlik rüsûmun kadîmden olageldiği üzre berâtı mûcebince verip tereddüd etdirilmeye ve metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde bazı târik-i dîn olan keşişler ve papaslar mahalle-be-mahalle gezip fesâda bâ‘is olanlar âyînlerine muhâlif istedikleri yerlerde gezmeyüp metrepolidleri ma‘rifetiyle âyînleri üzre te’dîb ve men‘ ve girü kadîmî sâkin oldukları manastırlarına gönderile ve papas ve keşîş tâifesinden bazıları metrepolidleri ma‘rifetiyle zimmî tâifesinin hânelerine varup âyînlerin icrâ eyledikde kadîmden âyînleri üzre mebânîlerinde olan nizâm ve intizâmlarına kuzzât ve nüvvâb ve mütesellimler ve voyvoda ve mütevellîler ve subaşılar vesâir ehl-i örf tâifesi taraflarından muhâlefet olunmaya ve memâlik-i

mahrûsemde vâkı‘ re‘âyâ fukarâsının bi’l-cümle umûr ve husûslarının rü’yet ve temşiyeti ve keşişhânelerinin îrâd ve mesârifât vesâir husûsâtı kâ‘ide-i âyînleri muktezâsınca yalnız patrik-i vakt olanların re’y ve ihtimâmına münhasır olmayup cemâ‘at-i metrepolidana tefvîz olunagelmekle cemâ‘at-i metrepolidan dahi düyûn ve kefâlete zâmin oldukları hasebiyle istidâne olunan mebâliğe ilmleri lâhık olmak için ez-kadîm mühürleri polidlerin yedleriyle i‘mâl ve ba‘de’l-yevm gadr ve zulmden masûn olmalariyçün memâlik-i mahrûsemde olan cümle manastırların mühürleri bu vechile cemâ‘ate müfevvez olup ferd-i âferîde müdâhale etmediği gibi mâ-tekaddemden berü keşişhâne mührü cemâ‘at-i metrepolidana ihâle olunduğu vech üzre bu âvân-ı meymenet-iktirânda dahi mühr-i mezkûr cemâ‘ate tefvîz ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm olan cemâ‘at-i metrepolidanın unvânını hâvî olarak beynlerinde ihtiyâr eyledikleri metrepolidlere teslîm oluna ve İstanbul patrikinin cemâ‘at-i metrepolidan ile keşişhâne mührüyle memhûr arz-ı hâlleri ma‘mûlun bih olup âyînlerine müte‘allik her ne ki arz ve i‘lâm ederler ise müsâ‘ade oluna ve metrepolid ve papas tâifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine mümâna‘at olunmayıp ve ehl-i örf tâifesi mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve i‘lân-ı küfr eylememek şartıyla icrâ-yı âyîn-i âtılalarına mücerred celb-i mâl kasdıyla mîrmîrân vesâir ehl-i örf tâifesi taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemek için mukaddemâ verilen fermân-ı âlîşân berâtları şurûtuna idhâl oluna diyü sâdır olan fermân-ı âlîşân mahalline kayd olunmağla hilâf-ı fermân rencîde ve te‘addî etdirilmeyip ve metrepolid-i mersûmun tarafından mîrî rüsûm tahsîliyçün gönderdiği vekîllerine ve âdemlerine kılağuz verilip zikr olunan kılağuzlar gezdikleri yerlerde tebdîl-i câme ve kisve eylediklerinde ve âlât-ı harb götürdüklerinde ehl-i örf tâifesi taraflarından celb-i mâl sevdâsıyla sen niçin gezersin diyü âhardan müdâhale ve muhâlefet olunmaya ve bir zimmînin kendü rızâsı yoğiken kimesne müslüman eylemeyüp ve metrepolide mîrî rüsûm için vereceği akçesi olmayup mîrî rüsûm akçesine bedel kumaş ve esvâb ve akçe verdiklerinde vekîlleri ve âdemleri getürür iken menâzil ve merâhilde ve iskelelerde gümrük ve bâc ve hediye ve avâid mütâlebesiyle emînlerden ferd dahl ve rencîde etmeyeler ve metrepolidlerin kendü me’kûlâtlariyçün hâsıl olan bağları mahsûlün ve tasadduk nâmıyla zimmî tâifesinin veregeldikleri şıra ve yağ ve bal vesâir tereke

ve eşyaların getirir iken iskelelerde ve kapılarda gümrük emînleri ve âdemleri resm-i gümrük ve bâc vesâir nesne mütâlebe ve mümâna‘at eylemeyeler ve metrepolidliğine ve kilise ve manastırlarına müte‘allik bağ ve bağçe ve çiftlik ve kadîmden temlik olup vakf olan tarlalarına ve çayır ve değirman ve ayazma ve manastırlarına vesâir bunun emsâli kiliselerine vakf olan buyût ve dekâkîn ve emlâk ve eşyâ ve nükûd ve davarlarına ve zabt ve tasarruflarına düstûrü’l-amel olup âhardan ferd müdahale eylemeyüp ve metrepolid-i mersûmun ve piskoposlarının azl ve nefy ve sû-i hâlini müş‘ir paşalardan ve kâdîlardan ve nâiblerden arz olunup teşekkî olundukda sıhhati ma‘lûm olmadıkça ısgâ olunmayup ve bir takrîb ile fermân dahi sâdır olur ise i‘tibâr ve icrâ olunmayup ve mukaddem ve muahhar tarihle ve bir vechile emr-i şerîf verilir ise dahi mahallinde amel olunmamak üzre men‘ olunmayup ve zimmî tâifesinin bazıları hâl-i huyûtunda patrik ve metrepolide ve piskoposa ve kilisalarına bir mikdar şey vasiyyet edip ba‘dehu mürd olduklarında vârislerinden şer‘le alıverilip ve mürd olan zimmî tâifesinin ricâl ve nisvânlarının dahi bârisiye ve portası ta‘bîr olunur rüsûmları vârislerinden ma‘rifet-i şer‘le alıverilip ve metrepolid-i mersûmun taht-ı iltizâmında olan kazâ ve nevâhî ve kurâda sâkin piskopos ve papas ve keşişlerin vesâir zimmîlerin senevî mîrî rüsûm ve zarar-ı kassâbiye ve tasadduk akçeleri ve ayazmoz (?) vizite ve panayırları ve evvelki ve ikinci ve üçüncü nikahları rüsûmların

[S.13][40]

ve senevî her evli zimmî evinden on ikişer akçe ve her papasdan birer altın patriklik ve yine senevî her evli zimmî evinden on ikişer akçe ve her papasdan birer altın metrepolidlik rüsûmun ve bazı zimmîler mîrî rüsûm mukâbelesinde senevî veregeldikleri buğday ve nakl olunan buğdaydan ve revgan-ı zeytun bâc ve gümrük mütâlebe olunmaya ve senevî kilisalarının ve karyelerinin patikaları (?) vesâir cüz’î ve küllî rüsûmât ve mahsûlâtın mecmû‘ın metrepolidi veyahud tarafından vekîlleri mîriyçün ahz u kabz eyledikleri vakitde ehl-i örf vesâirlerden mutazarrır oldukları sebebiyle zulm ve te‘addîleri men‘ ve ahardan müdâhale ve bir ferde mümâna‘at ve tecâvüz etdirilmeyip ve bazı zimmîler mâl-ı mîrî cem‘i zamânında ve mukaddemâ evlâd ve akraba ve iyâlleriyle ma‘an bir evde cem‘ olup berâtınızda ev başına tahrîr olunmağla şimdi bizler bir evde oluruz diyü mâl-ı mîrîye gadr olunmayıp inâd ve

[40] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00008

mümâna‘at etdirilmeye ve bazı zî-kudret kimesneler ve zu‘emâ ve erbâb-ı timar çiftliklerinde ve kışlaklarında ve karyelerinde olan zimmîlere bunlar bizim kethudâmız ve ter oğlanlarımız ve ırgadlarımız ve hıdmetkârlarımızdır diyü mîrî rüsûm edasına mümâna‘at ve inâd etdirilmeye ve akd-i nikâh ve fesh-i nikâh ve münâza‘un fîh olan iki zimmî mâbeynlerin rızâları ve metrepolid ve vekîlleri ma‘rifetiyle ıslâh maddelerinde ve lede’l-iktizâ âyînleri üzre kilisalarında yemîn verdirip ve afaros ta‘bîr olunur te’dîb eylediklerinde kuzzât ve nüvvâb müdâhale ve tağrîm eylemeye ve metrepolidlerin ma‘rifet ve izni yoğiken taht-ı iltizâmında olan papaslar âyînlerine muhâlif nikâh düşmeyen zimmîye nikâh eylemeyip ve zimmî tâifesi âyînleri üzre ancak üç defa te’ehhül edip âyînlerine mugâyir ziyâde evlenmek ve avrat boşamaları ve avrat üzerine avrat almaları her vechile âyînlerine muhâlif olmağla o makûlelere ruhsat verilmeyip te’dîb ve gûşmâl olunup ve bilâ vâris mürd olan piskopos ve keşîş ve kalugaryaların nükûd ve eşyâ ve bargir ve emlâkleri ve kilisalarına müte‘allik her nesi var ise metrepolid veyahud tarafından ta‘yîn olunan vekîlleri mîrîyçün ahz u kabz eylediklerinde beytü’l-mâl ve kassâm ve mütevellîler ve mevkûfâtçılar ve nâzırlar ve voyvodalar ve subaşılar ve âdemleri vesâir beytü’l-mâl-i âmme ve hâssa defter-i hâkânîde bize hâsıl yazılmışdır diyü müdâhale eylemeyip ve âyînlerine muhâlif nikâh eden papaslar kilisalarına girmeleri âyînlerine mugâyir olduğu ecilden kuzzât ve nüvvâb vesâir zâbitler ve zî-kudret kimesneler o makûle papaslardan mürd olanları siz kaldırın diyü te‘addî etdirilmeyip ve mîrî rüsûmu vermekde inâd üzre olan piskopos ve papasları âyînleri üzre te’dîb ve saçların traş ve kendülerin azl ve yerlerin âhara verdikde dahl etdirilmeye ve zimmî tâifesinden birini te’dîb ve terbiye için âyînleri muktezâsınca gönderdikleri afaros ta‘bîr olunur te’dîb kağıdlarına müdâhale olunmayıp ve zimmî tâifesinin bazıları âyînlerine muhâlif nikâh murâd eylediklerinde vesâir yerlere vardıklarında nikâh eylemeyeler ve bazı zimmî sülüs malın kilisa ve manastırlarına ve patrik ve metrepolid ve piskoposa vasiyyet eyledikde Rum şâhidleriyle şer‘le istimâ‘ oluna ve piskopos ve papas ve keşiş ve kalugaryalardan biri izn-i şer‘le zâbit tarafından alıkonulmak lâzım geldikde metrepolid alıkoyup ve kilisa ve manastırlarına vekîl olup düşen mahsûlâtın ekl ü bel‘ eden mersûmların muhâsebelerin gördükde ve azl ü nasb eyledikde âhardan mümâna‘at olunmayıp ve metrepolid-i mersûmun kendü rızâsı yoğiken biz sana cebren hıdmetci oluruz diyü kimesne tarafından mugâyir-i şurût cebr ve te‘addî etdirilmeyip ve kendüsinin ve âdemlerinin bindikleri bargir ve katırları ulak vesâirleri taraflarından alınmayıp ve

müdâhale etdirilmeye ve metrepolidin sâkin olduğu konağına askerî ve ehl-i örf vesâirleri tarafından konak teklîfi ile rencîde etdirilmeyip ve metrepolid-i mersûmun kendüye mahsûs olan asasın elinde getirdikde mîrmîrân ve mirlivâ ve mütesellimler ve mütevellîler ve nâzırlar ve voyvodalar ve subaşılar ve kurâ zâbitleri ve zâbitân sâire taraflarından mümâna‘at ve te‘addî ve müdâhale olunmayıp berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince düstûrü’l-amel ola ve serbestiyet üzre zabt u rabtına taraf-ı âhardan vechen mine’l-vücûh ve sebeben mine’l-esbâb dahl kılmayalar diye metrepolid-i mersûmun yedine verilen berât-ı âlîşânım şurûtı mestûr ve mukayyed olup bu makûle metrepolidlerin iltizâmlarına dâhil mahallerde mütemekkin re‘âyâ tâifesinin berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrî ve rüsûmât-ı mu‘tebere-i sâirelerinin cem‘ ve tahsîline ve umûr ve husûslarının rü’yetine âharı bî-vech müdâhale ve ta‘arruz etdirilmemek üzre berât-ı şerîfim şurûtı tasrîhiyle mufassal ve meşrûh evâmir-i şerîfem verilegelmeğle vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimsiz şurût-ı muharrere-i mezkûre mûcebince mersûm Diyonisyos nâm rahibin metrepolidliğine tâbi‘ mahallerde mütemekkin Rum milletinin berât-ı âlîşânım şurûtı üzre üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrî ve rüsûmât-ı mu‘tâde-i sâirelerinin cem‘ u tahsîline ve umûr ve husûslarının rü’yetine taraf-ı âhardan bî-vech müdâhale ve ta‘arruz olunmamak bâbında.

Fî evâil-i N sene 53

h.33

Kapudağı kazâsı nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlleri mefhûmunda Rum patrikliğine dâhil Kapudağı ve Erdek metrepolidi Antimos nâm râhibin iltizâmı dâhilinde nefs-i Kapudağı’nda Eğridere ta‘bîr olunur Aya Yorgi manastırının yalnız çend aded papas ve hademe odaları müşrif-i harâb olduğuna binâen gayr-ı ez kilisa yalnız zikr olunan odaların meremmâtiyçün ruhsatı hâvî bir kıt‘a emr-i şerîfim sudûrı istid‘â olunup

[S.14][41]

kuyûda mürâca‘at olundukda bu makûle metrepolidlerin metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve vaz‘-ı kadîmî üzre izn-i şer‘le vâkı‘ olan meremmâtlarına âhardan hiç ferd dahl ü ta‘arruz kılmaması yedlerine verilen berâtları şurûtunda mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr bulunmağla şurûtı ve sâbıkı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi minvâl-i muharrer üzre gayr-ı ez kilisa yalnız çend aded papas ve hademe odalarının meremmâtına müsâ‘ade-i aliyyem erzân kılındığı sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin ma‘lûmun oldukda ber vech-i muharrer amel ve harekete dikkat olunmak bâbında.

Fî evâil-i N sene 253

h.34

Bir sûreti

Karahisar-ı şarkî nâibine Rum patrikliğine dâhil Tokad ve Niksar ve Karahisar-ı şarkî metrepolidi Kirilos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Karahisar-ı şarkî mahallâtından Kayadibi nâm mahallede vâkı‘ Penaiye kilisasının yalnız çend aded papas ve hademe odalarıyla havli divarları müşrif-i harâb olduğu beyânıyla şurûtı ve sâbıkı mûcebince meremmâtiyçün aslı gibi.

h.35

Grebene nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Grebene kazâsında millet-i mersûmeden bazıları er ve gerek avrat mehâkime ve eimme-i mahalleye varup zevc ve avratları var iken âyînlerine muhâlif zevc-i âhar ve zevce-i diğer almak dâ‘iyyesiyle kendü ifâde ve takrîrleri üzre nikâh ve tatlîk olundukları ve bu cihetle evlâdları sefîl ve sergerdân kaldıkları beyânıyla fîmâba‘d zikr olunan Grebene kazâsında mütemekkin Rum tâifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta metrepolidleri olan Yuvanikyos nâm rahibden veyahud vekîlinden gayrı kimesne müdâhale eylememek ve bu dâ‘iye

[41] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00008

ile mehâkime ve eimme-i mahalleye vardıklarında iltifât olunmayıp red ile cevâb verilmek üzre emsâli vechile emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â olunup kuyûda lede’l-mürâca‘a Rum tâifesinin âyînleri üzre nikâhları maddesine patrik ve tarafından ta‘yîn eylediği vekîllerinden gayrı kimesne karışmaması ve bu makûle patrik ve metrepolid ve vekîllerinin ma‘rifet ve izni yoğiken iltizâmlarında olan papaslar âyînleri üzre câiz olmayan nikâhları akd eylememesi ve zimmî tâifesine avrat boşamak ve avrat üzerine avrat almak ve zevceleri helâkinden sonra ancak üç defaya dek te’ehhül edip ândan ziyâde teehhül âyînlerine mugâyir olmağla o makûlelere ruhsat verilmeyip te’dîb ve gûşmâl olunmaları patrik-i mersûm yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic şürût muktezâsından olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda âna göre amel ve hareketle mevâdd-ı meşrûhada âyînlerine mugâyir vaz‘ u hâlet vukû‘una irâet-i ruhsat olunmamak bâbında.

Fî evâil-i L sene 53

h.36

Menlik ve Petriç ve Timurhisarı nâiblerine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlleri mefhûmunda Rum patrikliğine dâhil Menlik ve Petriç ve Timurhisarı metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin taht-ı iltizâmında vâkı‘ mahallerde münâza‘un fîh olan iki zimmî mâbeynlerin rızâları ve metrepolid ve vekîlleri ma‘rifetiyle ber mûceb-i şurût ıslâh olunagelir iken bu esnâda mugâyir-i şurût bazı mahalden müdâhale ve te‘addî vukû‘ bulmakda olduğundan bahisle men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrı istid‘â olunup kuyûda lede’l-mürâca‘a akd-i nikâh ve fesh-i nizâ‘ ve münâza‘un fîh olan iki zimmî mâbeynlerin rızâları ve metrepolid ve vekîlleri ma‘rifetiyle ıslâh maddelerinde ve lede’l-iktizâ

[S.15][42]

ayinleri üzre kilisalarında yemîn verdirip ve afaros ta‘bîr olunur te’dîb eylediklerinde kuzzât ve nüvvâb müdâhale ve tağrîm eylememeleri metrepolidlerin yedlerine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve meşrût olmağla vech-i meşrûh

[42] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00009

üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber mûceb-i şurût amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ u hâlet vukû‘ına irâet-i ruhsat olunmamak bâbında.

Fî evâil-i N sene 53

h.37

Redîf-i mansûre-i eyalet-i Sivas müşîri vezîrim Hafız Paşa iclâlehuya ve Amid nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde nefs-i Diyarbekir’de vâkı‘ Asarbidos (?) nâm kilisa kadîmden berü Rum milletinin yed ve tasarruflarında olup icrâ-yı âyînleri husûsunda ve cihât-ı sâirede kimesne tarafından müdâhale olunmak îcâb etmez iken Rum tâifesinden bazı katolik mezhebini ihtiyâr edenler kilisa-yı mezbûrı fuzûlî zabt eylemek dâ‘iyyesinde oldukları mukaddemâ lede’l-inhâ ve’l-istid‘â vâkı‘ olan müdâhalenin men‘ u def‘i bâbında iki yüz elli iki senesi evâsıt-ı Recebü’l-ferdinde sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince tarafeyn mahallinde huzûr-ı şer‘a celb ile lede’l-istintâk kilisa-yı mezbûr kadîmden berü Rum milletine mahsûs olduğunu zikr olunan katolik tâifesi ikrâr ve i‘tirâf etmiş ve ol vechile kilisa-yı mezbûr ma‘rifet-i şer‘le Rum milletine teslîm kılınmış olduğu mahallinden i‘lâm olunmuş olmakdan nâşî ol bâbda i‘lâm-ı hâli müş‘ir siz ki vezîr-i müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız size hitâben bir kıt‘a emr-i şerîfim sudûrı istid‘â olunup dîvân-ı hümâyûnumdan muktezâsı suâl olundukda husûs-ı mezbûr mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfin kaydı mahalline şerh verilerek i‘lâm-ı hâli mutazammın emr-i şerîfim i‘tâsı re’ye menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre kaydı bâlâsına şerh verilmiş olmağın i‘lâm-ı hâli müş‘ir işbu emr-i şerîfim ısdâr ve tesyâr olunmuşdur imdi keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve harekete ihtimâm ve sarf-ı rü’yet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i N sene 53

h.38

Nişân-ı hümâyûn oldur ki

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i

metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil on iki bin akçe resm-i peşkeş ile berât-ı âlîşânımla Galos ve tevâbi‘i metrepolidi olan Yosef nâm râhib âyînlerine mugâyir harekât-ı nâ-marziyyeye ictisârına binâen bu defa metrepolidlik-i mezbûrdan ihrâc ve tard olunup yeri hâlî kalmış ve patrîk-i mersûm ve cemâ‘at-i metrepolidanı bir yere bi’t-tecemmu‘ mücerrebü’l-etvâr ve icrâ-yı âyîn ve idâre-i husûsât-ı ra‘iyyete sâhib-i iktidâr Şumnu ve tevâbi‘i metrepolidi sâbık işbu dârende-i berât-ı hümâyûnum kıdvetü muhtârü’l-milleti’l-Mesihiyye Grigoryus nâm rahib hutimet avâkıbuhu bi’l-hayrı intihâb ve ihtiyâr eylemiş olduklarından bahisle resm-i peşkeşi an-nakdin hazîne-i âmireme teslîm olunmak şartıyla metrepolidlik-i mezbûr rahib-i mersûme bi’t-tevcih şurûtı derciyle yedine bir kıt‘a berât-ı âlîşânım verilmek bâbında inâyet istid‘â olunup kuyûda lede’l-mürâca‘a Galos ve tevâbi‘i metrepolidliği sâlifü’z-zikr on iki bin akçe resm-i peşkeş ile berât-ı şerîfimle mersûm Yosef’in üzerinde olduğu mukayyed olmağla meblağ-ı mezbûr ber vech-i nakd teslîm-i hazîne-i âmirem olunduğunu müş‘ir mahallinden memhûr sûret rûznâmçesi verilmişiken sâdır olan fermân-ı âlîşân mûcebince şurûtı derciyle berât-ı âlî yazılmışdır.

Fî 11 N sene 53

h.39

Bir sûreti

Rum patrikliğine dâhil on iki bin akçe resm-i peşkeş ile berât-ı âlîşânla Dobnice ve Razlık ve Ahtiman ve Samako metrepolidi olan Ağnanyos nâm rahib âyînlerine mugâyir-i harekât-ı nâ-marziyyeye ictisârına binâen bu defa metrepolidlik-i mezbûrdan ihrâc ve tard olunup yeri hâlî kalmış ve patrik-i mersûm ve cemâ‘at metrepolidanı Yeremya nâm rahib hutimet avâkıbuhu bi’l-hayrı intihâb ve ihtiyâr eylemiş oldukları beyânıyla aslı gibi

h.40

Bir sûreti

Rum patrikliğine dâhil on beş bin akçe resm-i peşkeş ile berât-ı âlîşânla Hersek ve tevâbi‘i metrepolidi olan Proksipos nâm rahib âyînlerine mugâyir harekât-ı nâ-marziyeye ictisârına binâen bu defa metrepolidlik-i mezbûrdan ihrâc ve tard olunup yeri hâlî kalmış ve patrik-i mersûm ve cemâ‘at metrepolidanı Piskopos

Efkesendiyos nâm rahib hutimet avâkıbuhu bi'l-hayrı intihâb ve ihtiyâr eylemiş oldukları beyânıyla kezalik.

h.41

Grebene nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Asitâne-i sa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidanın südde-i sa'âdetime memhûr arz-ı hâli takdîmiyle Rum patrikliğine dâhil Grebene ve tevâbi'i metrepolidi Yuvanikyos nâm rahibin yedine verilen berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince iltizâmı dâhilinde vâkı' mahallerde mütemekkin Rum re'âyâ tâifesinin âyînlerin icrâ ve umûr ve husûsların rü'yet ve senevî üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrî ve rüsûmât-ı mu'tâde-i sâirelerinin cem' ve tahsîline âharı bîvech müdâhale ve ta'arruz etdirilmemek üzre berât-ı âlîşânım şurûtı tasrîhiyle mufassal ve meşrûh emr-i şerîfim sudûrunu istid'â-yı inâyet eyledikleri ecilden kuyûda lede'l-mürâca'a dahl ü ta'arruz kılmayalar diyü metrepolid-i mersûmun yedine verilen berât-ı âlîşânım şurûtı mestûr ve mukayyed olup bu makûle metrepolidlerin iltizâmlarına dâhil mahallerde mütemekkin re'âyâ tâifesinin berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince

[S.16][43]

Üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrî ve rüsûmât-ı mu'tâde-i sâirelerinin cem' ve tahsîline ve umûr ve husûslarının rü'yetine âharı bî-vech müdâhale ve ta'arruz etdirilmemek üzre berât-ı şerîfim şurûtı tasrîhiyle mufassal ve meşrûh evâmir-i aliyyem verilegelmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin şurût-ı muharrere-i mezkûre mûcebince mersûm Yuvanikyos nâm rahibin metrepolidliğine tâbi' mahallerde mütemekkin Rum milletinin berât-ı âlîşânım şurûtı üzre üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrî ve rüsûmât-ı mu'tâde-i sâirelerinin cem' ve tahsîline ve umûr ve husûslarının rü'yetine taraf-ı âhardan bî-vech müdâhale ve ta'arruz olunmamak bâbında.

Fî evâsıt-ı N sene 53

[43]BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00009

h.42

Isparta nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Antalya ve Isparta metrepolidi Yarasimos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde nefs-i Isparta’da Nemli mahallesinde vâkı‘ Arz-ı Istıranyos kilisasını mücerred celb-i mâl sevdâsıyla ta‘mîr etmişiz diyerek ehl-i örf tâifesi ve zâbitân sâire taraflarından bâ-buyruldı ve mürâsele teftiş ederiz diyü mugâyir-i şurût te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrı istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda bu makûle metrepolidlerin metrepolidliğine tâbi‘ yerlerden kadîmî tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayıp ve bilâ emr-i şerîf ehl-i örf tâifesi taraflarından buyruldu ile mücerred kilisa ve manastırların teftiş ederiz diyü te‘addî ve tecrîm etdirilmemesi metrepolid-i mersûmun yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic şurût muktezâsından olmağla bu sûretde inhâ olunduğu üzre ise mademki kilisa-yı mezbûr bilâ fermân ta‘mîr olunmayarak heyet-i asliyesini tecâvüz etmemiş ve sonradan ziyâde nesne ihdâs olunmamış ola mücerred celb-i mâl sevdâsıyla te‘addî olunduğu vâkı‘ ise men‘ u def‘iyçün şurûtı derciyle emr-i şerîfim i‘tâsı re’ye menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine dikkat eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı N sene 53

h.43

Bir sûreti

Isparta nâibine Rum patrikliğine dâhil Isparta ve Antalya metrepolidi Yarasimos nâm râhibin iltizâmı dâhilinde nefs-i Isparta’da Emri mahallesinde vâkı‘ Penaiye kilisasının teftîş olunmamasıyçün aslı gibi

h.44

Bir sûreti

Niğde nâibine Rum patrikliğine dâhil Konya ve Niğde metrepolidi Samuel nâm rahibin iltizâmı dâhilinde nefs-i Niğde'de re'âyâ mahallesinde vâkı' Absudiye (?) kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik.

h.45

Karahisar-ı şarkî nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Asitâne-i sa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidanın südde-i sa'âdetime takdîm eyledikleri bir kıt'a memhûr arz-ı hâllerinde Tokad ve Niksar ve Karahisar-ı şarkî metrepolidi Kirilos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Karahisâr-ı şarkî kazâsına tâbi' Kayadibi karyesinde Penaiye manastırında mütemekkin ma'lûmu'l-esâmî rehâbînin karye-i mezbûre toprağında bi'l-fi'il zabt ve tasarruflarında tekâlîf alınmak îcâb eder emlâk ve arazileri olmayup hisse-i tekâlif mütâlebesiyle te'addî olunduğu yoğiken bu esnâda mersûmlardan hisse-i tekâlîf mütâlebesiyle te'addî olduğundan bahisle men' u def'i bâbında emr-i şerîfim sudûrı istid'â olunmakdan nâşî muktezâsı suâl olundukda manastır-ı mezbûr rahiblerinin Kayadibi karyesi toprağında bi'l-fi'il zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağlu tekâlîf alınmak îcâb eder kadîmden emlâk ve arazileri yoğise tekâlîf mütâlebesiyle te'addî olunmamak içün emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin manastır-ı mezbûr râhiblerinin karye-i merkûme toprağında bi'l-fi'il zabt ve tasarruflarında ve hâne-i avârıza bağlı tekâlîf alınmak îcâb eder emlâk ve yerleri olmadığı halde hisse-i tekâlîf mütâlebesiyle vâkı' olan te'addînin men' u def'i husûsuna dikkat ve hilâfından mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı N sene 53

[S.17][44]

h.46

Samako ve Dobnice ve Ahtiman ve Razlık kazâları nâiblerine hüküm:

[44] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00010

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cema‘at-i metrepolidan südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle Rum patrikliğine dâhil Samako ve tevâbi‘i metrepolidi Premya nâm râhibin yedine verilen berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince iltizâmı dâhilinde vâkı‘ Samako ve Dobnice ve Ahtiman ve Razlık kazâları ve kurâsında mütemekkin Rum re‘âyâ tâifesinin âyînlerin icrâ ve umûr ve husûsların rü’yet ve senevî üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrî ve rüsûmât-ı mu‘tâde-i sâirelerinin cem‘ ve tahsîle âharı bî-vech müdâhale ve ta‘arruz etdirilmek üzre berât-ı âlîşânım şurût-ı tasrîhiyle mufassal ve meşrûh emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â-yı inâyet eyledikleri ecilden kuyûda lede’l-mürâca‘a dahl ü ta‘arruz kılmayalar diyü metrepolid-i mersûmun yedine verilen berât-ı âlîşânım şurûtı mestûr ve mukayyed olup bu makûle metrepolidlerin iltizâmlarına dâhil mahallerde mütemekkin re‘âyâ tâifesinin berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrî ve rüsûmât-ı mu‘tâde-i sâirelerinin cem‘ ve tahsîline ve umûr ve husûslarının rü’yetine âharı bî-vech müdâhale ve ta‘arruz etdirilmemek üzre berât-ı şerîfim şurûtı tasrîhiyle mufassal ve meşrûh evâmir-i aliyyem veriligelmeğle vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermanım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimsiz şurût-ı muharrer-i mezkûre mûcebince mersûm Premya nâm rahibin metrepolidliğine tâbi‘ sâlifü’z-zikr mahallerde mütemekkin Rum milletinin berât-ı âlîşânım şurûtı üzre üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrî ve rüsûmât-ı mu‘tâde-i sâirelerinin cem‘ ve tahsîline ve umûr ve husûslarının rü’yetine taraf-ı âhardan bî-vech müdâhale ve ta‘arruz olunmamak bâbında.

Fî evâsıt-ı L sene 253

h.47

Bir sûreti

İzvornik nâibine Rum patrikliğine dâhil İzvornik ve tevâbi‘i metrepolidi Kirilos nâm rahibin yedine berât-ı âlîşân şurûtı mûcebince iltizâmı dâhilinde vâkı‘ mahallerde mütemekkin denilerek aslı gib

h.48

Bir sûreti

Zikri âtî kazâlar nâiblerine Rum patrikliğine dâhil Galos ve tevâbi‘i metrepolidi Grigoryus nâm rahibin yedine verilen berât-ı âlîşân şurûtı mûcebince iltizâmı

dâhilinde vâkı‘ Galos ve Argalaşti kazâları ve kurâsında mütemekkin denilerek kezalik.

h.49

Bir sûreti

Zikri âtî kazâlar nâiblerine Rum patrikliğine dâhil Yenipazar metrepolidi Permanos nâm rahibin yedine verilen berât-ı âlîşân şurûtı mûcebince iltizâmı dâhilinde vâkı‘ Yenipazar ve Prizrin ve Yakova ve İpek ve Yenivaroş ve İşkodra kazâları ve kurâsında mütemekkin denilerek kezali

h.50

Zikri âtî kazâlar nâiblerine hüküm:

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidann südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a arz-ı hallerinde Rum patrikliğine dâhil Dobnice ve Samako ve Ahtiman ve Razlık kazâlarında millet-i mersûmeden bazıları er ve gerek avrat mehâkime ve eimme-i mahalleye varup zevc ve avratları var iken âyînlerine muhâlif zevc-i âhar ve zevce-i diğer almak dâ‘iyyesiyle kendü ifâde ve takrîrleri üzre nikâh ve tatlîk olundukları ve bu cihetle evlâdları sefîl ve sergerdân kaldıkları beyânıyla fîmâba‘d zikr olunan mahallerde mütemekkin Rum tâifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta metrepolidleri olan Premya nâm rahibden yahud vekîlinden gayrı kimesne müdâhale eylememek ve bu dâ‘iyye ile mehâkime ve eimme-i mahalleye vardıklarında iltifât olunmayıp red ile cevâb verilmek üzre emsâli vechile emr-i şerîfim sudûru istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda Rum tâifesinin âyînleri üzre nikâhları maddesine patrik ve tarafeynden ta‘yîn eylediği vekîllerinden gayrı kimesne karışmaması ve bu makûle patrik ve metrepolid ve vekîllerinin ma‘rifet ve izni yoğiken iltizâmlarında olan papaslar âyînleri üzre câiz olmayan nikâhları akd eylememesi ve zimmî tâifesine avrat boşamak ve avrat üzerine avrat almak ve zevcleri helâkinden sonra ancak üç defaya dek te’ehhül edip ândan ziyâde te’ehhül âyînlerine mugâyir olmağla o makûlelere ruhsat verilmeyip te’dîb ve gûşmâl olunmaları patrîk-i mersûm yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve ol vechile emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olup bu sûretde inhâ olunduğu üzre ise emsâli vechile emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği tahrîr olunmağla

vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda âna göre amel ve hareketle mevâdd-ı meşrûhada âyînlerine mugâyir vaz‘ u hâlet vukû‘una irâet-i ruhsat olunmamak bâbında.

Fî evâsıt-ı L sene 53

h.51

Bir sûreti

Galos nâibine Rum patrikliğine dâhil Galos nâhiyesi ve kurâsında mütemekkin Rum tâifesinin nikâhları akd ve feshine metrepolidleri olan Grigoryos nâm rahibden veyahud vekîlinden gayrı kimesne müdâhale eylememesiyçün emr-i şerîf verildiği nikâtdan sarf-ı nazar olunarak aslına tatbîkan.

h.52

Bir sûreti

İzmir ve Foça-i Atîk nâibine Rum patrikliğine dâhil İzmir ve Foça-i Atîk kazâları ve kurâsında mütemekkin Rum tâifesinin nikâhları akd ve feshine metrepolidleri olan Yalisyos nâm rahibden ve vekîlinden gayrı kimesne müdâhale eylememesiyçün kezalik.

[S.18][45]

h.53

Galos kazâsı nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Galos ve tevâbi‘i metrepolidi Grigoryus nâm râhibin iltizâmı dâhilinde vâkı‘ mahallerde bilâ vâris mürd olan piskopos ve keşiş ve kalugaryaların emvâl-i metrûkelerini ber mûceb-i şurût hazîne-i âmirem için metrepolid ve vekîllerinin ahz u kabzına kimesne tarafından müdâhale olunmak îcâb etmez iken beytü’l-mâl ve kassâm ve zâbitân sâire beytü’l-mâl-i âmme ve hâssa bize hâsıl yazılmışdır biz zabt ederiz diyü mugâyir-i şurût te‘addî ve

[45] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00010

rencîdeden hâlî olmadıklarından bahisle vâkı‘ olan müdâhalenin men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrını istid‘â etmeleriyle şurût ve muktezâsı lede’s-suâl bu makûle mürd olan piskopos ve keşiş ve kalugaryaların nükûd ve eşyâ ve bargir ve emlâkleri ve kilisalarına müte‘allik her nesi var ise metrepolid veyahud tarafından ta‘yîn olunan vekilleri mîriyçün ahz u kabz eylediklerinde beytü’l-mâl ve kassâm ve mütevellîler ve mevkûfâtçılar ve nâzır ve voyvodalar ve subaşılar ve âdemleri vesâir beytü’l-mâl-i âmme ve hâssa defter-i hâkânîde bize hâsıl yazılmışdır diyü müdâhale eylememesi şurûtundan ve bilâ vâris olduğu hâlde ber mûceb-i şurût mîriyçün ahz u kabz olunup veresesi olanların gerek nükûd ve gerek sâir emvâl ve eşyâlarına vaz‘-ı yed etdirilmemesi bundan akdem bâ hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı şâhânem müceddeden verilen nizâmı muktezâsı olup bu sûretde inhâ olunduğu üzre ise şurûtı derciyle emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘undan mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı L sene 53

h.54

Bir sûreti

Zikri âtî kazâlar nâiblerine Rum patrikliğine dâhil Dobnice ve tevâbi‘i metrepolidi Premya nâm rahibin iltizâmı dâhilinde vâkı‘ Dobnice ve Samako ve Ahtiman ve Zarlık kazâlarında bilâ vâris mürd olan tâife-i mersûmenin emvâl-i metrûkelerini ahz u kabza müdâhale olunmamasiyçün aslı gibi

h.55

Bir sûreti

Zikri âtî kazâlar nâiblerine Rum patrikliğine dâhil Amasya ve tevâbi‘i metrepolidi Kalinkos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde vâkı‘ Amasya ve Sinop ve Ayandon ve Alaçam ve Bafra ve Samsun ve Çeharşenbe ve Merzifon ve Hacıgölü ma‘deni ve Gedağra nâm-ı diğer Köprü ve Lâdik ve Taşabad kazâları ve kurâsında bilâ vâris mürd olan tâife-i mersûmenin emvâl-i metrûkelerini ahz u kabza müdâhale olunmamasıyçün kezali

h.56

Tırnova kazâsı nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde metrepolid ve papas tâifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine mümâna‘at olunmayup ve ehl-i örf tâifesi mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve i‘lân-ı küfr eylememek şartıyla icrâ-yı âyîn-i âtılalarına mücerred celb-i mâl kasdıyla mîrmîrân vesâir ehl-i örf tâifesi taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemeleri metrepolidlerin yedlerine verilen berât-ı âlîşânım şurûtundan iken Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi İlaryon nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Tırnova kazâsına tâbi‘ Dranova karyesinde Keseryak (?) mahallesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle ber mûceb-i şurût te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber mûceb-i şurût amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘dan mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı L sene 5

h.57

Nişân-ı hümâyûnum oldur ki

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil on altı bin altı yüz akçe resm-i peşkeş ile berât-ı âlîşânımla Drac ve tevâbi‘i metrepolidi olan Yarasimos nâm rahib hâlik olup yeri hâlî kalmış ve patrik-i mersûm ve cemâ‘at-i metrepolidanı bir yere bi’t-tecemmu‘ mücerrebü’l-etvâr ve icrâ-yı âyîn ve idâre-i husûsât-ı ra‘iyyete sâhib-i iktidâr işbu dârende-i berât-ı hümâyûnum kıdvetü muhtârü’l-milleti’l-Mesihiyye Antimos nâm râhib hutimet avâkıbuhu bi’l-hayrı intihâb ve ihtiyâr eylemiş olduklarından bahisle resm-i peşkeş an-nakdin hazîne-i âmireme teslîm olunmak şartıyla metrepolidlik-i

mezbûr rahib-i mersûma bi't-tevcîh şurûtı derciyle yedine bir kıt'a berât-ı âlîşânım verilmek bâbında inâyet istid'â olunup kuyûda lede'l-mürâca'a Drac ve Timurhisarı ve İlbasan ve Ohri ve Kovana ve İstarda ve Gavra ve Mokova ve tevâbi'i metrepolidliği sâlifü'z-zikr on altı bin altı yüz akçe resm-i peşkeş ile berât-ı şerîfimle mersûm Yarasimos'un üzerinde olduğu mukayyed olmağla meblağ-ı mezbûr ber vech-i nakd teslîm-i hazîne-i âmirem olunduğunu müş'ir mahallinden memhûr sûret rûznâmçesi verilmeğin sâdır olan fermân-ı âlîşânım mûcebince şurûtı derciyle berât-ı âlî yazılmışdır.

Fî 27 L sene 53

[S.19][46]

h.58

Hersek nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Asitâne-i sa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidanın südde-i sa'âdetime takdîm eyledikleri bir kıt'a memhûr arz-ı hâllerinde metrepolid ve vekîlleri ve âdemlerinin ve piskoposların şer'-i şerîfe müte'allik her ne ki da'vâları zuhûr eder ise bir yerde istimâ' olunmayıp dîvân-ı hümâyûnumda vüzerâ-yı izâmım ve kâdîaskerlerim huzûrunda görülmek üzre havâle oluna diyü metrepolidlere verilen berevât-ı aliyyem şurûtundan iken Rum patrikliğine dâhil Hersek ve tevâbi'i metrepolidi Efkesendiyos nâm rahibin selefi deynine vesâire kefâleti yoğiken selefinin ashâb-ı matlûbı olan kesân selefi zimmetinde alacağımız var senden matlûb ederiz diyü te'addî ve rencîdeden hâlî olmadıklarından bahisle o makûle vâkı' olan te'addînin men' u def'i ve da'vâ-yı mezkûrede ısrâr eder olur ise ber mûceb-i şurût bu tarafda görülmek üzre Dersa'âdetime havâle olunması bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle şurûtı lede's-suâl şurût-ı mezkûr metrepolid-i mersûm verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve meşrût idüği mukayyed olmağın şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre metrepolid-i mersûmun selefi düyûnuna kefâleti olmadığı sûretde men' u def'i bî-vech ısrâr ederi olur ise ber mûceb Dersa'âdetimde şer'le faysal verilmek üzre havâleye mübâderet eylemen bâbında.

[46] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00011

Fî evâhir-i L sene 53

h.59

Prizrin nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Yenipazar ve tevâbi‘i metrepolidi Bermanos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Prizrin kazâsı kurâsından Moşşizi (?) karyesinde vâkı‘ Aya Bataryala kilisası mücerred celb-i mâl sevdâsıyla ehl-i örf tâifesi ve zâbitân sâire taraflarından bâ buyruldu ve mürâsele teftîş ederiz diyü mugâyir-i şurût te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a bu makûle metrepolidlerin metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerîf ehl-i örf tâifesi taraflarından buyruldu ile mücerred kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî ve tecrîm etdirilmemesi yedlerine verilen berât-ı âlîşânımda münderic şurût muktezâsından olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘undan mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Zâ sene 53

h.60

Zikri âtî kazâlar nâiblerine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde metrepolidlerin iltizâmlarına dâhil mahallerde vâkı‘ kilisa ve manastırlarının zabt u rabtına ve re‘âyâ tâifesinin berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrî ve rüsûmât-ı mu‘tâde-i sâirelerinin cem‘ u tahsîline ve umûr ve husûslarının rü’yetine âhardan bî-vech müdâhale ve ta‘arruz etdirilmemek verilen evâmir-i aliyyem şurûtundan iken Rum patrikliğine dâhil Menlik ve Petriç ve Timurhisarı metrepolidi Diyonisyos nâm rahib iltizâmında olan kazâ ve kurâda mütemekkin Rum re‘âyâ taifesinin emvâl-i mîriye ve rüsûmât-ı

mu‘tâde-i sâirelerini cem‘ ve tahsîlinde kurâ zâbitleri ve zâbitân-ı sâire taraflarından hilâf-ı şurût avâid ve hediyye nâmıyla te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle vâkı‘ olan te‘addînin men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzre olduğu hâlde o makûle mugâyir-i şurût vâkı‘ olan müdâhalenin men‘ u def‘iyle hilâfı vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine dikkat eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Zâ sene 53

h.61

Çeharşenbe kazâsı nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde metrepolidlerin sâkin olduğu konağına askerî ve ehl-i örf vesâirleri taraflarından konak teklîfi ile rencîde etdirilmemesi metrepolidlerin yedlerine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve meşrût iken Rum patrikliğine dâhil Tokad ve tevâbi‘i metrepolidi Krilos nâm rahibin vekîli Lasoğlu Yorgi nâm zimmînin Çeharşenbe kazâsında mütemekkin olduğu bir bâb hânesine konak teklîfi ile te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle o makûle mugâyir-i şurût vâkı‘ olan te‘addînin men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve hilâf-ı şurûtı vaz‘ u hâlet vukû‘undan mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Zâ sene 253

[S.20][47]

h.62

Filibe nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos nâm

[47] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00011

rahibin iltizâmı dâhilinde Filibe kazâsı kurâsından Embelino (?) karyesinde Bağçe mahallesinde vâkı‘ Penaiye kilisası mücerred celb-i mâl sevdâsıyla ehl-i örf tâifesi ve zâbitân sâire taraflarından bâ-buyruldu ve mürâsele teftîş ederiz diyü mugâyir-i şurût te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a bu makûle metrepolidlerin metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayıp ve bilâ emr-i şerîf ehl-i örf tâifesi taraflarından buyruldu ile mücerred kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî ve tecrîm etdirilmemesi yedlerine verilen berât-ı âlîşânımda münderic şurût muktezâsından olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘undan mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Zâ sene 53

h.63

Bir sûreti

Filibe nâibine Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos nâm râhibin iltizâmı dâhilinde Filibe kazâsı kurâsından Saybirihori (?) karyesinde vâkı‘ Aya Tanaş kilisasının teftîş olunmamasıyçün aslı gibi

h.64

Bir sûreti

Filibe nâibine Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Filibe kazâsı kurâsından Besnice karyesinde vâkı‘ Aya Yorgi manastırının teftîş olunmamasıyçün kezalik.

h.65

Bir sûreti

Cisr-i Ergene nâibine Rum patrikliğine dâhil Tekfurdağı ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Cisr-i Ergene kazâsına tâbi‘ Bosnatar karyesinde vâkı‘ Aya Yani Neogos kilisasının teftîş olunmamasıyçün kezalik.

h.66

İzmir ve Foça-i Atik kazâları nâiblerine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde metrepolidlerin iltizâmlarına dâhil kilisa ve manastırlarına vekîl olup düşen mahsûlâtın ekl ü bel‘ eden mesfûrların muhâsebelerin gördükde ve azl ü nasb eyledikde âhardan mümâna‘at olunmaması yedlerine verilen berevât-ı şerîfemde münderic ve meşrût iken Rum patrikliğine dâhil İzmir ve tevâbi‘i metrepolidleri Paesyos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde İzmir ve Foça-i Atik kazâlarında vâkı‘ kilisa ve manastırda olan vekîlleri vâkı‘ olan hâsılâtlarını ekl ü bel‘ etmekde ve rü’yet-i muhâsebeden imtinâ‘ olduklarından âhar vekîl ta‘yîniyle mümâna‘at kılındığı azl beyânıyla ol bâbda emr-i şerifim sudûrı istid‘â olunmakdan nâşî muktezâsı suâl olundukda bâlâda muharrer şurûtı mûcebince emr-i şerîfim i‘tâsı re’ye menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve hilâf-ı şurût vaz‘ u hâlet vukû‘undan tevakkî ve mübâ‘adet eylemeniz bâbında.
Fî evâhir-i Zâ sene 253

[S.21][48]

h.67

Dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından Tırnova voyvodası İsmail dâme mecduhuya ve Tırnova nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Ablaryon nâm rahibin bu defa bilâ vâris helâki cihetiyle patrikhâne vesâireye olan deyni emvâl-i metrûkesinden te’diye ve istîfâ ve küsûrı ber mûceb-i şurût mîriyçün ahz u kabz olunmak üzre bi’l-cümle nükûd ve eşyâ ve hayvânât vesâiresinin ahz ve Dersa‘âdetime îsâl eylemek üzre bu defa patrikhâne tarafından eksarhos ta‘bîr olunur Senesyus nâm rahib ta‘yîn kılınmış olduğundan bahisle bî-vech ve mugâyir-i şurût müdâhale ve mücânebet olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at

[48] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00012

metrepolidanı südde-i sa‘âdetime takdîm eylediği memhûr arz-ı hâlleriyle istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a bilâ vâris mürd olan piskopos ve keşiş ve kalugaryaların nükûd ve eşyâ ve bargir ve emlâkleri ve kilisalarına müte‘allik her nesi var ise metrepolid veyahud tarafından ta‘yîn olunan vekîller mîriyçün ahz u kabz eylediklerinde beytü’l-mâl ve kassâm ve mütevellîler ve mevkûfâtcılar ve nâzır ve voyvodalar ve subaşılar ve âdemleri vesâir beytü’l-mâl-i âmme ve hâssa [defter-i] hâkânîde bize hâsıl yazılmışdır diyü müdâhale eylememesi şurûtundan ve bilâ vâris olduğu hâlde ber mûceb-i şurût mîriyçün ahz u kabz olunup veresesi olanların gerek nükûd ve gerek sâir emvâl ve eşyâlarına vaz‘-ı yed etdirilmemesi bundan akdem bâ hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı şâhânem müceddeden verilen nizâmı muktezâsından olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki voyvoda kapucıbaşı ve nâib-i mûmâ ileyhimsiz inhâ olunduğu üzre mersûm bilâ vâris hâlik olduğu tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde emvâl-i metrûkesinin bu tarafa celb ve îsâline bî-vech ve mugâyir-i şurût müdâhale ve muhâlefet etdirilmemesi husûsuna mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Zâ sene 53

h.68

Nişân-ı hümâyûn oldur ki

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil yirmi bin akçe resm-i peşkeş ile berât-ı âlîşânımla Tırnova ve Ziştovi ve Filibe ve Zağra-i atîk ve cedîd ve Kızanlık ve Çirpan ve İslimye ve Rusçuk ve Yerköyü ve Hırazgrad ve Lofça ve Etrebolu ve İzladi ve tevâbi‘i metrepolidi olan Ablaryon nâm rahib hâlik olarak yeri hâlî kalmış ve patrik-i mersûm ve cemâ‘at-i metrepolidan bir yere bi’t-tecemmu‘ mücerrebü’l-etvâr ve icrâ-yı âyîn ve idâre-i husûsât-ı ra‘iyyete sâhib-i iktidâr işbu dârende-i berât-ı hümâyûnum kıdvetü muhtârü’l-milleti’l-Mesihiyye Benaratos nâm rahib hutimet avâkıbuhu bi’l-hayrı intihâb ve ihtiyâr eylemiş olduklarından bahisle resm-i peşkeş an-nakdin hazîne-i âmireme teslîm olunmak şartıyla metrepolidlik-i mezbûr rahib-i mersûma bi’t-tevcîh şurût derciyle yedine berât-ı âlîşânım verilmek bâbında inâyet istid‘â olunup kuyûda lede’l-mürâca‘a Tırnova ve Ziştovi ve Filibe ve Zağra-i atîk ve cedîd ve Kızanlık ve Çirpan ve İslimye ve Rusçuk ve Yerköyü ve Hırazgrad ve

Lofça ve Etrebolu ve İzladi ve tevâbi‘i metrepolidliği sâlifü’z-zikr yirmi bin akçe resm-i peşkeş ile berât-ı şerîfimle mersûm Ablaryon’un üzerinde olduğu mukayyed olmağla meblağ-ı mezbûr ber vech-i nakd teslîm-i hazîne-i âmirem olunduğunu müş‘ir mahallinden sûret-i rûznâmçe verilmeğin sâdır olan fermân-ı âlîşânım mûcebince şurût derciyle berât-ı âlî yazılmışdır.

Fî 17 Zâ sene 53

h.69

Bir sûreti

Rum patrikliğine dâhil dokuz yüz altmış akçe resm-i peşkeş ile berât-ı âlîşânımla Marolye nâm-ı diğer Gümülcine ve tevâbi‘i metrepolidi olan Daniel nâm rahib bu defa Alaşehir ve tevâbi‘i metrepolidliğine nakl olunup yeri hâlî kalmış ve patrik-i mersûm ve cemâ‘at-i metrepolidanı bir yere bi’t-tecemmu‘ patrik-i mersûmun mühürdârı Yuvanikos nâm rahib hutimet avâkıbuhu bi’l-hayrı intihâb ve ihtiyâr eylemiş oldukları beyânıyla asla tatbîkan

h.70

Bir sûreti

Rum patrikliğine dâhil üç bin akçe resm-i peşkeş ile berât-ı âlîşânımla Alaşehir ve Havid ve Denizli ve Uşak ve Kula ve tevâbi‘i metrepolidi olan Benaratos nâm rahib bu defa Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidliğine nakl olunup yeri hâlî kalmış ve patrik-i mersûm ve cemâ‘at-i metrepolidanı bir yere bi’t-tecemmu‘ Gümülcine ve tevâbi‘i metrepolidi Daniel nâm rahib hutimet avâkıbuhu bi’l-hayrı intihâb ve ihtiyâr eylemiş oldukları beyânıyla kezalik

[S.22][49]

h.71

Kırkkilisa nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Edirne metrepolidi Grikoryus nâm rahibin iltizâmı dâhilinde nefs-

[49] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00012

i Kırkkilise'de vâkı' Penaiye Kemiş ta'bîr olunur kilisanın âyînleri icrâ olunacağı vakitde re'âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmak öteden berü mu'tâd iken ehl-i örf tâifesiyle zâbitân-ı sâire taraflarından muhâlefet olunmakda olduğundan bahisle o makûle vâkı' olan müdâhale ve muhâlefetin men'i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle kuyûda mürâca'at ve muktezâsı suâl olundukda İstanbul Rum patriğinin cemâ'at-i metrepolidan ile keşişhâne mührüyle memhûr arz-ı hâlleri ma'mûlun bih olup âyînlerine müte'allik her ne ki arz ve i'lâm ederler ise müsâ'ade oluna diyü metrepolidlerin yedlerine verilen berât-ı âlîşânımda şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâlime emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla bu sûretde ber vech-i muharrer emsâline nazaran re'âyâ-yı mersûmenin âyînleri günlerinde li ecli'l-i'lân ziyâde şamâtât etmeyerek kilisa-yı mezkûre havalisinde tahta çalmalarına muhâlefet olunmamak için emr-i şerîfim i'tâsı menût-ı re'y-i âlîşânım idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma'lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve ziyâde şamâtât misillü vaz'a irâet-i ruhsatdan mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı M sene 54

h.72

Bir sûreti

Limni nâibine Rum patrikliğine dâhil Limni cezîresi metrepolidi Yarasimos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde olan nefs-i Limni ve kurâsında kilisada tahta çalmalarına muhâlefet olunduğu beyânıyla aslı gibi.

h.73

Galos ve Argoşti nâiblerine hüküm

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Asitâne-i sa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidanın südde-i sa'âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde piskopos ve papas ve keşiş ve kalugaryalardan biri izn-i şer'le zâbit tarafından alıkonulmak lazım geldikde metrepolidler alıkoya diyü metrepolidlere verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve meşrût iken Rum patrikine dâhil Galos ve Argoşti metrepolidi Grigoryus nâm rahib iltizâmı dâhilinde o makûlelerden birini alıkomak murâd eyledikde hilâf-ı şurût mümâna'at olunduğundan bahisle o makûle mugâyir-

i şurût vâkı‘ olan te‘addînin men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber mûceb-i şurût amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ u hâlet vukû‘undan mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı M sene 54

h.74

Filibe mollasına ve zikri âtî sâir kazâlar nâiblerine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Penaratos nâm rahibin yedine verilen berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince iltizâmı dâhilinde vâkı‘ Tırnova ve Ziştovi ve Selvi ve Filibe ve Zağra-i atîk ve cedîd ve Kızanlık ve Çirpan ve İslimye ve Rusçuk ve Hezargrad ve Lofça ve Etrebolu ve İzladi kazâları ve kurâsında mütemekkin Rum ve re‘âyâ tâifesinin âyînlerinin icrâ ve umûr ve husûsların rü’yet ve senevî üzerlerine edâsı lazım gelen mâl-ı mîrî ve rüsûmât-ı sâirelerinin cem‘ ve tahsîline âharı bî-vech müdâhale ve ta‘arruz etdirilmemek üzre ber mûceb-i şurût-ı berât mufassal ve meşrûh emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a dahl ü ta‘arruz kılmayalar diyü metrepolid-i mersûme işbu sene-i mübâreke Zi’l-hicceti’ş-şerîfesinin on yedinci günü tarihiyle müverrah verilen berât-ı âlîşânımda muharrer ve meşrûh idüği mukayyed bulunmağın vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mevlânâ ve nâibler mûma ileyhimsiz şurût-ı muharrere-i mezkûre mûcebince mersûm Penaratos rahibin metrepolidliğine tâbi‘ sâlifü’z-zikr mahallerde mütemekkin Rum milletinin berât-ı âlîşânım şurûtı üzre âyînlerinin icrâsına ve umûr ve husûslarının rü’yetine ve senevî üzerlerine idâresi

[S.23][50]

Lâzım gelen mâl-ı mîrî ve rüsûmât-ı mu‘tade-i sâirelerinin cem‘ ve tahsîline taraf-ı âhardan bî-vech müdâhale ve ta‘arruz etdirilmemesi husûsuna mübâderet olunmak bâbında.

[50] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00013

Fî evâsıt-ı M sene 54

h.75

Yenişehr-i Fenar kâdîsına hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde metrepolidlerin sâkin oldukları konağına askerî ve ehl-i örf vesâirleri taraflarından konak teklîfi ile rencîde etdirilmemesi metrepolidlerin yedlerine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve meşrût iken Rum patrikliğine dâhil Yenişehr-i Fenar ve Tırhala ve tevâbi‘i metrepolidi Atayene nâm rahibin Yenişehir’de mütemekkin oldukları hânesine konak teklîfi ile te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle o makûle mugâyir-i şurût vâkı‘ olan te‘addînin men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve hilâf-ı şurût mersûmun hânesine konak teklîfiyle te‘addî vukû‘undan mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı M sene 54

h.76

Tekfurdağı ve Ereğli nâiblerine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Ereğli ve Tekfurdağı ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde vakı‘ kasaba ve kurâda olan kilisa ve manastırlarına mücerred celb-i mâl sevdâsıyla ehl-i örf tâifesi ve zâbitân-ı sâire taraflarından buyruldu ve mürâsele teftîş bahâsıyla te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a bu makûle metrepolidin metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerîf ehl-i örf tâifesi taraflarından buyruldu ile mücerred kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî ve tecrîm etdirilmemesi yedlerine verilen berât-ı âlîşânımda münderic şurût muktezâsıdan olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimâsız

keyfiyet ma‘lumunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘undan mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı M sene 254

h.77

Bir sûreti

Keşan nâibine Ereğli ve Tekfurdağı ve Keşan ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos rahibin iltizâmı dâhilinde Keşan kazâsı varoşunda Aci Hrisak mahallesinde vâkı‘ Aya Tanaş kilisasının teftîş olunmamasiyçün aslı gibi

h.78

Bir sûreti

Nevşehir nâibine Kayseriye ve tevâbi‘i metrepolidi Panisyos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Nevşehir kazâsına tâbi‘ Zelil karyesinde vâkı‘ Timyos İstavros kilisasının teftîş olunmamasıyçün kezalik

h.79

Galos ve Argalaşti (?) nâiblerine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde metrepolide mîrî rüsûm için re‘âyânın verecek akçesi olmayup mîrî rüsûm akçesine bedel-i kumaş ve esvâb ve akçe verdiklerinden vekîller ve âdemleri getirir iken menâzil ve merâhilde ve iskelelerde gümrük ve bâc ve hediye ve avâid mütâlebesiyle emînlerden ferd dâhil ve rencîde eylemeyüp ve metrepolidlerin kendü me’kûlâtlariyçün hâsıl olan bağları mahsûlün ve tasadduk nâmıyla zimmî tâifesinin veregeldikleri şıra ve yağ ve bal vesâir tereke ve eşyâların getirir iken iskelelerde ve kapularda gümrük emînleri ve âdemleri resm-i gümrük ve bâc vesâir nesne mütâlebe ve mümâna‘at eylememesi yedlerine verilen berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic iken Rum patrikliğine dâhil Galos ve Argalaşti ve tevâbi‘i metrepolidi Grigoryus nâm râhibin iltizâmı dâhilinde olan mahallerde hilâf-ı şurût te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle vâkı‘ olan te‘addînin men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimâsız husûs-ı mezkûr inhâ

olunduğu üzre olduğu halde o makûle mugâyir-i şurût vâkı‘ olan müdâhalenin men‘ u def‘iyle hilâfı vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine dikkat eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı M sene 254

[S.24][51]

h.80

Edirne mollasına hüküm

Kudüs-i şerîf Rum patriki Atnasyos nâm rahibin südde-i sa‘âdetime takdîm eylediği memhûr arz-ı halinde medîne-i Edirne’de Kerestegarı mahallesinde vâkı‘ bir bâb menzile mutasarrıf olan patrik-i mersûmun vekîli Neokitos nâm rahibin menzil-i mezkûrı Değirmenci Yorgi nâm zimmî ile zevcesi Eleni nasrâniyeye îcâr ve mersûm ve mersûme istîcâr ederek müste’ciren mütemekkinler iken mersûm mersûme bundan akdem birbirini müte‘âkib hâlik ve hâlike olduklarından halike-i mersûme Eleni’nin veresesin medîne-i merkûme mütemekkinlerinden Todori ve Dimitri ve Yanodse nâm zimmîler zuhûr birle menzil-i mezkûr (…) hâlike mutasarrıfedir diyü müdahaleden hâlî olmadıklarından bahisle mersûmûnun bî-vech vâkı‘ olan müdâhalelerinin men‘i ve eğer mümkün olmaz ise li ecli’t-terâfu‘ Dersa‘âdetime havâlesi bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmekden nâşî kuyûda lede’l-mürâca‘a bu makûle metrepolid ve vekîlleri ve âdemlerinin ve piskoposların şer‘-i şerîfe dâir her ne gûne da‘vâları zuhûr eder ise bir yerde istimâ‘ olunmayup dîvân-ı hümâyûnumda vüzerâ-yı izâm ve kâdîaskerlerin huzûrunda görülmek üzre havâle oluna diyü patrik-i mersûm yedine verlen berât-ı âlîşânımda münderic şurûtundan idüği mukayyed olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu halde mersûmûnun bî-vech-i şer‘î vâkı‘ olan müdâhalelerini men‘ u def‘i mümkün olmaz ise ber mûceb-i şurût Dersa‘âdetimde şer‘le faysal verilmek üzre havâlesi husûsuna mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M sene 254

[51] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00013

h.81

Zihne nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Drama ve Zihne ve tevâbi‘i metrepolidi Neokitos nâm râhibin iltizâmı dâhilinde Zihne kazâsına tâbi‘ Krosne karyesinde kilisasının âyînleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmak öteden berü mu‘tâd iken ehl-i örf tâifesiyle zâbitân sâire taraflarından mümâna‘at olunmakda olduğundan bahisle ol vechile vâkı‘ olan müdâhale ve mümâna‘atın men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda İstanbul Rum patrikinin cemâ‘at-i metrepolidan ile keşişhâne mührüyle memhûr arz-ı hâlleriyle ma‘mûlun bih olup âyînlerine müte‘allik her ne ki arz ve i‘lâm eder ise müsâ‘ade oluna diyü metrepolidlerinden yedlerine verilen berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olup bu sûretde emsâli mûcebince emr-i şerîfim i‘tâsı menût-ı re’y-i âlîşânım idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareketle re‘âyâ-yı mersûmenin âyînleri günlerinde li ecli’l-i‘lân ziyâde şemâtât etmeyerek kilisa-yı mezkûr havâlîsinde tahta çalmalarına mümâna‘at ve ziyâde şemâtât misillü vaz‘a irâet-i ruhsat olunmamak bâbında.

Fî evâhir-i M sene 54

h.82

Rakka nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Hudeyde ve Rakka ve tevâbi‘i metrepolidi Yavakim nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Rakka kazâsına tâbi‘ Terebeste-i Rakka nâm karyede vâkı‘ Perveredromos (?) manastırında âyînleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmak öteden berü mu‘tâd iken ehl-i örf tâifesiyle zâbitân sâire taraflarından mümâna‘at olunmakda olduğundan bahisle o makule vâkı‘ olan müdâhale ve mümâna‘atın men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle

kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda İstanbul Rum patrikinin cemâ‘at-i metrepolidan ile keşişhâne mühriyle memhûr arz-ı hâlleri ma‘mûlun bih olup âyînlerine müte‘allik her ne ki arz ve i‘lâm ederler ise müsâ‘ade oluna diyü metrepolidlerin yedlerine verilen berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla bu sûretde emsâli vechile emr-i şerîfim i‘tâsı menût-ı re’y-i âlîşânım idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareketle re‘âyâ-yı mersûmenin âyînleri günlerinde li ecli’l-i‘lân şemâtât etmeyerek manastır-ı mezkûr havalisinde tahta çalmalarına mümâna‘at ve bu vesîle ziyâde şemâtât misillü vaz‘a irâet-i ruhsat olunmamak bâbında.

Fî evâsıt-ı S sene 54

[S.25][52]

h.83

Debre nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde metrepolidlerin sâkin oldukları konağına askerî ve ehl-i [örf] vesâirleri taraflarından konak teklîfiyle rencîde etdirilmemesi metrepolidlerin yedlerine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve meşrût iken Rum patrikliğine dâhil Debre ve Rakka ve tevâbi‘i metrepolidi Yavakim nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Debre nahiyesine tâbi‘ Terebeste-i Rakka nâm karyede mütemekkin olduğu hânesine konak teklîfiyle te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle o makûle mugâyir-i şurût vâkı‘ olan te‘addînin men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve hilâf-ı şurût mersûmun mütemekkin olduğu hânesine konak teklîfiyle te‘addî vukû‘undan mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı S sene 254

[52] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00014

h.84

Nevşehir nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Kayseriye ve tevâbi‘i metrepolidi Peanisyos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Nevşehir kasabasında Orta mahallede vâkı‘ Penaiye kilisası mücerred celb-i mâl sevdâsıyla ehl-i örf taifesi ve zâbitân sâire taraflarından bâ buyruldu ve mürâsele teftîş bahânesiyle te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a bu makûle metrepolidlerin metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerîf ehl-i örf tâifesi taraflarından buyruldu ile mücerred kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî ve tecrîm etdirilmemesi yedlerine verilen berât-ı âlîşânımda münderic şurût muktezâsından idüği muharrer ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘undan mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı S sene 54

h.85

Bir sûreti

Baba-yı atîk kazâsı nâibine Edirne ve tevâbi‘i metrepolidi Grigoryus nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Baba-yı atîk kazâsına tâbi‘ Kara Halil karyesinde vâkı‘ Aya Kostandi kilisasının teftîş olunmamasıyçün aslı gibi

h.86

Zikri âtî kazâlar ile mahall-i sâirenin tâbi‘ oldukları kazâların kuzzât ve nüvvâbına hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde patrikliğine dâhil Yenişehir ve Tırhala ve tevâbi‘i metrepolidi Ananya nâm rahibin

mukaddemâ Yenipazar ve Prizrin ve tevâbi‘i metrepolidliği hengâmında keşişhâneye külliyetlü deyni olup rahib-i mersûmun Yenipazar ve Prizrin ve İpek ve İşkodra ve Priştine ve Vulçıtrın kazâlarıyla Yenivaroş ve Tirgovişte ve Mihver ve Akova ve Gosina ve Porgoriçeyarı nâm mahaller ve havalisinde olan üç dört senelik bekâyâsından tahsîl ile düyûn-ı mezkûresinin te’diyesiyçün keşişhâne tarafından eksarhos ta‘bîr olunur Nikola nâm zimmî me’mûr ve ta‘yîn kılındığı beyânıyla emsâli misillü bekâyâ-yı mezkûrenin yerlü yerinden cem‘ ve tahsîl ve keşişhâne tarafına irsâl ve teslîmi bâbında emr-i şerîfim sudûrını istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a bu makûle metrepolidlerin iltizâmlarına dâhil mahallerde vâkı‘ kilisa ve manastırlarının zabt u rabtına ve re‘âyâ tâifesinin berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrî ve rüsûm-ı mu‘tâde-i sâirelerinin cem‘ u tahsîline taraflarından ta‘yîn olunan vekîllerine âhardan bî-vech müdâha ve ta‘arruz olunmamak verilen berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla ve emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareketle bekâyâ-yı mezkûrenin me’mûr-ı mersûm ma‘rifetiyle mahallerinden bi’t-tahsîl keşişhâne tarafına îsâl ve teslîmi husûsuna kimesne tarafından müdâhale ve mümâna‘at vukû‘a gelmemesine mübâderet olunmamak bâbında.

Fî evâil-i Râ sene 54

h.87

Zihne kazâsı nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde metrepolidlerin sâkin oldukları konağına askerî ve ehl-i örf tâifesi taraflarından konak teklîfi ile rencîde etdirilmemesi yedlerine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve meşrût iken Rum patrikliğine dâhil Drama ve Zihne ve tevâbi‘i metrepolidi Neokitos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Zihne kazâsında mütemekkin olduğu hânesine konak teklîfi ile te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle o makûle mugâyir-i şurût vâkı‘ olan te‘addînin men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer

amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘undan mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Râ sene 54

[S.26][53]

h.88

Rodos ve tevâbi‘i metrepolidliği dâhilinde vâkı‘ erlerin nâibleri zîde ilmuhuma hüküm

Rum patrikliğine dâhil bahr-ı sefîdde vâkı‘ Rodos ve tevâbi‘i metrepolidi nâm rahibin yedine verilen berât-ı âlîşân şurûtunda dâhil iltizâmında olan mahallerde vâkı‘ kilisa ve manastırlarının zabt u rabtına ve re‘âyâ tâifesinin berât-ı âlîşân şurûtı mûcebince metrepolid-i mersûmun vekîli İlyonos ve Kalimnos cezîrelerinde sâkin ve mutavattın Rum re‘âyâ tâifesinin üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrî ve rüsûmât-ı mu‘tâde-i sâirelerinin cem‘ u tahsîli ve umûr-ı husûslarının rü’yet ve âyînlerinin icrâsı zımnında metrepolid-i mersûmun tarafından vekîl ta‘yîn eylediği Ağnanyos nâm rahibe kimesne tarafından müdâhale ve ta‘arruz olunmamak üzre mufassal ve meşrûh emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne’de mukîm cemâ‘at-i metrepolidanı mukaddemâ bâ arz-ı hâl lede’l-inhâ ve’l-istid‘â ve metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde Rum tâifesinin büyük ve küçük piskoposlar ve papaslar ve keşişler ve kalugaryalar ve gamnoslar mersûmı üzerlerine metrepolid bilip âyînlerine müte‘allik umûrlarında doğru sözünden tecâvüz eylemeyip itâ‘atinde kusûr eylemeyeler ve mürâca‘atların metrepolide edeler ve kadîmden tasarrufunda olan kazâ ve nevahi ve kurânın piskoposları âyînleri mûcebince üzerlerine metrepolid bilip azl ve nasbları metrepolidin ma‘rifetiyle olup âhardan bir ferd karışmayıp ve metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî tasarruflarında olan kilise ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve vaz‘-ı kadîmî üzre izn-i şer‘le vâkı‘ olan mühimmâtlarına âhardan müdâhale ve ta‘arruz kılmayalar ve bilâ emr-i şerîf ehl-i örf tâifesi taraflarından buyruldu ile mücerred kilise ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî ve tecrîm etdirilmeye ve zimmî tâifesinden biri tezvîc etmeli veyahud avrat boşamalı olsa aralarına metrepolid ve tarafından ta‘yîn eylediği vekillerinden gayrı

[53] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00014

kimesne girmeyüp ve karışmayıp ve mürd olan rahibler ve zimmî tâifesi kendü âyînleri üzre patrik ve metrepolide ve piskoposlarına her ne vasiyyet ederler ise makbûl olup Rum şahidleriyle şer‘le istimâ‘ oluna ve metrepolid-i mersûmun iltizâmında olan piskoposların ve keşişlerin ve papasların ve kalugaryaların ve gamnosların âyînlerine muhâlif kabahatleri zuhûr eyledikde âyînleri üzre te’dîb olundukda âhardan bir ferd mâni‘ olmayup ve karışmayıp ve metrepolid-i mersûmun ma‘rifet ve izni yoğiken âyînlerine muhâlif nikâh câiz olmayan zimmîye nikâh eden papaslar veyahud vekîllerinin haklarında lâzım gelen te’dîblerin icrâ eyleyeler ve metrepolid ve vekîllerinin ve âdemlerinin ve piskoposların şer‘-i şerîfe müte‘allik her ne güne da‘vâları zuhûr eder ise bir yerde istimâ‘ olunmayıp dîvân-ı hümâyûnumda vüzerâ-yı izâmım ve kâdîaskerim huzûrlarında görülmek üzre havâle oluna ve Asitâne-i aliyyemde dîvân-ı hümâyûnumda görülmek üzre iken mahalline ihzârdan men‘ olunup yerine nasb olunan papaslara kimesne mâni‘ olmaya ve âhardan şefâ‘at ve ricâ ile bu keşîşi piskopos eyle diye cebr ve te‘addî olunmayıp veyahud şu papası azl ve kilisesin şu papasa ver diye bir ferd te‘addî ve rencîde eylemeyüp metrepolid-i mersûmun kânûn-ı kadîmî ve berâtı muktezâsınca senevî lazım gelen rüsûm-ı mîrîlerinden piskopos ve keşîş ve papaslar vesâir zimmîlerde alacağı var ise tarafından ta‘yîn eylediği vekîllerine tahsîliyçün hâkimü’l-vakt olanlar şer‘le mu‘âvenet edip alıvereler ve zimmî tâifesinin senevî lâzım gelen mîrî rüsûm ve tasadduk akçeleri ve nikâhları ve manastırları rüsûmı vesâir düşen patriklik ve metrepolidlik rüsûmun kadîmden olageldiği üzre ve berâtı mûcebince verip tereddüd etdirilmeye ve metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde bazı târik-i dîn olan keşişler ve papaslar mahalle-be-mahalle gezip fesâda bâ‘is olanlar âyînlerine muhâlif istedikleri yerlerde gezmeyüp metrepolidi ma‘rifetiyle âyînleri üzre te’dîb ve men‘ ve kadîmî sâkin oldukları manastırlarına gönderile ve papas ve keşîş tâifesinden bazıları metrepolidleri ma‘rifetiyle zimmî tâifesinin hânelerine varup âyînlerin icrâ eyledikde kadîmden âyînleri üzre mebânîlerinde olan nizâm ve intizâmlarına kuzzât ve nüvvâb ve mütesellimler ve voyvodalar ve mütevellîler ve subaşılar vesâir ehl-i örf tâifesi taraflarından muhâlefet olunmaya ve memâlik-i mahrûsemde vâkı‘ re‘âyâ fukarâsının bi’l-cümle umûr ve husûslarının rü’yet ve temşiyeti ve keşişhânelerinin îrâd ve mesârifât vesâir husûsâtı kâ‘ide-i âyînleri muktezâsınca yalnız patrik-i vakt olanların re’y-i ihtimâmına münhasır olmayup cemâ‘at-i metrepolidana tefvîz olunagelmekle cemâ‘at-i metrepolidan dahi düyûn ve kefâlete zâmin oldukları hasebiyle istidâne olunan mebâliğe ilmleri lâhık olmak

için ez-kadîm mühürleri metrepolidlerin yedleriyle i‘mâl ve ba‘de’l-yevm gadr ve zulmden masûn olmalariyçün memâlik-i mahrûsemde olan cümle manastırların mühürleri bu vechile cemâ‘ate müfevvez olup ferd-i âferîde müdâhale etmediği gibi mâ-tekaddemden berü keşişhâne mührü cemâ‘at-i metrepolidana ihâle olunduğu vech üzre bu âvân-ı meymenet-iktirânda dahi mühr-i mezkûr cemâ‘ate tefvîz ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm olan cemâ‘at-i metrepolidanın unvânını hâvî olarak beynlerinde ihtiyâr eyledikleri metrepolidlere teslîm oluna ve İstanbul patrikinin cemâ‘at-i metrepolidan ile keşişhâne mührüyle memhûr arz-ı hâlleri ma‘mûlun bih olup âyînlerine müte‘allik her ne ki arz ve i‘lâm ederler ise müsâ‘ade oluna ve metrepolid ve papas tâifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine mümâna‘at olunmayıp ve ehl-i örf tâifesi mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve i‘lân-ı küfr eylememek şartıyla icrâ-yı âyîn-i âtılalarına mücerred celb-i mâl kasdıyla mîrmîrân vesâir ehl-i örf tâifesi taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemek için mukaddemâ verilen fermân-ı âlîşân berâtları şurûtuna idhâl oluna diyü sâdır olan fermân-ı âlîşân mahalline kayd olunmağla hilâf-ı fermân rencîde ve te‘addî etdirilmeyip ve metrepolid-i mersûmun tarafından mîrî rüsûm tahsîliyçün gönderdiği vekîlleri ve âdemlerine kılağuzlar verilip zikr olunan kılağuzlar gezdikleri yerlerde tebdîl-i câme ve kisve eylediklerinde ve âlât-ı harb götürdüklerinde ehl-i örf tâifesi taraflarından celb-i mâl sevdâsıyla sen niçin gezersin diyü âhardan müdâhale ve muhâlefet olunmaya

[S.27][54]

Ve bir zimmî kendü rızâsı yoğiken cebren kimesne müslüman eylemeyüp ve metrepolide mîrî rüsûm için vereceği akçesi olmayup mîrî rüsûm akçesine bedel kumaş ve esvâb ve akçe verdiklerinde vekîlleri ve âdemleri getürür iken menâzil ve merâhilde ve iskelelerde gümrük ve bâc ve hediye ve avâid mütâlebesiyle emînlerden ferd dahl ve rencîde etmeyeler ve metrepolidlerin kendü me’kûlâtlariyçün hâsıl olan bağları mahsûlün ve tasadduk nâmıyla zimmî tâifesinin veregeldikleri şıra ve yağ ve bal vesâir tereke ve eşyaların getirirler iken iskelelerde

[54] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00015

ve kapılarda gümrük emînleri ve âdemleri resm-i gümrük ve bâc vesâir nesne mütâlebe ve mümâna‘at eylemeyeler ve metrepolidliğine ve kilise ve manastırlarına müte‘allik bağ ve bağçe ve çiftlik ve kadîmden temlik olunup vakf olan tarlalarına ve çayır ve değirman ve ayazma ve panayırlarına ve manastırlarına vesâir bunun emsâli kilisaya vakf olan buyût ve dekâkîn ve emlâk ve eşyâ ve nükûd ve davarlarına ve zabt ve tasarruflarına düstûrü’l-amel olup âhardan ferd müdâhale eylemeyüp ve metrepolid-i mersûmun ve piskoposlarının azl ve nefy ve sû-i hâlini müş‘ir paşalardan ve kâdîlardan ve nâiblerden arz olunup teşekkî olundukda sıhhati ma‘lûm olmadıkça ısgâ olunmayup ve bir takrîb ile fermân dahi ısdâr olur ise i‘tibâr ve icrâ olunmayup mukaddem ve muahhar tarihiyle ve bir vechile emr-i şerîf verilir ise dahi mahallinde amel olunmamak üzre men‘ olunup ve zimmî tâifesinin bazıları hâl-i huyûtunda patrike ve metrepolide ve piskopos ve kilisalarına bir mikdar şey vasiyyet edip ba‘dehu mürd olduklarında vârislerinden şer‘le alıverilip ve mürd olan zimmî tâifesinin ricâl ve nisvânlarının dahi bârisiye ve portası ta‘bîr olunur rüsûmları vârislerinden ma‘rifet-i şer‘le alıverilip ve metrepolid-i mersûmun taht-ı iltizâmında olan kazâ ve nevâhî ve kurâda sâkin piskopos ve papas ve keşişlerin vesâir zimmîlerin senevî mîrî rüsûm ve zarar-ı kassâbiye ve tasadduk akçeleri ve ayazmoz (?) vizite ve panayırları ve evvelki ve ikinci ve üçüncü nikâhları rüsûmların ve senevî her evli zimmî evinden on ikişer akçe ve her papasdan birer altın patriklik ve yine senevî her evli zimmî evinden on ikişer akçe ve her papasdan birer altın metrepolidlik rüsûmun ve bazı zimmîler mîrî rüsûm mukâbelesinde senevî veregeldikleri buğdayları ve nakl olunan buğdaydan ve revgan-ı zeytun bâc ve gümrük mütâlebe olunmaya ve senevî kilisalarının ve karyelerinin patikaları (?) vesâir cüz’î ve küllî mahsûlâtın mecmû‘ın metrepolidi veyahud tarafından vekîlleri mîriyçün ahz u kabz eyledikleri vakitde ehl-i örf vesâirlerden mutazarrır oldukları sebebiyle zulm ve te‘addîleri men‘ ve ahardan müdâhale ve bir ferde mümâna‘at ve tecâvüz etdirilmeyip ve bazı zimmîler mâl-ı mîrî cem‘i zamânında ve mukaddemâ evlâd ve akraba ve iyâlleriyle ma‘an bir evde cem‘ olup berâtınız ev başına tahrîr olunmağla şimdi bizler bir evde cem‘ oluruz diyü mâl-ı mîrîye gadr olunmayıp ve inâd ve mümâna‘at etdirilmeye ve bazı zî-kudret kimesneler ve zu‘emâ ve erbâb-ı timar çiftliklerinde ve kışlaklarında ve karyelerinde olan zimmîlere bunlar bizim kethudâmız ve ter oğlanlarımız ve ırgadlarımız ve hıdmetkârlarımızdır diyü mîrî rüsûm edasına mümâna‘at ve inâd etdirilmeye ve akd-i nikâh ve fesh-i nikâh ve münâza‘un fîh olan iki zimmî mâbeynlerin rızâsıyla ve metrepolid ve vekîlleri

ma‘rifetiyle ıslâh maddelerinde ve lede’l-iktizâ âyînleri üzre kilisalarında yemîn verdirip ve afaros ta‘bîr olunur te’dîb eylediklerinde kuzzât ve nüvvâb müdâhale ve tağrîm eylemeyeler ve metrepolidlerin ma‘rifet ve izni yoğiken taht-ı iltizâmlarında olan papaslar âyînlerine muhâlif nikâh düşmeyen zimmîye nikâh eylemeyip ve zimmî tâifesi âyînleri üzre ancak üç defa te’ehhül edip âyînlerine mugâyir ziyâde evlenmek ve avrat boşamaları ve avrat üzerine avrat almaları her vechile âyînlerine muhâlif olmağla o makûlelere ruhsat verilmeyip te’dîb ve gûşmâl olunup ve bilâ vâris mürd olan piskopos ve keşîş ve kalugaryaların nükûd ve eşyâ ve bargir ve emlâkleri vekîllerine müte‘allik her nesi var ise metrepolid veyahud tarafından ta‘yîn olunan vekîlleri mîrîyçün ahz u kabz eylediklerinde beytü’l-mâl ve kassâm ve mütevellîler ve mevkûfâtçılar ve nâzır ve voyvodalar ve subaşılar ve âdemleri vesâir beytü’l-mâl-i âmme ve hâssa defter-i hâkânîde bize hâsıl yazılmışdır diyü müdâhale olunmayıp ve âyînlerine muhâlif nikâh eden papaslar kilisalarına girmeleri âyînlerine mugâyir olduğu ecilden kuzzât ve nüvvâb vesâir zâbitler ve zî-kudret kimesneler o makûle papaslardan mürd olanları siz kaldırın diyü te‘addî etdirilmeyip ve mîrî rüsûmu vermekde inâd üzre olan piskopos ve papasları âyînleri üzre te’dîb ve saçların traş ve kendülerin azl ve yerlerin âhara verdikde dahl etdirilmeye ve zimmî tâifesinden birini te’dîb ve terbiye için âyînleri muktezâsınca gönderdikleri afaros ta‘bîr olunur te’dîb kağıdlarına müdâhale olunmayıp ve zimmî tâifesinin bazıları âyînlerine muhâlif nikâh murâd eylediklerinde vesâir yerlere vardıklarında nikâh eylemeyeler ve bazı zimmî sülüs malın kilisa ve manastırlarına ve patrik ve metrepolid ve piskoposa vasiyyet eyledikde Rum şâhidleriyle şer‘le istimâ‘ oluna ve piskopos ve papas ve keşiş ve kalugaryalardan biri izn-i şer‘le zâbit tarafından alıkonulmak lâzım geldikde metrepolid alıkoyup ve kilisa ve manastırlarına vekîl olup düşen mahsûlâtın ekl ü bel‘ eden mersûmların muhâsebelerin gördükde ve azl ü nasb eyledikde âhardan muhâlefet olunmayıp ve metrepolid-i mersûmun kendü rızâsı yoğiken biz sana cebren hıdmetci oluruz diyü kimesne tarafından mugâyir-i şurût cebr ve te‘addî etdirilmeyip ve kendüsinin ve âdemlerinin bindikleri bargir ve katırları ulak vesâirleri taraflarından alınmayıp ve müdâhale etdirilmeye ve metrepolidin sâkin olduğu konağına askerî ve ehl-i [örf] vesâirleri tarafından konak teklîfi ile rencîde etdirilmeye ve metrepolid-i mersûmun kendüye mahsûs olan asasın elinde getirdikde mîrmîrân ve mirlivâ ve mütesellimler ve mütevellîler ve nâzırlar ve voyvodalar ve subaşılar ve kurâ zâbitleri ve zâbitân sâire taraflarından mümâna‘at ve müdâhale olunmayıp berât-ı âlîşânım şurûtı

mûcebince düstûrü'l-amel ola

[S.28][55]

ve serbestiyet üzre zabt u rabtına taraf-ı âhardan bir dürlü vechen mine'l-vücûh dahl ve ta'arruz kılmayalar diye metrepolid-i mersûm yedine verilen berât-ı âlîşânım mûcebince metrepolidliğinin zabt u rabtına ve taht-ı iltizâmına dâhil mahallerde sâkin re'âyâ tâifesinin mâl-ı mîrî ve rüsûmat-ı mu'tâde-i sâirelerini cem' ve tahsîl eylemek için verilen berât-ı âlîşân şurûtı takdîmiyle mufassal ve meşrûh evâmir-i şerîfe verilegelmiş olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak bâbında iki yüz on sekiz senesi Rebiülevvelinde emr-i âlî verilmiş ve ber mûceb-i emr-i âlî Rodos ve tevâbi'i metrepolidi Kalinkos nâm rahib tarafından Devlet-i aliyyeme tâbi' zikr olunan cezîreler ile İstipalya cezîresine Piskopos Beremya nâm rahib vekîl ta'yîn kılınmış olduğu beyânıyla piskopos-ı mersûmun dükkânına müdâhale olunmamak bâbında sâbıkı mûcebince emr-i şerîfim ısdârı İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Asitâne-i sa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidanı südde-i sa'âdetime takdîm eyledikleri arz-ı hâlleriyle istid'â etmeleriyle kuyûda mürâca'at olundukda ber vech-i muharrer tarih-i merkumda sâbıkına emr-i âlî verildiği mestûr ve mukayyed bulunmağın sâbıkı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer piskopos-ı mersûmun vekâleti umûruna müdâhale olunmamak bâbında.

Fî evâsıt-ı Râ sene 54

h.89

Nişan-ı hümâyûn oldur ki

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Asitâne-i sa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidanın südde-i sa'âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde patrikliğine dâhil altı yüz yirmi akçe peşkeş ile berât-ı âlîşânımla İstanköy ve tevâbi'i piskoposu olan Yarasimos nâm rahib hâlik olup yeri hâlî kalmış ve patrik-i mersûm ve cemâ'at-i metrepolidan bir yere bi't-tecemmu' piskoposluk-ı mezbûr metrepolidliğe mütehammil olduğundan mücerrebü'l-etvâr ve sadâkatkâr ve icrâ-yı âyîn ve husûsât-ı ra'iyyete sâhib-i iktidâr işbu dârende-i berât-ı hümâyûnum kıdvetü muhtarü'l-milleti'l-Mesihiyye Kirilos nâm rahib hutimet avâkıbuhu bi'l-

[55] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00015

hayrı intihâb ve tesyîl eylemiş olduklarından bahisle resm-i peşkeş an-nakdin hazîne-i âmireme teslîm olunmak şartıyla piskoposluk-ı mezkûrun metrepolidlik vechile rahib-i mezbûre bi't-tevcîh şurûtı derciyle yedine berât-ı âlîşânım verilmek bâbında inâyet istid'â olunup kuyûda lede'l-mürâca'a İstanköy ve tevâbi'i piskoposluğu sâlifü'z-zikr altı yüz yirmi akçe resm-i peşkeş ile berât-ı şerîfimle hâlik-i mersûm Yarasimos'un üzerinde olduğu ve piskoposluk metrepolidliğe mütehammil olduğu halde metrepolidlik şurûtı derciyle emsâline berât-ı âlîşânım verildiği mukayyed ve mestûr olup meblağ-ı mezbûr ber vech-i nakd taksîm-i hazîne-i âmirem olduğunu müş'ir mahallinden sûret-i rûznâmçe verilmeğin sâdır olan fermân-ı âlîşânım mûcebince şurûtı derciyle berât-ı âlî verilmişdir.

Fî 15 Râ sene 54

h.90

Karaburun nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Dersa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidanın südde-i sa'âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Manisa ve Kuşadası ve Karaburun ve tevâbi'i metrepolidi Antimos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Karaburun kazâsına tâbi' Şamdere karyesinde vâkı' Penaiye kilisası mücerred celb-i mâl sevdâsıyla ehl-i örf tâifesi ve zâbitân-ı sâire taraflarından bâ buyruldu ve mürâsele teftîş ederiz te'addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te'addiyât-ı vâkı'anın men' u def'i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle kuyûda lede'l-mürâca'a bu makûle metrepolidlerin metrepolidliğine tâbi' yerlerde kadîmî tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf ehl-i örf tâifesi taraflarından buyruldu ile mücerred kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te'addî ve tecrîm etdirilmemesi yedlerine verilen berât-ı âlîşânımda münderic şurût muktezâsından idüği muharrer ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma'lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz' u hâlet vukû'undan mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Râ sene 254

h.91

Tırnova kazâsı nâibiye Tırnova metrepolidliğinin hâvî olduğu sâir kazâlar nâiblerine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Penaranos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde bazı müte’ehhil zimmîler mâl-ı mîrîyi selefi zamanındaki gibi edâ etmeyip izhâr-ı tereddüd ve mîrî cem‘i zamanında bazıları bir evde oturup vermeye inâd ve muhâlefet etmekde oldukları beyânıyla rüsûmât-ı mu‘ayyene selefi zamânındaki gibi rahib-i mersûme bilâ tereddüd edâ etdirilmek bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a zimmî tâifesinin senevî lazım gelen mîrî rüsûm ve tasadduk akçeleri ve nikâhları ve manastırları rüsûmu vesâir düşen patriklik ve metrepolidlik rüsûmun kadîmden olageldiği üzre ve berâtı mûcebince virüp tereddüd etdirilmeye ve bazı zimmîler mâl-ı mîrî cem‘i zamânında ve mukaddemâ evlâd ve akrabâ ve iyâlleriyle ma‘an bir evde cem‘ olup berâtınızda ev başına tahrîr olunmağla şimdi bizler bir evde oluruz diyü mâl-ı mîrîye gadr olunmayıp inâd ve mümâna‘at etdirilmeye diyü metrepolidlerin yedlerine verilen berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareketle mâl-ı mîrîyi öteden berü olageldiği ve şurût-ı berâtı mûcebince rahib-i mersûm tarafına edâ etdirilip hilâf-ı şurût te‘allül ve muhâlefet etdirilmemek bâbında.

Fî evâsıt-ı R sene 254

[S.29][56]

h.92

Silistre kazâsı nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde metrepolidlerin iltizâmlarına dâhil

[56] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00016

kilisa ve manastırlarına vekîl olup düşen mahsûlâtın ekl ü bel‘ eden mesfûrların muhâsebelerinde gördükde ve azl ü nasb eyledikde âhardan mümâna‘at olunmaması yedlerine verilen berât-ı şerîfemde münderic ve meşrût iken Rum patrikliğine dâhil Silistre ve tevâbi‘i metrepolidi Grigoryus nâm rahibin iltizâmı dâhilinde kâin kilisa ve manastırda olan vekîllerin vâkı‘ hâsılâtların ekl ü bel‘ zımnında rü’yet-i muhâsebeden imtinâ‘ üzre olduklarından azl ile yerlerine dahi vekîl ta‘yînine mümâna‘at kılındığı beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı mezkûre metrepolid-i mersûmun berâtında münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve hilâf-ı şurût vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı R sene 54

h.93

Zikri âtî kazâlar nâibleri zîde ilmuhumâya hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i aliyyemde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde patrikliğine dâhil Grebene ve Neccar (?) metrepolidi Yarasimos nâm rahib bundan akdem hâlik olarak patrikhâne ile sâire otuz bin guruş deyni zuhûr idüp ve Grebene ve Neccar kazâlarında olan ber mûceb-i defter on dokuz bin guruş bekâyâsının deyn-i mezkûre mahsûben tahsîliyçün patrikhâne tarafından eksarhos ta‘bîr olunur Mefariopulos Piskopos Grigoryus nâm rahib me’mûr ve ta‘yîn kılındığı beyânıyla emsâli misillü bekâyâ-yı mezkûrenin ber mûceb-i defter yerli yerinden tahsîl ve patrikhâne tarafına irsâl ve tesbîli bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a bu makûle bilâ vâris mürd olan metrepolidlerin ve piskoposların ve gamnosların ve keşişlerin ve kalugaryaların gerek nükûd ve eşyâ ve bargir ve her ne şeyleri var ise patrik ve metrepolidler taraflarından mîriyçün ahz u kabz olundukda beytü’l-mâl ve kassâm ve mütevellîler ve voyvodalar ve subaşılar ve âdemleri vesâirleri taraflarından beytü’l-mâl-i âmme ve hâssa defter-i hâkânîde bize hâsıl yazılmışdır diyü müdâhale eylememesi şurûtundan ve bilâ vâris olduğu halde ber mûceb-i şurût mîriyçün ahz u kabz olunup vereseleri olanların gerek nükûd vesâir emlâk ve eşyâlarına vaz‘-ı yed

etdirilmemesi nizâmı muktezâsından olduğu ve emsâline emr-i şerîfim verildiği müstebân olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareketle bekâyâ-yı mezkûrenin ber mûceb-i defter rahib-i mersûm ma‘rifetiyle tahsîl ve patrikhâne tarafına irsâl ve teslîmi husûsuna mümâna‘at vukû‘a gelmemesine mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı R sene 254

h.94

İzvornik nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil İzvornik ve tevâbi‘i metrepolidi Kirilos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde nefs-i İzvornik’de vâkı‘ Aya Yani Perveredromos (?) kilisasını mücerred celb-i mâl sevdâsıyla ehl-i örf tâifesi ve zâbitân sâire taraflarından bâ buyruldu ve mürâsele teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a bu makûle metrepolidlerin metrepolidliğe tâbi‘ yerlerde kadîmî tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerîf ehl-i örf taraflarından buyruldu ile mücerred kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî ve tecrîm etdirilmemesi yedlerine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘undan mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı R sene 1254

[S.30][57]

h.95

Kesne (?) ve Mihaliç kazâları nâibleri zîde ilmuhumâya hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i

[57] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00016

metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Hüdavendigar sancağında Kesne ve Mihaliç kazâları kurâsında Rum milletinden bazıları er ve gerek avrat mehâkime ve eimme-i mahalleye varup zevc ve avratları var iken âyînlerine muhâlif zevc-i âhar ve zevce-i diğer almak dâ‘iyyesiyle kendü ifâde ve takrîrleri üzre nikâh ve tatlîk olundukları ve bu cihetle evlâdları sefîl ve sergerdân kaldıkları beyânıyla fîmâba‘d zikr olunan mahallerde mütemekkin Rum tâifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta metrepolidleri olan İznikmid ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos nâm rahib yahud vekîlinden gayrı kimesne müdâhale eylememek ve bu dâ‘iyye ile mehâkime ve eimme-i mahalleye vardıklarında iltifât olunmayıp red ile cevâb verilmek üzre emsâli vechile emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a Rum tâifesinin âyînleri üzre nikâhları maddesine patrik ve tarafından ta‘yîn eylediği vekîllerinden gayrı kimesne karışmaması ve bu makûle patrik ve metrepolid ve vekîllerinin ma‘rifet ve izni yoğiken iltizâmlarında olan papaslar âyînleri üzre câiz olmayan nikâhları akd eylemesi ve zimmî tâifesine avrat boşamak ve avrat üzerine avrat almak ve zevceleri helâkinden sonra ancak üç defaya dek te’ehhül edip ândan ziyâde teehhül âyînlerine mugâyir olmağla o makûlelere ruhsat verilmeyip te’dîb ve gûşmâl olunmaları patrik-i mersûm yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mestûr ve mukayyed olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve hilâfı vaz‘ı tecvîzden müba‘adet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Câ sene 54

h.96

Bir sûreti

Sofya mollâsına ve Berkofça nâibine Sofya ve Berkofça ve tevâbi‘i mahallerde mütemekkin Rum taifesinin nikâhları maddesine metrepolidleri olan Sofya ve tevâbi‘i metrepolidi Meletyus rahib veyahud vekîlinden gayrı kimesne karışmamak zımnında aslı gibi

h.97

Mısır mollasına hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde patrikliğine dâhil Mısr-ı Kahire’de Hamcavi (?) civârında Bundoksanba (?) mahallesinde vâkı‘ Aya Nikola kilisası mücerred celb-i mâl sevdasıyla hilâf-ı şurût ehl-i örf taifesi ve zâbitân sâire taraflarından bâ buyruldu ve mürâsele teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a Rum taifesinin kadîmî tasarruflarında olan kilisa ve manastırları bilâ emr-i şerîf ehl-i örf tâifesi taraflarından buyruldu ile mücerred kilisa ve manastırların teftîş kaydı ile te‘addî ve tecrîm olunmayıp şurût-ı kadîmesiyle zabt ve tasarruflarında ola diyü patrik-i mersûmun yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût-ı berât vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Câ sene 54

h.98

Sehven kayd olunmuş olduğundan defterine nakl olunmuşdur.

Divriği nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Ermeni patriki Esteban nâm rahibin südde-i sa‘âdetime takdîm eylediği bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlinde patrikliğine dâhil Divriği kazâsında Murvane (?) nâm karyede vâkı‘ Meryem Ana kilisasında âyînleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmak öteden berü mu‘tâd iken o esnâda ehl-i örf tâifesi ve zâbitân-ı sâire taraflarından mümâna‘at olunmakda olduğundan bahisle o makûle vâkı‘ olan müdâhalenin men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeğle kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı dîvân-ı hümâyûnumdan suâl olundukda bu makûle Ermeni patrikliğine dâhil mahallerde kadîmden zabt ve tasarruflarında olan kilisa ve manastırlarına ve ziyaretgâhlarına ve kendülere tâbi‘ olup kadîmden alaka edegeldiklerine ve bu âna değin âyîn-i

âtılaların icrâ eylediklerine ehl-i örf tâifesi taraflarından ve âhardan bî-vech müdâhale ve mu‘âraza olunmaması bâlâsı hatt-ı hümâyûn-ı şâhânemle mu‘anven patrik-i mersûm yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve meşrût olup bu sûretde kilisâ-yı mezkûrda ziyâde şemâtât etmeyerek kadîmîsi vechile tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için emr-i şerîfim i‘tâsı re’ye menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre

[S.31][58]

Amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût ve münâfî-i kadîm vaz‘ u hâlet vukû‘undan mücânebet olunmamak bâbında.

Fî evâsıt-ı Câ sene 54

h.99

Menemen nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eylediği memhûr arz-ı hâllerinde patrikliğine dâhil Manisa ve Kuşadası ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Menemen kazâsında vâkı‘ Aya Peraşkevi kilisasında âyînlerin icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmesiyçün tahta çalmak öteden berü mu‘tâd iken ehl-i örf tâifesiyle zâbitân sâire taraflarından mümâna‘at olunmakda olduğundan bahisle o makûle vâkı‘ olan müdâhalenin men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle dîvân-ı hümâyûnumdan muktezâsı suâl olundukda ber vech-i muharrer re‘âyâ-yı mersûmenin âyînleri günlerinde ziyâde şemâtât etmeyerek kadîmî vechile tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için emsâline tatbîkan emr-i şerîfim i‘tâsı re’ye menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve ziyâde şemâtât misillü vaz‘a irâet-i ruhsatdan mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Câ sene 254

[58] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00017

h.100

Filibe ve Sofya kâdîları zîdet fezâilehumâya ve Samako nâibine hüküm

Kudüs-i şerîf ve tevâbi‘i Rum patriki Atnasyos nâm rahibin südde-i sa‘âdetime takdîm eylediği bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlinde Kudüs-i şerîf ruhbân fukarâsının bir yerden medâr-ı maaşları olmayup memâlik-i mahrûsemde mütemekkin ehl-i zimmet Rum tâifesinin rızâlarıyla verenlerinden tasadduk cem‘ine münhasır olup yedinde olan berât-ı âlîşân şurutı mûcebince bu defa Filibe ve Sofya ve Samako kazâlarına Niko Dimyos nâm rahib vekîl ta‘yîn olunduğu beyânıyla vekîl-i mersûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından dahl ve ta‘arruz olunmamak üzre emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeğle kuyûda lede’l-mürâca‘a Kudüs-i şerîf ruhban fukarâlarının bir yerden medâr-ı maaşları olmayup memâlik-i mahrûsemde olan ehl-i zimmet Rum re‘âyâlarının rızâ ile verenlerinden tasadduk cem‘ine münhasır olmağla yedinde olan berât-ı âlîşân şurûtı mûcebince tarafından ta‘yîn eylediği vekîllerinin mürûr ve ubûr eyledikleri yerlere müdâhale etdirilmeyip ve mürd olan ruhbân Kudüs-i şerîf ruhbânlarının patriğine aid metrûkâtların ahz u kabz eyledikde beytü’l-mâl ve kassâm âdemleri müdâhale eylemeyüp ve mürd olan ruhbân tâifesi kendü âyînleri üzre kilisaları fukarâsına ve patriğe her ne verilir ve her ne vasiyyet ederler ise makbûl olup Rum şâhidleriyle şer‘le istimâ‘ olunup o makûle vasiyyet edenlerin bazıları mürd oldukda vekîl-i mersûm Kudüs-i şerîf fukarâlarıyçün zabt eylemek murâd eyledikde vârisleri bizim mevrûsumuzun vasiyyet ve vakfını tutmazız mirasa idhâl ederiz diyü te‘addî etdirilmeyüp ve Kudüs-i şerîf için vakf olan bağ ve bağçe ve buyût ve dekâkîn ve tarla ve zeytun bağçelerine âhardan müdâhale eylemeyüp ve mürûr ve ubûr eyledikleri yerlerde ahsen vechile geçmek için tebdîl-i câme ve kisve ve âlât-ı harb getirdiklerinde kendüye ve âdemlerine mîrmîrân ve mirlivâ ve voyvodalar ve subaşılar vesâir ehl-i örf tâifesi taraflarından müdâhale ve buraya niçin geldiniz ve ne çok meks etdiniz diyü rencîde ve te‘addî ve yedlerinde gümrüğe müte‘allik emti‘a ve eşyâları yoğiken gümrük taleb olunmayıp ve yedlerinde istihkâklarına göre cizye kağıdları var iken mücerred tecrîm kasdıyla cizyedârlar ednâya müstehakk olan evsat ve evsata müstehakk olan a‘lâ kağıdı teklîf ve cebren verip tereddüd ve te‘addî etdirilmeye ve bazı ruhban tâifesi patrik-i mesfûrdan yedlerinde senedleri yoğiken Kudüs-i şerîf ruhbanlarından olmak (kesik) re‘âyâyı aldadup mugâyir-i şurût akçe cem‘ edenlerin akçe ve senedleri vekîl-i mesfûre alıverilip ve vekîl-i mesfûra ve

âdemlerinin bindikleri bargir ve katırları ulak vesâirleri taraflarından alınmayıp mürûr ve ubûrlarına hilâf-ı mu‘tâd-ı kadîm müdâhale etdirilmemek ve verilen emr-i şerîf şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerifim verildiği mukayyed ve mestûr idüği tahrîr olunmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mevlânâ ve nâib-i mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve hilâf-ı şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Câ sene 54

[S.32][59]

h.101

Filibe ve Sofya kâdîları zîdet fezâilehumâya ve zikri âtî kazâlar nâibleri zîde ilmuhumaya hüküm

Serpiskopos-ı Tur-i Sina ve cemâ‘at-i keşişân-ı Cebel-i Musa’nın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Tur-i Sina’da olan ruhbân fukarâsının bir yerden medâr-ı maaşları olmayıp memâlik-i mahrûsemde rızâlarıyla verenlerden tasadduk cem‘ine münhasır olduğuna mebnî Tur-i Sina rahiblerinden Beronimos nâm rahib bu defa Filibe ve Sofya ve Samako ve Niş ve Şehirköy ve Köstendil kazâlarına vekîl ta‘yîn olunduğu beyânıyla rahib-i mersûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından müdâhale ve mümâna‘at olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda İskenderiye ve Reşid vesâir iskelelerde bâc ve harâc vesâir nesne taleb ve teklîf olunmayıp kâdîlar ve mîrmîrân ve mirlivâ ve mütesellimler ve ümenâ ve ummâl dahl eylemeyüp ve cebel-i mezkûrda kendülerine mu‘în piskopos reislerinden gayrı bilâd ve eyalet patrikleri dahi karışmayalar diyü piskopos-ı mersûmun berâtında münderic ve mezkûr ve tasaddukât ve nüzûrât cem‘iyçün ta‘yîn olunan rahibler mürûr ve ubûr eyledikleri yerlerde cizyedâr taraflarından cizye talebi ve ehl-i örf vesâirleri taraflarından dahi bâc vesâir nesne mütâlebesiyle te‘addî ve rencîde olunmamak üzre emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mevlânâ ve nâibler mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i

[59] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00017

muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Câ sene 54

h.102

Yanya nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde metrepolid ve vekîlleri ve âdemlerinin ve piskoposların şer‘-i şerîfe müte‘allik her ne ki da‘vâları zuhûr eder ise bir yerde istimâ‘ olunmayıp Dersa‘âdetimde görülmek üzre havâle olunması husûsu metrepolidlere verilen berevât-ı aliyyemde münderic şurût muktezâsından iken Rum patrikliğine dâhil Yanya ve tevâbi‘i metrepolidi Levatikyos nâm rahibin bir kimesneye deyn ve kefâleti yoğiken selefinin ashâb-ı matlûbı olan kesân selefi zimmetinde alacağımız var senden matlûb eder diyü te‘addî ve rencîdeden hâlî olmadıklarından bahisle o makûle vâkı‘ olan te‘addiyâtın men‘ u def‘i ve da‘vâ-yı mezkûrdan ihtirâz eder olunur ise ber mûceb-i şurût bu tarafda görülmek üzre Dersa‘âdetime havâle olunması bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrerede metrepolid-i mersûme verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâil-i C sene 54

h.103

Zihne nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Drama ve Zihne ve tevâbi‘i metrepolidi Zeofitos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Zihne kazâsında Pravişte karyesinde vâkı‘ kilisada âyînleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmak öteden berü mu‘tâd iken ehl-i örf tâifesiyle zâbitân-ı sâire taraflarından mümâna‘at olunmakda

olduğundan bahisle o makûle vâkı‘ olan müdâhalenin men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a ber vech-i muharrer re‘âyânın âyînleri günlerinde ziyâde şemâtât etmeyerek kadîmî vechile tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve ziyâde şemâtât misillü vaz‘a irâet-i ruhsatdan mücânebet olunmak bâbında.

Evâil-i C sene 54

h.104

Bir sûreti

Yine nâib-i mûmâ ileyhe metrepolid-i mersûmun iltizâmı dâhilinde sâlifü’z-zikr Zihne kazâsında Radolyus karyesinde vâkı‘ kilisada tahta çalmaya mümâna‘at olunmamak içün aslı gibi.

[S.33][60]

h.105

Bir sûreti

Yine nâib-i mûmâ ileyhe metrepolid-i mersûmun iltizâmı dâhilinde kazâ-i mezbûrda Aya İstirati karyesinde vâkı‘ kilisada tahta çalmaya mümâna‘at olunmamak için kezalik

h.106

Zikri âtî kazâlar nâibleri zîde ilmuhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Kuşadası ve Manisa ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Tire ve Güzelhisar Aydın ve Ödemiş ve Bayındır kazâlarında mütemekkin bazı zimmîleri rızâları yoğiken cebren müslümân etmek dâ‘iyyesiyle te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle bu makûle vâkı‘ olan te‘addînin

[60] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00018

men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a bir zimmînin kendü rızâsı yoğiken cebren kimesne müslümân eylemeye diyü metrepolid-i mersûmun yedine verilen berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâib-i mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâil-i C sene 54

h.107

Zikri âtî kazâlar nâibleri zîde ilmuhumâya hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Ahyolu ve Karinabad kazâları ve kurâsında Rum milletinden bazıları er ve gerek avrat mehâkime ve eimme-i mahalleye varup zevc ve avratları var iken âyînlerine muhâlif zevc-i âhar ve zevce-i diğer almak dâ‘iyyesiyle kendü ifâde ve takrîrleri üzre nikâh ve tatlîk olundukları ve bu cihetle evladları sefîl ve sergerdân kaldıkları beyânıyla fîmâba‘d zikr olunan mahallerde mütemekkin Rum tâifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta metrepolidleri olan Ahyolu ve Karinabad ve tevâbi‘i metrepolidi Sokronyos nâm rahib veyahud vekîllerinden gayrı kimesne müdâhale eylememek ve bu dâ‘iyye ile mehâkime ve eimme-i mahalleye vardıklarında iltifât olunmayıp red ile cevab verilmek üzre emsali vechile emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a Rum tâifesinin âyînleri üzre nikâhları maddesine patrik ve tarafından ta‘yîn eylediği vekîllerinden gayrı kimesne karışmaması ve bu makûle patrik ve metrepolid ve vekîllerinin ma‘rifet ve izni yoğiken iltizâmlarında olan papaslar âyînleri üzre câiz olmayan nikâhları akd eylememesi ve zimmî tâifesine avrat boşamak ve avrat üzerine avrat almak ve zevcleri helâkinden sonra ancak üç defa dek te’ehhül edip ziyâde te’ehhül âyînlerine mugâyir olmağla o makûlelere ruhsat verilmeyip te’dîb ve gûşmâl olunmaları patrik-i mersûm yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve hilâfı vaz‘ı

tecvîzden mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâil-i C sene 254

h.108

Bir sûreti

Zikri âtî kazâlar nâibleri zîde ilmuhuma Rum patrikliğine dâhil Kayseriye ve Arabsun ve Nevşehir ma‘a Ürgüp ve tevâbi‘i kazâları ve kurâsında Rum milletinin nikâhları akd ve feshine metrepolidleri olan Patisyos nâm rahib veyahud vekîllerinden gayrı kimesne karışmamak için aslı gibi.

h.109

Alaiyye nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Antalya ve Isparta ve Alaiyye metrepolidi Yarasimos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde nefs-i Alaiyye’de vâkı‘ Arhankelos kilisası mücerred celb-i mâl sevdâsıyla ehl-i örf tâifesi

[S.34][61]

ve zâbitân sâire taraflarından bâ buyruldu ve mürâsele teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a bu makûle metrepolidlerin metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî tasarruflarında olan kilisa ve manastırın bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayıp ve bilâ emr-i şerîf ehl-i örf tâifesi taraflarından buyruldu ile mücerred kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî ve tecrîm etdirilmemesi yedlerine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘undan mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâil-i C sene 254

[61] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00018

h.110

Bir sûreti

Yine nâib-i mûmâ ileyhe metrepolid-i mersûmun iltizâmı dâhilinde nefs-i Alaiyye'de vâkı' Aya Kostandi kilisasının teftiş olunmamasıyçün aslı gibi

h.111

Bir sûreti

Plevne nâibine Tırnova ve tevâbi'i metrepolidi Penaratos nâm rahibin piskoposluğu dâhilinde Plevne kazâsında vâkı' Aya Dimitri kilisasının teftîş olunmamasıyçün kezalik

h.112

Bir sûreti

Rahova nâibine Tırnova ve tevâbi'i metrepolidi mersûmun piskoposluğu dâhilinde Rahova'da vâkı' Aya Yorgi kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik

h.113

Bir sûreti

Plevne nâibi mûmâ ileyhe Tırnova ve tevâbi'i metrepolidi mersûmun piskoposluğu dâhilinde Plevne kazâsında Dömenek-i zîr karyesinde vâkı' Aya İlya kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik

h.114

Zikri âtî kazâlar nâibleri zîde ilmuhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Asitâne-i sa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidanın südde-i sa'âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâlleriyle Rum patrikliğine dâhil Kuşadası ve Manisa ve tevâbi'i metrepolidi Antimos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Tire ve Güzelhisar Aydın ve Ödemiş ve Bayındır kazâlarında mütemekkin bazı zimmîleri rızâları yoğiken cebren müslümân etmek dâ'iyyesiyle te'addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle o makûle te'addînin men' u def'i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle kuyûda lede'l-mürâca'a bir zimmînin kendü rızâsı yoğiken cebren kimesne müslümân eylemeye diyü

metrepolid-i mersûmun yedine verilen berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket olunması ve bu vesîle ile bi’t-terazî İslâmı kabûl edenler hakkında bir şey denilmemesi husûsuna dikkat ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâil-i C sene 54

h.115

Nişân-ı hümâyûn oldur ki

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil yirmi bin akçe peşkeş ile berât-ı âlîşânımla Yanya ve tevâbi‘i metrepolidi olan Yavakim nâm rahib hakkında re‘âyâ tarafından bazı gûne iştikâ vukû‘una mebnî mersûm azl ile yeri hâlî kalmış ve patrik-i mersûm ve cemâ‘at-i metrepolidan bir yere bi’t-tecemmu‘ mücerrebü’l-etvâr ve icrâ-yı âyîn ve idâre-i husûsât-ı ra‘iyyete sâhib-i iktidâr Girid cezîresi piskoposlarından Zihne piskoposu işbu dârende-i berât-ı hümâyûnum kıdvetü muhtârü’l-milleti’l-Mesihiyye Yuvanikyos nâm rahib hutimet avâkıbuhu bi’l-hayrı intihâb ve ihtiyâr eylemiş olduklarından bahisle resm-i peşkeş an-nakdin teslîm-i hazîne-i âmire olunmak şartıyla metrepolidlik-i mezkûr rahib-i mersûme bi’t-tevcih şurûtı derciye yedine bir kıt‘a berât-ı âlîşânım verilmek bâbında inâyet istid‘â olunup kuyûda lede’l-mürâca‘a Yanya ve tevâbi‘i metrepolidliği sâlifü’z-zikr yirmi bin akçe peşkeş ile berât-ı şerîfimle mersûm Yavakim’in üzerinde olduğu mukayyed olmağla meblağ-ı mezbûr ber vech-i nakd teslîm-i hazîne-i âmirem olduğunu müş‘ir mahallinden memhûr sûret rûznâmçesi verilmeğin sâdır olan fermân-ı âlîşân mûcebince şurûtı derciyle berât-ı âlîşân verilmişdir.

Fî evâil-i C sene 54

[S.35][62]

h.116

Bir sûreti

Rum patrikliğine dâhil on iki bin sekiz yüz kırk akçe peşkeş ile berât-ı âlîşânımla Siroz ve tevâbi‘i metrepolidliği patrik-i mersûmun üzre olup bu defa hüsn-i rızâsıyla isti‘fâ ve keff-i yed eylediğine mebnî metrepolidlik-i mezkûr hâlî kalmış ve patrik-i mersûm ve cemâ‘at-i metrepolidan bir yere bi’t-tecemmu‘ mücerrebü’l-etvâr ve icrâ-yı âyîn ve idâre-i husûsât-ı ra‘iyyete iktidâr patrik-i mersûmun kâhyası Atnaşyos nâm rahibi intihâb ve ihtiyâr eylemiş oldukları beyânıyla aslı gibi.

h.117

Bir sûreti

Rum patrikliğine dâhil on üç bin beş yüz akçe peşkeş berât-ı âlîşânla Ustrumca ve Tikveş ve Evreşe ve tevâbi‘i metrepolidi bulunan Kostandiyos nâm rahibin yedinde olan berâtı be-kazâillâhi te‘âlâ muhterik olduğuna binâen resm-i peşkeş an-nakdin hazîne-i âmirem olunmak şartıyla metrepolidlik-i mezkûr rahib-i mersûma berâtı zâyi‘inden bi’t-tevcîh şurûtı derciyle yedine müceddeden bir kıt‘a berât-ı âlîşân verilmek bâbında inâyet istid‘â eyledikleri beyânıyla kezalik.

h.118

Movlova kazâsı nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Midillü cezîresinde vâkı‘ Movlova ve Kalonya ve tevâbi‘i metrepolidi Patovus nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Movlova kazâsında Erse karyesinde vâkı‘ Penaye ve Aya İrini ve Aya Kostandi kilisalarında âyînleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmak öteden berü mu‘tâd iken bu esnâda ehl-i örf tâifesi ve zâbitân sâire taraflarından müdâhale ve mümâna‘at olunmakda olduğundan bahisle müdâhale-i vâkı‘anın men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle dîvân-ı hümâyûnumdan muktezâsı suâl olundukda ziyâde şemâtât etmeyerek tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için

[62] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00019

emsâli misillü emr-i şerîfim i‘tâsı re’ye menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve ziyâde şemâtât misillü vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı C sene 54

h.119

Bir sûreti

Nevşehir nâibine Kayseriye ve tevâbi‘i Paşyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Nevşehir kazâsına tâbi‘ Zelil (?) nâm karyede vâkı‘ Timyos İstavri kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak içün aslı gibi.

h.120

Zikri âtî kazâlar nâibleri zîde ilmuhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Alaşehir ve Gördus ve Denizli ve Uşak ve Kula kazâları ve kurâsında mütemekkin Rum milletinden bazıları er ve gerek avrat mehâkime ve eimme-i mahalleye varup zevc ve avratları var iken âyînlerine muhâlif zevc-i âhar ve zevce-i diğer almak dâ‘iyyesiyle kendü ifâde ve takrîrleri üzre nikâh ve tatlîk olundukları ve bu cihetle evlâdları sefîl ve sergerdân kaldıkları beyânıyla fîmâba‘d zikr olunan mahallerde mütemekkin Rum tâifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta metrepolidleri olan Danil nâm rahibin yahud vekîlinden gayrı kimesne müdâhale eylememek ve bu dâ‘iye ile mehâkime ve eimme-i mahalleye vardıklarında iltifât olunmayıp red ile cevâb verilmek üzre emsâli vechile emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a Rum tâifesinin âyînleri üzre nikâhları maddesine patrik ve tarafından ta‘yîn eylediği vekîllerinden gayrı kimesne karışmaması ve bu makûle patrik ve metrepolid ve vekîllerinin ma‘rifet ve izni yoğiken iltizâmlarında olan papaslar âyînleri üzre câiz olmayan nikâhları akd eylememesi ve zimmî tâifesine avrat boşamak ve avrat üzerine avrat almak ve zevceleri helâkinden sonra

[S.36][63]

Ancak üç defa dek te'ehhül edip ziyâde teehhül âyînlerine mugâyir olmağla o makûlelere ruhsat verilmeyip te'dîb ve gûşmâl olmaları patrik-i mersûm yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâib-i mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz'ı tecvîzden mübâ'adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i C sene 254

h.121

Bir sûreti

Dimetoka nâibine Dimetoka kazasına muzâfe Ortaköy nâhiyesi ve kurâsında mütemekkin Rum tâifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta piskoposları olan Yuvanikyos nâm rahibden gayrı kimesne müdâhale eylememek için aslı gibi

h.122

Bir sûreti

Siroz nâibine Siroz kazâsı ve kurâsında mütemekkin Rum tâifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta metrepolidleri olan Atnaşyos nâm rahibden gayrı kimesne müdâhale eylememek içün kezalik

h.123

Dimetoka nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Asitâne-i sa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidanın südde-i sa'âdetime takdîm eyledikleri bir kıt'a memhûr arz-ı hâllerinde metrepolid ve papas taifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine mümâna'at olunmayıp ve ehl-i örf tâifesi mücerred ta'cîz için siz ki mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref'-i savt ve i'lân-ı küfr eylememek şartıyla icrâ-yı âyîn-i âtılalarına mücerred celb-i mâl kasdıyla mîrmîrân vesâir ehl-

[63] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00018

i örf tâifesi taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemesi metrepolidlerin yedlerine verilen berât-ı âlîşânım şurûtundan iken Rum patrikliğine dâhil Dimetoka kazâsına muzâfe Ortaköy nâhiyesi piskoposu Yuvanikyos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde nâhiye-i mezbûra tâbi‘ Oran nâm karyede mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere piskopos-ı mersûmun yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i C sene 254

h.124

Bir sûreti

Yine nâib-i mûmâ ileyhe zikr olunan Ortaköy nâhiyesine tâbi‘ Dutlu nâm karyede mütemekkin bir nefer papas te‘addî olunduğu beyânıyla men‘iyçün aslı gibi

h.125

Siroz nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Siroz ve tevâbi‘i metrepolidi Atnaşyos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Siroz’da vâkı‘ kilisa ve manastırları mücerred celb-i mâl sevdâsıyla ehl-i örf tâifesi ve zâbitân vesâire taraflarından bâ buyruldu ve mürâsele teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a bu makûle metrepolidlerin metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerîf ehl-i örf tâifesi taraflarından buyruldu ile mücerred kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî ve tecrîm etdirilmemesi yedlerine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve

mestûr olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i C sene 54

[S.37][64]

h.126

Uzuncaabad-ı Hasköy nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Uzuncaabad-ı Hasköy kazâsına tâbi‘ Karaören nâm karyede vâkı‘ Aya Tanaş kilisası mücerred celb-i mâl sevdasıyla ehl-i örf taifesi ve zâbitân sâire taraflarından bâ buyruldu ve mürâsele teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘ u def‘i babında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a bu makûle metrepolidlerin metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerîf ehl-i örf tâifesi taraflarından buyruldu ile kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî ve tecrîm etdirilmemesi yedlerine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘unu tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i C sene 54

h.127

Zikri âtî kazâlar nâiblerine hüküm

Kudüs-i şerîf ve tevâbi‘i Rum patriki Atnasyos nâm rahibin südde-i sa‘âdetime takdîm eylediği bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlinde Kudüs-i şerîf ruhbân fukarâsının bir yerden medâr-ı maaşları olmayup memâlik-i mahrûsemde mütemekkin ehl-i zimmet Rum tâifesinin rızâlarıyla verenlerinden tasadduk cem‘ine münhasır olup

[64] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00020

yedinde olan berât-ı âlîşân şurutı mûcebince bu defa Antalya ve Isparta ve Alaiyye ve Burdur ve Mekri ve Kütahya ve Ankara ve Kangırı ve tevâbi‘i kazâları ve kurâsına Diyonisyos nâm rahib vekîl ta‘yîn olunduğu beyânıyla vekîl-i mersûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından dahl ve ta‘arruz olunmamak üzre emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeğle kuyûda lede’l-mürâca‘a Kudüs-i şerîf ruhban fukarâlarının bir yerden medâr-ı maaşları olmayup memâlik-i mahrûsemde olan ehl-i zimmet Rum re‘âyâlarının rızâlarıyla verenlerinden tasadduk cem‘ine münhasır olmağla yedinde olan berât-ı âlîşân şurûtı mûcebince tarafından ta‘yîn eylediği vekîllerinin ve âdemlerinin mürûr ve ubûr eyledikleri yerlerde müdâhale etdirilmeyip ve mürd olan Kudüs-i şerîf rahiblerinin patrike aid metrûkâtların ahz u kabz eyledikde beytü’l-mâl ve kassâm âdemleri müdâhale eylemeyüp ve mürd olan ruhbân tâifesi kendü âyînleri üzre kilisaları fukarâsına ve patriğe her ne vasiyyet ederler ise makbûl olup Rum şâhidleriyle şer‘le istimâ‘ olunup o makûle vasiyyet edenlerin bazıları mürd oldukda vekîl-i mersûm Kudüs-i şerîf fukarâlarıyçün zabt eylemek murâd eyledikde vârisleri bizim mûrisimizin vasiyyet ve vakfını tutmazız mirasa idhâl ederiz diyü te‘addî etdirilmeyüp ve Kudüs-i şerîf için vakf olan bağ ve bağçe ve buyût ve dekâkîn ve tarla ve zeytun bağçelerine âhardan müdâhale eylemeyüp ve mürûr ve ubûr eyledikleri yerlerde ahsen vechile geçmek için tebdîl-i câme ve kisve ve âlât-ı harb getirdikleri kendüye ve âdemlerine mîrmîrân ve mirlivâ ve voyvodalar ve subaşılar vesâir ehl-i örf tâifesi taraflarından müdâhale ve buraya niçin geldiniz ve ne çok meks edersiz diyü rencîde ve te‘addî ve yedlerinde gümrüğe müte‘allik emti‘a ve eşyâları yoğiken gümrük taleb olunmayıp ve yedlerinde istihkâklarına göre cizye kağıdları var iken mücerred tecrîm kasdıyla cizyedârlar ednâya müstehakk olan evsat ve evsata müstehakk olan a‘lâ kâğıdı teklîf ve cebren verip tereddüd ve te‘addî etdirilmeye ve bazı ruhban tâifesi patrik-i mesfûrdan yedlerinde senedleri yoğiken Kudüs-i şerîf ruhbanlarından olmak üzre re‘âyâyı aldadup mugâyir-i şurût akçe cem‘ edenlerin akçe ve senedleri vekîl-i mesfûre alıverilip ve vekîl-i mesfûra ve âdemlerine bindikleri bargir ve katırları ulak vesâirleri taraflarından alınmayıp mürûr ve ubûrlarına hilâf-ı mu‘tâd-ı kadîm müdâhale etdirilmemek ve verilen evâmir-i şerîfe şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerifim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve hilâf-ı şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâil-i Receb sene 54

[S.38][65]

h.128

Dimetoka nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eylediği bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Ortaköy Ermeni piskoposu Yuvanikyos nâm râhibin iltizâmı dâhilinde Dimetoka kazâsına muzâfe Ortaköy nâhiyesinde vâkı‘ Aya Tanaş kilisası mücerred celb-i mâl sevdâsıyla ehl-i örf tâifesi ve zabitan sâir taraflarından bâ buyruldu ve mürâsele teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a patrikin ve metrepolidanın zabtlarında olan kilisa ve manastırları ehl-i örf tâifesi taraflarından teftîş kaydıyla te‘addî ve tecrîm olunmayup şurût-ı kadîmesiyle zabt ve tasarruflarında ola diyü patrik-i mersûmun berâtında münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâil-i Receb sene 54

h.129

Burdur nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Antalya ve Burdur ve tevâbi‘i metrepolidi Yarasimos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde nefs-i Burdur’da vâkı‘ Metamorfosmi kilisası mücerred celb-i mâl sevdâsıyla ehl-i örf tâifesi ve zâbitân sâire taraflarından bâ buyruldu ve mürâsele teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim

[65] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00020

sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a bu makûle metrepolidlerin metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerîf ehl-i örf tâifesi taraflarından buyruldu ile mücerred kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî ve tecrîm etdirilmemesi yedlerine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâil-i Receb sene 54

h.130

Bir sûreti

İncesu kazâsı nâibine Kayseriye ve tevâbi‘i metrepolidi Paisyos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde İncesu kazâsına tâbi‘ Enehil nâm karyede Aya İstirati kilisasının teftîş olunmamasıyçün kezalik

h.131

Tatarpazarı kazâsı nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Filibe ve Pazarcık ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde nefs-i Pazarcık’da vâkı‘ Penaiye kilisası mücerred celb-i mâl sevdasıyla ehl-i örf taifesi ve zâbitân-ı sâire taraflarından bâ buyruldu ve mürâsele teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a bu makûle metrepolidlerin metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerîf ehl-i örf tâifesi taraflarından buyruldu ile kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî ve tecrîm etdirilmemesi yedlerine verilen berât-ı alîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla emsâlim vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer

amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Receb sene 54

[S.39][66]

h.132

Yanya nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Yanya ve tevâbi‘i metrepolidi Yuvanikyos nâm rahibin yedine verilen berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince iltizâmı dâhilinde vâkı‘ mahallerde mütemekkin Rum taifesinin âyînlerin icrâ ve umûr ve husûsların rü’yet ve senevî üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrî ve rüsûmât-ı sâirelerinin cem‘ ve tahsîline âharı bî-vech müdâhale ve ta‘arruz etdirilmemek üzre ber mûceb-i şurût-ı berât mufassal ve meşrûh emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a dahl ü ta‘arruz kılmayalar diyü metrepolid-i mersûma işbu sene-i mübareke Cemâziye’l-ahiresinin on birinci günü tarihiyle müverrah verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘ından mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâil-i Ş sene 54

h.133

Akçakızanlık nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde metrepolid ve papas tâifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine mümâna‘at olunmayıp ve ehl-i örf tâifesi mücerred ta‘cîz için siz mülk ve menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve i‘lân-ı küfr eylememek şartıyla

[66] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00021

icrâ-yı âyîn-i âtılalarına mücerred celb-i mâl kasdıyla mîrmîrân vesâir ehl-i örf tâifesi taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemesi metrepolidlerin yedlerine verilen berât-ı âlîşânım şurûtundan iken Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Penaratos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Akçakızanlık kazâsına tâbi‘ Mermez (?) karyesinde mütemekkin bir nefer papas mugâyir-i şurût te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı dîvân-ı hümâyûnumdan suâl olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i mersûmun yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olup bu sûretde emsâli vechile emr-i şerîfim i‘tâsı re’ye menût idüği tahrîr olunmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâil-i Ş sene 54

h.134

Rakka nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde patrikliğine dâhil Debre ve Rakka ve tevâbi‘i metrepolidi Yavakim nâm rahibin yedine verilen berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolidliğine ve kilisa ve manastırlarına müte‘allik bağ ve bağçe ve çiftlik ve kadîmden temlîk olup vakf olan tarlalarına ve çayır ve değirman vesâir bunun emsâli kilisalarına vakf olan buyût ve dekâkîn ve emlâk ve eşyâ ve nükûd ve davarlarına ve zabt ve tasarruflarına düstûrü’l-amel olup âhardan ferd müdâhale eylemeyeler diyü musarrah iken iltizâmı dâhilinde Rakka kazâsına tâbi‘ Terebeste-i Rakka nâm karye sınırı dâhilinde nehr-i Erba‘a öte yanında vâkı‘ Perveredromos (?) ta‘bîr olunur manastırın öteden berü senedât-ı mu‘tebere ile olan orman ve nehr-i Erba‘a civarında olan tarla ve mer‘a ve ormana Avraova ve Uçurlu ve Ravestos karyeleri ahalisi taraflarından bî-vech müdâhale olunmakda olduğundan bahisle ol bâbda emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle şurûtı ve emsâli lede’s-suâl şurût-ı muharrere metrepolid-i mersûm yedine verilen berât-ı âlîşanımda münderic ve

mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği defterinde mukayyed ve mestûr olmağla

[S.40][67]

vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin husûs-ı mezkûra tekayyüd ve zikr olunan Perveredromos (?) manastırı papasından südde-i sa‘âdetimden ihrâc olunmuş mühürlü sahîh sûret defter-i hâkânî taleb edip göresin mârru’z-zikr Terebeste-i Rakka karyesinden manastır-ı mezkûra tarla ve mer‘a ve ormana dâir nesne tahrîr ve tahsîs kılındığı muharrer ve mezkûr olduğu hâlde ecânibden olan kimesneler hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i sûret-i defter-i hâkânî dahl ü ta‘arruz etdirilmemesi husûsuna dikkat ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i kuyûd-ı defter-i hâkânî vaz‘dan mücanebet olunmak bâbında.

Fî evâil-i Ş sene 254

h.135

Mızrak kazâsı nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde patrikliğine dâhil kilisa ve manastırlarına müte‘allik bağ ve bağçe ve çiftlik ve kadîmden temlîk olup vakf olan tarlalarına ve çayır ve değirman ve bunun emsâli kilisalarına vakf olan buyût ve dekâkîn ve emlâk ve eşyâ ve nükûd ve davarlarına ve zabt ve tasarruflarına düstûrü’l-amel olup âhardan ferd müdâhale eylemeyeler diyü patrik-i mersûmun yedine verilen berât-ı âlîşânım şurûtunda musarrah iken zîr-i iltizâmında olan manastırlardan Delvine sancağında Mızrak kazâsına muzâfe Berakalmiye (?) nâhiyesine tâbi‘ Cerkovice nâm karyede olan Teologo ta‘bîr olunur manastırın evkâf ve emlâk yerlerinin ve bağ ve bağçelerinin bir mikdârını fuzûlî zabt ve tasarruf dâ‘iyyesiyle bazı kimesneler tarafından te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘ın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudurunu istid‘â etmeleriyle şurûtı ve emsâli lede’s-suâl şurût-ı muharrere patrik-i mersûma verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr idüği ve emsâline emr-i şerîfim verildiği defterinden tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin husûs-ı mezkûra tekayyüd ve mezkûr Teologo manastırı papasından südde-i sa‘âdetimden ihrâc

[67] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00021

olmuş mühürlü sahîh sûret-i defter-i hâkânî taleb edip göresin mârru'z-zikr Cerkovice karyesinden manastır-ı mezkûra emlâk ve arazi ve bağ ve bağçe tahrîr ve tahsîs kılındığı muharrer ve mezkûr olduğu hâlde o misillü manastır-ı mezkûre tahrîr ve tahsîs kılınan arazi ve bağ ve bağçeye ecânibden olan kimesneleri hilâf-ı şer‘ ve mugâyir-i sûret-i defter-i hâkânî dahl ü ta‘arruz etdirilmemesi husûsuna dikkat ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i kuyûd-ı defter-i hâkânî vaz‘dan mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâil-i Ş sene 54

h.136

Zihne nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde patrikliğine dâhil Drama ve Zihne ve tevâbi‘i metrepolidi Neokitos nâm rahibin yedine verilen berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolidliğine ve kilisa ve manastırlarına müte‘allik bağ ve bağçe ve çiftlik ve kadîmden temlîk olup vakf olan tarlalarına ve çayır ve değirman ve ayazma ve panayırlarına ve manastırlarına vesâir bunun emsâli kilisalarına vakf olan buyût ve dekâkîn ve emlâk ve eşyâ ve nükûd ve davarlarına ve zabt u tasarruflarına düstûrü'l-amel olup âhardan ferd müdâhale eylemeye diyü musarrah iken iltizâmı dâhilinde Zihne kazâsında vâkı‘ Kostanca manastırının Aya İstirati ve Radolyos ve Perevistekob Köyü ta‘bîr olunur menûhlarının (?) öteden berü senedât-ı mu‘tebere ile olan emlâk ve arazi vesâir mer‘âlarına ecânibden bazı kimesneler müdâhale ve te‘addî eyledikleri beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle defterine lede'l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i mersûmun yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin husûs-ı mezkûre tekayyüd ve zikr olunan Kostanca manastırının papasından südde-i sa‘âdetimden ihrâc olunmuş mühürlü sahîh sûret-i defter-i hâkânî taleb edip göresin manastır-ı mezbûra ve mezkûr husûslara emlâk ve arazi ve mer‘âya dâir nesne tahrîr ve tahsîs kılındığı muharrer ve mezkûr olduğu hâlde ecânibden olan kimesneleri hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i sûret-i defter-i hâkânî dahl ü ta‘arruz etdirilmemesi husûsuna dikkat ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i kuyûd-ı defter-i

hâkânî vaz‘dan mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâil-i Ş sene 54

[S.41][68]

h.137

Alasonya nâibine hüküm

Patrikliğe dâhil kilisa ve manastırlarına müte‘allik bağ ve bağçe ve çiftlik ve kadîmden temlîk olup vakf olan tarlalarına ve çayır ve dükkân vesâir bunun emsâli kilisalarına vakf olan buyût ve dekâkîn ve eşyâ ve nükûd ve davarlarına ve zabt u tasarruflarına düstûrü’l-amel olup âhardan ferd müdâhale eylemeyüp patrike verilen berât-ı âlîşânımda musarrah iken Rum patrikinin zîr-i iltizâmında olan manastırlardan Alasonya nâhiyesinde Esparmosi nam karyede vâkı‘ Esparmos nâm manastırın öteden berü sipahilerine maktû‘an i‘tâ olunagelen iki yüz on altı guruş ile on sekiz kıyye revgan-ı sade beher sene tamâmen edâ olunagelür iken kadîm maktû‘ları olan meblağ-ı mezkûr ile revgan-ı sadece ahza kadem-i an birle ziyâde mütâlebe ve manastır-ı mezbûrun bazı tarla ve emlâklerini zabt dâ‘iyyesiyle müdâhaleden hâlî oldukları beyânıyla manastır-ı mezbûrun kadîm maktû‘ları olan meblağ-ı mezbûr ile revgan-ı sade kadîmî vechile edâ olunmak ve kadîmden ziyade mütâlebe olunmamak ve manastır-ı mezkûrun tarla ve emlâkine sipahiler tarafından müdâhele olunmayıp te‘addînin men‘ u def‘ kılınmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı Rum patriki ve cemâ‘at-i metrepolidanı tarafından bâ arz-ı hâl lede’l-inhâ ve istid‘â emsâli ba‘de’l-ihrâc emsâli mûcebince amel olunmak bâbında iki yüz elli iki senesi Ramazânü’l-mübârekenin yirmi altıncı gününde verilen emr-i şerîfimde te’kîdini hâvî emr-i şerîfim sudûrunu İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın bu defa südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâlleriyle istid‘â etmeleriyle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerifim mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin husûs-ı mezkûra tekayyüd ve südde-i sa‘âdetimden ihrâc olunmuş mühürlü sahîh sûret-i defter-i hâkânî taleb edip göresin mârru’z-zikr Esparmosi karyesi toprağında manastır-ı mezkûr rahiblerinin tapulı ve temessüklü mutasarrıf oldukları tarla ve emlak öşr yazılmış olmayup fî nefsi’l-emr maktû‘ tahrîr kılındığı muharrer

[68] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00022

ve mezkûr olduğu sûretde sâhibi taraflarından aynı öşr mütâlebe ve arazi-i mezkûreye ber vech-i müdâhale etdirilmemesi husûsuna dikkat ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i sûret-i defter-i hâkânî vaz‘dan mücânebet olunmak bâbında

Fî evâil-i Ş sene 54

h.138

Alasonya nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde yedine verilen berât-ı âlîşânım şurûtunda patrikliğine dâhil kilisa ve manastırlarına müte‘allik bağ ve bağçe ve çiftlik ve kadîmden temlîk olup vakf olan tarlalarına ve çayır ve değirman ve bunun emsâli kilisalarına vakf olan buyût ve dekâkîn ve emlâk ve eşyâ ve nükûd ve davarlarına ve zabt ve tasarruflarına düstûrü’l-amel olup âhardan ferd müdâhale eylemeyeler diyü musarrah iken zîr-i iltizâmında olan manastırlardan Alasonya kazâsına tâbi‘ Vato nâm karye Valecko nâm manastır rahibleri karye-i merkûme toprağında bâ izn-i sâhib-i arz ma‘lûmetü’l-hudûd tarla ve mer‘aya mutasarrıflar olup arazi-i mezkûrede zirâ‘atleriyle hâsıl eyledikleri terekeleri öşürlerinin maktû‘-ı kadîmleri olan yüz guruşa sâhib-i arz bulunanlara edâda kusûrları yoğiken karye-i merkûme sipahisi bu sene-i mübârekede maktû‘-ı mezkûrı ahza adem-i kana‘at aynı öşr mütâlebe eylediğinden mâ‘adâ arazi-i mezkûreye müdâhaleden hâlî olmadığından bahisle ol bâbda emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle şurûtı ve emsâli lede’s-suâl şurût-ı muharrere patrik-i mersûmun yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin husûs-ı mezkûre tekayyüd ve südde-i sa‘âdetime ihrâc olunmuş mühürlü sahîh sûret-i defter-i hâkânî taleb edip göresin mârru’z-zikr Vato karye toprağında manastır-ı mezkûr rahiblerinin tapulu ve temessüklü mutasarrıf oldukları tarladan öşr yazılmış olmayup fî nefsi’l-emr ve maktû‘ tahrîr kılındığı muharrer ve mezkûr olduğu sûretde sâhib-i arz tarafından aynı öşr mütâlebe ve arazi-i mezkûra bî vech müdâhale etdirilmemesi husûsuna dikkat ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i sûret-i defter-i hâkânî vaz‘dan mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş sene 254

h.139

Nişân-ı hümâyûn oldur ki

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil bin beş yüz akçe peşkeş ile berât-ı âlîşânımla Ankara ve Kütahya ve tevâbi‘i metrepolidi olan Kirilos nâm rahib bu defa kendi hüsn-i rızâsıyla isti‘fâ eylediğine mebnî yeri hâlî kalmış ve patrik-i mersûmun ve cemâ‘at-i metrepolidan bir yere bi’t-tecemmu‘ mücerrebü’l-etvâr ve icrâ-yı âyîn ve idâre-i husûsât-ı ra‘iyyete sâhib-i iktidâr işbu dârende-i berât-ı hümâyûnum kıdvetü muhtaru milleti’l-Mesihiyye Nikiforos nâm rahib hutimet avâkıbuhu bi’l-hayrı intihâb ve ihtiyâr eylemiş olduklarından bahisle resm-i peşkeş an-nakdin teslîm-i hazîne-i âmirem

[S.42][69]

olunmak şartıyla metrepolidlik-i mezkûr rahib-i mersûma bi’t-tevcîh şurûtı derciyle yedine bir kıt‘a berât-ı âlîşânım verilmek bâbında inâyet istid‘â olunup kaydı lede’l-mürâca‘a Ankara ve Kütahya ve tevâbi‘i metrepolidliği sâlifü’z-zikr bin beş yüz akçe peşkeş ile berât-ı şerîfimle mersûm Kirilos rahibin üzerinde olduğu mukayyed olmağla meblağ-ı mezbûr ber vech-i nakd teslîm-i hazîne-i âmirem bulunduğunu müş‘ir mahallinden memhûr sûret-i rûznâmçesi verilmeğin sâdır olan fermân-ı âlîşânım mûcebince şurûtı derciyle berât-ı âlîşânım verilmişdir.

Fî evâil-i Ş sene 254

h.140

Filibe mollasına hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Filibe mahallâtından Kolat mahallesinde kâin Penaiye ve hisar içinde diğer Penaiye ve Aya Nikola ve Canbaziye mahallesinde Aya Dimitri ve Hisardibi mahallesinde Aya Kostanti ve Estevic mahallesinde Aya Kiryaki ve Depealtı

[69] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00022

mahallesinde Aya Peraşkevi kilisalarında âyînleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmak öteden berü mu‘tâd iken ehl-i örf tâifesiyle zâbitân-ı sâire taraflarından müdâhale ve mümâna‘at olunmakda olduğundan bahisle o makûle vâkı‘ olan müdâhale ve mümâna‘atın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı dîvân-ı hümâyûnumdan suâl olundukda ber vech-i muharrer re‘âyânın âyînleri günlerinde ziyâde şemâtât etmeyerek kadîmî vechile tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak içün emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olup bu vechile emsâli vechile emr-i şerîfim i‘tâsı re’ye menût idüği tahrîr olunmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve ziyâde şemâtât misillü vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâil-i Ş sene 254

h.141

Bir sûreti

Zihne nâibine Drama ve Zihne ve tevâbi‘i metrepolidi Neokitos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Zihne kazâsına tâbi‘ Küpköyü karyesinde vâkı‘ kilisada tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak içün aslı gibi

h.142

Bir sûreti

İznik nâibine İznik ve tevâbi‘i metrepolidi Yosef nâm rahibin iltizâmı dâhilinde nefs-i İznik’de vâkı‘ Penaiye kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak içün kezalik

h.143

Tırnova nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde metrepolid ve papas taifelerinin hanelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine mümâna‘at olunmayıp ve örf tâifesi mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde ve odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız

ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve i‘lân-ı küfr eylememek şartıyla icrâ-yı âyîn-i âtılalarına mücerred celb-i mâl kasdıyla mîrmîrân vesâir ehl-i örf tâifesi taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemesi metrepolidlerin yedlerine verilen berât-ı âlîşânım şurûtundan iken Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Penaratos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Tırnova kazâsına tâbi‘ İrve karyesi civârında Hozanka mahallesinde mütemekkin bir nefer papas mugâyir-i şurût te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i mersûmun yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve hilâfından tevakkî ve mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş sene 54

[S.43][70]

h.144

Sındırgı nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Erdek ve Kapudağı ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Sındırgı kazâsına tâbi‘ Kurugöl karyesinde vâkı‘ kilisayı mücerred celb-i mâl sevdâsıyla ehl-i örf tâifesi ve zâbitân sâire taraflarından bâ buyruldu ve mürâsele teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a bu makûle metrepolidlerin metrepolidliğine [tâbi‘] yerlerde kadîmî tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayıp ve bilâ emr-i şerîf ehl-i örf tâifesi taraflarından buyruldu ile kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî ve tecrîm etdirilmemesi

[70] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00023

yedlerine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve hilâf-ı şurût vaz‘dan mübâ‘adet olunmak bâbında.
Fî evâsıt-ı Ş sene 54

h.145

Zikri âtî mahallerin tâbi‘ oldukları kazâlar nâibleri zîde ilmuhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Ketruş ve Gelendir (?) ve tevâbi‘i mahallerde mütemekkin Rum milletinden bazıları er ve gerek avrat mehâkime ve eimme-i mahalleye varup zevc ve avratları var iken âyînlerine muhâlif zevc-i âhar ve zevce-i diğer almak dâ‘iyyesiyle kendü ifâde ve takrîrleri üzre nikâh ve tatlîk olundukları ve bu cihetle evlâdları sefîl ve sergerdân kaldıkları beyânıyla fîmâba‘d zikr olunan mahallerde mütemekkin Rum tâifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta piskoposları olan Samuel nâm rahibin yahud vekîllerinden gayrı kimesne müdâhale etmemek ve bu dâ‘iyye ile mehâkime ve eimme-i mahalleye vardıklarında iltifât olunmayıp red ile cevâb verilmek üzre emsâli vechile emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a Rum tâifesinin âyînleri üzre nikâhları maddesine patrik ve tarafından ta‘yîn eylediği vekîllerinden gayrı kimesne karışmaması ve bu makûle patrik ve metrepolid ve vekîllerinin ma‘rifet ve izni yoğiken iltizâmlarında olan papaslar âyînleri üzre câiz olmayan nikâhlarını akd eylememesi ve zimmî tâifesine avrat boşamak ve avrat üzerine avrat almak ve zevceleri helâkinden sonra ancak üç defaya dek te’ehhül edip ziyâde âyînlerine mugâyir olmağla o makûlelere ruhsat verilmeyip te’dîb ve gûşmâl olunmaları patrik-i mersûm yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla emsâlim vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâil-i N sene 54

h.146

Bir sûreti

Zikri âtî mahallerin tâbi‘ oldukları kazâlar nâiblerine Selanik sancağında Üçsu ve (…) ma‘deni ve tevâbi‘i mahallerde mütemekkin Rum tâifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta piskopos olan Yuvanikyos nâm rahibden gayrı kimesne müdâhale etmemek içün aslı gibi

h.147

İzvornik nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde metrepolid ve papas tâifelerin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine mümâna‘at olunmayup ehl-i örf tâifesi mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve i‘lân-ı küfr eylememek şartıyla icrâ-yı âyîn-i âtılalarına mücerred celb-i mâl kasdıyla mîrmîrân vesâir ehl-i örf tâifesi taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemesi metrepolidlerin yedine verilen berât-ı âlîşânım şurûtundan iken Rum patrikliğine dâhil İzvornik ve tevâbi‘i metrepolidi Kirilos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde İzvornik kazâsına tâbi‘ Kabratasfa karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrer metrepolid-i mersûmun yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla emsâline vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Evâil-i N sene 54

[S.44][71]

h.148

Bir sûreti

Yine nâib-i mûmâ ileyhe metrepolid-i mersumun iltizâmı dâhilinde kazâ-i mezbûra tâbi‘ Kozice karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamak içün emsâli fukarasından sarf-ı nazar olunarak aslı gibi

h.149

Bir sûreti

Yine nâib-i mûmâ ileyhe metrepolid-i mersûmun iltizâmı dâhilinde kazâ-i mezbûra tâbi‘ Belene karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamak içün kezalik

h.150

Zikr-i âtî mahallerin tâbi‘ oldukları kazâlar nâiblerine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlleri mefhûmunda Rum patrikliğine dâhil Selanik ve tevâbi‘i metrepolidi Meletyus nâm rahibin taht-ı iltizâmında vâkı‘ Ketruş ve Gelendir (?) nâm mahallerde mütemekkin Rum re‘âyâ tâifesinin âyînleri icrâ ve umûr ve husûsların rü’yet ve senevî üzerlerine edâsı lazım gelen emvâl-i mîriye ve rüsûmât-ı mu‘tâde-i sâirelerin cem‘ ve tahsîline me’mûr piskopos Kirilos nâm rahib bu defa azl olunup yedine işbu dârende-i fermân-ı hümâyûnum piskopos Samuel nâm rahib vekîl ta‘yîn olunduğu beyânıyla mersûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından müdâhale olunmamak üzre metrepolidlik berâtı şurûtı tasrîhiyle emsâli vechile mufassal ve meşrûh bir kıt‘a emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a dahl ü ta‘arruz kılmayalar diyü iki yüz kırk altı senesi Cemâziye’l-ahiresinin onuncu günü tarihiyle müverrah metrepolid-i mersûmun yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket

[71] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00023

ve mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı N sene 254

h.151

Nişan-ı hümâyûn oldur ki

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil on iki bin akçe peşkeş ile berât-ı âlîşânımla Galos ve Argalaşti ve tevâbi‘i metrepolidi olan Grikoryus nâm râhib bu defa hâlik olup yeri hâlî kalmış ve patrik-i mersûmun ve cemâ‘at-i metrepolidan bir yere bi’t-tecemmu‘ mücerrebü’l-etvâr ve icrâ-yı âyîn ve idâre-i husûsât-ı ra‘iyyete sâhib-i iktidâr Silivri ve tevâbi‘i metrepolidi işbu dârende-i berât-ı hümâyûnum kıdvetü muhtarü’l-milleti’l-Mesihiyye (silik) nâm rahib hutimet avâkıbuhu bi’l-hayrı intihâb ve ihtiyâr eylemiş olduklarından bahisle resm-i peşkeş an-nakdin teslîm-i hazîne-i âmirem olunmak şartıyla metrepolidlik-i mezkûr rahib-i mersûm bi’t-tevcih şurûtı derciyle yedine bir kıt‘a berât-ı âlîşânım verilmek bâbında inâyet istid‘â olunup kaydları olmadıkça Galos ve Argalaşti ve tevâbi‘i metrepolidliği sâlifü’z-zikr on iki bin akçe peşkeş ile berât-ı şerîfimle mersûm Grigoryus rahibin üzerinde olduğu mukayyed olmağla meblağ-ı mezbûr ber vech-i nakd teslîm-i hazîne-i âmirem olunduğunu müş‘ir mahallinden memhûr sûret-i rûznâmçesi verilmeğin sâdır olan fermân-ı âlîşânım mûcebince şurûtı derciyle berât-ı âlîşânım verilmişdir.

Fî evâsıt-ı N sene 54

h.152

Bir sûreti

Rum patrikliğine dâhil iki bin akçe peşkeş ile berât-ı âlîşân Silivri ve Bigados ve tevâbi‘i metrepolidi olan Manneos nâm rahib bu defa Galos ve tevâbi‘i metrepolidliğine nakl olunup yeri hâlî kalmış ve patrik-i mersûm ve cemâ‘at-i metrepolidan bir yere bi’t-tecemmu‘ mücerrebü’l-etvâr ve icrâ-yı âyîn ve idâre-i husûsât-ı ra‘iyyete sâhibü’l-iktidâr Sofrovinos nâm rahib hutimet avakıbuhu bi’l-hayrı intihâb ve ihtiyâr eylemiş oldukları beyânıyla aslı gibi

h.153

Bir sûreti

Rum patrikliğine dâhil iki bin dört yüz akçe resm-i peşkeş ile bâ berât-ı âlî Limni cezîresi ve Kilyos ve tevâbi‘i metrepolidi olan Berotimos rahibin hilâf-ı rızâ harekete ibtidârına mebnî muktezâ-yı irâde-i seniyye-i mülûkâne üzre ihrâc olunarak Todoro Çevdos Piskoposu Danil ber minvâl-i muharrer intihâb ve ta‘yîn kılınmış olduğu beyânıyla aslına tatbîkan

Fî evâsıt-ı S sene 55

[S.45][72]

h.154

Siroz nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Siroz ve tevâbi‘i metrepolidi Atnaşyos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Siroz ve kurâsında vâkı‘ kilisalarda âyînleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmak öteden berü mu‘tâd iken bu esnâda ehl-i örf tâifesi ve zâbitân sâire taraflarından müdâhale ve mümâna‘at olunmakda olduğu beyânıyla müdâhale-i vâkı‘anın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru istid‘â olunup dîvân-ı hümâyûnumdan muktezâsı suâl olundukda zikr olunan kilisalarda ziyâde şemâtât etmeyerek kadîmî vechile tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak içün emr-i şerîfim i‘tâsı re’ye menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve bu vesîle ile ziyâde şemâtât misillü vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâil-i L sene 54

[72] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00024

h.155

Bir sûreti

Zihne nâibine Drama ve Zihne ve tevâbi‘i metrepolidi Neokitos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Zihne ve kurâsında vâkı‘ kilisalarda kadîmî vechile tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak içün aslı gibi

h.156

Galos ve Argalaşti nâiblerine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde re‘âyâ tâifesinin metrepolide mîrî rüsûm için verecek akçesi olmayup mîrî rüsûm akçesine bedel kumaş ve esvâb ve akçe verdiklerinde vekîlleri ve âdemleri getürür iken menâzil ve merâhilde ve iskelelerde gümrük ve bâc ve hediye ve avâid mütâlebesiyle emînlerden ferd dahl ve rencîde eylememesi ve metrepolidlerin kendü me’kûlâtlariyçün hâsıl olan bağları mahsûlün ve tasadduk nâmıyla zimmî tâifesinin veregeldikleri şıra ve yağ ve bal vesâir tereke ve eşyaların getirir iken iskelelerde ve kapılarda gümrük emînleri ve âdemleri tarafından resm-i gümrük ve bâc vesâir nesne mütâlebe ve mümâna‘at olunmaması metrepolidlere verilen berât-ı âlîşân şurûtundan iken Rum patrikliğine dâhil Galos ve Argalaşti ve tevâbi‘i metrepolidi Matseos nâm rahibin o makûle eşyâ ve me’kûlâtından kapularda ve iskelelerde gümrük mütâlebesiyle müdâhale ve te‘addî olunmakda olduğu beyânıyla müdâhale-i vâkı‘anın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i mersûmun yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâil-i L sene 54

h.157

Galos ve Argalaşti nâiblerine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i

metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine [dâhil] Galos ve Argalaşti ve Makrinice ve Potarya ve tevâbi‘i mahallerde mütemekkin Rum milletinden bazıları er ve gerek avrat mehâkime ve eimme-i mahalleye varup tezevvüc ve avratları var iken âyînlerine muhâlif zevc-i âhar ve zevce-i diğer almak dâ‘iyyesinde olarak kendü ifâde ve takrîrleri üzre nikâh ve tatlîk olundukları ve bu cihetle evlâdları sefîl ve sergerdân kaldıkları beyânıyla fîmâba‘d zikr olunan mahallerde mütemekkin Rum tâifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta metrepolidleri olan Matseos nâm rahib veyahud vekîlinden gayrı kimesne müdâhale eylememek ve bu dâ‘iyye ile mehâkime ve eimme-i mahalleye vardıklarında iltifât olunmayıp red ile cevâb verilmek üzre emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a Rum tâifesinin nikâhları maddesine patrik ve tarafeynden ta‘yîn eylediği vekîllerinden gayrı kimesne karışmaması ve bu makûle patrik ve metrepolid vekîllerinin ma‘rifet ve izni yoğiken iltizâmlarında olan papaslar âyînleri üzre câiz olmayan nikâhları akd ve nikâhla ve zimmî tâifesine avrat almak ve avrat üzerine avrat almak ve zevcleri helâkinden sonra ancak üç defaya dek te’ehhül edip ziyâde te’ehhül âyînlerine mugâyir olduğundan o makûlelere ruhsat verilmeyip te’dîb ve gûşmâl olunmaları patrîk-i mersûm yedine verilen berât-ı âlîşân şurûtunda münderic ve mezkûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Evâil-i Ş sene 254

[S.46][73]

h.158

Galos ve Argalaşti nâiblerine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Galos ve Argalaşti ve tevâbi‘i metrepolidi Matseos nâm rahibin yedine verilen berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince iltizâmı dâhilinde vâkı‘ Galos ve Argalaşti ve Makrinice ve Potarya nâm mahallerde mütemekkin Rum re‘âyâ

[73] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00024

tâifesinin âyînleri icrâ ve umûr ve husûsların rü'yet ve senevî üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrî ve rüsûmât-ı mu'tâde-i sâirelerinin cem' ve tahsîline âharı bî-vech müdâhale ve ta'arruz etdirilmemek üzre berât-ı âlîşânım şurûtı derciyle mufassal ve meşrûh emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle kuyûda lede'l-mürâca'a dahl ü ta'arruz kılmayalar diyü metrepolid-i mersûma işbu sene-i mübâreke Ramazânü'l-mübârekinin on dokuzuncu günü tarihiyle müverrah verilen berât-ı âlîşânımda muharrer ve meşrûh idüği mukayyed olunmağın vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimsiz şurût-ı muharrere-i mezkûre mûcebince mersûm Matseos rahibin metrepolidliğine tâbi' sâlifü'z-zikr mahallerde mütemekkin Rum milletinin berât-ı âlîşânım şurûtı üzre âyînlerinin icrâsına ve umûr ve husûslarının rü'yetine ve senevî üzerlerine idâresi lâzım gelen mâl-ı mîrî ve rüsûmât-ı mu'tâde-i sâirelerinin cem' u tahsîline taraf-ı âhardan bî-vech müdâhale ve ta'arruz etdirilmemesi husûsuna mübâderet olunmamak bâbında.

Fî evâil-i L sene 54

h.159

Galos ve Argalaşti nâiblerine hüküm

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Asitâne-i sa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidanın südde-i sa'âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Galos ve Argalaşti ve tevâbi'i metrepolidi Matseos nâm rahibin yedine verilen berât-ı âlîşân şurûtunda iltizâmında olan papasların ve keşişlerin ve kalugaryaların ve gamnosların âyînlerine muhâlif kabahatleri zuhûr eyledikde âyînleri üzre te'dîb olundukda âhardan ferd mâni' olmayup ve karışmaması musarrah iken o makûle papas ve keşiş ve kalugarya ve gamnosların âyînlerine muhâlif kabahatleri zuhûrunda âyînleri üzre te'dîb murâd eyledikde âhardan müdâhale ve mümâna'at olunmakda olduğu beyânıyla men' u def'i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle kuyûda lede'l-mürâca'a şurût-ı muharrere metrepolid-i mersûma i'tâ olunan berât-ı âlîşânda münderic ve mezkûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber mûceb-i şurût amel ve hareket olunmak bâbında.

Fî evâil-i L sene 54

h.160

Tırnova nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâlleri mefhûmunda Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Penaratos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtında metrepolid ve papas tâifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine mümâna‘at olunmayup ve ehl-i örf tâifesi mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve i‘lân-ı küfr eylememek şartıyla icrâ-yı âyîn-i âtılalarına mücerred celb-i [mâl] kasdıyla mîrmîrân vesâir ehl-i [örf] tâifesi taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemesi musarrah iken iltizâmı dâhilinde Girve karyesi mahallâtından Kalye ta‘bîr olunur Cubrail mahallesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmakda olduğu beyânıyla men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrı istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i mersûma verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı L sene 54

h.161

Pirlepe nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Manastır ve Pirlepe ve tevâbi‘i metrepolidi Yarasimos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Pirlepe kasabası mahallâtından Mezidlibey mahallesinde Aci Manit ve Mariya bağçelerinde vâkı‘ Meryem Ana kilisasını mücerred celb-i mâl sevdâsıyla ehl-i örf tâifesi ve zâbitân-ı sâire taraflarından bâ buyruldu ve mürâsele teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde olunmakda olduğu beyânıyla te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â

etmeleriyle kuyûda lede'l-mürâca'a bu makûle metrepolidlerin metrepolidliğine tâbi' yerlerde kadîmî tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerîfim ehl-i örf tâifesi taraflarından buyruldu ile mücerred kilisa ve manastırların teftiş ederiz diyü te'addî ve tecrîm etdirilmemesi yedlerine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma'lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz'ı tecvîzden mübâ'adet olunmak bâbında

Fî evâhir-i Zâ sene 54

h.162

Bir sûreti

Timurhisarı kasabası nâibine metrepolid-i mersûmun iltizâmı dâhilinde Timurhisarı kazâsına tâbi' Kırcova karyesinde vâkı' Penaiye kilisasının teftîş olunmamasıyçün aslı gibi

[S.47][74]

h.163

Edirne mollasına hüküm

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Asitâne-i sa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidanın südde-i sa'âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Dimetoka ve tevabi'i metrepolidi Avarkus nam rahibin yedine i'tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolid ve papas tâifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine mümâna'at olunmayıp ve ehl-i örf tâifesi mücerred ta'cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref'-i savt ve i'lân-ı küfr eylememek şartıyla icrâ-yı âyîn-i âtılalarına mücerred celb-i mâl kasdıyla mîrmîrân vesâir ehl-i örf tâifesi taraflarından hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te'addî etdirilmemek husûsu musarrah iken iltizâmı

[74] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00025

dâhilinde Edirne kazâsına muzâfe Kuleli Bergos karyesinde mütemekkin bir nefer papas mugâyir-i şurût te‘addî olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i mersûmun yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olmağla şurût mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve hilâf-ı şurût vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Zâ sene 54

h.164

Bir sûreti

Timurhisarı kazâsı nâibine Menlik ve Timurhisarı ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Timurhisarı kazâsına tâbi‘ Kumbeli karyesinde mütemekkin bir nefer papası te‘addî olunmamak için aslı gibi

h.165

Bir sûreti

Tırnova nâibine Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Penaratos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde kulübe ta‘bîr olunur Kanco ve Peç karyesinde mütemekkin bir nefer papasa te‘addî olunmamak için.

h.166

Bir sûreti

Yine Tırnova nâibi mûmâ ileyhe metrepolid-i mersûmun iltizâmı kulübe ta‘bîr olunur Dilanka karyesinde mütemekkin bir nefer papası te‘addî olunmamak için kezalik

h.167

Manastır kazâsı nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine [dâhil] Manastır ve Pirlepe ve tevâbi‘i metrepolidi Yarasimos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde nefs-i Manastır kasabasında vâkı‘ Aya Dimitri kilisasında

ayinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmak öteden berü mu‘tâd iken bu esnâda ehl-i örf tâifesi ve zâbitân-ı saire taraflarından müdâhale ve mümâna‘at olunmakda olduğu beyânıyla müdâhale-i vâkı‘anın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a İstanbul Rum patriğinin cemâ‘at-i metrepolidân ile keşişhâne mührüyle memhûr arz-ı hâlleri ma‘mûlun bih olup ayinlerine müte‘allık her ne ki arz u i‘lâm ederler ise müsâ‘ade oluna diyü metrepolid-i mersûmun yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve bu vesîle ile ziyâde şemâtât misillü vaz‘a irâet-i ruhsatdan mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Zâ sene 54

h.168

Bir sûreti

Pirlepe kazâsı nâibine metrepolid-i mersûmun iltizâmı dâhilinde nefs-i Pirlepe’de vâkı‘ Penaiye kilisalarında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için aslı gibi

h.169

Siroz nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Siroz ve tevâbi‘i metrepolidi Atnaşyos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşân şurûtunda metrepolid ve papas tâifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine mümâna‘at olunmayıp ve ehl-i örf tâifesi mücerred ta‘cîz için siz mülk-i menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve i‘lân-ı küfr eylememek

[S.48][75]

Şartıyla icrâ-yı âyîn-i âtılalarına mücerred celb-i mâl kasdıyla mîrmîrân vesâir ehl-i örf tâifesi taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemesi musarrah iken iltizâmı dâhilinde Siroz kazâsına tâbi‘ Komaryani karyesinde vâkı‘ bir nefer papas mugâyir-i şurût te‘addî olunmakda olduğu beyânıyla men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i mersûma i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Z sene 54

h.170

Tırnova nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde ve tevâbi‘i metrepolidi Penaratos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolid ve papas tâifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat etmelerine mümâna‘at olunmayıp ve ehl-i örf tâifesi mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve i‘lân-ı küfr eylememek şartıyla icrâ-yı âyîn-i âtılalarına mücerred celb-i mâl kasdıyla mîrmîrân vesâir ehl-i örf tâifesi taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken iltizâmı dâhilinde Tırnova kazâsına tâbi‘ Sohintol karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i mersûma verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun

[75] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00025

oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Z sene 54

h.171

Bir sûreti

Yine nâib-i mûmâ ileyhe metrepolid-i mersûmun iltizâmı dâhilinde Tırnova kazâsına tâbi‘ Dranova karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamak içün aslı gibi

h.172

Keşan nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Tekfurdağı ve Ereğli ve Keşan ve tevâbi‘i metrepolidi Diyanisyos rahibin iltizâmı dâhilinde nefs-i Keşan’da vâkı‘ Aya Atnaşyos kilisasında ayinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmak öteden berü mu‘tâd iken bu esnâda ehl-i örf tâifesi ve zâbitân-ı sâire taraflarından müdâhale ve mümâna‘at olunmakda olduğu beyânıyla men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle dîvân-ı hümâyûnumdan muktezâsı suâl olundukda kilisa-yı mezbûrda kadîmîsi üzre ziyâde şemâtât etmeyerek tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için emr-i şerîfim i‘tâsı re’ye menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve bu vesîle ile ziyâde şemâtât misillü vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Z sene 54

[S.49][76]

h.173

Kuşadası nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Manisa ve Kuşadası ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos nâm rahibin yedine verilen berât-ı âlîşânım şurûtunda mürd olan rahib ve zimmî tâifesi kendü ayinleri üzre patrik ve metrepolide ve piskoposlarına her ne vasiyyet ederler ise makbûl olup Rum şâhidleriyle şer‘le istimâ‘ oluna diyü musarrah iken iltizâmı dâhilinde Kuşadası mütemekkinlerinden Manol Eşkafanos nâm zimmî ayinleri üzre vasiyyet idüp ba‘dehu hâlik oldukda Rum şahidleriyle şer‘le istimâ‘ olunarak vasiyyet eylediği mikdâr meblağ terekesinden ifrâz ve vasiyyet-i mezkûresi tenvîz ile mâ‘adâsının veresesine i‘tâ ve teslîmi lâzım gelmişken beytü’l-mâl emîni tarafından mersûmun vasiyyeti kabûl olunmak ve terekesi cânib-i beytü’l-mâlden ahz olunmak misillü müdâhaleye ibtidâr kılındığı inhâ olduğu beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i mersûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi hâlik-i mersûmun gâib ve gâibesi olmayup cümle verese hâzır ve mevcûd oldukları ve vasiyyeti ber mûceb-i şurût Rum şâhidler şehâdetleriyle şer‘an sâbit olduğu hâlde beytü’l-mâl emîni tarafından bî-vech ve mugâyir-i şurût ve ol vechile vâkı‘ olan müdâhalenin men‘ u def‘i husûsuna mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Z sene 54

h.174

Keşan nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Tekfurdağı ve Ereğli ve Keşan ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde nefs-i Keşan’da vâkı‘ Triton Berarhon kilisasında

[76] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00026

ayinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmak öteden berü mu‘tâd iken bu esnâda ehl-i örf tâifesi ve zâbitân sâire taraflarından müdâhale ve mümâna‘at olunmakda olduğundan bahisle müdâhale-i vâkı‘anın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a ziyâde şemâtât etmeyerek tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve bu vesîle ile ziyâde şemâtât misillü vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve dikkat olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Z sene 54

h.175

Mihaliç kazâsı nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil İznikmid ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Mihaliç kazâsına tâbi‘ Kirmeker karyesinde vâkı‘ Alyos Todoros kilisasını mücerred celb-i [mâl] sevdasıyla ehl-i örf tâifesi vesâir zâbitân taraflarından bâ buyruldu ve mürâsele teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a bu makûle metrepolidlerin metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî tasarruflarında kilisa ve manastırlarını teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde etdirilmemesi yedlerine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mestûr ve mukayyed olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Z sene 54

h.176

Zikri âtî mahaller nâibine hüküm

Kudüs-i şerîf ve tevâbi‘i Rum patriki Atnasyos nâm rahibin südde-i sa‘âdetime takdîm eylediği bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlinde Kudüs-i şerîf ruhbân fukarâsının bir

yerden medâr-ı maaşları olmayup memâlik-i mahrûsemde mütemekkin ehl-i zimmet Rum tâifesinin rızâlarıyla verenlerinden tasadduk cem‘ine münhasır olup yedinde olan berât-ı âlîşânım şurutı mûcebince bu defa Paşalimanı ve Marmara ve havalilerine Atnaşyos nâm rahib vekîl ta‘yîn olunduğu beyânıyla vekîl-i mesfûrun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından bî-vech dahl ve ta‘arruz olunmamak üzre emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeğle kuyûda lede’l-mürâca‘a olundukda Kudüs-i şerîf ruhban fukarâsının bir yerden medâr-ı maaşları olmayup memâlik-i mahrûsemde olan ehl-i zimmet Rum re‘âyâsının rızâlarıyla verenlerinden tasadduk cem‘ine münhasır olmağla yedinde olan berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince tarafından ta‘yîn eylediği vekîllerinin ve âdemlerinin mürûr ve ubûr eyledikleri yerlerde müdâhale etdirilmeyip ve mürd olan Kudüs-i şerîf ruhbânlarının

[S.50][77]

patriğe aid metrûkâtların ahz u kabz eyledikde beytü’l-mâl ve kassâm âdemleri müdâhale eylemeyüp mürd olan ruhbân tâifesini kendü âyînleri üzre kilisaları fukarâsına ve patriğe her ne vasiyyet ederler ise makbûl olup Rum şâhidleriyle şer‘le istimâ‘ olunup o makûle vasiyyet edenlerin bazıları mürd oldukda vekîl-i mersûm Kudüs-i şerîf fukarâlarıyçün zabt eylemek murâd eyledikde vârisleri bizim mûrisimizin vasiyyet ve vakfını tutmazız mirasa idhâl ederiz diyü te‘addî etdirilmeyüp ve Kudüs-i şerîf için vakf olan bağ ve bağçe ve buyût ve dekâkîn ve tarla ve zeytun bağçelerine âhardan müdâhale eylemeyüp ve mürûr ve ubûr eyledikleri yerlerde ahsen vechile geçmek için tebdîl-i câme ve kisve eyledikleri ve âlât-ı harb getirdikleri vakitde kendüye ve âdemlerine mîrmîrân ve mirlivâ ve voyvodalar ve subaşılar vesâir ehl-i örf tâifesi taraflarından müdâhale ve buraya niçin geldiniz ve ne çok meks edersiniz diyü rencîde ve te‘addî ve yedlerinde gümrüğe müte‘allik emti‘a ve eşyâları yoğiken gümrük taleb olunmayıp ve yedlerinde istihkâklarına göre cizye kağıdları var iken mücerred tecrîm kasdıyla cizyedârlar ednâya müstehakk olan evsat ve evsata müstehakk olan a‘lâ kağıdı teklîf ve cebren verip tereddüd ve te‘addî etdirilmeye ve bazı ruhban tâifesi patrik-i mesfûrdan yedlerinde senedleri yoğiken Kudüs-i şerîf ruhbanlarından olmak üzre re‘âyâyı aldadup mugâyir-i şurût akçe cem‘ edenlerin akçe ve senedleri vekîl-i

[77] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00026

mesfûre alıverilip ve vekîl-i mesfûr ve âdemlerinin bindikleri bargir ve katırları ulak vesâirleri taraflarından alınmayıp mürûr ve ubûrlarına hilâf-ı mu‘tâd-ı kadîm müdâhale etdirilmemek ve verilen emr-i şerîf şurûtunda münderic ve mezkûr olup emsâline emr-i şerifim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘undan mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Z sene 54

h.177

Niş ve Leskofça nâiblerine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Niş ve Leskofça ve tevâbi‘i metrepolidi Grigoryus nâm rahibin yedine verilen berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolidlerin ma‘rifet ve izni yoğiken taht-ı iltizâmında olan papaslar ayinlerine muhâlif nikâh düşmeyen zimmîye nikâh eylemeyip ve zimmî tâifesi âyînleri üzre ancak üç defa te’ehhül edip âyînlerine mugâyir ziyâde evlenmek ve avrat boşamaları ve avrat üzerine avrat almaları her vechile âyînlerine muhâlif olmağla o makûlelere ruhsat verilmeyip te’dîb ve gûşmâl olunmaları musarrah iken iltizâmı dâhilinde Niş ve Leskofça kazâlarında mütemekkin bazı re‘âyâ taraflarından ayinlerine ve şurût-ı mezkûreye mugâyir harekete ibtidâr olunarak o makûleler te’dîb ve gûşmâl murâd olundukda ehl-i örf tâifesi ve zâbitân-ı sâire taraflarından müdâhale ve mümâna‘at olunmakda olduğu beyânıyla men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i mersûma i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzre olduğu sûretde ehl-i örf tâifesi ve zâbitân-ı sâire taraflarından bî-vech ve mugâyir-i şurût dâhl ü ta‘arruz etdirilmemesi husûsuna mübâderet olunmak bâbında.

Evâhir-i Z sene 54

h.178

Niş ve Leskofça nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Niş ve Leskofça ve tevâbi‘i mahallerde mütemekkin Rum milletinden bazıları er ve gerek avrat mehâkime ve eimme-i mahalleye varup zevc ve avratları var iken âyînlerine muhâlif zevc-i âhar ve zevce-i diğer almak dâ‘iyyesiyle kendü ifâde ve takrîrleri üzre nikâh ve tatlîk olundukları ve bu cihetle evlâdları sefîl ve sergerdân kaldıkları beyânıyla fîmâba‘d zikr olunan mahallerde mütemekkin Rum tâifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta metrepolidleri olan Grigoryus nâm rahib veyahud vekîlinden gayrı kimesne müdâhale eylememek ve bu dâ‘iye ile mehâkime ve eimme-i mahalleye vardıklarında iltifât olunmayıp red ile cevâb verilmek üzre emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a Rum tâifesinin nikâhları maddesine patrik ve tarafından ta‘yîn eylediği vekîllerinden gayrı kimesne karışmaması ve bu makûle patrik ve metrepolid ve vekîllerinin ma‘rifet ve izni yoğiken iltizâmında olan papaslar âyînleri üzre câiz olmayan nikâhları akd eylememesi ve zimmî tâifesine avrat boşamak ve avrat üzerine avrat almak ve zevceleri helâkinden sonra ancak üç defaya dek te’ehhül edip ziyâde teehhül âyînlerine mugâyir olmağla o makûlelere ruhsat verilmeyip te’dîb ve gûşmâl olmaları patrik-i mersûmun yedine verilen berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘unu tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Evâhir-i Z sene 54

[S.51][78]

h.179

Zihne naibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Drama ve Zihne ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos

[78] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00027

nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Zihne kazâsına tâbi‘ Rahova karyesinde vâkı‘ Aya Tanaş kilisasında ayinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmak öteden berü mu‘tâd iken ehl-i örf tâifesi ve zâbitân-ı sâire taraflarından mümâna‘at olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â olunup dîvân-ı hümâyûnumdan muktezâsı suâl olundukda kilisa-yı mezbûrda ziyâde şemâtât etmeyerek kadîmî evinde tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için emsâli vechile emr-i şerîfim i‘tâsı re’ye menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve bu vesîle ziyâde şemâtât misillü vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine dikkat olunmak bâbında.

Fî evâhir-i M sene 55

h.180

Pirlepe nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Manastır ve tevâbi‘i metrepolidi Yarasimos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Pirlepe kasabası mahallâtından Mezidli Bey mahallesinde Penaiye kilisasında âyînleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün sâir kilisalarda mu‘tâd olduğu vechile tahta çalmalarına mümâna‘at olduğundan bahisle men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru istid‘â olunup dîvân-ı hümâyûnumdan muktezâsı suâl olundukda kadîm kilisalarda şemâtât etmeyerek kadîmî vechile tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için emr-i şerîfim verilegeldiği kuyûddan müstebân olmağla bu sûretde kilisa-yı mezbûrda emsâli vechile ziyâde şemâtât etmeyerek tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için emr-i şerîfim i‘tâsı re’ye menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve bu vesîle ile ziyâde şemâtât misillü vaz‘ vukû‘a gelmemesine dikkat olunmak bâbında.

Fî evâhir-i M sene 55

h.181

Horpeşte kazâsı nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Kesriye ve tevâbi‘i metrepolidi Anatyoş nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Horpeşte kasabası varoşunda Aya Nikola kilisasını mücerred celb-i mâl sevdasıyla ehl-i örf tâifesi ve zâbitân-ı sâire taraflarından bâ buyruldu ve mürâsele teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde olunmakda olduğu beyânıyla men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a bu makûle metrepolidlerin metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmi tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayıp ve bilâ emr-i şerîf ehl-i örf tâifesi taraflarından buyruldu ile mücerred kilisa ve manastırların teftiş ederiz diyü te‘addî ve tecrîm etdirilmemesi yedlerine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâil-i S sene 55

h.182

Selanik mollasına hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Selanik ve tevâbi‘i metrepolidi Militos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolid ve papas tâifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat etmelerine mümâna‘at olunmayıp ve ehl-i örf tâifesi mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve i‘lân-ı küfr eylememek şartıyla icrâ-yı âyîn-i âtılalarına mücerred celb-i mâl kasdıyla mîrmîrân vesâir ehl-i örf tâifesi taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemek hususu

musarrah iken iltizâmı dâhilinde Selanik'e muzâfe Vaspaniye nâhiyesine muzâfe Kablidi karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te'addî olunmakda olduğundan bahisle men' u def'i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle kuyûda lede'l-mürâca'a şurût-ı muharrere metrepolid-i mersûmun yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma'lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz'ı tecvîzden mübâ'adet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı S sene 55

h.183

Kapudağı kazâsı nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Asitâne-i sa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidanın südde-i sa'âdetime takdîm eyledikleri bir kıt'a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine tâbi' Kapudağı ve Erdek metrepolidi Antimos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Kapudağı kazâsına tâbi' Revisa (?) nâm karyede vâkı' Aya Dimitri kilisasında ayinleri icrâ olunacağı vakitde re'âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmak öteden berü mu'tâd iken ehl-i örf tâifesiyle zâbitân-ı sâire taraflarından mümâna'at olunmakda olduğu beyânıyla men'i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle kuyûda lede'l-mürâca'a emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma'lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve bu vesîle ile ziyâde şemâtât misillü vaz' u hâlet vukû'a gelmemesine mübâderet olunmak bâbında.

Evâhir-i S sene 55

[S.52][79]

h.184

Bir sûreti

Selanik mollasına Selanik ve tevâbi'i metrepolidi Militos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Selanik'e muzâfe Langaza nâhiyesine tâbi' Göz nâm karyede vâkı' Aya

[79] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00027

İlya kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için emsâline emr-i âlî verildiği kuyûddan müstebân diyerek. Aslı gibi

h.185

Bir sûreti

Yine Selanik mollasına metrepolid-i mersûmun iltizâmı dâhilinde Selanik’e muzâfe nefs-i Langaza’da vâkı‘ Aya Peraşkoy kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için bu dahi. Kezalik

h.186

Zikri âtî kazâlar nâiblerine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Drama ve Zihne ve Nevrekop ve Pravişte ve tevâbi‘i kazâlarda mütemekkin Rum milletinden bazıları er ve gerek avrat mehâkime ve eimme-i mahalleye varup zevc ve avratları var iken âyînlerine muhâlif zevc-i âhar ve zevce-i diğer almak dâ‘iyyesiyle kendü ifâde ve takrîrleri üzre nikâh ve tatlîk olundukları ve bu cihetle evlâdları sefîl ve sergerdân kaldıkları beyânıyla fîmâba‘d zikr olunan mahallerde mütemekkin Rum tâifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta metrepolidleri olan Neofitos nâm rahibden veyahud vekîlinden gayrı kimesne müdâhale eylememek ve bu dâ‘iye ile mehâkime ve eimme-i mahalleye vardıklarında iltifât olunmayıp red ile cevâb verilmek üzre emsâli vechile emr-i şerîfim sudûru istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda Rum tâifesinin âyînleri üzre nikâhları maddesine patrik ve tarafından ta‘yîn eylediği vekîllerinden gayrı kimesne karışmaması ve bu makûle patrik ve metrepolid ve vekîllerinin ma‘rifet ve izni yoğiken iltizâmında olan papaslar âyînleri üzre câiz olmayan nikâh akd eylememesi ve zimmî tâifesinin avrat boşamak ve avrat üzerine avrat almak ve zevcleri helâkinden sonra ancak üç defaya dek te’ehhül edip ziyâde teehhül âyînlerine mugâyir olmağla o makûlelere ruhsat verilmeyip te’dîb ve gûşmâl olunmaları patrik-i mersûm yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline ber vech-i muharrer emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olup bu sûretde emsâli vechile emr-i şerîfim i‘tâsı re’ye menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler

mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda âna göre amel ve hareketle mevâdd-ı meşrûhada âyinlerine muhâlif vaz‘ u hâlet vukû‘una irâet-i ruhsat olunmamak bâbında.

Fî evâsıt-ı R sene 55

h.187

Bir sûreti

Zikri âtî kazâlar nâibleri zîde ilmuhuma Silivri ve Çekmece-i kebîr ve Çatalca kazâları ve kurâsında mütemekkin Rum milletinin nikâhlarına dâir husûsât metrepolidleri Sokronyos nâm rahib veyahud vekîlinden gayrı kimesne karışmamasıyçün. Aslı gibi

h.188

Nevrekop nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Drama ve Nevrekop ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Nevrekop kazâsında vâkı‘ kilisalarda ayinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmak öteden beri mu‘tâd iken bu esnâda ehl-i örf tâifesi ve zâbitân-ı sâire taraflarından müdâhale ve mümâna‘at olunmakda olduğu beyânıyla müdâhale-i vâkı‘anın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda Siroz ve kurâsında vâkı‘ kilisalarda ayinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün ziyâde şemâtât etmeyerek kadîmî vechile tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olup bu sûretde emsâli vechile emr-i şerîfim i‘tâsı re’ye menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve harekete ve bu vesîle ile ziyâde şemâtât misillü vaz‘a irâet-i ruhsatdan mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i R sene 55

h.189

Bir sûreti

Drama nâibine metrepolid-i mersûmun iltizâmı dâhilinde nefs-i Drama ile Çatalca ve Edirnecik ve Deveksad ve Debrenova ve Visocan ve Prosucan ve Kobalista ve Cublic nâm karyelerde vâkı‘ kilisalarda tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için

h.190

Zikri âtî kazâlar nâiblerine hüküm

Serpiskopos-ı Tur-i Sina ve cemâ‘at-i keşişân-ı Cebel-i Musa’nın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Tur-i Sina’da olan ruhbân fukarâsının bir yerden medâr-ı maaşları olmayıp memâlik-i mahrûsemde rızâlarıyla verenlerden tasadduk cem‘ine münhasır olduğuna mebnî Tur-i Sina rahiblerinden Avenliyos nâm rahib bu defa Tırnova ve tevâbi‘i ve Şumnu ve (silik) metrepolidlikleri dâhillerinde vâkı‘ (silik) tâbi‘ Lofça ve ve Etrebolu ve İzladi ve (silik) ve Çernova piskoposları idârelerinde olan mahallere vekîl nasb ve ta‘yîn olunduğu beyânıyla rahib-i mersûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından müdâhale ve mümâna‘at olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda İskenderiye ve Reşid vesâir iskelelerde tasadduk cem‘iyçün mürûr ve ubûr eden rahibden bâc ve harâc vesâir nesne taleb ve teklîf olunmayıp kâdîlar ve mîrmîrân ve mirlivâ ve mütesellimler ve ümenâ ve ummâl dahl eylemeyüp ve cebel-i mezkûrda kendülerine mu‘în piskopos reislerinden gayrı bilâd ve eyalet patrikleri dahi karışmayalar diyü piskopos-ı mersûmun berâtında münderic ve mezkûr ve tasadduk ve nüzûrât cem‘iyçün ta‘yîn olunan rahibler mürûr ve ubûr eyledikleri yerlerde cizyedârlar taraflarından cizye talebi vesâirleri taraflarından dahi bâc vesâir nesne mütâlebesiyle te‘addî ve rencîde olunmamak üzre emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve rahib-i mersûmdan cizye vesâir nesne mütâlebesiyle te‘addî vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve dikkat olunmak bâbında

Fî evâil-i R sene 55

[S.53][80]

h.191

Tırnova nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Penaratos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşân şurûtuna metrepolid ve papas tâifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine mümâna‘at olunmayup ve ehl-i örf tâifesi mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve i‘lân-ı küfr eylememek şartıyla icrâ-yı âyîn-i âtılalarına mücerred celb-i mâl kasdıyla mîrmîrân vesâir ehl-i örf tâifesi taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemesi musarrah iken iltizâmı dâhilinde Tırnova kazâsına tâbi‘ Gabrova karyesinde Çömlekci mahallesinde Yantıra Deresi civârında vâkı‘ Karılar Manastırı derûnunda kâin papas odasında mütemekkin bir nefer papas mugâyir-i şurût te‘addî olunduğu beyânıyla men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â olunup dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i mersûma i‘tâ olunan berât-ı âlîşânda münderic ve mezkûr olup bu sûretde inhâ olunduğu üzre ise şurûtı mûcebince emr-i şerîfim i‘tâsı re’ye menût idüği tahrîr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâil-i C sene 55

h.192

Ereğli nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlleri

[80] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00028

mefhûmunda Rum patrikliğine dâhil Ereğli ve Tekfurdağı ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm râhib yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşân şurûtunda metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayıp ve bilâ emr-i şerîf ehl-i örf tâifesi taraflarından buyruldu ile mücerred kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde etdirilmemesi husûsu musarrah iken iltizâmı dâhilinde Ereğli kasabasında Aya Yorgi kilisasıyla derûnunda vâkı‘ çend kıt‘a ruhban odalarını mücerred celb-i mâl sevdâsıyla ehl-i örf tâifesi ve zâbitân-ı sâire taraflarından bâ buyruldu ve mürâsele teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde olunmakda olduğu beyânıyla men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i mersûmun berâtında münderic idüği ve emsâline emr-i şerîfim verildiği kuyûddan müstebân olup bu sûretde inhâ olunduğu üzre ise şurût ve emsâli vechile emr-i şerîfim i‘tâsı re’ye menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâil-i C sene 55

h.193

Bir sûreti

Nevrekop nâibine Drama ve Nevrekop ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Nevrekop kazâsında vâkı‘ kilisaları teftîş bahânesiyle te‘addî olunmamasiyçün aslı gibi.

h.194

Bir sûreti

Tırnova nâibine Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Penaratos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Gabrova karyesinde vâkı‘ Penaiye Evangelisterya ta‘bîr olunur manastırı teftîş bahânesiyle te‘addî olunmamasiyçün kezalik.

h.195

Çirpan nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i

metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Penaratos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşân şurûtunda metrepolid ve papas tâifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine mümâna‘at olunmayup ve ehl-i örf tâifesi mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diyu bahâne ile ref‘-i savt ve i‘lân-ı küfr eylememek şartıyla icrâ-yı âyîn-i âtılalarına mücerred celb-i mâl kasdıyla mîrmîrân vesâir ehl-i örf tâifesi taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemesi musarrah iken iltizâmı dâhilinde Çirpan kasabasına tâbi‘ Kurtpınarı karyesinde mütemekkin bir nefer papas mugâyir-i şurût te‘addî olunmakda olunduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere ve metrepolid-i mersûma verilen berât-ı âlîşânda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı C sene 55

[S.54][81]

h.196

Timurhisarı kazâsı nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Timurhisarı ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Timurhisarı kazâsında vâkı‘ çend bâb kilisayı mücerred celb-i mâl sevdâsıyla ehl-i örf tâifesi ve zâbitân-ı sâire taraflarından bâ buyruldu ve mürâsele teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde olunmakda olduğu beyânıyla men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a bu makûle metrepolidlerin metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî

[81] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00028

tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayıp ve bilâ emr-i şerîf ehl-i örf tâifesi taraflarından buyruldu ile mücerred kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî ve tecrîm etdirilmemesi yedlerine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i âlî verildiği mukayyed ve mestûr olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı C sene 55

h.197

Midilli nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Midilli ve tevâbi‘i metrepolidi Militos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde nefs-i Midilli kurâsında vâkı‘ çend kıt‘a kilisada ayinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmak öteden berü mu‘tâd iken bu esnâda ehl-i örf tâifesi ve zâbitân-ı sâire taraflarından müdâhale ve mümâna‘at olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a İstanbul Rum patriğinin cemâ‘at-i metrepolidan ile keşişhâne mührüyle memhûr arz-ı hâlleri ma‘mûlun bih olup âyinlerine müte‘allik her ne ki arz ve i‘lâm ederler ise müsâ‘ade oluna diyü metrepolid-i mersûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic idüği ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurût ve emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve bu vesîle ile ziyâde şemâtât misillü vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i B sene 55

h.198

Tekfurdağı nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Ereğli ve Tekfurdağı ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahib

yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşân şurûtunda metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîfim kimesne ellerinden almayıp ve bilâ emr-i şerîfim ehl-i örf tâifesi taraflarından buyruldu ile mücerred kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî ve tecrîm etdirilmemesi husûsu musarrah iken iltizâmı dâhilinde Tekfurdağı kazâsına tâbi‘ Âşıklar karyesinde vâkı‘ Aya Tanaş kilisası mücerred celb-i mâl sevdasıyla ehl-i örf tâifesi taraflarından bâ buyruldu ve mürâsele teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i mersûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurûtı ve emsâli mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i B sene 55

h.199

İvraca nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Penaratos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşân şurûtunda metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayıp ve bilâ emr-i şerîf ehl-i örf tâifesi taraflarından buyruldu ile mücerred kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî ve tecrîm etdirilmemesi hususu musarrah iken iltizâmında İvraca piskoposu olan Agapyos nâm rahibin piskoposluğu dâhilinde İvraca kazâsında Kamatyo nâm karyede vâkı‘ Aya Peraşkoy kilisası mücerred celb-i mâl sevdasıyla ehl-i örf tâifesi taraflarından bâ buyruldu ve mürâsele teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda

[S.55][82]

lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i mersûmun yedine i‘tâ olunan berât-

[82] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00029

ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurûtu ve emsâli mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş sene 5

h.200

Bir sûreti

Yine nâib-i mûmâ ileyhe piskopos-ı mersûmun piskoposluğu dâhilinde İvraca kazâsında Trabicenice nâm karyede vâkı‘ Aya Dimitri kilisasının teftîş olunmamasiyçün aslı gibi.

h.201

Dimetoka nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Dimetoka kazâsı ve kurâsında mütemekkin Rum tâifesinden bazıları er ve gerek avrat mehâkime ve eimme-i mahalleye varup zevc ve avratları var iken âyînlerine muhâlif zevc-i âhar ve zevce-i diğer almak dâ‘iyyesiyle kendü ifâde ve takrîrleri üzre nikâh ve tatlîk olundukları bu cihetle evlâdları sefîl ve sergerdân kaldıkları beyânıyla fîmâba‘d zikr olunan mahallerde mütemekkin Rum ve Kıbtiyan Rum tâifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta metrepolidleri olan Yorgiyos nâm rahib veyahud vekîllerinden gayrı kimesne müdâhale eylememek ve bu dâ‘iyye ile mehâkime ve eimme-i mahalleye vardıklarında iltifât olunmayıp red ile cevâb verilmek üzre emsâli vechile emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a Rum tâifesinin âyînleri üzre nikâhları maddesine patrik ve tarafından ta‘yîn eylediği vekîllerinden gayrı kimesne karışmaması ve bu makûle patrik ve metrepolid ve vekîllerinin ma‘rifet ve izni yoğiken iltizâmında olan papasların âyînleri üzre câiz olmayan nikâhları akd eylememesi ve zimmî tâifesine avrat boşamak ve avrat üzerine avrat almak ve zevcleri helâkinden sonra ancak üç defaya dek te’ehhül edip ziyâde teehhül âyînlerine mugâyir olmağla bu makûlelere ruhsat verilmeyip te’dîb ve gûşmâl olunmaları husûsu patrik-i mersûm yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic

idüği ve emsâline emr-i şerîf verildiği kuyûddan müstebân olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş sene 55

h.202

Bir sûreti

Midilli nâibine Midilli kasaba ve kurâsında mütemekkin Rum tâifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta metrepolidleri olan Militos nâm rahib veyahud vekîllerinden gayrı kimesne karışmamak için aslı gibi.

h.203

Filibe kazâsında vâkı‘ müteveffâ İbrahim Paşa vakfından Karhin karyesi toprağında kâin Yankova ve İstoni Diranice manastırlarının mukâta‘a-i kadîmelerini zikr olunan manastırlar rehabini vakf-ı müşârun ileyhe edâ edegelirler iken bilâ mûceb vâkı‘ olan te‘addînin men‘i zımnında defterhâneli olarak fî evâhir-i N sene 255 tarihinde tecdîden sâdır olan emr-i âlî sehven bilâ kayd kalmış ve muahharan fî evâhir-i Z sene 59 tarihi sırasında kayd olunmuş olmağla keyfiyet ma‘lûm olmak ve lede’l-îcâb mürâca‘at olunmak üzre işbu mahalle şerh verildi.

Midilli nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Midilli cezîresi ve tevâbi‘i metrepolidi Militos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda bilâ vâris mürd olan piskopos ve keşiş ve kalugaryaların nükûd ve eşyâ ve bargir ve emlâkleri ve kilisalarına müte‘allik her nesi var ise metrepolid veyahud tarafından ta‘yîn olunan vekîlleri mîriyçün ahz u kabz eylediklerinde beytü’l-mâl ve kassâm ve mütevellîler ve mevkûfâtcılar ve nâzırlar ve voyvodalar ve subaşılar ve âdemleri vesâir beytü’l-mâl-i âmme ve hâssa defter-i hâkânîde bize hâsıl yazılmışdır diyü müdâhale eylememeleri husûsu musarrah iken iltizâmı dâhilinde o makûle mürd olanların emvâl-i metrûkesine mugâyir-i şurût dahl ü ta‘arruz olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere

metrepolid-i mersûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic idüği ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed olmağla şurûtı ve emsâli mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer tâife-i mersûmeden bilâ vâris mürd olanların emvâl-i metrûkesini metrepolid-i mersûm cânib-i hâzine-i âmirem içün ahz u kabz eyledikde şurûta mugâyir taraf-ı âhardan müdâhale etdirilmemesi husûsuna mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş sene 55

S.[56][83]

h.204

Selanik mollasına hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlleri mefhûmunda Selanik ve tevâbi‘i metrepolidi Militos nâm rahibin piskoposluğu dâhilinde Selanik’e muzâfe Bolbanes nâhiyesine tâbi‘ Karadaiki karyesinde vâkı‘ Aya Dimitri kilisasında ayinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmak öteden berü mu‘tâd iken bu esnâda ehl-i örf tâifesi ve zâbitân-ı sâire taraflarından müdâhale ve mümâna‘at olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a İstanbul Rum patrikinin cemâ‘at-i metrepolidan ile keşişhâne mührüyle memhûr arz-ı hâlleri ma‘mûlun bih olup ayinlerine müte‘allik her ne ki arz ve i‘lâm ederler ise müsâ‘ade oluna diyü metrepolid-i mersûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurûtı ve emsâli mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve bu vesîle ile ziyâde şemâtât etmeyerek vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı L sene 55

[83] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00029

h.205

Bir sûreti

Filibe mollasına Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde medîne-i Filibe’de vâkı‘ İspetalya’ya merbût Aya Peraşkuh kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak içün aslı gibi

h.206

İstanbul ve havâss-ı refî‘a ve Galata kâdîlarına hüküm

Taht-ı âlî baht-ı Osmânî üzre cülûs-ı hümâyûn-ı meyâmin-makrûn-ı pâdişâhânem vâkı‘ olup umûmen tecdîd-i evâmir-i aliyye fermânım olmağın binâen alâ zalik İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hallerinde Rum taifesinin ayinleri üzre nikahları maddesine patrik ve tarafından ta‘yîn eylediği vekîllerinden gayrı kimesne karışmamak ve bir zimmî avrat boşamalı olsa veyahud bir zimmi avrat erinden kaçsa aralarına patrik ve tarafından ta‘yîn eylediği vekîllerinden gayrı kimesne müdâhale etmemesi patrik ve metrepolid ve vekîllerinin ma‘rifet ve izni yoğiken taht-ı iltizâmında olan papaslar ayinleri üzre câiz olmayan nikahları akd eylememesi ve zimmî tâifesine avrat boşamak ve avrat üzerine avrat almak ve zevceleri helâkinden sonra ancak üç defaya dek teehhül edip ziyâde teehhül âyinlerine muhâlif olmağla o makûlelere ruhsat verilmeyüp te’dîb ve gûşmâl olunmaları husûsu Rum patrikleri yedine verilen berât-ı âlîşân şurûtunda musarrah iken tâife-i mersûmeden bazıları gerek er ve gerek avrat mehâkime ve eimme-i mahalleye varup zevc ve avratları var iken mücerred hilâf-ı ayin zevc-i ahar ve zevce-i diğer almak dâ‘iyyesiyle kendü ifâde ve takrîrleri üzre nikâh ve tatlîk olunmakda ve bazıları Anadolu ve Rumili câniblerine tekâlîf ve rüsûmâtdan hissesine isâbet edeni vermemek için Dersa‘âdetime gelüp âhar zevceler tenkîh birle vilâyetlerinde terk eyledikleri iyâl ve evlâdları sefîl ve sergerdan kalmakda olduğundan Rum tâifesinin nikahları akd ve feshine dâir husûsâta patrik ve tarafından ta‘yîn olunan vekîllerinden gayrı kimesne müdâhale etmemek ve o makûleler mehâkime ve eimme-i mahalleye vardıklarında iltifât olunmayıp red ile cevâb verilmek bâbında iki yüz yirmi bir senesi Muharreminde ve ba‘dehu yirmi iki senesi Cemâziye’l-evvelisinde verilen emr-i âlînin tecdîdini hâvî vâlid-i mâcid-i kesîrü’l-mehâmidim cennet-mekân firdevs-âşiyân zamânında yirmi üç senesi

Şevvâlinde verilen emr-i şerîfin tecdîdini niyâz etmeleri kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda şurût-ı muharrere patrik-i mûmâ ileyh yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve ber minvâl-i meşrûh asr-ı sâbıkda emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr olup bu sûretde tecdîden emr-i şerîf i‘tâsı iktizâ eylediği tahrîr olunmağla mûcebince amel olunmak fermân olmağın tecdîden işbu emr-i şerîf ısdâr olunmuşdur imdi siz ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber vech-i muharrer sâdır olan emr-i âlî mûcebince amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve sarf-ı rü’yet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı L sene 55

h.207

Rodos nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Rodos ve tevâbi‘i mahallerde mütemekkin Rum tâifesinden bazıları er ve gerek avrat mehâkime ve eimme-i mahalleye varup zevc ve avratları var iken ayinlerine muhâlif zevc-i âhar ve zevc-i diğer almak dâ‘iyyesiyle kendü ifâde ve takrîrleri üzre nikâh ve tatlîk olundukları ve bu cihetle evlâdları sefîl ve sergerdân kaldıkları beyânıyla fîmâba‘d zikr olunan mahallerde mütemekkin Rum taifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta metrepolidleri olan Yakovos nâm rahib veyahud vekîlinden gayrı kimesne müdâhale etmemek ve bu dâ‘iyye ile mehâkime ve eimme-i mahalleye vardıklarında iltifât olunmayup red ile cevâb verilmek üzre emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a Rum tâifesinin ve nikâhları maddesine patrik ve tarafından ta‘yîn eylediği vekillerinden gayrı kimesne karışmaması ve bu makûle patrik ve metrepolid ve vekîllerinin ma‘rifet ve izni yoğiken iltizâmında olan papaslar ayinleri üzre câiz olmayan nikâhları akd eylememesi ve zimmî tâifesinden avrat boşamak ve avrat üzerine avrat almak ve zevceleri helâkinden sonra ancak üç defaya dek teehhül edip ziyâde teehhül âyinlerine mugâyir olduğundan bu makûlelere ruhsat verilmeyip te’dîb ve gûşmâl olunmaları husûsu patrik-i mûmâ ileyh yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic idüği ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurûtu ve emsâli üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler

mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i L sene 55

h.208

Bir sûreti

Karinabad kazâsı nâibine Ahyolu ve tevâbi‘i metrepolidi Sofronyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Karinabad kazâsında vâkı‘ Aya Yani Teologos kilisasında ber minvâl-i muharrer tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için

Fî evâhir-i Zâ sene 55

h.209

Bir sûreti

Şarköyü nâibine Galos ve (silik) ve tevâbi‘i metrepolidi Militos rahibin metrepolidliği dâhilinde Şarköyü kazâsında Mebelyo karyesinde vâkı‘ Aya Yani kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak zımnında kezalik

h.210

Bir sûreti

Tekfurdağı nâibine Ereğli ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Tekfurdağı kasabasında (silik) mahallesinde vâkı‘ Penaiye ve diğer Penaiye Romatokratoril ve Fersi (?) mahallesinde vâkı‘ Aya Tanaş kilisalarında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak üzre kezalik

h.211

Bir sûreti

Aydos nâibiyle Ahyolu Bergosu’nun tâbi‘ olduğu kazânın nâibine Ahyolu metrepolidi merkûmun metrepolidliği dâhilinde Bergos kazâsında vâkı‘ Aya Dimitri ve Aydos kazâsında kâin Penaiye kilisalarında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için

Fî evâsıt-ı M sene 56

[S.57][84]

h.212

Selanik mollasına hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Selanik ve tevâbi‘i metrepolidi Militos nâm rahibin piskoposluğu dâhilinde Selanik’e muzâfe Polyaş nâhiyesine tâbi‘ Karadaiki karyesinde Aya Dimitri kilisasını mücerred celb-i mâl kasdıyla ehl-i örf tâifesi ve zâbitân-ı sâire taraflarından bâ buyruldu ve mürâsele teftiş ederiz diyü te‘addî ve rencîde olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a bu makûle metrepolidlerin metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayıp ve bilâ emr-i şerîf ehl-i örf taraflarından buyruldu ile mücerred kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde etdirilmemesi husûsu yedlerine verilen berât-ı âlîşânımda münderic idüği ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurût ve emsâli mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i L sene 55

h.213

Gümülcine nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Gümülcine ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince iltizâmı dâhilinde vâkı‘ Gümülcine kazâ ve kurâsında mütemekkin Rum tâifesinin ayinleri icrâ ve umûr ve husûslarının rü’yet ve senevî üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrî ve rüsûmât-ı mu‘tâde-i sâirelerinin cem‘ ve tahsîline âharı bî-vech dahl ü ta‘arruz etdirilmemek

[84] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00030

üzre berât-ı âlîşânım şurûtu mûcebince mufassal ve meşrûh emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a (boş) kılmayalar diyü metrepolid-i mersûmun yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve ber minvâl-i muharrer emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurûtı ve emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin şurût-ı muharrere-i mezkûre mûcebince mersûm Antimos rahibin metrepolidliğine tâbi‘ mahallerde mütemekkin Rum milletinin berât-ı âlîşânım şurûtı üzre üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrî ve rüsûmât-ı mu‘tâde-i sâirelerinin cem‘ ve tahsîline ve umûr ve husûslarının rü’yetine âhardan bî-vech dahl ü ta‘arruz olunmamak bâbında.

Fî evâsıt-ı Zâ sene 55

h.214

İsterva ve Cuma Pazarı kazâları nâiblerine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde İsterva ve Cuma Pazarı ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda zimmî tâifesinden bazıları hâl-i hayavatında kilisa fukarasına ve metrepolid ve piskoposu her ne vasiyet eder ise makbûl olup Rum şahidleriyle şer‘le istimâ‘ oluna diyü musarrah iken iltizâmı dâhilinde vâkı‘ mahallerde mugâyir-i şurût mümâna‘at olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i mersûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic idüği ve mûcebince emsâline emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurûtu mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve harekete mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Zâ sene 55

h.215

Karacadağ nahiyesi nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı

hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Karacadağ nahiyesine tâbi‘ Rahmetli karyesinde vâkı‘ Aya Tanaş kilisasını mücerred celb-i mâl kasdıyla ehl-i örf tâifesi ve zâbitân-ı sâire taraflarından bâ buyruldu ve mürâsele teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a bu makûle metrepolidlerin metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî tasarrufunda olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayıp ve bilâ emr-i şerîf ehl-i örf tâifesi taraflarından buyruldu ile mücerred kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde etdirilmemesi husûsu yedlerine verilen berât-ı âlîşânımda münderic idüği ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmamak bâbında.

Fî evâsıt-ı Z sene 55

[S.58][85]

h.216

İsterva ve Cuma Pazarı nâiblerine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil İsterva ve Cuma Pazarı ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde vâkı‘ mahallerde mütemekkin Rum tâifesinden bazıları er ve gerek avrat mehâkime ve eimme-i mahalleye varup zevc ve avratları var iken âyînlerine muhâlif zevc-i âhar ve zevce-i diğer almak dâ‘iyyesiyle kendü ifâde ve takrîrleri üzre nikâh ve tatlîk olundukları ve bu cihetle evlâd ve iyalleri sefîl ve sergerdân kaldıkları beyânıyla fîmâba‘d kazâeyn-i mezkûreynde mütemekkin Rum tâifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta metrepolidleri olan rahib-i mersûm veyahud vekîlleri gayrı kimesne müdâhale etmemek ve bu dâ‘iye ile mehâkime ve eimme-i mahalleye vardıklarında iltifât olunmayıp red ile cevâb verilmek üzre emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle

[85] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00030

kuyûda lede'l-mürâca'a Rum tâifesinin nikâhları maddesine patrik ve tarafından ta'yîn eylediği vekîllerinden gayrı kimesne karışmaması ve bu makûle patrik ve metrepolid ve vekîllerinin ma'rifet ve izni yoğiken iltizâmında olan papaslara âyînleri üzre câiz olmayan nikâhları akd eylememesi ve zimmî tâifesine avrat boşamak ve avrat üzerine avrat almak ve zevceleri helâkinden sonra ancak üç defaya dek te'ehhül edip ândan ziyâde teehhül âyînlerine muhâlif olduğundan o makûlelere ruhsat verilmeyip te'dîb ve gûşmâl olunmaları patrik-i mûmâ ileyh yedine i'tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic idüği ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mestûr ve mukayyed olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz'ı tecvîzden mübâ'adet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Z sene 55

h.217

Çeharşenbe kazâsı nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Asitâne-i sa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidanın südde-i sa'âdetime takdîm eyledikleri bir kıt'a memhûr arz-ı hâllerinde Selanik ve tevâbi'i metrepolidi Militos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Çeharşenbe kazâsına tâbi' Velondos nâm karyede vâkı' Penaiye kilisasında ayinleri icrâ olunacağı vakitde re'âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmak öteden berü mu'tâd iken bu esnâda ehl-i örf tâifesi ve zâbitân-ı sâire taraflarından müdâhale ve mümâna'at olunmakda olduğu beyânıyla men'i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â olunup kuyûda mürâca'at ve muktezâsı dîvân-ı hümâyûnumdan suâl olundukda İstanbul Rum patrikinin cemâ'at-i metrepolidan ile keşişhâne mühriyle memhûr arz-ı hâlleri ma'mûlun bih olup ayinlerine müte'allik her ne ki arz ve i'lâm ederler ise müsâ'ade oluna diyü metrepolide i'tâ olunan berât-ı âlîşânımda olarak ol vechile emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed olup bu sûretde emsâli vechile emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma'lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve bu vesile ile ziyâde şemâtât misillü vaz'a irâet-i ruhsattan mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Z sene 55

h.218

Zikri âtî kazânın tâbi‘ olduğu kazânın nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Yenişehr-i fenar ve Tırhala ve tevâbi‘i metrepolidi Ananya nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince iltizâmı dâhilinde (…) nâm mahalde mütemekkin Rum taifesinin ayinlerin icrâ ve umûr ve husûslarının rü’yet ve senevî üzerlerine edâsı lâzım gelen emvâl-i mîriye ve rüsûmât-ı mu‘tâde-i sâirelerin cem‘ ve tahsîline tarafından ta‘yîn eylediği piskopos Amudosyos hâlik olarak yerine piskopos Antimos nam rahib vekil ta‘yîn olunmuş olduğundan bahisle mersûma kimesne tarafından müdâhale ve ta‘arruz olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a (boş) diyü metrepolid-i mersûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic idüği ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurûtı ve emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda piskopos-ı mersûmun vekâleti umûruna müdâhale olunmamak bâbında.

Fî evâhir-i Z sene 55

[S.59][86]

h.219

Zikri âtî kazâların umûr-ı zabtiye ve mâliye me’mûru dâme mecduhuma ve nâib ve müftîleri zîde ilmuhumâ ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

Taht-ı âlî baht-ı Osmânî üzre cülûs-ı hümâyûn-ı meyâmin-makrûnum vâkı‘ olup umûmen tecdîd-i berevât ve ahkâm fermânım olmağın binâen alâ zâlik Serpiskopos-ı Tur-i Sina ve cemâ‘at-i keşişân-ı manastıran-ı Cebel-i Musa rahiblerinin südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Tur-i Sina’da vâkı‘ ruhban fukarâsının bir yerde medâr-ı maaşları olmayup memâlik-i mahrûsemde rızâlarıyla verenlerden tasadduk cem‘ine münhasır olarak Tur-i Sina’da vâkı‘ kilisaları ruhbanından Akkilyos nâm rahibin memâlik ve

[86] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00031

Anadolu'da vâkı' Kayseriye ve Konya ve Karaman ve Niğde ve Antalya ve Isparta ve Ankara ve Kütahya kazâlarına ta'yîn kılınmış olduğundan rahib-i mersûm mürûr ve ubûr eylediği mahallerde cizyedârlar tarafından cizye vesâirleri tarafından dahi bâc vesâir nesne mütâlebesiyle rencîde ve te'addî etdirilmemek üzre bundan akdem verilmiş olan emr-i şerîfin tecdîdini istid'â etmeleriyle kuyûda lede'l-mürâca'a keşişan-ı manastıran-ı cebel-i Musa'nın ve Tur-i Sina'da vâkı' manastırlarına ve kilisalarına ve bağçelerine ve leb-i deryada vâkı' kilisalarına ve hurma bağçelerine ve zeytünlüklerine ve mahrûse-i Mısır'da Bâbü'n-Nasr'da Cuvayne mahallesinde vâkı' manastırlarına ve semt-i Katrine'de kâin ibâdetlerine ve ferrâşlarına ve mahalle-i mezbûrenin sağ ve solunda vâkı' iki dükkanlarının keşfine ve yine mahrûse-i Mısır dâhilinde vâkı' vakflarına ve hânlarına bî-vech dahl ü ta'arruz ve İskenderiye ve Reşid ve Dimbat vesâir iskelelerde bâc ve harâc vesâir nesne taleb ve teklîf olunmayıp kâdîlar ve mîrmîrân ve mütesellimler ve ümenâ ve ummâl dahl eylemeyüp ve cebel-i mezkûrda kendülerinin meyyit olan piskopos reislerinden gayrı bilâd ve eyâlât ve patrikleri karışmayalar ve ellerinde olan ahidnâme-i şerîfeye mugâyir hiç ferd rencîde ve remîde eylemeyeler diyü yedlerine verilen berât-ı âlîşânımda münderic idüği ve minvâl-i muharrer asr-ı sâbıkda emr-i âlî verildiği mestûr ve mukayyed olmağla mûcebince amel olunmak fermânım olmağın tecdîden işbu emr-i şerîfim ısdâr ve i'tâ olunmuşdur imdi keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i vaz' u hâlet vukû'a gelmemesine ihtimâm ve dikkat olunmak bâbında.

Fî evâil-i S sene 56

h.220

Çeşme nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Kuşadası ve tevâbi'i metrepolidliği dâhilinde vâkı' Çeşme ve tevâbi'i mahallerde mütemekkin Rum tâifesinin ayinlerin icrâ ve umûr ve husûslarının rü'yetine ve senevî üzerlerine edâsı lâzım gelen emvâl-i mîrî ve rüsûmât-ı mu'tâde-i sâirelerinin cem' ve tahsîline i'tinâ eylemek üzre işbu dârende-i berât-ı hümâyûnum Piskopos Antimos nâm rahib zikr olunan Kuşadası ve tevâbi'i metrepolidi sâbık tarafından vekîl nasb olunarak vekâlet-i mezkûre metrepolid-i lâhık Antimos nâm rahib tarafından dahi mersûma ihâle olunmuş idüği ve bu defa taht-ı âlî baht-ı Osmânî üzre cülûs-ı hümâyûn-ı meyâmin-makrûn-ı pâdişâhânem

şeref-vukû‘ bularak umûmen tecdîd-i ahkâm fermânım olduğuna binâen zikr olunan emr-i şerîfin tecdîdi husûsu hâlâ İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda lede’l-mürâca‘a dahl ü ta‘arruz kılmayalar diyü metrepolid-i lâhık mersûm yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve ber minvâl-i muharrer mersûm Antimos rahib metrepolid-i sâbık tarafından zikr olunan Çeşme ve tevâbi‘i mahallere vekîl nasb ve ta‘yîn olunarak yedine emr-i şerîf verilmiş idüği mukayyed ve mestûr olmağla tecdîden işbu emr-i şerîfim ısdâr ve i‘tâ olunmuşdur imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer mersûmun kemâkân vekâleti umûruna taraf-ı ahardan bî-vech müdâhale ve mümâna‘at olunmamak bâbında.

Fî evâil-i S sene 56

h.221

Güzelhisar-ı Aydın ve Milas ve Sığla ve Tirkeş-i Has kazâları nâiblerine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Kuşadası ve Manisa ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde kâin Güzelhisar-ı Aydın ve Milas ve Muğla ve Tirkeş-i Has kazâlarında mütemekkin Rum taifesinin ayinlerin icrâ ve umûr ve husûslarının rü’yet ve senevî üzerlerine edâsı lâzım gelen emvâl-i mîriye ve rüsûmât-ı mu‘tâde-i sâirelerin cem‘ ve tahsîline i‘tinâ eylemek üzre metrepolid-i mersûm tarafından işbu dârende-i fermân-ı hümâyûnum Piskopos Bevanikyos nâm rahib vekîl ta‘yîn kılınmış olduğundan bahisle mersûmun îfâ-yı hıdmet ve me’mûresine kimesne tarafından müdâhale ve ta‘arruz olunmamak bâbında metrepolidlik berâtı şurûtı derciyle yedine bir kıt‘a emr-i şerîfim i‘tâsını istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a dahl ü ta‘arruz kılmayalar diyü metrepolid-i mersûm yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic idüği

[S.60][87]

ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimsiz

[87] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00031

ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer piskopos-ı mersûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından bî-vech müdâhale ve mümâna‘at olunmamak bâbında.

Fî evâil-i S sene 56

h.222

Hâlâ eyâlet-i Silistre müşîri vezîrim Mehmed Vasıf Paşa iclâlehuya ve dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından Silistre ve tevâbi‘i kazâlar muhassılı Halil Bey ve Babadağı ve tevâbi‘i kazâlar muhassılı Hüseyin dâme mecduhumaya ve Silistre ve Babadağı ve Maçin ve İsakçı ve Hırsova ve Tolçi ve Köstence kazâlar nâibleri ve müftîleri zîde ilmuhuma ve a‘zâ-yı mecâlis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlleri mefhûmunda Rum patrikliğine dâhil Silistre ve Babadağı ve Maçin ve İsakçı ve Hırsova ve Tolçi ve Köstence kazâları ve kurâsında mütemekkin Rum tâifesinden bazıları er ve gerek avrat mehâkime ve eimme-i mahalleye varup zevc ve avratları var iken âyînlerine muhâlif zevc-i âhar ve zevce-i diğer almak dâ‘iyyesiyle kendü ifâde ve takrîrleri üzre nikâh ve tatlîk olundukları ve bu cihetle evlâdları sefîl ve sergerdân kaldıkları beyânıyla fîmâba‘d zikr olunan mahallerde mütemekkin Rum tâifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta metrepolidleri olan Beruteos nâm rahib veyahud vekîlinden gayrı kimesne müdâhale eylememek ve bu dâ‘iyye ile mehâkime ve eimme-i mahalleye vardıklarında iltifât olunmayıp red ile cevâb verilmek üzre emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a Rum tâifesinin nikâhları maddesine patrik ve tarafından ta‘yîn eylediği vekîllerinden gayrı kimesne karışmaması ve bu makûle patrik ve metrepolid ve vekîllerinin ma‘rifet ve izni yoğiken iltizâmında olan papaslar âyînleri üzre câiz olmayan nikâhları akd eylememesi ve zimmî tâifesine avrat boşamak ve avrat üzerine avrat almak ve zevceleri helâkinden sonra ancak üç defaya dek te’ehhül edip ziyâde teehhül âyînlerine mugâyir olmağla o makûlelere ruhsat verilmeyip te’dîb ve gûşmâl olunmaları husûsu patrik-i mûmâ ileyh yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki müşîr-i müşâr ve muhassılîn vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz

oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ u halet vukû‘a gelmemesine mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı S sene 56

h.223

Dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından Plevne ve tevâbi‘i kazâlar muhassılı Osman Bey dâme mecduhuya ve Plevne nâibi ve müftisi zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Penaratos nâm râhibin iltizâmı dâhilinde İvraca kazâsına tâbi‘ Kamatopulo karyesinde vâkı‘ Aya Beraşkoy kilisasını mücerred celb-i mâl sevdasıyla ehl-i ırz tâifesi ve zâbitân-ı sâire taraflarından bâ bayruldu ve mürâsele teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde olunmakda olduğu beyânıyla emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a bu makûle metrepolidlerin metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerîf ehl-i ırz tâifesi taraflarından buyruldu ile mücerred kilisa ve manastırın teftîş ederiz diyü te‘addî ve tecrîm etdirilmemesi husûsu metrepolid-i mersûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki muhassıl ve nâib ve müftî vesâir a‘zâ-yı meclis mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine dikkat olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı S sene 56

h.224

Bir sûreti

Yine muhassıl vesâir mûmâ ileyhe metrepolid-i mersûmun iltizâmı dâhilinde İvraca kazâsına tâbi‘ Trancanice karyesinde vâkı‘ Aya Dimitri kilisasının teftîş olunmamasıyçün aslı gibi.

h.225

Hâlâ eyâlet-i Silistre müşîri vezîrim Mehmed Vasıf Paşa iclâlehuya ve dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından Silistre ve tevâbi‘i kazâlar muhassılı Halil Bey ve Babadağı ve tevâbi‘i kazâlar muhassılı Hüseyin dâme mecduhumâya ve Silistre ve Babadağı ve Maçin ve İsakçı ve Hırsova ve Tolçi ve Köstence kazâlar nâibleri ve müftîleri zîde ilmuhuma ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlleri

[S.61][88]

mefhumunda Rum patrikliğine dâhil Silistre ve Babadağı ve Maçin ve İsakçı ve Hırsova ve Tolçi ve Köstence kazâları ve kurâda mütemekkin Rum tâifesinden bazıları er ve gerek avrat mehâkime ve eimme-i mahalleye varup zevc ve avratları var iken âyînlerine muhâlif zevc-i âhar ve zevce-i diğer almak dâ‘iyyesiyle kendü ifâde ve takrîrleri üzre nikâh ve tatlîk olundukları ve bu cihetle evlâdları sefîl ve sergerdân kaldıkları beyânıyla fîmâba‘d zikr olunan mahallerde mütemekkin Rum tâifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta metrepolidleri olan Beruteos nâm rahib veyahud vekîllerinden gayrı kimesne müdâhale eylememek ve bu dâ‘iyye ile mehâkime ve eimme-i mahalleye vardıklarında iltifât olunmayıp red ile cevâb verilmek üzre emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a Rum tâifesinin nikâhları maddesine patrik ve tarafından ta‘yîn eyledikleri vekîllerinden gayrı kimesne karışmaması ve bu makûle patrik ve metrepolid ve vekîllerinin ma‘rifet ve izni yoğiken iltizâmında olan papaslar âyînleri üzre câiz olmayan nikâhları akd eylememesi ve zimmî tâifesine avrat boşamak ve avrat üzerine avrat almak ve zevce helâkinden sonra ancak üç defaya dek te’ehhül edip ziyâde teehhül âyînlerine mugâyir olmağla o makûlelere ruhsat verilmeyip te’dîb ve gûşmâl olunmaları husûsu patrik-i mûmâ ileyh yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki müşîr-i müşâr ve muhassılîn vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ u halet vukû‘a

[88] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00032

gelmemesine mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı S sene 56

h.226

Dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından Plevne ve tevâbi‘i kazâları muhassılı Osman Bey dâme mecduhuya ve Plevne nâibi ve müftisi zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Penaratos nâm râhibin iltizâmı dâhilinde İvraca kazâsına tâbi‘ Kamatopulo karyesinde vâkı‘ Aya Beraşkoy kilisasını mücerred celb-i mâl sevdasıyla ehl-i örf tâifesi ve zâbitân-ı sâire taraflarından bâ bayruldu ve mürâsele teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde olunmakda olduğu beyânıyla emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a bu makûle metrepolidlerin metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîfim kimesne ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerîf ehl-i örf tâifesi taraflarından buyruldu ile mücerred kilisa ve manastırın teftîş ederiz diyü te‘addî ve tecrîm etdirilmemesi husûsu metrepolid-i mersûm yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki muhassıl ve nâib ve müftî vesâir a‘zâ-yı meclis mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine dikkat olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı S sene 56

h.227

Bir sûreti

Yine muhassıl vesâir mûmâ ileyhime metrepolid-i mersûmun iltizâmı dâhilinde İvraca kazâsına tâbi‘ Trancanice karyesinde vâkı‘ Aya Dimitri kilisasının teftîş olunmamasiyçün aslı gibi

h.228

Hâlâ mülhakâtıyla Konya müşîri vezîrim el-Hâcc Ali Paşa iclâlehuya ve Dergâh-ı

mu‘allâm kapucıbaşılarından Konya ve tevâbi‘i kazâlar muhassılı Ahmed Hulusi dâme mecduhuya ve Konya nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Konya ve tevâbi‘i metrepolidi Yavakim nâm rahibin kimesneye deyn ve kefâleti yoğiken selefi Samuel nâm rahibin deyni için dâyinleri tarafından metrepolid-i lâhık mersûm hilâf-ı şer‘-i şerîf te‘addî ve rencîde olunmakda olduğu beyânıyla müdâhale-i vâkı‘anın men‘ u def‘iyle eğer o makûle da‘vâya tasaddî olur ise ber mûceb-i şurût Dersa‘âdetimde görülmek üzre havâle olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a metrepolid ve vekîlleri ve âdemlerinin ve piskoposların şer‘-i şerîfe müte‘allik her ne gûne da‘vâları zuhûr eder ise bir yerde istimâ‘ olunmayup dîvân-ı hümâyûnumda vüzerâ-yı izâmım ve kâdîaskerlerim huzûrunda görülmek üzre havâle olunması husûsu metrepolid-i mersûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr olmağla mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki müşîr-i müşâr ve muhassıl vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve eğer o makûle da‘vâya tasaddî eder olur ise ber mûceb-i şurût Dersa‘âdetimde görülmek üzre havâle olunmak bâbında.

Evâsıt-ı S sene 56

h.229

Ermiye nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan Ermiye ve tevâbi‘i kazâlar muhassılı Ahmed zîde mecduhuya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Galos ve Argalaş ve tevâbi‘i metrepolidi Mateus nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolidliğine tâbi‘

[S.62][89]

olan kilisa ve manastırlarına vekîl olup düşen mahsûlâtın ekl ü bel‘ eden mesfûrların muhâsebelerin gördükde ve azl ü nasb eyledikde âhardan mümâna‘at olunmaması husûsu musarrah iken iltizâmında olan manastırların îrâd ve mesârifâtına ve gamnosların azl ü nasblarına bazı re‘âyâ tarafından müdâhale ve mümâna‘at olunmakda olduğu beyânıyla müdâhale-i vâkı‘anın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i mersûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib ve müftî ve muhassıl vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i S sene 56

h.230

Ermiye nâibi ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan Ermiye ve tevâbi‘i muhassılı Ahmed zîde mecduhuya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Galos ve Argalaşti metrepolidi Mateus nâm râhibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda zimmî tâifesinin metrepolide mîrî rüsûm için verecek akçesi olmayıp mîrî rüsûm akçesine bedel kumaş ve esvâb ve akçe verdiklerinde vekîlleri ve âdemleri götürür iken menâzil ve merâhilde ve iskelelerde gümrük ve bâc ve hediye ve avâid mütâlebesiyle emînlerden ferd dahl ve rencîde eylememesi ve metrepolidlerin kendü me’kûlâtlariyçün hâsıl olan bağları mahsûlün ve tasadduk nâmıyla zimmî tâifesinin veregeldikleri şıra ve yağ ve bal vesâir tereke ve eşyâların götürür iken iken iskelelerde ve kapularda gümrük emînleri ve âdemleri resm-i gümrük ve bâc vesâir nesne mütâlebe ve mümâna‘at eylememesi husûsu musarrah iken metrepolid-i mersûmun o makûle emvâl ve eşyâsından Galos gümrüğü tarafından gümrük ve ihtisâbiye ve ruhsatiye ve

[89] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00032

derbendiye mütâlebesiyle müdâhale ve mümâna‘at olunmakda olduğu beyânıyla men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i mersûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve dikkat olunmak bâbında

Fî evâhir-i S sene 56

h.231

Mu‘teberân-ı hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan Vize ve tevâbi‘i kazâlar muhassılı Ata dâme mecduhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Vize ve Midye ve tevâbi‘i metrepolidi Grigoryos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda İstanbul Rum patriğinin cemâ‘at-i metrepolidan ile keşişhâne mührüyle memhûr arz-ı hâlleri ma‘mûlun bih olup âyînlerine müte‘allik her ne ki arz ve i‘lâm ederler ise müsâ‘ade oluna diyü münderic olduğuna ve metrepolid-i mersûmun iltizâmı nefs-i Vize kazâsında vâkı‘ Aya Yorgi kilisasında ayinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmak öteden berü mu‘tâd iken bu esnâda bazı kesân taraflarından müdâhale olunmakda idüğine binâen müdâhale-i vâkı‘asının men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i mersûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic idüği mukayyed olmağla mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki muhassıl ve nâib ve müfti vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve bu vesîle ile ziyâde şemâtât misillü vaz‘ u hareket vukû‘a gelmemesine dikkat olunmak bâbında.

Fî evâhir-i S sene 56

h.232

Bir sûreti

Yine muhassıl vesâir mûma ileyhime metrepolid-i mersûmun iltizâmı dâhilinde Midye kasabasında vâkı‘ Aya Andriya ve Aya Tanaş kiliselerinin ber minvâl-i muharrer tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için aslı gibi.

h.233

Mülhakâtıyla Silistre müşîri vezîrim Mehmed Vasıf Paşa iclâlehuya Dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından Silistre ve tevâbi‘i kazâlar muhassılı Halil Bey ve Babadağı ve tevâbi‘i muhassılı Hüseyin dâme mecduhumâya ve Silistre ve Babadağı nâibleri zîde ilmuhuma ve a‘zâ-yı mecâlis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine [dâhil] Silistre ve tevâbi‘i metrepolidi Berutos nâm rahibin yedine verilen berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince iltizâmı dâhilinde vâkı‘ Silistre ve Babadağı ve Maçin ve Köstence ve İsakçı ve Tolçi ve Hırsova kazâları ve kurâsında mütemekkin Rum tâifesinin ayinlerinin icrâsına ve umûr ve husûslarının rü’yet ve senevî üzerlerine edâsı lâzım gelen mîrî ve rüsûmât-ı mu‘tâde-i sâirelerinin cem‘ ve tahsîline âharı bî-vech müdâhale ve ta‘arruz etdirilmemek üzre zikr olunan berât-ı âlîşânım şurûtı derciyle mufassal ve meşrûh emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda mürâca‘at ve muktezâ-yı dîvân-ı hümâyûnumdan suâl olundukda dahl ü ta‘arruz kılmayalar diyü münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr olup bu sûretde ber vech-i istid‘â emr-i şerîf i‘tâsı re’ye menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki müşîr-i müşâr ve muhassılîn vesâir

[S.63][90]

Mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda metrepolid-i mersûmun metrepolidliğine tâbi‘ zikr olunan mahallerde mütemekkin Rum milletinin şurût-ı

[90] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00033

muharrere-i mezkûre mûcebince üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrî ve rüsûmât-ı mu‘tâde-i sâirelerinin cem‘ ve tahsîline ve umûr ve husûslarının rü’yetine taraf-ı âhardan bî-vech müdâhale ve ta‘arruz olunmaması husûsuna mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâil-i Râ sene 56

h.234

Zikri âtî kazâların umûr-ı zabtiye ve mâliye me’mûrları dâme mecduhum ve nâib ve müftîler ve a‘zâ-yı mecâlis zîde kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Edirne ve tevâbi‘i metrepolidi Grigoryus nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince metrepolidliğine dâhil Edirne ve Çirmen ve Cisr-i Mustafa Paşa ve Uzuncaabad-ı Hasköy ve Kızılağaç ve Yanbolu ve İslimye ve Kırkkilisa ve Pınarhisarı ve Bergos ve Baba-yı Atik ve Havâss-ı Mahmud Paşa kazâlarında mütemekkin Rum re‘âyâ taifesinin ayinlerin icra ve umûr ve hususlarının rü’yet ve ifâsına ve senevî üzerlerine edâsı lazım gelen emval-i miriye ve rüsûmat-ı mu‘tâde-i sâirelerin cem‘ ve tahsîline taraf-ı ahardan bî-vech müdâhale etdirilmemek üzre metrepolid-i mersûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtı derciyle emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyuda lede’l-mürâca‘a (boş) kalmayalar diyü metrepolid-i mersûm yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic idüği kuyûddan müsteban olmağla vech-i meşruh üzre amel olunmak fermanım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lumunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Râ sene 56

h.235

Bir sûreti

Zikri âtî kazâlar umûr-ı zabtiye ve maliye me’mûrları dâme mecduhuma vesâire Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi olan Neofitos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde vâkı‘ Tırnova Ziştovi ve Selvi ve İslimye ve Rusçuk ve Hazargrad ve Lofça ve Etrebolu ve İzladi ve Niğbolu ve Filibe ve Zağra-i Atik ve Cedîd ve Gızanlık ve

Çirpan ve tevâbi‘i mahaller içün aslı gibi

h.236

Torul nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşân şurûtunda akd ü fesh-i nikâh ve münâza‘un fih olan iki zimmî beynlerin rızâları ve metrepolid ve tarafından ta‘yîn eylediği vekîlleri ma‘rifetiyle ıslâh olunması husûsu musarrah iken iltizâmı dâhilinde Torul kasabasında mütemekkin Rum taifesinden bazıları hilâf-ı ayin tenkîh ve tezevvüc veyahud zevce-i menkûhaların tatlîk ve bazı müste’men taifesi re‘âyâ kızlarını ahz murâd eylediklerinde kasaba-i merkûmede kâin Aya Yorgi Hature manastırı gamnosu ve vekîli izn ve ruhsat vermediğinden mehâkime ve eimme-i mahalleye varup kendü ifâde ve takrirleri üzre nikah ve tatlîk olunarak iyâl ve evlâdları sefîl ve sergerdân olduğundan o makûlelere iltifât olunmayıp red ile cevâb verilmesi mukaddema lede’l-inhâ iki yüz elli bir senesi evâhir-i Zi’l-ka‘desinde bir kıt‘a emr-i şerif i‘tâ olunmuş ve bu defa cülûs-ı hümâyûn-ı meyâmin-makrûn-ı pâdişâhânem şeref-vukû‘una mebnî emr-i şerîf-i mezkûrun tecdîdi lâzım gelmiş olduğu beyânıyla tecdîden bir kıt‘a emr-i şerîfim i‘tâsı husûsu İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at metrepolidanı südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde istid‘â etmeleriyle kuyûda mürâca‘at ve dîvân-ı hümâyûnumdan muktezâsı suâl olundukda ber vech-i muharrer tarih-i merkûmda emr-i âlî mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic idüği mukayyed olup bu sûretde tecdîden emr-i şerîf iktizâ eylediği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın tecdîden işbu emr-i şerîfim ısdâr olunmuşdur imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâil-i R sene 56

h.237

Dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından Tırnova muhassılı İsmail Ata dâme mecduhuya ve nâib ve müfti zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i

metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Tırnova’da vâkı‘ Aya Nikoleos kilisasıyla Aya Kostandi ve Aya Analisi ve Aya Apostolos ve Penaiye ve Aya Beraşkoh ve diğer Penaiye kilisalarında ayinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmak öteden berü mu‘tâd iken bu esnâda bazı kesân taraflarından müdâhale ve mümâna‘at olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a ber minvâl-i muharrer ziyâde şemâtât etmeyerek kadîmî vechile tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak içün emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki muhassıl vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve bu vesîle ile ziyâde şemâtât misillü vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı R sene 56

h.238

Mülhakâtıyla Rumili müşîri vezîrim Dilaver Paşa iclâlehuya ve dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından Menlik ve tevâbi‘i kazâlar muhassılı Emin dâme mecduhuya ve nâib ve müfti zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Menlik ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berat-ı alişânım şurûtunda metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî zabt ve tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerîf ehl-i örf tâifesi taraflarından buyruldu ile mücerred kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî ve tecrîm etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Menlik kasabasında vâkı‘ Alyus Apostulos kilisasını teftîş ederiz diyü bazı kesân taraflarından müdâhale olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i mersûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği

[S.64][91]

Mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel ve hareket olunmak fermânım olmağın imdi siz ki müşîr-i müşâr ve muhassıl ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve hilâfı vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı R sene 56

h.239

Bir sûreti

Asâkir-i muntazama-i şâhânem mîralaylarından Gelibolu sancağının umûr-ı zabtiyesi me’mûrı Ahmed Bey zîde ikbâlehuya ve Tekfurdağı nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan Tekfurdağı ve tevâbi‘i kazâlar muhassılı Nazif zîde mecduhuya vesâire Ereğli ve Tekfurdağı ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Tekfurdağı’nda vâkı‘ Aya Tanaş kilisasının teftîş olunmamasiyçün aslı gibi.

Bir sûreti

Asâkir-i zabtiye-i şâhânem miralaylarından Develü ve tevâbi‘i kazâlar umûr-ı zabtiyesine me’mûr Hasan Bey zîde ikbâlehuya ve hademe-i devlet-i aliyyeden Develü ve tevâbi‘i kazâ muhassılı Hasan zîde mecduhuya vesâire Kayseriye ve tevâbi‘i metrepolidi Paesyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Arabsun kazâsında Senesun karyesinde Yenimahalle’de vâkı‘ Aya Arhangelos kilisasının teftîş olunmaması zımnında kezalik.

h.240

Zikri âtî kazâların umûr-ı zabtiye ve mâliye me’mûrları dâme mecduhuma ve nâib ve müftiler zîde ilmuhuma ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos nam rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda bir zimmînin kendü rızâsı

[91] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00033

yoğiken cebren kimesne müslüman eylememesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde olan kazâlarda mütemekkin bazı zimmî nasraniyelerin rızâları yoğiken cebren müslüman eylemek dâ‘iyyesiyle te‘addî olunduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i mersûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic idüği mukayyed ve mestûr olmağla mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber mûceb-i şurût amel ve hareket ve bu vesîle ile bi’t-terâzî şeref-i İslâm ile müşerref olanlar haklarında metrepolid-i mersûm vesâir taraflarından bir gûne dahl ü ta‘arrruz vukû‘a gelmemesi husûsuna dikkat olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Câ sene 56

h.241

Zikri âtî kazâların umûr-ı zabtiye ve mâliye me’mûrı dâme mecduhuma ve nâib ve müftîler zîde ilmuhuma ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

Kudüs-i şerîf ve tevâbi‘i Rum patriki Atnasyos nâm rahibin südde-i sa‘âdetime takdîm eylediği memhûr arz-ı hallerinde Kudüs-i şerîf ruhban fukarâsının bir yerden medâr ve maaşları olmayıp memâlik-i mahrûsemde mütemekkin ehl-i zimmet Rum tâifesinin rızâlarıyla verenlerinden tasadduk cem‘ine münhasır olup yedinde olan berât-ı âlîşân şurûtı mûcebince bu defa Manastır ve Pirlepe ve tevâbi‘i kazâlarında Hrisantos nâm rahib vekîl ta‘yîn olunduğu beyânıyla mersûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından dahl ü ta‘arruz olunmamak üzre emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmekle kuyûda lede’l-mürâca‘a patrik-i mersûmun tarafından tasadduk cem‘iyçün gönderdiği âdemleri getirdikleri yerlerde ehl-i örf vesâirleri tarafından buraya niçin geldiniz ve ne çok meks edersiz diyü müdâhale ve mümâna‘at etdirilmeyüp ve mürûr ve ubûr eylediği yerlerde bazı mahûf ve muhâtara olan mahallerden ahsen vechile geçip kendü nefislerin eşkiyâdan tahlîs için tebdîl-i câme ve kisve idüp âlât-ı harb getirdiklerinde hilâf-ı mu‘tâd-ı kadîm müdâhale olunmaması husûsu yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic idüği ve emsâline emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Câ sene 56

h.242

Istabl-ı âmirem müdîrliği pâyesiyle Midillü cezîresi muhassılı Salih Bey zîde uluvvuhuya ve topçu asâkir-i muntazama-i şâhânem binbaşılarından cezîre-i mezbûre umûr-ı zabtiyesi me'mûrı İbrahim zîde mecduhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a'zâ-yı meclis-i cezîre zîde kadruhuma hüküm

Memâlik-i mahrûse-i şâhânemde kâin manastırlarda mütemekkin ruhban tâifesinin sadaka olarak cem' eyledikleri nükûd fukarâ-yı manastıra aid olmak üzre patrikleri tarafından vekîl ta'yîn olunan gamnoslar ahz u kabz eyledikleri zâhir iken Midillü cezîresinde Kalonya kazâsında vâkı' İmonos ta'bîr olunur manastırda mütemekkin ruhban tâifesinden mürd olanların veresesi hâlik-i mersûmun anasından ve babasından müntakil emvâl ve eşyâyı ahza kanâ'at etmeyip manastır-ı mezkûr fukarâsının te'ayyüşleriyçün cem' olunan sadakayı dahi ahz u zabt etmek dâ'iyyesinde olduklarından men'i husûsu Rum patriki esbak ve cemâ'at-i metrepolidan taraflarından mukaddemâ lede'l-inhâ ve'l-istid'â bu makûle mürd olan piskopos ve keşiş ve kalugaryaların nükûd ve eşyâ ve bargir ve emlâkleri ve kilisalarına müte'allik her nesi var ise metrepolid veyahud tarafından ta'yîn olunan vekîlleri mîrîyçün ahz u kabz eylediklerinde beytü'l-mâl ve kassâm ve mütevellîler ve mevkûfâtçılar ve nâzırlar ve subaşılar ve âdemleri vesâir beytü'l-mâl-i âmme ve hâssa defter-i hâkânîde bize hâsıl yazılmışdır diyü müdâhale eylememeleri husûsu metrepolidlerin yedlerine verilen berât-ı âlîşân şurûtunda münderic ise de bilâ vâris olduğu hâlde ber mûceb-i şurût mîriyçün ahz u kabz olunup vereseleri olanların gerek nükûd ve gerek emlâk ve eşyâlarına vaz'-ı yed etdirilmemesi husûsu bâ hatt-ı hümâyûn-ı şâhâne muahharan verilen nizâmı muktezâsından olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak bâbında bin iki yüz otuz beş senesi evâil-i Şa'bânında bir kıt'a emr-i şerîf ve bu defa cülûs-ı hümâyûn-ı şâhânem şeref-vukû'una mebnî emr-i şerîf-i mezkûrun tecdîdi lâzım gelmiş olduğu beyânıyla tecdîden emr-i münîfim ısdârı hâlâ İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Asitâne-i sa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidan taraflarından memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid'â olunup kuyûda lede'l-mürâca'a şurût-ı muharrere metrepolidlerin yedlerine verilen berât-ı âlîşânda münderic idüği ve ber minvâl-i meşrûh tarih-i mezkûrda emr-i âlî verildiği mestûr olmağın mûcebince amel olunmak fermânım olmağın tecdîden işbu emr-i

şerîfim ısdâr olunmuşdur imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Câ sene 56

[S.65][92]

h.243

Zikri âtî kazâların umûr-ı zabtiye ve mâliye me’mûrları dâme mecduhuma ve nâib ve müftîler zîde ilmuhuma ve a‘zâ-yı mecâlis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

Serpiskopos-ı Tur-i Sina ve cemâ‘at-i keşişân-ı Cebel-i Musa’nın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Tur-i Sina’da olan ruhbân fukarâsının bir yerden medâr-ı maaşları olmayıp memâlik-i mahrûsemde rızâlarıyla verenlerden tasadduk cem‘ine münhasır olduğuna mebnî ruhbanân-ı mersûmûndan Yavakim nâm rahib Yenişehr-i Fenar ve Tırhala ve Çatalca kazâlarına vekîl nasb ve ta‘yîn olunduğu beyânıyla rahib-i mersûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından müdâhale ve mümâna‘at olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda mürâca‘a İskenderiye ve Reşid vesâir iskelelerde tasadduk cem‘iyçün mürûr ve ubûr eden rahibden bâc ve harâc vesâir nesne taleb ve teklîf olunmayıp kâdîlar ve mîrmîrân ve mirlivâ ve mütesellimler ve ümenâ ve ummâl dahl eylemeyüp ve cebel-i mezkûrda kendülerine mu‘în piskopos reislerinden gayrı bilâd ve eyalet patrikleri dahi karışmayalar diyü yedlerine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Câ sene 56

h.244

Bir sûreti

Zikri âtî kazâların umûr-ı zabtiye ve mâliye me’mûrlarına ve nâib ve müftîler ve

[92] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00034

a‘zâ-yı mecâlis-i memlekete ruhban-ı mersûmûndan Makaryos nâm rahib bu defa Manisa ve Kuşadası ve Güzelhisar-ı Aydın ve Urla ve Çeşme ve Akhisar ve Karaağaç ve Alaşehir ve Denizli ve Kula ve Kasaba ve Tire ve Kuca ve havalisine ta‘yîn olunduğu beyânıyla aslı gibi.

h.245

Asâkir-i redîfe-i şâhânem miralaylarından Develü ve tevâbi‘i kazâlar umûr-ı zabtiyesi me’mûrı Hasan Bey zîde ikbâlehuya ve hademe-i devlet-i aliyyemden zikr olunan kazâlar muhassılı Hasan zîde mecduhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Kayseriye ve tevâbi‘i metrepolidi Paisyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Arabsun kazâsına tâbi‘ Senesun nâm karyede vâkı‘ Aya Arhangelos ve Aya Nikoleos ve Aya Kostanti kilisalarında ayinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmak öteden berü mu‘tâd iken bu esnâda bazı kesân taraflarından müdâhale ve mümâna‘at olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a İstanbul Rum patrikinin cemâ‘at-i metrepolidan ile keşişhâne mührüyle memhûr arz-ı hâlleri ma‘mûlun bih olup ayinlerine müte‘allik her ne ki arz ve i‘lâm ederler ise müsâ‘ade oluna diyü metrepolidlerin yedlerine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve bu vesîle ile ziyâde şemâtât misillü vaz‘a irâet-i ruhsatdan mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Câ sene 56

h.246

Bir sûreti

Hüdavendigar sancağı ferîki İsmet Paşa dâmet me‘âlihiye ve ricâl-i devlet-i aliyyeden Bursa ve tevâbi‘i muhassılı Kani Bey zîde uluvvuhuya ve nâib ve müfti zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memlekete İzmir ve tevâbi‘i metrepolidi

Denisyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Keste (?) kazâsına tâbi‘ Taksar nâm karyede vâkı‘ Aya Todoras kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak içün şurûtundan sarf-ı nazarla emsâli vechile aslı gibi.

h.247

Ferîkân-ı kirâmımdan Rusçuk ve Hrazgrad kazâları muhassılı Hafız Paşa ve asâkir-i muntazama-i şâhânem mirlivâlarından zikr olunan kazâlar umûr-ı zabtiye me’mûrı Mehmed Paşa dâmet me‘âlihimâya ve nâib ve müftî ve a‘zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Rusçuk ve Hrazgrad kazâlarında mütemekkin Rum tâifesinin ayinleri icrâsına ve umûr ve husûslarının rü’yet ve senevî üzerlerine edâsı lâzım gelen emvâl-i mîriye ve rüsûmât-ı mu‘tâde-i sâirelerinin cem‘ u tahsîline i‘tinâ ve dikkat eylemek üzre Ceruto Piskopos ta‘bîriyle Kirilos nâm rahib vekîl ta‘yîn olunduğu beyânıyla rahib-i mersûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından müdâhale ve mümâna‘at olunmamak üzre metrepolid-i mersûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtı derciyle yedine emr-i şerîfim i‘tâsını istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a (boş) dahl ü ta‘arruz kılmayalar diyü metrepolid-i mersûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki ferîk-i müşâr ve mirliva paşa vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Câ sene 56

h.248

Ferîkân-ı kirâmımdan Rodos cezîresi zabtiye me’murı el-Hâcc Ali Paşa dâmet me‘âlihiye ve hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan cezîre-i mezbûre muhassılı Şakir Bey zîde mecduhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i cezîre zîde kadruhuma hüküm

Tur-i Sina’da olan ruhban fukarâsının bir yerden medâr-ı maaşları olmayup

memâlik-i mahrûsemde rızâlarıyla verenlerden tasadduk cem‘iyle bazı mahallerde

[S.66][93]

vâkı‘ vakfları hâsılâtından idâre ve te‘ayyüş olunageldiklerine ve Tur-i Sina’da kâin manastırlarına ve kilisalarına ve bağçelerine ve leb-i deryada vâkı‘ ve semt-i Katrine’de kâin ibâdetlerine ve vakflarına kimesne mâni‘ ve müzâhim olmayup ve İskenderiye ve Reşid vesâir iskelelerde bâc ve harâc vesâir nesne talep ve teklîfiyle rencîde olunmayıp kâdîlar ve mîrmîrân ve mütesellimler ve ümenâ ve ummâl hiç ferd dahl ü ta‘arruz eylememesi husûsu cenâb-ı Resûl-i Ekrem aleyhi’s-selâm ve hulefâ-i izâm ve selâtîn-i mâziye taraflarından verilen ahidnâme-i şerîfe şurûtuna mugâyir Sakız cezîresinde kâin te‘ayyüş edecek kadar kalîlü’n-nemâ mahsûllerinden gümrük ve ihtisâbiye mütâlebesiyle te‘addî olunduğu mukaddemâ bâ arz-ı hâl lede’l-inhâ ve’l-istid‘â şurûtı mûcebince amel olunmak bâbında iki yüz elli tarihinde emr-i âlî verilmişiken bu esnâda Rodos cezîresinde mugâyir-i şurût te‘addî kılındığı beyânıyla şurûtı ve emsâli misillü emr-i şerîfim sudûrunu serpiskopos-ı Tur-i Sina ve cemâ‘at-i keşişan-ı manastır-ı cebel-i Musa’nın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri arz-ı hâlleriyle istid‘â olunmağla kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere yedlerine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurût ve emsâli mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki ferîk-i müşâr vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber mûceb-i şurût amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı C sene 56

h.249

Hersek nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Hersek ve tevâbi‘i mahallerde mütemekkin Rum milletinden bazıları er ve gerek avrat mehâkime ve eimme-i mahalleye varup zevc ve avratları var iken âyînlerine muhâlif zevc-i âhar ve zevce-i diğer almak dâ‘iyyesiyle kendü ifâde ve takrîrleri üzre nikâh ve tatlîk olundukları ve bu cihetle

[93] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00034

evlâdları sefîl ve sergerdân kaldıkları beyânıyla fîmâba‘d zikr olunan Hersek ve tevâbi‘i mahallerde mütemekkin Rum taifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta metrepolidleri olan Efkesendiyos nâm rahib veyahud vekîlinden gayrı kimesne müdâhale eylememek ve bu dâ‘iyye ile mehâkime ve eimme-i mahalleye vardıklarında iltifât olunmayıp red ile cevâb verilmek üzre emsâli vechile emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a Rum tâifesinin âyînleri üzre nikâhları maddesine patrik ve tarafından ta‘yîn eylediği vekîllerinden gayrı kimesne karışmaması ve bu makûle patrik ve metrepolid ve vekîllerinin ma‘rifet ve izni yoğiken iltizâmında olan papaslar âyînleri üzre nikâh câiz olmayana akd eylememesi ve zimmî tâifesi avrat boşamak ve avrat üzerine avrat almak ve zevceleri helâkinden sonra ancak üç defaya dek te’ehhül edip ândan ziyâde teehhül âyînlerine mugâyir olmağla bu makûlelere ruhsat verilmeyip te’dîb ve gûşmâl olmaları patrik-i mûmâ ileyh yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda âna göre amel ve hareketle mevâdd-ı meşrûhada âyinlerine mugâyir vaz‘ u hâlet vukû‘una irâet-i ruhsat olunmamak bâbında.

Fî evâsıt-ı C sene 56

h.250

Ricâl-i devlet-i aliyyemden Kıbrıs cezîresi muhassılı Osman Bey zîde uluvvuhuya ve cezîre-i mezbûreden müterettib timarlu asâkir-i muntazama-i şâhânem miralayı ve umûr-ı zabtiye me’mûru Mustafa Bey zîde ikbâlehuya ve nâib ve müfti zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı cezîre zîde kadruhuma hüküm

Tur-i Sina ruhban fukarâsının bir yerden medâr-ı maaşları olmayup memâlik-i mahrûse-i şâhânemde rızâlarıyla verenlerden tasaddukât ile bazı mahallerde olan vakfları hâsılâtından idâre ve te‘ayyüş edegeldikleri yedlerinde olan ahidnâme şurûtı iktizâsından iken Kıbrıs cezîresinde kâin Kerniye kazâsına tâbi‘ Vasili karyesinde vâkı‘ Aya Beraşkoy ve Rikaryas kazâsında kâin Algoşi ve Yak kazâsında Kufla karyesinde olan Apus Borpus ve Grisoma kazâsında bulunan Ayo Larastis manastırlarına kadîmden mevkûf musakkafâtlarından şurûtuna mugâyir bazı rüsûmât mütâlebesiyle te‘addî ve rencîde olunduğu Tur-i Sina kenisası rahibleri tarafından bi’l-inhâ Tur-i Sina’da vâkı‘ manastırlarına ve kilisalarına ve bağçelerine

ve leb-i deryada vâkı‘ semt-i Katrine’de kâin ibâdetlerine ve vakflarına kimesne mâni‘ ve müzâhim olmayup İskenderiye ve Reşid vesâir iskelelerde bâc ve harâc vesâir bahâne ile bir nesne taleb ve teklîfiyle rencîde olunmayup kâdîlar ve zâbitân taraflarından dahl ü ta‘arruz olunmaması husûsu Hazret-i Rasûl-i Ekrem aleyhi’s-selâm ve hulefâ-yı izâm hazerâtı cânib-i sa‘âdet-menâkıb tarafından izn buyrulan ahidnâme-i hümâyûn mazmûn-ı merhamet-makrûnu üzre selâtîn-i mâziye taraflarından yedlerine verilen ahidnâme-i şerîfe ve berâvât-ı evâmir-i münîfe mûceblerince mugâyir-i ahidnâme-i hümâyûn vâkı‘ olan te‘addî men‘ u def‘ olunmak bâbında vâlid-i mâcid-i kesîrü’l-mehâmidim cennet-mekân-ı hulled-âşiyân taraf-ı eşreflerinden emr-i şerîf verilmiş ve cülûs-ı hümâyûn-ı meyâmin-makrûn-ı pâdişâhânem şeref-vukû‘una mebnî emr-i şerîf-i mezkûrun tecdîdi lâzım gelmiş olduğu beyânıyla tecdîden bir kıt‘a emr-i şerîfim i‘tâsını ruhbân-ı mersûmûn bu defa südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a ber minvâl-i muharrer emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın tecdîden işbu emr-i şerîfim ısdâr ve i‘tâ olunmuşdur imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i C sene 56

h.251

Gümüşhane nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde metrepolid ve vekîlleri ve âdemlerinin şer‘-i şerîfe müte‘allik her ne gûne da‘vâları zuhûr eder ise bir yerde istimâ‘ olunmayup vüzerâ-yı izâmım ve kâdîaskerlerim huzûrunda görülmek üzre havâle olunması husûsu patrik-i mûmâ ileyh yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda musarrah olduğu beyânıyla iltizâmı dâhilinde olan manastırlardan Gümüşhane kazâsına tâbi‘ Hududlar karyesinde vâkı‘ Aya Yorgi manastırına tarafından ta‘yîn ve irsâl eylediği vekîli Sarafim nâm rahibin da‘vâsı zuhûrunda ber mûceb-i şurût Dersa‘âdetime havâlesi bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere patrik-i mûmâ ileyhden i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve

mezkûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber mûceb-i şurût amel ve hareket olunmak bâbında.

Fî evâhir-i C sene 56

[S.67][94]

h.252

Ferîkân-ı kirâmımdan Tırhala sancağının umûr-ı zabtiyesine me’mûr Namık Paşa ve Yenişehr-i Fenar ve tevâbi‘i muhassılı Hasan Paşa dâmet me‘alihimâya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Yenişehr ve tevâbi‘i metrepolidi Ananya nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda iltizâmına dâhil kilisa ve manastırlarına vekîl olup düşen mahsûlâtın ekl ü bel‘ eden merkûmların muhâsebelerin gördükde ve azl ü nasb eyledikde âhardan mümâna‘at olunmaması husûsı musarrah iken iltizâmı dâhilinde kâin kilisa ve manastırlarda bulunan vekîlleri vâkı‘ olan hâsılâtlarını ekl ü bel‘ eden vekîller rü’yet-i muhâsebeden imtinâ‘ üzre olduklarından azl ile yerlerine âhar vekîl ta‘yînine mümâna‘at olunduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i mersûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurûtı ve emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki ferîkân-ı müşâr vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâil-i Ş sene 56

h.253

Zikri âtî kazâların umûr-ı zabtiye ve mâliye me’mûrları dâme mecduhuma ve nâib ve müftîler zîde ilmuhuma ve a‘zâ-yı mecâlis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

[94] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00035

Serpiskopos-ı Tur-i Sina ve keşîşân-ı manastır-ı Cebel-i Musa'nın südde-i sa'âdetime takdîm eyledikleri bir kıt'a memhûr arz-ı hâllerinde Tur-i Sina'da vâkı' ruhbân fukarâsının bir yerden medâr-ı maaşları olmayup memâlik-i mahrûsemde rızâlarıyla verenlerden tasadduk ve nüzûrât cem'iyle idâre ve te'ayyüş olunageldiklerine binâen Tur-i Sina rahiblerinden Berokoptiyos nâm rahib bu defa Edirne ve Çirmen kazâlarına vekîl ta'yîn olunduğu beyânıyla yedlerinde bulunan berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle kuyûda lede'l-mürâca'a keşîşân-ı manastıran-ı Cebel-i Musa'nın Tur-i Sina'da vâkı' manastırlarına ve kilisalarına ve bağçelerine ve leb-i deryada vâkı' hurma bağçelerine ve zeytinliklerine ve mahrûse-i Mısır'da Bâbü'n-Nasr'da Cuvayne mahallesinde vâkı' manastırlarına ve semt-i Katrine'de kâin ibâdetlerine ve ferrâşlarına ve mahalle-i mezbûrenin sağ ve solunda vâkı' iki vekâlelerinin keşfine ve yine mahrûse-i Mısır dâhilinde vâkı' vakf evlerine ve hânlarına bî-vech dahl ü ta'arruz ve İskenderiye ve Reşid vesâir iskelelerde bâc ve harâc vesâir nesne taleb ve teklîf olunmayıp kâdîlar ve mîrmîrân ve mîrlivâ ve mütesellimler ve ümenâ ve ummâl dahl eylemeyüp ve cebel-i mezkûrda kendülerinin piskopos reislerinden gayrı bilâd ve eyâlet patrikleri karışmaması husûsu yedlerine verilen berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz rahib-i merkûm Edirne ve Çirmen kazâlarından tasadduk ve nüzûrât cem'ine vekîl nasb olunduğu ma'lûmunuz oldukda umûr-ı vekâlet-i mezkûresine mugâyir-i şurût kimesne tarafından mümâna'at olunmayıp ber mûceb-i şurût amel ve harekete mübâderet ve hilâfından mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâil-i Ş sene 56

h.254

Mülhakâtıyla Rumili eyaleti müşîri vezîrim Dilaver Paşa iclâlehuya ve dergâh-ı mu'allâm kapucıbaşılarından Manastır ve tevâbi'i muhassılı İsmail Bey dâme mecduhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Asitâne-i sa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidanın südde-i sa'âdetime takdîm eylediği bir kıt'a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Manastır ve Pirlepe kazâ ve kurâsında

mütemekkin Rum taifesinden bazıları er ve gerek avrat mehâkime ve eimme-i mahalleye varup zevc ve avratları var iken âyînlerine muhâlif zevc-i âhar ve zevce-i diğer almak dâ‘iyyesiyle kendü ifâde ve takrîrleri üzre nikâh ve tatlîk olundukları ve bu cihetle evlâdları sefîl ve sergerdân kaldıkları beyânıyla fîmâba‘d zikr olunan mahallerde mütemekkin Rum tâifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta metrepolidleri olan Yarasimos nâm rahib veyahud vekîlinden gayrı kimesne müdâhale eylememek ve bu dâ‘iye ile mehâkime ve eimme-i mahalleye vardıklarında iltifât olunmayıp red ile cevâb verilmek üzre emsâli vechile emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a Rum tâifesinin âyînleri üzre nikâhları maddesine patrik ve tarafından ta‘yîn eylediği vekîllerinden gayrı kimesne karışmaması ve bu makûle patrik ve metrepolid ve vekîllerinin ma‘rifet ve izni yoğiken iltizâmında olan papasların âyînleri üzre câiz olmayan nikâhları akd eylememesi ve zimmî tâifesine avrat boşamak ve avrat üzerine avrat almak ve zevceleri helâkinden sonra ancak üç defaya dek te’ehhül edip ziyâde teehhül âyînlerine mugâyir olmağla o makûlelere ruhsat verilmeyip te’dîb ve gûşmâl olunmaları husûsu patrik-i mersûm yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic idüği ve emsâline emr-i şerîfim verildiği kuyûddan müstebân olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki müşîr-i müşâr ve muhassıl vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâil-i Ş sene 56

h.255

Asâkir-i munazzama-i şâhânem mîrlivâlarından Kayseriye sancağının umûr-ı zabtiyesi me’mûrı Ferhad Paşa dâmet me‘âlihiye ve dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından Kayseriye ve tevâbi‘i muhassılı Hafız Reşid dâme mecduhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Kayseriye ve tevâbi‘i metrepolidi Panisyos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne

ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerîf taraflarından buyruldu ile mücerred kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliğine tâbi‘ Zincidere karyesi civârında vâkı‘ Aya Yani Prodromos ta‘bîr olunur manastırı bazı kesân taraflarından bî-vech bâ buyruldu teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde olunmakda olduğu beyânıyla müdâhale-i vâkı‘anın men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i mersûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim

[S.68][95]

Verildiği mukayyed ve mestûr olmağla mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâil-i Ş sene 56

h.256

Bir sûreti

Bosna mollasına Rum patrikliğine dâhil tâife-i kenise-i ruhban-ı Latin der-livâ-i Bosna ve Kilis ve Hersek ve tevâbi‘i metrepolidi Umurusyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Sarayova’da vâkı‘ Arhangelos kilisasının teftîş olunmamasiyçün emsâl lakırdısından aslı gibi.

h.257

Asâkir-i redîfe-i şâhânem mîralaylarından Kuşadası ve tevâbi‘i kazâlarının idâre-i umûr-ı zabtiyesi me’mûrı Mehmed Şemseddin Bey zîde ikbâlehuya ve dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından zikr olunan kazâlar muhassılı Abdülkerim Bey dâme mecduhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eylediği bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Kuşadası ve Manisa ve tevâbi‘i metrepolidi

[95] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00035

Antimos nâm rahibin kimesneye deyn ve kefâleti yoğiken selefi müteveffâ Yarasimos nâm rahibin karındaşı Yusuf nâm zimmî selefin zimmetinde alacağım vardır senden alırım diyü metrepolid-i lâhık merkûma hilâf-ı şer‘-i şerîf te‘addî ve rencîde etmekde olduğu beyânıyla müdâhale-i vâkı‘anın men‘ u def‘iyle husûs-ı mezkûrda ısrâr eder ber mûceb-i şurût Dersa‘âdetimde görülmek üzre havâle olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a metrepolid vekîlleri ve âdemlerinin ve piskoposların şer‘-i şerîfe müte‘allik her ne gûne da‘vâları zuhûr eder ise bir yerde istimâ‘ olunmayup huzûr-ı şeyhü’l-islâmîde görülmek üzre havâle olunması husûsu metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurût ve emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Ş sene 56

h.258

Ferîkân-ı kirâmımdan Şumnu ve tevâbi‘i kazâlar muhassılı Raif Paşa ve asâkir-i redîfe-i şâhânem mîrlivâlarından zikr olunan kazâlar umûr-ı zabtiye me’mûrı Şakir Paşa dâmet me‘âlihimâya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Şumnu ve tevâbi‘i metrepolidi olan Porkiryos nâm rahibin yedine i‘ta olunan berat-ı âlîşânım şurutunda metrepolid ve papas tâifesinin hanelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine mümâna‘at olunmayıp ve me’mûrîn-i saltanat-ı seniyyem câniblerinden mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt eylememek şartıyla icrâ-yı âyînlerine mîrmîrân vesâir zâbitân taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemek husûsu musarrah iken iltizâmı dâhilinde Cuma kazâsına tâbi‘ Zorduni karyesinde mütemekkin bir nefer papasa müdâhale

olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i mersûmun yedine verilen berât-ı âlîşânımda münderic olarak ber minvâl-i muharrer emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki umûr-ı mâliye ve zabtiye me’mûrları müşâr vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş sene 56

h.259

Rütbe-i sâlise-i saltanat-ı seniyyem ricâlinden hâlâ Kıbrıs cezîresi muhassılı Talat (?) dâme mecduhuya ve cezîre-i mezbûreden müretteb timarlu süvari miralayı ve umur-ı zabtiye me’mûrı Mustafa Bey zîde ikbâlehuya ve Lefkoşe nâib ve müftisi zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i cezîre zîde kadruhuma hüküm

Bu defa Kıbrıs cezîresi başpiskoposu nasb ve ta‘yîn kılınan Yuvanikyos nâm rahibin ol tarafa vüsûlüne kadar Kıbrıs patrikhânesinde bulunan eşya ve levâzımât-ı sâire telef ve zâyi‘ olmamak ve halef ve selef muhâsebesi rü’yet olunmak üzre selefi Penaratos rahib âhar mahalde ik‘âd olunarak patrikhânenin cânib-i şer‘den temhîr ve re‘âyâdan bazı kesânın ırz ve edebleriyle olmaları tenbîhi hâvî emr-i şerîfim sudûrunu başpiskopos-ı merkûm bu defa südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â edip dîvân-ı hümâyûnumdan muktezâsı lede’s-suâl ber minvâl-i muharrer emr-i şerîfim i‘tâsı re’ye menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer piskopos-ı merkûmun ol tarafa vüsûlüne değin patrikhâne-i mezkûrda mevcûd eşyâ ve levâzımât-ı sâire telef ve zâyi‘ olmayarak muhâsebeleri rü’yet olunmak üzre merkûm Penaratos rahibin mahall-i âharda ikâmesiyle patrîkhâne-i mezkûrun ma‘rifet-i şer‘le bi’t-temhîr re‘âyâ-yı merkûmenin hilâf-ı rızâ hareketde bulunmaları husûsuna ihtimâm ve mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş sene 56

h.260

Zikri âtî kazâların umûr-ı zabtiye ve mâliye me'mûrları dâme mecduhuma ve nâib ve müftîler zîde ilmuhuma ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Asitâne-i sa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidanın südde-i sa'âdetime takdîm eyledikleri bir kıt'a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Edirne ve tevâbi'i metrepolidi Yarasimos nâm rahib iltizâmı dâhilinde vâkı' Edirne ve Çirmen ve Havass-ı Mahmudpaşa ve Baba-yı Atik ve Bergos ve Dimetoka

[S.69][96]

ve Pınarhisarı ve Kırkkilisa ve Vize ve Yanbolu ve nevâhî-i Yanbolu ve İslimye ve Cisr-i Mustafa Paşa kazâlarında mütemekkin Rum tâifesinin yedinde olan berât-ı âlîşânım mûcebince ayinlerinin icrâsına ve umûr ve husûslarının rü'yetine ve senevî üzerlerine edâsı lâzım gelen emvâl-i mîriye ve rüsûmât-ı mu'tâde-i sâirelerinin cem' ve tahsîline kimesne tarafından müdâhale olunmamak üzre berât-ı âlîşânım şurûtı derciyle yedine bir kıt'a emr-i şerîfim i'tâsını istid'â etmeleriyle kuyûda lede'l-mürâca'a (boş) diyü metrepolid-i merkûmun yedine i'tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût-ı berât vaz' u hâlet vukû'a gelmemesine mübâderet olunmak bâbında

Fî evâhir-i Ş sene 56

h.261

Hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan Ayazmend ve tevâbi'i kazâları muhassılı Mustafa Rüşdü zîde mecduhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

Kudüs-i şerîf ve tevâbi'i Rum patriki kıdvetü muhtârânü't-tâifetü'l-Mesihiyye Atnaşyos rahib hutimet avâkıbuhu bi'l-hayrın yedine verilen berât-ı âlîşân şurûtunda kadîmden kendü ayinleri üzre kilisalarına müte'allik bağ ve bağçe ve çiftlik ve dükkân ve tarla ve çayır ve buyût ve dekâkîn ve eşcâr-ı müsmire ve gayr-

[96] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00036

ı müsmireleri ve ayazma ve manastırları vesâir bunun emsâli kilisaya vakf olan eşya ve davarları ne vechile zabt olunagelmiş ise patrik-i merkûm dahi ol vechile zabt ve tasarruf eyleyüp taraf-ı âhardan müdâhale ve mu‘âraza olunmaması husûsu musarrah iken patrikliğine dâhil Kudüs-i şerîf manastırına merbût ve mevkûf olan emlâkden Ayvalık’da vâkı‘ ma‘lûmu’s-sâk zeytün eşcârından öşr mütâlebesiyle müdâhale olunduğu mukaddemâ patrik-i merkûm tarafından bâ arz-ı hâl lede’l-inhâ ve’l-istid‘â müdâhale-i vâkı‘anın men‘ u def‘i bâbında iki yüz elli senesi Recebinde bir kıt‘a emr-i şerîf sâdır olmuş ve cülûs-ı hümâyûn-ı meyâmin-makrûn-ı mülûkânem şeref-vukû‘una mebnî emr-i şerîf-i mezkûrun tecdîdi lâzım gelmiş olduğu beyânıyla tecdîden emr-i şerîfim i‘tâsını patrik-i merkûm bu defa bâ arz-ı hâl istid‘â idüp kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı dîvân-ı hümâyûnumdan suâl olundukda şurût-ı muharrere patrik-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olarak ber minvâl-i muharrer tarih-i mezkûrda emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr olup ancak hass ve ze‘âmet ve timar dâhilinde kâin bağ ve bağçe ve araziden tanzîmât-ı hayriyeleri icrâ olunan mahaller a‘şârının ale’l-umûm lafz ve ma‘nâsına muvâfık olmak üzre onda bir olarak muhassılîn ma‘rifetleriyle ta‘şîr olunması ve virgü maddesinde dahi ahalinin emlâk ve arazisi bi’t-tahrîr havâss ve evkâf ve mu‘âf ve gayr-ı mu‘âf siyâk tutulması meclis-i vâlâ-yı ahkâm-ı adliyemde ittifâk-ı umûmî ile karârgîr olarak el-hâletü hazihi icrâ olunmakda olan kavânîn-i kalemiyede musarrah bulunmuş ve nükûddan mâ‘adâ re‘âyânın kilisa ve manastıra emlâk ve arazi vakf eylemeleri gayr-ı meşrû‘ ise de manastır ve kilisaları rahiblerine emlâk ve arazi vakf etmeleri meşrû‘ olduğundan mümâna‘at olunmamak üzre mukaddemâ bâ evâmir-i aliyye sevâhil ve cezâyire i‘lân olunmuş idüği kuyûddan müstebân olmuş olup bu sûretde emlâk-ı mezkûrenin vakfiyeti keyfiyeti bi’t-tahkîk usûl-i mezkûreye tevfîk ile mahallinde meclisce tesviye olunarak îcâb ve iktizâsı icrâ olunmak üzre tecdîden emr-i şerîfim i‘tâsı usûl-i mezkûre iktizâsından idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda emlâk-i mezkûrenin vakfiyeti keyfiyeti bi’t-tahkîk usûl-i müstahsene-i mezkûreye tevfîkan ma‘rifetiniz ile tesviyeye ve îcâb ve iktizâsını icrâya mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Ş sene 56

h.262

İstanbul kâdîsına hüküm

Kudüs-i şerîf patrikinin kendü me'kûlâtiyçün hâsıl olan bağları mahsûlün ve tasadduk nâmıyla zimmî tâifesinin veregeldikleri şıra ve bal ve yağ vesâir eşyâların götürür iken iskelelerde ve kapularda kadîme muhâlif bâc vesâir nesne mütâlebesiyle rencîde olunmaması husûsu patrik-i mersûmun berâtında musarrah iken Asitâne-i aliyyemde kal'a kapularında ve iskelelerde o makûle eşyâdan mürûriye nâmıyla akçe mütâlebesiyle te'addî olunduğu Kudüs-i şerîf Rum patriki esbak mukaddemâ bâ arz-ı hâl lede'l-inhâ şurûtı mûcebince amel olunmak bâbında iki yüz yirmi üç senesi Cemâziye'l-evvelisinde ve ba'dehu tecdîden sene-i mezbûre Recebinde emr-i şerîf verilmiş ve bu defa taht-ı âlî baht-ı Osmânî üzre cülûs-ı hümâyûn-ı meyâmin-makrûn-ı pâdişâhânem şeref-vukû'una mebnî emr-i şerîf-i mezkûrun tecdîdi lâzım gelmiş olduğu beyânıyla tecdîden bir kıt'a emr-i şerîfim i'tâsını hâlâ Kudüs-i şerîf Rum patriki kıdvetü muhtârü'l-milleti'l-Mesihiyye Atnasyos rahib hutimet avâkıbuhu bi'l-hayr südde-i sa'âdetime takdîm eylediği bir kıt'a memhûr arz-ı hâlinde istid'â idüp kuyûda mürâca'at ve muktezâsı dîvân-ı hümâyûnumdan suâl olundukda şurût-ı mezkûre patrik-i merkûmun yedine i'tâ olunan berât-ı âlîşânda münderic idüği ber vech-i meşrûh asr-ı sâbıkda emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr olup bu sûretde tecdîden emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın tecdîden işbu emr-i şerîfim ısdâr ve i'tâ olunmuşdur imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin keyfiyet ma'lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz' u hâlet vukû'a gelmemesine ihtimâm ve mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Ş sene 56

h.263

Zikri âtî kazâlar umûr-ı zabtiye ve mâliye me'mûrları dâme mecduhuma ve nâib ve müftîler zîde ilmuhuma ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

Kudüs-i şerîf ve tevâbi'i Rum patriki kıdvetü muhtârü'l-milleti'l-Mesihiyye Atnasyos rahib hutimet avâkıbuhu bi'l-hayrın südde-i sa'âdetime takdîm eylediği bir kıt'a memhûr arz-ı hâlinde Kudüs-i şerîf ruhban fukarâsının bir yerden medâr-ı

maaşları olmayup memâlik-i mahrûsemde mütemekkin Rum tâifesinin rızâlarıyla verenlerinden tasadduk cem‘ine münhasır olduğundan bu defa Edirne ve Yanya ve Bugovina ve Kesriye ve Çatalca kazâlarına Damnayos nâm rahib vekîl ta‘yîn olunduğu beyânıyla vekîl-i merkûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından dahl ü ta‘arruz olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeğle kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı dîvân-ı hümâyûnumdan suâl olundukda fevt olan ruhbanların mu‘tâd ve kadîm üzre kendüye aid metrûkâtların patrik-i merkûm veyahud vekîlleri ahz u kabz eyledikde beytü’l-mâl ve kassâm âdemleri müdâhale ve taraf-ı âhardan hiç ferd ta‘arruz eylemeyüp ve zikr olunan rahibler kendü ayinleri üzre kilisaları fukarâsına ve patrike her ne vasiyyet ederler ise makbûl olarak Rum şahidleriyle şer‘le istimâ‘ olunup ve memâlik-i mahrûsemde olan Rum rahiblerinin ve keşiş ve papas vesâir Rum tâifesinin Kudüs-i şerîf

[S.70][97]

için nüzûrât ve tasaddukât ve vasiyyet eyledikleri nükûd vesâir eşyâları patrik tarafından ahz u kabz ve kezalik Rum şahidleriyle şer‘le amel olunması ve patrik-i merkûmun tarafından tasadduk cem‘iyçün gönderdikleri âdemleri gezdikleri yerlerde zâbitân vesâire taraflarından buraya niçin geldiniz ve ne çok meks edersiz diyü müdâhale ve muhâlefet etdirilmeyüp ve mürûr ve ubûr eyledikleri yerlerde bazı mahûf ve muhâtara olan mahallerde ahsen vechile geçüp kendü nefslerin eşkiyâdan tahlîs için tebdîl-i câme ve kisve eylediklerinde ve âlât-ı harb getirdiklerinde hilâf-ı mu‘tâd ve kadîm zâbitân taraflarından müdâhale olunmaması patrik-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda ve o makûle fevt olanların vasiyyetlerini vekîl-i merkûm Kudüs-i şerîf fukarâsiyçün zabt eylemek murâd eyledikde vârisleri bizim mûrisimizin vasiyyet ve vakfını tutmazız mîrâsa idhâl ederiz diyü te‘addî etdirilmeyüp ve Kudüs-i şerîf için vakf olan bağ ve bağçe ve buyût ve dekâkîn ve tarla ve zeytün bağçelerine âhardan müdâhale ve yedlerinde kemâha müte‘allik emti‘a ve eşyaları yoğiken gümrük taleb olunmamak ve bazı ruhban tâifesi patrik-i merkûmdan yedlerinde senedleri yoğiken Kudüs-i şerîf ruhbanındanız diyü sahte sened ile re‘âyâyı aldadup mugâyir-i şurût akçe cem‘ edenlerin akçe ve senedleri vekîl-i merkûma alıverilip vekîl-i merkûmun âdemlerinin bindikleri bargir ve katırları ulak vesâirleri taraflarından alınmayup

[97] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00036

mürûr ve ubûrlarına hilâf-ı mu‘tâd ve kadîm müdâhale etdirilmemek verilen evâmir-i şerîf şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olup bu sûretde ber minvâl-i muharrer emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer vekîl-i merkûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından müdâhale ve mümâna‘at olunmaması husûsuna ihtimâm ve mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Ş sene 56

h.264

Bir sûreti

Zikri âtî kazâların umûr-ı zabtiye ve mâl me’mûrlarına vesâire Selanik ve Vidin ve Kesendire ve Radomir ve Doyran ve Aynaroz kazâlarına Yavakim nâm rahib vekîl ta‘yîn kılındığı beyânıyla aslı gibi.

h.265

Vüzerâ-yı izâmımdan Selanik sancağının umûr-ı zabtiyesine me’mûr Ömer Paşa iclâlehuya ve Istabl-ı âmirem müdîrliği pâyesiyle Selanik ve tevâbi‘i kazâlar muhassılı Yusuf Bey zîde uluvvuhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Selanik ve tevâbi‘i metrepolidi Milityos nâm rahib yedinde olan berât-ı âlîşânım şurûtu mûcebince taht-ı iltizâmında vâkı‘ Ketrus ve tevâbi‘i mahallerde mütemekkin Rum tâifesinin ayinlerini icrâ ve umûr ve husûslarının rü’yetine ve senevî üzerlerine edâsı lâzım gelen emvâl-i mîriye ve rüsûmât-ı mu‘tâde-i sâirelerinin cem‘ ve tahsîline i‘tinâ eylemek üzre ta‘yîn eylediği piskopos ve vekîli Samuel rahib bu esnâda fevt olarak yerine işbu dârende-i fermân-ı hümâyûnum piskopos Militos nâm rahibi ta‘yîn eylemiş olduğu beyânıyla piskopos-ı merkûmun îfâ-yı hıdmetine kimesne tarafından müdâhale olunmamak bâbında berât-ı âlîşânım şurûtu derciyle yedine bir kıt‘a emr-i şerîfim i‘tâsını istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a (boş) diye metrepolid-i

merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki vezîr-i müşâr ve muhassıl vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer piskopos-ı merkûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından bî-vech müdâhale olunmamak bâbında.

Fî evâhir-i Ş sene 56

h.266

Ferîkân-ı kirâmımdan Tırhala sancağının umûr-ı zabtiyesi me’mûru Namık Paşa ve Yenişehir ve tevâbi‘i kazâlar muhassılı Hasan Paşa dâmet me‘âlihimâya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

Serpiskopos-ı Tur-i Sina ve cemâ‘at-i keşîşân-ı manastır-ı Cebel-i Musa’nın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Tur-i Sina’da olan ruhban fukarâsının bir yerden medâr-ı maaşları olmayup memâlik-i mahrûsemde rızâlarıyla verenlerden tasadduk cem‘iyle bazı mahallerde vâkı‘ vakfları hâsılâtından idâre ve te‘ayyüş edegeldiklerine ve Tur-i Sina’da kâin manastırlarına ve kilisalarına ve bağçelerine ve leb-i deryada vâkı‘ ve semt-i Katrina’da kâin ibâdetlerine ve vakflarına kimesne mâni‘ ve müzâhim olmayup ve İskenderiye ve Reşid vesâir iskelelerde bâc ve harâc vesâir nesne taleb ve teklîfiyle rencîde olunmaması husûsu cânib-i Resûl-i Ekrem aleyhi’s-selâm ve hulefâ-i izâm ve selâtîn-i mazıyye taraflarından verilen ahidnâme-i şerîfe mûcebince yedlerine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic iken Tur-i Sina vakfı mülhakâtından Yenişehr-i Fenar kazâsında Mejdani karyesinde vâkı‘ matuh ta‘bîr olunur kalîlü’n-nemâ emlâk ve eşcâr vesâir hâsılâtından mugâyir-i ahidnâme-i hümâyûn rüsûmât mütâlebesiyle te‘addî olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i münîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere yedlerine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki ferîkân-ı müşâr vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lumunuz oldukda ber mûceb-i ahidnâme-i şerîf amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâil-i N sene 56

[S.71][98]

h.267

Ferîkân-ı kirâmımdan Şumnu ve tevâbi‘i kazâlar muhassılı Raif Paşa ve asâkir-i redîfe-i şâhânem mirlivalarından zikr olunan kazâların umûr-ı zabtiyesi me’mûrı Şakir Paşa dâmet me‘âlihimâya ve nâib ve müfti zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Şumnu ve tevâbi‘i metrepolidi Porkiryos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berat-ı âlîşânım şurûtunda zimmi taifesinden bazıları hâl-i huyûtunda kilisa fukarasına ve metrepolide ve piskoposa her ne vasiyyet ider ise makbûl olup Rum şâhid ile şer‘le istimâ‘ oluna diyü musarrah iken iltizâmı dâhilinde vâkı‘ mahallerde o makûle fevt olanların vârisleri tarafından mugâyir-i şurût müdâhale ve mümâna‘at olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyuda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olarak ber minvâl-i muharrer emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki ferîk-i müşâr ve mirliva paşa vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve mübâderet olunmak bâbında

Fî evâil-i N sene 56

h.268

Mülhakâtıyla Yanya müşîri vezîrim Mehmed Said Paşa iclâlehuya ve Konice nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Konice ve tevâbi‘i metrepolidi Beroteos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşân şurûtunda iltizâmına dâhil kilisa ve

[98] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00037

manastırlarına vekîl olup düşen mahsûlâtın ekl ü bel‘ edenlerin muhâsebelerin gördükde ve azl ü nasb eyledikde âhardan mümâna‘at olunmaması husûsu musarrah iken iltizâmı dâhilinde Konice kasabasına altı saat mesâfe mahalde vâkı‘ Vela ta‘bîr olunur manastıra metrepolid-i merkûmun selefi Yusuf nâm rahib Zagorili Tanas Estubi nâm zimmîyi mütevellî nasb ve ta‘yîn eylemiş olduğundan beş altı seneden berü hâsılâtını ekl ü bel‘ ile rü’yet-i muhâsebeden imtinâ‘ etmekde olduğu beyânıyla mütevellî-i mezkûrun ber minvâl-i muharrer beş altı senelik muhasebesi ma‘rifet-i şer‘le lede’r-rü’ye zimmetinde zuhûr eden mebâliğin istirdâdı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı dîvân-ı hümâyûnumdan suâl olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olmağla bu sûretde husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre ise ber mûceb-i şurût emr-i şerîfim i‘tâsı re’ye menût idüği tahrîr olunmuş ve ber minvâl-i muharrer rü’yet-i muhâsebe maddesi şurût-ı berâtlarında münderic bulunmuş olmağla vech-i meşrûh üzre amel ve hareket olunmak fermânım olmağın imdi siz ki müşîr-i müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu halde merkûmun muhâsebesi ma‘rifet-i şer‘le bi’r-rü’ye zimmetinde zuhûr eden mebâliğin istirdâdı ve mugâyir-i şurût cânib-i âhardan mümâna‘at vukû‘a getirilmemesi husûsuna mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâil-i N sene 56

h.269

Hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan İstanköy cezîresi muhassılı Mehmed Şakir ve cezîre-i mezbûre yerlü topçuları binbaşısı ve umûr-ı zabtiye me’mûrı İbrahim zîde mecduhumâya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i cezîre zîde kadruhuma hüküm

Rum patrikliğine dâhil kilisalarına müte‘allik bağ ve bağçe ve çiftliklerine ve tarla ve çayırlarına ve panayırlarına ve manastırlarına ve ayazmalarına ve kadîmden temlîk olunup vakf olan ve değirmanlarına ve bunun emsâli buyût ve dekâkîn ve kilisalarına vakf olan sâir eşyâ ve davarlarına müdâhale olunmayup kadîmden olageldiği vech üzre zabt ve tasarruf oluna diyü patrike verilen berât-ı âlîşânımda musarrah olduğuna ve patrikliği dâhilinde olan manastırdan Batnos cezîresinde vâkı‘ Aya Yani Teologos manastırının bâ senedât-ı mu‘tebere İstanköy cezîresinde

vâkı‘ matuh ta‘bîr olunur mülhakâtının bazı tarla ve emlâk vesâiresine hilâf-ı şart zâbitân taraflarından müdâhale ve te‘addî vukû‘ bulmakda idüğine binâen men‘ u def‘i husûsu mukaddemâ lede’l-inhâ ve’l-istid‘â ol bâbda iki yüz elli bir senesi Rebiülevvelinin yirminci gününde bir kıt‘a emr-i şerîf i‘tâ olunmuş ve bu defa taht-ı âlî baht-ı Osmânî üzre cülûs-ı hümâyûn-ı meyâmin-makrûn-ı mülûkânem şeref-vukû‘una mebnî emr-i şerîf-i mezkûrun tecdîdi lâzım gelmiş olduğu beyânıyla tecdîden bir kıt‘a emr-i şerîfim i‘tâsı husûsu İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından bir kıt‘a memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere patrik-i mûmâ ileyhe i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olarak ber minvâl-i muharrer tarih-i mezbûrda emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın tecdîden işbu emr-i şerîfim ısdâr ve i‘tâ olunmuşdur imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i L sene 56

h.270

Rütbe-i sâlise-i saltanat-ı seniyyem ricâlinden hâlâ Kıbrıs cezîresi muhassılı Mehmed Talat dâme mecduhuya ve cezîre-i mezbûreden müretteb timarlu süvari asâkir-i muntazama-i şâhânem miralayı ve umûr-ı zabtiye me’mûrı Mustafa Bey zîde ikbâlehuya ve Lefkoşe nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i cezîre zîde kadruhuma hüküm

Patrik-i vakt olanların nezâretinde olan manastırlardan bahr-ı sefîdde Kıbrıs cezîresinde vâkı‘ Meryem Anakifo nâm manastıra patrik tarafından vekîl ta‘yîn olunan rahib bir dürlü dahl olunmak îcâb etmez iken ez kadîm manastır-ı mezkûr ve matuhlarında mutavattın ruhban yüz seksen nefer olup ziyâde ve noksan olması âyinlerine mugâyir olduğuna ve bazı cebâbere ve piskoposlar celb-i mâl sevdasıyla zikr olunan ruhbandan bazılarını ihrâc ve yerine bilâ imtihân mechûlü’l-ahvâl kimesneleri idhâl ile te‘addî ve müdâhale etmekde olduklarına binâen men‘ u def‘i husûsu mukaddemâ lede’l-inhâ ve’l-istid‘â iki yüz yirmi dokuz senesi Cemâziye’l-ahiresinin on ikinci gününde tecdîden verilen emr-i âlî bu defa taht-ı âlî baht-ı Osmânî üzre cülûs-ı hümâyûn-ı meyâmin-makrûn-ı mülûkânem şeref-vukû‘una

mebnî tecdîdi lâzım gelerek manastır-ı mezkûre Gamnos Yeofitos nâm rahib vekîl nasb olduğu beyânıyla tecdîden bir kıt‘a emr-i şerîfim i‘tâ husûsu İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda metrepolidlerin yedlerine i‘tâ olunan berevât-ı aliyyem şurûtunda âhardan şefâ‘at

[S.72][99]

ve ricâ ile bu keşişi piskopos eyle diyü cebr ve te‘addî olunmaması husûsu musarrah olarak ber minvâl-i muharrer tarih-i mezkûrda emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın tecdîden işbu emr-i celîlü’l-kadrim ısdâr ve i‘tâ olunmuşdur imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ı tecvîz ile rahib-i merkûma mugâyir-i şurût ve emr-i âlî dahl ve ta‘arruz etdirilmemesi husûsuna mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i L sene 56

h.271

Hâlâ Selanik sancağının umûr-ı zabtiyesine me’mûr vezîrim Ömer Paşa iclâlehuya ve Istabl-ı âmirem müdîrliği pâyesini hâiz dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından Selanik ve tevâbi‘i kazâlar muhassılı Yusuf Bey zîde uluvvuhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Selanik ve tevâbi‘i metrepolidi Milityos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Selanik kazâsına muzâfe Boğdan nâhiyesine tâbi‘ ve Besoka karyesinde vâkı‘ kilisada ayinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmak öteden berü mu‘tâd iken bu esnâda bazı kesân taraflarından müdâhale ve mümâna‘at olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a İstanbul Rum patriğinin cemâ‘at-i metrepolidan ile keşişhâne mühriyle memhûr arz-ı hâlleri ma‘mûlun bih olup âyînlerine müte‘allik her ne ki arz ve i‘lâm ederler ise müsâ‘ade

[99] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00037

oluna diyü metrepolidlerin yedlerine i‘tâ olunan berevât-ı aliyyemde münderic olarak ber minvâl-i muharrer emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi vezîr-i müşâr vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve bu vesîle ile ziyâde şemâtât misillü vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve dikkat olunmak bâbında.

Fî evâhir-i L sene 56

h.272

Mülhakâtıyla Rumili müşîri vezîrim Dilaver Paşa iclâlehuya ve dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından Siroz ve tevâbi‘i muhassılı Edhem ve Menlik ve tevâbi‘i muhassılı Emin dâme mecduhumâya ve nâib ve müftîler zîde ilmuhuma ve a‘zâ-yı mecâlis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

Rum patrikliğine dâhil Menlik ve Petriç ve Timurhisarı metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda akd-i nikâh ve fesh-i nikâh ve münâza‘un fîh olan iki zimmî mâbeynlerin rızâları ve metrepolid ve vekîlleri ma‘rifetiyle ıslâh-ı maddelerinde ve lede’l-iktizâ ayinleri üzre kilisalarında yemîn verdirip ve afaros ta‘bîr olunur te’dîb eylediklerinde hükkâm taraflarından müdâhale ve tagrîm olunmaması husûsu musarrah iken mugâyir-i şurût bazı mahalden müdâhale ve te‘addî vukû‘ bulmakda olduğundan men‘ u def‘i husûsu mukaddemâ lede’l-inhâ ve’l-istid‘â ol bâbda iki yüz elli üç senesi evâil-i Ramazanında bir kıt‘a emr-i şerîfim ısdâr ve i‘tâ olunmuş ve bu defa taht-ı âlî baht-ı Osmânî üzre cülûs-ı hümâyûn-ı meyâmin-makrûn-ı mülûkânem şeref-vukû‘una mebnî emr-i şerîf-i mezkûrun tecdîdi lâzım gelmiş olduğu beyânıyla tecdîden bir kıt‘a emr-i şerîfim ısdârı hususu hâlâ İstanbul Rum patriki ve cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından bir kıt‘a memhur arz-ı hal takdîmiyle istid‘â olunup kuyuda mürâca‘at olundukda şurut-ı muharrere metrepolid-i merkumun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olarak ber minval-i muharrer tarih-i mezkûrda emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın tecdîden işbu emr-i şerîfim ısdâr olunmuşdur imdi siz ki müşîr-i müşâr vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lumunuz oldukda ber minval-i muharrer amel ve hareket ve mugayir-i vaz‘ u hâlet vukû‘æna irâet-i ruhsatdan mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i L sene 56

h.273

Mülhakatıyla Edirne müşîri vezîrim Mehmed İzzet Paşa iclâlehuya ve Edirne mollasına ve mu‘teberân-ı hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan Edirne ve tevâbi‘i kazâlar muhassılı Edhem zîde mecduhuya ve müftisi zîde ilmuhuya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Edirne ve tevâbi‘i metrepolidi Berashon nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolid ve papas tâifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylediklerinde mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve ziyâde şemâtât eylememek şartıyla icrâ-yı âyînlerine valiler ve müşirler vesâir me’mûrîn-i devlet-i aliyyem taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Baba-yı atîk kazâsında yeni mahalle karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşruh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki müşîr-i müşâr ve mevlânâ vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘unu tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i L sene 56

h.274

Bir sûreti

Asâkir-i redîfe-i şâhâne mîrlivâlarından Gümülcine ve tevâbi‘i kazâların umûr-ı zabtiyesi me’mûrı Salih Paşa dâmet me‘âlihiyeye ve dergâh-ı âlî kapucıbaşılarından zikr olunan kazâlar muhassılı dâme mecduhuya ve Gümülcine nâib ve müftîsi zîde

ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma Gümülcine ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Gümülcine kazâsına Manastır karyesinde mütemekkin bir nefer papasa te‘addî olunmamak içün aslı gibi.

h.275

Rütbe-i sâlise-i saltanat-ı seniyyem ricâlinden hâlâ Kıbrıs cezîresi muhassılı Mehmed Talat dâme mecduhuya ve cezîre-i mezbûreden müretteb timarlu süvari asâkir-i muntazama-i şâhânem miralayı ve umûr-ı zabtiye me’mûrı Mustafa Bey zîde ikbâlehuya ve Lefkoşe nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i cezîre zîde kadruhuma hüküm

Patrik-i vakt olanların nezâretinde olan manastırlardan Kıbrıs cezîresinde vâkı‘ Meryem Anakifo nâm manastıra vekîl ta‘yîn olunan Gamnos Militos nâm rahibin manastır-ı mezkûre müte‘allik bağ ve bağçe ve tarla ve değirman vesâir bunun emsâli buyût ve dekâkin ve eşyalarının zabt ve rabtına kimesne tarafından müdâhale etdirilmemek üzre mukaddemâ lede’l-inhâ ve’l-istid‘â ol bâbda iki yüz yirmi dokuz senesi şehr-i Ramazânü’l-mübârekinin on ikinci gününde zâyi‘den bir kıt‘a emr-i şerîf verilmiş ve bu defa taht-ı âlî baht-ı Osmânî üzre cülûs-ı hümâyûn-ı meyâmin-makrûn-ı mülûkânem şeref-vukû‘una mebnî emr-i şerîf-i mezkûrun tecdîdi lâzım gelmiş olduğu beyânıyla tecdîden bir kıt‘a emr-i şerîfim i‘tâsı husûsu İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asîtane-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından bir kıt‘a memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda Rum patrikliğine dâhil kilisalarına müte‘allik bağ ve bağçe ve çiftliklerine ve tarla ve çayırlarına ve panayırlarına ve manastırlarına ve ayazmalarına ve değirmanlarına ve bunların emsâli buyût ve dekâkîn ve kilisalarına vakf olan sâir eşya ve davarlarına âhardan müdâhale olunmayıp kadîmden ele geldiği vech üzre

[S.73][100]

Zabt ve tasarruf olunması husûsu patrik-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olarak ber minvâl-i muharrer tarih-i mezkûrda emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın tecdîden işbu emr-i şerîfim ısdâr olunmuşdur imdi siz ki mûmâ

[100] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00038

ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve dikkat olunmak bâbında.

Fî evâhir-i L sene 56

h.276

Rütbe-i sâlise-i saltanat-ı seniyyem ricâlinden hâlâ Kıbrıs cezîresi muhassılı Mehmed Talat dâme mecduhuya ve cezîre-i mezbûreden müretteb timarlu süvari asâkir-i muntazama-i şâhânem miralayı ve umûr-ı zabtiye me’mûrı Mustafa Bey zîde ikbâlehuya ve Lefkoşe nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i cezîre zîde kadruhuma hüküm

Patrik-i vakt olanların nezâretinde olan manastırlardan bahr-ı sefîdde vâkı‘ Kıbrıs cezîresinde Lefkoşe kazâsında kâin Meryem Anakifo ta‘bîr olunur manastıra vekîl ta‘yîn olunan Gamnos Benofitos ve derûnunda bulunan ruhban fukarâsı kendü hallerinde ırz ve edebleriyle mukayyed olarak âhardan bir dürlü müdâhale îcâb etmez iken bazı kesân tarafından celb-i mâl kasdıyla dürlü dürlü mevâdd isnâd ve da‘vâya tasaddî olunarak âhar kazâlara ihzâr ve habs teklîfiyle rencîde olunduğundan o makûlelerin da‘vâları ber mûceb-i şurût Asitâne-i aliyyeme havâle olunmak bâbında emr-i şerif sudûru mukaddemâ lede’l-inhâ ve’l-istid‘â ol bâbda iki yüz kırk iki senesi şehr-i Ramazânü’l-mübârekinin beşinci gününde bir kıt‘a emr-i şerîf verilmiş ve bu defa taht-ı âlî baht-ı Osmânî üzre cülûs-ı hümâyûn-ı meyâmin-makrûn-ı mülûkânem şeref-vukû‘una mebnî emr-i şerîf-i mezkûrun tecdîdi lâzım gelmiş olduğu beyânıyla müceddeden bir kıt‘a emr-i şerîfim i‘tâsı husûsu İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda patrik ve metrepolidlerin ve… Piskoposların ve vekîllerinin ve âdemlerinin şer‘-i şerîfe müte‘allik her ne gûne da‘vâları zuhûr eder ise Asitâne-i sa‘âdetimde dîvân-ı hümâyûnumdan gayrı yerlerde istimâ‘ olunmaması husûsu patrîk-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlişânımda münderic ve mezkûr olarak ber minvâl-i muharrer tarih-i mezkûrda emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın tecdîden işbu emr-i şerîfim ısdâr olunmuşdur imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i L sene 56

h.277

Mu‘teberân-ı hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan Zihne ve tevâbi‘i kazâlar muhassılı Hasan Bey ve asâkir-i muntazama-i şâhânem binbaşılarından zikr olunan kazâların umûr-ı zabtiyesi me’mûrı Mehmed zîde mecduhumâya ve Zihne nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Drama ve Zihne ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Zihne kazâsına tâbi‘ Rahova karyesinde vâkı‘ Aya Tanaş kilisesinde ayinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmak öteden berü mu‘tâd iken bu esnâda bazı kesân taraflarından müdâhale ve mümâna‘at olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a ber minvâl-i muharrer emsâline emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve bu vesîle ile ziyâde şemâtât misillü vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine dikkat olunmak bâbında.

Fî evâil-i Zâ sene 56

h.278

Menteşe ve havalisinde vâkı‘ kazâların umûr-ı zabtiye ve mâliye me’mûrları dâme mecduhuma ve nâib ve müftîler zîde ilmuhuma ve a‘zâ-yı meclis zîde kadruhuma hüküm

Kudüs-i şerîf ve tevâbi‘i Rum patriki kıdvetü muhtârü’l-milleti’l-Mesihiyye Atnasyos rahib hutimet avâkıbuhu bi’l-hayrın südde-i sa‘âdetime takdîm eylediği bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlinde Kudüs-i şerîf ruhban fukarâsının bir yerden medâr-ı maaşları olmayup memâlik-i mahrûsemde mütemekkin Rum tâifesinin rızâlarıyla verenlerinden tasadduk cem‘ine münhasır olduğundan bu defa Menteşe ve havalisine Neofitos nâm rahib vekîl nasb ve ta‘yîn olunduğu beyânıyla vekîl-i merkûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından dahl ü ta‘arruz olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeğle kuyûda mürâca‘at ve

muktezâsı dîvân-ı hümâyûnumdan suâl olundukda fevt olan ruhbanların mu‘tâd ve kadîm üzre kendüye aid metrûkâtların patrik-i mûmâ ileyh veyahud vekîlleri ahz u kabz eyledikde beytü’l-mâl ve kassâm âdemleri müdâhale ve taraf-ı âhardan hiç ferd ta‘arruz etmeyüp ve zikr olunan rahibler kendü ayinleri üzre kilisaları fukarâsına ve patrike her ne vasiyyet ederler ise makbûl olarak Rum şahidleriyle şer‘le istimâ‘ olunup ve memâlik-i mahrûsemde olan Rum rahiblerinin ve keşiş ve papas vesâir Rum tâifesinin Kudüs-i şerîf için nüzûrât ve tasaddukât ve vasiyyet eyledikleri nükûd vesâir eşyâları patrik tarafından ahz u kabz ve kezalik Rum şahidleriyle şer‘le istimâ‘ olunması ve patrik-i mûmâ ileyh tarafından tasadduk cem‘iyçün gönderdiği âdemleri gezdikleri yerlerde zâbitân vesâire taraflarından buraya niçin geldiniz ve ne çok meks edersiz diyü müdâhale ve muhâlefet etdirilmeyüp ve mürûr ve ubûr eyledikleri yerlerde bazı mahûf ve muhâtara olan mahallerde ahsen vechile geçüp kendü nefslerin eşkiyâdan tahlîs için tebdîl-i câme ve kisve eylediklerinde ve âlât-ı harb getirdiklerinde hilâf-ı mu‘tâd ve kadîm zâbitân taraflarından müdâhale olunmaması patrik-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda ve o makûle fevt olanların vasiyyetlerini vekîl-i merkûm Kudüs-i şerîf fukarâsiyçün zabt eylemek murâd eyledikde vârisleri bizim mûrisimizin vasiyyet ve vakfını tutmazız mîrâsa idhâl ederiz diyü te‘addî etdirilmeyüp ve Kudüs-i şerîf için vakf olan bağ ve bağçe ve buyût ve dekâkîn ve tarla ve zeytün bağçelerine âhardan müdâhale ve yedlerinde kemâha müte‘allik emti‘a ve eşyaları yoğiken gümrük taleb olunmamak ve bazı ruhban tâifesi patrik-i mûmâ ileyhden yedlerinde senedleri yoğiken Kudüs-i şerîf ruhbanındanız diyü sahte sened ile re‘âyâyı aldadup mugâyir-i şurût akçe cem‘ edenlerin akçe ve senedleri vekîl-i merkûma alıverilip vekîl-i merkûmun âdemlerinin bindikleri bargir ve katırları ulak vesâirleri taraflarından alınmayup mürûr ve ubûrlarına hilâf-ı mu‘tâd ve kadîm müdâhale etdirilmemek verilen evâmir-i şerîf şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olup bu sûretde ber minvâl-i muharrer emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer vekîl-i merkûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından müdâhale ve mümâna‘at olunmaması husûsuna ihtimâm ve mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâil-i Zâ sene 56

[S.74][101]

h.279

Bir sûreti

Rütbe-i sâniye-i saltanat-ı seniyye nişanını hâmil rikab-ı hümâyûn-ı şâhâne kapucıbaşılarından Midillü cezîresi muhassılı Salih Bey zîde uluvvuhuya ve Midillü naib ve müftisi zîde ilmuhumâya ve cezîre-i mezbûre yerlü topçuları binbaşısı ve umûr-ı zabtiye me'mûrı İbrahim zîde mecduhu ve a'zâ-yı meclis-i cezîre zîde kadruhuma Midillü cezîresinde vâkı' nefs-i Midillü ve Kalonya kazâlarına Gavril nâm rahib vekîl ta'yîn olunduğu beyânıyla emsâl fıkrasından sarf-ı nazar olunarak aslı gibi

h.280

Bir sûreti

Zikri âtî kazâların umûr-ı zabtiye ve mâliye me'mûrları dâme mecduhuma ve nâib ve müftîler zîde ilmuhuma ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma Bursa ve Mudanya ve Gemlik ve İznikmid ve Geyve kazalarına Gavril nâm rahib vekîl ta'yîn olunduğu beyânıyla aslı gibi

h.281

Bir sûreti

Zikri âtî mahallerin umûr-ı zabtiye ve maliye memurları dâme mecduhuma ve nâib ve müftiler zide ilmuhuma ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma Antalya ve Isparta ve Alaiyye ve Burdur ve Mekri ve Kütahya ve Ankara ve Kangırı ve havalisine Diyonisyos nâm rahib vekîl ta'yîn olunduğu beyânıyla kezalik.

Fî evâhir-i C sene 57

h.282

Ricâl-i devlet-i aliyyemden Kıbrıs cezîresi muhassılı Osman Bey zîde uluvvuhu ve cezîre-i mezbûrdan müretteb timarlu asâkir-i muntazama-i şâhânem miralayı ve umûr-ı zabtiye me'mûru Mustafa Bey zîde ikbâlehuya ve nâib ve müftî zîde

[101] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00038

ilmuhuma ve a‘zâ-yı meclis-i cezîre zîde kadruhuma hüküm

Tur-i Sina ruhban fukarâsının bir yerden medâr-ı te‘ayyüşleri olmayup memâlik-i mahrûse-i şâhânemde rızâlarıyla verenlerden tasaddukât ile bazı mahallerde olan vakfları hâsılâtından idâre ve te‘ayyüş edegeldikleri yedlerinde olan ahidnâme şurûtı iktizâsından iken Kıbrıs cezîresinde kâin Kerniye kazâsına tâbi‘ Vasili karyesinde vâkı‘ Aya Beraşkoy ve Rikaryas kazâsında kâin Algoşi ve Yak kazâsında Kufla karyesinde olan Apus Borpus ve Grisoma kazâsında bulunan Ayo Larastis manastırlarına kadîmden mevkûf musakkafâtlarından mugâyir-i şurût bazı mütâlebât-ı muhaddese ile te‘addî ve rencîde olunduğu Tur-i Sina kilisası rahibleri taraflarından bi’l-inhâ Tur-i Sina’da vâkı‘ manastırlarına ve kilisalarına ve bağçelerine ve leb-i deryada vâkı‘ semt-i Katrine’de kâin ibâdetlerine ve vakflarına kimesne mâni‘ ve müzâhim olmayup İskenderiye ve Reşid vesâir iskelelerde bâc ve harâc vesâir bahâne ile bir nesne taleb ve teklîfiyle rencîde olunmayup cebel-i mezkûrda kendülerinin mu‘ayyen piskopos reislerinden gayrı bilâd ve eyalet patrikleri dahi karışmayup ve nüzûrât celbiyçün mürûr ve ubûr eyledikleri mahallerde ve iskelelerde cizyedârlar taraflarından cizye talebiyle vesâirleri câniblerinden bâc vesâir bahane ile vâkı‘ olan te‘addîlerin men‘ u def‘ olunmak ve keşişan ve manastıran-ı Cebel-i Musa ve Tur-i Sina’da vâkı‘ manastırlarına ve kilisalarına ve bağçelerine ve leb-i deryada vâkı‘ kilisa ve hurma bağçelerine ve vakflarına ve mahrûse-i Mısır’da Bâbü’n-Nasr’da Cuvayne mahallesinde vâkı‘ manastırlarına ve semt-i Katrine’de vâkı‘ ibâdetlerine ve ferrâşlarına ve mahalle-i mezbûrenin sağ ve solunda vâkı‘ iki dükkanlarının keşfine ve mahrûse-i mezbûr dâhilinde vâkı‘ vakf evlerine ve hânlarına bî-vech dahl ü ta‘arruz ve mâni‘ ve müzâhim olmayup selâtîn-i mazıyyeden ve hulefâ-i izâm ve Hazret-i Rasûl-i Ekrem aleyhi’s-selâm ellerinde ahidnâme-i şerifeleri mûcebince kimesne mâni‘ olmaya diyü muharrer bulunduğuna binâen mugâyir-i ahidnâme-i hümâyûn vâkı‘ olan te‘addî men‘ u def‘ olunmak bâbında vâlid-i mâcid-i kesîrü’l-mehamidim cennet-mekân hulled-âşiyân taraf-ı eşreflerinden emr-i şerîf verilmiş ve cülûs-ı hümâyûn-ı meyâmin-makrûn-ı pâdişâhânem şeref-vukû‘una mebnî emr-i şerîf-i mezkûrun tecdîdi lazım gelmiş olduğu beyânıyla tecdîden bir kıt‘a emr-i şerîfim i‘tâsı ruhban-ı merkûmûn bu defa südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hallerinde istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a ber minvâl-i muharrer emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak

fermânım olmağın tecdîden işbu emr-i şerîfim ısdâr ve i‘tâ olunmuşdur imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Z sene 56

h.283

Rütbe-i sâlise-i saltanat-ı seniyyem ricâlinden Kıbrıs cezîresi muhassılı Mehmed Talat dâme mecduhuya ve cezîre-i mezbûreden müretteb timarlu süvari miralayı ve umûr-ı zabtiye me’mûrı Mustafa Bey zîde ikbâlehuya ve Lefkoşe nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

Kıbrıs cezîresinde Kerniye kazâsına tâbi‘ Velesvaye (?) karyesinde kâin Aya Baraşveki nâm manastıra feth-i hâkânîden berü cereyân eden mâ-i lezîze ashâb-ı ağrâzdan Ömer nâm kimesne müdâhale ederek bi’d-defe‘ât lede’t-terâfu‘ mudâhalesinin men‘iyçün sadr-ı Rumili-i esbak i‘lâmıyla emr-i âlî verilmiş ve ba‘dehu Kıbrıslı Za‘îm Ömer veledi Mehmed ve Fatıma binti Hüseyin zevce-i Mehmed ve Emetullah binti Mehmed’in zikr olunan Kerniye kazâsına tâbi‘ mutasarrıf oldukları Velesliye nâm karye hadd-i vasatında kâin ve Velesliye çiftliği dimeğle ma‘rûf çiftlik tarlalarına saky ile intifâ‘ olunan mâ-i mezbûr hîn-i fetihden berü zabt ve isti‘mâl olunmakda iken karye-i mezbûre civârında vâkı‘ Tur-i Sina’ya tâbi‘ Aya Beraşveki ta‘bîr olunur bir manastıra ri‘âyet-i civâriyet üzre çiftlik-i mezkûre mahsûs olan mâ-i cârîsinden sekiz günde bir gün nöbet ile cereyân eder ise de beş seneden berü manastır-ı mezkûrun rahiblerinden bazıları birkaç kere ızrâr kasdıyla mâ-i cârînin beher günü manastır-ı mezkûrdandır diyü zabt dâ‘iyyesinde olduklarından mahallinde mübâşir ma‘rifetiyle şer‘le rü’yet ve ba‘de’t-terâfu‘ ihkâk-ı hakk olunmak bâbında merkûm ve mezbureler bâ arz-ı hâl istid‘â etmiş ve tarafeyn yedlerine verilen evâmir-i aliyye kaydları kalemlerinden derkenâr etdirilerek muktezâ-yı şer‘îsi cânib-i şer‘den lede’l-isti‘lâm tarafeyn yedlerinde olan senedât-ı şer‘iyye ve hücec-i mer‘iyyede olan Tur-i Sina vakfından olan Kıbrıs cezîresinde Lefkoşe kazâsına tâbi‘ sâlifü’z-zikr Hasile karyesinde vâkı‘ Aya Baraşveki nâm mahalde poyraza karşı Nurlu Dağı nihâyetinden cereyân eden su ve Aya Mazine nâm mevki‘de Bigadaline nâm mahalden cereyân eden Apalas dimeğle ma‘rûf mâ-i cârîler mecrâlarına tebe‘iyyet ile zikr olunan Aya Baraşveki manastırı vakfından olup feth-i hâkânîden berü kimesne tarafından müdâhale ve te‘addî

olunduğu yoğiken bundan akdem karye-i mezbûre ahalisinden bazı kimesneler mâ-i lezîzlerini zabt etmek dâ‘iyyesiyle hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i ahidnâme-i şerîf ve kânûn-ı münîf müdâhale ve te‘addî eyledikleri manastır-ı mezbûr ahalisi tarafından inhâ olunmuş ve cenâb-ı Resûl-i Kibriya şefî‘-i rûz-ı cezâ aleyhi efdalü’s-salât ve’t-tehâyâ efendimiz hazretlerinin taraf-ı müstecmi‘ü’ş-şeref-i peygamberîlerinden

S.[75][102]

ihsân buyrulan ahidnâme-i hümâyûn ve ba‘dehu hulefâ-yı izâm rıdvânullâhi te‘âlâ aleyhim ecma‘in ve selâtîn-i mâziye nevverehallâhu te‘âlâ merâkidihim hazerâtı taraflarından te’mîn ve ibkâyı hâvî verilen ahidnâme-i hümâyûnlar ve fetvâ-yı şerîfeler mûceblerince mecrâlarına tebe‘iyyet ile cârî vakf suları kemâkân taraflarından vekîllerine zabt u rabt etdirilip âharın bî-vech hilâf-ı şer‘-i şerîf vâkı‘ olan müdâhale ve te‘addîleri men‘ u def‘ olunmak için müte‘addid sudûr eden evâmir-i şerîf mûceblerince bin yüz doksan sekiz senesinde sâdır olan emr-i âlî mantûkınca mâ-i lezîz-i cârîlere vaz‘-ı yed eden karye-i mezbûre ahalisinden mezbûr Ömer vesâir mazbûtu’l-esâmî kimesneler muvâcehelerinde ve ba‘dehu münâza‘un fîh olan mahalde huzûr-ı müslimînde lede’t-terâfu‘ poyraza karşı Nurlu Dağı nihâyetinden cereyân eden su ve Aya Mazine’de Bigadaline nâm mahalden cereyân eden Apalas dimeğle ma‘rûf mâ-i lezîz-i cârîler vakf olduğu ve te‘âmül-i kadîmi husûs-ı merkûma vukûf-ı tâmları olan musinn ve ihtiyâr ve bîgaraz mevsûkü’l-kelim müslimînin mahallinde alâ tarîki’ş-şehâde ve’t-tevâtür bi’l-mu‘âyene şehâdet ve haberleriyle mâ-i cârî-i mezkûrlar ber minvâl-i muharrer manastır-ı mezkûr vakfından alup tafsîl-i mezkûr kadîmden berü manastır-ı mezkûra cereyân eylediği ve manastır-ı mezkûr tarafından kemâ fi’l-kadîm zabt ve tasarruf olunmak iktizâ eylediği ve bilâ mûceb müdâhale eden mezbûrânın şer‘an keff-i yedlerine tenbîh-i şer‘î olunduğunu nâtık mahallinden vürûd idüp mazmûnı kaleminde kaydı bâlâsına şerh verilen i‘lâm-ı şer‘î mûcebince bin iki yüz yirmi dört senesi Zi’l-ka‘desinde emr-i âlîşân verildiği ve hasm muvâcehesinde verilen i‘lâm mezkûrun sebk ve ibâresi kâ‘ide sana muvafık ve mazmûn ve mantûkı şer‘-i şerîfe mutâbık ve ihticâca sâlih olup mazmûnuyla amel olunmak lâzımeden olduğundan mâ‘adâ birkaç defa şer‘le görülüp ve fasl ve hükm ve i‘lâm ve hüccet olunan

[102] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00038

husûsâtın tekrâr istimâ‘ı câiz olmadığından gayrı bâ husûs hazret-i risâlet-penâhî ve ba‘dehu hulefâ-i erba‘a-i izâm hazerâtı taraflarından verilmiş olan ahidnâme-i şerîfelerin hilâfına ma‘âzallâhi te‘âlâ hareket ile tağyîre kimesne kâdir olamadığından mâ-i lezîz-i mezkûrlar münâvebe tarîkiyle haftada bir gün manastır-ı mezkûre ve eyyâm-ı sâirede kendü çiftliğine cereyân edegelmişdir diyü merkûm Ömer’in bazı hükkâmdan almış olduğu hücec ve i‘lâmât mahall-i nizâ‘ üzre terâfu‘ olunmadığına mebnî mazmûnları mutâbık-ı şer‘-i şerîf olmayup mazmûnlarıyla şer‘an amel câiz olmadığı sadr-ı Rumili-i esbak tarafından i‘lâm olunmuş ve ol bâbda iki yüz otuz senesi şehr-i Ramazanının yedinci gününde te’kîdi hâvî verilen emr-i şerîfin bu defa taht-ı âlî baht-ı Osmânî üzre cülûs-ı hümâyûn-ı meyâmin-makrûn-ı şehriyârânem şeref-vukû‘una mebnî tecdîden bir kıt‘a emr-i şerîfim i‘tâsı husûsu serpiskopos-ı Tur-i Sina ve cemâ‘at-i keşîşân-ı Cebel-i Musa rahibleri tarafından memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â kılınmış olup kuyûda lede’l-mürâca‘a ber minvâl-i muharrer tarih-i mezkûrda mufassalan emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın tecdîden işbu emr-i şerîfim ısdâr olunmuşdur imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mûcebince mâ-i lezîz-i mezbûrun kadîmî ve i‘lâm olunduğu üzre manastır-ı mezkûre cereyânına kimesne tarafından müdâhale etdirilmeyüp men‘ u def‘i husûsuna mübâderet ve zinhâr ve zinhâr hilâf-ı vaz‘ı tecvîzden mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Zâ sene 56

h.284

Hâlâ mülhakâtıyla Rumili müşîri vezîrim Dilaver Paşa iclâlehuya ve dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından Manastır ve tevâbi‘i kazâlar muhassılı İsmail dâme mecduhuya ve Manastır nâib ve müftisi zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

Serpiskopos-ı Tur-i Sina ve cemâ‘at-i keşîşân-ı Cebel-i Musa’nın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Tur-ı Sina’da kâin manastırlarına ve kilisalarına ve bağçelerine ve leb-i deryada vâkı‘ ve semt-i Katrina’da kâin ma‘bedlerine ve vakflarına kimesne mâni‘ ve müzâhim olmayup İskenderiye ve Reşid vesâir iskelelerde bâc ve harâc vesâir nesne taleb ve teklîfiyle rencide olunmaması husûsu cenâb-ı Resûl-i Ekrem aleyhi’s-selâm ve hulefâ-yı izâm

cânib-i celîlü'l-menâkıblarından ve selâtîn-i mâzıye taraflarından i'tâ olunan ahidnâme-i şerife ve evâmir ve berevât-ı münîfe mûceblerince yedlerine i'tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic iken Tur-i Sina vakfı mülhakâtından Manastır kazâsında Delih karyesinde vâkı' Tavilice dimeğle ma'rûf Aya Nikola manastırının bazı emlâk vesâiresinden ve manastır-ı merkûmdan mugâyir-i şurût teklîf talebiyle te'addî ve rencîde olunmakda olduğu beyânıyla men'i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle kuyûda lede'l-mürâca'a şurût-ı muharrere yedlerine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerifim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki müşîr-i müşâr ve muhassıl vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber mûceb-i şurût amel ve hareket ve mugâyiri vaz' u hâlet vukû'a gelmemesine mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâil-i Z sene 56

h.285

Kerniye nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil kilisa ve manastırlarına müte'allik bağ ve bağçe ve çiftliklerine ve tarla ve çayırlarına ve panayırlarına ve ayazmalarına ve değirmanlarına ve bunun emsâli buyût ve dekâkîn ve kilisalarına vakf olan eşyâ ve davarlarına âhardan müdâhale olunup kadîmden olageldiği vech üzre zabt ve tasarruf olunması husûsu Rum patrikiğinin yedine i'tâ olunan berât-ı âlîşân şurûtunda musarrah olduğuna ve Kerniye'de vâkı' Hristos Zavirda ta'bîr olunur manastır ile matuhlarına ve değirmenlerine vesâirelerine ve manastır-ı mezkûre patrik tarafından ta'yîn olunan gamnosu Kerniye metrepolidi vesâir taraflarından müdâhale olunduğuna binâen müdâhale-i vâkı'asının men'i bâbında iki yüz kırk sekiz senesi Rebiülahirinde bir kıt'a emr-i şerîf verilmiş ve bu defa taht-ı âlî baht-ı Osmânî üzre cülûs-ı hümâyûn-ı meyâmin-makrûn-ı mülûkânem şeref-vukû'una mebnî emr-i şerîf-i mezkûrun tecdîdi lâzım gelmiş olduğu beyânıyla tecdîden bir kıt'a emr-i şerîfim i'tâsı husûsu hâlâ İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki Asitâne-i sa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidan taraflarından bir kıt'a memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid'â olunmakdan nâşî kuyûda lede'l-mürâca'a şurût-ı muharrere patrik-i mûmâ ileyhin yedine i'tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic idüği ve ber minvâl-i muharrer tarih-i mezkûrda emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr

olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın tecdîden işbu emr-i şerifim ısdâr olunmuşdur imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Z sene 56

[S.76][103]

h.286

Yanya nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Yanya ve tevâbi‘i metrepolidi Yavakim nâm rahibin iltizâmı dâhilinde nefs-i Yanya’da vâkı‘ Aya Nikoleos kilisasını mücerred celb-i mâl kasdıyla ehl-i örf tâifesi ve zâbitân-ı sâire taraflarından bâ buyruldu ve mürâsele teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a bu makûle metrepolidlerin metrepolidliğine dâhil yerlerde kadîmî tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerîf zâbitân taraflarından buyruldu ile mücerred kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde etdirilmemesi husûsu yedlerine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurût ve emsâli mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Z sene 56

h.287

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Rumili müşîri vezîrim Dilaver Paşa iclâlehuya ve dergâh-ı âlî kapucıbaşılarından Menlik ve tevâbi‘i kazâlar muhassılı Emin dâme mecduhuya ve Menlik nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde

[103] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00038

kadruhuma hüküm Rum patrikliğine dâhil Menlik ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Menlik kazâsında Çiftlikderesi’nde vâkı‘ Aya Dimitri kilisasının teftîş olunmamasıyçün aslı gibi.

h.288

Hâlâ Edirne müşîri vezîrim İzzet Mehmed Paşa iclâlehuya ve Edirne mollasına ve mu‘teberân-ı hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan Edirne ve tevâbi‘i muhassılı Edhem zîde mecduhuya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

Rum patrikliğine dâhil Edirne ve tevâbi‘i metrepolidi Yarasimon nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Edirne kal‘ası derûn hâricinde kâin Penaiye ve Hristos ve diğer Penaiye ve Aya İstifanos ve Aya Yani ve Aya Nikoleos ve Aya Beraşkevi ve diğer Aya Yani ve Aya Arhi İstiratiyos ve Ayos Yorgilas ve Ayos İstolos nâm on bâb kilisalarda ayinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmak öteden berü mu‘tâd iken bu esnâda bazı kesân taraflarından müdâhale ve mümâna‘at olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan südde-i sa‘âdetime bir kıt‘a memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a İstanbul Rum patrikinin cemâ‘at-i metrepolidan ile keşişhâne mührüyle memhûr arz-ı hâlleri ma‘mûlun bih olup âyînlerine müte‘allik her ne ki arz ve i‘lâm ider ise müsâ‘ade oluna diyü metrepolidlerin yedlerine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurût ve emsâli mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki müşîr-i müşâr ve mevlânâ ve muhassıl vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve harekete mübâderet ve bu vesîle ile ziyâde şemâtât misillü vaz‘a irâet-i ruhsatdan mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Z sene 56

h.289

Bir sûreti

Kerniye nâibine Kerniye ve tevâbi‘i metrepolidi Levanikyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Kerniye’de vâkı‘ Aya Yorgi kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak içün aslı gibi.

h.290

Rütbe-i sâlise-i saltanat-ı seniyyem ricâlinden Kıbrıs cezîresi muhassılı Mehmed Talat dâme mecduhuya ve cezîre-i mezbûreden müretteb timarlu süvari asâkir-i muntazama-i şâhânem miralayı ve umûr-ı zabtiye me'mûrı Mustafa Bey zîde ikbâlehuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a'zâ-yı meclis-i cezîre zîde kadruhuma hüküm

Tur-i Sina ruhban fukarâsının bir yerden medâr-ı maaşları olmayup memâlik-i mahrûse-i şâhânemde rızâlarıyla verenlerden tasaddukât cem'i ve bazı mahallerde olan vakfları hâsılâtı ile idâre ve te'ayyüş edegeldikleri yedlerinde olan ahidnâme şurûtı iktizâsından iken Kıbrıs cezîresinde kâin Kerniye kazâsına tâbi' Vasili karyesinde vâkı' Aya Beraşkoy ve Rikaryas kazâsında kâin Algoşi ve Yak kazâsında Kufla karyesinde olan Apus Borpus ve Grisoma kazâsında bulunan Ayo Larastis manastırlarına kadîmden mevkûf musakkafâtlarından mugâyir-i şurût bazı mütâlebât-ı muhaddese ile te'addî ve rencîde olunduğu Tur-i Sina kilisası rahibleri taraflarından bi'l-inhâ Tur-i Sina'da vâkı' manastırlarına ve kilisalarına ve bağçelerine ve leb-i deryada vâkı' semt-i Katrine'de kâin ibâdetlerine ve vakflarına kimesne mâni' ve müzâhim olmayup İskenderiye ve Reşid vesâir iskelelerde bâc ve harâc vesâir bahâne ile bir nesne taleb ve teklîfiyle rencîde olunmayup kâdîlar ve zâbitân taraflarından dahl ü ta'arruz olunmaması husûsu Hazret-i Rasûl-i Ekrem aleyhi's-selâm ve hulefâ-yı izâm hazerâtı cânib-i sa'âdet-menâkıblarından ihsân buyrulan ahidnâme-i hümâyûn mazmûn-ı merhamet-makrûnu üzre selâtîn-i mâziye taraflarından yedlerine verilen ahidnâme-i şerîfe ve berâvât-ı evâmir-i münîfe mezâmîn-i celîlesi iktizâsından olmakdan nâşî cebel-i mezkûrda kendülerinin mu'în piskopos reislerinden gayrı bilâd ve eyalet patrikleri dahi karışmayup ve nüzûrât celbiyçün mürûr ve ubûr eyledikleri mahallerde ve iskelelerde cizyedârlar taraflarından cizye talebiyle vesâirleri câniblerinden bâc vesâir bahane ile vâkı' olan te'addîlerin men' u def' olunmak ve keşîşân-ı Cebel-i Musa'nın Tur-i Sina'da vâkı' manastırlarına ve kilisalarına ve bağçelerine ve leb-i deryada vâkı' kilisa ve hurma bağçelerine ve vakflarına ve mahruse-i Mısır'da Bâbu'n-nasr'da Cuvayne mahallesinde vâkı' manastırlarına ve semt-i Katrine'de vâkı' ibâdetgâhlarına ve ferrâşlarına ve mahalle-i mezbûrenin sağ ve solunda vâkı' iki

A_{DVNSGMC_d____00002_00040

Dükkânlarının keşfine ve yine mahrûse-i Mısır dâhilinde vâkı‘ vakf evlerine ve hânlarına bî-vech dahl ve ta‘arruz olunmayup mugâyir-i ahidnâme-i hümayûn vakı‘ olan te‘addî men‘ u def‘ kılınmak bâbında mukaddemce tecdîden verilmiş olan emr-i şerîfim bu esnâda kazâen zâyi‘ olmuş olduğundan zâyi‘den bir kıt‘a emr-i şerîfim i‘tâsını ruhbân-ı merkûme bu defa südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a ber minvâl-i muharrer ahd-i karîbde tecdîden emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın zâyi‘den müceddeden emr-i şerîfim ısdâr ve i‘tâ olunmuşdur imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı M sene 57

h.291

Mülhakâtıyla Rumili müşîri vezîrim Dilaver Paşa dâmet me‘âlihiye ve kesriye ve Florina nâib ve müftîlerine ve hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan Kesriye ve tevâbi‘i muhassılı Tahir zîde mecduhuya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zide kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Kesriye ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Florina kazâsına tâbi‘ Zelnic karyesinde vâkı‘ Aya Yorgi kilisasında ayinleri icrâ olunacağı vakitde ayinlerince mu‘tâd olduğu üzre tahta çalmalarına bazı kesân taraflarından müdâhale ve mümâna‘at olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudurunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a İstanbul Rum patrikinin cemâ‘at-i metrepolidan ile keşişhane mührüyle memhûr arz-ı hâlleri ma‘mûlun bih olup âyinlerine müte‘allik her ne arz ve i‘lâm ederler ise müsâ‘ade oluna diyü metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olmağla şurûtı vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki müşîr-i müşâr ve mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer ayinleri icrâ olunacağı vakitde kilisa-yı mezkûrda ziyâde şemâtât etmeyerek kadîmî vechile tahta çalmalarına mümâna‘at ve bu vesîle

ile ziyâde şemâtât misillü vaz‘a irâet-i ruhsat olunmamak bâbında.

Fî evâsıt-ı S sene 57

h.292

Vidin ve Niğbolu sancakları müşîri vezîrim Hüseyin Paşa iclâlehuya ve dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından Tırnova muhassılı İsmail dâme mecduhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Teokyos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolid ve papas tâifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylediklerinde mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve ziyâde şemâtât eylememek şartıyla icrâ-yı âyînlerine valiler ve müşirler vesâir me’mûrîn-i devlet-i aliyyem taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazâsında Deycis karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşruh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki müşîr-i müşâr ve muhassıl vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve harekete dikkat ve mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı S sene 57

h.293

Bir sûreti

Yine müşâr ve mûmâ ileyhime metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde kâin Tırnova kazâsına tâbi‘ Kadı karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî ve müdâhale olunmamak için aslı gibi.

h.294

Yine müşâr ve mûmâ ileyhime metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde kâin Tırnova kazâsına tâbi‘ Vitonefiran nâm karyede mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamak zımnında

h.295

İmroz nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan İmroz muhassılı Ali ve asâkir-i muntazama-i şâhânem binbaşılarından umûr-ı zabtiye me’mûrı zîde mecduhuma ve a‘zâ-yı meclis-i cezîre zîde kadruhuma hüküm

Serpiskopos-ı Tur-i Sina ve cemâ‘at-i keşîşân-ı manastır-ı Cebel-i Musa’nın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Tur-i Sina’da olan ruhban fukarâsının bir yerden medâr-ı maaşları olmayup memâlik-i mahrûsemde rızâlarıyla verenlerden tasadduk cem‘iyle bazı mahallerde vâkı‘ vakfları hâsılâtından idâre ve te‘ayyüş edegeldiklerine ve Tur-i Sina’da kâin manastırlarına ve kilisalarına ve bağçelerine ve leb-i deryada vâkı‘ ve semt-i Katrina’da kâin ibâdetlerine ve vakflarına kimesne mâni‘ ve müzâhim olmayup ve İskenderiye ve Reşid vesâir iskelelerde bâc ve harâc vesâir nesne taleb ve teklîfiyle rencîde olunmaması husûsu cânib-i Resûl-i Ekrem aleyhi’s-selâm ve hulefâ-i izâm ve selâtîn-i mazıyye taraflarından verilen ahidnâme-i şerîfe mûcebince yedlerine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic iken Tur-i Sina vakfı mülhakâtından İmroz cezîresinde Agrida karyesinde kâin Aya Dimitri matuhı ta‘bîr olunur kalîlü’n-nemâ emlâk ve eşcâr vesâir hâsılâtından mugâyir-i ahidnâme-i şerîf rüsûmât mütâlebesiyle te‘addî olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i münîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere yedlerine

S.[78][104]

Verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lumunuz oldukda ber mûceb-i ahidnâme-i şerîf amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine mübâderet olunmak bâbında.

[104] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00040

Fî evâsıt-ı S sene 57

h.296

Bir sûreti

Selanik sancağının umûr-ı zabtiyesine me'mûr vezîr Ömer Paşa iclâlehuya ve dergâh-ı âlî kapucıbaşılarından Siroz muhassılı Edhem dâme mecduhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a'zâ-yı meclis-i memlekete medîne-i Siroz'da kâin matuh ile Cilcus karyesi ve etrafında bulunan kalîlü'n-nemâ emlâk ve eşcâr vesâir hâsılâtından mugâyir-i ahidnâme-i şerîf rüsûmât mütâlebesiyle te'addî olunmamak için aslı gibi.

h.297

Rütbe-i sâlise-i saltanat-ı seniyyem ricâlinden Kıbrıs cezîresi muhassılı Mehmed Talat dâme mecduhuya ve cezîre-i mezbûreden müretteb timarlu süvari miralayı ve umûr-ı zabtiye me'mûrı Mustafa Bey zîde ikbâlehuya ve Lefkoşe nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve a'zâ-yı meclis-i cezîre zîde kadruhuma hüküm

Serpiskopos-ı Tur-i Sina ve cemâ'at-i keşîşân-ı manastır-ı Cebel-i Musa'nın südde-i sa'âdetime takdîm eyledikleri bir kıt'a memhûr arz-ı hâllerinde tasadduk cem'iyçün geşt ü güzâr eden Tur-i Sina ruhbanları fevt oldukda emvâl-i metrûkesi her ne ise veresesi ve zâbitân taraflarından müdâhale olunmamak üzre inâyet buyrulan ahidnâme-i şerîfe mûcebince evâmir-i şerîfe verilmişiken zikr olunan rahiblerden Grigoryos nâm rahib Kıbrıs cezîresinde Vaylita'da vâkı' Aya Beraşkevi manastırında bu defa fevt olarak müteveffâ-yı merkûmun anasından ve babasından müntakil emvâlinden mâ'adâ tasadduk nâmıyla cem' etmiş olduğu emvâl ve eşya Tur-i Sina vakfiyçün ahz u kabz murâd oldukda veresesi mümâna'at üzre oldukları beyânıyla verese-i merkûmeyi mugâyir-i ahidname-i şerîf dahl ü ta'arruz etdirilmemek üzre emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle kuyûda lede'l-mürâca'a Tur-i Sina'da vâkı' manastırlarına ve bağçelerine ve leb-i deryada kâin kilisalarına ve hurma bağçelerine ve vakflarına ve mahrûse-i Mısır'da Bâbu'n-nasr'da Cuvayne mahallesinde vâkı' manastırlarına ve semt-i Katrine'de vâkı' ibâdetlerine ve ferrâşlarına ve mahalle-i mezbûrenin sağ ve solunda vâkı' vakf evlerine ve hanlarına dahl ve ta'arruz olunmaması husûsu cenâb-ı Rasûl-i Ekrem aleyhi's-selâm ve hulefâ-yı izâm cânib-i celîlü'l-menâkıblarından ve selâtîn-i

mâzıye taraflarından i‘tâ buyrulan ahidnâme-i şerife ve berevât ve evâmir-i münîfe mûceblerince yedlerine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olmağla mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz inhâ olduğu üzre müteveffâ-yı merkûmun kendü mâlı olan emvâl ve eşyâsından mâ‘adâ i‘tâ olunan emvâl ve eşyâ tasadduk nâmıyla cem‘ etmiş olduğu muvâfık-ı nefsü’l-emr olduğu sûretde bî-vech müdâhale ve mümâna‘at etdirilmemesi husûsuna mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i S sene 57

h.298

Ferîkân-ı kirâmımdan Hüdavendigar sancağının umûr-ı zabtiyesine me’mûr İsmet Paşa dâmet me‘âlihiye ve ricâl-i devlet-i aliyyemden Bursa ve tevâbi‘i muhassılı Mustafa Kani Bey zîde uluvvuhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

Rum patrikliğine dâhil Bursa ve tevâbi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda bir zimmînin kendü rızâsı yoğiken cebren kimesne müslüman eylememesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde mahrûse-i Bursa’da mütemekkin bazı re‘âyânın rızâları yoğiken cebren müslüman eylemek dâ‘iyyesiyle bazı kesân taraflarından te‘addî olunmakda olduğu beyânıyla ber mûceb-i şurût emr-i şerîfim sudûrunu İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan südde-i sa‘âdetime bir kıt‘a memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki ferîk-i müşâr ve muhassıl vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber mûceb-i şurût amel ve hareket ve bu vesîle ile bi’t-terâzî şeref-i İslâm ile müşerref olanlar haklarında metrepolid-i merkûm vesairleri taraflarından bir gûne dahl ü ta‘arruz vukû‘a gelmemesi husûsuna dikkat olunmak bâbında.

Fî evâhir-i S sene 57

h.299

Bi’l-fi‘il kapudan-ı derya vezîrim Mehmed Tahir Paşa iclâlehuya ve İstanbul kâdîsına hüküm

Serpiskopos-ı Tur-i Sina ve cemâ‘at-i keşîşân-ı manastır-ı Cebel-i Musa’nın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Tur-i Sina’da vâkı‘ ruhban fukarâsının bir yerden medâr-ı maaşları olmayup memâlik-i mahrûsemde rızâlarıyla verenlerden tasadduk cem‘iyle idâre ve te‘ayyüş olunageldiklerine ve cenâb-ı Resûl-i Ekrem aleyhi’s-selâm ve hulefâ-yı izâm cânib-i celîlü’l-menâkıblarından ve selâtîn-i mâzıye taraflarından verilen ahidnâme-i şerîfe ve berevât ve evâmir-i münîfe mûceblerince yedlerine verilen berât-ı âlîşânımda İskenderiye ve Reşid ve Dimyat vesâir iskelelerde bâc ve harâc vesâir nesne taleb ve teklîf olunmaması husûsu münderic iken Asitâne-i aliyyemde Belatakyos hâricinde kâin Tur-i Sina kilisası havlisi derûnunda keşişan fukarâsının mütemekkin oldukları çend bâb odadan mâ‘adâ kilisa-yı mezkûr mahallesi ve etrafında hâneleri yoğiken bundan akdem tersâne-i amirem tarafından lağm ve kürekçi akçesi mütâlebe olunduğuna binâen manastır-ı mezkûr ittisâlinde olan hâneler Balat dâhilinde olan kilisanın

[S.79][105]

zabt ve tasarrufunda bulunup zikr olunan Tur-i Sina manastırının medhali olmadığından bî-vech mütâlebe olunmaması mukaddema lede’l-inha ve’l-istid‘â şurûtı mucebince amel olunmak babında iki yüz yedi senesi Muharreminde verilen emr-i âlî mûcebince müceddeden emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere yedlerine verilen mârru’z-zikr berât-ı âlîşânımda münderic idüği ve ber minvâl-i muharrer tarih-i mezkûrda emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr olmağla mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki vezîr-i müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız inhâ olunduğu üzre Tur-i Sina kilisasının hâneleri olmadığı muvâfık-ı nefsü’l-emr olduğu halde ber vech-i muharrer sâdır olan emr-i âlîye mugâyir mütâlebât-ı mezkûre ile bî-vech müdâhale olunmamak bâbında.

Fî evâhir-i Râ sene 57

h.300

Zikri âtî kazâların umûr-ı zabtiye ve mâliye me’mûrları dâme mecduhuma ve nâib ve müftîler zîde ilmuhuma ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

[105] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00041

Kudüs-i şerîf ve tevâbi‘i Rum patriki kıdvetü muhtârü’l-milleti’l-Mesihiyye Atnasyos rahib zîdet ratebetuhunun südde-i sa‘âdetime takdîm eylediği bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlinde Kudüs-i şerîf ruhban fukarâsının bir yerden medâr-ı maaşları olmayup memâlik-i mahrûsemde mütemekkin Rum tâifesinin rızâlarıyla verenlerinden tasadduk cem‘ine münhasır olduğundan bu defa Bursa ve Mudanya ve İznikmid ve Gemlik ve Mihaliç ve havalisine Levanikyos nâm rahib vekîl nasb ve ta‘yîn olunduğu beyânıyla vekîl-i merkûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından dahl ü ta‘arruz olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeğle kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı dîvân-ı hümâyûnumdan suâl olundukda fevt olan rahiblerin mu‘tâd ve kadîm üzre kendüye aid metrûkâtların patrik-i mûmâ ileyh veyahud vekîlleri ahz u kabz eyledikde beytü’l-mâl ve kassâm âdemleri müdâhale ve taraf-ı âhardan hiç ferd ta‘arruz etmeyüp ve zikr olunan rahibler kendü ayinleri üzre kilisaları fukarâsına ve patrike her ne vasiyyet ederler ise makbûl olarak Rum şahidleriyle şer‘le istimâ‘ olunup ve memâlik-i mahrûsemde olan Rum rahiblerinin ve keşiş ve papas vesâir Rum tâifesinin Kudüs-i şerîf için nüzûrât ve tasaddukât ve vasiyyet eyledikleri nükûd vesâir eşyâlarını patrik ahz u kabz ve kezalik Rum şahidleriyle şer‘le istimâ‘ olunması ve patrik-i mûmâ ileyh tarafından tasadduk cem‘iyçün gönderdikleri âdemleri gezdikleri yerlerde zâbitân vesâire taraflarından buraya niçin geldiniz ve ne çok meks edersiz diyü müdâhale ve mümâna‘at etdirilmeyüp ve mürûr ve ubûr eyledikleri yerlerde bazı mahûf ve muhâtara olan mahallerden ahsen vechile geçüp kendü nefslerin eşkiyâdan tahlîs için tebdîl-i câme ve kisve eylediklerinde ve âlât-ı harb getirdiklerinde hilâf-ı mu‘tâd ve kadîm zâbitân taraflarından müdâhale olunmaması patrik-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda ve o makûle fevt olanların vasiyyetlerini vekîl-i merkûm Kudüs-i şerîf fukarâsiyçün zabt eylemek murâd eyledikde vârisleri bizim mûrisimizin vasiyyet ve vakfını tutmazız mîrâsa idhâl ederiz diyü te‘addî etdirilmeyüp ve Kudüs-i şerîf için vakf olan bağ ve bağçe ve buyût ve dekâkîn ve tarla ve zeytün bağçelerine âhardan müdâhale ve yedlerinde kemâha müte‘allik emti‘a ve eşyaları yoğiken gümrük taleb olunmamak ve bazı ruhban tâifesi patrik-i mûmâ ileyhden yedlerinde senedleri yoğiken Kudüs-i şerîf ruhbanındandır diyü re‘âyâyı aldadup mugâyir-i şurût akçe cem‘ edenlerin akçe ve senedleri vekîl-i merkûma alıverilip vekîl-i merkûmun ve âdemlerinin bindikleri bargir ve katırları ulak vesâirleri taraflarından alınmayup mürûr ve ubûrlarına hilâf-ı mu‘tâd ve kadîm müdâhale etdirilmemek verilen evâmir-i şerîfede münderic ve mezkûr ve emsâline

emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr olup bu sûretde ber minvâl-i muharrer emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer vekîl-i merkûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından müdâhale ve muhâlefet olunmaması husûsuna ihtimâm ve mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Câ sene 57

h.301

Selanik sancağının umûr-ı zabtiyesine me’mûr vezîrim Ömer Paşa iclâlehuya ve dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından Siroz ve tevâbi‘i muhassılı Edhem dâme mecduhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki sâbık ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime takdîm olunan bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Siroz ve tevâbi‘i metrepolidi Atnaşyos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda İstanbul Rum patrikinin cemâ‘at-i metrepolidan ile keşişhâne mührüyle memhûr arz-ı hâlleri ma‘mûlun bih olup âyinlerine müte‘allik her ne ki arz ve i‘lâm ederler ise müsâ‘ade oluna diyü musarrah olduğuna ve metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Siroz kazâsına tâbi‘ Sarımsaklı karyesinde vâkı‘ Aya Tanyaş kilisasında ayinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün ayinlerince mu‘tâd olduğu üzre tahta çalmalarına bazı kesân taraflarından müdâhale ve muhâlefet olunmakda idüğine binâen men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki vezîr-i müşâr ve muhassıl vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve harekete dikkat ve bu vesîle ile ziyâde şemâtât misillü vaz‘a irâet-i ruhsatdan mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâil-i R sene 57

[S.80][106]

h.302

Bir sûreti

Ricâl-i devlet-i aliyyemden Bursa ve tevâbi‘i muhassılı Kani Bey zîde uluvvuhuya ve asâkir-i hâssa-i şâhâne mirlivalarından Bursa sancağının umûr-ı zabtiyesine me’mûr Mazhar Paşa dâmet me‘âlihiye ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memlekete Rum patrikliğine dâhil Manisa ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Bergama’da kâin Penaiye ve Aya Teodoros kilisalarında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için aslı gibi.

h.303

Hâlâ Vidin ve Niğbolu sancakları müşîri vezîrim Hüseyin Paşa iclâlehuya ve dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından Tırnova muhassılı İsmail dâme mecduhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki sâbık ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime takdîm olunan bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlinde Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Teofitos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolid ve papas tâifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylediklerinde mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve ziyâde şemâtât eylememek şartıyla icrâ-yı âyînlerine valiler ve müşirler vesâir me’mûrîn-i devlet-i aliyyem taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazâsına tâbi‘ Firamoli karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşruh üzre amel

[106] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00041

olunmak fermânım olmağın imdi siz ki müşîr-i müşâr ve muhassıl vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve harekete dikkat ve mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâil-i R sene 5

h.304

Bir sûreti

Yine müşîr-i müşâr ve mûmâ ileyhime metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazâsına tâbi‘ Gabrova karyesinde Nedveci kulübelerinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamak için aslı gibi

h.305

Bir sûreti

Yine müşîr-i müşâr ve mûmâ ileyhime metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazâsına tâbi‘ Kolofça nâm mahalde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamak için kezalik

h.306

Bir sûreti

Yine müşîr-i müşâr ve mûmâ ileyhime metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazâsına tâbi‘ Gabrova karyesinde Kaviceliste kulübelerinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamak içün kezalik

h.307

Bir sûreti

Yine müşîr-i müşâr ve mûmâ ileyhime metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazâsına tâbi‘ Yekis karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamak için kezalik

h.308

Bir sûreti

Yine müşîr-i müşâr ve mûmâ ileyhime metrepolid-i merkûmun metrepolidliği

dâhilinde Tırnova kazâsına tâbi‘ Gabrova karyesinde Kosta Nekofci mahallesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamak için kezalik

h.309

Bir sûreti

Yine müşîr-i müşâr ve mûmâ ileyhime metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Hranova kazâsına tâbi‘ Orta mahallesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamak için kezalik

h.310

Bir sûreti

Yine müşîr-i müşâr ve mûmâ ileyhime ve dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından Niğbolu ve tevâbi‘i muhassılı Süleyman dâme mecduhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memlekete Tırnova metrepolidi merkûmun metrepolidliği dâhilinde Selvi kazâsına tâbi‘ Neoveselo nâm karyede mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamak için kezalik

h.311

Bir sûreti

Yine müşîr-i müşâr ve mûmâ ileyhime metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Selvi kazâsına tâbi‘ Batoseov nâm karyede mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamak için kezalik

h.312

Bir sûreti

Yine müşîr-i müşâr ve mûmâ ileyhime metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Selvi kazâsına tâbi‘ Tebelca nâm karyede mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamak için kezalik

h.313

Bir sûreti

Yine müşîr-i müşâr ve mûmâ ileyhime metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Selvi kazâsına tâbi‘ Fradisna nâm karyede mütemekkin bir nefer papasa

mugâyir-i şurût te‘addî olunmamak için kezalik

[S.81][107]

h.314

Bir sûreti

Selanik sancağının umûr-ı zabtiyesine me’mûr Vezîr Ömer Paşa iclâlehuya ve dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından Siroz ve tevâbi‘i muhassılı Edhem dâme mecduhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memlekete Siroz ve tevâbi‘i metrepolidi Atnasyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Karacaköy çiftliğinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamak için kezalik

h.315

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Yanya müşîri vezîrim Osman Nuri Paşa iclâlehuya ve Yanya nâibine Yanya ve tevâbi‘i metrepolidi Yavakim nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Yanya’da yehud mezarlığı ta‘bîr olunur mahalde vâkı‘ hastahânede mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamak için kezalik

h.316

Ricâl-i devlet-i aliyyemden Bursa ve tevâbi‘i muhassılı Kani Bey zîde uluvvuhuya ve asâkir-i hâssa-i şâhânem mirlivâlarından Bursa sancağının umûr-ı zabtiyesine me’mûr Mazhar Paşa dâmet me‘âlihiyeye ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

Rum patrikliğine dâhil Bursa ve tevâbi‘i metrepolidi Hrisantos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda zimmî tâifesinin bazıları hâl-i huyûtunda patrike ve metrepolide ve piskoposa ve kilisalarına bir mikdar şey vasiyyet edip ba‘dehu fevt olduklarında vârislerinden şer‘le alıverilmesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Mudanya’da o makûle hâliklerin vârisleri taraflarından mugâyir-i şurût harekete ibtidâr olunduğu beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i aliyyemde mukîm cemâ‘at-i

[107] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00042

metrepolidanı taraflarından südde-i sa‘âdetime takdîm olunan bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlinde istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurût ve emsâli üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber mûceb-i şurût amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i R sene 57

h.317

Mülhakâtıyla Ankara müşîri vezîrim İsmail Paşa iclâlehuya ve ricâl-i devlet-i aliyyemden Viranşehir ve tevâbi‘i muhassılı İbrahim Nabi dâme mecduhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i aliyyemde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Kadıköy ve tevâbi‘i metrepolidi Beroteos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerîf me’mûrîn-i saltanat-ı seniyyem taraflarından buyruldu ile mücerred kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî etdirilmemesi husûsu yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic olduğuna ve metrepolidliği dâhilinde Benderkili’de kâin Aya Yorgi kilisasın teftîş ederiz diyü bazı kesân taraflarından müdâhale olunmakda idüğine binâen men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olmağla şurûtı vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki müşîr-i müşâr ve muhassıl vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber mûceb-i şurût amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i R sene 57

h.318

Asâkir-i muntazama-i şâhânem kâimmakâmlarından Filibe ve tevâbi‘i kazâların

umûr-ı zabtiyesine me'mûr İbrahim Bey ve mu'teberân-ı hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan Filibe ve tevâbi'i muhassılı Mehmed dâme mecduhumâya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Asitâne-i aliyyemde mukîm cemâ'at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa'âdetime takdîm olunan bir kıt'a memhûr arz-ı hâlinde Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi'i metrepolidi Teofitos nâm rahibin yedine i'tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolid ve papas tâifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylediklerinde mücerred ta'cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref'-i savt ve ziyâde şemâtât eylememek şartıyla icrâ-yı âyînlerine valiler ve müşirler vesâir me'mûrîn-i devlet-i aliyyem taraflarından hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te'addî etdirilmemesi husûsu musarrah olduğuna ve metrepolidliği dâhilinde Çirpan kazâsına tâbi' Kopoviçi karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te'addî olunmakda idüğine binâen men'i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â olunup kuyûda mürâca'at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i'tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşruh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve harekete mübâderet ve mugâyir-i şurût vaz'ı tecvîzden mübâ'adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i R sene 57

[S.82][108]

h.319

Mülhakâtıyla Yanya müşîri vezîrim Osman Nuri Paşa iclâlehuya ve Yanya nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Asitâne-i aliyyemde mukîm cemâ'at-i metrepolidanın südde-i sa'âdetime takdîm eyledikleri bir kıt'a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Yanya ve tevâbi'i metrepolidi Yavakim nâm

[108] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00042

râhibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda İstanbul ve tevâbi‘i Rum patrikinin cemâ‘at-i metrepolidan ile keşişhâne mührüyle memhûr arz-ı hâlleri ma‘mûlun bih olup ayinlerine müte‘allik her ne ki arz ve i‘lâm ederler ise müsâ‘ade oluna diyü musarrah olduğuna ve metrepolidliği dâhilinde nefs-i Yanya’da vâkı‘ kilisalarda ayinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün ayinlerince mu‘tâd olduğu üzre tahta çalmalarına bazı kesân taraflarından müdâhale ve mümâna‘at olunmakda idüğine mebnî men‘i bâbında emr-i şerifim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerifim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki müşîr-i müşâr ve nâib mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve harekete dikkat ve bu vesîle ile ziyâde şemâtât misillü vaz‘a irâet-i ruhsatdan mücânebet olunmak bâbında

Fî evâhir-i R sene 57

h.320

Bir sûreti

Zikri âtî kazâların umûr-ı zabtiye ve mâliye me’mûrları dâme mecduhuma ve nâib ve müftîler zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma Edirne ve tevâbi‘i metrepolidi Yarasimos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Kırkkilisa kasabasında kâin Penaiye Kemiş ta‘bîr olunur ve nefs-i Baba-yı atîk derûnunda kezalik Penaiye Kemiş ta‘bîr olunur kilisalar ile nefs-i Bergos’da kâin Aya Dimitri kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak içün aslı gibi.

h.321

Bir sûreti

Asâkir-i muntazama-i şâhâne binbaşılarından Marmara ve İmralı ve Paşalimanı cezîreleri umûr-ı zabtiyesi me’mûrı Mustafa ve hassa devlet-i aliyyeden zikr olunan cezîreler muhassılı İsmail Bey zîde mecduhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i cezîre zîde kadruhuma

Marmara ve Paşalimanı ve tevâbi‘i metrepolidi Visaryon nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Marmara cezîresinde kâin kilisalarda tahta

çalmalarına mümâna‘at olunmamak için kezalik.

h.322

Asâkir-i muntazama-i şâhânem kâimmakâmlarından Filibe muhassıllığının umûr-ı zabtiyesine me’mûr Abdülkadir Bey ve mu‘teberân-ı hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan Filibe ve tevâbi‘i muhassılı Mehmed dâme mecduhumâya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

Rum patrikliğine dâhil Filibe kasaba ve kurâsında mütemekkin Rum milletinden bazıları er ve gerek avrat mehâkime ve eimme-i mahallâta varup zevc ve avratları var iken âyînlerine muhâlif zevc-i âhar ve zevce-i diğer almak dâ‘iyyesiyle kendü ifâde ve takrîrleri üzre nikâh ve tatlîk olundukları ve bu cihetle evlâdları sefîl ve sergerdân kaldıkları beyânıyla fîmâba‘d zikr olunan mahallerde mütemekkin Rum milletinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta metrepolidleri olan Nikiforos nâm rahib yahud vekîlinden gayrı kimesne müdâhale eylememek ve bu dâ‘iye ile mehâkime ve eimme-i mahallâta vardıklarında iltifât olunmayıp red ile cevâb verilmek üzre emsâli vechile emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime takdîm olunan bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlde istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda Rum tâifesinin âyînleri üzre nikâhları maddesine patrik ve tarafından ta‘yîn eylediği vekîllerinden gayrı kimesne karışmaması ve bu makûle patrik ve metrepolid ve vekîllerinin ma‘rifet ve izni yoğiken zîr-i idarelerinde olan papaslar âyînleri üzre nikâh câiz olmayana akd eylememesi ve zimmî tâifesine avrat boşamak ve avrat üzerine avrat almak ve zevceleri vefâtından sonra ancak üç defaya dek te’ehhül edip ândan ziyâde teehhül eylemek âyînlerine mugâyir olduğundan o makûlelere ruhsat verilmeyip te’dîb ve gûşmâl olunması husûsları bâlâsı hatt-ı hümâyûn-ı şâhânemle müveşşah patrik-i mûmâ ileyh yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve harekete mübâderet ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve dikkat olunmak bâbında.

Fî evâil-i C sene 57

h.323

Asâkir-i muntazama-i şâhânem kâimmakâmlarından Filibe muhassıllığının umûr-ı zabtiyesine me'mûr Abdülkadir Bey ve mu'teberân-ı hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan Filibe ve tevâbi'i muhassılı Mehmed dâme mecduhumâya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Asitâne-i sa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa'âdetime takdîm olunan bir kıt'a memhûr arz-ı hâlinde metrepolid ve vekîlleri ve âdemlerinin şer'-i şerîfe müte'allik her ne gûne da'vâları zuhûr eder ise bir yerde istimâ' olunmayup huzûr-ı şeyhü'l-islâmîde görülmek üzre havâle olunması husûsu patrik-i mûmâ ileyh yedine i'tâ olunan berât-ı âlîşânımda musarrah olduğu beyânıyla zîr-i nezâretinde olan manastırlardan Filibe kazâsına tâbi' Divimyos nahiyesinde vâkı' Backuva nâm manastırın gamnos ve rahiblerinin da'vâları zuhûrunda ber mûceb-i şurût Dersa'âdetime havâlesi bâbında emr-i şerîfim sudûru istid'â olunup kuyûda mürâca'at olundukda şurût-ı muharrere

[S.83][109]

Bâlâsı hatt-ı hümâyûn-ı şâhânemle müveşşah patrik-i mûmâ ileyh yedine i'tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber mûceb-i şurût amel ve hareket olunmak bâbında.

Fî evâil-i C sene 57

h.324

Hâlâ Şam-ı şerîf valisi vezîrim el-Hâcc Mehmed Necib Paşa iclâlehuya ve e'azım-ı ricâl-i devlet-i aliyyemden Şam-ı şerif defterdârı Sadullah Enveri dâme uluvvuhuya ve Şam şerîf mollasına hüküm

Tur-i Sina'da olan ruhban fukarâsının bir yerden medâr-ı maaşları olmayup memâlik-i mahrûsemde rızâlarıyla verenlerden tasadduk cem'iyle bazı mahallerde olan vakfları hâsılâtından idâre ve te'ayyüş edegeldiklerine ve Tur-i Sina'da kâin

[109] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00043

manastırlarına ve kilisalarına ve bağçelerine ve leb-i deryada vâkı‘ ve semt-i Katrine’de kâin ibâdetlerine ve vakflarına kimesne mâni‘ ve müzâhim olmayup ve İskenderiye ve Reşid vesâir iskelelerde bâc ve harâc vesâir nesne talep ve teklîfiyle rencîde olunmaması husûsu cenâb-ı Resûl-i Ekrem aleyhi’s-selâm ve hulefâ-yı izâm ve cânib-i celîlü’l-menâkıblarından ve selâtîn-i mâzıye taraf-ı eşreflerinden verilen ahidnâme-i şerif mûceblerince yedlerine verilen berât-ı âlîşânımda münderic olduğuna ve Tur-i Sina vakfı mülhakâtından Şam-ı şerîf’de vâkı‘ kilisalarının bir aded matuhı ve Şam-ı şerîf ve etrafında olan çend kıt‘a bağçeleri ve eşcârının kalîlü’n-nemâ hâsılâtından mugâyir-i ahidnâme-i şerîf rüsûmât mütâlebesiyle te‘addî olunmakda idüğine mebnî men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrı serpiskopos-ı Tur-i Sina ve cema‘at-i keşîşân-ı manastır-ı Cebel-i Musa taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere yedlerine verilen berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki vali-i defterdar-ı müşârun ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber mûceb-i ahidnâme-i şerîfe amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine ve bu vesîle ile a‘şâr-ı şer‘iyyelerinin te’diyesine mümâna‘at etdirilmemesine mübâderet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i C sene 57

h.325

Bir sûreti

E‘azım-ı ricâl-i devlet-i aliyyeden mülhakâtıyla Sayda defterdârı el-Hâcc İbrahim Edhem Bey dâme uluvvuhuya ve ferîkân-ı kirâmımdan Trablusşam valisi Yusuf Paşa dâmet me‘âlihiyeye ve Trablusşam nâibine Tur-i Sina vakfı mülhakâtından Trablusşam’da vâkı‘ kilisalarının kalîlü’n-nemâ bir aded matuh ve çend kıt‘a bağ ve zeytün ve dud eşcârından rüsûmât mütâlebe olunmamasıyçün aslı gibi.

h.326

Bir sûreti

Rütbe-i sâniye-i saltanat-ı seniyye nişânını hâmil rikâb-ı hümâyûn-ı şâhâne kapucıbaşılarından Midillü muhassılı İsmail Rahmi Bey zîde uluvvuhu ve asâkir-i

muntazama-i şâhâne binbaşılarından cezîre-i mezbûre umûr-ı zabtiyesi me'mûrı Hüseyin zîde mecduhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma Tur-i Sina vakfı mülhakâtından Midillü kazâsına muzâfe Aylo nâhiyesinde vâkı' kilisalarının kalîlü'n-nemâ matuh ve bir takım zeytün eşcârından rüsûmât mütâlebe olunmaması zımnında kezalik.

h.327

Bir sûreti

Hâlâ Yanya ve Avlonya sancakları müşîri vezîrim Osman Nuri Paşa iclâlehuya ve ferîkân-ı kirâmdan elviye-i merkûmenin umûr-ı mâliyesine me'mûr Ali Paşa dâmet me'âlihiyeye ve Yanya nâibine Tur-i Sina vakfı mülhakâtından Yanya kazâsına tâbi' Parga derûnunda vâkı' kilisalarının kalîlü'n-nemâ matuh ve bir takım emlâk ve zeytün eşcârı vesâir eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmire vesâir hâsılâtından rüsûmât mütâlebe olunmamak için kezalik.

h.328

Ferîkân-ı kirâmımdan Bozok muhassıllığının umûr-ı zabtiyesi me'mûrı Osman Paşa dâme me'âlihiye ve hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan Bozok muhassılı Haşim Bey zîde mecduhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

Rum patrikliğine dâhil Kayseriye ve tevâbi'i metrepolidi Peasyos nâm rahibin yedine i'tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda İstanbul Rum patrikinin cemâ'at-i metrepolidan ile keşişhâne mührüyle memhûr arz-ı hâlleri ma'mûlun bih olup âyinlerine müte'allik her ne ki arz ve i'lâm ederler ise müsâ'ade oluna diyü musarrah olduğuna ve metrepolidliği dâhilinde nefs-i Kayseriye kasaba ve kurâsında ve Arabsun'da kâin kilisalarda ayinleri icrâ olunacağı vakitde re'âyânın kilisaya gelmeleriyçün ayinlerince mu'tâd olduğu üzre tahta çalmalarına bazı kesân taraflarından müdâhale ve mümâna'at olunmakda idüğine binâen men'i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Asitâne-i sa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa'âdetime takdîm olunan memhûr arz-ı hâlde istid'â olunup kuyûda lede'l-mürâca'a şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i'tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh

üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki ferîk-i müşâr ve muhassıl vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve harekete dikkat ve bu vesîle ile ziyâde şemâtât misillü vaz‘a irâet-i ruhsatdan mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Câ sene 57

[S.84][110]

h.329

Bir sûreti

Asâkir-i muntazama-i şâhâne kâimmakâmlarından Niğde muhassıllığının umûr-ı zabtiyesine me’mûr Ahmed Bey ve mu‘teberân-ı hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan Niğde muhassılı Eşref dâme mecduhumâya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memlekete metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Nevşehir’de kâin kilisalarda tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için aslı gibi.

h.330

Bir sûreti

Yine mûmâ ileyhime metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Aksaray kazâsında kâin kilisalarda tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için aslı gibi.

h.331

Rikâb-ı hümâyûn-ı şâhânem kapucıbaşılarından Vize ve tevâbi‘i muhassılı Hilmi dâme mecduhuya ve asâkir-i muntazama-i şâhânem binbaşılarından umûr-ı zabtiye me’mûrı Mehmed zîde mecduhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

Rum patrikliğine dâhil Edirne ve tevâbi‘i metrepolidi Yarasimos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtı metrepolid ve papas tâifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve ziyâde şemâtât eylememek

[110] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00043

şartıyla icrâ-yı ayinlerine valiler ve müşirler vesâir me'mûrîn-i devlet-i aliyyem taraflarından hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te'addî etdirilmemesi husûsu musarrah olduğuna ve metrepolidliği dâhilinde vâkı' Kırkkilisa kazâsında mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te'addî olunmakda idüğine mebnî men'i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Dersa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa'âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid'â olunup kuyûda mürâca'at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûm yedine i'tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve harekete mübâderet ve mugâyir-i şürût vaz'ı tecvîzden mübâ'adet olunmak bâbında.

Fî evâil-i C sene 57

h.332

Bir sûreti

Hâlâ Şam-ı şerîf valisi vezîrim el-Hâcc Mehmed Necib Paşa ve Haleb valisi Mehmed Esad Paşa ve Sayda valisi Selim Paşa iclâlehuma ve Şam-ı şerîf ve Sayda ve Haleb defterdârları dâme uluvvuhuma ve ferîkân-ı kirâmımdan Trablusşam eyaletinin umûr-ı zabtiyesine me'mûr Yusuf Paşa dâmet me'âlihiyeye ve Şam-ı şerîf ve Haleb mollalarına ve Beyrut ve Trablusşam ve Antakya ve Saidiye nâiblerine Antakya ve tevâbi'i patriki iftihâr-ı a'yânü'l-milleti'l-mesihiyye Mesuryos rahib zîdet ratebetuhunun patrikliği dâhilinde Şam-ı şerîf ve Haleb ve Antakya ve Trablusşam ve Beyrut ve Saidiye'de mütemekkin metrepolid ve papas tâifelerine te'addî olunmak için aslına tatbîkan.

h.333

Ferîkân-ı kirâmımdan Tırhala muhassıllığının umûr-ı zabtiyesine me'mûr Namık Paşa dâmet me'âlihiyeye ve mütehayyizân-ı hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan Tırhala ve tevâbi'i muhassılı Abdüllatif zîde mecduhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

Rumili patrikliğine dâhil Galos ve Argalaşti ve tevâbi'i metrepolidi Militos nâm

rahibin kimesneye deyn ve kefâleti yoğiken selefinin deyni için dâyinleri tarafından metrepolid-i lâhık-ı merkûm hilâf-ı şer‘-i şerîf te‘addî ve rencîde olunmakda olduğu beyânıyla müdâhale-i vâkı‘anın men‘ u def‘iyle eğer ol makûle da‘vâya tasaddî eder olur ise ber mûceb-i şurût Dersa‘âdetime havâle olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime takdîm olunan memhûr arz-ı hâlde istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda metrepolid ve vekîlleri ve âdemlerinin şer‘-i şerîfe müte‘allik her ne gûne da‘vâları zuhûr eder ise bir yerde istimâ‘ olunmayıp huzûr-ı şeyhü’l-islâmîde görülmek üzre havâle olunması husûsu metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki ferîk-i müşâr ve muhassıl vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve harekete dikkat ve mugâyiri vukû‘a gelmemesine mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâil-i C sene 57

[S.85][111]

h.334

Dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından Siroz ve tevâbi‘i muhassılı Mehmed Bey ve asâkir-i muntazama-i şâhânem alay eminlerinden umûr-ı zabtiye me’mûrı Osman Bey dâme mecduhumâya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis zîde kadruhuma hüküm

Rum patrikliğine dâhil Drama ve tevâbi‘i metrepolidliği dâhilinde Zihne kazâsına tâbi‘ Rahova karyesinde vâkı‘ Aya Tanaş kilisasında ayinlerin icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmak öteden berü mu‘tâd iken bazı kesân taraflarından mümâna‘at olunduğu İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından mukaddemâ bâ arz-ı hâl lede’l-inhâ ve’l-istid‘â kilisa-yı mezkûrda kadîmî vechile tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak üzre iki yüz elli beş senesi evâhir-i Muharreminde bir kıt‘a emr-i şerîf verilmiş ise de bu esnâda kemâfi’s-sâbık müdâhale ve mümâna‘at olunduğu beyânıyla te’kîdi hâvî emr-i şerîfim sudûrı karye-i merkûme re‘âyâsı

[111] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00044

taraflarından bâ arz-ı hâl niyâz ve istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda ber minvâl-i muharrer tarih-i merkûmda emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olup bu sûretde te’kîdi hâvî emr-i şerîfim i‘tâsı re’ye menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın te’kîdi hâvî işbu emr-i şerîfim i‘tâ olunmuşdur imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mûcebince amel ve harekete mübâderet ve bu vesîle ile ziyâde şemâtât misillü vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine dikkat eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Câ sene 57

h.335

Zikri âtî kazaların umûr-ı zabtiye ve mâliye me’mûrları dâme mecduhuma ve nâib ve müftîler zîde ilmuhuma ve a‘zâ-yı mecâlis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

Kudüs-i şerîf ve tevâbi‘i Rum patriki kıdvetü muhtârü’l-milleti’l-Mesihiyye Atnasyos rahib zîdet ratebetuhunun südde-i sa‘âdetime takdîm eylediği bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlinde Kudüs-i şerîf ruhban fukarâsının bir yerden medâr-ı maaşları olmayup memâlik-i mahrûsemde mütemekkin Rum tâifesinin rızâlarıyla verenlerinden tasadduk cem‘ine münhasır olduğundan bu defa Bursa ve Mudanya ve İznikmid ve Gemlik ve Mihaliç ve havalisine Levanikyos nâm rahib vekîl nasb ve ta‘yîn olunduğu beyânıyla vekîl-i merkûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından dahl ü ta‘arruz olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeğle kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı dîvân-ı hümâyûnumdan suâl olundukda fevt olan rahiblerin mu‘tâd ve kadîm üzre kendüye aid metrûkâtların patrik-i mûmâ ileyh veyahud vekîlleri ahz u kabz eyledikde beytü’l-mâl ve kassâm âdemleri müdâhale ve taraf-ı âhardan hiç ferd ta‘arruz etmeyüp ve zikr olunan rahibler kendü ayinleri üzre kilisaları fukarâsına ve patrike her ne vasiyyet ederler ise makbûl olarak Rum şahidleriyle şer‘le istimâ‘ olunup ve memâlik-i mahrûsemde olan Rum rahiblerinin ve keşiş ve papas vesâir Rum tâifesinin Kudüs-i şerîf için nüzûrât ve tasaddukât ve vasiyyet eyledikleri nükûd vesâir eşyâlarını patrik ahz u kabz ve kezalik Rum şahidleriyle şer‘le istimâ‘ olunması ve patrik-i mûmâ ileyh tarafından tasadduk cem‘iyçün gönderdiği âdemleri gezdikleri yerlerde zâbitân vesâire taraflarından buraya niçin geldiniz ve ne çok meks edersiz diyü müdâhale ve muhâlefet etdirilmeyüp ve mürûr ve ubûr eyledikleri yerlerde bazı mahûf ve

muhâtara olan mahallerden ahsen vechile geçüp kendü nefslerin eşkiyâdan tahlîs için tebdîl-i câme ve kisve eylediklerinde ve âlât-ı harb getirdiklerinde hilâf-ı mu‘tâd ve kadîm zâbitân taraflarından müdâhale olunmaması patrik-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda ve o makûle fevt olanların vasiyyetlerini vekîl-i merkûm Kudüs-i şerîf fukarâsiyçün zabt eylemek murâd eyledikde vârisleri bizim mûrisimizin vasiyyet ve vakfını tutmazız mîrâsa idhâl ederiz diyü te‘addî etdirilmeyüp ve Kudüs-i şerîf için vakf olan bağ ve bağçe ve buyût ve dekâkîn ve tarla ve zeytün bağçelerine âhardan müdâhale ve yedlerinde kemâha müte‘allik emti‘a ve eşyaları yoğiken gümrük taleb olunmamak ve bazı ruhban tâifesi patrik-i mûmâ ileyhden yedlerinde senedleri yoğiken Kudüs-i şerîf ruhbanındandır diyü re‘âyâyı aldadup mugâyir-i şurût akçe cem‘ edenlerin akçe ve senedleri vekîl-i merkûma alıverilip vekîl-i merkûmun ve âdemlerinin bindikleri bargir ve katırları ulak vesâirleri taraflarından alınmayup mürûr ve ubûrlarına hilâf-ı mu‘tâd ve kadîm müdâhale etdirilmemek verilen evâmir-i şerîfede münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr olup bu sûretde ber minvâl-i muharrer emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer vekîl-i merkûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından müdâhale ve muhâlefet olunmaması husûsuna ihtimâm ve mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Câ sene 57

h.336

Bir sûreti

Zikri âtî kazâların nâib ve müftîleri zîde ilmuhuma ve kazâ müdîrleri ve a‘zâ-yı meclis vesâir iş erleri zîde kadruhuma Galos ve Yenişehr-i Fenar ve Alasonya ve Tırhala ve Kardice kazâları ve havalisine Oksendiyos nâm rahib vekîl ta‘yîn kılındığı beyânıyla aslı gibi.

Fî evâhir-i R sene 58

h.337

Bir sûreti

Zikri âtî kazâların nâib ve müftîleri zîde ilmuhuma ve kazâlar müdîrleri vesâir iş

erleri zîde kadruhuma Kapudağı ve Erdek ve Bandırma kazâları ve havalisine Melhesdik nâm rahibin vekîl tayîn kılındığı beyânıyla aslı gibi.

Fî evâhir-i Z sene 58

h.338

Asâkir-i muntazama-i şâhâne miralaylarından Tırnova muhassıllığının umûr-ı zabtiyesine me'mûr Halil Bey zîde ikbâlehuya ve rikâb-ı hümâyûn-ı şâhânem kapucıbaşılarından Tırnova ve tevâbi'i muhassılı el-Hâcc Şerif dâme mecduhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi'i metrepolidi Yarasimos nâm rahibin yedine i'tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolid

[S.86][112]

ve papas tâifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine ve mücerred ta'cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diyu bahâne ile ref'-i savt ve ziyâde şemâtât eylememek şartıyla icrâ-yı âyînlerine valiler ve müşirler vesâir me'mûrîn-i devlet-i aliyyem taraflarından hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te'addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazâsına tâbi' Lernik nâm karyede mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te'addî olunmakda olduğundan bahisle men'i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Asitâne-i sa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidan taraflarından memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid'â olup kuyûda mürâca'at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i'tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve harekete dikkat ve mugâyir-i şurût vaz'ı tecvîzden mübâ'adet olunmak bâbında.

[112] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00044

Fî evâhir-i C sene 57

h.339

Bir sûreti

Yine mûmâ ileyhime metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazâsına tâbi‘ Dalyane mahallesi karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamasiyçün aslı gibi.

h.340

Bir sûreti

Yine mûmâ ileyhime metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazâsında Dilofçi karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût müdâhale olunmamasiyçün kezalik.

h.341

Bir sûreti

Hâlâ Edirne eyaleti kâimmakâmı vezîrim el-Hâcc Saib Paşa iclâlehuya ve ricâl-i devlet-i aliyyeden eyalet-i merkûme defterdârı Nuri zîde uluvvuhuya ve Edirne mollasına ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma Edirne ve tevâbi‘i metrepolidi Yarasimos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Edirne kazâsında Manastır nahiyesine tâbi‘ Sahlı karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût müdâhale olunmamasiyçün kezalik.

Fî evâsıt-ı R sene 57

h.342

Bir sûreti

Selanik eyaletinin umûr-ı zabtiyesine me’mûr vezîrim Ömer Paşa iclâlehuya ve Istabl-ı âmire müdîrliği payesini hâiz dergâh-ı mu‘allâ kapucıbaşılarından Selanik ve tevâbi‘i muhassılı Yusuf Bey zîde uluvvuhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı mecâlis-i memleket-zîde kadruhuma

Selanik ve tevâbi‘i metrepolidi Beronimos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde

kâin Selanik kazâsına tâbi‘ Vardar nahiyesinde Karban karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût müdâhale olunmamasiyçün kezalik.

Fî evâsıt-ı R sene 57

h.343

Bir sûreti

Silistre eyaleti müşîri vezîrim Mehmed Said Paşa iclâlehuya ve ferîkân-ı kirâmımdan eyalet-i merkûmenin umûr-ı mâliyesine me’mûr Hafız Ahmed Paşa dâmet me‘âlihiyeye ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma Edirne ve tevâbi‘i metrepolidi Yarasimos nâm râhibin metrepolidliği dâhilinde kâin Rusçuk kazâsında Nevay nâhiyesine tâbi‘ Rum Akpınarı nâm karyede mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmamasiyçün kezalik

Fî evâsıt-ı Ş sene 57

h.344

Bir sûreti

Yine müşâr ve mûmâ ileyhime Edirne ve tevâbi‘i metrepolidi Yarasimos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Rusçuk kazâsında Nevay nâhiyesine tâbi‘ Karaca nâm karyede mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmamasiyçün kezalik

h.345

Bir sûreti

Tırnova zabtiye me’mûrı mûmâ ileyhime vesâire Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Tırnova kazâsında Lebnice-i zîr karyesinde mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmamasiyçün emsâli fukarâsından sarf-ı nazar olunarak kezalik

h.346

Bir sûreti

Yine mûmâ ileyhime Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos nâm rahibin

metrepolidliği dâhilinde kâin Tırnova kazâsında Kelfad karyesinde mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmamak için kezalik.

h.347

Bir sûreti

Yine Silistre müşîri ve mâliye me'mûrı müşâr ve mûmâ ileyhime Şumnu ve tevâbi'i metrepolidi Yorkiryos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Şumnu kazâsında Köprü karyesinde mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmamak için kezalik

h.348

Bir sûreti

Yine müşâr ve mûmâ ileyhime Şumnu ve tevâbi'i metrepolidi Yorkiryos rahibin metrepolidliği dâhilinde Şumnu kazâsına tâbi' Dragos karyesinde mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmamak için kezalik.

h.349

Bir sûreti

Yine Tırnova zabtiye me'mûrı mûmâ ileyhe ve dergâh-ı âlî kapucıbaşılarından Tırnova ve tevâbi'i muhassılı Salih Bey dâme mecduhuya vesâire Şumnu ve tevâbi'i metrepolidi Yorkiryos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde İslimye kazâsına tâbi' Papas Yorgi nâm karyede mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmamak zımnında kezalik.

[S.87][113]

h.350

Bir sûreti

Armudovası kazâsı nâibine ve kazâ-i mezbûr müdîri vesâir iş erleri zîde kadruhuma Manisa ve tevâbi'i metrepolidi Antimos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Armudovası kazâsına tâbi' Babaköyü nâm karyede mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmamak üzre kezalik.

[113] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00045

Fî evâsıt-ı S sene 58

h.351

Bir sûreti

Kırkkilisa kazâsı nâibine ve kazâ-i mezbûr müdîri vesâir iş erleri zîde kadruhuma Edirne ve tevâbi‘i metrepolidi Yarasimos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Kırkkilise kasabasında Karakaş mahallesinde mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmamak için kezalik

h.352

Bir sûreti

Drama kazâsı nâibine ve kazâ-i mezbûr müdîri vesâir iş erlerine Drama ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Drama kazâsında kâin Torhori çiftliğinde mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmaması zımnında kezalik.

Fî evâsıt-ı Râ sene 58

h.353

Bir sûreti

Baba-yı atîk kazâsı nâibine ve kazâ-i mezbûr müdîri vesâir iş erlerine Edirne ve tevâbi‘i metrepolidi Yarasimos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Baba-yı atîk kazâsına tâbi‘ Natırlı karyesinde mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmamak için kezalik.

h.354

Bir sûreti

Çatalca nâibine ve müdîr vesâir iş erlerine Tekfurdağı ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Çatalca nahiyesinde Alyasan karyesinde mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmamak için kezalik.

Fî evâsıt-ı Câ sene 58

h.355

Bir sûreti

Kayacık kazâsı nâibine ve kazâ-i mezbûr müdîri vesâir iş erlerine Alaşehir ve tevâbi‘i metrepolidi Danil nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Kayacık kazâsında mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmamak için kezalik

Fî evâil-i B sene 58

h.356

Bir sûreti

Dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından Tırnova kâimmakâmı İsmail Adil dâme mecduhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı mecâlis zîde kadruhuma Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos rahibin metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazâsında Senofca karyesinde mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmamak için kezalik

Fî evâsıt-ı N sene 58

h.357

Bir sûreti

Yine mûmâ ileyhime metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazâsında Bulanca karyesinde mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmamak için kezalik.

h.358

Bir sûreti

Yine mûmâ ileyhime metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazâsında Lernice karyesinde mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmamak için kezalik.

h.359

Bir sûreti

Ziştovi kazâsı nâibine ve kazâ-i mezbûr müdîri vesâir iş erlerine metrepolid-i

merkûmun metrepolidliği dâhilinde Ziştovi kazâsında Seliva karyesinde mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmamak üzre kezalik.

h.360

Bir sûreti

Çirpan kazâsı nâibine ve kazâ-i mezbûr müdîri vesâir iş erlerine metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Çirpan kazâsında Çuhla karyesinde mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmamak üzre kezalik.

h.361

Bir sûreti

Havâss-ı Mahmud Paşa kazâsı nâibine ve kazâ-i mezbûr müdîri vesair iş erlerine Edirne ve tevâbi‘i metrepolidi Yarasimos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Havass-ı Mahmud Paşa kazâsında Osmanlı karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamak için… Kezalik

Evâhir-i N sene 58

h.362

Balçık kazâsı nâibine ve kazâ-i mezbûr müdîri vesâir iş erlerine Varna ve tevâbi‘i metrepolidi Yosef nâm râhibin metrepolidliği dâhilinde Balçık kazâsında Samla karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamak zımnında kezalik.

Evâil-i L sene 58

h.363

Bir sûreti

Edirne nâibi ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclise Dimetoka ve tevâbi‘i metrepolidi Disadiyon nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Edirne kazâsında Karakamış karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamak zımnında kezalik.

Evâil-i Zâ sene 58

h.364

Elviye-i selase müşîri vezîrim Osman Nuri Paşa iclâlehu ve Yanya nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Yanya ve tevâbi‘i metrepolidi Yavakim nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolidliği dâhilinde kâin kilisa ve manastırlarına vekil olup düşen mahsûlâtın ekl ü bel‘ edenlerin muhâsebelerin gördükde ve azl ü nasb eyledikde âhardan muhâlefet olunmaması husûsu musarrah iken Yanya kazâsında Vecife çiftliği civarında kâin Ahyos Alpatlos manastırına metrepolid-i merkûm tarafından ta‘yîn olunan gamnosun umûr ve husûsuna ve manastır-ı merkûmeye çiftlik-i mezbûr re‘âyâsı taraflarından mugâyir-i şurût müdâhale olunmakda idüği beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime

[S.88][114]

Memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki müşîr-i müşâr ve nâib ve mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber mûceb-i şurût amel ve hareketle mersûmların vâkı‘ olan müdâhalelerinin men‘ u def‘ine mübâderet ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş sene 57

h.365

Bir sûreti

Rikâb-ı hümâyûn-ı şâhânem kapucıbaşılarından Vize ve tevâbi‘i muhassılı Mehmed Hilmi dâme mecduhuya ve asâkir-i muntazama-i şâhânem binbaşılarından umûr-ı zabtiye me’mûrı Mehmed zîde mecduhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memlekete Çorlu ve tevâbi‘i metrepolidi Militos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Çorlu kazâsında Karacaköy’de vâkı‘ kilisanın muhâsebesinin rü’yete karye-i merkûme re‘âyâsı tarafından mugâyir-i şurût müdâhale olunmamak için aslı gibi

[114] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00045

Fî evâhir-i Ş sene 57

h.366

Bir sûreti

Yenişehr-i Fenar kazâsı nâibine ve kazâ-yı mezbûr müdîri vesâir iş erlerine Yenişehr-i Fenar ve tevâbi‘i metrepolidi Ananya nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Yenişehr-i Fenar kazâsına muzâfe Tırnova nâhiyesinde vâkı‘ Aya Tanaş manastırı ile kilisasına metrepolid-i merkûm tarafından ta‘yîn olunan vekîlin muhâsebesinin rü’yetine re‘âyâ tarafından mugâyir-i şurût müdâhale olunmamak için

Fî evâhir-i N sene 58

h.367

Debre nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Debre ve tevâbi‘i metrepolidi Militos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda İstanbul Rum patrikinin cemâ‘at-i metrepolidan ile keşişhâne mührüyle memhûr arz-ı hâlleri ma‘mûlun bih olup ayinlerine müte‘allik her ne ki arz ve i‘lâm ederler ise müsâ‘ade oluna diyü musarrah olduğuna ve metrepolidliği dâhilinde Dernir karyesinde vâkı‘ Aya Nikolaos kilisasında ayinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün ayinlerince mu‘tâd olduğu üzre tahta çalmalarına bu esnâda bazı kesân taraflarından müdâhale ve mümâna‘at olunmakda idüğine mebnî men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhur arz-ı hal takdimiyle istid‘a olunup kuyuda mürâca‘at olundukda şurut-ı muharrere metrepolid-i merkumun yedine i‘ta olunan berat-ı alişanımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestur olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki naib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minval-i muharrer amel ve harekete mübâderet ve bu vesîle ile ziyâde şemâtât misillü vaz‘ u halet vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve dikkat olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş sene 57

h.368

Bir sûreti

Asâkir-i muntazama-i şâhâne miralaylarından Tırnova muhassıllığının umûr-ı zabtiyesine me’mûr Halil Bey zîde ikbâlehuya ve dergâh-ı âlî kapucıbaşılarından Tırnova ve tevâbi‘i muhassılı Salih Bey dâme mecduhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Şumnu ve tevâbi‘i metrepolidi Porkiryos rahibin metrepolidliği dâhilinde Osmanpazarı kazâsında Çanak karyesinde vâkı‘ kilisada ber minvâl-i muharrer tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için

Fî evâil-i Zâ sene 57

h.369

Bir sûreti

Nevşehir nâibine ve Nevşehir kazâsı zabtiye ve mâliye me’mûrları vekîlleri zîde kadruhumaya hüküm

Rum patrikliğine dâhil Kayseriye ve tevâbi‘i metrepolidi Baesyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Nevşehir kazâsına tâbi‘ nefs-i Ürgüp kasabasında Teknecik mahallesinde vâkı‘ Alyos Vasilyos kilisasıyla Aşağı mahallede kâin Alyos Yorgiyos kilisasında ber minvâl-i muharrer tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için

Fî evâil-i M sene 58

h.370

Bir sûreti

Kayseriye kazâsı nâib ve müftisi zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis zîde kadruhuma hüküm

Kayseriye ve tevâbi‘i metrepolidi Baesyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Kayseriye kazâsına tâbi‘ İstefan karyesinde vâkı‘ Penaiye kilisası havlisinde tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için aslı gibi.

Fî evâsıt-ı S sene 58

[S.89][115]

h.371

Bir sûreti

Osmanpazarı kazâsı nâibine ve kazâ-i mezbûr müdîri vesâir iş erlerine hüküm

Şumnu ve tevâbi‘i metrepolidi Yorkiryos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Osmanpazarı kasabasında kâin kilisa havlisinde tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için

Fî evâsıt-ı Râ sene 58

h.372

Bir sûreti

Cuma-i atîk kazâsı nâibine ve kazâ-i mezbûr müdîri vesâir iş erlerine hüküm

Şumnu ve tevâbi‘i metrepolidi Yorkiryos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Cuma-i atîk kasabasında kâin kilisa havlisinde tahta çalmalarına mümâna‘at olunmaması zımnında kezalik.

h.373

Bir sûreti

Tekfurdağı kazâsı nâibine ve kazâ-i mezbûr müdîri vesair iş erlerine hüküm

Tekfurdağı ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Tekfurdağı kazasında Panados karyesinde vâkı‘ Penaiye kilisası havlisinde tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için kezalik.

Fî evâsıt-ı Câ sene 58

h.374

Bir sûreti

Yalakabad kazâsı nâibine ve kazâ-i mezbûr müdîri vesâir iş erlerine hüküm

İznikmid ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde

[115] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00046

Yalakabad kazâsında Çınarcık karyesinde vâkı‘ Penaiye Kemiş ta‘bîr olunur kilisa havlisinde tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için kezalik

Fî evâsıt-ı B sene 58

h.375

Bir sûreti

Dergâh-ı mu‘allâ kapucıbaşılarından Niğde kâimmakâmı Halil Bey dâme mecduhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis zîde kadruhuma hüküm

Konya ve tevâbi‘i metrepolidi Yavakim nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Niğde kazâsında Kayabaşı karyesinde vâkı‘ İsorya kilisası havlisi tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak zımnında

Fî evâhir-i Ş sene 58

h.376

Bir sûreti

Katrin nâm mahallin tâbi‘ olduğu kazânın nâibine ve kazâ-i mezbûr müdîri vesâir iş erleri zîde kadruhuma Selanik ve tevâbi‘i metrepolidi Berotimos rahibin metrepolidliği dâhilinde Katrin nâm mahalde vâkı‘ Aya Katrina kilisası havlisinde ber minvâl-i muharrer tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için kezalik.

Fî evâil-i Râ sene 58

h.377

Mülhakâtıyla Aydın eyaleti müşîri vezîrim Mehmed Said Paşa iclâlehuya ve mütehayyizân-ı ricâl-i aliyyemden eyalet-i merkûme defterdârı Salih Bey dâme uluvvuhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis zîde kadruhuma hüküm

Rum patrikliğine dâhil Kuşadası ve Manisa ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Güzelhisar-ı Aydın ve Milas ve Muğla ve Tirkeş-i hâss kazâlarında mütemekkin Rum taifesinin ayinlerin icrâ ve umûr ve husûslarının rü’yetine ve senevî üzerlerine edâsı lâzım gelen emvâl-i mîriye ve rüsûmât-ı mu‘tâde-i sâirelerinin cem‘ ve tahsîline dikkat ve i‘tinâ eylemek üzre

mukaddemce metrepolid-i merkûm tarafından vekîl ta‘yîn olunmuş olan piskopos Yuvanikyos nâm rahibin bu esnâda vefâtı cihetiyle yerine âharın ta‘yîni lâzım gelerek Çeşme ve tevâbi‘i piskopos-ı sâbık işbu dârende-i fermân-ı hümâyûnum Antimos nâm rahib zikr olunan Güzelhisar-ı Aydın ve Milas ve Muğla ve Tirkeş-i hâss kazâlarına vekîl ta‘yîn kılınmış olduğu beyânıyla merkûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından müdâhale ve mümâna‘at olunmamak bâbında metrepolidlik berâtı şurûtı derciyle yedine bir kıt‘a emr-i şerîfm i‘tâsı husûsu İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle ifâde olunup kuyûda mürâca‘at olundukda (boş) dahl ü ta‘arruz kılmayalar diyü metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlişânımda münderic idüği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki ferîk-i müşâr vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer piskopos-ı merkûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından bî-vech müdâhale ve mümâna‘at olunmamak bâbında.

Fî evâil-i L sene 57

[S.90][116]

h.378

Bir sûreti

Asâkir-i muntazama-i şâhâne mirlivalarından Sığla muhassıllığının umûr-ı zabtiyesine me’mûr Osman Paşa dâmet me‘âlihiye ve hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûndan Sığla ve tevâbi‘i muhassılı el-Hâcc Abdülvehhab zîde mecduhuya ve nâib ve müfti ve a‘zâ-yı meclis zîde kadruhuma Çeşme ve tevâbi‘i mahallere vekîl ta‘yîn olunmuş olan Antimos nâm rahibin bu defa Güzelhisar-ı Aydın ve tevâbi‘i mahaller vekâletine nakli cihetle yerine Sarafim nâm rahib ta‘yîn olunduğu beyânıyla aslı gibi.

h.379

Bir sûreti

Ferîkân-ı kirâmımdan Tırhala kâimmakâmı Namık Paşa dâmet me‘alihiye ve nâib

[116] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00046

ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis zîde kadruhuma Rum patrikliğine dâhil Yenişehr-i Fenar ve tevâbi‘i metrepolidi Ananya nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Tırhala kazâsına ber minvâl-i muharrer vekîl ta‘yîn kılınmış olan Piskopos Krilos rahibin bu esnâda vefâtı cihetiyle yerine Yosef nâm rahib vekîl ta‘yîn kılınmış olduğu beyânıyla aslı gibi.

Fî evâsıt-ı Câ sene 58

h.380

Bir sûreti

Rusçuk ve Çirpan kazâları nâibleri zîde ilmuhumâya ve zikr olunan kazâlar müdîrleri vesâir iş erleri zîde kadruhuma Rum patrikliğine [dâhil] Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos rahibin metrepolidliği dâhilinde Rusçuk ve Çirpan kazâlarına minval-i muharrer üzre vekil ta‘yîn kılınmış olan (boş) nâm rahibin isti‘fâsı cihetiyle yerine (boş) nâm piskopos vekîl ta‘yîn kılındığı beyânıyla kezalik.

Evâsıt-ı L sene 58

h.381

(Silik)

Bir sûreti

Zikri âtî mahallerin tâbi‘ oldukları kazalar nâibleri zîde ilmuhumâya Rum patrikliğine dâhil Girid cezîresi ve tevâbi‘i metrepolidi olan Kalanikos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Denme ve Ulupotam nâm mahallere ber minvâl-i muharrer Piskopos Kalanikos nâm rahib vekîl ta‘yîn kılındığı beyânıyla

Fî evâsıt-ı L sene 58

h.382

Asâkir-i muntazama-i şâhânem mirlivalarından Saruhan muhassıllığının umûr-ı zabtiyesine me’mûr Mustafa Paşa dâmet me‘âlihiyeye ve Istabl-ı âmirem müdîrliği pâyesini hâiz dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından Saruhan ve tevâbi‘i muhassılı el-Hâcc Eyüp zîde uluvvuhuya ve nâib ve müfti zîde ilmuhumaya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

Rum patrikliğine dâhil Manisa ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos nâm rahibin yedine

i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtun akd-i nikâh ve fesh-i nikâh husûslarında ve münâza‘un fîh olan iki zimmî mâbeynlerin kendü rızâları ve metrepolid ve vekîlleri ma‘rifetiyle ıslâh maddelerinde ve lede’l-iktizâ ayinleri üzre kilisalarında yemin verdikde ve afaros ta‘bîr olunur te’dîb eylediklerinde kuzzât ve nüvvâb müdâhale ve tağrîm eylememesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde kâin mahallerde mugâyir-i şurût müdâhale olunduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime bir kıt‘a memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber mûceb-i şurût amel ve hareket olunarak mugâyiri vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş sene 257

h.383

Bir sûreti

Zikri âtî kazâlar nâibleri zîde ilmuhuma kenisa-i ruhban-ı Latin der-livâ-i Bosna ve Kilis ve Hersek ve tevâbi‘i metrepolidi olan Ağnanyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin mahalleriyçün inhâ olunduğu üzre ise şurût ve emsâli vechile emr-i şerîf i‘tâsı

h.384

Rikâb-ı hümâyûn-ı şâhânem kapucıbaşılarından Vize ve tevâbi‘i muhassılı Mehmed Hilmi dâme mecduhu ve asâkir-i muntazama-i pâdişâhânem binbaşılarından umûr-ı zabtiye me’mûrı Mehmed zîde mecduhuya ve nâib ve müfti zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

Rum patrrikliğine dâhil Çorlı ve tevâbi‘i metrepolidi Militos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolid-i merkûmun kânûn-ı kadîmi ve berâtı muktezâsınca senevî lazım gelen rüsûm-ı mîrîlerinden piskoposlar ve papaslar ve keşişler

[S.91][117]

vesâir zimmîlerde alacağı var ise ta‘yîn eylediği vekîllerine tahsîliyçün hükkâm taraflarından ve mecâlis-i mevzû‘-ı memâlik câniblerinden şer‘le mu‘âvenet olunup alıverilmesi ve zimmî taifesinin senevî lâzım gelen mîrî rüsûm ve tasadduk akçeleri ve nikâhları rüsûmu vesâir düşen patriklik ve metrepolidlerin rüsûmun kadîmden olageldiği üzre ve berâtı mûcebince verip tereddüd etdirilmemesi husûsu musarrah olduğuna ve metrepolidliği dâhilinde kâin mahallerde mütemekkin re‘âyâ rüsûmât-ı mezkûreyi edâda tereddüd eyledikleri beyânıyla ber mûceb-i şurût emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime takdîm olunan bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlde istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olmağla şurût mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz inhâ olunduğu üzre re‘âyâ-yı mersûme rüsûmât-ı mezkûreyi te’diyede tereddüd eyledikleri halde ber mûceb-i şurût mu‘âvenetle alıverilmesi husûsuna mübâderet ve mugâyir-i şurût vaz‘dan mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Ş sene 57

h.385

Bir sûreti

Manisa ve Kuşadası nâibleri zîde ilmuhumâya ve umûr-ı zabtiye ve mâliye me’mûrları vekîlleri zîde kadruhuma

Manisa ve Kuşadası ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Manisa ve Kuşadası kazâları ve kurâsında mütemekkin re‘âyâya rüsûmât-ı mezkûrenin edâsında tereddüd etdirilmemesi zımnında kezalik.

Fî evâil-i Zâ sene 257

h.386

Asâkir-i muntazama-i şâhânem miralaylarından Gelibolu muhassıllığının umûr-ı zabtiyesine me’mûr el-Hâcc Ahmed Bey zîde ikbâlehuya ve mu‘teberân-ı hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan Gelibolu ve tevâbi‘i muhassılı Abdülhalim dâme

[117] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00047

mecduhuya ve Gelibolu nâib ve müftisiyle zikri âtî kazâlar nâibleri zîde ilmuhuma ve muhassıl ve zabtiye vekîlleri ve a‘zâ-yı meclis zîde kadruhuma hüküm

Rum tâifesinin nikâhları maddesine patrik ve tarafından ta‘yîn eylediği vekîllerinden gayrı kimesne karışmaması ve bu makûle patrik ve metrepolid ve vekîllerinin ma‘rifet ve izni yoğiken iltizâmında olan papaslar ayinleri üzre câiz olmayan nikâhları akd eylememesi ve zimmî taifesine avrat boşamak ve avrat üzerine avrat almak ve zevceleri helâkinden sonra ancak üç defaya dek te’ehhül edip ândan ziyâde teehhül âyînlerine mugâyir olduğundan o makûlelere ruhsat verilmeyip te’dîb ve gûşmâl olunması husûsu Rum patriki yedine i‘tâ berât-ı âlîşân şürûtunda musarrah olduğuna ve patriklik-i mezkûre dâhil Ereğli ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Gelibolu ve Tekfurdağı ve Ereğli ve İnecik ve Malkara ve Hayrabolu ve Cisr-i Ergene ve Keşan ve İpsala ve Evreşe ve Mürefte ve Çatalca ve Çorlu kazâlarında mütemekkin Rum tâifesinden bazıları er ve gerek avrat mehâkime ve eimme-i mahallâta varup zevc ve avratları var iken âyînlerine mugâyir zevc-i âhar ve zevce-i diğer almak dâ‘iyyesiyle kendü ifâde ve takrîrleri üzre nikâh ve tatlîk olundukları ve bu vechile evlâdları sefîl ve sergerdân kaldıklarına binâen o makûle akd ve fesh-i nikâha dâir husûsâta patrik ve metrepolid ve tarafından ta‘yîn olunan vekîllerinden gayrı kimesne müdâhale etmemek ve bu dâ‘iyye ile muhâkeme ve eimme-i mahallâta vardıklarında iltifât olunmayıp red ile cevâb verilmek üzre emr-i şerîfim sudûru Rum patriki esbak ve cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından mukaddemâ memhûr arz-ı hâl takdîmiyle lede’l-inhâ ve’l-istid‘â bu bâbda şurût ve emsâli vechile iki yüz elli iki senesi Cemâziye’l-evvelisinde bir kıt‘a emr-i şerîf verilmiş olduğundan zikr olunan emr-i şerîf ibrâz ve cülûs-ı hümâyûn-ı meyâmin-makrûn-ı mülûkânem cihetiyle tebdîl ve tecdîdi niyâz olunmağla dîvân-ı hümâyûnumdan tecdîden işbu emr-i şerîfim i‘tâ olunmuşdur imdi siz ki zabtiye me’mûrı ve muhassıl vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve harekete dikkat ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Z sene 57

[S.92][118]

h.387

Istabl-ı âmirem müdîrliği pâyesini hâiz dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından Sofya ve tevâbi‘i muhassılı Osman Bey zîde uluvvuhuya ve asâkir-i muntazama-i şâhânem kâimmakâmlarından umûr-ı zabtiye me’mûrı Mesud Bey dâme mecduhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumaya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

Patrik ve metrepolidlerin ve arhi piskoposların ve piskoposların ve vekîllerinin ve âdemlerinin şer‘-i şerîfe müte‘allik her gûne da‘vâları zuhûr eder ise bir yerde istimâ‘ olunmayup huzûr-ı şeyhü’l-islâmîde rü’yet olunması husûsu İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic olduğuna ve zîr-i nezâretinde bulunan manastırlardan Devlince nâhiyesinde Esvatiyani ve Dekverin ta‘bîr olunur manastırın gamnosu ve derûnunda mütemekkin rahiblerin da‘vâları zuhûrunda ber mûceb-i şurût Dersa‘âdetime havâlesi iktizâ eder iken mugâyir-i şurût hareket olunmakda olduğuna binâen şurûtı mûcebince amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru patrik-i mûmâ ileyh ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime takdîm olunan bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlde istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere patrik-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber mûceb-i şurût amel ve harekete dikkat ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Ş sene 57

h.388

Antakya nâibine hüküm

Metrepolid ve papas tâifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine ve mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde

[118] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00047

asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve ziyâde şemâtât eylememek şartıyla icrâ-yı âyînlerine valiler ve müşirler vesâir me’mûrîn-i devlet-i aliyyem taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemesi husûsu İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda musarrah iken Rum patrikliğine tâbi‘ Antakya patrikliği dâhilinde kâin nefs-i Antakya’da mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmakda olduğundan bahisle men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrı İstanbul ve tevâbi‘i Rum patrikliği mûmâ ileyh ile Dersa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at oldukda şurût-ı muharrere üzre patrik-i mûmâ ileyh yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve harekete dikkat ve mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Zâ sene 257

h.389

Bir sûreti

Tarsus nâibine zikr olunan Antakya patrikliği dâhilinde kâin nefs-i Tarsus kasabasında mütemekkin bir nefer papasa te‘addî olunmamak için aslı gibi.

h.390

Dimetoka nâibine ve umur-ı zabtiye ve mâliye me’mûrları vekîlleri zîde kadruhuma hüküm

Rum patrikliğine dâhil Dimetoka kasaba ve kurâsında mütemekkin Rum taifesinden bazıları er ve gerek avrat mehâkime ve eimme-i mahalleye varup zevc ve avratları var iken âyînlerine muhâlif zevc-i âhar ve zevce-i diğer almak dâ‘iyyesiyle kendü ifâde ve takrîrleri üzre nikâh ve tatlîk olundukları ve bu cihetle evlâdları sefîl ve sergerdân kaldıkları beyânıyla fîmâba‘d zikr olunan mahallerde mütemekkin Rum tâifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta metrepolidi Onvisaryon rahib ve vekîllerinden gayrı kimesne müdâhale etmemek ve bu dâ‘iye ile mehâkime ve eimme-i mahalleye vardıklarında iltifât olunmayıp red ile cevâb verilmek üzre emr-

i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda Rum taifesinin nikâhları maddesine patrik ve tarafından ta‘yîn eylediği vekillerinden gayrı kimesne karışmaması ve bu makule patrik ve metrepolid ve vekillerinin ma‘rifet ve izni yoğiken iltizâmında olan papaslar ayinleri üzre caiz olmayan nikâhları akd eylememesi ve zimmî taifesine avrat boşamak ve avrat üzerine avrat almak ve zevcleri helâkinden sonra ancak üç defaya dek te’ehhül idüp ziyâde te’ehhül etmelerine mugâyir olduğundan o makûlelere ruhsat verilmeyüp te’dîb ve gûşmâl olunmaları husûsu patrik-i mûmâ ileyh yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr olarak emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve harekete dikkat ve mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Zâ sene 57

[S.93][119]

h.391

Bir sûreti

Alasonya ve Dubnik nâiblerine ve umûr-ı zabtiye ve mâliye me’mûrları vekîlleri zîde kadruhuma Rum patrikliğine dâhil Alasonya ve Dubnik ve tevâbi‘i mahallerde mütemekkin Rum tâifesinin nikâhları maddesine metrepolidleri olan Neofitos rahib ve vekîllerinden gayrı kimesne müdâhale eylememek üzre aslı gibi.

h.392

Bir sûreti

Narde nâibine Rum patrikliğine dâhil Narde kasaba ve kurâsında mütemekkin Rum tâifesinin nikâhları maddesine metrepolidleri olan Orkiyos rahib ve vekîllerinden gayrı kimesne müdâhale eylememek için aslı gibi

Fî evâil-i Z sene 57

[119] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00048

h.393

Bir sûreti

Zikri âtî kazâlar nâibleri zîde ilmuhuma kenisa ruhbanan-ı Latin der-livâ-i Bosna ve Kilis ve Hersek ve tevâbi‘i metrepolidi olan Ağnatyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlarda mütemekkin Rum taifesinin nikâhları maddesine metrepolid-i merkûm ve vekîllerinden gayrı kimesne müdâhale eylememek için aslına tatbîkan

Fî evâhir-i M sene 58

h.394

Bir sûreti

Zikr-i âtî kazâlar nâibleri zîde ilmuhumâya ve zikr olunan kazâlar müdîrleri vesâir iş erleri zîde kadruhuma Niş ve tevâbi‘i metrepolidi Venedikros nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Niş ve Leskofça kazâlarında mütemekkin Rum tâifesinin nikâhları maddesine metrepolid-i merkûm vekîllerinden gayrı kimesne müdâhale eylememek üzre

Fî evâsıt-ı L sene 58

h.395

Bosna kâdîsına hüküm

Rum patrikliğine dâhil Bosna ve tevâbi‘i metrepolidi Ağnatyos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolid vekîlleri ve âdemlerinin ve piskoposların şer‘-i şerîfe müte‘allik her ne gûne da‘vâları zuhur eder ise bir yerde istimâ‘ olunmayup huzûr-ı şeyhü’l-islâmîde görülmek üzre havâle olunması husûsu musarrah olduğuna ve metrepolid-i merkûmun kimesneye deyn ve kefâleti yoğiken selefinin deyni için dâyinleri tarafından metrepolid-i lahık-ı merkûma hilâf-ı şer‘-i şerîf te‘addî olunmakda idüğine binâen müdâhale-i vâkı‘anın def‘iyle eğer o makûle da‘vâya tasdî‘ eden olur ise ber mûceb-i şurût Dersa‘âdetimde görülmek üzre havâle olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı

âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve hilafından tevakkî ve mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâil-i Zâ sene 57

h.396

Bir sûreti

Narde nâibine Narde ve tevâbi‘i metrepolidi Larkiyos nâm rahibin kimesneye deyn ve kefâleti yoğiken selefinin deyni için dâyinleri tarafından metrepolid-i lâhık-ı merkûma hilâf-ı şer‘-i şerîf vâkı‘ olan te‘addînin men‘iyçün emsâl fıkrasından sarf-ı nazarla aslı gibi.

Fî evâil-i Z sene 57

h.397

Asâkir-i muntazama-i şâhânem miralaylarından Gelibolu muhassıllığının umûr-ı zabtiyesine me’mûr el-Hâcc Ahmed Bey zîde ikbâlehuya ve mütehayyizân-ı hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan Gelibolu ve tevâbi‘i muhassılı Abdülhalim dâme mecduhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

Rum patrikliğine dâhil Ereğli ve Rodoscuk nâm-ı diğer Tekfurdağı ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî zabt ve tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayıp ve bilâ emr-i şerîf me’mûrîn-i saltanat-ı seniyyem taraflarından buyruldu ile kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘ddî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Rodoscuk nâm-ı diğer Tekfurdağı kazâsında kâin Aya Yorgi kilisasını bazı kesân taraflarından bî-vech bâ buyruldu teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencide olunmakda olduğundan bahisle men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime bir kıt‘a memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istimâ‘ olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim

verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve harekete dikkat ve mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş sene 57

[S.94][120]

h.398

Bir sûreti

Asâkir-i muntazama-i şâhânem mîrlivâlarından Drama zabtiye me’mûrı Şakir Paşa dâmet me‘âlihiye ve rikâb-ı hümâyûn-ı şâhâne kapucıbaşılarından Drama ve tevâbi‘i muhassılı Şerif dâme mecduhuya ve nâib ve müfti zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memlekete

Gümülcine ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Gümülcine kazâsında Manastır karyesinde vâkı‘ Aya Yorgi kilisasının teftîş olunmasiyçün.

Fî evâil-i Zâ sene 57

h.399

Bir sûreti

Yine Gelibolu zabtiye me’mûrı ve muhassılı mûmâ ileyhimâya vesâire Ereğli ve tevâbi‘i metrepolidi mûmâ ileyhimânın metrepolidliği dâhilinde Tekfurdağı kazâsına tâbi‘ Yeniköy nâm karyede vâkı‘ Aya Anna kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâsıt-ı Zâ sene 57

h.400

Bir sûreti

Dergâh-ı mu‘allâ kapucıbaşılarından Niğde ve tevâbi‘i muhassılı Halil Bey ve asâkir-i muntazama-i şâhâne kâimmakâmlarından umûr-ı zabtiye me’mûrı Ahmed

[120] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00048

Bey dâme mecduhumâya ve nâib ve müftî ve a‘zâ-yı meclisine Konya ve tevâbi‘i metrepolidi Yavakim nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Niğde kazâsına tâbi‘ Malala nâm karyede vâkı‘ Ayos Vasilyos kilisasının teftîş olunmaması zımnında emsâli fıkrasından sarf-ı nazar olunarak

Fî evâil-i M sene 58

h.401

Bir sûreti

Etrebolu kazâsı nâibine ve Etrebolu kazâsı umûr-ı zabtiye ve mâliye me’mûrları ve vekîlleri zîde kadruhumâya Vidin ve tevâbi‘i metrepolidi Kirilos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Etrebolu kasabasında vâkı‘ Tamesbarh (?) kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik

h.402

Bir sûreti

Zihne kazâsı nâibine ve umûr-ı zabtiye ve mâliye me’mûrları ve vekîlleri zîde kadruhumaya

Drama ve Zihne ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Zihne kasaba ve kurâsında kâin kilisaların teftîş olunmamasiyçün inhâ olduğu üzre ise emsâli vechile emr-i âlî i‘tâsı re’ye menût idüği diyü tahrîr olunan muktezâ derkenârı derc olunarak kezalik.

h.403

Bir sûreti

Kevice nâhiyesi nâibine Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Kevice nahiyesinde Kulaksız nâm karyede vâkı‘ Aya Tanaş kilisasının teftîş olunmamasiyçün muktezâ derkenârı fıkrasından sarf-ı nazarla

Fî evâhir-i Ş sene 58

h.404

Bir sûreti

Koyundepe nâibine Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos nâm rahibin

metrepolidliği dâhilinde Koyundepe nâhiyesinde Avratalan karyesinde vâkı‘ Aya Nikola kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik

Fî evâsıt-ı C sene 58

h.405

Bir sûreti

Dergâh-ı âlî kapucıbaşılarından Niğde kâimmakâmı Halil Bey dâme mecduhuya ve nâib ve müftî zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis zîde kadruhuma Konya ve tevâbi‘i metrepolidi Yavakim nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Niğde kazâsında Hassa karyesinde vâkı‘ Aya Makarniya kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik.

h.406

Bir sûreti

Ayvalık kazâsı nâibine ve kazâ-i mezbûr müdîri vesâir iş erlerine Manisa ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Ayvalık kazasında vâkı‘ Küçükköy nâm karyede vâkı‘ Aya Atnaş kilisasının teftîş olunmamasiyçün emsâli fıkrasından sarf-ı nazarla

Fi evâil-i Receb sene 58

h.407

Bir sûreti

Ayvalık kazâsı nâibine ve kazâ-i mezbûr müdîri vesâir iş erlerine metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Ayvalık kazâsında vâkı‘ Vasil kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik

h.408

Bir sûreti

Malkara kazâsı nâibine ve kazâ-i mezbûr müdîri vesâir iş erlerine Tekfurdağı ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Malkara kazâsında Asifar karyesinde vâkı‘ Aya Nikoleos kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik.

h.409

Bir sûreti

Mekri kazâsı nâibine ve kazâ-i mezbûr müdîri vesâir iş erlerine Gümülcine ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Mekri kazâsında Potamos karyesinde vâkı‘ Aya Analis kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik.

Fî evâsıt-ı B sene 58

[S.95][121]

h.410

Bir sûreti

Memlaha-i bâlâ kazâsı nâibine İzvornik ve tevâbi‘i metrepolidi Kirilos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Memlaha-i bâlâ kazâsında vâkı‘ Aya Hristina kilisasının teftîş olunmamasiyçün emsâli fıkrası derc olunarak kezalik

h.411

Bir sûreti

Gradcanice kazâsı nâibine metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Gradcanice kazâsında Medric varoşunda vâkı‘ Penaiye kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik.

h.412

Bir sûreti

Menlik kazâsı nâibine Menlik ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Menlik kasabasında Vardara mahallesinde vâkı‘ Aya Vardara kilisasının teftîş olunmasiyçün kezalik

Fî evâhir-i Ş sene 58

h.413

Zikr-i âtî kazâlar nâiblerine hüküm

Memâlik-i mahrûsemde kâin patrik iltizâmına dâhil kazâlarda sâkin metrepolidlerin ve arhi piskoposların ve piskoposların ve gamnosların ve papasların vesâir

[121] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00049

zimmîlerin senevî mîrî rüsûm ve zarar-ı kazâya (?) vizite ve tasadduk akçeleri ve ayazma ve panayırları ve evvelki ve ikinci ve üçüncü nikâhlarında kadîmden veregeldikleri rüsûmları ile patrike aid olan rüsûmâtın alıverilmesi husûsu İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtundan münderic iken patrik-i mûmâ ileyhin zîr-i nezâretinde kâin manastırlardan Trabzon sancağında kâin Sümela Penaiye ta‘bîr olunur manastırın livâ-i mezbûr dâhilinde Gümüşhane kazâsına tâbi‘ Müflih ve Macuka kazâsında vâkı‘ Lusbiryos ve Zivera ve Lalahanı ve Kotila ve Eskube ve Agosa karyeleriyle Of kazâsında Kalopotami ve Filesi ve Arpalu nâm karyelerde rüsûmât-ı mezkûrenin zikr olunan Sumela Penaiye manastırının gamnosu olan Diyonisyos nâm rahib tarafından ahz ve tahsîline bazı kesân taraflarından mugâyir-i şurût müdâhale olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru patrik-i mûmâ ileyh ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere patrik-i mûmâ ileyh yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânda münderic ve mezkûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber mûceb-i şurût amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâil-i M sene 258

h.414

Adapazarı kazâsı nâibine ve umûr-ı zabtiye ve mâliye me’mûrları ve vekîlleri zîde kadruhuma hüküm

İznikmid ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda fevt olan rahib ve zimmî taifesi kendü ayinleri üzre patrik ve metrepolide ve piskoposlarına her ne vasiyyet ederler ise makbûl olup Rum şâhidleriyle şer‘le istimâ‘ olunması ve zimmî tâifesinden bazıları hâl-i huyutunda patrike ve metrepolide ve piskopos vekîllerine bir mikdâr şey vasiyyet idüp ba‘dehu fevt olduklarında vârislerinden şer‘le alıverilmesi husûsları musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Adapazarı kazâsında mütemekkin bazı zimmîler hâl-i huyûtunda metrepolide ve kilisaya vasiyyet eyledikleri nesnelerin fevt olduklarından sonra vârisleri tarafından istirdâdı zımnında müdâhale olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emrd-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum

patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hal takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at muktezâsı suâl olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olmağla bu sûretde inhâ olunduğu üzre o makûle ahalinin ve hâlikenin hal-i hayatında manastır ve kilisalarına araziden başka vasiyet eyledikleri eşyâ zımnında verese tarafından bir gûne münâza‘a vukû‘unda ber mûceb-i şurût şer‘le rü’yet ve fasl olunmak üzre emr-i şerîfim i‘tâsı re’ye menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda o makûle nizâ‘ vukû‘unda ber vech-i muharrer şer‘le rü’yet ve fasl-ı münâza‘aya mübâderet ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâil-i M sene 258

h.415

Bir sûreti

Zikri âtî kazâlar nâib ve müftîleri zîde ilmuhuma ve kazâ müdîrleri vesâir iş erleri zîde kadruhuma Rum patrikliğine dâhil Alaşehir ve tevâbi‘i metrepolidi Danil nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Alaşehir ve Honos ve Denizli ve Uşak ve Kula ve Atıla kazâlarında mütemekkin bazı zimmiler hâl-i huyutunda metrepolid ve kilisaya vasiyyet eyledikleri nesnelerin fevt olduklarından sonra vârisleri tarafından istirdâdı zımnında vâkı‘ olan müdâhalenin men‘i için muktezâ fıkrasından sarf-ı nazar olundukda şurûtı üzre

Fî evâil-i S sene 58

[S.96][122]

h.416

Sûreti

Menemen kazâsı nâibine ve kazâ-i mezbûr müdîri vesâir iş erlerine Manisa ve tevâbi‘i metrepolidi Ananimos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Menemen kazasında mütemekkin ve gerek misâfireten mukîm bazı zimmîler hâl-i huyûtunda metrepolide ve kilisaya vasiyyet eyledikleri nesnelerin fevt olduklarından sonra

[122] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00049

vârisleri tarafından istirdâdı zımnında vâkı‘ olan müdâhalenin men‘i zımnında şurût ve emsâli üzre

Fî evâsıt-ı Râ sene 58

h.417

Sûreti

Selanik nâibine ve a‘zâ-yı meclise Selanik ve tevâbi‘i metrepolidi Beratimos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde mütemekkin bazı zimmîler hâl-i huyûtunda metrepolide ve kilisaya vasiyyet eyledikleri nesnelerin fevt olduklarından sonra vârisleri tarafından istirdâdı zımnında vâkı‘ olan müdâhalenin men‘i için kezalik.

h.418

Zikri âtî kazâlar nâiblerine hüküm

Kenisa-i ruhbanân-ı Latin der livâ-i Bosna ve Kilis ve Hersek ve tevâbi‘i metrepolidi olan Ağniyos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda akd ve fesh-i nikâh husûslarında ve münâza‘un fîh olan iki zimmî mâbeynlerin kendü rızâları ve metrepolid ve vekîlleri ma‘rifetiyle ıslâh maddelerinde ve lede’l-iktizâ ayinleri üzre kilisalarında yemin verdikde ve afaros ta‘bîr olunur te’dîb eylediklerinde kuzzât ve nüvvâb müdâhale ve tağrîm eylememesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlarda Rum re‘âyâsının nikâh ve ayinleri üzre yemîn ve afaroslarına kuzzât ve nüvvâb taraflarından mugâyir-i şurût müdâhale olunduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olup bu sûretde inhâ olunduğu üzre ise şürûtı vechile emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği tahrîr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz inhâ olunduğu üzre olduğu halde ber mûceb-i şurût amel ve hareket olunarak mugâyiri vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i M sene 25

h.419

Zikri âtî kazâlar nâib ve müftileri zîde ilmuhuma ve kazâ müdîrleri vesâir iş erleri zîde kadruhuma hüküm

Rum patrikliğine dâhil Alaşehir ve tevâbi‘i metrepolidi Danil nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda bir zimmînin kendü rızâsı yoğiken cebren kimesne müslüman eylememesi husûsu münderic iken metrepolidliği dâhilinde kâin Alaşehir ve Honos ve Denizli ve Uşak ve Kula ve Atla kazalarında mütemekkin bazı zimmileri rızâları yoğiken cebren müslüman etmek dâ‘iyyesiyle te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber mûceb-i şurût amel ve hareket olunması ve bu vesîle ile bi’t-terazî İslâmı kabul edenler hakkında bir şey denilmemesi husûsuna dikkat ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâil-i S sene 58

h.420

Beyrut nâibine hüküm

Rum patrikliğine tâbi‘ Antakya ve tevâbi‘i patrikliği dâhilinde Beyrut hâricinde kâin Aya Dimitri kilisasını bazı kesân taraflarından teftîş ederiz diyü te‘addî olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda lede’l-mürâca‘a patrikin ve metrepolidanın zabtlarında olan kilisa ve manastırları bilâ emr-i şerîf zâbitân taraflarından buyruldu ve teftîş kaydı ile te‘addî ve tecrîm olunmaması husûsu İstanbul patriki mûmâ ileyh yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olarak emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen

ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve harekete dikkat ve mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Râ sene 58

h.421

Zikri âtî kazâların nâib ve müftîleri zîde ilmuhuma ve kazâ müdîrleri ve a‘zâ-yı mecâlis vesâir iş erleri zîde kadruhuma hüküm

Tur-i Sina’da olan ruhban fukarâsının bir yerden medâr-ı maaşları olmayup memâlik-i mahrûsemde rızâlarıyla verenlerden tasadduk cem‘ine münhasır olmadığına mebnî Tur-i Sina rahiblerinden Yarasimos ve Avramyos nâm rahibler bu defa Manastır ve Kesriye ve Karaferye ve Arnavud Belgradı ve Yenipazar ve Prizrin ve Vidin kazâlarına vekîl ta‘yîn oldukları beyânıyla mersûmânın îfâ-yı hıdmet-i me’mûrelerine kimesne tarafından müdâhale ve mümâna‘at

[S.97][123]

olunmamak bâbında emr-i şerifim sudûrunu serpiskopos-ı Tur-i Sina ve cema‘at-i keşîşân-ı Cebel-i Musa’nın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve iktizâsı dîvân-ı hümâyûnumdan suâl olundukda İskenderiye ve Reşid vesâir iskelelerde bâc ve harâc vesâir nesne taleb ve teklif olunmayıp kâdîlar ve mîrmîrân ve mirlivâ ve ümenâ ve ummâl dahl eylemeyüp ve cebel-i mezkûrda kendülerinin mu‘ayyen piskoposu reislerinden gayrı bilâd ve eyâlet patrikleri dahi karışmaması husûsu serpiskopos-ı merkûm yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olarak tasaddukât ve nüzûrât cem‘iyçün mürûr ve ubûr eyledikleri yerlerde cizye ve bâc ve mütâlebât-ı sâire ile rencide olunmamak üzre emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olup bu sûretle emsâline tatbîkan emr-i şerîfim i‘tâsı re’ye menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ u hâlet vuku‘a gelmemesine ihtimâm ve mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i R sene 58

[123] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00050

h.422

İzvornik nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil İzvornik ve tevâbi‘i metrepolidi Kirilos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolidin sâkin olduğu konağına misâfir verilmek teklîfi ile rencîde etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolid-i merkûmun sâkin olduğu hânesine konak teklîfi ile te‘addî olunmakda olduğu beyânıyla te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cema‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve harekete mübâderet ve mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Ş sene 58

h.423

Niş metrepolidliği dâhilinde vâkı‘ kazâların nâib ve müftîleri zîde ilmuhuma ve zikr olunan kazalar müdirleri ve a‘zâ-yı mecâlis vesâir iş erleri zide kadruhuma hüküm

Rum patrikliğine dâhil Niş ve tevâbi‘i metrepolidi Venedikdos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtu mûcebince metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlarda mütemekkin Rum taifesinin ayinlerinin icrâsına ve umûr ve husûslarının rü’yetine ve senevî üzerlerine edâsı lazım gelen mal-ı mîrî ve rüsûmât-ı mu‘tâde-i sâirelerinin cem‘ u tahsîline âharı bî-vech müdâhale ve ta‘arruz etdirilmemek üzre zikr olunan berât-ı âlîşânım şurûtı takdîmiyle mufassal ve meşrûh emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olunup (boş) diyü metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olarak emsâline emr-i şerîfim verilmiş olduğu kuyûddan müstebân olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlarda mütemekkin Rum

milletinin berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrî ve rüsûmât-ı mu‘tâde-i sâirelerinin cem‘ u tahsîline ve umûr ve husûslarının rü’yetine taraf-ı âhardan bî-vech müdâhale ve ta‘arruz olunmamak bâbında.

Fî evâhir-i L sene 58

h.424

Mükerrerdir.

Plevne kazâsı nâibine ve kazâ-i mezbûr müdîri vesâir iş erlerine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki bulunanlar yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşân şurûtunda patrikliğine dâhil kilisalarına müte‘allik bağ ve bağçe ve çiftliklerine ve tarla ve çayırlarına ve panayırlarına ve manastırlarına ve ayazma ve değirmanlarına ve bunun emsâli buyût ve dekâkîn vesâir kilisalarına vakf olan eşyâ ve davarlarına âhardan müdâhale olunmayup kadîmden olageldiği vech üzre zabt ve tasarruf oluna diyü musarrah iken patriklik-i mezkûr dâhilinde bulunan manastırlardan Plevne kazâsında Karlık manastırı dimeğle ma‘rûf Penaiyekis ta‘bîr olunur manastıra mülhak çend aded mahalle müdâhale olunduğu İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki esbak ve cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından mukaddemâ lede’l-inhâ ve’l-istid‘â şurûtı mûcebince amel olunmak bâbında bin iki yüz elli senesi Ramazanının yirmi beşinci gününde bir kıt‘a emr-i şerîf verilmiş ve cülûs-ı hümâyûn-ı mülûkânem şeref-vukû‘una mebnî emr-i şerîf-i mezkûrun tecdîdi lazım gelmiş olduğu beyânıyla tecdîden bir kıt‘a emr-i şerîfim i‘tâsı husûsu İstanbul ve tevâbi‘i Rum patrik ve cemâ‘at-i metrepolidanı tarafından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda ber minvâl-i muharrer tarih-i mezkûrda emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr olup bu sûretde tecdîden emr-i şerîfim i‘tâsı re’ye menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın tecdîden işbu emr-i şerîfim ısdâr ve i‘tâ olunmuşdur imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Z sene 58

[S.98][124]

h.425

Samsun kazâsı nâibine hüküm

Ruhban tâifesinden Ağtankelos nâm rahib Kudüs-i şerîf ruhbanındanım diyü sahte sened ile re‘âyâyı aldadıp Kudüs-i şerîf fukarâsiyçün tasadduk nâmıyla bu esnâda Samsun kazâsında akçe vesâir nesne cem‘ ve tahsîl etmekde olduğu tarafına inhâ olunmuş olduğundan bahisle mersûmun ol vechile cem‘ ve tahsîl etmiş olduğu akçe vesâire ile ibrâz eylediği sahte senedâtı ahz olunarak yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım ve evâmir-i şerîfem şurûtı mûcebince tarafından vekîl ta‘yîn olunan Yuvanikyos rahibe i‘tâ olunmak bâbında emr-i şerîfim suduru hâlâ Kudüs-i şerîf ve tevâbi‘i Rum patriki kıdvetü muhtârü’l-milleti’l-Mesihiyye Atnasyos zîdet ratebetuhunun südde-i sa‘âdetime takdîm eylediği bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlinde istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda fevt olan rahiblerin mu‘tâd ve kadîm üzre kendüye aid metrûkâtların patrik-i mûmâ ileyh veyahud vekîlleri ahz u kabz eyledikde beytü’l-mâl ve kassâm âdemleri müdâhale ve taraf-ı ahardan hiç ferd ta‘arruz etmeyüp zikr olunan rahibler kendü ayinleri üzre kilisaları fukarasına ve patrike her ne vasiyyet ederler ise makbûl olarak Rum şahidleriyle şer‘le istimâ‘ olunması ve memâlik-i mahrûsemde olan Rum rahiblerinin ve keşiş ve papas vesâir Rum taifesinin Kudüs-i şerîf için nüzûrât ve tasaddukât ve vasiyyet eyledikleri nükûd vesâir eşyâlarını patrik tarafından ahz u kabz ve kezalik Rum şahidleriyle şer‘le istimâ‘ olunması ve patrik-i mûmâ ileyh tarafından tasadduk cem‘iyçün gönderdiği âdemleri gitdikleri yerlerde zâbitân vesâire taraflarından buraya niçün geldiniz ve ne çok meks edersiz diyü müdâhale ve muhâlefet olunmayıp ve mürûr ve ubûr eyledikleri yerlerde bazı mahûf ve muhâtara olan mahallerde ahsen vechile geçüp kendü nefslerin eşkiyâdan tahlîs için tebdîl-i câme ve kisve eylediklerinde ve âlât-ı harb getirdiklerinde hilâf-ı mu‘tâd ve kadîm zâbitân taraflarından müdâhale olunmaması patrik-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda ve o makûle fevt olanların vasiyyetlerini vekîl-i merkûm Kudüs-i şerîf fukarâsiyçün zabt eylemek murâd eyledikde vârisleri bizim mûrisimizin vasiyyet ve vakfını tutmazız mîrâsa idhâl ederiz diyü te‘addî etdirilmemesi ve Kudüs-i şerîf için vakf olan bağ ve bağçe ve buyût ve dekâkîn ve tarla ve zeytün bağçelerine âhardan müdâhale ve

[124] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00050

yedlerinde kemâha müte‘allik emti‘a ve eşyaları yoğiken gümrük mütâlebe olunmamak ve bazı ruhban tâifesi patrik-i mûmâ ileyhden yedlerinde senedleri yoğiken Kudüs-i şerîf ruhbanındanız diyü re‘âyâyı aldadup mugâyir-i şurût akçe cem‘ edenlerin akçe ve senedleri vekîl-i merkûma ve vekîl-i merkûmun ve âdemlerinin bindikleri bargir ve katırları ulak vesâirleri taraflarından alınmayup mürûr ve ubûrlarına hilâf-ı mu‘tâd ve kadîm müdâhale etdirilmemek husûsları verilen evâmir-i şerîfede münderic ve mezkûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel ve harekete mübâderet olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer mersûm Ağtankelos rahibin mugâyir-i şurût sahte sened ile re‘âyâyı aldadup tahsîl etmiş olduğu akçe ve senedât vesaire ber mûceb-i şurût yedinden ahz ve patrik-i mûmâ ileyh tarafından vekîl bulunan merkûm Yuvanikyos rahibe i‘tâ olunarak vekâleti umûruna kimesne tarafından müdâhale olunmaması husûsuna ihtimâm ve dikkat olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Z sene 58

h.426

Nevşehir kazâsı nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâ ve müdîr-i kazâ ve vücûh-ı memleket zîde kadruhuma hüküm

Nevşehir kazâsı muzâfâtından Zelil karyesinde kâin kilisada bu esnâda mugâyir-i kadîm ziyâde şemâtât ile tahta çalınmakda olduğundan karye-i mezbûrede sâkin ehl-i İslam evkât-ı hamsede kırâat olunan ezân-ı şerîfi istimâ‘ edemeyerek bu sûret taklîl-i cemâ‘ata bâdî bir keyfiyet olduğundan bahisle men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru karye-i merkûmede sâkin bi’l-cümle ehl-i İslâm tarafından niyâz ve istid‘â olunduğu bu defa bâ i‘lâm inhâ olunup dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda İstanbul Rum patrikinin cemâ‘at-i metrepolidan ile keşişhâne mührüyle memhûr arz-ı halleri ma‘mûlun bih olup âyinlerine müte‘allik her ne ki arz ve i‘lâm ederler ise müsâ‘ade oluna diyü bi’l-cümle metrepolidan yedlerine verilen berevât-ı aliyye şurûtunda musarrah olduğuna ve zikr olunan Zelil karyesinde vâkı‘ Nimniyos İstavri kilisasında ayinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün öteden berü mu‘tâd olduğu üzre tahta çalmalarına ehl-i örf taifesi ve zâbitân sâire taraflarından müdâhale ve muhâlefet olunmaması husûsu bundan akdem Rum patriki tarafından istid‘â olunduğuna mebnî ziyâde şemâtât olunmayarak tahta çalmalarına mümâna‘at

olunmamak üzre emsâli ve şurûtı vechile iki yüz elli dört senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-ahiresinde emr-i âlî verildiği kuyûddan müstebân ve meâl-i inhâya nazaran millet-i mersûme emr-i âlî-i mezkûrda münderic şurût ve tenbîhâta âdem-i ri'âyetle ziyâde şemâtât ederek ol vechile ehl-i İslâma îsâl-i mazarrat ve kedûret eyledikleri nümâyân olmağla bu sûretde mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mûcebince re'âyâ-yı mersûme ayinleri icrâ olunacağı vakitde tahta çaldıklarında ziyâde şemâtât edememeleri husûsuna i'tinâ ve dikkat ve bu vesîle ile re'âyâ-yı mersûme dahi hilâf-ı rızâ ve mugâyir-i fermân bi'l-külliye tahta çalmakdan men' kılınmak misillü vaz' vukû'undan mücânebet olunmak bâbında emr-i şerîfim i'tâsı re'ye menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve harekete dikkat ve hilâfından mübâ'adet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i R sene 259

h.427

Filibe kâdîsı zîdet fezâilehuya hüküm

Taht-ı âlî baht-ı Osmânî üzre cülûs-ı hümâyûn-ı meyâmin-makrûn-ı pâdişâhânem vâkı' olup umûmen tecdîd-i evâmir-i aliyye fermânım olduğuna binâen paşa sancağında Filibe nâhiyesinde vakf-ı İbrahim Paşa el-merhûm Halil Paşa'dan kalmış mülk imiş İstanbul'da binâ eylediği câmi'ine ve medresesine vakf eylemiş diyü defter-i atîkde mukayyed olmağın hâliyâ üslûb-ı merkûm üzre defter-i cedîde de dahi vakf için zabt olunmak üzre kayd olundu diyü mukayyeddir defter-i atîk diyü yazıldığı mahallin tahtında nâhiye-i mezbûra tâbi' beş kıt'a çiftlik ve neferân-ı müslümânân ve gebrân re'âyâ ile karye-i Ferhace an evkâf-ı imâret-i mezbûr der nâhiye-i Kavloş ve hâsılı tahtında resm-i bennâk çift ma'a mücerridân ve ispenç ve gendüm ve mahlût ve resm-i meyve yüz elli yekûn ma'a gayrihi on bir bin üç yüz yetmiş sekiz ve manastırhâ-i mezkûreyn karye-i mezbûr an evkâf-ı merhûm İbrahim Paşa el-mezbûr tahtında an mukâta'a-i manastır-ı Pankova ve an mukâta'a-i manastır-ı İstoni Dirac Beyrutî keşîş yevmen keşîş an mukâta'a-i manastır aded iki ma'a kurâ-i sâire defter-i evkâfda muharrer kalemiyle tahrîr olunduğu defter-i hâkânîde mukayyed olup Rum patrikliğine dâhil Filibe kazâsında vâkı' müteveffâ İbrahim Paşa

S.[99][125]

evkâfından mezkûr Ferhace karyesi toprağında mârru'z-zikr Pankova ve İstoni Dirac manastırları ruhbanları manastır-ı mezkûrların mukâta'a-i kadîmelerini vakf-ı müşârun ileyh tarafına edâda sermû kusûrları olmayup te'addî ve rencîde olunmaları îcâb etmez iken vakf-ı müşârun ileyh cânibinden mukâta'a-i kadîmelerinden ziyâde talebi ve bahâne-i sâire ile mebâliğ-i vafîre ahzıyla fukarâ-yı rehâbîn tazyîk olunmakda olduğu Rum patriki esbak tarafından mukaddemâ bâ arz-ı hâl lede'l-inhâ ve'l-istid'â mûcebince amel olunmak bâbında bin yüz doksan sekiz sene-i Cemâziye'l-ahirinde cedd-i emceddim merhûm ve mağfûrun leh Sultân Abdülhamid Hân tâbe serahu zamanında verilen emr-i âlî mûcebince bin iki yüz on iki senesi Zi'l-hiccesinde Hüdavendigar-ı esbak merhûm ve mağfûrun leh Sultân Selim Hân tâbe serâhu zamanında ve ba'dehu vâlid-i mâcidim cennet-mekân firdevs âşiyân Sultan Mahmud Hân tâbe serâhu zamanında iki yüz otuz sekiz tarihinde tecdîden verilen emr-i âlî mûcebince müceddeden emr-i şerîfim sudûrunu İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Asitâne-i sa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa'âdetime takdîm olunan bir kıt'a arz-ı halde istid'a olunmağla tecdiden işbu emr-i şerîfim ısdâr olunmuşdur imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin husûs-ı mezbura tamam mukayyed olup göresin müşârun ileyh İbrahim Paşa vakfı olan mârru'z-zikr Ferhace karyesi toprağında an mukata'a-i manastır-ı Pankova ve an mukâta'a-i manastır-ı İstoni Dirac diyü tahrîr olunan manastırların mukâta'a-i kadîmeleri zikr olunan manastır rehâbîni taraflarından vakf-ı müşarun ileyh cânibine edâ olundukdan sonra mukâta'a-i kadîmelerinden ziyâde talebi ve mezâlim-i sâire ile te'addî olunduğu muvâfık-ı nefsü'l-emr olduğu halde men' u def'i husûsuna mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i N sene 255

h.428

Mükerrer kayd olunmuş ise de evvelki kaydın yazısı karışık olmağla işbu kayda i'tibâr olunur.

Plevne kazâsı nâibine ve kazâ-i mezbûr müdîri vesâir iş erlerine hüküm

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki bulunanlar yedine i'tâ olunan berât-ı âlîşân

[125] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00051

şurûtunda patrikliğine dâhil kilisalarına müte‘allik bağ ve bağçe ve çiftliklerine ve tarla ve çayırlarına ve panayırlarına ve manastırlarına ve ayazma ve değirmanlarına ve bunun emsâli buyût ve dekâkîn vesâir kilisalarına vakf olan eşyâ ve davarlarına âhardan müdâhale olunmayup kadîmden olageldiği vech üzre zabt ve tasarruf oluna diyü musarrah iken patriklik-i mezkûr dâhilinde bulunan manastırlardan Plevne kazâsında Karlık manastırı dimeğle ma‘rûf Penaiyekis ta‘bîr olunur manastıra mülhak çend aded mahalle müdâhale olunduğu İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki esbak ve cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından mukaddemâ lede’l-inhâ ve’l-istid‘â şurûtı mûcebince amel olunmak bâbında bin iki yüz elli senesi Ramazanının yirmi beşinci gününde bir kıt‘a emr-i şerîf verilmiş ve cülûs-ı hümâyûn-ı mülûkânem şeref-vukû‘una mebnî emr-i şerîf-i mezkûrun tecdîdi lazım gelmiş olduğu beyânıyla tecdîden bir kıt‘a emr-i şerîfim i‘tâsı husûsu İstanbul ve tevâbi‘i Rum patrik ve cemâ‘at-i metrepolidanı tarafından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda ber minvâl-i muharrer tarih-i mezkûrda emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr olup bu sûretde tecdîden emr-i şerîfim i‘tâsı re’ye menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın tecdîden işbu emr-i şerîfim ısdâr ve i‘tâ olunmuşdur imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve mugâyir-i vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Z sene 58

h.429

İstanbul kâdîsı (boş) zîdet fezâilehuya hüküm

Rum milleti keşişhânesi bir müddetden berü usûlünden çıkarak keşişhâne-i mezkûrun idâresi zımnında istidâne olunan emvâl-i eytâm zâyi‘ olmak derecesine varmış olduğuna ve emvâl-i merkûmenin telef ve sirkadan vikâyesi lâzımeden idüğine binâen keşişhâne-i mezkûrun muhâsebeleri cemâ‘at mu‘teberânından dört nefer metrepolid ve on iki nefer mütevellîler ma‘rifetleriyle rü’yet olunarak mâhiye ve mesârifât-ı zâidenin bi’t-ta‘dîl tasarrufât-ı lâzımenin icrâsıyla keşişhâne-i mezkûr irâd ve mesârifâtının karşılaşdırılması esbâbı istihsâl olunmak ve emval-i eytamın fâizleri vaktiyle edâ ve asıl malları dahi taleb olundukça ashâbına te’diye ve îfâ kılınmak ve bazı iltimâsâta mebnî keşişhâne-i mezkûrda bî-lüzûm âdemler

istihdâmıyla beyhude mâhiye verilmemek üzre bir hüsn-i nizâm ve râbıtaya bend ve tevsîki bâbında ruhsatı hâvî bir kıt‘a emr-i şerîfim sudûru hâlâ İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki iftihâr-ı muhtarü’l-milleti’l-Mesihiyye Antimos rahib dâmet ratebetuhu tarafından bâ takrîr istid‘â olunup vâkı‘â o makûle emval-i eytam vesâirenin telefden vikâyesi lâzımeden olduğundan bu husûsa ale’d-devâm patrik bulunanlar dahi tekayyüd ve ihtimâm ederek emvâl-i eytâmın telefden vikâyesine dikkat ve mugâyiri hareket vukû‘uyla emvâl merkûme telef olarak herkesin alacağı verilemez ise mes’ûliyeti patrik-i mûmâ ileyh ile zikr olunan metrepolidlere ve mütevellîlere aid ve râci‘ olacağından âna göre cümlesi tarafından bi’l-ittihâd ihtimâm ve dikkat olunmak üzre emr-i şerîfim i‘tâsı hususu meclis-i vâlâ-yı ahkâm-ı adliyemde tensîb ve inbâ olunmuş ve ol vechile icrâsı husûsuna irâde-i seniyye-i mülûkânem ta‘allukuyla ol bâbda emr-i hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı pâdişâhânem şeref-rîz-i sünûh ve sudûr olmuş olmağın muktezâ-yı münîfi üzre dîvân-ı hümâyûnumdan mahsûsan işbu emr-i celîlü’l-kadrim ısdâr ve i‘tâ olunmuşdur imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda bu husûsa ale’d-devâm patrik bulunanlar ve zikr olunan metrepolidler ve mütevellîler taraflarından tekayyüd ve ihtimâm-ı tâmm olunup bir vakitde mugâyiri vaz‘ ve hareket vukû‘a gelmeyerek ve keşişhâne-i mezkûrda o makûle zâid ve bî-lüzûm kimesneler istihdâm olunmayarak gerek emvâl-i eytâm ve gerek sâirenin telef ve sirkadan vikâyesiyle faizlerinin vaktiyle ashâbına i‘tâ ve asıl malları dahi taleb olundukça te’diye ve îfâ ile keşişhâne-i mezkûrun hüsn-i idâresi istihsâli husûsu patrik-i mûmâ ileyhe bi’l-ifâde işbu emr-i şerîfimi sicill-i mahfûza kayd u sebt birle yedlerinde ibkâ ve ale’d-devam infâz ve icrâsına dikkat ve i‘tinâ eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i C sene 57

[S.100][126]

h.430

Yenişehr-i Fenar ve tevâbi‘i metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine hüküm

Rum patrikliğine tâbi‘ Yenişehr-i Fenar ve tevâbi‘i metrepolidi Ananya nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şürûtı mûcebince metrepolidliği dâhilinde kâin

[126] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00051

kazâlarda mütemekkin Rum taifesinin ayinlerinin icrâsına ve umûr ve husûslarının rü'yetiyle senevî üzerlerine edâsı lazım gelen emvâl-i mîriye vesâir rüsûmât-ı mu'tâdelerinin cem' ve tahsîline taraf-ı ahardan b-vech müdâhale ve ta'arruz etdirilmemek üzre sâbık ve emsâli misillü zikr olunan berât-ı âlîşânım şurûtı tasrîhiyle mufassal ve meşrûh emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Asitâne-i sa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa'âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid'â olunup kuyûda mürâca'at olundukda (boş) diyü metrepolid-i merkûmun yedine i'tâ olunan mârru'z-zikr berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve ber minval-i muharrer sâbık ve emsâline emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nüvvâb-ı mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlarda mütemekkin Rum milletinin berât-ı âlîşânım şurûtu mûcebince umûr ve husûslarının rü'yetiyle üzerlerine edâsı lâzım gelen emvâl-i miriye vesâir rüsûmât-ı mu'tâdelerinin cem' ve tahsîline taraf-ı âhardan bî-vech müdâhale ve ta'arruz olunmamak bâbında.

Fî evâsıt-ı S sene 59

h.431

Gümülcine nâibine ve kazâ-i mezbûr müdîri vesâir iş erleri zîde kadruhuma hüküm

Rum patrikliğine dâhil Marolye ve tevâbi'i metrepolidi Antimos nâm rahibin yedine i'tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolid ve papas taifelerinin hanelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine ve mücerred ta'cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref'-i savt ve ziyâde şemâtât eylememek şartıyla icrâ-yı ayinlerine valiler ve müşîrler vesâir me'mûrîn-i devlet-i aliyyem taraflarından hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te'addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Gümülcine kazâsında Menzil mahallesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te'addî olunmakda olduğundan bahisle men'i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Asitâne-i sa'âdetimde cemâ'at-i metrepolidan taraflarından memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid'â olunup kuyûda mürâca'at olundukda şurût-ı

muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve harekete dikkat ve mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâil-i M sene 59

h.432

Bir sûreti

Tırnova nâibine Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazâsına tâbi‘ Çekiluva karyesinde mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmamasiyçün emsâli fıkrasından sarf-ı nazar olunarak

Fî evâsıt-ı Râ sene 59

h.433

Bir sûreti

Edirne nâibine Edirne ve tevâbi‘i metrepolidi Yarasimos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Edirne kazâsına tâbi‘ Umraklı karyesinde mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmamasiyçün emsâli fıkrası derc olunarak

Fî evâhir-i Râ sene 59

h.434

Bir sûreti

Petric nâibine Menlik ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Petric kazâsında mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmamasiyçün emsâli fıkrası derciyle

Fî evâil-i Câ sene 59

h.435

İşbu emr-i âlî mahalline lede’l-vürûd mahall-i mezkûrda kadîmden binâ olmayup hâlî bir mahall olarak senede bir defa etrafdan bazı re‘âyâ panayır yollu mahall-i

mezkûra tecemmu‘ eylediklerine mebnî mahall-i mezkûrda bayağı kilise gibi icrâ-yı ayin etmek emeliyle hâne ve misafir için hân ve oda binâ ve inşâ etmek üzre ruhsat istid‘â olunmuş ise de cevâb-ı red verildiğinden âhar vechile istihsâl-i emel eylemek üzre hilâf-ı inhâya ictirâ olunmuş ve husûs-ı mezkûrdan başka kaydiyçün müdâhale vukû‘a gelmemekde olduğunu nâtık vârid olan mazbata meâli bâ fermân-ı âlî kaydı bâlâsına şerh verilmiş ve ol vechile Rum patrikhânesi tarafına dahi ilm u haber tastîr kılınmışdır

Fî gurre-i C sene 60

Bir sûreti

Hezargrad nâibine Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Hezargrad kazâsında vâkı‘ Madinesuyu nâm mahalde mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmamasiyçün emsali fıkrası derc olunarak.

Fî evâil-i Câ sene 59

h.436

Bir sûreti

Edirne nâibine Dimetoka ve tevâbi‘i metrepolidi Visadiyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Edirne kazâsına tâbi‘ Belayos Tatarköy nâm karyede mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmamasiyçün emsâli fıkrası derc olunarak.

h.437

Bir sûreti

Dimetoka nâibine metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Dimetoka kazâsına tâbi‘ Azadlı karyesinde mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmamasiyçün kezalik emsâli fıkrası derc olunarak

Fî evâil-i Ş sene 59

[S.101][127]

h.438

Bir sûreti

Tırnova nâibine Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazâsına tâbi‘ Travna karyesinde mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmamasiyçün kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda inhâ olunduğu ve emsâli vechile emr-i şerîf i‘tâsı irâde-i aliyyeye menût idüği tahrîr olunmuş olduğu derc olunarak

Fî evâhir-i N sene 59

h.439

Razlık kazâsı nâibine ve kazâ-i mezbûr müdîri vesâir iş erleri zîde kadruhuma hüküm

Rum patrikliğine dâhil Samako ve tevâbi‘i metrepolidi Yaramiba nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda İstanbul Rum patrikinin cema‘at-i metrepolidan ile keşişhâne mührüyle memhûr arz-ı hâlleri ma‘mûlun bih olup ayinlerine müte‘allik her ne ki arz ve i‘lâm ederler ise müsâ‘ade oluna diyü musarrah olduğuna ve metrepolidliği dâhilinde Razlık kazâsına tâbi‘ Bakoroda karyesinde vâkı‘ Nikoladis kilisasında ayinleri icra olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün ayinlerince mu‘tâd olduğu üzre tahta çalmalarına bu esnâda bazı kesân taraflarından müdâhale ve mümâna‘at olunmakda idüğine mebnî men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve harekete mübâderet ve bu vesîle ile ziyâde şemâtât misillü vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve dikkat olunmak bâbında.

[127] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00052

Fî evâil-i M sene 59

h.440

Bir sûreti

Konya nâibi ve müftîsine ve a‘za-yı meclis zîde kadruhuma Konya ve tevâbi‘i metrepolidi Yavakim nâm rahimin metrepolidliği dâhilinde olan Konya kazasına tâbi‘ Bor karyesinde kâin Aya Yorgi kilisasında tahta çalmalarına muhâlefet olunmamak içün aslı gibi

Fî evâil-i M sene 59

h.441

Bir sureti

Niş nâibine Niş ve tevâbi‘i metrepolidi Veneokidos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde olan nefs-i Niş kazâsında kâin Takisyarik kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için kezalik

Fî evâsıt-ı M sene 59

h.442

Bir sûreti

Siroz nâibine Siroz ve tevabi‘i metrepolidi Atnaşyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde olan Siroz kasabasına tâbi‘i Azova karyesinde kâin Aya Yorgi kilisasında tahta çalmalarına muhâlefet olunmamak için kezalik

Fî evâsıt-ı M sene 59

h.443

Bir sûreti

Eğin nâibine Erzurum ve tevabi‘i metrepolidi Teofitos nâm râhibin metrepolidliği dâhilinde Eğin kazâsına tâbi‘ Çorak karyesinde kâin Aya Nikoleos kilisasında tahta çalmalarına muhâlefet olunmamak için kezalik

h.444

Bir sûreti

Lefke nâibine Lefke ve tevâbi‘i metrepolidi Yosif nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde olan Lefke kazâsında kâin Aya Yorgi kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için kezalik

Fî evâhir-i M sene 59

h.445

Bir sûreti

Kırkağaç nâibine Manisa ve Kuşadası ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde olan Kırkağaç kazasında kâin Penaiye kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için emsâl fıkrası derc olunarak

Fî evâil-i Câ sene 59

h.446

Bir sûreti

Eğin nâibine Erzurum ve tevabi‘i metrepolidi Teofitos rahibin metrepolidliği dâhilinde Eğin kazâsına tabi‘ Vanik karyesinde vâkı‘ Aya Yorgi kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için

Fî evâsıt-ı Câ sene 59

h.447

Bir sûreti

Usturumca nâibine Usturumca ve tevabi‘i metrepolidi Kostantiyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Usturumca kasabasında vâkı‘ Aya Kostandi kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak zımnında

Fî evâil-i C sene 59

h.448

Bir sûreti

Kerniye nâibine Kerniye ve tevâbi‘i metrepolidi Yavanikyos nâm rahibin

metrepolidliği dâhilinde Kerniye kazâsında vâkı‘ Aya Yorgi kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak zımnında.

Fî evâsıt-ı C sene 59

h.449

Konya ve Kayseriye sancaklarında vâkı‘ kazâların nâib ve müftîleri zîde ilmuhuma hüküm

Kudüs-i şerif ve tevâbi‘i Rum patriki kıdvetü muhtârü’l-milleti’l-Mesihiyye Atnaşyos rahib zîde ratabetuhunun südde-i sa‘âdetime takdîm eylediği bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlinde Kudüs-i şerîf ruhban fukarâsının bir yerden medâr-ı maaşları olmayup memâlik-i mahrûsemde mütemekkin Rum taifesinin rızalarıyla verenlerden tasadduk cem‘ine münhasır olduğundan bu defa Konya ve Kayseriye sancakları ve havalisine Berondis nam rahib vekîl nasb ve ta‘yîn olunduğu beyânıyla vekîl-i merkûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından dahl ü ta‘arruz olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeğle kuyûda mürâca‘at olundukda fevt olan rahiblerin mu‘tâd ve kadîm üzre kendüye aid metrûkâtların patrik-i mûmâ ileyh veyahud vekîlleri ahz u kabz eyledikde beytü’l-mâl ve kassâm

[S.102][128]

âdemleri taraflarından ve taraf-ı ahardan kat‘a müdâhale ve ta‘arruz olunmaması ve zikr olunan rahibler kendü ayinleri üzre kilisaları fukarâsına ve patrike her ne vasiyyet ederler ise makbûl olup Rum şahidleriyle istimâ‘ olunması ve memâlik-i mahrûsemde olan Rum taifesinin ve gerek rahib ve keşiş ve papaslarının Kudüs-i şerîf için nüzûrât ve tasaddukât ve vasiyyet eyledikleri nükûd vesâir eşyaları patrik tarafından ahz u kabz olunarak ve kezalik Rum şahidleriyle şer‘le istimâ‘ kılınması ve patrik-i mûmâ ileyh tarafından tasadduk cem‘iyçün gönderdiği ademlerine gezdikleri yerlerde zâbitân vesâire taraflarından buraya niçin geldiniz ve ne çok meks ediyorsuz diyü rencîde ve te‘addî olunmaması patrik-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda muharrer ve mestûr ve o makûle fevt olanların vasiyyetlerini vekîl-i merkûm Kudüs-i şerîf fukarâsiyçün zabt eylemek murâd eyledikde vârisleri biz mûrisimizin vasiyyet ve vakfını tutmazız mîrâsa idhâl ederiz

[128] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00052

derler ise o makûlelerin sözlerine havâle-i sem‘-i i‘tibâr olunmamak ve’l-hâsıl o misillü hâlik ve hâlike olanlar hâl-i hayatında manastır ve kilisalarına araziden başka vasiyyet eyledikleri eşyâ zımnında verese tarafından bir gûne münâza‘a vukû‘unda ber mûceb-i şurût şer‘le rü’yet ve fasl-ı münâza‘aya mübâderet olunmak ve Kudüs-i şerîf için vakf olan bağ ve bağçe ve buyût ve dekâkîn ve tarla ve zeytin bağçelerine ahardan müdâhale ve yedlerinde kemâha müte‘allik emti‘a eşyâları yoğiken gümrük mütâlebe kılınmamak ve bazı ruhban tâifesi patrik-i mûmâ ileyh tarafından yedlerinde senedleri yoğiken Kudüs-i şerîf rahiblerindenim diyü re‘âyâyı aldadup mugâyir-i şurût akçe cem‘ eyledikleri sûretde o makûle akçe ve yedlerinde sahte sened bulunur ise o misillü senedler vekîl-i merkûma alıverilip ve vekîl-i merkûmun ve âdemlerinin bindikleri bargir ve katırları ulak vesâirleri taraflarından alınmayıp mürûr ve ubûrlarına hilâf-ı mu‘tâd ve kadîm müdâhale etdirilmemek husûsları verilen evâmir-i şerîfemde münderic ve mezkûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâib ve müftîler mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer vekîl-i merkûmun Kudüs-i şerîf için rızâlarıyla verenlerden tasadduk cem‘inde te‘addîsi ve memleketçe bir gûne sû-i hareketi vukû‘ bulmadığı halde kimesne tarafından dahl ü ta‘arruz olunmaması husûsuna ihtimâm ve dikkat olunmak babında.

Fî evâhir-i M sene 59

h.450

Bir sûreti

Zikr-i âtî kazâlar nâib ve müftilerine Amasya ve Sinop ve Samsun ve Canik ve Bafra ve Hacıköy Ma‘deni ve Niksar ve Tokad ve Sivas ve Kastamonu ve Zağferanborlu ve Kangırı ve Gerede ve İnebolu ve Ünye ve Trabzon ve Karahisar-ı şarkî ve

Gümüşhane ve Erzurum ve Diyarbekir ve Keban ve Ergani ma‘denleri ve havalisine Yuvanikyos nam rahib vekîl nasb ve ta‘yîn olunduğu beyânıyla aslı gibi.

Fî evâil-i S sene 59

h.451

Bir sûreti

Zikri âtî kazâlar nâib ve müftileri zîde ilmuhuma İnöz ve İskeçe ve Marolye

kazâlarına Safronyos nâm râhib vekîl nasb ve ta‘yîn olunduğu beyânıyla kezalik

Fî evâhir-i R sene 59

h.452

Bir sûreti

Zikri âtî kazâlar nâib ve müftilerine Antalya ve Ankara ve Kütahya kazâlarına Amuresnos nâm rahib vekîl nasb ve ta‘yîn olunduğu beyânıyla kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı dîvân-ı hümâyûn kaleminden suâl olundukda şurût ve kuyûd-ı mezbûra münderic ve mezkûr olup ta‘yîn olunan rahib-i mersûmun mademki şurûtı mûcebince re‘âyâ-yı mersûmenin rızâlarıyla verecekleri tasadduk akçesinin cem‘inde bir gûne te‘addî ve memleketçe bir sû-i hareketi vukû‘a gelmedikçe kimesne tarafından mümâna‘at ve te‘addî olunmamak üzre emr-i şerîf ısdârı irâde-i aliyyeye menût idüği kalem-i mezbûrdan tahrîr olunduğu derc olunarak

Fî evâhir-i Ş sene 59

h.453

Zikri âtî kazâlar nâib ve müftîleri zîde ilmuhuma hüküm

Rum patrikliğine dâhil Uzuncaabad-ı Hasköy ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos nâm rahib yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda bir zimmînin kendü rızâsı yoğiken cebren kimesne müslüman eylememesi husûsu münderic iken metrepolidliği dâhilinde kâin Uzuncaabad-ı Hasköy ve Tatarpazarı ve Filibe ve tevâbi‘i kazâlarında mütemekkin bazı zimmîler rızâları yoğiken cebren İslâmiyet arz ve telkîn olunmakda olduğundan bahisle ber mûceb-i şurût men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunmuş ve kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı mezkûr metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr bulunmuş olmağla mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâib ve müftîler mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber mûceb-i şurût amel ve hareket olunması ve bu vesîle ile her ne vechile ise dîn-i İslâmı kabûl etmiş bulunanlar haklarında hilâf-ı şeri‘ât-i garrâ bir şey denilmemesi husûsuna dikkat ve mugâyir-i rızâ vaz‘ u halet vukû‘undan begâyet tevakkî ve mübâ‘adet olunmak bâbında.

Evâil-i S sene 59

h.454

Zikri âtî kazâlar nâib ve müftîleri zîde ilmuhuma hüküm

Tekfurdağı ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahib yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda fevt olan rahib ve zimmî taifesi kendü ayinleri üzre patrik ve metrepolid ve piskoposlarına her ne vasiyyet ederler ise makbûl olup Rum şâhidleriyle şer‘le istimâ‘ olunması ve zimmî tâifesinden

[S.103][129]

bazıları hâl-i huyutunda patrike ve metrepolide ve piskoposa ve kilisalarına bir mikdâr şey vasiyyet idüp ba‘dehu fevt olduklarında vârislerinden şer‘le alıverilmesi husûsları musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Ereğli ve Tekfurdağı ve Keşan ve Malkana ve Cisr-i Ergene ve Hayrabolu ve İnecik ve Evreşe ve İpsala ve Gelibolu ve Şarköy ve Çatalca ve Çekmece-i kebîr kazâ ve kurâlarında mütemekkin bazı zimmîler hâl-i huyûtunda metrepolid ve kilisaya vasiyyet eyledikleri nesnelerin fevt olduklarından sonra vârisleri tarafından istirdâdı zımnında müdâhale olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emrd-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hal takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve o makûle hâlik ve hâlikenin hal-i hayatında manastır ve kilisalarına araziden [başka] vasiyet eyledikleri eşyâ zımnında verese tarafından bir gûne münâza‘a vukû‘unda ber mûceb-i şurût şer‘le rü’yet ve fasl-ı münâza‘aya mübâderet olunması verilen evâmir-i şerîfede münderic ve mezkûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâib ve müftîler mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda o makûle nizâ‘ vukû‘unda ber vech-i muharrer şer‘le rü’yet ve fasl-ı münâza‘aya mübâderet ve mugâyiri vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Evâil-i S sene 59

h.455

[129] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00053

Cisr-i Ergene nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Ereğli ve Tekfurdağı ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî zabt ve tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerîf me’mûrîn-i saltanat-ı seniyyem taraflarından buyruldu ile kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Cisr-i Ergene kazâsına tâbi‘ Doğan karyesinde vâkı‘ Aya Tanaş kilisasını bazı kesan taraflarından bî-vech bâ buyruldu teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime bir kıt‘a memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at oldukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve harekete dikkat ve mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâil-i Râ sene 59

h.456

Bir sûreti

Malkara nâibine Tekfurdağı ve Ereğli ve tevâbi‘i metrepolidi mûmâ ileyhin metrepolidliği dâhilinde Malkara kazâına tabi‘ Teslim karyesinde vâkı‘ Aya Analisi kilisasının teftîş olunmamasiyçün aslı gibi

h.457

Bir sûreti

Timurhisarı nâibine Menlik ve Timurhisarı ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Timurhisarı kazâsına tâbi‘ Nurşeva karyesinde vâkı‘ Aya İlya kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik.

Fî evâsıt-ı Râ sene 59

h.458

Bir sûreti

Petriç nâibine Menlik ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Petriç kazâsına tâbi‘ Kasona karyesinde vâkı‘ Penaiye kilisasının teftîş olunmamasiyçün emsâli fıkrası derc olunarak

Fî evâhir-i Câ sene 59

h.459

Bir sûreti

Niğde nâibine Konya ve Niğde ve tevâbi‘i metrepolidi Yavakim nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Niğde sancağına tâbi‘ Sazlıca karyesinde vâkı‘ Aya Todoros kilisasının teftîş olunmamasiyçün emsâli fıkrası derc olunarak kezalik

Fî evâil-i R sene 59

[S.104][130]

h.460

Zikri âtî kazâlar nâibleri zîde ilmuhuma hüküm

Rum patrikliğine dâhil Persiye metrepolidliğine tâbi‘ Kırşova ve Reşne kazâ ve kurâsında mütemekkin Rum tâifesinden bazıları er ve gerek avrat mehâkime ve eimme-i mahalleye varup zevc ve avratları var iken âyînlerine muhâlif zevc-i âhar ve zevce-i diğer almak dâ‘iyyesiyle kendü ifâde ve takrîrleri üzre nikâh ve tatlîk olundukları ve bu cihetle evlâdları sefîl ve sergerdân kaldıkları beyânıyla fîmâba‘d zikr olunan mahallerde mütemekkin Rum tâifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta zikr olunan Persiye ve tevâbi‘i metrepolidi Yuvan Yosif rahibden ve vekîllerinden gayrı kimesne müdâhale etmemek ve bu dâ‘iyye ile mehâkime ve eimme-i mahallâta vardıklarında iltifât olunmayıp red ile cevâb verilmek üzre emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı dîvân-ı hümâyûnum kaleminden suâl olundukda Rum tâifesinin nikâhları maddesine patrik ve tarafından

[130] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00053

ta‘yîn eyledikleri vekîllerinden gayrı kimesne karışmaması ve bu makûle patrik ve metrepolid ve vekîllerinin ma‘rifet ve izni yoğiken iltizâmında olan papaslar ayinleri üzre câiz olmayan nikâhları akd eylememesi ve zimmî taifesi avrat boşamak ve avrat üzerine avrat almak ve zevcleri helâkinden sonra ancak üç defaya dek teehhül edip ziyâde te’ehhül eylemek âyinlerine mugâyir olduğundan o makûlelere ruhsat verilmeyip te’dîb ve gûşmâl olunmaları husûsu patrik-i mûmâ ileyh yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic patriklik şurûtunda muharrer ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olup inhâ olunduğu ve emsâli vechile emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği kalem-i mezbûrdan tahrir olunmuş olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nüvvâb-ı mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu halde men‘ u def‘ birle mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâil-i Câ sene 59

h.461

Bir sûreti

Zikri âtî kazâlar nâibleri zîde ilmuhuma Rum patrikliğine dâhil Edirne ve tevâbi‘i metrepolidliğine tâbi‘ Edirne ve İslimye ve Yanbolu ve Havâss-ı Mahmud Paşa kazâ ve kurâlarında mütemekkin Rum taifesinin nikâhları akd ve feshine metrepolid bulunan Yarasimos rahibden gayrı kimesne tarafından müdâhale olunmamasiyçün aslı gibi

Fî evâhir-i C sene 59

h.462

Bir sûreti

Zikri âtî kazâlar nâibleri zîde ilmuhuma Rum patrikliğine dâhil Amasya ve tevâbi‘i metrepolidliğine tâbi‘ nefs-i Amasya ve Sinop kazâ ve kurâlarında mütemekkin Rum taifesinin nikahları akd ve feshine metrepolidi bulunan Kalinkos rahibden ve vekîllerinden gayrı kimesne tarafından müdâhale olunmamasiyçün kezalik.

Fî evâhir-i R sene 59

h.463

Ohri nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Persiye ve tevâbi‘i metrepolidi Yosif nâm rahib yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolidliği dâhilinde kâin kilisa ve manastırlarına vekîl olup düşen mahsûlâtın ekl ü bel‘ edenlerin muhâsebelerin gördükde ve azl ü nasb eyledikde âhardan muhâlefet olunmaması husûsu musarrah iken Ohri kazâsında vâkı‘ Naum manastırına metrepolid-i merkûm tarafından ta‘yîn olunan gamnosun umûr ve husûsuna re‘âyâ taraflarından mugâyir-i şurût müdâhale olunmakda idüği beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup

[S.105][131]

kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı dîvân-ı hümâyûnum kaleminden suâl olundukda şurût-ı mezkûre mârru’z-zikr berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olup ber vech-i inhâ gamnos-ı mersûmun umûr ve husûsuna ve muhâsebesinin rü’yetine kazâ-i mezbûrda mütemekkin re‘âyâ taraflarından müdâhale olunmamak üzre emsâli vechile emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği kalem-i mezbûrdan tahrîr olunmuş olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu halde men‘ u def‘ birle hilâf-ı şurût hâlât vukû‘a gelmemesine dikkat olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Câ sene 59

h.464

Bir sûreti

Yine nâib-i mûmâ ileyhe kazâ-i mezburda kâin Yatkovic manastıriyçün aslı gibi

h.465

Kapudağı metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine hüküm

[131] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00054

Rum patrikliğine dâhil Kapudağı ve tevâbi‘i metrepolidi Milinos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda bilâ vâris fevt olan piskopos ve keşiş ve kalugaryaların nükûd ve eşyâ ve bargir ve emlâkleri ve kilisalarına müte‘allik her nesi var ise metrepolid veyahud vekîlleri mîriyçün ahz u kabz eylediklerinde beytü’l-mâl ve kassâm ve mütevellîler vesâir beytü’l-mâl-i âmme ve hâssa defter-i hâkânîde bize hâsıl yazılmışdır diyü müdâhale eylememesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde kâin mahallerde hâlik olan keşiş ve papasların emvâl-i metrûkesini ber mûceb-i şurût cânib-i mîriyçün ahz u kabz eylediklerinde beytü’l-mâl ve kassâm âdemleri vesâire taraflarından ol vechile hilâf-ı şurût te‘addî ve rencîde olunmakda olduklarından bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı dîvân-ı hümâyûnumdan suâl olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olup zikr olunan mahallerde fevt olanlar efrâd-ı re‘âyâdan olmayup da sahîh papas ve keşişlerden olduğu halde hilâf-ı şurût müdâhale ve te‘addî olunmamak üzre emr-i şerîfim i‘tâsı re’ye menût idüği tahrîr olunmuş olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda havâlî-i merkûmede helâk olanlar efrâd-ı re‘âyâdan olmayup sahîh papas ve keşîşlerden olduğu sûretde ber mûceb-i şurût amel ve hareket ve hilâfı vaz‘ı tecvîzden begâyet hazer ve mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Ş sene 59

h.466

Nevrekop nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Drama ve tevâbi‘i metrepolidi Atnaşyos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî zabt ve tasarruflarında olan kilisa ve manastırlarını bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerîf me’mûrîn-i saltanat-ı seniyyem taraflarından buyruldu ile sâlifü’z-zikr kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Nevrekop kazâsına muzâfe Futobeşne karyesinde vâkı‘ Panaye Keçesni kilisasına bazı kesân taraflarından bâ

buyruldu teftîş ederiz diyü bî-vech te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘i bâbında emr-i şerîfim suduru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime bir kıt‘a memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı dîvân-ı hümâyûnum kaleminden suâl olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkumun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olup manastır-ı merkûmun sonradan bilâ fermân ta‘mîr ve heyet-i asliyesi dahi tağyîr ile ziyâde nesne ihdâs olunmak misillü hilâf-ı rızâ ve mugâyir-i nizâm bir gûne hâl ve hareket vuku‘ bulmamış iken inhâ olunduğu üzre mücerred celb-i mâl dâ‘iyyesiyle te‘addî olunduğu vâkı‘ ise men‘ u def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru irâde-i aliyyeme menût idüği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareketle hilâf-ı rızâ ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vuku‘undan hazer ve mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Ş sene 59

h.467

Bir sûreti

Tatarpazarı nâibine Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Tatarpazarı kazâsına muzâfe Perisnek karyesinde kâin Aya Beraşkuh kilisasının teftîş olunmamasıyçün aslı gibi.

h.468

Bir sûreti

Yine nâib-i mûmâ ileyhe metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Tatarpazarı kazâsına muzâfe Perisnek karyesinde vâkı‘ Aya Dimitri kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Evâhir-i Ş sene 59

[S.106][132]

h.469

Bir sûreti

Hasköy nâibine Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Hasköy kazâsına tâbi‘ Nuzvesil karyesinde vâkı‘ Atalis kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik

Fî evâhir-i N sene 59

h.470

Karaferye nâibine hüküm

Karaferye ve tevâbi‘i metrepolidi olan Diyonisyos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda akd ve fesh-i nikâh husûslarında ve münâza‘un fîh olan iki zimmî mâbeynlerin kendü rızâları ve metrepolid ve vekîlleri ma‘rifetiyle ıslâh maddelerinde ve lede’l-iktizâ ayinleri üzre kilisalarında yemîn verdikde ve aforos ta‘bîr olunur te’dîb eylediklerinde kuzzât ve nüvvâb müdâhale ve tagrîm eylememesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlarda mütemekkin Rum re‘âyâsının nikah ve ayinleri üzre yemîn ve afaroslarına kuzzât ve nüvvâb taraflarından mugâyir-i şurût müdâhale olunduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olup inhâ olunduğu üzre ise şurût ve emsâli vechile emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin inhâ olunduğu üzre olduğu hâlde ber mûceb-i şurût amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i N sene 59

[132] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00054

h.471

Kal‘a-i Sultaniye nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Erdek ve Kapudağı ve tevâbi‘i metrepolidi Militos nâm rahibin taht-ı iltizâmında olan mahallerden Kal‘a-i Sultaniye kazâsında mütemekkin Rum tâifesinin ayinlerini icrâ ve umûr ve husûslarının rü’yetiyle senevî üzerlerine edâsı lâzım gelen emvâl-i mîriye vesâir rüsûmât-ı mu‘tâdelerinin cem‘ ve tahsîline i‘tinâ eylemek üzre yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtu mûcebince tarafından Dimo nâm zimmî vekîl ta‘yîn olunduğu beyânıyla vekîl-i mersûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından dahl ü ta‘arruz olunmamak üzre bir kıt‘a emr-i şerîfim ısdârı İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup muktezâsı dîvân-ı hümâyûnumdan suâl olundukda bu makûle metrepolidlerin iltizâmlarına dâhil mahallerde vâkı‘ kilisa ve manastırlarının zabt u rabtına ve re‘âyâ tâifesinin berât-ı âlîşânım şurûtu mûcebince üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrî ve rüsûmât-ı mu‘tâdelerinin cem‘ ve tahsîline ve umûr ve husûslarının rü’yetine taraflarından nasb ve ta‘yîn eyledikleri vekillerine aharı bi-vech müdâhale ve ta‘arruz etdirilmemek üzre evâmir-i şerîfe verilegeldiği mestûr ve mukayyed olup bu sûretde istid‘â olunduğu ve emsâli vechile bir kıt‘a emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i seniyyeme menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda vekîl-i merkûmun ber minvâl-i muharrer îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından müdâhale ve ta‘arruz olunmamak bâbında

Fî evâhir-i N sene 59

h.472

Midilli nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Midilli cezîresi ve tevâbi‘i metrepolidi Kalenikyos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolid ve vekîlleri ve âdemlerinin ve piskoposların şer‘-i şerîfe müte‘allik her ne gûne da‘vâları zuhûr eder ise bir yerde istimâ‘ olunmayıp huzûr-ı şeyhü’l-islâmîde görülmek üzre havâle olunması husûsu musarrah olduğuna ve metrepolid-i merkûmun kimesneye deyn

ve kefâleti yoğiken selefinin kendü deyni için dâyinleri tarafından metrepolid-i lâhık merkûma hilâf-ı şer‘-i şerîf te‘addî olunmakda idüğine binâen müdâhale-i vâkı‘a def‘ kılınmak ve eğer o makûle da‘vâya tasaddî eden olur ise ber muceb-i şurût Dersa‘âdetimde görülmek üzre havâle olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve hilâfından tevakkî ve mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i N sene 59

[S.107][133]

h.473

Karaferye nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde piskopos ve papas ve keşiş ve kalugaryalardan biri izn-i şer‘le zâbit tarafından alıkonulmak lazım geldikde metrepolidler alıkoya diyü metrepolidlere verilen berevât-ı aliyyemde münderic ve meşrût iken Rum patrikliğine dâhil Karaferye ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde o makûlelerden birini alıkomak murâd eyledikde hilâf-ı şurût mümâna‘at olunduğundan bahisle o makûle mugâyir-i şurût vâkı‘ olan te‘addînin men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olup şurût ve emsâli vechile emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr kılınmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber mûceb-i şurût amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ u hâlet vukû‘unda mücânebet olunmak bâbında.

[133] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00055

Fî evâhir-i N sene 59

h.474

Adana nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda patrikliğine dâhil mahallerde kadîmî zabt u tasarruflarında olan kilisa ve manastırlarını bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayıp ve bilâ emr-i şerîf me’mûrîn-i saltanat-ı seniyyem taraflarından buyruldu ile sâlifü’z-zikr kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken patrikliğine dâhil Adana kazâsında vâkı‘ Aya Nikola kilisasına bazı kesân taraflarından bâ buyruldu teftîş ederiz diyü bî-vech te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru patrik-i mûmâ ileyh ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime bir kıt‘a memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere patrik-i mumâ ileyh yedine i‘tâ olunan mârru’z-zikr berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurût ve emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda kilisa-yı mezbûrun sonradan bilâ fermân ta‘mîr ve heyet-i asliyesi dahi tegayyür ile ziyâde nesne ihdâs olunmak misillü hilâf-ı rızâ ve mugâyir-i nizâm bir gûne hal ve hareket vukû‘ bulmamış iken inhâ olunduğu üzre mücerred celb-i mâl dâ‘iyyesiyle te‘addî olunduğu vâkı‘ ise men‘ u def‘i husûsuna mübâderet ve hilâf-ı rızâ ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘undan mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i L sene 59

h.475

Bir sûreti

Filibe mollasına Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikifos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Filibe kazâsına mülhak Karacadağ nâhiyesine tâbi‘ Yağcılar karyesinde kâin Arzangelos kilisasının teftîş olunmamasıyçün

h.476

Bir sûreti

Yine mevlânâ-yı mûmâ ileyhe Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi mersûmun metrepolidliği dâhilinde Filibe kazâsına mülhak Karacadağ nâhiyesine tâbi‘ Ebraşlar karyesinde kâin Aya Dimitri kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâsıt-ı Z sene 59

h.477

Selanik metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâibleri zîde ilmuhuma hüküm

Rum patrikliğine dâhil Selanik ve tevâbi‘i metrepolidi Protimos nâm rahibin metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde mütemekkin papas taifelerinin hânelerine zâbitân taraflarından konak teklîfi ve angarya matlûbı ve bindikleri bargir ve katırlarının ahzı misillü te‘addî olunmakda olduğundan bahisle o makûle hilâf-ı şurût vâkı‘ olan müdâhale ve te‘addînin men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından bir kıt‘a memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â ve niyâz olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı dîvân-ı hümâyunumdan suâl olundukda bu makûle metrepolidlerin ve âdemlerinin bindikleri bargir ve katırları ulak vesâirleri taraflarından alınmayıp müdâhale ve te‘addî etdirilmemesi ve metrepolidlerin sâkin olduğu konağına askerî ve ehl-i örf taraflarından konak teklîfi ile rencîde olunmaması metrepolid-i mersûmun yedine verilen berât-ı âlîşân şurûtunda münderic olup inhâ olunduğu üzre hilâf-ı şurût te‘addî vukû‘ bulduğu halde bîvech vâkı‘ olan müdâhalenin men‘ u def‘i bâbında emsâli misillü emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nüvvâb mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu halde mugâyir-i şurût vâkı‘ olan müdâhale ve te‘addînin men‘ u def‘i husûsuna mübâderet ve hilâfından mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâil-i Zâ sene 59

h.478

İsti‘fâsı cihetle âharı ta‘yîn olunmuşdur. (silik) sene 85

Zikri âtî mahallin tâbi‘ olduğu kazâların nâibine hüküm

Rum patrikliğine tâbi‘ hâlâ Selanik ve tevâbi‘i metrepolidi Protimos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Ardamri nâm mahalde mütemekkin re‘âyâ tâifesinden ayinlerin icrâ ve umûr ve husûslarının rü’yetiyle senevî üzerlerine edâsı lâzım gelen emvâl-i mîriye vesâir rüsûmât-ı mu‘tâdelerinin cem‘ u tahsîline i‘tinâ eylemek üzre metrepolid-i sâbık tarafından işbu dârende-i fermân-ı hümâyûnum Ağnatyos piskopos vekîl ta‘yîn olunarak ol bâbda bir kıt‘a emr-i şerîf i‘tâ ve metrepolid-i lâhık merkûm tarafından dahi piskopos-ı merkûmun vekâleti ibkâ olunmuş ise de cülûs-ı hümâyûn-ı meyâmin-makrûn-ı şâhânem şeref-vukû‘una mebnî emr-i şerîf-i mezkûrun tebdîl ve tecdîdi lâzım gelmiş olduğundan bahisle ol bâbda tecdîden emr-i şerîfim i‘tâsı husûsu hâlâ İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan

[S.108][134]

taraflarından südde-i sa‘âdetime takdîm kılınan bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlde münderic ve mezkûr kuyûda lede’l-mürâca‘a dahl ü ta‘arruz kılmayalar diyü metrepolid-i lahık merkûm yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic olduğu ve piskopos-ı merkûmun ber minvâl-i muharrer vekâletini mutazammın iki yüz kırk yedi senesi şehr-i Ramazanının yirmi yedinci günü tarihiyle müverrah emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın dîvân-ı hümâyûnumdan tecdîden işbu emr-i şerîfim ısdâr ve i‘tâ olunmuşdur imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer piskopos-ı merkûmun kemâkân vekâleti umûruna kimesne tarafından müdâhale olunmamak bâbında.

Fî evâil-i M sene 59

h.479

Bir sûreti

Zikri âtî mahallin tâbi‘ olduğu kazânın nâibine sâlifü’z-zikr Selanik metrepolidi merkûmun metrepolidliği dâhilinde kâin Petras nâm mahalle ber vech-i meşrûh metrepolidlik tarafından Diyonisyos piskopos vekîl ta‘yîn kılınarak iki yüz kırk bir senesi Şevvâlinin yirminci günü tarihiyle müverrah emr-i şerîf verildiği ve metrepolid-i lâhık merkûm tarafından piskopos-ı merkûmun vekâleti ibkâ kılındığı

[134] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00055

beyânıyla aslı gibi.

h.480

Bir sûreti

Zikri âtî mahallin tâbi‘ olduğu kazânın nâibine sâlifü’z-zikr Selanik metrepolidi merkûmun metrepolidliği dâhilinde kâin Bulyanis nâm mahalle ber vech-i meşrûh metrepolid-i sâbık tarafından Antimos piskopos vekîl ta‘yîn olunarak iki yüz kırk yedi senesi Ramazanının yirminci günü tarihiyle müverrah emr-i şerîf verildiği ve metrepolid-i lâhık merkûm tarafından piskopos-ı merkûmun vekâleti ibkâ kılındığı beyânıyla kezalik.

h.481

Bir sûreti

Zikri âtî mahallin tâbi‘ olduğu kazânın nâibine sâlifü’z-zikr Selanik ve tevâbi‘i metrepolidi merkûmun metrepolidliği dâhilinde kâin Belatimonas nâm mahalle ber vech-i muharrer metrepolid-i sâbık tarafından Militos piskopos vekîl ta‘yîn olunarak iki yüz kırk dokuz senesi Cemâziye’l-ahiresinin on yedinci günü tarihiyle müverrah emr-i şerîf verildiği ve metrepolid-i lâhık merkûm tarafından Piskopos-ı merkûmun vekâleti ibkâ kılındığı beyânıyla kezalik

h.482

Bir sûreti

Zikri âtî kazâlar nâibleri zîde ilmuhuma Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Akça ve İnebolu ve İzladi kazâlarına ber minvâl-i muharrer metrepolid-i sâbık tarafından Diyonisyos piskopos vekîl ta‘yîn olunarak iki yüz kırk üç senesi Cemâziye’l-evvelisinin ikinci günü tarihiyle müverrah emr-i şerîf verilmiş ve metrepolid-i lâhık merkûm tarafından piskopos-ı merkûmun vekâleti ibkâ kılınmış olduğu beyânıyla kezalik.

h.483

Vekîl-i merkûm vefât ederek yerine âharı nasb olunmuşdur

Fî evâhir-i Z sene 65

Bir sûreti

Zikri âtî kazâlar nâiblerine zikr olunan Tırnova metrepolidi merkûmun metrepolidliği dâhilinde kâin İvraca ve Dobruca ve Rahova ve Pelvine kazâlarına ber minvâl-i muharrer metrepolid-i sâbık tarafından Agapyos piskopos vekîl ta‘yîn olunarak iki yüz elli senesi Cemâziye’l-evvelisinin altıncı günü tarihiyle müverrah emr-i şerîf verildiği ve metrepolid-i lâhık merkûm tarafından piskopos-ı merkûmun vekâleti ibkâ kılındığı beyânıyla kezalik.

h.484

Bir sûreti

Karahisar-ı şarkî kazâsı nâibine Tokad ve tevâbi‘i metrepolidi Kirilos rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Karahisar-ı şarkî kazâsına ber minvâl-i muharrer tarafından Hristoforos piskopos vekîl ta‘yîn olunarak iki yüz kırk sekiz senesi Recebinin sekizinci günü tarihiyle müverrah verildiği beyânıyla kezalik.

h.485

Bir sûreti

Zikri âtî mahallin tâbi‘ olduğu kazâların nâibine Yenişehr-i Fenar ve tevâbi‘i metrepolidi Ananya rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin İstakoz ve tevâbi‘i mahallere ber minvâl-i muharrer metrepolid-i sâbık tarafından Kirilos piskopos vekîl ta‘yîn olunarak iki yüz kırk dokuz senesi Muharreminin ikinci günü tarihiyle müverrah emr-i şerîf verildiği ve metrepolid-i lâhık merkûm tarafından piskopos-ı merkumun vekâleti ibkâ kılındığı beyânıyla kezalik.

[S.109][135]

h.486

Bir sûreti

Pravişte kazâsı nâibine Drama ve tevâbi‘i metrepolidi Atnasyos rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Pravişte kazâsına ber minvâl-i muharrer metrepolid-i sâbık tarafından Antimos piskopos vekîl ta‘yîn olunarak iki yüz kırk iki senesi Cemâziye’l-evvelisinin on dokuzuncu günü tarihiyle müverrah emr-i şerîf verildiği ve metrepolid-i lâhık merkûm tarafından piskopos-ı merkûmun vekâleti ibkâ

[135] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00056

kılındığı beyânıyla kezalik.

h.487

Bir sûreti

Zikri âtî mahallin tâbi‘ olduğu kazânın nâibine Yanya ve tevâbi‘i metrepolidi Podki rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Yaramenyas nâm mahalde ber minvâl metrepolid-i sâbık tarafından Ağapinos piskopos vekîl ta‘yîn olunarak iki yüz otuz yedi senesi Saferi’nin on altıncı günü tarihiyle müverrah emr-i şerîf verilmiş ve metrepolid-i lâhık merkûm tarafından piskopos-ı merkûmun vekâleti ibkâ olunmuş olduğu beyânıyla kezalik

h.488

Bir sûreti

Zikri âtî mahallerin tâbi‘ oldukları kazâlar nâibleri zîde ilmuhuma Girid cezîresi ve tevâbi‘i metrepolidi Kalinos rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Lambi ve Alyos Vasilyos ve Amadi ve Danis nâm mahallere ber minvâl-i muharrer metrepolid-i sâbık tarafından Petko Dimos piskopos vekîl ta‘yîn olunarak iki yüz kırk altı senesi Şevvâli’nin yirmi beşinci günü tarihiyle müverrah emr-i şerîf verilmiş ve metrepolid-i lâhık merkum tarafından piskopos-ı merkûmun vekâleti ibkâ kılınmış olduğu beyânıyla

h.489

Vefâtı cihetiyle yerine âharı ta‘yîn olunmuşdur.

Fî 8 Z sene 86

Zikri âtî nâhiyeler nâibleri zîde ilmuhuma hüküm

Rum patrikliğine tâbi‘ Selanik ve tevâbi‘i metrepolidi Berotimos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin İrho ve Aynaroz nâhiyelerinde mütemekkin re‘âyâ taifesinin ayinlerin icrâ ve umûr ve husûslarının rü’yetiyle senevî üzerlerine edâsı lâzım gelen emvâl-i mîriye ve rüsûmât-ı mu‘tâde-i sâirelerinin cem‘ ve tahsîline i‘tinâ eylemek üzre mukaddemâ vekîl ta‘yîn olunmuş olan Antimos piskopos azl olunarak yerine işbu dârende-i fermân-ı hümâyûnum Yuvanikyos piskopos vekîl nasb ve ta‘yîn kılınmış olduğundan bahisle ol bâbda metrepolidlik şurûtı derciyle

yedine bir kıt‘a emr-i şerîfim i‘tâsı husûsu hâlâ İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime takdîm olunan bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlde istid‘â olunup kuyûda lede’l-mürâca‘a dahl ü ta‘arruz kılmayalar diyü metrepolid-i merkûm yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın dîvân-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve i‘tâ olunmuşdur imdi siz ki naib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda piskopos-ı merkûmun ber vech-i meşrûh vekâleti umûruna kimesne tarafından müdâhale olunmamak bâbında.

Fî evâil-i M sene 59

h.490

Bir sûreti

Zikri âtî mahallerin tâbi‘ oldukları kazâlar nâibleri zîde ilmuhumâya zikr olunan Selanik ve tevâbi‘i metrepolidi merkûmun metrepolidliği dâhilinde kâin Serfice ve Kozana nâm mahallere ber minvâl-i muharrer Vinadin piskopos vekîl ta‘yîn kılınmış ise de yedine henüz emr-i şerîf i‘tâ olunmamış olduğu beyânıyla kezalik.

h.491

Bir sûreti

Mürefte ve Şarköyü nâiblerine Ereğli ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Mürefte ve Şarköy nâhiyelerine ber minvâl-i muharrer Neofitos piskopos vekîl ta‘yîn kılınmış ise de yedine henüz emr-i şerîf i‘tâ olunmamış olduğu beyânıyla kezalik.

[S.110][136]

h.492

Bir sûreti

Zikri âtî mahallin tâbi‘ olduğu kazânın nâibine Yenişehr-i Fenar ve tevâbi‘i metrepolidi Ananya rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Tavmako ve tevâbi‘i mahallere ber minvâl-i muharrer Kirilos piskopos vekîl ta‘yîn kılınmış ise de yedine

[136] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00056

henüz emr-i şerîf i‘tâ olunmamış olduğu beyânıyla kezalik.

h.493

Piskopos-ı mersûmun hevâlî cihetiyle yerine âharı ta‘yîn olunmuşdur.

Fî evâil-i C sene 62

Bir sûreti

Zikri âtî mahallerin tâbi‘ oldukları kazâlar nâibleri zîde ilmuhuma Girid cezîresi ve tevâbi‘i metrepolidi Kalinkos rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Kidoniyas ve Kisamo nâm mahallere ber minvâl-i muharrer Arnimyos piskopos vekîl ta‘yîn kılınmış ise de yedine henüz emr-i şerîf it‘â olunmamış olduğu beyânıyla kezalik.

h.494

Bir sûreti

Zikri âtî mahallin tâbi‘ olduğu kazânın nâibine metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde kâin Arkadya nâm mahalle ber minvâl-i muharrer Maksimos piskopos vekîl ta‘yîn kılınmış ise de yedine henüz emr-i şerîf i‘tâ olunmamış olduğu beyânıyla kezalik.

h.495

Bir sûreti

Zikri âtî mahallin tâbi‘ olduğu kazânın nâibine metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde kâin Petras nâm mahalle ber minvâl-i muharrer Daronyos piskopos vekîl ta‘yîn kılınmış ise de yedine henüz emr-i şerîf i‘tâ olunmamış olduğu beyânıyla kezalik.

h.496

Tokad metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine hüküm

Rum patrikliğine tâbi‘ Tokad ve tevâbi‘i metrepolidi Kirilos nâm rahibin yedinde bulunan berât-ı âlîşân cülûs-ı hümâyûn-ı meyâmin-makrûn-ı mülûkânem şeref-vukû‘ına mebnî tecdîd olunmuş ve zikr olunan berât-ı âlîşân şurûtı mûcebince metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlarda mütemekkin Rum tâifesinin ayinlerinin icrâsına ve umûr ve husûslarının rü’yetiyle senevî üzerlerine lazım gelen emvâl-i

mîriye vesâir mu‘tâdelerinin cem‘ ve tahsîline taraf-ı âhardan bî-vech müdâhale ve ta‘arruz etdirilmemek üzre mukaddemâ verilmiş olan mufassal ve meşrûh zabt-ı emr-i şerîfin dahi tecdîdi lâzım gelmiş olduğu beyânıyla tecdîden bir kıt‘a emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda (boş) diyü metrepolid-i merkûmun yedine tecdîden i‘tâ olunan mârru’z-zikr berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve ber minvâl-i muharrer emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın dîvân-ı hümâyûnumdan tecdîden işbu emr-i şerîfim ısdâr ve i‘tâ olunmuşdur imdi sen ki nüvvâb-ı mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlarda mütemekkin Rum milletinin berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince kemâkân umûr ve husûslarının rü’yetiyle senevî üzerlerine edâsı lâzım gelen emvâl-i mîriye vesâir rüsûmât-ı mu‘tâdelerinin cem‘ ve tahsîline taraf-ı âhardan bî-vech müdâhale ve ta‘arruz olunmamak bâbında.

Fî evâsıt-ı S sene 59

h.497

Bir sûreti

Filibe metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos nâm rahibe ber minvâl-i muharrer verilmiş olan emr-i şerîfin tecdîdi zımnında evvelki gibi.

h.498

Bir sûreti

Usturumca metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine Usturumca ve tevâbi‘i metrepolidi Kostanyos nâm rahibe ber minvâl-i muharrer verilmiş olan emr-i şerîfin tecdîdi zımnında kezalik.

[S.111][137]

h.499

[137] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00057

Bir sûreti

Antalya metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine Antalya ve tevâbi‘i metrepolidi Yarasimos nâm rahibe ber minvâl-i muharrer verilmiş olan emr-i şerîfin tecdîdi zımnında kezalik.

h.500

Bir sûreti

İnöz metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine İnöz ve tevâbi‘i metrepolidi Kirilos nâm rahibe ber minvâl-i muharrer verilmiş olan emr-i şerîfin tecdîdi zımnında kezalik.

h.501

Bir sûreti

İskeçe ve Yenice metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine İskeçe ve Yenice ve tevâbi‘i metrepolidi Adilyos nâm rahibe ber minvâl-i muharrer verilmiş olan emr-i şerîfin tecdîdi zımnında kezalik

h.502

Bir sûreti

Üsküp metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine Üsküp ve tevâbi‘i metrepolidi Gavril nâm rahibe ber minvâl-i muharrer verilmiş olan emr-i şerîfin tecdîdi zımnında kezalik

h.503

Bir sûreti

Draç metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine Draç ve tevâbi‘i metrepolidi Yarasimos nâm rahibe ber minvâl-i muharrer verilmiş olan emr-i şerîfin tecdîdi zımnında kezalik.

h.504

Bir sûreti

İznik metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine İznik ve tevâbi‘i metrepolidi

Yosef nâm rahibe ber minvâl-i muharrer verilmiş olan emr-i şerîfin tecdîdi zımnında kezalik.

h.505

Bir sûreti

Amasya metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine Amasya ve tevâbi‘i metrepolidi Kalinkos nâm rahibe ber minvâl-i muharrer verilmiş olan emr-i şerîfin tecdîdi zımnında kezalik.

h.506

Bir sûreti

Menlik metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine Menlik ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahibe ber minvâl-i muharrer verilmiş olan emr-i şerîfin tecdîdi zımnında kezalik.

h.507

Bir sûreti

Grebene metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine Grebene ve tevâbi‘i metrepolidi Cuvanikyos nâm rahibe ber minvâl-i muharrer verilmiş olan emr-i şerîfin tecdîdi zımnında kezalik.

h.508

Bir sûreti

Doblica metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine Doblica ve tevâbi‘i metrepolidi Yaramya nâm rahibe ber minvâl-i muharrer verilmiş olan emr-i şerîfin tecdîdi zımnında kezalik.

h.509

Bir sûreti

İzvornik metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine İzvornik ve tevâbi‘i metrepolidi Kirilos nâm rahibe ber minvâl-i muharrer verilmiş olan emr-i şerîfin tecdîdi zımnında kezalik.

[S.112][138]

h.510

Yenişehr-i Fenar ve tevâbi‘i metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine hüküm

Rum patrikliğine tâbi‘ Yenişehr-i Fenar ve tevâbi‘i metrepolidi Ananya nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlarda mütemekkin Rum tâifesinin ayinlerinin icrâsına ve umûr ve husûslarının rü’yetiyle sevenî üzerlerine edâsı lâzım gelen emvâl-i mîriye vesâir rüsûmât-ı mu‘tâdelerinin cem‘ ve tahsîline taraf-ı âhardan bî-vech müdâhale ve ta‘arruz etdirilmemek üzre sâbıkı ve emsâli misillü zikr olunan berât-ı âlîşânımda şurûtu tasrîhiyle mufassal ve meşrûh emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda (boş) diye metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan mârru’z-zikr berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve ber minvâl-i muharrer sâbıkına ve emsâline emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nüvvâb-ı mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlarda mütemekkin Rum milletinin berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince umûr ve husûslarının rü’yetiyle üzerlerine edâsı lâzım gelen emvâl-i mîriye ve rüsûmât-ı mu‘tâdelerinin cem‘ ve tahsîline taraf-ı âhardan bî-vech müdâhale ve ta‘arruz olunmamak bâbında.

Fî evâsıt-ı S sene 59

h.511

Bir sûreti

Şehirköy metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâibleri zîde ilmuhuma Şehirköy ve tevâbi‘i metrepolidi Nikidaryos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlar içün aslı gibi

h.512

[138] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00057

Bir sûreti

Karaferye metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâibleri zîde ilmuhuma Karaferye ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlar içün kezalik

h.513

Bir sûreti

Selanik metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâibleri zîde ilmuhuma Selanik ve tevâbi‘i metrepolidi Militos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlar içün kezalik

h.514

Bir sûreti

Kesendire metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâibleri zîde ilmuhuma Kesendire ve tevâbi‘i metrepolidi Yakdos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlar içün kezalik

h.515

Bir sûreti

Alaşehir ve tevâbi‘i metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâibleri zîde ilmuhuma Alaşehir ve tevâbi‘i metrepolidi Danil nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlar içün kezalik

h.516

Bir sûreti

Bursa ve tevâbi‘i metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâibleri zîde ilmuhuma Bursa ve tevâbi‘i metrepolidi Hrisantos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlar içün kezalik

h.517

Bir sûreti

Vize ve tevâbi‘i metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâibleri zîde ilmuhuma Vize

ve tevâbi‘i metrepolidi Grikoryus nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlar içün kezalik

[S.113][139]

h.518

Bir sûreti

Kadıköyü ve tevâbi‘i metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâibleri zîde ilmuhuma Kadıköyü ve tevâbi‘i metrepolidi Bervayos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlar içün kezalik

h.519

Bir sûreti

Görice ve tevâbi‘i metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâibleri zîde ilmuhuma Görice ve tevâbi‘i metrepolidi Kirilos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlar içün kezalik

h.520

Bir sûreti

Siroz ve tevâbi‘i metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine Siroz ve tevâbi‘i metrepolidi Atnasyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlar içün kezalik

h.521

Bir sûreti

Sofya ve tevâbi‘i metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine Sofya ve tevâbi‘i metrepolidi Militos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlar içün kezalik

h.522

Bir sûreti

Ereğli ve tevâbi‘i metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine Ereğli ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlar

[139] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00058

için kezalik

h.523

Bir sûreti

Kayseriye metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine Kayseriye ve tevâbi‘i metrepolidi Yarasimos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlar içün kezalik

h.524

Bir sûreti

Ahyolu metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine Ahyolu ve tevâbi‘i metrepolidi Mofrotyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlar içün kezalik

h.525

Bir sûreti

Varna metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine Varna ve tevâbi‘i metrepolidi Yosef nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlar içün kezalik

h.526

Bir sûreti

Fenar metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine Fenar ve Çatalca ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlar içün kezalik

h.527

Bir sûreti

Alasonya metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine Alasonya ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlar içün kezalik

h.528

Bir sûreti

Rodos metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine Rodos ve tevâbi‘i

metrepolidi Yakomas nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlar içün kezalik

h.529

Bir sûreti

Limni metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine Limni ve tevâbi‘i metrepolidi Danil nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin mahaller kazâlar içün kezalik

h.530

Bir sûreti

Trabzon metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine Trabzon ve tevâbi‘i metrepolidi Kostandiyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlar içün kezalik

h.531

Bir sûreti

Gümüşhane metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine Gümüşhane ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlar içün kezalik

[S.114][140]

h.532

Bir sûreti

İç ve Ortaköy metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine İç ve Ortaköy metrepolidi Yuvanikyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlar içün kezalik

h.533

Bir sûreti

İmroz cezîresi metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine İmroz ve tevâbi‘i

[140] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00058

metrepolidi Neofitos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlar içün kezalik

h.534

Bir sûreti

Silivri ve tevâbi‘i metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine Silivri ve tevâbi‘i metrepolidi Sofrotyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlar içün kezalik

h.535

Bir sûreti

Radomir metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine Radomir ve tevâbi‘i metrepolidi Ahatimyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlar içün kezalik

h.536

Bir sûreti

Hersek metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine Hersek ve tevâbi‘i metrepolidi Elfatirkos rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlar içün kezalik

h.537

Bir sûreti

Arnabud Belgradı metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine Arnabud ve tevâbi‘i metrepolidi Yosif rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlar içün kezalik

h.538

Bir sûreti

Nasliç metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine Nasliç ve tevâbi‘i metrepolidi Leoteryos rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlar içün kezalik

h.539

Bir sûreti

Usturva ve Cuma Pazarı metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine Usturva ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlar içün

kezalik

h.540

Bir sûreti

Persiye metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine Persiye ve tevâbi‘i metrepolidi Kalinkos rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlar içün bu dahi kezali

h.541

Tırnova nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde bazı târik-i dünya olan papaslar ve keşişlerden mahalle be-mahalle gezip fesâda bâ‘is olanlar ayinlerine muhâlif istedikleri yerlerde gezmeyüp metrepolidleri ma‘rifetiyle ayinleri üzre te’dîb ve men‘ ve girü kadîmî sâkin oldukları manastırlarına gönderile diyü musarrah iken iltizâmı dâhilinde kâin mahallerde bu makûle târik-i dünya olan bazı papas ve keşişler karye be-karye gezip fesâda bâ‘is olmakda olduklarından bahisle men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtında münderic ve mezkûr olup bu sûretde inhâ olunduğu üzre ise şurûtı vechile emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet inhâ olunduğu üzre olduğu halde ber minvâl-i muharrer amel ve hareketle hilâf-ı şurût vaz‘ u hâlet vukû‘undan mübâ‘adet olunmak bâbında

Fî evâil-i M sene 260

[S.115][141]

h.542

Dimetoka nâibine hüküm

[141] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00059

Rum patrikliğine dâhil Dimetoka ve tevâbi‘i metrepolidi Visadyon nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda metrepolid ve papas taifelerinin hânelerinde izhar-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine ve mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve ziyâde şemâtât eylememek şartıyla icrâ-yı âyînlerine valiler ve müşîrler vesâir me’mûrîn-i devlet-i aliyyem taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî edilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Kutluca karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugayir-i şurut te‘addi olunduğundan bahisle men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevabi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘adetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olup bu sûretde inhâ olunduğu üzre ise şurût ve emsâli vechile emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr olunmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve harekete dikkat ve mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı S sene 260

h.543

Bir sûreti

Yine nâib-i mûmâ ileyhe metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Korucu karyesinde mütemekkin bir nefes papasa mugâyir-i şurût mümâna‘at olunmamasıyçün aslı gibi.

h.544

Bir sûreti

Tırnova nâibine Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Raykofça kulübelerinden Travna karyesinde mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmaması zımnında kezalik

h.545

Bir sûreti

Zağra-i cedid nâibine metrepolid-i merkumun metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazasında Yeni Zağra'da mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût müdâhale olunmamak için kezalik

h.546

Bir sûreti

Filibe nâibine Filibe ve tevâbi'i metrepolidi Nikiforos nam rahibin metrepolidliği dâhilinde Karadağ nahiyesine tâbi' müslim karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût müdâhale olunmamak için kezalik fî evâhir-i S sene 260

h.547

Bir sûreti

Tırnova nâibine Tırnova ve tevâbi'i metrepolidi Neofitos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazâsında kâin Nesarov mahallesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût müdâhale olunmamak için tecvîzden mübâ'adet ve mümâna'at-ı vâkı'a keyfiyetin Dersa'âdetime i'lâm ve iş'ârına mübâderet eylemen bâbında denilerek kezalik.

h.548

Bir sûreti

Yine nâib-i mûmâ ileyhe metrepolid-i merkûmun iltizâmı dâhilinde kâin Tırnova kazâsına tâbi' karye-i Yalvan mahallesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût müdâhale olunmamak için kezalik. Fî evâhir-i Câ sene 260

h.549

Bir sûreti

Yanbolu nâibine Edirne ve tevâbi'i metrepolidi Yarasimos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Edirne kazâsında nevahi-i Boyacık karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût müdâhale olunmamasıyçün kezalik.

h.550

Bir sûreti

Edirne mollasına metrepolid-i merkumun metrepolidliği dâhilinde Edirne kazâsında Ada nahiyesine tâbi‘ Timurdaş karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût müdâhale olunmamasiyçün kezalik.

Fî evâil-i C sene 60

h.551

Bir sûreti

İzvornik nâibine Rum patrikliğine dâhil İzvornik ve tevâbi‘i metrepolidi Kirilos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i İzvornik kazâsında Bilina kasabasında vâkı‘ Yenice-i Varoş’da mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamasiyçün kezalik

Fî evâsıt-ı L sene 260

[S.116][142]

h.552

Adapazarı ve Kaymas kazâları nâibleri zîde ilmuhumâya hüküm

Rum patrikliğine dâhil İznikmid ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nam rahibin yedine i‘ta olunan berât-ı âlîşânımda akd ve fesh-i nikâh husûslarında ve münâza‘un fîh olan iki zimmî mâbeynlerin kendü rızâları ve metrepolid ve vekîlleri ma‘rifetiyle ıslâh maddelerinde ve lede’l-iktizâ ayinleri üzre kilisalarında yemin verdikde ve afaros ta‘bîr olunur te’dîb eylediklerinde kuzzât ve nüvvâb müdâhale ve tağrîm eylememesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde kâin Adapazarı ve Kaymas kazâlarında Rum re‘âyâsının nikâh ve ayinleri üzre yemîn ve afaroslarına kuzzât ve nüvvâb taraflarından mugâyir-i şurût müdâhale olunduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olup bu sûretde

[142] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00059

inhâ olunduğu üzre ise emsâli vechile emr-i şerîfim i‘tâsı irade-i aliyyeme menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermanım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimâsız inhâ olunduğu üzre olduğu hâlde ber mûceb-i şurût amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine ihtimam ve mübaderet olunmak babında.

Fî evâsıt-ı S sene 60

h.553

Priştine nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Yenipazar ve Prizrin ve tevabi‘i metrepolidi Anfesendos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlişânım şurûtunda metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî zabt ve tasarruflarında olan kilisa ve manastırın bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerif me’mûrîn-i saltanat-ı seniyyem taraflarından buyruldu ile kilisa ve manastırın teftîş ederiz diyü te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Priştine kazâsında vâkı‘ Nikoleos kilisasını bazı kesan taraflarından bâ buyruldu teftîş ederiz diyü bî-vech te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime bir kıt‘a memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl oldukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olup kilisa-yı mezbûrun sonradan bilâ fermân ta‘mîr ve heyet-i asliyesi dahi tağyîr ile ziyâde nesne ihdâs olunmak misillü hilâf-ı rızâ ve mugâyir-i nizâm bir gûne hal ve hareket vukû‘ bulmamışiken inhâ olunduğu üzre mücerred celb-i mâl dâ‘iyyesiyle te‘addî olunduğu vâkı‘ ise men‘ u def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr kılınmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minval-i muharrer amel ve hareketle hilâf-ı rızâ ve mugayir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘undan hazer ve mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Râ sene 60

h.554

Bir sûreti

Edremid naibine Manisa ve Kuşadası ve tevabi‘i metrepolidi Antimos nam rahibin iltizâmı dahilinde Edremid kazâsına tâbi‘ Zenbunlu karyesinde vâkı‘ Aya Nikola kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik

h.555

Bir sûreti

Menlik nâibine Rum patrikliğine dâhil Menlik ve tevabi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde kâin Firanue nahiyesine tâbi‘ Sinofoz karyesinde vâkı‘ Aya Dimitri kilisasının teftîş olunmamasiyçün aslı gibi. Evâhir-i R sene 60

h.556

Bir sûreti

Ayvalık nâibine Rum patrikliğine dâhil Manisa ve Kuşadası ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos nam rahibin iltizâmı dâhilinde nefs-i Ayvalık’da Yukarımahal’de kâin Takisyarki kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik. Evâsıt-ı Câ sene 60

h.557

Bir sûreti

Vize nâibine Rum patrikliğine dâhil Vize ve Midye ve Samako ve tevâbi‘i metrepolidi Grigoryus nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Vize kazâsına tâbi‘ Mişi karyesinde vâkı‘ bir bab kilisanın teftîş olunmamasiyçün kezalik

[S.117][143]

h.558

Bir sûreti

Trablusşam kâdîsına İstanbul ve tevabi‘i Rum patriki yedine i‘tâ olunan berât-ı alîşân şurûtunda patrikliğine dâhil mahallerde kadîmi zabt ve tasarruflarında olan kilisa ve manastırın bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerîf

[143] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00060

me’mûrîn-i saltanat-ı seniyyem taraflarından buyruldu ile kilisa ve manastırların teftiş ederiz diyü te‘addî etdirilmemesi musarrah iken Şam-ı şerîf patrikliği dâhilinde nefs-i Humus kazâsında vâkı‘ Aya Enbolyas kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâhir-i C sene 60

h.559

Bir sûreti

Berkofça kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Sofya ve Berkofça ve tevâbi‘i metrepolidi Militos rahibin iltizâmı dâhilinde Berkofça kazâsında vâkı‘ Manastır ve kiliselerin teftîş olunmamasiyçün kezalik

Fî evâsıt-ı B sene 60

h.560

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Şam-ı şerîf valisi Vezîr el-Hâcc Ali Rıza Paşa iclâlehuya ve Şam-ı şerîf kâdîsına İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşân şurûtunda patrikliğine dâhil mahallerde kadîmî zabt ve tasarruflarında olan kilisa ve manastırın bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerîf me’mûrîn-i saltanat-ı seniyye taraflarından buyruldu ile kilisa ve manastırın teftîş ederiz diyü te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken Şam-ı şerîf patrikliğine dâhil Şam-ı şerîf’de Dürrü’l-Ahmere’de kâin Aya Yorgi kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Evâhir-i N sene 60

h.561

Avlonya ve Delvine sancakları ilhâkıyla Yanya valisi vezîrim Hüsrev Paşa iclâlehuya ve Konice nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Konice ve tevâbi‘i metrepolidliği dâhilinde Konice kasabasına altı saat mesafe mahalde vâkı‘ Vela ta‘bîr olunur manastıra metrepolid-i esbak Yosef nâm râhib ragozuyla Tanaş Estobi nâm zimmîyi mütevellî nasb ve ta‘yîn eylemiş olduğundan mütevellî-i mersûm manastır-ı mezbûrun hâsılâtını ekl

ü bel‘ ile rü’yet-i muhâsebeden imtinâ‘ etmekde olduğu mukaddemâ lede’l-inhâ ve’l-istid‘â şurûtı mûcebince amel olunmak bâbında iki yüz elli altı senesi evâil-i Ramazanında sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince manastır-ı mezkûrun Eflak canibinde kâin Babik ta‘bîr olunur matuhı hâsılâtı muhâsebesinin rü’yetiyle zimmetinde tebeyyün eden mebâliğin reddi ve mersumun azliyle manastır-ı mezkûr elyevm Konice metrepolidi olan Yavakim nâm rahib tarafından idâre olunması murad olunmuş ise de mütevellî-i mersûm hilâf-ı ihbâr ile sadr-ı a‘zam cânibinden bir-takrîb almış olduğu mektûba mebnî rü’yet-i muhâsebeden imtinâ‘ ve vekâlet-i mezkûrede istikrâr dâ‘iyyesinde olduğundan bahisle ber vech-i muharrer sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince amel olunmak bâbında te’kîdi hâvî emr-i münîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından bu defa bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve manastır-ı mezbûrun rü’yet-i umûrı zımnında patrikhane tarafından mugâyir-i kadîme vekîl gönderildiği cihetle re‘âyâ vekilleri tarafından vâkı‘ olan inhâya mebnî isti‘lâmı hâvî vekâlet-i mutlakam cânibinden tasdîr kılınan tahrîrâta cevâben vârid olan i‘lâmda metrepolid bulunanlara manastır-ı mezkûr cânibinden ber mu‘tâd senevî elli guruş ile yetmiş beş vukiyye şa‘îr ba‘de’l-i‘tâ matuh-ı mezkûrun hâsılâtı manastır-ı mezkûrda bulunan ruhban ve mütevellîler taraflarından ahz ve manastır-ı mezkûrun mesârifât-ı lâzımesiyle mârîn ve âbirîn ve fukarâya sarf olunması ve cüz’î ve küllî umûrlarına ve matuh-ı mezkûrun hâsılât-ı patrikhâne tarafından ve metrepolid cânibinden müdâhale olunmaması indlerinde meşrût olduğu ve matuh-ı mezkûrun üç seneden berü müctemi‘ olan hâsılâtı patrikhâne tarafına emâneten teslîm kılındığı muharrer olduğuna binâen kadîmîsi vechile hareket olunması zımnında tekrâr mektûb yazılmış ise de metrepolidlerin iltizâmına dâhil kilisa ve manastırlarına vekîl olup düşen mahsûlâtın ekl ü bel‘ edenlerin muhâsebelerini gördükde ve azl ü nasb eyledikde âhardan müdâhale olunmaması patrik-i mûmâ ileyh yedine bâ hatt-ı hümâyûn-ı şâhânem verilen berât-ı âlîşânımda münderic şurûtundan bulunmuş olduğundan keyfiyet inhâ olunduğu üzre olduğu halde vekîl-i mersûm Tanaş’ın muhâsebesi ma‘rifet-i şer‘le rü’yet kılınmak ve hilâf-ı şurût ve mugâyir-i emr-i âlîşânım hareketden mücânebet olunmak üzre emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği dîvân-ı hümâyûnum kaleminden tahrîr kılınmış olmağla mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki vali-i müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu halde mersûm Tanaş’ın muhâsebesi ma‘rifet-i şer‘le rü’yet ve hilâf-ı şurût vaz‘ u hareketden

mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Câ sene 60

[S.118][144]

h.562

Bozcaada nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Midillü ve tevâbi‘i metrepolidi Kalinfos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda İstanbul Rum patrikinin cemâ‘at-i metrepolidan ile keşişhane mührüyle memhûr arz-ı hâlleri ma‘mûlun bih olup âyinlerine müte‘allik her ne ki arz ve i‘lâm ederler ise müsâ‘ade oluna diyü musarrah olduğuna ve metrepolidliği dâhilinde Bozcaada’da vâkı‘ Penaiye Kemis kilisasında âyinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün âyinlerince mu‘tâd olduğu üzre tahta çalmalarına bu esnâda bazı kesân taraflarından müdâhale ve mümâna‘at olunmakda idüğine mebnî men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrı İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olup inhâ olunduğu üzre eğer kilisa-yı mezkûrda şimdiye kadar şematetsiz tahta çaldıkları vâkı‘ ise mümâna‘at olunmak lâzım gelmeyeceğinden ol bâbda emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareketle bâlâda muharrer tekayyüdâne dikkat ve bu vesîle ile ziyâde şemâtet misillü vaz‘ u halet vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve gayret olunmak bâbında.

Fî evâil-i Râ sene 60

h.563

Bir sûreti

Edremid nâibine Rum patrikliğine dâhil Manisa ve Kuşadası ve tevâbi‘i metrepolidi

[144] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00060

Antimos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Edremid kazâsında vâkı‘ Penaiye kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için aslı gibi.

Fî evâsıt-ı Câ sene 60

h.564

Bir sûreti

Gölükesri nâibine Rum patrikliğine dâhil Gölükesri ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos nâm rahibin iltizâmı dâhilinde Gölükesri kazâsına tâbi‘ Korniçe karyesinde vâkı‘ Kemis Penaiye kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak üzre.

Fî evâhir-i Ş sene 60

h.565

Argiri Kasrı nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Argiri Kasrı ve tevâbi‘i metrepolidi Nikodimos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolid vekîlleri ve âdemlerinin ve piskoposların şer‘-i şerîfe müte‘allik her ne gûne da‘vaları zuhur eder ise bir yerde istimâ‘ olunmayup huzûr-ı şeyhü’l-islâmîde görülmek üzre havâlesi musarrah olduğuna ve metrepolid-i merkûmun kimesneye deyn ve kefâleti yoğiken selefinin kendü deyniyçün dâyinleri tarafından metrepolid-i lâhık merkûma hilâf-ı şer‘-i şerîf te‘addî olunmakda idüğine binâen müdâhale-i vâkı‘a def‘ kılınmak ve eğer o makûle da‘vâya tasaddî eden olur ise ber mûceb-i şurût Dersa‘âdetimde görülmek üzre havale olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cema‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olup bu sûretde inhâ olunduğu üzre ise emsâli vechile emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve metrepolid-i lahık mersûmun selefinin kendü deynine kefâleti olduğu inde’ş-şer‘i’l-enver tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde müdâhale-i vâkı‘anın men‘ u def‘iyle ber mûceb-i şurût amel ve harekete mübâderet olunmak

bâbında.

Fî evâsıt-ı R sene 60

h.566

Bir sûreti

Tarda nâibine Rum patrikliğine dâhil Tarde ve tevâbi‘i metrepolidi Larkiyos nâm rahibe mugâyir-i şurût vâkı‘ olan müdâhalenin men‘i zımnında.

Fî evâhir-i N sene 60

[S.119][145]

h.567

Üsküp metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâibleri zîde ilmuhuma hüküm

Rum patrikliğine dâhil Üsküp ve tevâbi‘i metrepolidi Yavakim nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şürûtunda bilâ vâris fevt olan piskopos ve keşiş ve kalugaryaların nükûd ve eşyâ ve bargir ve emlâkleri ve kilisalarına müte‘allik her nesi var ise metrepolid veyahud vekîlleri mîrîyçün ahz u kabz eylediklerinde beytü’l-mâl ve kassâm ve mütevellîler vesâir beytü’l-mâl-i âmme ve hâssa defter-i hâkânîde bize hâsıl yazılmışdır diyü müdâhale eylememesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde kâin mahallerde hâlik olan keşiş ve papasların emvâl-i metrûkesini ber mûceb-i şurût cânib-i mîriyçün ahz u kabz eylediklerinde beytü’l-mâl ve kassâm ve âdemleri vesâire taraflarından ol vechile hilâf-ı şurût te‘addî ve rencîde olunmakda olduklarından bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olup zikr olunan mahallerde fevt olanlar efrâd-ı re‘âyâdan olmayup da sahîh papas ve keşişlerden olduğu halde hilâf-ı şurût müdâhale ve te‘addî olunmamak üzre emr-i şerîfim i‘tâsı irade-i aliyyeme menût idüği tahrîr olunmuş olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda havâlî-i merkûmede helâk olanlar

[145] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00061

efrâd-ı re‘âyâdan olmayup sahîh papas ve keşîşlerden olduğu sûretde ber mûceb-i şurût amel ve hareket ve hilâfı vaz‘ı tecvîzden begâyet hazer ve mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı C sene 60

h.568

Zikri âtî kazâlar nâibleri zîde ilmuhuma hüküm

Rum patrikliğine Üsküp ve İvranye ve Kalkandelen ve Eğripalanga kazâ ve kurâsında mütemekkin Rum taifesinden bazıları er ve gerek avrat mehâkime ve eimme-i mahallâta varıp zevc ve avratları var iken âyînlerine muhâlif zevc-i âhir ve zevce-i diğer almak dâ‘iyyesiyle kendü ifâde ve takrîrleri üzre nikâh ve tatlîk olundukları ve bu cihetle evlâdları sefîl ve sergerdân kaldıkları beyânıyla fîmâba‘d zikr olunan kazâlarda mütemekkin Rum tâifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta sâlifü’z-zikr Üsküp ve İvranye ve Kalkandelen ve Eğripalanga ve tevâbi‘i metrepolidi olan Yavakim rahibden ve vekîllerinden gayrı kimesne müdâhale etmemek ve bu dâ‘iyye ile muhâkeme ve eimme-i mahallâta vardıklarında iltifât olunmayıp red ile cevâb verilmek üzre emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda Rum tâifesinin nikâhları maddesine patrik ve tarafından ta‘yîn eyledikleri vekîllerinden gayrı kimesne karışmaması ve bu makûle patrik ve metrepolid ve vekîllerinin ma‘rifet ve izni yoğiken iltizâmında olan papaslar âyînleri üzre câiz olmayan nikâhları akd eylememesi ve zimmî tâifesine avrat boşamak ve avrat üzerine avrat almak ve zevcleri helâkinden sonra ancak üç defaya dek te’ehhül edip ziyâde teehhül etmek âyînlerine mugâyir olduğundan o makûlelere ruhsat verilmeyip te’dîb ve gûşmâl olunmaları patrik-i mûmâ ileyh yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic patriklik şurûtunda muharrer ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olup bu sûretde şurûtı derciyle emsâli misillü emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr olunmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nüvvâb-ı mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu halde men‘ u def‘ birle mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı C sene 60

h.569

Kayseriye nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda bilâ vâris mürd olan metrepolid ve piskopos ve papas ve keşiş ve kalugaryaların nükûd ve eşyâ ve bargir ve emlâkleri ve kilisalarına müte‘allik her nesi var ise metrepolid veyahud tarafından ta‘yîn eylediği vekîlleri mîrîyçün ahz u kabz eylediklerinde beytü’l-mâl ve kassâm ve mütevellîler vesâirler beytü’l-mâl-i âmme ve hâssa defter-i hâkânîde bize hâsıl yazılmışdır diyü müdâhale eylememesi musarrah iken Kayseriye kazâsına tâbi‘ Huzparhi (?) karyesi kurbunda Yanartaş nâm manastırda sâkin rahiblerden biri mürd oldukda beytü’l-mâl ve kassâm ve mütevellîler hilâf-ı şurût müdâhale ve te‘addîden hâlî olmadıkların mukaddemâ vâkı‘ olan istid‘âya mebnî şurûtı mûcebince bin iki yüz otuz senesi evâil-i Şevvalinde bir kıt‘a emr-i şerîf verilmiş ve taht-ı âlî baht-ı Osmânî üzre cülûs-ı hümâyûn-ı meyâmin-makrûn-ı pâdişâhânem şeref-vukû‘ına mebnî emr-i şerîf-i mezkûrun tecdîdi lazım gelmiş olduğu beyânıyla tecdîden bir kıt‘a emr-i şerîfim sudûrunu İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda şurût-ı muharrere patrik-i mûmâ ileyh yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve ber minvâl-i muharrer tarih-i mezkûrda emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr olmağla bu sûretde mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mûcebince tecdîden bir kıt‘a emr-i şerîfim i‘tâsı tahrîr kılınmakdan nâşî mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mûcebince amel olunmak fermânım olmağın tecdîden işbu emr-i şerîfim ısdâr olunmuşdur imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve hilâf-ı şurût vaz‘ u hâlet vukû‘undan tevakkî ve mübâ‘adet olunmak bâbında

Fî evâsıt-ı Câ sene 260

[S.120][146]

h.570

Filibe mollasına ve zikri âtî kazâlar nâibleri zîde ilmuhuma hüküm

Serpiskopos-ı Tur-i Sina ve cemâ‘at-i keşişân-ı Cebel-i Musa’nın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Tur-i Sina’da olan ruhbân fukarâsının bir yerden medâr-ı maaşları olmayıp memâlik-i mahrûsemde rızâlarıyla verenlerden tasadduk cem‘ine münhasır olduğuna mebnî ruhban-ı mersûmûndan Filibe ve Sofya ve Samako ve Niş ve Şehirköy ve Köstendil kazâlarına vekîl ta‘yîn olunan Berdenimos nâm rahibin îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından müdâhale ve mümâna‘at olunmaması bâbında emr-i âlî sudûru istid‘â olunduğuna mebnî şurûtı mûcebince amel olunmak bâbında iki yüz elli dört senesi evâhir-i Cemâziye’l-evvelisinde sâdır olan emr-i âlînin taht-ı âlî baht-ı Osmânî üzre cülûs-ı hümâyûn-ı meyâmin-makrûn-ı mülûkânem şeref-vukû‘ına mebnî tecdîdi lâzım gelmiş idüği beyânıyla tecdîden bir kıt‘a emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda mürâca‘at olundukda ber minvâl-i muharrer tarih-i mezkûrda emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mevlânâ ve nâibler mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve hilâfından mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Câ sene 60

h.571

Kayseriye nâibine hüküm

Patrik ve metrepolidlerin ve arhi piskopos ve vekîl âdemlerinin şer‘-i şerîfe müte‘allik her gûne da‘vâları zuhûr eder ise bir yerde istimâ‘ olunmayup Asitâne-i sa‘âdetimde huzûr-ı şeyhü’l-islâmîde görülmek üzre havâle olunması Rum patriki yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic iken patrik fevt olanların nezâretinde olan manastırlardan Kayseriye kazâsına tâbi‘ Huzparhi karyesi kurbunda Yanartaş manastırı derûnunda mütemekkin ruhbanın idâre-i umûrlariyçün ta‘yîn olunan vekîle te‘addî olunmakda olduğu mukaddemâ istid‘â olunduğuna

[146] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00061

mebnî men‘i bâbında şurûtı derciyle iki yüz otuz senesi evâil-i Şevvâlinde sâdır olan emr-i âlîye mugâyir elyevm vekîl olan Gamnos Partinos nâm rahibe bu esnâda yine müdâhale olunmakda olduğundan bahisle men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrı İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından bir kıt‘a memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda ber minvâl-i muharrer tarih-i mezkûrda emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr olmakdan nâşî şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda vekîl-i mersûma olunan te‘addî keyfiyeti bî-vech-i şer‘î olduğu halde men‘ birle mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine mübâderet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Câ sene 60

[S.121][147]

h.572

Zikri âtî cezîrelerin tâbi‘ olduğu mahallin nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil Rodos cezîresi ve tevabi‘i metrepolidi Bakeos nâm rahibin yedine i‘ta olunan berat-ı alişanım şurûtı mûcebince iltizâmı dâhilinde İlbokos ve Kalinos ve Estiman cezirelerinde mütemekkin Rum tâifesinin âyînlerin icrâ ve umûr ve husûslarının rü’yetiyle senevî üzerlerine edâsı lâzım gelen evvâl-i mîriye ve rüsûmât-ı mu‘tâde-i sâirelerinin cem‘ ve tahsîline i‘tina eylemek üzre tarafından vekil ta‘yin eylediği Piskopos Bremya bu esnada hâlik olarak yerine Piskopos Diyonisyos nâm rahib vekîl ta‘yîn olunmuş olduğundan bahisle mersûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından müdahale ve ta‘arruz olunmamak babında metrepolidlik şurûtı derciyle yedine bir kıt‘a emr-i şerîfim i‘tâsını istid‘â etmeleriyle kuyuda lede’l-mürâca‘a kadimden metrepolidliğine dâhil yerlerde Rum tâifesinin büyüğü ve küçüğü ve piskoposlar ve papaslar ve keşişler ve kalugaryalar ve gamnoslar merkûmı üzerlerine metrepolid bilip âyinlerine müte‘allik umûrlarında kendüye mürâca‘atla doğru sözünden tecâvüz eylemeyip

[147] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00062

itâ‘atinde kusûr eylemeyeler ve kadîmden tasarrufunda olan kazâların piskoposları âyînleri mûcebince merkûmı üzerlerine metrepolid bilip azl ü nasbları metrepolid-i merkûmun yedinde olup âhardan bir ferd karışmayıp ve zikr olunan yerlerde kadîmî tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayıp ve vaz‘-ı kadîmî üzre izn-i şer‘le vâkı‘ olan meremmâtlarına âhardan hiç dahl ve ta‘arruz kılmayalar ve bilâ emr-i şerîf me’mûrîn-i saltanat-ı seniyyem taraflarından buyruldı ile mücerred kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî ve tecrîm etdirilmeye ve zimmî tâifesinden biri tezvîc etmeli oldukda veyahud avrat boşamalı olsa aralarına metrepolid ve tarafından ta‘yîn eylediği vekillerinden gayrı kimesne girmeyüp ve karışmayıp ve mürd olan rahib ve zimmî tâifesi kendü âyînleri üzre patrik ve metrepolide ve piskoposlarına her ne vasiyyet ederler ise makbûl olup Rum şahidleriyle şer‘le istimâ‘ oluna ve metrepolid-i merkûmun iltizâmında olan piskoposların ve keşişlerin ve papasların ve kalugaryaların ve gamnosların âyînlerine muhâlif kabahatleri zuhûr eyledikde kânûnnâme-i hümâyûnum ahkâm-ı münîfesi dâiresini tecâvüz etmeyecek sûretle ve âyinleri üzre tevbîhât-ı lisâniye ile te’dîb olundukda âhardan hiç ferd mâni‘ olmayup ve karışmayıp ve metrepolidlerin ma‘rifet ve izni yoğiken âyînlerine muhâlif nikâh câiz olmayan zimmîye nikâh eden papaslar veyahud vekîllerinin haklarında lâzım gelen te’dîblerin minvâl-i muharrer üzre icrâ eyleyeler ve metrepolid ve vekîlleri ve âdemlerinin ve piskoposların şer‘-i şerîfe müte‘allik her ne gûne da‘vâları zuhûr eder ise bir yerde istimâ‘ olunmayıp huzûr-ı şeyhü’l-islâmda görülmek üzre havâle oluna ve Asitâne-i aliyyemde huzûr-ı şeyhü’l-islâmîde görülmek üzre iken mahalline ihzârdan men‘ olunup yerine nasb olunan papaslara kimesne mâni‘ olmayup ve âhardan şefâ‘at ve ricâ ile bu keşîşi piskopos eyle diye cebr ve te‘addî olunmayıp veyahud şu papası azl ve kilisesin şu papasa ver diye hiç ferd te‘addî ve rencîde eylemeyüp ve metrepolid-i merkûmun kânûn-ı kadîmî ve berâtı muktezâsınca senevî lazım gelen rüsûm-ı mîrîlerinden piskopos ve papaslar ve keşîşler vesâir zimmîlerde alacağı var ise ta‘yîn eylediği vekîllerine tahsîliyçün hükkâm taraflarından ve mecâlis-i mevzû‘a-i memâlik câniblerinden şer‘le mu‘âvenet olunup alıverile ve zimmî tâifesinin senevî lâzım gelen mîrî rüsûm ve tasadduk akçeleri ve nikâhları ve manastırları rüsûmı vesâir düşen patriklik ve metrepolidlik rüsûmun kadîmden olageldiği vechile ve berâtı mûcebince verip tereddüd etdirilmeye ve merkûmun metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde bazı târik-i dünya olan papaslar ve keşişler mahalle-be-mahalle gezip fesâda bâ‘is olanlar

âyînlerine muhâlif istedikleri yerlerde gezmeyüp metrepolidleri ma‘rifetiyle âyînleri üzre ve şerâit-i meşrûha vechile te’dîb ve men‘ ve girü kadîmî sâkin oldukları manastırlarına gönderile ve papas ve keşîş tâifesinden bazıları metrepolidleri ma‘rifetiyle zimmî tâifesinin hânelerine varup âyînlerin icrâ eyledikde kadîmden âyînleri üzre mebânîlerinde olan nizâm ve intizâmlarına kuzzât ve nüvvâb ve mütevellîler vesâir me’mûrîn taraflarından muhâlefet olunmaya ve memâlik-i mahrûsemde vâkı‘ re‘âyâ fukarâsının bi’l-cümle umûr ve husûslarının rü’yet ve temşiyeti ve keşişhânelerinin îrâd ve mesârifât vesâir husûsâtı kâ‘ide-i âyînleri muktezâsınca yalnız patrik-i vakt olanların re’y ve ihtimâmına münhasır olmayup cemâ‘at-i metrepolidana tefvîz olunagelmekle cemâ‘at-i metrepolidan dahi düyûn ve kefâlete zâmin oldukları hasebiyle istidâne olunan mebâliğe ilmleri lâhık olmak için mühürleri metrepolidlerin yedleriyle i‘mâl ve ba‘de’l-yevm gadr ve zulmden masûn olmalariyçün memâlik-i mahrûsemde olan cümle manastırların mühürleri bu vechile cemâ‘ate müfevvez olup ferd-i âferîde müdâhale etmediği gibi mâ-tekaddemden berü keşişhâne mührü cemâ‘at-i metrepolidana ihâle olunduğu vech üzre bu âvân-ı meymenet-iktirânda dahi mühr-i mezkûr cemâ‘ate tefvîz ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm olan cemâ‘at-i metrepolidanın unvânını hâvî olarak beynlerinde ihtiyâr eyledikleri metrepolidlere teslîm oluna ve İstanbul Rum patrikinin cemâ‘at-i metrepolidan ile keşişhâne mührüyle memhûr arz-ı hâlleri ma‘mûlun bih olup âyînlerine müte‘allik her ne ki arz ve i‘lâm ederler ise müsâ‘ade oluna ve metrepolid ve papas tâifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine mümâna‘at olunmayıp ve mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve ziyâde şemâtet eylememek şartıyla icrâ-yı âyînlerine valiler ve müşirler vesâir me’mûrîn-i devlet-i aliyyem taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemek için mukaddemâ verilen fermân-ı âlîşân berâtları şurûtuna idhâl oluna diyü sâdır olan fermân-ı âlîşân mahalline kayd olunmağla hilâf-ı fermân rencîde ve te‘addî etdirilmeyip ve metrepolid-i merkûmun tarafından mîrî rüsûm tahsîliyçün gönderdiği vekîllerine ve âdemlerine kılağuzlar verilip zikr olunan kılağuzlar gezdikleri yerlerde tebdîl-i câme ve kisve eylediklerinde ve âlât-ı harb götürdüklerinde celb-i mâl sevdâsıyla sen niçin gezersin diyü me’mûrîn câniblerinden müdâhale ve muhâlefet olunmaya ve bir zimmînin kendü rızâsı

yoğiken cebren kimesne müslüman eylemeyüp ve metrepolidlerin mîrî rüsûmlariyçün verecek akçesi olmayup mîrî rüsûm akçesine bedel kumaş ve esvâb verdiklerinde vekîlleri ve âdemleri getürür iken menâzil ve merâhilde ve iskelelerde gümrük ve bâc ve hediye ve avâid mütâlebesiyle gümrük me'mûrları tarafından ferd dahl ve rencîde eylemeyeler ve metrepolidlerin kendü me'kûlâtiyçün hâsıl olan bağları mahsûlün ve tasadduk nâmıyla zimmî tâifesinin veregeldikleri şıra ve yağ ve bal vesâir tereke ve eşyaların getirir iken iskelelerde ve kapılarda kezalik gümrük me'mûrları ve âdemleri resm-i gümrük ve bâc vesâir nesne mütâlebe ve mümâna'at eylemeyeler ve metrepolidliğine ve kilise ve manastırlarına müte'allik bağ ve bağçe ve kadîmden temlik olup vakf olan tarlalarına ve çayır ve değirman ve panayırlarına ve ayazmalarına ve manastırlarına vesâir bunun emsâli kiliselerine vakf olan buyût ve dekâkîn ve emlâk ve eşyâ ve nükûd ve davarlarına ve zabt ve tasarruflarına düstûrü'l-amel olup âhardan ferd dahl eylemeyüp ve metrepolid-i merkûmun ve piskoposlarının azl ve nefy ve sû-i hâlini müş'ir vülât ve müşîrân ve kuzzât ve nüvvâbdan arz olunup teşekkî olundukda tanzîmât-ı hayriye ve kavânîn-i adliye iktizâsınca mecâlis-i memâlikde meclis-i adliyede bi'l-muhâkeme sıhhati ma'lûm olmadıkça ısgâ ve bir takrîb ile fermân dahi sâdır olur ise i'tibâr ve icrâ olunmayup ve mukaddem ve muahhar tarihle ve bir vechile emr-i şerîf verilir ise dahi mahallinde amel olunmamak üzre men' olunup ve zimmî tâifesinin bazıları hâl-i huyûtunda patrike ve metrepolide ve piskoposa ve kilisalarına bir mikdar şey vasiyyet edip ba'dehu mürd olduklarında vârislerinden şer'le alıverilip ve mürd olan zimmî tâifesinin ricâl ve nisvânlarının dahi bârisiye ve portası ta'bîr olunur rüsûmları vârislerinden ma'rifet-i şer'le alıverilip ve metrepolid-i merkûmun taht-ı iltizâmında olan mahallerde sâkin piskopos ve papas ve keşişlerin vesâir zimmîlerin senevî mîrî rüsûm ve zarar-ı kassâbiye ve tasadduk akçeleri ve ayazmoz (?) vizite ve panayırları ve evvelki ve ikinci ve üçüncü nikahları rüsûmların ve senevî her evli zimmî evinden on ikişer akçe ve her papasdan birer altın patriklik ve yine senevî her evli zimmî evinden on ikişer akçe ve her papasdan birer altın metrepolidlik rüsûmun ve bazı zimmîler mîrî rüsûm mukâbelesinde senevî veregeldikleri buğday ve nakl olunan buğdaydan ve revgan-ı zeytun bâc ve gümrük mütâlebe olunmaya ve senevî kilisalarının ve karyelerinin patikaları (?) vesâir cüz'î ve küllî rüsûmât ve mahsûlâtın mecmû'ın metrepolidi veyahud tarafından vekîlleri mîriyçün ahz u kabz eyledikleri vakitde bazı me'mûrîn vesâireden mutazarrır oldukları sebebiyle zulm ve te'addîleri men' ve ahardan müdâhale ve hiç ferde mümâna'at ve tecâvüz

etdirilmeyip ve bazı zimmîler mâl-ı mîrî cem‘i zamânında mukaddemâ evlâd ve akraba ve iyâlleriyle ma‘an bir evde cem‘ olup berâtınızda ev başına tahrîr olunmağla şimdi bizler bir evde oluruz diyü mâl-ı mîrîye

[S.123][148]

gadr olunmayıp inâd ve mümâna‘at etdirilmeye ve bazı zî-kudret kimesneler ve zu‘emâ ve erbâb-ı timar çiftliklerinde ve kışlaklarında ve karyelerinde olan zimmîlere bunlar bizim kâhyalarımız ve ırgadlarımız ve hıdmetkârlarımızdır diyü mîrî rüsûm edasına mümâna‘at etdirilmeye ve akd-i nikâh ve fesh-i nikâh ve münâza‘un fîh olan iki zimmî mâbeynlerin rızâları ve metrepolid ve vekîlleri ma‘rifetiyle ıslâh maddelerinde ve lede’l-iktizâ âyînleri üzre kilisalarında yemîn verdirip ve afaros ta‘bîr olunur te’dîb eylediklerinde kuzzât ve nüvvâb müdâhale ve tağrîm eylemeyeler ve metrepolidlerin ma‘rifet ve izni yoğiken taht-ı iltizâmında olan papaslar âyînlerine muhâlif nikâh düşmeyen zimmîye nikâh eylemeyip ve zimmî tâifesi âyînleri üzre ancak üç defaya dek te’ehhül edip âyînlerine muhâlif ziyâde evlenmek ve avrat boşamaları ve avrat üzerine avrat almaları her vechile âyînlerine muhâlif olmağla o makûlelere ruhsat verilmeyip şerâyit-i kânûniye vechile te’dîb ve gûşmâl olunup ve bilâ vâris mürd olan piskopos ve keşîş ve kalugaryaların nükûd ve eşyâ ve bargir ve emlâkleri ve kilisalarına müte‘allik her nesi var ise metrepolid veyahud tarafından ta‘yîn olunan vekîlleri mîrîyçün ahz u kabz eylediklerinde beytü’l-mâl ve kassâm ve mütevellîler vesâir beytü’l-mâl-i âmme ve hâssa defter-i hâkânîde bize hâsıl yazılmışdır diyü müdâhale olunmayup âyînlerine muhâlif nikâh eden papaslar kilisalarına girmeleri âyînlerine mugâyir olduğu ecilden kuzzât ve nüvvâb vesâir zâbitler ve zî-kudret kimesneler o makûle papaslardan mürd olanları siz kaldırın diyü te‘addî etdirilmeyip ve mîrî rüsûmu vermekde inâd üzre olan papaslar ahkâm-ı cezâiyyeye tatbîkan âyînleri üzre te’dîb ve saçların traş ve kendülerin azl ve yerlerin âhara verdikde dahl etdirilmeye ve zimmî tâifesinden birini te’dîb ve terbiye için âyînleri muktezâsınca gönderdikleri afaros ta‘bîr olunur kağıdlarına müdâhale olunmaya ve zimmî tâifesinin bazıları âyînlerine muhâlif nikâh murâd eylediklerinde vesâir yerlere vardıklarında nikâh eylemeyeler ve bazı zimmî sülüs malın kilisa ve manastırlarına ve patrik ve metrepolide ve piskoposa vasiyyet eylediklerinde Rum şâhidleriyle şer‘le istimâ‘

[148] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00063

oluna ve piskopos ve papas ve keşiş ve kalugaryalardan biri izn-i şer‘le zâbit tarafından alıkonulmak lâzım geldikde metrepolid alıkoyup ve kilisa ve manastırlarına vekîl olup düşen mahsûlâtın ekl ü bel‘ eden mesfûrların muhâsebelerin gördükde ve azl ü nasb eyledikde âhardan muhâlefet olunmayıp ve metrepolid-i merkûmun kendü rızâsı yoğiken biz sana cebren hıdmetci oluruz diyü kimesne tarafından mugâyir-i şurût cebr ve te‘addî etdirilmeyip ve kendüsinin ve âdemlerinin bindikleri bargir ve katırları ulak vesâirleri taraflarından alınmayıp ve müdâhale etdirilmeye ve metrepolidin sâkin olduğu konağına misafir verilmek teklîfi ile rencîde etdirilmeye ve metrepolid-i merkûmun kendüye mahsûs olan asasın elinde getirdikde kurâ mümtâzları vesâire taraflarından mümâna‘at ve te‘addî ve müdâhale olunmamak üzre umûr-ı zabtiye ve mâliye me’mûrları câniblerinden tekayyüd ve dikkat olunup işbu berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince düstûrü’l-amel ola ve serbestiyet üzre zabt u rabtına vechen mine’l-vücûh ve sebeben mine’l-esbâb dahl ü ta‘arruz kılmayalar diye metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic idüği ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurût ve emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda piskopos-ı merkûmun vekâleti umûruna taraf-ı âhardan müdâhale olunmamak bâbında.

Fî evâhir-i B sene 60

h.573

Tırnova nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos nâm rahibin yedine i‘ta olunan berat-ı alişanım şurûtunda iltizâmında olan piskoposların ve gamnosların ve kalugaryaların ve keşişlerin ayinlerine muhâlif kabahatleri zuhûr eyledikde ayinleri üzre te’dîb olundukda âhardan hiç ferd mâni‘ olmayup karışmaması husûsu musarrah iken o makûle piskopos ve papas ve keşiş ve kalugarya ve gamnosların ayinlerine muhâlif kabahatleri zuhûrunda ayinleri üzre te’dîb murâd eyledikde âhardan müdâhale ve mümâna‘at olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrı İstanbul ve tevabi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhur arz-ı hal takdimiyle istid‘a olunup kuyuda mürâca‘at ve

muktezâsı sual olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan salifü’z-zikr berât-ı alişânım münderic ve mezkûr olup bu sûretde bâlâda beyân olunan şurût mûcebince emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr olunmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber mûceb-i şurût amel ve hareket olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı L sene 60

[S.124][149]

h.574

Tırnova nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos nâm rahibin yedine i‘ta olunan berat-ı alişan şurûtunda … âhardan şefa‘at ve rica ile bu keşişi piskopos eyleye diyü cebr ve te‘addî olunmayup veyahud şu papası azl ve kilisasın şu papasa vir diyü hiç ferd te‘addî ve rencîde eylememesi husûsu musarrah iken iltizâmı dâhilinde kâin mahallerde bazı kimesneler metrepolid-i mersûmun ta‘yîn eylediği papası azl ve yerine mechûlü’l-ahvâl papas nasb eylemek üzre cebr eylediklerinden bahisle men‘i babında emr-i şerifim sudûrı İstanbul ve tevabi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘âdetimde mukim cema‘at-i metrepolidan taraflarından memhûr arz-ı âl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘ta olunan berat-ı alişanımda münderic ve mezkûr olup bu sûretde inha olunduğu üzre olduğu ve mersûm papasların azle layık nâ-becâ bir gûne hareketleri vukû‘ bulmadığı halde o makule mugâyir-i şurût vâkı‘ olan müdâhalenin men‘ u def‘iyçün şurûtı mûcebince men‘ u def‘i lâzım geleceği misillü o makule papasların azle sezâ hilâf-ı rızâ hareketleri vukû‘a geldiği halde ânın dahi hakikat-i keyfiyeti Dersa‘âdetime inhâ ve iş‘âr olunması îcâb-ı maslahatdan olacağından ber vech-i muharrer emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin inhâ olunduğu üzre metrepolid-i mersumun ta‘yîn eylediği papasların azlini îcâb eder hareketleri olmadığı suretde o makule papasların azl ve nasbına mugâyir-i şurût-ı berât taraf-ı ahardan vâkı‘ olan

[149] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00063

müdâhalenin men‘ u def‘i husûsuna mübâderet ve azle sezâ hilaf-ı hareketleri vukû‘ bulmadığı takdîrde dahi hakîkati vechile der-bar-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme i‘lâm ve iş‘âra müsâra‘at ve hilâfından mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâil-i Zâ sene 60

h.575

Zikri âtî kazânın tâbi‘ olduğu mahallin nâibine hüküm

Girid cezîresi ve tevâbi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin yedine i‘ta olunan berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince iltizâmı dâhilinde kain Hibronso kazâsında mütemekkin Rum tâifesinin âyinlerin icrâ ve umûr ve husûslarının rü’yetiyle senevî üzerlerine edâsı lazım gelen emvâl-i mîriye ve rüsûmât-ı mu‘tâde-i sâirelerinin cem‘ ve tahsîline i‘tinâ eylemek üzre Piskopos Tatyos rahib tarafından vekîl ta‘yîn olunduğu beyânıyla mersûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından müdâhale ve ta‘arruz olunmamak bâbında şurût-ı mufassalası derciyle yedine emr-i âlî verilmişdir.

Fî evâhir-i S sene 61

h.576

Yerine diğeri ta‘yîn olunmuşdur

Fî 16 Cemâziye’l-ahir sene 61

Bir sûreti

Zikri âtî mahallin tâbi‘ olduğu kazânın nâibine metrepolid-i mersûmun iltizâmı dâhilinde kâin Arkadya nâm mahalde mütemekkin Rum taifesinin ayinlerin icrâ ve umûr ve husûslarının ru’yetiyle senevî üzerlerine edâsı lazım gelen emvâl-i mîriye ve rüsûmât-ı mu‘tâde-i sâirelerinin cem‘ ve tahsîline i‘tinâ eylemek üzre tarafından vekil ta‘yin eylediği Vakasmos Piskopos bu esnâda hâlik olarak yerine Yavakim Rahib vekîl ta‘yîn olunmuş olduğundan bahisle

Fî evâhir-i S sene 61

h.577

Bir sûreti

Zikri âtî kazâların nâiblerine Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı alîşânım şurûtı mucebince iltizâmı dâhilinde kâin Lofça ve Andebolı ve İzladi kazâlarında mütemekkin Rum taifesinin ayinlerin icrâ ve umûr ve husûslarının rü’yetiyle senevî üzerlerine edâsı lâzım gelen emvâl-i mîriye ve rüsûmât-ı mu‘tâdelerinin cem‘ ve tahsîline i‘tinâ eylemek üzre tarafından vekîl ta‘yîn eylediği piskopos Zonisyos nam rahib bu esnâda hâlik olarak yerine Militos Rahib vekîl ta‘yîn olunmuş olduğundan bahisle

Fî evâil-i L sene 61

h.578

Merkûmun ahar mahalle ta‘yîn (silik) yerine diğeri ta‘yîn olunmuşdur

Fî 25 Zâ sene (silik)

Bir sûreti

Zikri âtî mahallerin tâbi‘ olduğu kazânın nâibine Girid cezîresi ve tevâbi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince iltizâmı dâhilinde kâin Epiras ve Silitya nâm mahallerde mütemekkin Rum taifesinin ayinlerin icrâ ve umûr ve husûslarının rü’yetiyle senevî üzerlerine edası lazım gelen emvâl-i mîriye ve rüsûmât-ı mu‘tâdelerinin cem‘ ve tahsîline i‘tinâ eylemek üzre tarafından ta‘yîn eylediği Piskopos Kalinkos nâm rahib bu esnâda hâlik olarak yerine İlaryon Rahib vekîl ta‘yîn olunmuş olduğundan bahisle.

Fî evâil-i S sene 62

h.579

Bir sûreti

Zikri âtî mahallerin tâbi‘ olduğu kazâların nâibine metrepolid-i mersûmun iltizâmı dâhilinde kâin Gidonyas ve Kisamo nâm mahallerde mütemekkin Rum taifesinin ayinlerin icrâ ve umûr ve husûslarının rü’yetiyle senevî üzerlerine edâsı lazım gelen emvâl-i mîriye ve rüsûmât-ı mu‘tâdelerinin cem‘ ve tahsîline i‘tinâ eylemek üzre tarafından vekîl ta‘yîn eylediği Piskopos Arinmiyos nam rahib bu esnâda hâlik olarak yerine Kalistos Rahib vekîl ta‘yîn olunmuş olduğundan bahisle

Fî evâil-i C sene 62

[S.125][150]

h.580

Bir sûreti

Zikri âtî mahallin tâbi‘ olduğu kazânın nâibine Rum patrikliğine dâhil Selanik ve tevâbi‘i metrepolidi Yeronimos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince iltizâmı dâhilinde kâin mahallerde mütemekkin Rum taifesinin ayinlerin icrâ ve umûr ve husûslarının rü’yetiyle senevî üzerlerine edası lazım gelen emvâl-i mîriye ve rüsûmat-ı mu‘tâdelerinin cem‘ ü tahsîline i‘tinâ eylemek üzre bazı kazalara ta‘yîn olunduğu misillü Keniros nâm mahalle dahi Grigoryus rahib vekîl ta‘yin olunmuş olduğundan bahisle.

Fî evâil-i Z sene 62

h.581

Vidine kazâsı nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Vidine ve tevâbi‘i metrepolidi Militos nam rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlşânım şurûtunda metrepolid ve papas taifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine ve mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve ziyâde şemâtât eylememek şartıyla icrâ-yı âyînlerine valiler ve müşirler vesâir me’mûrîn-i devlet-i aliyyem taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde vâkı‘ Vidine kazâsına tâbi‘ Çukalar karyesinde mütemekkin bir nefer papas mugâyir-i şurût te‘addî olunduğundan bahisle men‘i babında emr-i şerîfim sudûrı İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı alişanımda münderic ve mestûr olup bu sûretde inhâ olunduğu üzre ise şurûtı mûcebince emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr olunmağla şurûtı

[150] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00064

mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve harekete dikkat ve mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet ve muhâlefet vâkı‘a keyfiyetinin Dersa‘âdetime i‘lâm ve iş‘ârına mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Râ sene 61

h.582

Bir sûreti

Yenipazar kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Varna ve Yenipazar ve tevâbi‘i metrepolidi Yosif Rahib’in metrepolidliği dâhilinde Yenipazar kazâsında mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamak bâbında.

Fî evâil-i R sene 61

h.583

Bir sûreti

Filibe nâibine Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Filibe’de Maras mahallesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamak bâbında.

h.584

Bir sûreti

Vidine nâibine Rum patrikliğine dâhil Vidine ve tevâbi‘i metrepolidi Militos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Vidine kazâsında kâin Yenice karyesinde mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmamak için

Fî evâil-i Câ sene 61

h.585

Bir sûreti

Saruhan sancağında Salihli nahiyesinin tâbi‘ olduğu kazânın nâibine Rum patrikliğine dâhil Alaşehir ve tevâbi‘i metrepolidi Sofronyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde nâhiye-i mezbûreye tâbi‘ Dere karyesinde mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmamak için

Fî evâil-i Ş sene 61

h.586

Dobnice kazâsı nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde metrepolidlerin sâkin olduğu konağına misâfir verilmek teklîfiyle rencîde etdirilmemesi metrepolidin yedlerine i‘tâ olunan berevât-ı aliyyem şurûtunda münderic iken Rum patrikliğine dâhil Dobnice kazâsında vâkı‘ Debla manastırı metrepolidi hânesine konak teklifiyle te‘addî olunmakda olduğundan bahisle o makule mugayir-i şurût vâkı‘ olan müdâhalenin men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i mersûma i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olup bu sûretde inhâ olunduğu üzre hilâf-ı şurût te‘addî vukû‘ bulduğu halde müdahale-i vâkı‘anın men‘ u def‘i için şurût ve emsâli mûcebince emr-i şerifim i‘tası iktizâ eylediği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâib-i mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu halde bî-vech ve mugâyir-i şurût ol vechile vâkı‘ olan müdâhalenin men‘ u def‘i husûsuna mübâ‘adet ve hilâfı vaz‘ u hâlet vukû‘undan mübâ‘adet olunmak bâbında

Fî evâil-i R sene 61

[S.126][151]

h.587

Maçuka nâibine hüküm

Patrik ve metrepolidlerin ve arhi piskoposların ve piskoposların ve vekîllerinin ve âdemlerinin şer‘-i şerîfe müte‘allik her ne gûne da‘vâları zuhûr eder ise bir yerde istimâ‘ olunmayup huzûr-ı şeyhü’l-islâmîde görülmek üzre havâle olunması İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic iken patrikliği nezâretinde olan manastırlardan Trabzon sancağında Maçuka kazâsında vâkı‘ Sümela Penayi manastırı vekîline te‘addî olunmakda

[151] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00064

olduğundan bahisle men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru patrik-i mûmâ ileyh ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda şurût-ı muharrere patrik-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr olup bu sûretde inhâ olunan te‘addî keyfiyeti bî-vech-i şer‘î olduğu halde men‘i bâbında ber mûceb-i şurût emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr olunmağla mucebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki naib-i mûmâ ileyhsin husus-ı mezbur inhâ olunduğu üzre olduğu ve te‘addiyât-ı vâkı‘a keyfiyeti bî-vech-i şer‘î idüği tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde men‘ u def‘ birle mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine dikkat olunmak bâbında.

Fî evâil-i R sene 61

h.588

Filibe mollasına hüküm

Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî zabt ve tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerif me’mûrîn-i saltanat-ı seniyyem taraflarından buyruldu ile sâlifü’z-zikr kilise ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî etdirilmemesi hususu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Kevlis nâhiyesine tâbi‘ Salık karyesinde vâkı‘ Aya Nikola kilisasına bazı kesân taraflarından bâ buyruldu teftîş ederiz diyü bî-vech te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime bir kıt‘a memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı dîvân-ı hümâyûnum kaleminden suâl olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olup bu sûretde kilisa-yı mezkûrun sonradan bilâ fermân ta‘mîr ve heyet-i asliyesini dahi tağyîr ile ziyade nesne ihdâs olunmak misillü hilâf-ı rızâ ve mugâyir-i nizâm bir gûne hâl ve hareket vukû‘ bulmamış iken inhâ olunduğu üzre mücerred celb-i mal dâ‘iyyesiyle te‘addî olunduğu vâkı‘ ise men‘ u def‘ olunmak bâbında şurût-ı mezkûr derciyle emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr

olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareketle hilâf-ı rızâ ve mugâyir-i şurût vaz‘ u halet vukû‘undan hazer ve mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Câ sene 61

h.589

Bir sûreti

Filibe mollasına Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi mersûmun metrepolidliği dâhilinde nefs-i Filibe’de kâin Hisariçi mahallesinde vâkı‘ Penaiye kilisasının teftîş olunmamasıyçün aslına tatbîkan

Fî evahir-i L sene 61

h.590

Bir sûreti

Kızanlık nâibine metrepolid-i mersûmun metrepolidliği dâhilinde Kızanlık kazâsında vâkı‘ Şeybife karyesinde kâin Penaiye kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik

h.591

Bir sûreti

Yine Filibe mollası mûmâ ileyhe metrepolid-i mersûmun metrepolidliği dâhilinde kâin Filibe kazâsı Fenos nâhiyesine tâbi‘ Tahtalı karyesinde vâkı‘ Aya Dimitri kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik.

h.592

Bir sûreti

İnecik nâibine Ereğli ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde İnecik kazasında kâin Aya Beraşkuy kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâil-i M sene 62

h.593

Bir sûreti

İzmir nâibine İzmir ve tevâbi‘i metrepolidi Atnaşyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Prokiti İlya kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâhir-i Râ sene 62

h.594

Bir sûreti

Mihaliç kazâsı nâibine İznik ve tevâbi‘i metrepolidi Yosif nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Mihaliç kazâsında vâkı‘ Aya Beraşkuy kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâhir-i Câ sene 62

h.595

Bir sûreti

Yabanabad kazâsı nâibine metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Yabanabad kazâsında vâkı‘ Tafesyarfa kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik.

h.596

Sehven yanlış kayd olunmuşdur.

Maçuka nâibine hüküm

Patrik ve metrepolidlerin ve arhi piskopos ve piskoposların ve vekîllerinin ve âdemlerinin şer‘-i şerîfe müte‘allik her ne gûne da‘vâları zuhûr eder ise bir yerde istimâ‘ olunmayup huzûr-ı şeyhü’l-islâmîde görülmek üzre havâle olunması İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic iken patrikliği nezâretinde olan manastırlardan Trabzon sancağında Maçuka kazâsında vâkı‘ Sümela Penayi manastırı vekîline te‘addî olunmakda olduğundan bahisle men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru patrik-i mûmâ ileyh ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda şurût-ı muharrere patrik-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ

olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr olup bu sûretde inhâ olunan te‘addî keyfiyeti bî-vech-i şer‘î olduğu halde men‘i bâbında ber mûceb-i şurût emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr olunmağla mucebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki naib-i mûmâ ileyhsin husus-ı mezbur inhâ olunduğu üzre olduğu ve te‘addiyât-ı vâkı‘a keyfiyeti bî-vech-i şer‘î idüği tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde men‘ u def‘ birle mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine dikkat olunmak bâbında.

[S.127][152]

h.597

Yanya nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Yanya ve tevâbi‘i metrepolidi Yuvanikyos rahibin yedine i‘tâ olunan berat-ı alişanım şurûtunda metrepolid ve vekilleri ve ademleri ve piskoposların şer‘-i şerife müte‘allik her ne gûne da‘vaları zuhur eder ise bir yerde istimâ‘ olunmayup huzûr-ı şeyhü’l-islamide görülmek üzre havâlesi musarrah olduğuna ve metrepolid-i merkûmun kimesneye deyn ve kefâleti yoğiken selefin kendü deyniyçün dâyinleri tarafından metrepolid-i lâhık merkûma hilâf-ı şer‘-i şerîf te‘addî olunmakda idüğine binâen müdâhale-i vâkı‘a def‘ kılınmak ve eğer o makûle da‘vâya tasaddî eden olur ise ber mûceb-i şurût Dersa‘âdetimde görülmek üzre havâle olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından memhûr arz-ı hal takdimiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olup bu sûretde inhâ olunduğu üzre olduğu ve metrepolid-i lahık mersûmun selefinin deynine kefâleti olmadığı inde’ş-şer‘i’l-enver tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde müdâhale-i vâkı‘a men‘ olunmak üzre emsâli vechile emr-i şerifim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki naib-i mûmâ ileyhsin husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve metrepolid-i lahık mersûmun selefinin deynine kefâleti olmadığı inde’ş-şer‘i’l-enver tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde müdâhale-i vâkı‘nın men‘ u def‘iyle ber mûceb-i şurût amel ve harekete mübâderet olunmak

[152] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00065

bâbında.

Fî evâsıt-ı C sene 61

h.598

Gölükesri nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Gölükesri ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda İstanbul Rum patrikinin cemâ‘at-i metrepolidan ile keşişhâne mührüyle memhûr arz-ı hâlleri ma‘mûlun bih olup âyînlerine müte‘allik her ne ki arz ve i‘lâm ederler ise müsâ‘ade oluna diyü musarrah olduğuna ve metrepolidliği dâhilinde Gölükesri kazâsına tâbi‘ Kornice karyesinde vâkı‘ Kimeş Penaiye kilisasında âyinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün ayinlerince mu‘tâd olduğu üzre tahta çalmalarına bu esnâda bazı kesân taraflarından müdâhale ve mümâna‘at olunmakda idüğine mebnî men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhur arz-ı hal takdimiyle istid‘a olunup kuyuda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda şurut-ı muharrere metrepolid-i merkumun yedine i‘ta olunan berat-ı alişanımda münderic ve mezkûr olup inhâ olunduğu üzre olduğu ve ziyâde şemâtât ile ehl-i İslâmı ta‘cîz etmedikleri halde ber muceb-i şurût emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrir olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve bu vesîle ile ziyâde şemâtât misillü vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve dikkat olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Receb sene 62

h.599

Bir sûreti

Çekmece-i kebîr nâibine Ereğli ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Çekmece-i kebir nâhiyesinde vâkı‘ İsediyon kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak için kezalik

Fî evâhir-i Ş sene 61

h.600

Bir sûreti

Razlık nâibine Samako ve tevâbi‘i metrepolidi Abaramya nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Razlık kazâsına tâbi‘ Bakurt karyesinde vâkı‘ Aya Nikoleos kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak zımnında kezalik.

Fî evâhir-i Ş sene 61

h.601

Bir sûreti

Çatalca nâibine Ereğli ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Çatalca kazâsında kâin Aya Yorgi kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak üzre kezalik

Fî evâsıt-ı Râ sene 62

h.602

Bir sûreti

Çamardı nâibine Rum patrikliğine dâhil Konya ve tevâbi‘i metrepolidi Yavakim nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Çamardı kazâsına tâbi‘ Furdanos karyesinde vâkı‘ Metamorfos kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak üzre kezalik

Fî evâsıt-ı Râ sene 62

[S.128][153]

h.603

Bir sûreti

Zikri âtî karyenin tabi‘ olduğu kazânın nâibine Rum patrikliğine dâhil Yenişehr-i Fenar ve tevâbi‘i metrepolidi Ananya nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Kaminedas karyesinde vâkı‘ Aya Yorgi kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamasiyçün ziyâde şemâtât misillü vaz‘ u halet vukû‘a gelmemesine ihtimâm

[153] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00065

eyleyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın kezalik.

Fî evâil-i C sene 62

h.604

Bir sûreti

Pınarhisarı nâibine Rum patrikliğine dâhil Edirne ve tevâbi‘i metrepolidi Yarasimos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Pınarhisarı kazâsında vâkı‘ Aya Kostandi kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak zımnında kezalik.

Fî evâil-i Zâ sene 62

h.605

Bir sûreti

Kızanlık kazâsı naibine Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Atnasyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Kızanlık kazâsında kâin Profiti İlya kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak bâbında kezalik

Fî evâil-i Z sene 62

h.606

Bir sûreti

Yine nâib-i mûmâ ileyhe metrepolidlik-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Kızanlık kazasında kâin Aya Panaiye kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak bâbında kezalik.

Fî evâil-i Z sene 62

h.607

Bir sûreti

Yine nâib-i mûmâ ileyhe metrepolidlik-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Kızanlık kazasında kâin Prodromos kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak bâbında kezalik

Fî evâil-i Z sene 62

h.608

Bir sûreti

Yine nâib-i mûmâ ileyhe metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Kızanlık kazâsında kâin Aya Petiryada kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak bâbında kezalik

Fî evâil-i Z sene 62

h.609

Bir sûreti

Selanik nâibine Rum patrikliğine dâhil Selanik ve tevâbi‘i metrepolidi Protimos rahibin metrepolidliği dâhilinde Katrina karyesinde kâin Analis kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak üzre

Fî evâsıt-ı Z sene 62

h.610

Vekîl-i merkum azl olunarak yerine âharı ta‘yîn olunmuşdur.

Fî evâil-i Muharrem sene 280

Zikri âtî mahallerin tâbi‘ oldukları kazâlar nâibleri zîde ilmuhuma hüküm

Rum patrikliğine tâbi‘ Girid cezîresi ve tevâbi‘i metrepolidi Hristos rahibin taht-ı iltizâmında kâin ve Lami ve Layos ve Deselyos ve Amedi ve Danis nâm mahallere metrepolid-i merkûm tarafından vekîl ta‘yîn olunmuş olan Nikodimos rahib bu defa mürd olarak mahall-i merkûma kemâkân metrepolid-i merkûma ilhâk olunmuş olduğundan bahisle metrepolid-i merkûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından müdâhale ve ta‘arruz olunmamak bâbında bir kıt‘a emr-i şerîfim i‘tâsı İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda zikr olunan mahallerde mütemekkin Rum taifesinin ayinlerin icrâ ve umur-ı husûslarının rü’yetiyle senevî üzerlerine edâsı lâzım gelen emvâl-i mîriye vesâir rüsûmât-ı mu‘tâdelerinin cem‘ ve tahsîline i‘tinâ eylemek üzre iki yüz elli dokuz senesi evâil-i Muharreminde mürd-i mersûm Nikodimos yedine emr-i şerîfim verildiği mukayyed bulunduğuna binâen bu suretde mahall-i merkumenin kemakân

metrepolid-i merkûm tarafından idâresi zımnında emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâibler mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda mahall-i mezkûre piskoposluğunu metrepolid-i merkûmun yedinde olan berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince zabt ve idâre eylemesine kimesne tarafından dahl ü ta‘arruz olunmamak bâbında.

Fî evâhir-i L sene 61

h.611

Mısır mollasına hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki kapu kâhyası Yorgaki’nin oğlu Kirilos nâm rahib ayinlerine mugâyir sûret-i mecnûniyetde uygunsuz harekete ictisâr eylediği patrik-i sâbık tarafından inhâ olunduğuna mebnî ol bâbda sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince mersûm Mısır’da vâkı‘ Tur-i Sina manastırına müebbeden manastırbend olmak üzre nefy ve iclâ olunmuş ve bu defa suver-i hümâyûn-ı mes‘adet-makrûn-ı şehriyârânem şeref-vukû‘una mebnî menfâda olanların ıtlâkları sırasında mersûmun dahi ıtlâkı bâbında emr-i şerîfim dahi sâdır olmuş ise de mersûm müebbeden nefy olunmuş olduğundan bahisle kemâkân müebbeden manastırbend olmak üzre emr-i şerifim ısdârı hâlâ Rum patriki iftihâr muhtaru’l-milleti’l-Mesihiyye Militos piskopos dâmet ratebetuhu tarafından memhûr takrîr takdîmiyle istid‘â ve istirhâm olunmuş ve ber mûceb-i istid‘â emr-i şerîfim i‘tâsı husûsuna irâde-i aliyyem ta‘alluk etmiş olmağla mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda mersûmu kemâkân manastır-ı mezkûrda müebbeden manastırbend etdirüp hatve-i vâhide mahall-i âhara hareketine irâet-i ruhsat olunmamak bâbında.

Fî evâhir-i Ş sene 61

[S.129][154]

h.612

Taşöz cezîresinin tâbi‘ olduğu kazânın nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Marunya ve Gümülcine ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolidliğine tâbi‘

[154] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00066

yerlerde kadîmî zabt ve tasarruflarında olan kilisa ve manastırlarını bilâ emr-i şerîf kimesne taraflarından olmayup ve bilâ emr-i şerîf me'mûrîn-i saltanat-ı seniyyem taraflarından buyruldu ile sâlifü'z-zikr kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te'addî etdirilmemesi musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Taşöz cezîresinde Kakirahi karyesinde kâin Aya Dimitros kilisasına bazı kesân taraflarından bâ buyruldu teftîş ederiz diyü bî-vech te'addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te'addiyât-ı vâkı'anın men'i bâbında emr-i şerîfim sudûrı İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Asitâne-i sa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa'âdetime bir kıt'a memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid'â olunup kuyûda mürâca'at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i'tâ olunan sâlifü'z-zikr berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki mûmâ ileyhsin keyfiyet ma'lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareketle hilâf-ı rızâ ve mugâyir-i şurût vaz' u hâlet vukû'undan hazer ve mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i N sene 61

h.613

Tırnova nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi'i metrepolidi Neofitos nâm rahibin yedine i'tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtında metrepolidliği dâhilinde kâin kilise ve manastırlarına vekîl olup düşen mahsûlât ekl ü bel' edenlerin muhâsebelerin gördükde ve azl ü nasb eyledikde âhardan muhâlefet olunmaması husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde kâin kilisa ve manastırların düşen mahsûlât ekl ü bel' edenlerin muhâsebelerin gördükde ve azl ü nasb eyledikde âhardan müdahale olunmakda olduğu beyânıyla men'i bâbında emr-i şerîfim sudûrı İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Asitâne-i sa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa'âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid'â olunup kuyûda mürâca'at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i'tâ olunan sâlifü'z-zikr berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma'lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareketle hilâf-ı şurût vaz'ı tecvîzden mübâ'adet olunmak bâbında.

Fî evâil-i N sene 62

h.614

Zikri âtî kazâlar nâibleri zîde ilmuhuma hüküm

Rum patrikliğine dâhil Alaşehir ve tevâbi‘i metrepolidliğine tâbi‘ nefs-i Alaşehir ve Kavala ve Hofus ve Denizli ve Atala kazâ ve kurâsında mütemekkin Rum tâifesinden bazıları er ve gerek avrat mehâkime ve eimme-i mahallâta varıp zevc ve avratları var iken âyînlerine muhâlif zevc-i âhir ve zevce-i diğer almak dâ‘iyyesiyle kendü ifâde ve takrîrleri üzre nikâh ve tatlîk olundukları ve bu cihetle evlâdları sefîl ve sergerdân kaldıkları beyânıyla fîmâba‘d zikr olunan mahallerde mütemekkin Rum tâifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta sâlifü’z-zikr Alaşehir ve tevâbi‘i metrepolidi olan Sofronyos rahibden ve vekîllerinden gayrı kimesne müdâhale etmemek ve bu dâ‘iyye ile mehâkime ve eimme-i mahalleye vardıklarında iltifât olunmayıp red ile cevâb verilmek üzre emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda Rum tâifesinin nikâhları maddesine patrik ve tarafından ta‘yîn eyledikleri vekîllerinden gayrı kimesne karışmaması ve bu makûle patrik ve metrepolid ve vekîllerinin ma‘rifet ve izni yoğiken iltizâmında olan papaslar âyînleri üzre câiz olmayan nikâhları akd eylememesi ve zimmî tâifesi avrat boşamak ve avrat üzerine avrat almak ve zevceleri helâkinden sonra ancak üç defaya dek te’ehhül edip ziyâde teehhül etmek âyînlerine mugâyir olduğundan o makûlelere ruhsat verilmeyip te’dîb ve gûşmâl olunmaları patrik-i mûmâ ileyh yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic patriklik şurûtunda muharrer ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olup bu sûretde şurûtu derciyle emsâli misillü emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr olunmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nüvvâb-ı mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu halde men‘ u def‘ birle mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı C sene 60

h.615

Bir sûreti

Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidliğinin tâbi‘ olduğu kazâların nâibleri zîde ilmuhuma Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidliği dâhilinde kâin kazâ ve kurâda mütemekkin Rum tâifesinin nikaharı akd ve feshine dâir husûsâta sâlifü’z-zikr Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi olan Neofitos rahibden ve vekillerinden gayrı kimesne müdâhale etmemesi zımnında

Fî evâsıt-ı L sene 61

[S.130][155]

h.616

Antakya nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda bilâ vâris fevt olan metrepolidlerin ve arhî piskoposlar ve piskoposların ve gamnosların ve papasların ve keşişlerin ve kalugaryaların gerek nükûd ve gerek eşyâ ve bargir vesâir her ne şeyleri var ise patrik ve metrepolid tarafından mîriyçün ahz u kabz olundukda beytü’l-mâl ve kassâm ve mütevellîler ve muhassıllar ve voyvodalar ve subaşılar ve âdemleri vesâirleri tarafından beytü’l-mâl-i âmme ve hâssa defter-i hâkânîde bize hâsıl yazılmışdır diyü müdâhale olunmayup vereseleri olanların gerek nükûd ve gerek sâir emvâl ve eşyâlarına vaz‘-ı yed etdirilmemesi musarrah iken Antakya patrikliği dâhilinde kâin mahallerde o makûle bilâ vâris fevt olan keşiş ve papasların emvâl-i metrûkesi ber mûceb-i şurût cânib-i mîrîyçün ahz u kabz eylediklerinde beytü’l-mâl ve kassâm ve âdemleri vesaire taraflarından ol vechile hilaf-ı şurut te‘addi ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘i babında emr-i şerifim sudûru patrik-i mûmâ ileyh ve Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda şurût-ı muharrere patrik-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olup bu sûretde zikr olunan mahallerde efrâd-ı re‘âyâdan olmayup sahih piskopos ve papas ve keşiş ve kalugaryalardan bila vâris fevt olanlar olduğu halde hilaf-ı şurut müdahale ve te‘addî olunmamak üzre emsâline kıyasen emr-i şerifim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh

[155] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00066

üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer mahall-i merkûmede fevt olanlar efrâd-ı re‘âyâdan olmayup sahîh bilâ vâris papas ve keşişlerden olduğu sûretde ber mûceb-i şurût amel ve hareket ve hilâfı vaz‘ı tecvîzden hazer ve mücânebet olunmak bâbında.

Evâil-i M sene 62

h.617

Çamardı kazâsı nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Konya ve tevâbi‘i metrepolidi Yavakim rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî zabt ve tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerîf me’mûrîn-i saltanat-ı seniyyem taraflarından buyruldu ile kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Çamardı kazâsına tâbi‘ Kordonos karyesinde vâkı‘ Matamurko kilisasına bazı kesân taraflarından bâ buyruldu teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareketle hilâf-ı şurût vaz‘ u hâlet vukû‘undan hazer ve mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâil-i Râ sene 62

h.618

Bir sûreti

Şam-ı şerîf mollasına İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşân şurûtunda patrikliğine dâhil yerlerde kadîmî zabt ve tasarruflarında olan kilisa ve manastırlarını bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerîf me’mûrîn-i saltanat-ı seniyyem taraflarından buyruldu ile kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken

patrikliğine dâhil Şam-ı şerîfde vâkı‘ Aya Nikola kilisasının teftîş olunmamasıyçün patrik-i mûma ileyh ve cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından istid‘â olunduğu beyânıyla

Fî evâhir-i L sene 62

h.619

Bir sûreti

Gümülcine kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Marulye ve tevâbi‘i metrepolidi Kirilos rahibin metrepolidliği dâhilinde Gümülcine kazâsına tâbi‘ Feslatleri karyesinde vâkı‘ Taksiyarhi kilisasının teftîş olunmamasiyçün vaz‘ u hâlet vukû‘undan hazer ve mücânebet eyleyesin şöyle bilesin.

Fî evâhir-i Z sene 62

h.620

Hezargrad nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Şumnu ve Osmanpazarı metrepolidi Borkiryos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurutunda metrepolid ve papas taifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine ve mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve ziyâde şemâtât eylememek şartıyla icrâ-yı âyînlerine valiler ve müşirler vesâir me’mûrîn-i devlet-i aliyyem taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde kâin Hezargrad kazâsına tâbi‘ Hırsova karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunduğundan bahisle men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunmuş ve kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda

[S.131][156]

Münderic bulunmuş olmağla şurûtu mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun [oldukda] ber minvâl-i muharrer amel ve harekete dikkat ve mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet ve mümâna‘at-ı vâkı‘a keyfiyetin Dersa‘âdetime i‘lâm ve iş‘ârına mübâderet eyleyesin.

Fî evâil-i Râ sene 62

h.621

Bir sûreti

Koçine kazâsı nâibine Köstendil ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Koçine kazâsına tâbi‘ Veniçe karyesinde vâkı‘ bir nefer papasa mümâna‘at olunmamak üzre.

Fî evâil-i N sene 62

h.622

Bir sûreti

Köstendil nâibine metrepolid-i mersûmun metrepolidliği dâhilinde kâin Köstendil kazâsına tâbi‘ Beyanca nâhiyesinde Çarova karyesinde vâkı‘ bir nefer papasa mümâna‘at olunmamasiyçün

Fî evâil-i N sene 62

h.623

Bir sûreti

Köstendil nâibine Köstendil ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos rahibin metrepolidliği dâhilinde vâkı‘ Köstendil kazâsına tâbi‘ Kasaba mahallesinde İstanbul kapusunda mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamak için

Fî evâil-i Ş sene 62

h.624

[156] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00067

Bir sûreti

Edirne kâdîsına Edirne ve tevâbi‘i metrepolidi Yarasimos rahibin metrepolidliği dâhilinde vâkı‘ mahruse-i Edirne’ye tâbi‘ Elçiler karyesinde kâin bir nefer papasa mugâyir-i şurût mümâna‘at olunmamak zımnında.

h.625

Bir sûreti

Lofça kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Atnasyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Lofça kazâsına tâbi‘ Draça karyesinde kâin bir nefer papasa mugâyir-i şurût mümâna‘at olunmamak üzre

Fî evâil-i Z sene 62

h.626

Bir sûreti

Ayazmend kazâsına nâibine Rum patrikliğine dâhil Kuşadası ve tevabi‘i metrepolidi Antimos rahibin metrepolidliği dâhilinde Ayazmend kazâsına tâbi‘ Kabakum karyesinde kâin bir nefer papasa mugayir-i şurût te‘addî olunmamak üzre

Fî evâsit-i Zâ sene 62

h.627

Zikri âtî mahallerin kâtib ve müftileri zide ilmuhuma ve kazâ müdîrleri ve a‘zâ-yı mecâlis ve vücûh-ı memleket zîde kadruhuma hüküm

Serpiskopos-ı Tur-i Sina ve keşîşân-ı manastır-ı Cebel-i Musa’nın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Tur-i Sina’da vâkı‘ ruhbân fukarâsının bir yerden medâr-ı maaşları olmayup memâlik-i mahrûsemde rızâlarıyla verenlerden sadâkat ve nüzûrât cem‘iyle idâre olunageldiklerine binâen Tur-i Sina rahiblerinden Yarasimos nâm rahib bu defa Tırnova ve Vidin ve Şumnu metrepolidlikleri dâhillerinde kâin kazâ ve kurâya rızâlarıyla verenlerden sadaka cem‘iyçün vekîl ta‘yîn olunduğu beyânıyla yedlerinde bulunan berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a ber mûceb-i şurût emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurût ve emsâli mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki

mûmâ ileyhimsiz rahib-i mersûm zikr olunan mahallerde rızâlarıyla verenlerden sadaka ve nüzûrât cem‘ine vekîl ta‘yîn olunduğu ma‘lûmunuz oldukda mugâyir-i şurût kimesne tarafından mümâna‘at olunmayıp ber mûceb-i şurût amel ve harekete dikkat olunmak bâbında.

Fî evâhir-i R sene 62

[S.132][157]

h.628

Zikri âtî mahaller nâib ve müftîleri zîde ilmuhuma ve a‘zâ-yı mecâlis zîde kadruhuma hüküm

Kudüs-i şerîf ve tevâbi‘i Rum patriki kıdvetü muhtaru’l-milleti’l-Mesihiyye Kirilos rahib zîdet ratebetuhunun südde-i sa‘âdetime takdîm eylediği bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlinde Kudüs-i şerîf ruhban fukarâsının bir yerden medâr-ı maaşları olmayup memâlik-i mahrûsemde mütemekkin Rum tâifesinin rızâlarıyla verenlerden cem‘ olunan sadakaya münhasır olduğundan bu defa Bosna ve Vidin ve Tırnova ve havalisine Simyon nâm rahib vekîl nasb ve ta‘yîn olunduğu beyânıyla vekîl-i merkûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından dahl ü ta‘arruz olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudurunu istid‘a etmeğle kuyuda mürâca‘at ve muktezâsı dîvân-ı hümâyûnumdan suâl olundukda fevt olan rahiblerin mu‘tâd-ı kadîm üzre kendüye aid metrûkâtların patrik-i mûmâ ileyh veyahud vekîlleri ahz u kabz eyledikde beytü’l-mâl ve kassâm âdemleri müdâhale ve taraf-ı âhardan hiç ferd ta‘arruz etmeyüp ve zikr olunan rahibler kendü ayinleri üzre kilisaları fukarasına ve patrike her ne vasiyyet ederler ise makbûl olarak Rum şâhidleriyle şer‘le istimâ‘ olunup ve memâlik-i mahrûsemde olan Rum rahiblerinin ve keşîş ve papas vesâir Rum taifesinin Kudüs-i şerîf için nüzûrât ve tasaddukâtı ve vasiyyet eyledikleri nükûd vesâir eşyâları patrik tarafından ahz u kabz ve kezalik Rum şâhidleriyle şer‘le istimâ‘ olunması ve patrik-i mûmâ ileyh tarafından sadaka cem‘iyçün gönderdiği ademleri gezdikleri yerlerde zabitân vesâire taraflarından buraya niçin geldiniz ve ne çok meks edersiz diyü müdâhale ve mümâna‘at etdirilmeyüp ve mürûr ve ubûr eyledikleri yerlerde bazı mahûf ve muhâtara olan mahallerde ahsen vechile geçip kendü nefislerin eşkiyâdan tahlîs zımnında tebdîl-i

[157] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00067

câme ve kisve eylediklerinde ve âlât-ı harb getirdiklerinde hilâf-ı mu‘tâd-ı kadîm zâbitan taraflarından müdâhale olunmaması patrik-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda ve o makûle fevt olanların vasiyyetlerini vekîl-i merkûm Kudüs-i şerîf fukarâsiyçün zabt eylemek murad eyledikde vârisleri bizim mûrisimizin vasiyyet ve vakfını tutmazız mirasa idhâl ederiz diyü te‘addî etdirilmeyüp ve Kudüs-i şerîf için vakf olan bağ ve bağçe ve buyût ve dekâkîn ve tarla ve zeytun bağçelerine âhardan müdâhale ve yedlerinde gümrüğe müte‘allik emti‘a ve eşyâları yoğiken gümrük taleb olunmamak ve bazı ruhban tâifesi patrik-i mûmâ ileyhden yedlerinde senedleri yoğiken Kudüs-i şerîf ruhbanındandır diyü re‘âyâyı aldadup mugâyir-i şurût akçe cem‘ edenlerin akçe ve senedleri vekîl-i merkûma alıverilip ve vekîl-i merkûmun ve âdemlerinin bindikleri bargir ve katırları ulak vesâirleri taraflarından alınmayıp mürûr ve ubûrlarına hilâf-ı mu‘tâd-ı kadîm müdâhale etdirilmemek ve verilen emr-i şerîfede münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerifim verildiği mukayyed ve mestûr olup bu sûretde inhâ olunduğu üzre ise ber mûceb-i şurût emsâli mûcebince emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer vekîl-i merkûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından müdâhale ve muhâlefet olunmaması husûsuna ihtimâm ve mübâderet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i C sene 62

h.629

Amed nâibine hüküm

Metrepolid ve papas tâifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine ve mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diyu bahâne ile ref‘-i savt ve ziyâde şemâtât eylememek şartıyla icrâ-yı âyînlerine valiler ve müşirler vesâir me’mûrîn-i devlet-i aliyyem taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemesi husûsu İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şürûtunda musarrah iken patrikliğine tâbi‘ nefs-i Diyarbekir’de vâkı‘ Rum mahallesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmakda olduğundan bahisle men‘i bâbında emr-i şerifim sudûru

patrik-i mûmâ ileyh ile Dersa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunmuş ve kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere patrik-i mûmâ ileyhin yedine verilen sâlifü’z-zikr berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr bulunmuş olmağla sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin ber minvâl-i muharrer amel ve harekete dikkat ve mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet ve muhalefet-i vakı‘a keyfiyetin Dersa‘adetime i‘lâm ve iş‘ârına mübaderte eylemen bâbında fermân-ı âlîşânım sadır olmağla mazmun-ı münîfi üzre amel eyleyesin.

Fî evâil-i Z sene 62

h.630

Zabt emri.

Diyarbekir metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâların naiblerine hüküm

Rum patrikliğine dâhil nefs-i Diyarbekir ve tevabi‘i metrepolidi Makaryos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşanım şurûtı mûcebince metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlarda mütemekkin Rum taifesinin ayinlerinin icrâsına ve umûr ve husûslarının rü’yetine taraf-ı âhardan bî-vech müdâhale ve ta‘arruz etdirilmemek üzre zikr olunan berât-ı âlîşânım şurûtı tasrîhiyle emr-i şerîfim i‘tâsı Antakya ve tevâbi‘i patriki iftihâr muhtaru’l-milleti’l-Mesihiyye Menodiyos rahib dâmet ratebetuhu tarafından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda kadîmden metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde Rumiyan tâifesinin büyüğü ve küçüğü merkûmı üzerlerine metrepolid bilüp âyinlerine müte‘allik umûrlarında doğru sözünden tecâvüz eylemeyeler ve metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde azl ü nasba müstehakk olan papasları rahib-i merkûm ayinleri üzre azl ve kilisaların âhara verdikde hilâf-ı mu‘tâd-ı kadîm âhardan müdâhale olunmayup ve rahib-i merkûmun ma‘rifet ve izni yoğiken bazı kurâ papasları ayinlerine muhâlif nikâh câiz olmayan zimmiye nikâh eylemeyeler ve bir zimmiye avret edenden kaç

[S.133][158]

veya bir zimmî avret boşamalı veyahud almalı olsa ibrâlarına rahib-i merkûmdan

[158] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00068

gayrı kimesne girmeye ve karışmaya ve akd-i nikah ve fesh-i nikah ve münâza‘un fîh olan iki zimmî ve beynlerin rızâlarıyla ıslâh eyledikde ve iktizâ eden ayinleri üzre kilisalarında yemin verdikde hilâf-ı mu‘tâd-ı kadîm kuzzât ve nüvvâb tecrîm ve tağrîm eylemeyüp ve metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde papaslar ve keşişler ve kalugaryalar vesâir zimmî taifesi kendü ayinleri üzre kilisaları fukarâsına ve patrike ve metrepolide her ne vasiyyet ederler ise makbûl olup … şahid ile şer‘le istimâ‘ oluna ve mürd olan papasların ve keşişlerin ve kalugaryaların mu‘tâd-ı kadîm üzre patrike aid metrukatların rahib-i merkum patrik için ahz u kabz eyledikde hilâf-ı mu‘tâd-ı kadîm beytü’l-mâl ve kassâm âdemleri müdâhale eylemeyüp ve kadîmden kendü ayinleri üzre kilisalarına müte‘allik bağ ve bağçe ve çiftlik ve değirman ve çayır ve tarlalarına ve ayazma ve manastırlarına vesâir kilisaya vâkıf olan eşyâ ve davarlarına ve zabt ve tasarruflarına taraf-ı âhardan ferd mâni‘ ve müzâhim olmayup dahl ü ta‘arruz kılmayalar diyü metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan mârru’z-zikr berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nüvvâb-ı mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde kâin kazâlarda mütemekkin Rum taifesinin berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince icrâ-yı ayinlerine ve umûr-ı mezhebiyelerinin rü’yetine taraf-ı âhardan bî-vech müdâhale ve ta‘arruz olunmaması ve şurût-ı berâtlarının halelden vikâyesi husûsuna i‘tinâ ve dikkat eyleyesiz.

Fî evâhir-i Z sene 62

h.631

Zikri âtî metrepolidliğinin hâvî olduğu kazâlar nâiblerine hüküm

Bu defa muktezâ-yı irâde-i seniyye-i mülûkânem üzre Radomir ve Köstendil ve tevâbi‘i metrepolidliği ihâle kılınmış olan kıdvetü muhtâru’l-milleti’l-Mesihiyye Arneyos rahib zîdet ratebetuhu asdıkâ-yı tebe‘a-i devlet-i aliyyemden ve millet-i merkûme mu‘teberânından olup bunca müddetden berü me’mûr ve müstahdem olduğu hıdemâtda ibrâz-ı âsâr-ı sadâkat etmiş olmasıyla hıdemât-ı mesbûkasına mükâfâten kendüsi Dersa‘âdetimde ikâmet eylemek ve cema‘at-i metrepolidan ma‘dûd olarak te‘ayyüşüne medâr olmak için tarafından vekîl ta‘yîniyle idâre etmek ve kendüsi ve gerek vekili metrepolidliği dahilinde bulunan mahallerde mütemekkin re‘âyâ-yı devlet-i aliyyemi hüsn-i himâyet ve sıyânet ve ayin ve usul-

i mezhebiyelerine mugâyir vaz‘dan mücânebet ve rızâ-yı ma‘delet iktizâ-yı şâhânem üzre hareket eyledikçe kayd-ı hayat şartıyla mutasarrıf olmak üzre yedine bir kıt‘a berât-ı âlîşânım i‘tâ olunmuş olduğundan şerait-i mezkure üzre iltizamı dahilinde kain mahallerde mütemekkin Rum taifesinin ayinlerin icrâ ve umûr ve husûslarının ru’yetiyle senevî üzerlerine edâsı lâzım gelen emvâl-i mîriye ve rüsûmât-ı mu‘tâdelerinin cem‘ ve tahsîline dikkat ve i‘tinâ eylemek üzre piskoposlardan Ezberume Reharya piskopos vekîl ta‘yîn kılınmış idüğinden bahisle vekîl-i merkûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından müdâhale ve ta‘arruz olunmamak üzre şurût-ı berâtı derciyle yedine bir kıt‘a emr-i şerîfim i‘tâsı İstanbul ve tevabi‘i Rum patriki iftihâr muhtaru’l-milleti’l-Mesihiyye Antimos dâmet ratebetuhu tarafından südde-i sa‘âdetime bir kıt‘a memhûr takrîr takdîmiyle istid‘â olunarak kuyûda lede’l-mürâca‘a (boş) kılmayalar diyü metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic idüği ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurûtı ve emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda piskopos-ı mersumun vekaleti umuruna taraf-ı âhardan müdâhale olunmaması husûsuna mübâderet eyleyesiz şöyle bilesiz.

Fî evâsıt-ı Râ sene 63

h.632

Alasonya nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Alasonya ve tevabi‘i metrepolidi Neofitos nam rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda İstanbul Rum patrikinin cemâ‘at-i metrepolidan ile keşişhane mühriyle memhûr arz-ı halleri ma‘mûlun bih olup ayinlerine müte‘allik her ne ki arz ve i‘lâm ederler ise müsâ‘ade oluna diyü musarrah olduğuna ve metrepolidliği dâhilinde kâin Alasonya kazâsında vâkı‘ Penaiye manastırında ayinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün ayinlerince mu‘tâd olduğu üzre tahta çalmalarına bu esnâda bazı kesân taraflarından müdâhale ve mümâna‘at olunmakda idüğine mebnî mümâna‘at-ı vâkı‘anın men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı

âlîşânım şürûtunda münderic ve mezkûr ve ziyâde şemâtât ile ehl-i İslâmı ta‘cîz etmedikleri halde tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak üzre emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve bu vesîle ile ziyâde şemâtât misillü vaz‘ u halet vukû‘a gelmemesine dahi ihtimâm ve dikkat eyleyesin.

Fî evâil-i M sene 63

[S.134][159]

h.633

Bir sûreti

Selanik nâibine Rum patrikliğine dâhil Selanik ve tevabi‘i metrepolidi Berotimos rahibin metrepolidliği dâhilinde Pazarya nâhiyesine tâbi‘ Safilyor karyesinde kâin Aya Yorgi kilisasında ayinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak üzre

Fî evâhir-i M sene 63

h.634

Bir sûreti

Manisa nâibine Rum patrikliğine dâhil Manisa ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Manisa kazâsında kâin Aya Tanaş kilisasında ayinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak üzre

Fî evâil-i S sene 63

h.635

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Selanik müşiri Vezîr Yakup Paşa iclâlehu ve Vodina kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Yenice-i Vardar ve Vodina ve tevâbi‘i metrepolidi Militos rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Vodina kazâsında kâin Penaiye ve Aya

[159] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00068

Anargiri kilisalarında âyinleri icra olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmalarına kimesne tarafından mümâna‘at olunmamak üzre.

Fî evâsıt-ı S sene 63

h.636

Bir sûreti

Rikâb-ı hümâyûn-ı şâhâne kapucıbaşılarından Nevşehir kaimmakamı Şakir Bey dâme mecduhuya ve Niğde nâibine

Rum patrikliğine dâhil Konya ve tevâbi‘i metrepolidi Militos rahibin metrepolidliği dâhilinde Niğde kazâsında kâin Aya Yani Prodromos kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak üzre

Fî evâsıt-ı Câ sene 63

h.637

Bir sûreti

Rütbe-i sâniye ashâbından İznikmid muhassılı Osman zide uluvvuhuya ve Şile kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Kadıköy ve tevâbi‘i metrepolidi Proteos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Şile kazâsına tâbi‘ Orta mahallede vâkı‘ Aftimos kilisasında ayinleri icra olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmalarına kimesne tarafından müdâhale ve mümâna‘at olunmamak üzre

Fî evâhir-i L sene 63

h.638

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Rumili eyaleti mutasarrıfı Ziya Paşa dâme ikbâlehuya ve Tikveş kazâsı nâibine

Rum patrikliğine dâhil Usturumca ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos rahibin metrepolidliği dâhilinde Tikveş kazâsına tabi‘ Kafarari karyesinde vâkı‘ Aya Dimitri kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak üzre

Fî evâhir-i Zâ sene 63

h.639

Bir sûreti

Yine mutasarrıf-ı müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâya kazâ-i mezbûra tâbi‘ Negotino karyesinde vâkı‘ Penaiye Kimeş kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak bâbında.

h.640

Bir sûreti

Yine mutasarrıf-ı müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâya kazâ-i mezbûra tâbi‘ Vatişe karyesinde vâkı‘ Aya Atnasyos kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak üzre.

h.641

Zikri âtî kazâlar nâibleri zîde ilmuhumaya hüküm

Rum patrikliğine dâhil Narde ve tevâbi‘i metrepolidliği dâhilinde kâin kazâ ve kurâda mütemekkin Rum tâifesinden bazıları er ve gerek avrat mehâkime ve eimme-i mahallâta varıp zevc ve avratları var iken âyînlerine muhâlif zevc-i âhir ve zevce-i diğer almak dâ‘iyyesiyle kendü ifâde ve takrîrleri üzre nikâh ve tatlîk olundukları ve bu cihetle evlâdları sefîl ve sergerdân kaldıkları beyânıyla fîmâba‘d zikr olunan kazâ ve kurâda mütemekkin Rum tâifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta sâlifü’z-zikr Narde ve tevâbi‘i metrepolidi olan Berovinos rahibden ve vekîllerinden gayrı kimesne müdâhale etmemek ve bu dâ‘iyye ile mehâkime ve eimme-i mahallâta vardıklarında iltifât olunmayıp red ile cevâb verilmek üzre emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘adetimde mukim cema‘at-i metrepolidan taraflarından memhûr arz-ı hal takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda Rum taifesinin nikâhları maddesine patrik ve tarafından ta‘yîn eyledikleri vekîllerinden gayrı kimesne karışmaması ve bu makûle patrik ve metrepolid ve vekîlleri ma‘rifet ve izni yoğiken iltizâmında olan papaslar âyînleri üzre nikâh câiz olmayan nikâhları akd eylememesi ve zimmî tâifesine avrat boşamak ve avrat üzerine avrat almak ve zevceleri vefatından sonra ancak üç defaya dek te’ehhül edip ândan ziyâde teehhül etmek âyînlerine mugâyir olduğundan bu makûlelere ruhsat verilmeyip te’dîb ve gûşmâl olunmaları patrik-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olan berât-ı âlîşânımda münderic patriklik şurûtunda muharrer ve

mezkûr ve emsaline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşruh üzre amel olunmak fermanım olmağın imdi siz ki mûma ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu halde men‘ u def‘ birle mugâyir-i şurût vaz‘-ı tecvîzden mübâ‘adet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız.

Fî evâsıt-ı M sene 63

[S.135][160]

h.642

Bir sûreti

Zikri âtî kazalar nâibleri zîde ilmuhuma Amasya ve tevabi‘i metrepolidliği dâhilinde kâin kazâ ve kurâda mütemekkin Rum taifesinin nikahları akd ve feshine dâir husûsâta Amasya ve tevâbi‘i metrepolidi Kirilos rahibden ve vekîllerinden gayrı kimesne müdâhale etmemek üzre aslına tatbîkan aslı gibi

Fî evâsıt-ı Receb sene 63

h.643

Bir sûreti

Zikri âtî kazâlar nâibleri zîde ilmuhuma Yenipazar ve Bergoste ve tevabi‘i metrepolidliği dâhilinde kâin kazâ ve kurâda mütemekkin Rum taifesinin nikâhları akd ve feshine dair husûsâta Yenipazar ve tevabi‘i metrepolidi Ağnatyos rahibden ve vekîllerinden gayrı kimesne müdâhale etmemek üzre kezalik

Fî evâsıt-ı L sene 63

h.644

Debre kazâsı nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Debre ve tevabi‘i metrepolidi Militos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolidliğine tâbi‘ yerlerde kadîmî zabt ve tasarruflarında olan kilisa ve manastırlarını bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerîf me’mûrîn-i saltanat-ı seniyyem taraflarından buyruldu

[160] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00069

ile kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Debre kazâsında vâkı‘ Raka nahiyesine tâbi‘ Kraferoniçe karyesinde kâin Taksiyarhi kilisasına bazı kesân taraflarından bâ buyruldu teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareketle hilâf-ı şurût vaz‘ u hâlet vukû‘undan hazer ve mücânebet eyleyesin şöyle bilesin

Fî evâsıt-ı M sene 63

h.645

Bir sûreti

Radomir kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Köstendil ve tevabi‘i metrepolidi Diyonisyos rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Radomir kazâsına tâbi‘ Klenovok karyesinde vâkı‘ Aya Nikola kilisasının teftîş olunmamasiyçün aslı gibi.

Fî evâhir-i M sene 63

h.646

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Tekfurdağı muhassılı Cemaleddin Paşa dâme ikbâlehuya ve Tekfurdağı kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Ereğli ve Tekfurdağı ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Tekfurdağı kazâsına tâbi‘ Naib karyesinde vâkı‘ Aya Atnasyos kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik.

Fî evâsıt-ı R sene 63

h.647

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Filibe muhassılı Şerif Paşa dâme ikbâlehuya ve Filibe kâdîsına Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Filibe kazâsına muzâfe Kevis nahiyesine tâbi‘ Beraşadat Derbend karyesinde vâkı‘ Aya Nikola kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik.

Fî evâil-i N sene 63

h.648

Bir sûreti

Kayseriye kâimmakâmı Hasan zîde mecduhuya ve Kayseriye nâibine Rum patrikliğine dâhil Kayseriye ve tevâbi‘i metrepolidi Panisyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Kayseriye sancağında Kesbi karyesinde Karabali mahallesinde vâkı‘ Yazıcıbayırı başında kâin Metamorfos kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik.

Fî evâil-i Câ sene 63

h.649

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Filibe muhassılı Şerif Paşa dâme ikbâlehuya ve Filibe kâdîsına Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevabi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin metrepolidliği dâhilinde Filibe kazasında Gevişe nahiyesinde tâbi‘ Akçakilisa karyesinde vâkı‘ Aya Apostolos kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik.

Fî evâsıt-ı C sene 63

h.650

Bir sûreti

Penbe kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil İzvornik ve tevâbi‘i metrepolidi Kirilos rahibin metrepolidliği dâhilinde Penbe kasabasına tâbi‘ Banice mahallesinde kâin Aya Yorgi kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik.

Fî evâsıt-ı N sene 63

h.651

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Tırhala sancağı mutasarrıfı Mehmed Münib Paşa dâme ikbâlehuya ve Yenişehr-i Fenar mollasına Rum patrikliğine dâhil Yenişehr-i Fenar ve tevâbi‘i metrepolidi Ananya rahibin metrepolidliği dâhilinde Balama karyesinde vâkı‘ Aya Haralambos kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik.

Fî evâsıt-ı L sene 63

h.652

Bir sûreti

Rütbe-i sâniye ashâbından İznikmid muhassılı Osman zîde uluvvuhuya ve Şile kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Kadıköy ve tevâbi‘i metrepolidi Proteos rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Şile’de vâkı‘ Aya Eftimos kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik

Fî evâhir-i L sene 63

[S.136][161]

h.653

Bir sûreti

Ricâl-i devlet-i aliyyeden İzmir muhassılı Osman dâme uluvvuhuya ve Karaburun nâibine Rum patrikliğine dâhil Manisa ve Kuşadası ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos rahibin metrepolidliği dâhilinde Karaburun kazâsına tâbi‘ Manastır karyesinde vâkı‘ Profiti İlya kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik

Fî evâhir-i Zâ sene 63

h.654

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Filibe muhassılı Şerif Paşa dâme ikbâlehuya ve Filibe kâdîsına Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin

[161] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00069

metrepolidliği dâhilinde Maçkova ve İstenevaho karyeleri arasında vakı‘ Profiti İlya kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik.

Fî evâhir-i M sene 64

h.655

Mütehayyizân-ı ricâl-i devlet-i aliyyemden Tırnova muhassılı Sadık dâme uluvvuhuya ve Tırnova nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Atnasyos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolid ve papas taifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine ve mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve ziyade şematat eylememek şartıyla icrâ-yı âyînlerine valiler ve müşirler vesâir me’mûrîn-i devlet-i aliyyem taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazâsına tabi‘ Çernofça karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmakda olduğundan bahisle müdahale-i vâkı‘anın men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevabi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan sâlifü’z-zikr berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağın imdi siz ki muhassıl ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber vech-i meşrûh amel ve hareketle mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız.

Fî evâil-i S sene 63

h.656

Bir sûreti

Mütehayyizân-ı ricâl-i devlet-i aliyyeden Tırnova muhassılı Mehmed Sadık dâme uluvvuhuya ve Tırnova nâibine Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Atnasyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Debranova karyesinde vâkı‘

Vekofça mahallesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamak üzre aslı gibi.

Fî evâsıt-ı S sene 63

h.657

Yine muhassıl ve nâib-i mûmâ ileyhimâya metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Kemerkafya mahallesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamak üzre

h.658

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Edirne müşîri Vezîr Mehmed Tahir Paşa iclâlehuya ve Cisr-i Ergene nâibine Rum patrikliğine dâhil Dimetoka ve tevabi‘i metrepolidi Militos rahibin metrepolidliği dâhilinde Cisr-i Ergene kazâsında vâkı‘ Yakub Bey karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamak üzre kezalik

Fî evâhir-i S sene 63

h.659

Bir sûreti

Mütehayyizân-ı ricâl-i devlet-i aliyyemden Tırnova muhassılı Mehmed Sadık dâme uluvvuhuya ve Tırnova nâibine Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Atnasyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazâsında vâkı‘ Velasciye karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamak üzre kezalik

Fî evâsıt-ı Râ sene 63

h.660

Bir sûreti

Yine Tırnova muhassılı mûmâ ileyhe ve nâibi zîde ilmuhuya metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazâsında vâkı‘ Dranova karyesine tâbi‘ Bacaklar mahallesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamak için kezalik.

Fî evâil-i Râ sene 63

h.661

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Vidin valisi Vezîr Hüseyin Paşa iclâlehuya ve Vidin nâibine Rum patrikliğine dâhil Vidin ve tevâbi‘i metrepolidi Venediktos rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Vidin sancağına tâbi‘ Aksar karyesinde vâkı‘ bir nefer papasa müdâhale olunmamak için kezalik.

Fî evâil-i Câ sene 63

h.662

Bir sûreti

Dergâh-ı mu‘allâ kapucıbaşılarından Ohri kâimmakâmı Ahmed Şerif Bey dâme mecduhuya ve Ohri nâibine Rum patrikliğine dâhil Tiryeste ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Ohri kazâsında Rakım Bey mahallesinde mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmamak üzre kezalik.

Fî evâil-i C sene 63

[S.137][162]

h.663

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Filibe muhassılı Şerif Paşa dâme ikbâlehuya ve Pazarcık kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin metrepolidliği dâhilinde Pazarcık kazâsında vâkı‘ … Mahallesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamak üzre kezalik

Fî evâil-i C sene 63

h.664

Bir sûreti

Rütbe-i sâniye ashâbından Kocaili muhassılı Osman Bey zîde uluvvuhuya ve

[162] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00070

Adapazarı nâibine Rum patrikliğine dâhil İznikmid ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Adapazarı kazâsına tâbi‘ İpeksice karyesinde mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmamak bâbında kezalik

Fî evâil-i C sene 63

h.665

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Edirne müşiri Vezir Ebubekir Rüstem Paşa iclâlehuya ve Dimetoka naibine Rum patrikliğine dâhil Dimetoka ve tevabi‘i metrepolidi Militos rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin nefs-i Dimetoka’da mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamak üzre kezalik

Fî evâsıt-ı C sene 63

h.666

Bir sûreti

Yine müşîr-i müşarun ileyhe ve Çirpan naibine Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin metrepolidliği dâhilinde Çirpan kazâsına tâbi‘ Karaterziler karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamak üzre kezalik

Fî evâsıt-ı R sene 63

h.667

Bir sûreti

Yine müşîr-i müşarun ileyhe ve Uzuncaabad-ı Hasköy naibine Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin metrepolidliği dâhilinde Uzuncaabad-ı Hasköy kazâsına tâbi‘ Kuruçeşme karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamak üzre kezalik

Fî evâsıt-ı N sene 63

h.668

Bir sûreti

Yine müşîr-i müşârun ileyhe ve nâib-i mûmâ ileyhe hüküm Rum patrikliğine dâhil

Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin metrepolidliği dâhilinde Uzuncaabad-ı Hasköy kazâsına tâbi‘ Alalar karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamak üzre kezalik.

Fî evâsıt-ı R sene 63

h.669

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Vidin valisi Vezir Hüseyin Paşa iclâlehuya ve Servi kazâsı nâibine hüküm Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Atnasyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Servi kazâsına tâbi‘ Beraon karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamak bâbında kezalik

Fî evâil-i Ş sene 63

h.670

Bir sûreti

Yine vali-i müşarun ileyhe ve nâib-i mûmâ ileyhe metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Servi kazâsına tâbi‘ Kayabaşı karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamak üzre kezalik.

Fî evâil-i Ş sene 63

h.671

Bir sûreti

Yine vali-i müşârun ileyhe ve nâib-i mûmâ ileyhimâya hüküm metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Servi kazâsına tâbi‘ Karveniki karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamak üzre kezalik.

Fî evâil-i Ş sene 63

h.672

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Filibe muhassılı Şerif Paşa dame ikbalehuya ve Filibe kâdîsına Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin

iltizâmı dâhilinde Filibe kazâsına muzâfe Geviş nahiyesine tâbi‘ Seliçoya karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamak üzre kezalik

Fî evâhir-i Ş sene 63

h.673

Bir sûreti

Yine muhassıl-ı müşar ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâya hüküm metrepolid-i merkumun iltizâmı dâhilinde Filibe kazâsına muzâfe Geviş nahiyesine tâbi‘ Timurcular karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamak üzre kezalik.

Fî evâhir-i Ş sene 63

h.674

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Tırnova kâimmakâmı Ömer Faiz Paşa dâme ikbâlehuya ve Tırnova nâibine hüküm Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Atnasyos rahibin iltizâmı dâhilinde Tırnova kazâsında Eleni karyesinde kâin Siyakolar mahallesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamak üzre kezalik

Fî evâhir-i Ş sene 63

h.675

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Vidin valisi Vezîr Hüseyin Paşa iclâlehuya ve Vidin nâibine hüküm Rum patrikliğine dâhil Vidin ve tevâbi‘i metrepolidi Venediktos rahibin metrepolidliği dâhilinde Vidin varoşunda mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamak üzre kezalik

Fî evâhir-i Ş sene 63

h.676

Bir sûreti

Yine Tırnova kâimmakâmı müşârun ileyh Ömer Faiz Paşa dâme ikbâlehuya ve Tırnova nâibine hüküm Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Atnasyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazâsında Eleni karyesinde tâbi‘ Trendi mahallesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamak için kezalik

Fî evâhir-i Ş sene 63

h.677

Bir sûreti

Rütbe-i sâniye ricâlinden İzmir muhassılı Şakir zîde uluvvuhuya ve Karaburun nâibine hüküm Rum patrikliğine dâhil Manisa ve tevabi‘i metrepolidi Antimos rahibin metrepolidliği dâhilinde Karaburun kazâsına tâbi‘ Dinak karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamak üzre kezalik

Fî evâsıt-ı N sene 63

h.678

Bir sûreti

Yine muhassıl ve nâib-i mûmâ ileyhimâya hüküm metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Karaburun kazâsına tâbi‘ Bağçe karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût mümâna‘at olunmamak için kezalik

Fî evâsıt-ı N sene 63

h.679

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Edirne müşîri Vezir Ebubekir Rüstem Paşa iclâlehuya ve Çirpan kazâsı nâibine hüküm Rum patrikliğine dahil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin metrepolidliği dâhilinde Çirpan kazasına tabi‘ Mursalfaka karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunduğu beyânıyla men‘i babında kezalik

Fî evâsıt-ı N sene 63

h.680

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Sofya kâimmakâmı Cemaleddin Paşa dâme ikbâlehuya ve İzladi kazâsı nâibine hüküm Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Atnasyos rahibin metrepolidliği dâhilinde İzladi kazâsına tâbi‘ Zeneon karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmakda olduğundan bahisle kezalik

Fî evâhir-i N sene 63

[S.138][163]

h.681

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Edirne müşîri Vezir Ebubekir Rüstem Paşa iclâlehuya ve Kızanlık kazâsı nâibine hüküm Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevabi‘i metrepolidi Atnasyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Kızanlık kazasına tâbi‘ Balıklı karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmakda olduğundan bahisle kezalik.

Fî evâhir-i N sene 63

h.682

Bir sûreti

Yine müşîr-i müşârun ileyh ve Dimetoka kazâsı nâibine hüküm Rum patrikliğine dâhil Dimetoka ve tevâbi‘i metrepolidi Militos rahibin metrepolidliği dâhilinde Dimetoka kazâsına tâbi‘ Canbaz karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunduğu beyânıyla kezalik

Fî evâhir-i N sene 63

h.683

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Filibe muhassılı Şerif Paşa dâme ikbâlehuya hüküm Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin iltizâmı dâhilinde

[163] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00070

Revice nahiyesine tâbi‘ Başıkuru karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamak üzre kezalik

Fî evâil-i L sene 63

h.684

Bir sûreti

Mîrmirân-ı kirâmdan Filibe muhassılı müşârun ileyh Şerif Paşa dâme ikbâlehuya ve Filibe kâdîsına hüküm Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin iltizâmı dâhilinde Filibe kazâsına tâbi‘ Geviş nahiyesinde vâkı‘ Boğaz karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamak üzre kezalik

Fî evâhir-i L sene 63

h.685

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Aydın valisi Vezir Yakup Paşa iclâlehuya ve Alaşehir Aydın nâibine hüküm Rum patrikliğine dâhil Alaşehir ve tevâbi‘i metrepolidi Sofronyos rahibin iltizâmı dâhilinde Alaşehir kazâsında kâin Hızır İlyas mahallesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmakda olduğndan kezalik

Fî evâhir-i L sene 63

h.686

Bir sûreti

Mirmîrân-ı kirâmdan Varna muhâfızı Hasan Paşa dâme ikbâlehuya ve Balçık kazâsı nâibine hüküm Rum patrikliğine dâhil Varna ve tevâbi‘i metrepolidi Yorkiryos rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Balçık’da mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamak bâbında kezalik

Fî evâhir-i L sene 63

h.687

Bir sûreti

Yine muhâfız-ı müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimaya hüküm metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Balçık kazâsına tâbi‘ Sapla karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût müdâhale olunmamak üzre kezalik

Fî evâhir-i L sene 63

h.688

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Filibe muhassılı Şerif Paşa dâme ikbâlehuya ve Filibe kâdîsına Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin metrepolidliği dâhilinde Filibe kazasında vâkı‘ Karacadağ nahiyesine tâbi‘ Kulaçova karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmakda olduğundan bahisle kezalik

Fî evâsıt-ı Zâ sene 63

h.689

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Vidin valisi Vezir Hüseyin Paşa iclâlehuya ve Lofça kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Atnasyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Lofça kazâsına tâbi‘ Megali Zilezena karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmakda olduğundan bahisle kezalik

Fî evâsıt-ı Zâ sene 63

h.690

Mülhakâtıyla Yanya valisi vezirim Hafız Ahmed Paşa iclâlehuya ve Narde nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Narde ve tevâbi‘i metrepolidi Berotiyos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolid ve vekîlleri ve âdemlerinin ve piskoposların şer‘-i şerîfe müte‘allik her ne gûne da‘vâları zuhûr eder ise bir yerde istimâ‘ olunmayup huzûr-ı şeyhü’l-islâmîde görülmek üzre havâlesi musarrah olduğuna ve metrepolid-i merkûmun kimesneye hareket ve kefâleti yoğiken selefinin kendü deyniyçün ashâb-ı matlûb tarafından metrepolid-i lahık merkûma

hilâf-ı şer‘-i şerîf te‘addî olunmakda idüğine binâen müdâhale-i vâkı‘a def‘ kılınmak ve eğer bu makûle da‘vâya tasaddî eden olur ise ber mûceb-i şurût Dersa‘âdetimde görülmek üzre havale olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan sâlifü’z-zikr berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağın imdi siz ki vali-i müşârun ileyh ve nâib-i mûmâ ileyhsiz husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve metrepolid-i lahık merkûmun kendü deyni olmayup ve umûr-ı millete sarf olunmak üzre Narde keşişhanesi mührüyle alınan mebâliğden bulunmayup da mücerred selefinin deyn-i zâtîsi olduğu tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde ashâb-ı matlûb alacaklarını metrepolid-i sâbıkdan aramak lazım geleceğinden husûs-ı mezbûrun ber muceb-i şurût icrâ-yı iktizâsına mübâderet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız.

Fî evâil-i S sene 63

h.691

Istabl-ı âmirem müdirliği payelülerinden Saruhan kâimmakâmı Sadık Bey zîde uluvvuhuya ve Manisa nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Manisa ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolid ve papas tâifelerinin hanelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine ve mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve ziyade şematat eylememek şartıyla icrâ-yı âyînlerine

[S.139][164]

valiler ve müşirler vesâir me’mûrîn-i devlet-i aliyyem taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dahilinde Darkal‘a kazâsına tâbi‘ Soma kasabasında

[164] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00071

mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmakda olduğundan bahisle müdahale-i vâkı‘anın men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevabi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan sâlifü’z-zikr berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağın imdi siz ki kâimmakâm ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber vech-i meşrûh amel ve hareketle mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet ve mücânebet eyleyesiz

Fî evâsıt-ı S sene 64

h.692

Mülhakâtıyla Edirne müşîri Vezîr Bekir Rüstem Paşa iclalehuya ve Edirne kâdîsına Rum patrikliğine dâhil Edirne ve tevabi‘i metrepolidi Yarasimos rahibin metrepolidliği dâhilinde mahruse-i Edirne’de Yıldırım mahallesinde kâin Rum hastahanesi derûnunda mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamak üzre

Fî evâsıt-ı Râ sene 64

h.693

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Edirne valisi vezîrim İsmail Rahmi Paşa iclalehuya Zağra-i atîk kazası nâibine Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevabi‘i metrepolidi Neofitos rahibin metrepolidliği dâhilinde Zağra-i atîk kazâsına tâbi‘ Buphala karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût mümâna‘at olunmamasiyçün

Fî evâhir-i Zâ sene 64

h.694

Bir sûreti

Yine vali-i müşâr ve naib-i mûmâ ileyhimâya Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevabi‘i metrepolidi Neofitos rahibin metrepolidliği dâhilinde Zağra-i atik kazasına tâbi‘ Katranka karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamasiyçün kezalik

h.695

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Aydın valisi Vezir Halil Rıfat Paşa iclalehuya ve Güzelhisar Aydın nâibine Rum patrikliğine dâhil Manisa ve tevabi‘i metrepolidi Antimos rahibin metrepolidliği dâhilinde Aydın kazâsında vakı‘ Birgi karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurut te‘addi olunmamasiyçün

Fî evâsıt-ı Râ sene 65

h.696

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Amasya ve Çorum sancakları mutasarrıfı Mehmed Hilmi Paşa dâme ikbalehuya ve Amasya naibine Rum patrikliğine dâhil Amasya ve tevabi‘i metrepolidi Kirilos rahibin metrepolidliği dâhilinde Havza kazâsına tâbi‘ Samanlıksırtı karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamasiyçün kezalik.

h.697

Hademe-i devlet-i aliyyemden Erdek muhassılı Kamil zîde mecduhuya ve Marmara cezîresi nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Marmara ve tevâbi‘i metrepolidi Pedeon rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı alişânım şurûtunda metrepolidliğine tabi‘ yerlerde kadîmî zabt ve tasarruflarında olan kilisa ve manastırlarını bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerîf me’mûrîn-i saltanat-ı seniyyem taraflarından buyruldu ile kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Marmara cezîresine tâbi‘ Perastos karyesinde vâkı‘ Aya Dimitri kilisasına bazı kesân taraflarından bâ buyruldu teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurûtı mûcebince

amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki muhassıl ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareketle hilâf-ı şurût vaz‘ u hâlet vukû‘undan hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i‘timad kılasız.

Evâsıt-ı Râ sene 64

[S.140][165]

h.698

Bir sûreti

Yine muhassıl-ı mûmâ ileyhe ve Bandırma nâibine Rum patrikliğine dâhil Erdek ve Kapudağı metrepolidi Yavakim rahibin metrepolidliği dâhilinde Bandırma kazâsında vakı‘ Aya Yorgi kilisasının teftiş olunmaması zımnında

Fî evâil-i C sene 64

h.699

Bir sûreti

Yine muhassıl-ı mûma ileyhe ve Bandırma nâibine Rum patrikliğine dâhil Erdek ve Kapudağı metrepolidi Yavakim rahibin metrepolidliği dâhilinde Bandırma kazasında vakı‘ Penaiye kilisasının teftiş olunmaması zımnında

Fî evail-i C sene 64

h.700

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Filibe muhassılı Şerif Paşa dame ikbalehuya ve Filibe kâdîsına Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin metrepolidliği dâhilinde Konos nâhiyesine tabi‘ Vodine karyesinde vâkı‘ Aya Atnaşyos kilisasının teftîş olunmaması zımnında

Fî evâhir-i C sene 64

h.701

[165] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00071

Bir sûreti

Yine muhassıl-ı müşâr ve kâdî-i mûmâ ileyhimâya metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde Konos nâhiyesine tabi‘ Penaye karyesinde vakı‘ Aya Nikoleos kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâhir-i C sene 64

h.702

Bir sûreti

Rütbe-i sâniye ashabından Tekfurdağı muhassılı Abdülhalim zîde uluvvuhuya ve Malkara kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Ereğli ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Malkara kazasına tâbi‘ Neneköyü karyesinde vâkı‘ Aya Dimitri kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâhir-i Receb sene 64

h.703

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Vize sancağı muhassılı Arif Paşa dame ikbalehuya ve Bergos naibine Rum patrikliğine dâhil Vize ve tevâbi‘i metrepolidi Grigoryus rahibin metrepolidliği dâhilinde vakı‘ Bergos kazâsına tâbi‘ Satı karyesinde kâin Aya Nikola kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâhir-i Receb sene 64

h.704

Bir sûreti

Vükelâ-yı fihâm-ı saltanat-ı seniyyemden Bosna valisi Vezir Mehmed Tahir Paşa iclalehu ve İzvornik naibine Rum patrikliğine dâhil İzvornik ve tevabi‘i metrepolidi Agatniklos rahibin metrepolidliği dâhilinde vâkı‘ İzvornik kazâsında kâin Aya Yani Prodromos kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâil-i M sene 65

h.705

Bir sûreti

Niğde muhassılı İsmail Bey zîde mecduhuya ve Nevşehir naibine Rum patrikliğine dâhil Kayseriye ve tevabi‘i metrepolidi Panisyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Nevşehir kazasında vâkı‘ Orta mahallede kâin Meryem Ana kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâil-i M sene 65

h.706

Bir sûreti

Hâlâ Filibe valisi Vezir İsmet Paşa iclalehuya ve Filibe kâdîsına Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin metrepolidliği dâhilinde Filibe kazâsına tâbi‘ Karlova karyesinde vakı‘ Şahin mahallesinde kâin Aya Nikoleos kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâil-i M sene 64

h.707

Dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından Siroz muhassılı Salih dâme mecduhuya ve Nevrekop nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Drama ve tevabi‘i metrepolidi Atnasyos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda İstanbul Rum patrikinin cema‘at-i metrepolidan ile keşişhâne mührüyle memhûr arz-ı hâlleri ma‘mûlun bih olup âyînlerine müte‘allik her ne ki arz ve i‘lâm ederler ise müsâ‘ade oluna diyü musarrah olduğuna ve metrepolidliği dâhilinde kâin Nevrekop kazâsında vâkı‘ Kimeş Penaiye kilisasında âyinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün ayinlerince mu‘tâd olduğu üzre tahta çalmalarına bu esnâda bazı kesân taraflarından müdâhale ve mümâna‘at olunmakda idüğine mebnî mümâna‘at-ı vâkı‘anın men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhur arz-ı hal takdimiyle istid‘a olunup kuyuda mürâca‘at olundukda şurut-ı muharrere metrepolid-i merkumun yedine i‘ta olunan berat-ı alişanım şurûtunda münderic ve mezkûr ve ziyâde şemâtât ile ehl-i İslâmı ta‘cîz etmedikleri halde tahta

çalmalarına mümâna‘at olunmamak üzre emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki muhassıl ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve bu vesîle ile ziyâde şemâtât misillü vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve dikkat eyleyesiz.

Fî evâsıt-ı Râ sene 64

h.708

Bir sûreti

Mülhakatıyla Selanik valisi Vezir Hıfzi Paşa iclalehuya ve Avrethisarı naibine Rum patrikliğine dâhil Selanik ve tevabi‘i metrepolidi Pronimos rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Avrethisarı kazâsına tabi‘ Pogdiga karyesinde vâkı‘ Aya Atnasyos kilisasında ayinleri icrâ olunduğu vakitde re‘âyânın kiliseye gelmeleriyçün tahta çalmalarına mümâna‘at olunmaması zımnında.

Fî evâhir-i Râ sene 64

[S.141][166]

h.709

Bir sûreti

Mülhakatıyla Selanik valisi Vezîr Hıfzi Paşa iclâlehuya ve Avrethisarı nâibine Rum patrikliğine dâhil Selanik ve tevabi‘i metrepolidi Pronimos rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Avrethusarı kazasına tâbi‘ Kelikos karyesinde vâkı‘ Penaiye ve Aya Yorgi kilisalarında ayinleri icra olunduğu vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün ber mu‘tâd tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak zımnında.

Fî evâhir-i R sene 64

h.710

Bir sûreti

Rütbe-i sâlise ashâbından Kesriye kâimmakâmı el-Hâcc Mehmed Fahir Bey dâme mecduhuya ve Kesriye nâibine Rum patrikliğine dâhil Gülseri ve tevâbi‘i

[166] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00072

metrepolidi Nikiforos rahibin metrepolidliği dâhilinde Harviste nahiyesinde vâkı‘ Penaiye kilisasında ayinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak üzre

Fî evâhir-i C sene 64

h.711

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Selanik valisi Vezir Hıfzi Paşa iclâlehuya ve Doyran kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Selanik ve tevâbi‘i metrepolidi Pronimos rahibin metrepolidliği dâhilinde Doyran kazâsında vâkı‘ Profiti İlya kilisasında ayinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamasiyçün

Evâil-i Receb sene 64

h.712

Bir sureti

Mülhakâtıyla Selanik valisi Vezir Bekir Rüstem Paşa iclâlehuya ve Selanik kâdîsına Rum patrikliğine dâhil Selanik ve tevâbi‘i metrepolidi Pronimos rahibin metrepolidliği dâhilinde Pogorodice karyesinde kâin Penaiye kilisasında ayinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamasıyçün

Fî evâil-i Zâ sene 64

h.713

Zikri âtî mahaller nâib ve müftileri zîde ilmuhuma ve a‘zâ-yı meclis zîde kadruhuma hüküm

Kudüs-i şerîf ve tevâbi‘i Rum patriki kıdvetü muhtaru’l-milleti’l-Mesihiyye Kirilos rahib zîdet ratebetuhunun südde-i sa‘âdetime takdîm eylediği bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlinde Kudüs-i şerîf ruhban fukarâsının bir yerden medâr-ı maaşları olmayup memâlik-i mahrûsemde mütemekkin Rum tâifesinin rızâlarıyla verenlerden cem‘ olunan sadakaya münhasır olduğundan bu defa Amasya ve Samsun ve Canik ve Tokad ve Kastamonu ve tevabi‘i kazâlara Papasyos nâm rahib vekîl nasb ve ta‘yîn

olunduğu beyânıyla vekîl-i merkûmun îfâ-yı hıdmet-i me'mûresine kimesne tarafından dahl ü ta'arruz olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudurunu istid'a etmeğle kuyuda mürâca'at ve muktezâsı dîvân-ı hümâyûnumdan suâl olundukda fevt olan rahiblerin mu'tâd-ı kadîm üzre kendüye aid metrûkâtların patrik-i mûmâ ileyh veyahud vekîlleri ahz u kabz eyledikde beytü'l-mâl ve kassâm âdemleri müdâhale ve taraf-ı âhardan hiç ferd ta'arruz etmeyüp ve zikr olunan rahibler kendü ayinleri üzre kilisaları fukarasına ve patrike her ne vasiyyet ederler ise makbûl olarak Rum şâhidleriyle şer'le istimâ' olunup ve memâlik-i mahrûsemde olan Rum rahiblerinin ve keşîş ve papas vesâir Rum taifesinin Kudüs-i şerîf için nüzûrât ve tasaddukâtı ve vasiyyet eyledikleri nükûd vesâir eşyâları patrik tarafından ahz u kabz ve kezalik Rum şâhidleriyle şer'le istimâ' olunması ve patrik-i mûmâ ileyh tarafından sadaka cem'iyçün gönderdiği ademleri gezdikleri yerlerde zabitân vesâire taraflarından buraya niçin geldiniz ve ne çok meks edersiz diyü müdâhale ve mümâna'at etdirilmeyüp ve mürûr ve ubûr eyledikleri yerlerde bazı mahûf ve muhâtara olan mahallerde ahsen vechile geçip kendü nefislerin eşkiyâdan tahlîs zımnında tebdîl-i câme ve kisve eylediklerinde ve âlât-ı harb getirdiklerinde hilâf-ı mu'tâd-ı kadîm zâbitan taraflarından müdâhale olunmaması patrik-i mûmâ ileyhin yedine i'tâ olunan berât-ı âlîşânımda ve o makûle fevt olanların vasiyyetlerini vekîl-i merkûm Kudüs-i şerîf fukarâsiyçün zabt eylemek murad eyledikde vârisleri bizim mûrisimizin vasiyyet ve vakfını tutmazız mirasa idhâl ederiz diyü te'addî etdirilmeyüp ve Kudüs-i şerîf için vakf olan bağ ve bağçe ve buyût ve dekâkîn ve tarla ve zeytun bağçelerine âhardan müdâhale ve yedlerinde gümrüğe müte'allik emti'a ve eşyâları yoğiken gümrük taleb olunmamak ve bazı ruhban tâifesi patrik-i mûmâ ileyhden yedlerinde senedleri yoğiken Kudüs-i şerîf ruhbanındandır diyü re'âyâyı aldadup mugâyir-i şurût akçe cem' edenlerin akçe ve senedleri vekîl-i merkûma alıverilip ve vekîl-i merkûmun ve âdemlerinin bindikleri bargir ve katırları ulak vesâirleri taraflarından alınmayıp mürûr ve ubûrlarına hilâf-ı mu'tâd-ı kadîm müdâhale etdirilmemek ve verilen evâmir-i şerîfede münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerifim verildiği mukayyed ve mestûr olup bu sûretde inhâ olunduğu üzre ise ber mûceb-i şurût emsâli mûcebince emr-i şerîfim i'tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer vekîl-i merkûmun îfâ-yı hıdmet-i me'mûresine kimesne tarafından müdâhale ve muhâlefet olunmaması husûsuna ihtimâm ve mübâderet eyleyesiz

şöyle bilesiz.

Fî evâsıt-ı Câ sene 64

[S.142][167]

h.714

Istabl-ı âmirem müdîrliği payelülerinden Samako muhassılı Yusuf Bey zîde uluvvuhuya ve Samako nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Samako ve tevâbi‘i metrepolidi Matyos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda piskopos ve papas ve keşiş ve kalugaryalardan biri izn-i şer‘le zâbit tarafından alıkonulmak lâzım geldikde metrepolid alıkoması münderic ve musarrah olduğuna ve metrepolid-i merkûmun metrepolidliği dâhilinde o makûlelerden biri izn-i şer‘le alıkonulmak lazım geldikde hilâf-ı şurût zâbitân tarafından alıkonulmakda idüğine binâen o makûle hilâf-ı şurût vâkı‘ olan müdâhalenin men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patrikini ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cema‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime takdîm olunan bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlde istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan salifü’z-zikr berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olduğuna binâen inhâ olunduğu üzre olduğu halde bî-vech ve mugâyir-i şurût mümâna‘at olunmamak ve ruhban taifesinden bazı cünha-i azîme ashâbından olup da hükümet-i belde cânibinden tevkîfi lâzım gelenler metrepolid cânibinden nasihat ile alıkonulmamak üzre emsâli ve şurûtu vechile emr-i şerifim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr kılınmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki muhassıl ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber mûceb-i şurût amel ve hareket ve mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlât vukû‘undan mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız.

Fî evâsıt-ı Câ sene 64

h.715

Mülhakâtıyla Trabzon valisi vezîrim İsmail Rahmi Paşa iclâlehuya ve Trabzon

[167] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00072

nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil mahallerde fevt olan metrepolidlerin ve arhî piskoposlar ve piskoposların ve gamnosların ve papasların ve keşişlerin ve kalugaryaların gerek nükûd ve gerek eşyâ ve bargir vesâir her ne şeyleri var ise patrik ve metrepolid tarafından mîriyçün ahz u kabz olundukdan sonra beytü'l-mâl ve kassâm ve mütevellîler ve subaşılar ve muhassıllar ve voyvodalar ve âdemleri vesâirleri taraflarından beytü'l-mâl-i âmme ve hâssa defter-i hâkânîde bize hâsıl yazılmışdır diyü müdâhale olunmamak vereseleri olanların gerek nükûd ve gerek sâir emvâl ve eşyâlarına vaz'-ı yed kılınmamak İstanbul ve tevabi'i Rum patriki yedine i'tâ olunan berât-ı âlişânım şurûtunda münderic iken Trabzon eyaletine tâbi' olup patrik-i vakt olanların zîr-i nezâretinde olan manastırlardan Hızır İlyas manastırı ruhban ve keşişlerden o makûle bilâ vâris fevt olanların manastır-ı mezkûrda vâkı' emvâl ve eşyâlarını biz zabt ederiz diyü gadr ve te'addîden hâlî olmadıkları beyânıyla hilâf-ı şurût müdâhale olunmamak babında emr-i şerîfim sudûru patrik-i mûmâ ileyh ile Dersa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa'âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid'â olunup kuyûda mürâca'at ve muktezâsı suâl olundukda şurût-ı muharrere patrik-i mûmâ ileyhin yedine i'tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic olduğundan ber mûceb-i şurût emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği tahrîr olunmağla siz ki vali-i müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber mûceb-i şurût amel ve hareket ve mugâyir-i vaz' u hâlât vukû'a getirilmemesine dikkat eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılasız.

Fî evâhir-i C sene 64

h.716

Istabl-ı âmirem müdîrliği pâyelülerinden Saruhan kâimmakâmı Sadık Bey zîde uluvvuhuya ve Manisa nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Manisa ve tevâbi'i metrepolidi Antimos rahibin yedine i'tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolid ve papas taifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine ve mücerred ta'cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref'-i savt ve ziyade şematat eylememek

şartıyla icrâ-yı âyînlerine valiler ve müşirler vesâir me'mûrîn-i devlet-i aliyyem taraflarından hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te'addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Darkal'a kazâsına tâbi' Soma kasabasında mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te'addî olunmakda olduğundan bahisle müdahale-i vâkı'anın men'i bâbında işbu altmış dört senesi evâsıt-ı Saferinde bir kıt'a emr-i şerîfim ısdâr olunmuş ise de bu esnâda mugâyir-i hareket olunduğu beyânıyla ol bâbda te'kîdi hâvî emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevabi'i Rum patriki ve Asitane-i sa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa'âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid'â olunup kuyûda mürâca'at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i'tâ olunan sâlifü'z-zikr berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve tarih-i mezkûrda emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın siz ki kâimmakâm ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber vech-i meşrûh amel ve hareketle mugâyir-i şurût vaz'ı tecvîzden mübâ'adet ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfeme i'timâd kılasız.

Fî evâhir-i C sene 64

[S.143][168]

h.717

Zikri âtî kazâlar naibleri zîde ilmuhuma hüküm

Rum patrikliğine dâhil Hersek ve tevabi'i metrepolidliği dâhilinde kâin kazâ ve kurâda mütemekkin Rum taifesinden bazıları er ve gerek avrat mehâkime ve eimme-i mahallâta varıp zevc ve avratları var iken âyînlerine muhâlif zevc-i âhir ve zevce-i diğer almak dâ'iyyesiyle kendü ifâde ve takrîrleri üzre nikâh ve tatlîk olundukları ve bu cihetle evlâdları sefîl ve sergerdân kaldıkları beyânıyla fîmâba'd zikr olunan kazâ ve kurâda mütemekkin Rum tâifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta sâlifü'z-zikr Hersek ve tevâbi'i metrepolidi olan Yosif rahib ve vekîllerinden gayrı kimesne müdâhale etmemek ve bu dâ'iyye ile mehâkime ve eimme-i mahallâta vardıklarında iltifât olunmayıp red ile cevâb verilmek üzre emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Asitane-i sa'adetimde mukim

[168] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00073

cema‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hal takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda Rum taifesinin nikâhları maddesine patrik ve tarafından ta‘yîn eyledikleri vekîllerinden gayrı kimesne karışmaması ve patrik ve metrepolid ve vekîllerinin ma‘rifet ve izni yoğiken iltizâmında olan papasları âyînleri üzre nikâh câiz olmayan nikâhları akd eylememesi ve zimmî tâifesine avrat boşamak ve avrat üzerine avrat almak ve zevceleri vefatından sonra ancak üç defaya dek te’ehhül edip ziyâde teehhül etmek âyînlerine mugâyir olduğundan bu makûlelere ruhsat verilmeyip te’dîb ve gûşmâl olunmaları patrik-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic patriklik şurûtunda muharrer ve mezkûr ve emsaline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşruh üzre amel olunmak fermanım olmağın imdi siz ki mûma ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda husûs-ı mezkûr inhâ olunduğu üzre olduğu halde men‘ u def‘ birle mugâyir-i şurût vaz‘-ı tecvîzden mübâ‘adet eyleyesiz

Fî evâil-i Receb sene 64

h.718

Bir sûreti

Zikri âtî kazalar naibleri zîde ilmuhuma Rum patrikliğine dâhil Konya ve tevabi‘i metrepolidliği dâhilinde kâin kazâ ve kurâda mütemekkin Rum taifesinin nikâhları akd ve feshine Konya ve tevabi‘i metrepolidi olan Militos rahib ve vekillerinden gayrı kimesne müdâhale etmemek üzre / aslı gibi

Fî evâil-i Receb sene 64

h.719

Bir sûreti

Zikri âtî kazalar naibleri zîde ilmuhuma Rum patrikliğine dâhil İskeçe ve Yenice ve tevabi‘i metrepolidliği dâhilinde kâin kaza ve kurâda mütemekkin Rum taifesinin akd ve feshine İskeçe ve Yenice ve tevabi‘i metrepolidi olan Militos rahib ve vekillerinden gayrı kimesne müdahale etmemek üzre

Fî evâil-i M sene 65

h.720

Bir sûreti

Zikri âtî kazalâr naibi zîde ilmuhuma Rum patrikliğine dâhil Persiye ve tevabi‘i metrepolidliği dâhilinde kâin kaza ve kurâda mütemekkin Rum taifesinin nikâhları akd ve feshine Persiye ve tevabi‘i metrepolidi olan Diyonisyos rahib ve vekillerinden gayrı kimesne müdahale etmemek üzre

Fî evâil-i M sene 65

[S.144][169]

h.721

Rikâb-ı hümâyûn-ı şâhânem kapucıbaşılarından Hamid muhassılı Şerif dame mecduhuya ve Isparta nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Isparta ve tevâbi‘i metrepolidi Militos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolid ve vekîlleri ve âdemlerinin ve piskoposların şer‘-i şerîfe müte‘allik her ne gûne da‘vâları zuhûr eder ise bir yerde istimâ‘ olunmayup huzûr-ı şeyhü’l-islâmîde görülmek üzre havâlesi musarrah olduğuna ve metrepolid-i merkûmun kimesneye deyn ve kefâleti yoğiken selefinin kendü deyniyçün ashâb-ı matlûb tarafından metrepolid-i lahık merkûmun hilâf-ı şer‘-i şerîf te‘addî olunmakda idüğine binâen müdâhale-i vâkı‘a def‘ kılınmak ve eğer bu makûle da‘vâya tasaddî eden olur ise ber mûceb-i şurût Dersa‘âdetimde görülmek üzre havale olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan sâlifü’z-zikr berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağın imdi siz ki muhassıl ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve metrepolid-i lahık merkûmun kendü deyni olmayup ve umûr-ı millete sarf olunmak üzre Isparta keşişhanesi mührüyle alınan mebâliğden bulunmayup da mücerred selefinin deyn-i zâtîsi olduğu tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde ashâb-ı matlûb alacaklarını

[169] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00073

metrepolid-i sâbıkdan aramak lazım geleceğinden husûs-ı mezbûrun ber muceb-i şurût icrâ-yı iktizâsına mübâderet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız.

Fî evâil-i Receb sene 64

h.722

Hâlâ Hersek valisi vezîrim Ali Paşa iclâlehuya ve Hersek nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Hersek ve tevabi‘i metrepolidi Yosif rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolidliği dâhilinde kâin kilisa ve manastırlarına vekîl olup düşen mahsûlâtın ekl ü bel‘ edenlerin muhâsebelerin gördükde ve azl ü nasb eyledikde âhardan muhâlefet olunmaması husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde kain kilisa ve manastırların düşen mahsûlâtın ekl ü bel‘ edenlerin muhâsebelerin gördükde ve azl ü nasb eyledikde âhardan muhâlefet olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan sâlifü’z-zikr berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki vali-i müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareketle hilaf-ı şurût vaz‘ı tecvizden mübâ‘adet eyleyesiz şöyle bilesiz.

Fî evâil-i Receb sene 64

h.723

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kiramımdan Rumili eyaleti mutasarrıfı Arif Paşa dâme ikbâlehuya ve Persiye nâibine Rum patrikliğine dâhil Persiye ve tevabi‘i metrepolidi Diyonisyos rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin kilisa ve manastırların muhasebelerin gördükde kimesne müdahale eylememesi zımnında.

Fî evâil-i M sene 65

h.724

Zikri âtî kazalar nâib ve müftileri zîde ilmuhuma ve a‘zâ-yı meclis ve vücûh-ı memleket zîde kadruhuma hüküm

Kudüs-i şerîf ve tevabi‘i Rum patriki kıdvetü muhtaru’l-milleti’l-Mesihiyye Kirilos rahib zîdet ratebetuhunun südde-i sa‘âdetime takdîm eylediği bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlinde Kudüs-i şerîf ruhban fukarâsının bir yerden medâr-ı maaşları olmayup memâlik-i mahrûsemde mütemekkin Rum tâifesinin rızâlarıyla verenlerden cem‘ olunan sadakaya münhasır olduğundan bu defa Filibe ve Sofya ve tevabi‘i kazâlara Kudüs-i şerîf ruhbanlarından Nikodimos nâm rahib vekîl nasb ve ta‘yîn olunduğu beyânıyla vekîl-i merkûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından dahl ü ta‘arruz olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudurunu istid‘a etmeğle kuyuda mürâca‘at ve muktezâsı dîvân-ı hümâyûnumdan suâl olundukda fevt olan rahiblerin mu‘tâd-ı kadîm üzre kendüye aid metrûkâtların patrik-i mûmâ ileyh veyahud vekîlleri ahz u kabz eyledikde beytü’l-mâl ve kassâm âdemleri müdâhale ve taraf-ı âhardan hiç ferd ta‘arruz etmeyüp ve zikr olunan rahibler kendü ayinleri üzre kilisaları fukarasına ve patrike her ne vasiyyet ederler ise makbûl olarak Rum şâhidleriyle şer‘le istimâ‘ olunup ve memâlik-i mahrûsemde olan Rum rahiblerinin ve keşîş ve papas vesâir Rum taifesinin Kudüs-i şerîf için nüzûrât ve tasaddukâtı ve vasiyyet eyledikleri nükûd vesâir eşyâları patrik tarafından ahz u kabz ve kezalik Rum şâhidleriyle şer‘le istimâ‘ olunması ve patrik-i mûmâ ileyh tarafından sadaka cem‘iyçün gönderdiği ademleri gezdikleri

[S.145][170]

yerlerde zabitân vesâire taraflarından buraya niçin geldiniz ve ne çok meks edersiz diyü müdâhale ve mümâna‘at etdirilmeyüp mürûr ve ubûr eyledikleri yerlerde bazı mahûf ve muhâtara olan mahallerde ahsen vechile geçip kendü nefislerin eşkiyâdan tahlîs zımnında tebdîl-i câme ve kisve eylediklerinde ve âlât-ı harb getirdiklerinde hilâf-ı mu‘tâd ve kadîm zâbitan taraflarından müdâhale olunmaması patrik-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda ve o makûle fevt olanların vasiyyetlerini vekîl-i merkûm Kudüs-i şerîf fukarâsiyçün zabt eylemek murad eyledikde vârisleri bizim mûrisimizin vasiyyet ve vakfını tutmazız mirasa idhâl ederiz diyü te‘addî etdirilmeyüp ve Kudüs-i şerîf için vakf olan bağ ve bağçe ve

[170] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00074

buyût ve dekâkîn ve tarla ve zeytun bağçelerine âhardan müdâhale ve yedlerinde gümrüğe müte‘allik emti‘a ve eşyâları yoğiken gümrük taleb olunmamak ve bazı ruhban tâifesi patrik-i mûmâ ileyhden yedlerinde senedleri yoğiken Kudüs-i şerîf ruhbanındandır diyü re‘âyâyı aldadup mugâyir-i şurût akçe cem‘ edenlerin akçe ve senedleri vekîl-i merkûma alıverilip ve vekîl-i merkûmun ve âdemlerinin bindikleri bargir ve katırları ulak vesâirleri taraflarından alınmayıp mürûr ve ubûrlarına hilâf-ı mu‘tâd-ı kadîm müdâhale etdirilmemek ve verilen evâmir-i şerîfede münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerifim verildiği mukayyed ve mestûr olup bu sûretde inhâ olunduğu üzre ise ber mûceb-i şurût emsâli mûcebince emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer vekîl-i merkûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından müdâhale ve muhâlefet olunmaması husûsuna ihtimâm ve mübâderet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfeme i‘timâd kılasız.

Fî evâil-i N sene 64

h.725

Bir sûreti

Zikri âtî kazalar nâib ve müftileri zîde ilmuhuma ve a‘za-yı meclis ve vücûh-ı memlekete Siroz ve Drama ve Menlik ve tevâbi‘i kazalarına Samuel nâm rahib vekîl nasb ve ta‘yîn olunduğu beyânıyla

Fî evâil-i L sene 64

h.726

Bir sûreti

Zikri âtî kazâlar nâib ve müftîleri zîde ilmuhuma ve a‘zâ-yı meclis ve vücûh-ı memleket zîde kadruhuma bu defa Ereğli ve Tekfurdağı ve Şarköy ve Gelibolu ve Çorlu ve tevâbi‘i kazâlarına Kudüs-i şerîf rahiblerinden Gırgoriyos rahib vekîl nasb ve ta‘yîn olunduğu beyânıyla

Fî evâsıt-ı L sene 64

h.727

Ricâl-i devlet-i aliyyemden İzmir muhassılı Osman dâme uluvvuhuya ve Çeşme nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Kuşadası ve Manisa ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolid ve vekîlleri ve âdemlerinin ve piskoposların şer‘-i şerîfe müte‘allik her ne gûne da‘vâları zuhûr eder ise bir yerde istimâ‘ olunmayup huzûr-ı şeyhü’l-islâmîde görülmek üzre havâlesi musarrah olduğuna ve metrepolid-i merkûm tarafından Çeşme ve tevâbi‘i kazâlara ta‘yîn olunan vekîli Amordisyos rahibden senden evvel vekîl olup fevt olan selefin Sarafim rahib zimmetinde şu kadar akçe alacağımız vardır senden matlub ederiz diyerek hilâf-ı şer‘-i şerîf rencîde ve te‘addî olunmakda olduğuna binâen müdâhale-i vâkı‘anın men‘i bâbında emr-i şerîfim ısdârı İstanbul ve tevabi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı dîvân-ı hümâyûnum kaleminden suâl olundukda şurût-ı mezkûre metrepolid-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan salifü’z-zikr berât-ı âlîşânımda muharrer ve mestur olduğuna binâen mebâliğ-i matlûbe vekîl-i lâhık-ı merkûmun kendü deyni olmayup ve umûr-ı millete sarf olunmak üzre keşişhane mührüyle alınan mebâliğden bulunmayıp da mücerred selefinin deyn-i zâtisi olduğu inde’ş-şer‘ ve’l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde ashab-ı matlub alacaklarını vekîl-i sâbık hâlik-i mersûmun veresesi cânibinden ve bila varis olup da emvâl-i metrûkesi metrepolid-i mûmâ ileyh canibinden ber mûceb-i şurût ahz u kabz olunmuş olduğu sûretde metrepolid-i mûmâ ileyh tarafından aramak lazım geleceğinden husûs-ı mezburun ba‘de’t-tahkîk icrâ-yı iktizâsına mübâderet olunmak üzre emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği kalem-i mezbûrdan tahrîr olunmağla siz ki muhassıl ve nâib-i mumâ ileyhimâsız husus-ı mezbur inhâ olunduğu üzre olduğu ve mebâliğ-i matlube vekîl-i lâhık-ı merkûmun kendü deyni ve millet için keşişhane mührüyle alınan mebâliğden olmayıp da mutlaka selefinin deyn-i zâtîsi olduğu inde’ş-şer‘ ve’l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde ber vech-i muharrer ashab-ı matlûb alacaklarını halik-i mersûmun veresesinden ve vârisi olmadığı sûretde ber muceb-i şurût metrepolid-i mûmâ ileyhden aramak

[S.146][171]

üzre icrâ-yı iktizâsına mübâderet ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek için Dersa‘âdetime inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmağla mazmûn-ı münîfinin infâz ve icrâsına i‘tinâ ve sarf-ı makderet eyleyesiz.

Fî evâhir-i S sene 65

h.728

Zikri âtî mahallin tâbi‘ olduğu kazânın nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Selanik ve tevabi‘i metrepolidi Berotimos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince iltizâmı dâhilinde kâin Bolyanis nâm mahalde mütemekkin Rum tâifesinin âyinlerin icrâ ve umûr ve husûslarının rü’yetiyle senevî üzerlerine edâsı lazım gelen emvâl-i mîriye ve rüsûmât-ı mu‘tâdelerinin cem‘ ve tahsîline i‘tinâ eylemek üzre tarafından vekîli olan Antimos piskoposun bu defa Vidin’e ve tevabi‘i metrepolidliğine nakli cihetiyle yerine Kitros piskoposu sâbık Militos rahib vekîl ta‘yîn olunmuş olduğu beyanıyla merkumun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından müdâhale ve ta‘arruz olunmamak bâbında metrepolidlik şurûtı derciyle yedine bir kıt‘a emr-i şerîfim i‘tâsını istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a (boş) dahl ü ta‘arruz kılmayalar diyü metrepolid-i merkumun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic idüği ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurût ve emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda piskopos-ı mersûmun vekâleti umûruna taraf-ı âhardan müdâhale olunmaması husûsuna mübâderet eyleyesiz.

Fî evâhir-i N sene 64

h.729

Bir sûreti

Zikri âtî mahaller nâibleri zide ilmuhuma Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevabi‘i metrepolidi Neofitos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtu mûcebince iltizâmı dâhilinde kâin Lofça ve Andeyoli ve İzladi kazâlarında mütemekkin Rum taifesinin ayinlerin icrâ ve umûr ve husûslarının rü’yetiyle senevî üzerlerine edâsı

[171] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00074

lazım gelen emvâl-i mîriye ve rüsûmât-ı mu‘tâdelerinin cem‘ ve tahsîline i‘tinâ eylemek üzre tarafından vekîl ta‘yîn eylediği Militos piskoposun bu defa hasbe’l-îcâb azliyle yerine Eskiboğan ve tevabi‘i metrepolidi sâbık Militos rahib zîdet ratebetuhu vekîl ta‘yîn olunmuş olduğundan bahisle

Fî evâsıt-ı N sene 64

h.730

Bir sûreti

Çeşme kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Manisa ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtu mûcebince iltizâmı dâhilinde kâin mahallerde mütemekkin Rum taifesinin ayinlerin icrâ ve umûr ve husûslarının rü’yetiyle senevî üzerlerine edâsı lazım gelen emvâl-i mîriye ve rüsûmât-ı mu‘tâdelerinin cem‘ ve tahsîline i‘tinâ eylemek üzre bazı kazalara ta‘yîn olunduğu misillü Çeşme kazâsına dahi piskopos Amordisyos nâm rahib vekîl ta‘yîn olunmuş olduğundan bahisle

Fî evâhir-i N sene 64

h.731

Bir sûreti

Yanya nâibine Rum patrikliğine dâhil Yanya ve tevabi‘i metrepolidi Yuvanikyos rahibin iltizâmı dâhilinde kâin Rum taifesinin icrâ-yı ayinleri zımnında Yanya ve tevâbi‘i kazâlarına piskopos Diyonisyos nâm rahib vekîl ta‘yîn olunduğu beyânıyla

Fî evâil-i B sene 65

h.732

Bir sûreti

Zikri âtî kazâların nâibleri zîde ilmuhuma Rum patrikliğine dâhil Selanik ve tevâbi‘i metrepolidi Yaronimos rahibin iltizâmı dâhilinde kâin Rum taifesinin icrâ-yı ayinleri zımnında Serfice ve Burak ve tevâbi‘i kazâlarına piskopos Openiyos rahib vekîl ta‘yîn olunduğu beyânıyla kezalik

h.733

Mülhakâtıyla Edirne vâlisi vezîrim İsmail Rahmi Paşa iclâlehuya ve Hasköy kazâsı nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Edirne ve tevâbi‘i metrepolidi Yarasimos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolid ve papas taifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine ve mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve ziyade şematat eylememek şartıyla icrâ-yı âyînlerine valiler ve müşirler vesâir me’mûrîn-i devlet-i aliyyem taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Hasköy kazâsına tâbi‘ Koraşlı karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmakda olduğundan bahisle müdahale-i vâkı‘anın men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevabi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cema‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan sâlifü’z-zikr berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağın imdi siz ki vali-i müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber vech-i meşrûh amel ve hareketle mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz.

Fî evâil-i R sene 65

h.734

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Tırnova muhassılı Cemal Paşa dâme ikbâlehuya ve Tırnova naibine Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevabi‘i metrepolidi Neofitos nam rahibin metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazâsına tâbi‘ Kelifer karyesinde Kargoşki kavalyesinde bir nefer papasa mümâna‘at olunmamasiyçün

Evâsıt-ı R sene 65

[S.147][172]

h.735

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Edirne valisi vezîrim İsmail Rahmi Paşa iclâlehuya ve Kızanlık kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevabi‘i metrepolidi Nikiforos nam rahibin metrepolidliği dahilinde Kızanlık kazasına tâbi‘ Saratlı karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamasiyçün

Fî evâil-i Câ sene 65

h.736

Bir sûreti

Yine vali-i müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâya Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos nam rahibin metrepolidliği dâhilinde Kızanlık kazâsına tâbi‘ Karaenli karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamasiyçün kezalik

h.737

Bir sûreti

Vükelâ-yı fihâm-ı saltanat-ı seniyyeden Hüdavendigar eyaleti valisi Vezir Hasan Rıza Paşa iclâlehuya ve Bursa kâdîsına Rum patrikliğine dâhil Bursa ve Mudanya ve tevabi‘i metrepolidi Kostantiyos nam rahibin metrepolidliği dâhilinde Hüdavendigar sancağına tabi‘ Pelanyanos karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamasiyçün

Fî evâsıt-ı C sene 65

h.738

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Tırnova muhassılı Cemal Paşa dâme ikbâlehuya ve Tırnova nâibine Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevabi‘i metrepolidi Neofitos rahibin metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazâsına tâbi‘ Yebrun karyesinde Köstel

[172] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00075

karyesinde karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamasiyçün

Fî evâil-i B sene 65

h.739

Bir sûreti

Mülhakatıyla Vidin valisi Vezir Ziya Paşa iclalehuya ve Ziştovi kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevabi‘i metrepolidi Neofitos rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Ziştovi kazâsına tâbi‘ Seliva müslimîn karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamasiyçün

Fî evâil-i B sene 65

h.740

Bir sûreti

Hâlâ Filibe valisi Vezir İsmet Paşa iclâlehuya ve Filibe kâdîsına Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevabi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin nefs-i Filibe’de vâkı‘ Karşıyakasına tâbi‘ Tataran Hasan Efendi mahallesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamasiyçün

Fî evâil-i B sene 65

h.741

Bir sûreti

Vükelâ-yı fihâm-ı saltanat-ı seniyyeden mülhakâtıyla Bosna eyaleti valisi Vezir Mehmed Tahir Paşa iclâlehuya ve İzvornik nâibine Rum patrikliğine dahil İzvornik ve tevabi‘i metrepolidi Agatatlikos rahibin metrepolidliği dahilinde kâin Radaşka nahiyesine tabi‘ Viratik karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamasiyçün

Fî evâil-i Ş sene 65

h.742

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Tırnova muhassılı Cemal Paşa dame ikbâlehuya ve Tırnova

nâibine Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Tırnova kazâsına tâbi‘ Martiyopoli karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamasiyçün

Fî evâsıt-ı N sene 65

h.743

Bir sûreti

Ricâl-i devlet-i aliyyeden Saruhan sancağı kâimmakâmı Said dâme uluvvuhuya ve Manisa naibine Rum patrikliğine dâhil Manisa ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Manisa kazasına tâbi‘ Alacık karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamasiyçün

Fî evâsıt-ı N sene 65

[S.148][173]

h.744

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Edirne valisi Vezir İsmail Rahmi Paşa iclâlehuya ve Edirne nâibine Rum patrikliğine dâhil Dimetoka ve tevâbi‘i metrepolidi Militos rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin Edirne sancağına tâbi‘ Sarayeri karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamasiyçün

Fî evâhir-i N sene 65

h.745

Bir sûreti

Vükelâ-yı fihâm-ı devlet-i aliyyemden mülhakâtıyla Bosna valisi vezîrim Mehmed Tahir Paşa iclâlehuya ve İzvornik kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil İzvornik ve tevâbi‘i metrepolidi Agatitkos rahibin metrepolidliği dâhilinde Gradaski nahiyesine tâbi‘ Zambul karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamasiyçün

Fî evâil-i N sene 65

[173] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00075

h.746

Bir sûreti

Yine vali-i müşarun ileyhe ve nâib-i mûmâ ileyhe metrepolid-i mûmâ ileyhin metrepolidliği dâhilinde Gradaski nahiyesine tâbi‘ Çeskakina karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamak için

Fi evâhir-i N sene 65

h.747

Bir sûreti

Mîrü’l-ümerâi’l-kirâmdan Limni cezîresi kâimmakâmı Hüseyin Paşa zîde ikbâlehuya ve Limni nâibine Rum patrikliğine dâhil Limni ve tevabi‘i metrepolidi Danil rahibin metrepolidliği dâhilinde Limni cezîresinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamak için

Fî evâil-i L sene 65

h.748

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Edirne valisi Vezîr İsmail Rahmi Paşa iclalehuya ve Hasköy kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevabi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin metrepolidliği dâhilinde Hasköy kazâsına tâbi‘ Trinos karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamak için

Fî evâhir-i Z sene 65

h.749

Bir sûreti

Yine vâli-i müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâya metrepolid-i mûmâ ileyhin metrepolidliği dâhilinde Hasköy kazâsına tâbi‘ Adalı karyesinde mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmamak için kezalik

h.750

Bir sûreti

Yine vali-i müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâya metrepolid-i mûmâ ileyhin metrepolidliği dâhilinde Hasköy kazâsına tâbi‘ Heroyas karyesinde mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmamak için kezalik

h.751

Bir sûreti

Yine vali-i müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâya metrepolid-i mûmâ ileyhin metrepolidliği dâhilinde Hasköy kazâsına tâbi‘ Dilsizgöl karyesinde mütemekkin bir nefer papasa müdâhale olunmamak için kezalik

h.752

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Tırnova muhassılı Cemal Paşa dâme ikbalehuya ve Tırnova nâibine Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos rahibin metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazâsına tâbi‘ Travna karyesinde kâin Şeremciler karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamak için

Fî evâhir-i Z sene 65

[S.149][174]

h.753

İşbu kayd muahharan tashîh olunarak zîre kayd olunmuşdur.

Dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından Samako muhassılı Emrullah dâme mecduhuya ve Ahtiman kazâsı nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Samako ve tevâbi‘i metrepolidi Malinos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda İstanbul Rum patrikinin cemâ‘at-i metrepolidan ile keşişhane mührüyle memhûr arz-ı hâlleri ma‘mûlun bih olup âyinlerine müte‘allik her ne ki arz ve i‘lâm ederler ise müsâ‘ade oluna diyü musarrah olduğuna ve metrepolidliği dâhilinde kâin Ahtiman kazâsında vâkı‘ Penaiye kilisasında

[174] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00076

âyinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün âyinlerince mu‘tâd olduğu üzre tahta çalmalarına bu esnâda bazı kesân taraflarından müdâhale ve mümâna‘at olunmakda idüğine mebnî mümâna‘at-ı vâkı‘anın men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrı İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan sâlifü’z-zikr berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr ve ziyâde şemâtât ile ehl-i İslâmı ta‘cîz etmedikleri halde tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak üzre emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki muhassıl ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve bu vesîle ile ziyâde şemâtât misillü vaz‘ u halet vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve dikkat eyleyesiz şöyle bilesiz.

Fî evâil-i R sene 65

h.754

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Tırhala sancağı mutasarrıfı Sami Paşa dâme ikbalehuya ve Tırhala nâibine Rum patrikliğine dâhil Yenişehir ve Tırhala ve tevabi‘i metrepolidi Ananya rahibin metrepolidliği dâhilinde Tırhala kazâsında vâkı‘ Aya İstefanos kilisasında ayinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmalarına kimesne tarafından müdâhale olunmaması zımnında.

Fî evâil-i Câ sene 65

h.755

Bir sûreti

Yine mutasarrıf-ı müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâya patriklik-i mezkûra dâhil metrepolid-i mûmâ ileyhin metrepolidliği dâhilinde Tırhala kazasında vâkı‘ Aya Nikoleos kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmaması zımnında kezalik

h.756

Bir sûreti

Yine mutasarrıf-ı müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâya kazâ-i mezkûrda vâkı‘ Penaiye Kazumeti kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak üzre kezalik.

h.757

Bir sûreti

Yine mutasarrıf-ı müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâya kazâ-i mezkûrda Apalişkiş kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak üzre kezalik

h.758

Bir sûreti

Yine mutasarrıf-ı müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâya kazâ-i mezkûrda vâkı‘ Aya Beraşkuy kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak üzre kezalik

h.759

Bir sûreti

Yine mutasarrıf-ı müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâya kazâ-i mezkûrda vâkı‘ Aya Dimitri kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak üzre kezalik

h.760

Bir sûreti

Yine mutasarrıf-ı müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâya kazâ-i mezkûrda vâkı‘ Apamarine kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak üzre kezalik

h.761

Bir sûreti

Hâlâ Filibe valisi Vezir İsmet Paşa iclâlehuya ve Filibe mollasına Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin metrepolidliği dâhilinde Filibe mahallâtından Elhaneye mahallesinde kâin Apamarine kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak üzre kezalik

h.762

Bir sûreti

Yine vali-i müşârun ileyh ve mevlâna-yı mûma ileyhe mahalle-i mezkûrede vâkı‘ Aparaşkoy kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak üzre kezalik

h.763

Bir sûreti

Yine vali-i müşârun ileyh ve mevlâna-yı mûma ileyhimâya Filibe mahallatından Hisariçi mahallesinde vâkı‘ Paneye kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak üzre kezalik

h.764

Bir sûreti

Yine vali-i müşârun ileyh ve mevlâna-yı mûma ileyhimâya Filibe mahallatından Çukaciyan mahallesinde vâkı‘ Aya Dimitri kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak üzre kezalik

h.765

Bir sûreti

Yine vali-i müşârun ileyh ve mevlâna-yı mûma ileyhimâya Filibe mahallatından Cambaziye mahallesinde vâkı‘ Aya Kostantis kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak üzre kezalik

h.766

Bir sûreti

Yine vali-i müşârun ileyh ve mevlâna-yı mûma ileyhimâya Filibe mahallatından Elaskoneviç Kiriyeki kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak üzre kezalik

h.767

Bir sûreti

Vükelâ-yı fihâm-ı saltanat-ı seniyyeden mülhakâtıyla Aydın valisi Vezîr Halil Rıfat Paşa iclâlehuya ve Alaşehir nâibine Rum patrikliğine dâhil Alaşehir ve tevabi‘i

metrepolidi Ananya rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Alaşehir'de vâkı' Ahilyos kilisasında ayinleri icrâ olunacağı vakitde re'âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmalarına kimesne tarafından mümâna'at olunmamasiyçün

Fî evâsıt-ı Câ sene 65

h.768

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Tırnova muhassılı Cemal Paşa dâme ikbâlehuya ve Tırnova nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi'i metrepolidi Neofitos nâm rahibin yedine i'tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda İstanbul Rum patrikinin cemâ'at-i metrepolidan ile keşişhane mührüyle memhûr arz-ı hâlleri ma'mûlun bih olup âyinlerine müte'allik her ne ki arz ve i'lâm ederler ise müsâ'ade oluna diyü musarrah olduğuna binâen metrepolidliği dâhilinde kâin nefs-i Tırnova'da vâkı' Aya Nikoleos kilisasında âyinleri icrâ olunacağı vakitde re'âyânın kilisaya gelmeleriyçün âyinleri muktezâsınca tahta çalmalarına mümâna'at olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrı İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Asitane-i sa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa'âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid'â olunup kuyûda mürâca'at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i mûmâ ileyhin yedine i'tâ olunan sâlifü'z-zikr berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki muhassıl ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma'lûmunuz oldukda kilisa-yı mezkûrda çan çalmayup tahta çaldıkları halde kimesne tarafından müdâhale ve mümâna'at vukû'a gelmemesine ihtimâm ve dikkat eyleyesiz.

Fî evâhir-i C sene 65

[S.150][175]

h.769

Bir sûreti

Hâlâ Filibe valisi vezîr İsmet Paşa iclâlehuya ve Filibe kâdîsına Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi'i metrepolidi Nikiforos rahibin metrepolidliği dâhilinde Filibe

[175] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00076

mahallâtından Maraz mahallesinde kâin Aya Yorgi kilisasında ayinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak bâbında

Fî evâsıt-ı Ş sene 65

h.770

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Vidin valisi Vezir Ziya Paşa iclâlehuya ve Servi nâibine Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevabi‘i metrepolidi Neofitos rahibin metrepolidliği dâhilinde Servi kazâsında vâkı‘ Profiti İlya kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak üzre

Fî evâsıt-ı L sene 65

h.771

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Rumili mutasarrıfı Arif Paşa dâme ikbalehuya ve Köprülü kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Köprülü ve tevabi‘i metrepolidi Efkendiyos rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Köprülü’de Aya Pandelegon kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmaması zımnında

Fî evâil-i Zâ sene 65

h.772

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Vidin valisi Vezir Ziya Paşa iclâlehuya ve Ziştovi kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevabi‘i metrepolidi Neofitos rahibin metrepolidliği dâhilinde Ziştovi kazâsında vâkı‘ Aya Dimitri kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak bâbında

Fî evâsıt-ı Zâ sene 65

h.773

Bir sûreti

Istabl-ı âmire müdîrliği payelülerinden Tekfurdağı muhassılı Ferhad zîde uluvvuhu ve Midye kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Vize ve tevabi‘i metrepolidi Grigoryus rahibin metrepolidliği dâhilinde Midye kazâsında vâkı‘ Aya Atnasyos kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak bâbında

Fî evâsıt-ı Zâ sene 65

h. 774

Hâlâ Filibe valisi vezîrim İsmet Paşa iclâlehu ve Filibe kâdîsı zîdet fezâilehuya hüküm

Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı alişânım şurûtunda metrepolidliğine tabi‘ yerlerde kadîmî zabt ve tasarruflarında olan kilisa ve manastırlarını bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerîf me’mûrîn-i saltanat-ı seniyyem taraflarından buyruldu ile kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Pazarcık kazası mahallatından Çıksalın Kanlıoluk mahallesinde Aya Kostantinos kilisasına bazı kesân taraflarından bâ buyruldu teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki vali-i müşâr ve mevlana-yı mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareketle hilâf-ı şurût vaz‘ u hâlet vukû‘undan hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz

Fî evail-i Câ sene 65

h.775

Bir sûreti

Hâlâ Filibe valisi müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâya Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Filibe’de vâkı‘ Aya Yorgi kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâsıt-ı C sene 65

h.776

Bir sûreti

Hâlâ Konya valisi vezîr Hasan Hakkı Paşa iclâlehuya ve Nevşehir nâbine Rum patrikliğine dâhil Konya ve tevâbi‘i metrepolidi Militos rahibin metrepolidliği dâhilinde Nevşehir kazâsına tâbi‘ Zile karyesinde vâkı‘ Oniki (…) kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâhir-i C sene 65

h.777

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Haleb valisi Vezir Zarif Mustafa Paşa iclâlehuya ve Haleb kâdîsına Rum patrikliğine dâhil Haleb ve tevâbi‘i metrepolidi Kirilos rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Haleb’de vâkı‘ Aya Nikoleos kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâhir-i N sene 65

h.778

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Edirne valisi Vezir İsmail Rahmi Paşa iclâlehuya ve Çirpan kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin metrepolidliği dâhilinde Çirpan kazâsına tâbi‘ Terzilerkara karyesinde vâkı‘ Aya Nikoleos kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâhir-i N sene 65

h.779

Bir sûreti

Yine Filibe valisi müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâya Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin metrepolidliği dâhilinde Filibe sancağında Kokos kazâsında Aya Yani kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâil-i Z sene 65

[S.151][176]

h.780

Bir sûreti

Vükelâ-yı fihâm-ı devlet-i aliyyeden mülhakatıyla Aydın valisi Vezir Halil Rıfat Paşa iclâlehuya ve Kuyucak nâibine Rum patrikliğine dâhil Alaşehir ve tevabi‘i metrepolidi Levanilkos rahibin metrepolidliği dâhilinde Kuyucak kasabasında vâkı‘ Panaiye Mirtidyonis ta‘bir olunur kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâhir-i N sene 65

h.781

Bir sûreti

Rütbe-i sâlise ashabından Ohri kâimmakâmı el-Hâcc Mehmed Fahir dâme mecduhuya ve Debre nâibine Rum patrikliğine dâhil Debre ve tevabi‘i metrepolidi Militos rahibin metrepolidliği dâhilinde Debre kazâsına tâbi‘ Derin karyesinde kâin Fotik manastırı derûnunda Penai Kemis ta‘bir olunur kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâhir-i Z sene 65

h.782

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Canik sancağı mutasarrıfı Vasıf Paşa dâme ikbâlehuya ve Samsun nâibine Rum patrikliğine dâhil Amasya ve tevabi‘i metrepolidi Kirilos rahibin metrepolidliği dâhilinde Samsun kazâsına tâbi‘ Aya Veis Minas karyesinde

[176] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00077

vâkı‘ Aya Minas kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâsıt-ı L sene 65

h.783

Bir sûreti

Hâlâ Filibe valisi vezîr İsmet Paşa iclâlehuya ve Filibe kâdîsına Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevabi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Filibe’de Karşıyaka mahallesinde vâkı‘ Aya Yani kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâil-i Zâ sene 65

h.784

İvraca kazâsı nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevabi‘i metrepolidi Neofitos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtu mûcebince iltizâmı dâhilinde İvraca ve tevâbi‘i kazâlarda mütemekkin Rum taifesinin ayinlerin icrâ ve umûr ve husûslarının rü’yetiyle senevî üzerlerine edâsı lazım gelen emvâl-i mîriye ve rüsûmât-ı mu‘tâdelerinin cem‘ ve tahsîline i‘tinâ eylemek üzre tarafından vekîl nasb eylediği Agiyos rahib bu esnada halik olarak yerine el-hâletü hazihi İvraca piskoposu bulunan Parteniyos rahib vekîl ta‘yîn olunmuş olduğundan bahisle merkûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından müdâhale ve ta‘arruz olunmamak bâbında metrepolidlik şurûtu derciyle yedine bir kıt‘a emr-i şerîf i‘tâsını istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a.

Fî evâhir-i Z sene 65

h.785

Vükelâ-yı fihâm-ı devlet-i aliyyemden mülhakâtıyla Bosna eyaleti müşîri vezîrim Mehmed Tahir Paşa iclâlehuya ve Bosna kâdîsına ve Bosna eyaleti dâhilinde kâin kazâların nâib ve müftilerine ve zâbitân ve vücûh-ı memleket zîde kadruhuma hüküm

Kudüs-i şerîf ve tevabi‘i Rum patriki kıdvetü muhtaru’l-milleti’l-Mesihiyye Kirilos zîdet ratebetuhunun südde-i sa‘âdetime takdîm eylediği bir kıt‘a memhûr arz-ı

hâlinde Kudüs-i şerîf ruhban fukarâsının bir yerden medâr-ı maaşları olmayup memâlik-i mahrûsemde mütemekkin Rum tâifesinin rızâlarıyla verenlerden cem‘ olunan sadakaya münhasır olduğundan bu defa Bosna eyaleti ve tevabi‘i kazâlarına Kudüs-i şerîf ruhbanlarından Simyon nâm rahib vekîl nasb ve ta‘yîn olunduğu beyânıyla vekîl-i merkûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından dahl ü ta‘arruz olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudurunu istid‘a etmeğle kuyuda mürâca‘at ve muktezâsı dîvân-ı hümâyûnumdan suâl olundukda fevt olan rahiblerin mu‘tâd-ı kadîm üzre kendüye aid metrûkâtların patrik-i mûmâ ileyh veyahud vekîlleri ahz u kabz eyledikde beytü’l-mâl ve kassâm âdemleri müdâhale ve taraf-ı âhardan hiç ferd ta‘arruz etmeyüp ve zikr olunan rahibler kendü ayinleri üzre kilisaları fukarasına ve patrike her ne vasiyyet ederler ise makbûl olarak Rum şâhidleriyle şer‘le istimâ‘ oluna ve memâlik-i mahrûsemde olan Rum rahiblerinin ve keşîş ve papas vesâir Rum taifesinin Kudüs-i şerîf için nüzûrât ve tasaddukâtı ve vasiyyet eyledikleri nükûd vesâir eşyâları patrik tarafından ahz u kabz ve kezalik Rum şâhidleriyle şer‘le istimâ‘ kılına ve patrik-i mûmâ ileyh tarafından sadaka cem‘iyçün gönderdiği ademleri gezdikleri yerlerde zabitân vesâire taraflarından buraya niçin geldiniz ve ne çok meks edersiz diyü müdâhale ve mümâna‘at etdirilmeyüp mürûr ve ubûr eyledikleri yerlerde bazı mahûf ve muhâtara olan mahallerde ahsen vechile geçip kendü nefislerin eşkiyâdan tahlîs zımnında tebdîl-i câme ve kisve eylediklerinde ve âlât-ı harb getirdiklerinde hilâf-ı mu‘tâd ve kadîm zâbitan taraflarından müdâhale olunmaya diyü patrik-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda ve o makûle fevt olanların vasiyyetlerini vekîl-i merkûm Kudüs-i şerîf fukarâsiyçün zabt eylemek murad eyledikde vârisleri bizim mûrisimizin vasiyyet ve vakfını tutmazız mirasa idhâl ederiz diyü te‘addî etdirilmeyüp ve Kudüs-i şerîf için vakf olan bağ ve bağçe ve buyût ve dekâkîn ve tarla ve zeytun bağçelerine âhardan müdâhale ve yedlerinde gümrüğe müte‘allik emti‘a ve eşyâları yoğiken resm ve bâc taleb olunmamak ve bazı ruhban tâifesi patrik-i mûmâ ileyhden yedlerinde senedleri yoğiken Kudüs-i şerîf ruhbanındanız diyü re‘âyâyı aldadup mugâyir-i şurût akçe cem‘ edenlerin akçe ve senedleri vekîl-i merkûma alıverilip ve vekîl-i merkûmun ve âdemlerinin bindikleri bargir ve katırları ulak vesâirleri taraflarından alınmayıp mürûr ve ubûrlarına hilâf-ı mu‘tâd-ı kadîm müdâhale etdirilmemek ve verilen evâmir-i şerîfemde münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerifim verildiği mukayyed ve mestûr olup bu sûretde inhâ olunduğu üzre ise ber mûceb-i şurût emsâli mûcebince emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i

aliyyeme menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki vâli-i müşârun ileyh ve mevlânâ vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer vekîl-i merkûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından müdâhale ve muhâlefet olunmaması husûsuna mübâderet eyleyesiz

Fî evâhir-i Receb sene 65

[S.152][177]

h.786

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Selanik valisi Vezir Sami Bekir Paşa iclâlehuya ve Selanik eyaleti dâhilinde kâin kazâların nâib ve müftîlerine ve kazâ müdîrlerine ve a‘zâ-yı meclis ve vücûh-ı memlekete Selanik eyaleti ve tevâbi‘i kazâlarına Kudüs-i şerîf ruhbanlarından (silik) nâm rahib vekil ta‘yîn olunduğu beyânıyla aslı gibi.

h.787

Mülhakâtıyla Yanya valisi vezîrim Bekir Rüstem Paşa iclâlehuya ve Yanya nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Yanya ve tevâbi‘i metrepolidi Yuvanikyos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolid ve vekîlleri ve âdemlerinin ve piskoposların şer‘-i şerîfe müte‘allik her ne gûne da‘vâları zuhûr eder ise bir yerde istimâ‘ olunmayup huzûr-ı şeyhü’l-islâmîde görülmek üzre havâlesi musarrah olduğuna ve metrepolid-i merkûmun vekîli olan Diyonisyos rahibin kimesneye deyn ve kefâleti yoğiken selefinin kendü deyniyçün ashâb-ı matlûb tarafından vekîl-i lahık-ı merkûma hilâf-ı şer‘-i şerîf te‘addî olunmakda idüğine binâen müdâhale-i vâkı‘a def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan sâlifü’z-zikr berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağın imdi siz ki vali-i müşâr ve nâib-i mûmâ

[177] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00077

ileyhimâsız husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve vekîl-i merkûmun kendü deyni olmayup ve umûr-ı millete sarf olunmak üzre alınan mebâliğden bulunmayup da mücerred selefinin deyn-i zâtîsi inde'ş-şer' tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde ashâb-ı matlûb alacaklarını vekil-i sâbıkdan aramak lazım geleceğinden husûs-ı mezbûrun ber muceb-i şurût icrâ-yı iktizâsına mübâderet eyleyesiz

Fî evâhir-i B sene 65

h.788

Bir sûreti

Yine Yanya valisi müşârun ileyhe ve Narde nâibine Rum patrikliğine dâhil Narde ve tevâbi'i metrepolidi Sokronyos rahibin kimesneye deyn ve kefâleti yoğiken selefinin deyniyçün ashâb-ı matlûb tarafından te'addî olunmakda olduğundan müdâhale-i vâkı'anın def'i zımnında aslına tatbîkan

Fî evâhir-i R sene 65

h.789

Mülhakâtıyla Adana valisi vezîrim Mustafa Paşa iclâlehuya ve Adana nâibine hüküm

Metrepolid ve papas taifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine ve mücerred ta'cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref'-i savt ve ziyade şematat eylememek şartıyla icrâ-yı âyînlerine valiler ve müşirler vesâir me'mûrîn-i devlet-i aliyyem taraflarından hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te'addî etdirilmemesi husûsu İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki yedine i'tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda musarrah iken patrikliğine dâhil Adana eyaletinde vâkı' Mersin iskelesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te'addî olunmakda olduğundan bahisle men'i bâbında emr-i şerîfim sudûru patrik-i mûmâ ileyh ile Dersa'âdetimde mukîm cema'at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa'âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid'â olunmuş ve kuyûda lede'l-mürâca'a şurût-ı muharrere patrik-i mûmâ ileyhin yedine verilen sâlifü'z-zikr berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr bulunmuş olmağla siz ki vali-i müşâr ve nâib-i mûmâ

ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber vech-i meşrûh amel ve hareketle mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet ve mücânebet eyleyesiz

Fî evâsıt-ı Zâ sene 65

h.790

Mülhakâtıyla Edirne eyaleti valisi vezîrim İsmail Rahmi Paşa iclâlehuya ve Edirne kâdîsına hüküm

Metrepolid ve papas taifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine ve mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve ziyade şematat eylememek şartıyla icrâ-yı âyînlerine valiler ve müşirler vesâir me’mûrîn-i devlet-i aliyyem taraflarından hilâf-ı şer‘ ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemesi husûsu İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda musarrah iken patrikliğine dâhil Edirne eyaletinde vâkı‘ Kayık mahallesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmakda olduğundan bahisle men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru patrik-i mûmâ ileyh ile Dersa‘âdetimde mukîm cema‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunmuş ve kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere ve patrik-i mûmâ ileyhin yedine verilen sâlifü’z-zikr berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr bulunmuş olmağın siz ki vali-i müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber vech-i meşrûh amel ve hareketle mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet ve mücânebet eyleyesiz

Fî evâil-i S sene 66

h.791

Bir sûreti

Hâlâ Filibe valisi Vezir İsmet Paşa iclâlehuya ve Filibe kâdîsına patrikliğine dâhil Filibe’de vâkı‘ Çirpan kazâsına tâbi‘ Deyrili karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmaması için

Fî evâil-i Râ sene 66

[S.153][178]

h.792

Zikri âtî kazânın nâib ve müftisi zîde ilmuhumâya hüküm

Siroz ve tevabi‘i metrepolidi Yakavos nâm rahib yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda fevt olan rahib ve zimmî taifesi kendü ayinleri üzre patrik ve metrepolid ve piskoposlarına her ne vasiyyet ederler ise makbûl olup Rum şâhidleriyle şer‘le istimâ‘ olunması ve zimmî tâifesinden bazıları hâl-i huyutunda patrike ve metrepolide ve piskoposa ve kilisalarına bir mikdâr şey vasiyyet idüp ba‘dehu fevt olduklarında vârislerinden şer‘le alıverilmesi husûsları musarrah iken metrepolidliği dâhilinde vâkı‘ kazâ ve kurâda mütemekkin bazı zimmîler hâl-i huyûtunda metrepolid ve kilisaya vasiyyet eyledikleri nesnelerin fevt olduklarından sonra vârisleri tarafından istirdâdı zımnında müdâhale olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hal takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve o makûlelerin hal-i hayatında manastır ve kilisalarına emlâk ve araziden mâ‘adâ vasiyet eyledikleri eşyâ zımnında verese cânibinden bir gûne münâza‘a vukû‘unda ber mûceb-i şurût şer‘le rü’yet ve fasl-ı münâza‘aya mübâderet olunmak bâbında evâmir-i aliyyem verildiği mukayyed ve mestûr bulunmuş olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâib ve müftî-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda o makûle nizâ‘ vukû‘unda ber vech-i muharrer şer‘le rü’yet ve fasl-ı münâza‘aya mübâderet ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden hazer ve mücânebet eyleyesiz.

Fî evâsıt-ı S sene 66

h.793

Istabl-ı âmirem müdirliği payelülerinden Midillü cezîresi kâimmakâmı İsmail Bey zîde uluvvuhuya ve Movlova kazâsı nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Midillü ceziresinde vakı‘ Movlova ve tevâbi‘i metrepolidi

[178] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00078

Efkendiyos nâm râhibin yedine i‘ta olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda akd ve fesh-i nikâh husûslarında ve münâza‘un fîh olan iki zimmî mâbeynlerin kendü rızâları ve metrepolid ve vekîlleri ma‘rifetiyle ıslâh maddelerinde ve lede’l-iktizâ ayinleri üzre kilisalarında yemin verdikde ve afaros ta‘bîr olunur te’dîb eylediklerinde kuzzât ve nüvvâb müdâhale ve tağrîm eylememesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde kâin mahallerde mütemekkin Rum re‘âyâsının nikâh ve ayinleri üzre yemîn ve afaroslarına kuzzât ve nüvvâb taraflarından mugâyir-i şurût müdâhale olunduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunmuş ve kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan sâlifü’z-zikr berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr bulunmuş olmağın siz ki kâimmakâm ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber vech-i meşrûh amel ve hareketle mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet ve mücânebet eyleyesiz.

Fî evâil-i S sene 66

h.794

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Edirne eyâleti valisi vezîrim İsmail Rahmi Paşa iclâlehuya ve Dimetoka nâibine Rum patrikliğine dâhil Dimetoka ve tevâbi‘i metrepolidi Militos rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin mahallerde mütemekkin Rum re‘âyâsının nikâh ve ayinleri üzre afaroslarına kimesne tarafından müdâhale olunmamasiyçün

Fî evâil-i S sene 66

h.795

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Tırnova muhassılı Cemal Paşa dâme ikbâlehuya ve Tırnova nâibine Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevabi‘i metrepolidi Neofitos rahibin metrepolidliği dâhilinde kâin mahallerde mütemekkin Rum re‘âyâsının nikâh ve ayinleri üzre afaroslarına kimesne tarafından müdâhale olunmamasiyçün

Fî evâil-i R sene 66

h.796

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Tırhala sancağı mutasarrıfı Sami Paşa dâme ikbâlehuya ve Yenişehr-i Fenar kâdîsı zîdet fezâilehuya ve a‘zâ-yı meclis zîde kadruhuma hüküm

Tırhala kazâsına tâbi‘ Beryatos nâm mahalde kâin Rum milletine mahsûs bir bâb kilisanın puşidesi ve divarları ve derûnunda olan papas odaları mürûr-ı zaman ve kesret-i berf ü bârân cihetiyle müşrif-i harâb ve nâil-i turâb olup icrâ-yı ayinlerinde su‘ûbete dûçâr olduklarından bahisle ancak harâb olan mahallerinin ta‘mîr ve termîmi bâbında emr-i şerîfim sudûrı re‘âyâ tarafından bu defa bâ arz-ı hâl niyâz ve istirhâm olunmuş ve bu makûle kadim kilisa ta‘mîrine dâir istid‘â vukû‘unda evvel emirde ma‘rifet-i şer‘-i şerîf ve mi‘mâr-ı belde ma‘rifetiyle ba‘de’l-keşf ve’l-misâha tûl ve arz ve kaddi zirâ‘ları gösterilerek bir kâğıda tersîm ve ba‘dehu iktizâsı icrâ olunmak üzre mazbata ve i‘lâm-ı şer‘îsiyle beraber resm-i musattahı Dersa‘âdetime takdîm kılınması nizâmından bulunmuş olduğuna binâen kilisa-yı mezkûr kadîm ve mevcûd ve müşrif-i harâb ise bâ ma‘rifet-i şer‘-i şerîf bi’l-etrâf tahkîk ve zâhire ihrâc olundukdan sonra muhtâc-ı ta‘mîr olan mahalleri her ne ise keşf ve misâha olunarak tûl ve arz ve kaddi zirâ‘ları gösterilerek bir kâğıda tersîm birle keyfiyetin bâ tahrîrât ve mazbata ve i‘lâm derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve resm-i musattahı dahi takdîm ve iş‘âr olunmak için isti‘lâmı hâvî emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği dîvân-ı hümâyûnum kaleminden tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel ve hareket olunmak fermânım olmağın isti‘lâmı hâvî işbu emr-i şerîfim ısdâr olundu siz ki mutasarrıf-ı müşâr ve mevlânâ vesâir mûmâ ileyhimsiz kilisâ-yı mezkûr vaz‘-ı kadîm ve heyet-i asliyesini tecâvüz etmemek üzre ber minvâl-i muharrer keşf ve misâha olunarak tûl ve arz ve kaddi zirâ‘ları gösterilerek bir kâğıda tersîm birle keyfiyeti bâ tahrîrât ve mazbata ve i‘lâm derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâya mübâderet eyleyesiz.

Fî evâil-i Câ sene 66

h.797

Zikri âtî mahallerin nâib ve müftîleri zîde ilmuhuma ve a‘zâ-yı meclis zîde kadruhuma hüküm

Kudüs-i şerîf ve tevabi‘i Rum patriki kıdvetü muhtaru’l-milleti’l-Mesihiyye Kirilos rahib zîdet ratebetuhunun südde-i sa‘âdetime takdîm eylediği bir kıt‘a memhûr arz-

ı hâlinde Kudüs-i şerîf ruhban fukarâsının bir yerden medâr-ı maaşları olmayup memâlik-i mahrûsemde mütemekkin Rum tâifesinin rızâlarıyla verenlerden cem‘ olunan sadakaya münhasır olduğundan bu defa Trabzon ve Erzurum ve Gümüşhane ve Keban ve Ergani ma‘denleri ve Sinop ve Canik ve Tokad ve Amasya ve Kastamonu ve Borlu ve tevabi‘i kazâlarına Kudüs-i şerîf ruhbanlarından Papasyos nâm vekîl nasb ve ta‘yîn olunduğu beyânıyla vekîl-i merkûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından dahl ü ta‘arruz olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudurunu istid‘a etmeğle kuyuda mürâca‘at ve muktezâsı dîvân-ı hümâyûnumdan suâl olundukda fevt olan rahiblerin mu‘tâd-ı kadîm üzre kendüye aid metrûkâtların patrik-i mûmâ ileyh veyahud vekîlleri ahz u kabz eyledikde beytü’l-mâl ve kassâm âdemleri müdâhale ve taraf-ı âhardan hiç ferd ta‘arruz etmeyüp ve zikr olunan rahibler kendü ayinleri üzre kilisaları fukarasına ve patrike her ne vasiyyet ederler ise makbûl olarak Rum şâhidleriyle şer‘le istimâ‘ oluna ve memâlik-i mahrûsemde olan Rum rahiblerinin ve keşîş ve papas vesâir Rum taifesinin Kudüs-i şerîf için nüzûrât ve tasaddukâtı ve vasiyyet eyledikleri nükûd vesâir eşyâları patrik tarafından ahz u kabz ve kezalik Rum şâhidleriyle şer‘le istimâ‘ kılına ve patrik-i mûmâ ileyh tarafından sadaka cem‘iyçün gönderdiği ademleri gezdikleri yerlerde zabitân vesâire taraflarından buraya niçin geldiniz ve ne çok meks edersiz diyü müdâhale ve mümâna‘at etdirilmeyüp mürûr ve ubûr eyledikleri yerlerde bazı mahûf ve muhâtara olan mahallerde ahsen vechile geçip kendü nefislerin eşkiyâdan tahlîs zımnında tebdîl-i câme ve kisve eylediklerinde ve âlât-ı harb getirdiklerinde hilâf-ı mu‘tâd-ı kadîm zâbitan taraflarından müdâhale olunmaya diyü patrik-i mûmâ ileyh yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda ve o makûle fevt olanların vasiyyetlerini vekîl-i merkûm Kudüs-i şerîf fukarâsiyçün zabt eylemek murad eyledikde vârisleri bizim

[S.154][179]

mûrisimizin vasiyyet ve vakfını tutmazız mirasa idhâl ederiz diyü te‘addî etdirilmeyüp ve Kudüs-i şerîf için vakf olan bağ ve bağçe ve buyût ve dekâkîn ve tarla ve zeytun bağçelerine âhardan müdâhale ve yedlerinde gümrüğe müte‘allik emti‘a ve eşyâları yoğiken resm ve bâc taleb olunmamak ve bazı ruhban tâifesi patrik-i mûmâ ileyhden yedlerinde senedleri yoğiken Kudüs-i şerîf ruhbanındanız

[179] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00078

diyü re‘âyâyı aldadup mugâyir-i şurût akçe cem‘ edenlerin akçe ve senedleri vekîl-i merkûma alıverilip vekîl-i merkûmun ve âdemlerinin bindikleri bargir ve katırları ulak vesâirleri taraflarından alınmayıp mürûr ve ubûrlarına hilâf-ı mu‘tâd-ı kadîm müdâhale etdirilmemek ve verilen evâmir-i şerîfemde münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerifim verildiği mukayyed ve mestûr olup bu sûretde inhâ olunduğu üzre ise ber mûceb-i şurût emsâli mûcebince emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâib ve müftiler vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer vekîl-i merkûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından müdâhale ve muhâlefet olunmaması husûsuna mübâderet eyleyesiz şöyle bilesiz.

Fî evâhir-i Z sene 66

h.798

Dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından Siroz kâimmakâmı Ahmed dâme mecduhuya ve Timurhisar kazâsı nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Menlik ve tevabi‘i metrepolidi Diyonisyos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolid ve papas taifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine ve mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve ziyade şematat eylememek şartıyla icrâ-yı âyînlerine valiler ve müşirler vesâir me’mûrîn-i devlet-i aliyyem taraflarından hilâf-ı şer‘ ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Timurhisar kazâsında vâkı‘ Katoburuba karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmakda olduğundan bahisle müdâhale-i vâkı‘anın men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevabi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cema‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan sâlifü’z-zikr berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağın imdi siz ki kâimmakâm ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber vech-i

meşrûh amel ve hareketle mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz.

Fî evâsıt-ı M sene 66

h.799

Bir sûreti

Filibe valisi Vezir İsmet Paşa iclalehuya ve Koyuntepe nâibine Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin metrepolidliği dahilinde Koyuntepe nahiyesine tâbi‘ Büyükçardak karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamasıyçün

Fî evâsıt-ı M sene 66

h.800

Bir sûreti

Hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûndan Samako muhassılı Hurşid zîde mecduhuya ve Samako nâibine Rum patrikliğine dâhil Samako ve tevâbi‘i metrepolidi Matyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Samako kazâsı dâhilinde Köstence karyesine tâbi‘ Yanyakozu mahallesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamasıyçün

Fî evâsıt-ı Râ sene 66

h.801

Bir sûreti

Hâlâ Silistre valisi Vezir Said Paşa iclalehuya ve Hezargrad kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos rahibin metrepolidliği dâhilinde Hezargrad kazâsına tâbi‘ Topçu karyesinde bir nefer papasa mümâna‘at olunmamasıyçün

Fî evâsıt-ı Râ sene 66

[S.155][180]

h.802

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Tırnova muhassılı Cemal Paşa dâme ikbalehuya ve Tırnova nâibine Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos rahibin metrepolidliği dahilinde Tırnova sancağına tâbi‘ Posyon karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamasıyçün

Fî evâhir-i Râ sene 66

h.803

Bir sûreti

Filibe valisi müşârun ileyhe ve Filibe kâdîsına Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin metrepolidliği dahilinde Kupşe nahiyesine tâbi‘ Koçmalar karyesinde mütemekkin bir nefer papasa kezalik

h.804

Bir sûreti

Filibe valisi müşârun ileyhe ve Uzuncaabad-ı Hasköy kazâsı naibine Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin metrepolidliği dâhilinde Uzuncaabad-ı Hasköy kazâsına tâbi‘ Karacılar karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamasıyçün

Fî evâsıt-ı R sene 66

h.805

Bir sûreti

Yine Filibe valisi müşârun ileyhe ve Pazarcık kazası naibine Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin metrepolidliği dâhilinde Pazarcık kazâsına tâbi‘ Kuruköy karyesinde mütemekkin bir nefer papasa te‘addî olunmamasıyçün kezalik.

[180] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00079

h.806

Bir sûreti

Hâlâ Harput eyaleti valisi Vezir Yusuf Paşa iclalehuya ve Harput naibine Rum patrikliğine dâhil Diyarbekir ve tevâbi‘i metrepolidi Makaryos rahibin metrepolidliği dâhilinde Harput kazasına tâbi‘ Gürcübey mahallesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te’addî olunmamasıyçün

Fî evâsıt-ı Câ sene 66

h.807

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Tırhala sancağı mutasarrıfı Sami Paşa dame ikbalehuya ve Yenişehr-i Fenar kâdîsına Rum patrikliğine dâhil Yenişehir ve Tırhala ve tevâbi‘i metrepolidi Ananya nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Tırhala sancağına tâbi‘ Miçun Çiftliği karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamasıyçün

Fî evâhir-i Câ sene 66

h.808

Bir sûreti

Hâlâ Edirne valisi Vezir Hayreddin Paşa iclalehuya ve Kızanlık kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos rahibin metrepolidliği dâhilinde Kızanlık kazasına tâbi‘ Süzenler karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te’addî olunmamasıyçün

Fî evâil-i M sene 66

h.809

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Selanik eyaleti müşîri Vezir Hasan Rıza Paşa iclalehuya ve Selanik kâdîsına Rum patrikliğine dâhil Selanik ve tevâbi‘i metrepolidi Beronimos rahibin metrepolidliği dâhilinde hâric-i Selanik’de Kalamariye’ye tâbi‘ Germin mahallesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî

olunmamasıyçün

Fî evâil-i Ş sene 66

h.810

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Edirne valisi müşârun ileyh Hayreddin Paşa iclâlehuya ve Edirne kâdîsına Rum patrikliğine dâhil Edirne ve tevâbi‘i metrepolidi Yarasimos rahibin metrepolidliği dâhilinde Edirne’de vâkı‘ Esteremi karyesinde mütemekkin bir nefer papasa te‘addî olunmamasıyçün

Fî evâhir-i N sene 66

h.811

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Filibe kâimmakâmı İsmail Adil Paşa dâme ikbalehuya ve Filibe kâdîsı zîdet fezâilehuya Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin metrepolidliği dâhilinde Konos nahiyesine tâbi‘ Haciş karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te’addî olunmamasıyçün

Fî evâil-i L sene 66

h.812

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Berat kâimmakâmı Hüseyin Paşa dâme ikbalehuya ve Berat nâibine Rum patrikliğine dâhil Belgrad ve tevâbi‘i metrepolidi Yavasif rahibin metrepolidliği dâhilinde Berat kazâsına tâbi‘ Şekişne karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamasıyçün

Fî evâsıt-ı L sene 66

h.813

Bir sûreti

Mîrmîrândan Varna kâimmakâmı Şerif Paşa dame ikbalehuya ve Yenipazar kazası nâibine Rum patrikliğine dâhil Varna ve tevâbi‘i metrepolidi Yorfiryos rahibin

metrepolidliği dâhilinde Varna Yenipazarı'nda mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te'addî olunmamasıyçün

Fî evâhir-i L sene 66

h.814

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Edirne valisi Vezir Hayreddin Paşa iclalehuya ve Çirmen kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Edirne ve tevâbi'i metrepolidi Yarasimos rahibin metrepolidliği dâhilinde Edirne eyaletinde Çirmen kazâsında mütemekkin bir nefer papasa

Fî evâhir-i L sene 66

h.815

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Aydın valisi Vezir Halil Rıfat Paşa iclâlehuya ve Birgi kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Manisa ve tevâbi'i metrepolidi Antimos rahibin metrepolidliği dâhilinde Birgi kazâsında vâkı' Sine mahallesinde mütemekkin bir nefer papasa kezalik

h.816

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Rumili mutasarrıfı Hüseyin Paşa dâme ikbalehuya ve Filorina kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Kesriye ve tevâbi'i metrepolidi Nikiforos rahibin metrepolidliği dâhilinde Filorina kazâsına tâbi' Balkame karyesinde mütemekkin bir nefer papasa kezalik

h.817

Bir sûreti

Yine mutasarrıf-ı müşârun ileyhe ve Çeharşenbe kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Selanik ve tevâbi'i metrepolidi Beronimos rahibin metrepolidliği dâhilinde Çeharşenbe kazâsına tâbi' Baksi karyesinde mütemekkin kezalik

h.818

Bir sûreti

Yine mutasarrıf-ı müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâya Rum patrikliğine dâhil Selanik ve tevâbi‘i metrepolidi Beronimos rahibin metrepolidliği dâhilinde Çeharşenbe kazâsına tâbi‘ Döğciler karyesinde mütemekkin kezalik

[S.156][181]

h.819

Bir sûreti

Yine mutasarrıf-ı müşârun ileyhe ve Eğribucak kazâsı naibine Rum patrikliğine dâhil Selanik ve tevâbi‘i metrepolidi Beronimos rahibin metrepolidliği dâhilinde Eğribucak kazâsına tabi‘ Cebciler Getürün ta‘bîr olunur nâm karyede mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamasıyçün

Fî evâil-i Zâ sene 66

h.820

Bir sûreti

Rikâb-ı hümâyûn-ı şâhânem kapucıbaşılarından Menteşe kâimmakâmı Rıfat Bey dâme mecduhuya ve Muğla naibine Rum patrikliğine dâhil Manisa ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos rahibin metrepolidliği dâhilinde Menteşe sancağına tâbi‘ Muğla kazâsında mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmamasıyçün

Fî evâhir-i Z sene 66

h.821

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Rumili eyaleti mutasarrıfı Arif Paşa dâme ikbalehuya ve Köprülü kazâsı nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Köprülü ve tevabi‘i metrepolidi Efkendiyos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda İstanbul Rum patrikinin cema‘at-i metrepolidan ile keşişhâne mührüyle memhûr arz-ı hâlleri ma‘mûlun bih olup

[181] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00079

âyînlerine müte‘allik her ne ki arz ve i‘lâm ederler ise müsâ‘ade oluna diyü musarrah olduğuna ve metrepolidliği dâhilinde Köprülü nahiyesinde vâkı‘ Aya Analisi Savitre kilisasında âyinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün ayinleri muktezâsınca tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhur arz-ı hal takdimiyle istid‘a olunup kuyuda mürâca‘at olundukda şurut-ı muharrere metrepolid-i mûmâ ileyhin yedine i‘ta olunan sâlifü’z-zikr berat-ı alişanım şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mutasarrıf-ı müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda kilisa-yı mezkûrda çan çalmayup tahta çaldıkları halde kimesne tarafından müdâhale ve mümâna‘at vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve dikkat eyleyesiz.

Fî evâil-i Râ sene 66

h.822

Bir sûreti

Istabl-ı âmire müdirliği payelülerinden Vize sancağı kâimmakâmı Ferhad zîde uluvvuhuya ve Midye nâibine Rum patrikliğine dâhil Vize ve Midye ve tevâbi‘i metrepolidi Grigoryus nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Vize kazâsına tâbi‘ Sarakine karyesinde vâkı‘ Kimeş Panaiye kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamasiyçün kezalik

h.823

Bir sûreti

Yine Vize kâimmakâmı mûmâ ileyhe ve Midye nâibine Rum patrikliğine dâhil Vize ve Midye ve tevâbi‘i metrepolidi Grigoryus nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Midye’de vâkı‘ Aya Anderiyas kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamasiyçün kezalik

h.824

Bir sûreti

Hâlâ Niş valisi Vezir Vasıf Paşa iclalehuya ve Leskofça nâibine Rum patrikliğine

dâhil Niş ve tevâbi‘i metrepolidi Yuvanikyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Leskofça kazâsında vakı‘ Aya Panaiye kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamasiyçün

Fî evâsıt-ı Râ sene 66

h.825

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Vidin eyaleti valisi Vezir Ziya Paşa iclâlehuya ve Plevne nâibine Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde İvraca piskoposluğuna tâbi‘ Plevne kazâsında vâkı‘ Aya Nikoleos kilisasında tahta çalmalarına kezalik

h.826

Bir sûreti

Hâlâ Filibe valisi Vezir İsmet Paşa iclâlehuya ve Filibe kâdîsına Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Filibe’ye tâbi‘ Karşıyaka’da kâin Tatar Hasan Efendi mahallesinde vâkı‘ Aya Yani kilisasında tahta çalmalarına

Fî evâhir-i Râ sene 66

h.827

Bir sûreti

Rütbe-i sâlise ashabından Niğde kâimmakâmı Ratib dâme mecduhuya ve Nevşehir kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Kayseriye ve tevâbi‘i metrepolidi Panisyos nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde Niğde sancağına tâbi‘ Nevşehir kazâsında kâin Penaiye kilisasında tahta çalmalarına

Fî evâhir-i Câ sene 66

h.828

Bir sûreti

Hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûndan Kayseriye kâimmakâmı İsmail Bey zîde mecduhuya ve Kayseriye nâibine Rum patrikliğine dâhil Kayseriye ve tevâbi‘i

metrepolidi Panisyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Kayseriye sancağına tâbi‘ İstefani karyesinde kâin Panaiye kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamasiyçün

Fî evâil-i M sene 66

h.829

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Filibe kâimmakâmı Şerif Paşa dâme ikbalehuya ve Tatarpazarı nâibine Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin metrepolidliği dâhilinde Tatarpazarı kazâsına tâbi‘ Çıksalın mahallesinde vâkı‘ Aya Kostandinos kilisasında tahta çalmalarına kezalik

h.830

Bir sûreti

Yine kâimmakâm-ı müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâya Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin metrepolidliği dâhilinde Tatarpazarı kazâsına tâbi‘ Varoş mahallesinde vâkı‘ Kimeş Panaiye kilisasında tahta çalmalarına

Fî evâil-i Ş sene 66

h.831

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Varna kâimmakâmı Zeynel Paşa dâme ikbalehuya ve Varna naibine Rum patrikliğine dâhil Varna ve tevâbi‘i metrepolidi Yorfiros nâm rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Varna’da vâkı‘ Aya Atnasyos kilisasında tahta çalmalarına

Fî evâsıt-ı Ş sene 66

[S.157][182]

h.832

Istabl-ı âmirem müdirliği payelülerinden Saruhan sancağı kâimmakâmı Âlim zîde uluvvuhuya ve Manisa nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Manisa ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı alişânım şurûtunda metrepolidliğine tabi‘ yerlerde kadîmî zabt ve tasarruflarında olan kilisa ve manastırlarını bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerîf me’mûrîn-i saltanat-ı seniyyem taraflarından buyruldu ile kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Çeşme kazasına tâbi‘ Kösten Adası’nda vâkı‘ Aya Nikoleos kilisasına bazı kesân taraflarından bâ buyruldu teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki kâimmakâm ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareketle hilâf-ı şurût vaz‘ u hâlet vukû‘undan hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i‘timâd kılasız.

Fî evâsıt-ı S sene 66

h.833

Bir sûreti

Rütbe-i salise ashabından Ohri kaimmakamı Şakir dame mecduhuya ve İlbasan kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Drac ve tevabi‘i metrepolidi Yuvanikyos rahibin metrepolidliği dâhilinde İlbasan kazâsına tâbi‘ Velaho mahallesinde vâkı‘ Aya Nikoleos kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâil-i Receb sene 66

[182] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00080

h.834

Bir sûreti

Mülhakatıyla Trabzon valisi Vezir Bekir Rüstem Paşa iclâlehuya ve Sürmene kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Trabzon ve tevabi‘i metrepolidi Kostantiyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Sürmene kazası kurâsından Hamurkan karyesinde vâkı‘ Aya Yorgi kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik

h.835

Bir sûreti

Istabl-ı âmire müdirliği payelülerinden Saruhan sancağı kâimmakâmı Âlim zîde uluvvuhuya ve Manisa naibine Rum patrikliğine dâhil Manisa ve tevabi‘i metrepolidi Antimos rahibin metrepolidliği dâhilinde Mennaze kazâsına tâbi‘ Lagaras karyesinde vâkı‘ Penetyon Azoto kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâhir-i N sene 66

h.836

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Edirne valisi Vezir Hayreddin Paşa iclâlehuya ve Uzuncaabad-ı Hasköy kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevabi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin metrepolidliği dâhilinde Uzuncaabad-ı Hasköy kazâsına tâbi‘ Alalar karyesinde vâkı‘ Aya Petro kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik

h.837

Bir sûreti

Yine Edirne valisi müşârun ileyhe ve nâib-i mûmâ ileyhe Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevabi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin metrepolidliği dâhilinde Uzuncaabad-ı Hasköy kazâsına tâbi‘ Kuruçeşme karyesinde vâkı‘ Aya Yorgi kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâsıt-ı L sene 66

h.838

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Aydın kâimmakâmı Hüseyin Paşa dâme ikbâlehuya ve

Alaşehir nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Alaşehir ve tevâbi‘i metrepolidi Yuvanikyos nâm râhibin yedine i‘ta olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda akd ve fesh-i nikâh husûslarında münâza‘un fîh olan iki zimmî mâbeynlerin kendü rızâları ve metrepolid ve vekîlleri ma‘rifetiyle ıslâh maddelerinde ve lede’l-iktizâ ayinleri üzre kilisalarında yemin verdikleri ve afaros ta‘bîr olunur te’dîb eylediklerinde kuzzât ve nüvvâb müdâhale ve tağrîm eylememesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde kâin mahallerde mütemekkin Rum re‘âyâsının nikâh ve ayinleri üzre yemîn ve afaroslarına kuzzât ve nüvvâb taraflarından mugâyir-i şurût müdâhale olunduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunmuş ve kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr bulunmuş olmağın siz ki kâimmakâm-ı müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber vech-i meşrûh amel ve hareketle mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet ve mücânebet eyleyesiz.

Fî evâil-i M sene 67

[S.158][183]

h.839

Bir sûreti

Zikri âtî metrepolidliğin hâvî olduğu kazâların nâibleri zîde ilmuhuma Rum patrikliğine dâhil Yenipazar-ı Virgoşte ve tevâbi‘i metrepolidi Barnaniyos nam rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda

Fî evâsıt-ı N sene 67

h.840

İşbu müsvedde tashîh olunmuş olduğundan bundan böyle tashîh olunduğu vech üzre yazılacağı

[183] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00080

Mülhakâtıyla Edirne valisi vezirim Hafız Mehmed Paşa iclâlehuya ve Edirne kâdîsına hüküm

Rum patrikliğine dâhil Edirne ve tevabi‘i metrepolidi Yarasimos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolid ve papas taifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine ve mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve ziyade şematat eylememek şartıyla icrâ-yı âyînlerine valiler ve müşirler vesâir me’mûrîn-i devlet-i aliyyem taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Edirne kazâsına tâbi‘ Morentali Paşa karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mugâyir-i şurût te‘addî olunmakda olduğundan bahisle müdâhale-i vâkı‘anın men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevabi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cema‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan sâlifü’z-zikr berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağın imdi siz ki vali-i müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber vech-i meşrûh amel ve hareketle mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet ve mücânebet eyleyesiz.

Fî evâhir-i Muharrem sene 67

h.841

Bir sûreti

Dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından Kayseriye kâimmakâmı Abdülhalim Bey dâme mecduhuya ve Kayseriye nâibine Rum patrikliğine dâhil Kayseriye ve tevâbi‘i metrepolidi Panisyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Kayseriye sancağına tâbi‘ Talas karyesinde Estek köstek mahallesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamasıyçün

Fî evâil-i S sene 67

h.842

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Filibe sancağı kâimmakâmı İsmail Adil Paşa dâme ikbâlehuya ve Kızanlık kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Kızanlık kazâsına tâbi‘ Karaatlı karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamasıyçün

Fî evâhir-i S sene 67

h.843

Bir sûreti

Dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından Kayseriye kâimmakâmı Abdülhalim Bey dâme mecduhuya ve Kayseriye nâibine Rum patrikliğine dâhil Kayseriye ve tevâbi‘i metrepolidi Panisyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Kayseriye kazâsına tâbi‘ … Mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamasıyçün

Fî evâhir-i Râ sene 67

h.844

Bir sûreti

Mülhakatıyla Edirne valisi Vezir Hafız Mehmed Paşa iclalehuya ve Cisr-i Mustafa Paşa kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Edirne ve tevâbi‘i metrepolidi Yarasimos rahibin metrepolidliği dâhilinde Cisr-i Mustafa Paşa kazâsına tâbi‘ Cebece karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamasıyçün kezalik

h.845

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Rumili mutasarrıfı Besim Paşa dâme ikbalehuya ve Çeharşenbe kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Selanik ve tevâbi‘i metrepolidi Beronimos rahibin metrepolidliği dâhilinde Çeharşenbe kazâsına tâbi‘ Mifravanca karyesinde mütemekkin bir nefer papasa [mümâna‘at] olunmamasıyçün

Fî evâhir-i Câ sene 67

h.846

Bir sûreti

Emirü'l-ümerâi'l-kirâmımdan Tırnova kâimmakâmı Galib Paşa zîde ikbalehuya ve Tırnova nâibine Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi'i metrepolidi Neofitos rahibin metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazâsına tâbi' Koçina karyesinde mütemekkin bir nefer papasa

Fî evâsıt-ı C sene 67

[S.159][184]

h.847

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Edirne valisi Vezir Hafız Mehmed Paşa iclalehuya ve Edirne kâdîsına Rum patrikliğine dâhil Edirne ve tevâbi'i metrepolidi Yarasimos rahibin metrepolidliği dâhilinde Edirne kazâsına tâbi' Kaçilon karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna'at olunmamasıyçün

Fî evâsıt-ı C sene 67

h.848

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Filibe sancağı kâimmakâmı İsmail Adil Paşa dâme ikbalehuya ve Filibe kâdîsına Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi'i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Güce nâhiyesine tâbi' Perata karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna'at olunmamasıyçün

Fî evâhir-i C sene 67

h.849

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Tırnova kâimmakâmı Galip Paşa zîde ikbâlehuya ve Tırnova nâibine Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi'i metrepolidi Neofitos

[184] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00081

rahibin metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazâsına tâbi‘ Tükülü karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamasıyçün kezalik

h.850

Bir sûreti

Yine Tırnova kâimmakâmına ve nâib-i mûmâ ileyhe Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos rahibin metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazâsına tâbi‘ Burgarlı karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamasıyçün kezalik

h.851

Bir sûreti

Dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından Kayseriye kâimmakâmı Abdulhalim Bey dâme mecduhuya ve Kayseriye nâibine Rum patrikliğine dâhil Kayseriye ve tevâbi‘i metrepolidi Panisyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Kayseriye kazâsına tâbi‘ Talas karyesinde Keçikoyun’da mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamasıyçün

Fî evâsıt-ı B sene 67

h.852

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Edirne valisi Vezîr Hafız Mehmed Paşa iclâlehuya ve Havass-ı Mahmud Paşa kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Edirne ve tevâbi‘i metrepolidi Yarasimos rahibin metrepolidliği dâhilinde Havass-ı Mahmud Paşa kazâsına tâbi‘ Hanişe karyesinde mütemekkin bir nefer papasa mümâna‘at olunmamasıyçün

Fî evâsıt-ı B sene 67

h.853

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Filibe sancağı kâimmakâmı İsmail Adil Paşa dâme ikbâlehuya ve Uzuncaabad-ı Hasköy kazâsı nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı alişânım şurûtunda metrepolidliğine tabi‘ yerlerde kadîmî zabt ve

tasarruflarında olan kilisa ve manastırlarını bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerîf me'mûrîn-i saltanat-ı seniyyem taraflarından buyruldu ile kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te'addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Hasköy kazâsına tâbi' Tırnova karyesinde vâkı' Panaiye kilisasına bazı kesân taraflarından bâ buyruldu teftîş ederiz diyü te'addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te'addiyât-ı vâkı'anın men'i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Asitâne-i sa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa'âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid'â olunup kuyûda mürâca'at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i'tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki kâimmakâm-ı müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareketle hilâf-ı şurût vaz' u hâlet vukû'undan hazer ve mücânebet eyleyesiz

Fî evâhir-i Muharrem sene 67

h.854

Bir sûreti

Yine kâimmakâm ve nâib-i mûmâ ileyhimâya Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevabi'i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Hasköy kazâsına tâbi' Elmalı karyesinde vâkı' Aya Dimitri kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik

[S.160][185]

h.855

Bir sûreti

Yine kâimmakâm-ı müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâya Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevabi'i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Hasköy kazâsına tâbi' Rumbasi karyesinde vâkı' Aya Tiryada kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâhir-i Muharrem sene 67

[185] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00081

h.856

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Filibe sancağı kâimmakâmı İsmail Adil Paşa dâme ikbâlehuya ve mevâlî-i kirâmdan Filibe nâibi mevlânâ Mehmed Esad zîdet fezâilehu Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevabi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Filibe sancağına tâbi‘ Konos nahiyesi kurâsından Kraton karyesinde vâkı‘ Aya Dimitri kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik

h.857

Bir sûreti

Yine kâimmakâm-ı müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâya Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevabi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Filibe sancağına tâbi‘ Koyuntepe nahiyesinde Derbendyeni karyesinde vâkı‘ Aya Nikoleos kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâil-i S sene 67

h.858

Bir sûreti

Yine Filibe kâimmakâmı müşârun ileyhe ve mevâlî-i kirâmdan Filibe naibi mevlânâ Mehmed Esad zîdet fezâilehuya Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevabi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Rupiya nâhiyesine tâbi‘ Sebtan karyesinde vâkı‘ Aya Panaiye kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâhir-i Râ sene 67

h.859

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Filibe sancağı kâimmakâmı İsmail Adil Paşa dâme ikbâlehuya ve Filibe kâdîsı zîdet fezâilehu Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevabi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Rubciye nahiyesine tâbi‘ Dobrulegi karyesinde vâkı‘ Panaiye kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâil-i Câ sene 67

h.860

Bir sûreti

Yine Filibe kâimmakâmı müşârun ileyhe ve Filibe kâdîsına Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevabi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Rubciye nâhiyesine tâbi‘ İşkova karyesinde vâkı‘ Aya Tanasyos kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâil-i Câ sene 67

h.861

Bir sûreti

Yine Filibe kâimmakâmı müşârun ileyhe ve Uzuncaabad-ı Hasköy kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevabi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Hasköy kazâsına tâbi‘ Dibsizgöl karyesinde vâkı‘ Aya Nikoleos kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâil-i C sene 67

h.862

Bir sûreti

Yine Filibe kâimmakâmı müşârun ileyhe ve Uzuncaabad-ı Hasköy kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevabi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Hasköy kazâsına tâbi‘ Kozluk karyesinde vâkı‘ Profiti İlya kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâil-i C sene 67

h.863

Bir sûreti

Dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından Siroz muhassılı Ahmed dâme mecduhuya ve Nevrekop kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Drama ve tevabi‘i metrepolidi Atnaşyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Nevrekop kazâsına tâbi‘ Büyükvaroşu’nda vâkı‘ Penaiye Kemiş kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâhir-i Ş sene 67

h.864

Bir sûreti

Zağra-i atîk kâimmakâmı Hüsnü Bey zîde mecduhuya ve Çirpan kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevabi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Çirpan kazâsına tâbi‘ Murfaşan karyesinde vâkı‘ Meryem Ana Kimeş kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Evâsıt-ı Zâ sene 67

h.865

Bir sûreti

Dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından Kayseriye kâimmakâmı Abdülhalim Bey dâme mecduhuya ve Kayseriye nâibine Rum patrikliğine dâhil Kayseriye ve tevabi‘i metrepolidi Panisyos rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Kayseriye’de Aya Nikoleos kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik

h.866

Bir sûreti

Istabl-ı âmirem müdîrliği pâyelülerinden Kesriye kâimmakâmı Şahin Bey zîde uluvvuhuya ve Kesriye nâibine Rum patrikliğine dâhil Kesriye ve tevabi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin metrepolidliği dâhilinde Kesriye’de vâkı‘ Kelpesparhi mahallesinde kâin Penaiye Kimeş kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâhir-i Z sene 67

h.867

Mülhakâtıyla Edirne valisi vezîrim Mehmed Hafız Paşa iclâlehuya ve Uzuncaabad-ı Hasköy kazâsı nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevabi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda Rum patrikinin cema‘at-i metrepolidan ile keşişhâne mührüyle memhûr arz-ı hâlleri ma‘mûlun bih olup âyînlerine müte‘allik

[S.161][186]

her ne ki arz ve i‘lâm ederler ise müsâ‘ade oluna diyü musarrah olduğuna binaen metrepolidliği dâhilinde Hasköy kasabasında kâin Penaiye kilisasında âyinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün ayinleri muktezâsınca tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhur arz-ı hal takdimiyle istid‘a olunup kuyuda mürâca‘at olundukda şurut-ı muharrere metrepolid-i mûmâ ileyhin yedine i‘ta olunan sâlifü’z-zikr berat-ı alişanım şurûtunda münderic ve mezkur ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın siz ki vali-i müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda kilisa-yı mezkurda çan çalmayup tahta çaldıkları halde kimesne tarafından müdâhale ve mümâna‘at vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve dikkat eyleyesiz.

Fî evâhir-i Muharrem sene 67

h.868

Bir sûreti

Yine vali-i müşârun ileyhe ve Çirpan kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Çirpan’da vâkı‘ Penaiye kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamasiyçün

Fî evâil-i R sene 67

h.869

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Sinop kâimmakâmı Tufan Paşa dâme ikbâlehuya ve Sinop kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Amasya ve tevâbi‘i metrepolidi Krilos rahibin metrepolidliği dâhilinde Sinop kazâsına tâbi‘ Kerci karyesinde vâkı‘ Nakisbarhi kilisasında tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamasiyçün

Fî evâhir-i Câ sene 67

[186] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00082

h.870

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Varna muhâfızı Şerif Paşa dâme ikbâlehuya ve Balçık kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Varna ve tevâbi‘i metrepolidi Borfiryos rahibin metrepolidliği dâhilinde Balçık kazâsına tâbi‘ Kavarna karyesinde vâkı‘ Aya Yorgi kilisasında tahta çalmalarına

Fî evâhir-i C sene 67

h.871

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Kudüs-i şerîf sancağı mutasarrıfı Edhem Paşa dâme ikbâlehuya ve Kudüs-i şerîf kâdîsına hüküm

Kudüs-i şerîf ve tevabi‘i Rum patriki kıdvetü muhtaru’l-milleti’l-Mesihiyye Kirilos rahib zîdet ratebetuhunun yedine i‘ta olunan berat-ı âlîşânım şurutunda âyinlerine dair her ne ki arz ve i‘lâm ederler ise müsâ‘ade oluna diyü musarrah olduğuna binâen Kudüs-i şerîf sancağında Ramale karyesinde İncil kıraat eylemek üzre bir nefer papasın ikâmesine mümâna‘at olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûru patrik-i mûmâ ileyh tarafından südde-i sa‘âdetime memhûr arîza takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda şurût-ı muharrere patrik-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan sâlifü’z-zikr berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve memâlik-i mahrûse-i şâhânemde mütemekkin metrepolid ve papas taifelerinin hanelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine mümâna‘at olunmamak bâbında evâmir-i şerîfem verilegeldiği mukayyed ve mestûr olduğundan emsâli misillü ber muceb-i istid‘â bir kıt‘a emr-i şerîfim i‘tâsı irade-i aliyyeme menut idüği tahrîr kılınmış olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mutasarrıf-ı müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber vech-i meşrûh amel ve hareketle mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mücânebet eyleyesiz.

Fî evâhir-i M sene 67

h.872

İşbu fermân muahharan gelerek battâlda hıfz olunmuşdur.

Zikri âtî kazânın nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâya hüküm

Ohri ve Persiye ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos nâm rahib yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda fevt olan rahib ve zimmî taifesi kendü ayinleri üzre patrik ve metrepolid ve piskoposlarına her ne vasiyyet ederler ise makbûl olup Rum şâhidleriyle şer‘le istimâ‘ olunması ve zimmî tâifesinden bazıları hâl-i hayâtında patrike ve metrepolidlere ve piskoposa ve kilisalarına bir mikdâr şey vasiyyet idüp ba‘dehu fevt olduklarında vârislerinden şer‘le alıverilmesi husûsları musarrah iken metrepolidliği dâhilinde vâkı‘ kazâ ve kurâda mütemekkin bazı zimmîler hâl-i hayâtında metrepolid ve kilisaya vasiyyet eyledikleri nesnelerin fevt olduklarından sonra vârisleri tarafından istirdâdı zımnında müdâhale olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hal takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve o makûlelerin hal-i hayatında manastır ve kilisalarına emlâk ve araziden mâ‘adâ vasiyet eyledikleri eşyâ zımnında verese cânibinden bir gûne münâza‘a vukû‘unda ber mûceb-i şurût şer‘le rü’yet ve fasl-ı münâza‘aya

[S.162][187]

Mübâderet olunmak bâbında evâmir-i aliyyem verildiği mukayyed ve mestûr bulunmuş olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâib ve müftî-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda o makûle nizâ‘ vukû‘unda ber vech-i muharrer şer‘le rü’yet ve fasl-ı münâza‘aya mübâderet ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden hazer ve mücânebet eyleyesiz.

Fî evâhir-i Câ sene 67

h.873

Hâlâ Sayda valisi vezîrim Salih Vamık Paşa iclalehuya ve Sayda nâib ve müftisi zîde ilmuhumaya hüküm

Antakya ve Şam-ı şerîf ve tevâbi‘i Rum patriki iftihâr muhtâru’l-milleti’l-Mesihiyye Beroniyos rahib dâmet ratebetuhunun südde-i sa‘âdetime takdîm eylediği bir kıt‘a memhûr arîzasında patrikliğine tâbi‘ Kudüs-i şerîf sancağı dâhilinde kâin Havaliye nâm karyede emsâli misillü İncil kırâat eylemek üzre bir

[187] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00082

nefer papasın ikâmesine ruhsatı hâvî emr-i şerîfim i‘tâsı istid‘â olunmuş ve kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda metrepolid ve papas taifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine ve mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve ziyade şematat eylememek şartıyla icrâ-yı âyînlerine valiler ve müşirler vesâir me’mûrîn-i devlet-i aliyyem taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemesi husûsu İstanbul ve tevabi‘i Rum patriki ve memâlik-i mahrûse-i şâhânemde kâin bi’l-cümle metrepolidan yedlerine i‘tâ olunan berevât-ı âliye şurûtlarında münderic ve mezkûr ve ber mûceb-i şurût evâmir-i aliyyem verildiği mukayyed ve mestûr bulunmuş olduğundan ber mûceb-i istid‘â emsâli misillü emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr kılınmış olmağın imdi siz ki vali-i müşârun ileyh ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareketle hilâf-ı şurût vaz‘ u hâlet vukû‘undan hazer ve mücânebet eyleyesiz.

Fî evâsıt-ı C sene 67

h.874

Hâlâ zabtiye müşîri vezîrim Mehmed Paşa iclâlehuya ve Beğkoz nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Kadıköy ve tevabi‘i metrepolidi Beroniyos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolid ve papas tâifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine ve mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve ziyade şematat eylememek şartıyla icrâ-yı âyînlerine valiler ve müşirler vesâir me’mûrîn-i devlet-i aliyyem taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde kâin Üsküdar’a muzâfe Beğkoz kasabasında vâkı‘ bir bâb papas hânesine ber mûceb-i şurût müdâhale ve mümâna‘at olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevabi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cema‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda

mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağın imdi siz ki müşir-i müşâr ve naib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber vech-i meşrûh amel ve hareketle mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet eyleyesiz.

Fî evâsıt-ı Receb sene 67

h.875

Aydın nâibine hüküm

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil İzmir ve tevabi‘i metrepolidi Antimos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince iltizâmı dâhilinde kâin Aydın ve tevabi‘inde mütemekkin Rum taifesinin ayinlerin icrâ ve umûr ve husûslarının rü’yetiyle senevî üzerlerine edâsı lazım gelen emvâl-i mîriye ve rüsûmât-ı mu‘tâdelerinin cem‘ u tahsîline i‘tinâ eylemek üzre Diyonisyos rahib tarafından vekîl nasb ve ta‘yîn olmuş olduğundan bahisle merkûmun îfâ-yı hıdmetine kimesne tarafından müdâhale ve ta‘arruz olunmamak babında metrepolidlik şurûtı derciyle yedine bir kıt‘a emr-i şerîf i‘tâsını istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a.

Fî evâsıt-ı Râ sene 67

[S.163][188]

h.876

Bir sûreti

Istabl-ı amire müdirliği payelülerunden Saruhan kâimmakâmı Alim zîde uluvvuhuya ve Soma nâibine Rum patrikliğine dâhil Manisa ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos rahibin metrepolidliği dahilinde Soma kasabasında Çeharşenbe mahallesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesine mugâyir-i şurût te‘addî olunmamasıyçün

Fî evâsıt-ı N sene 67

[188] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00083

h.877

Bir sureti

Dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından Kayseriye kâimmakâmı Abdülhalim Bey dâme mecduhuya ve Kayseriye nâibine Rum patrikliğine dâhil Kayseriye ve tevâbi‘i metrepolidi Panisyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Kayseriye kazâsına tâbi‘ Ağırtaş karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesine mugâyir-i şurût te‘addî olunmamasıyçün kezalik

h.878

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Filibe kâimmakâmı İsmail Adil Paşa dâme ikbâlehuya ve Kızanlık nâibine Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Kızanlık kazâsına tâbi‘ Kendezli karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün kezalik

h.879

Bir sûreti

Yine kâimmakâm-ı müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâya Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Kızanlık kazâsına tâbi‘ Büyükova karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

Fî evâsıt-ı L sene 67

h.880

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Filibe kâimmakâmı İsmail Adil Paşa dâme ikbâlehuya ve Filibe kâdîsına Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Karacadağ kazâsına tâbi‘ Çahlar karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

Fî evâhir-i L sene 67

h.881

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Filibe kâimmakâmı müşârun ileyh İsmail Adil Paşa dâme ikbalehuya ve Hasköy kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Hasköy kazâsına tâbi‘ Carmeli karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

Fî evâhir-i Zâ sene 67

h.882

Bir sûreti

Yine kâimmakâm-ı müşârun ileyhe ve Çirpan kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Çirpan kazâsına tâbi‘ Altınçayır karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

Fî evâhir-i Zâ sene 67

h.883

Bir sûreti

Ricâl-i devlet-i aliyyeden Drama muhassılı Mustafa Behcet dâme uluvvuhuya ve Yenice-i Karasu kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Yenice-i Karasu ve tevâbi‘i metrepolidi Militos rahibin metrepolidliği dâhilinde Yenice-i Karasu kazâsına tâbi‘ Cedid karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

Fî evâhir-i Zâ sene 67

h.884

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Filibe sancağı kâimmakâmı İsmail Adil Paşa dâme ikbâlehuya ve Pazarcık kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Pazarcık kazâsına tâbi‘ Lapce Paşa mahallesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

Fî evâhir-i Zâ sene 67

h.885

Bir sûreti

Yine kâimmakâm-ı müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâya Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Pazarcık kazâsına tâbi‘ Cerve karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

Fî evâhir-i Zâ sene 67

h.886

Bir sûreti

Yine kâimmakâm-ı müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâya Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Pazarcık kazâsına tâbi‘ Karaşakak karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün kezâ

h.887

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Varna muhâfızı Şerîf Paşa dâme ikbalehuya ve Balçık nâibine Rum patrikliğine dâhil Varna ve tevâbi‘i metrepolidi Borkirpos rahibin metrepolidliği dâhilinde Balçık kasabasına tâbi‘ Ayazma mahallesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

Fî evâhir-i Z sene 67

h.888

Mûcebince amel oluna diyü bâlâsı hatt-ı hümâyûn-ı hazret-i şehriyârî ile tevşîh buyrulmuşdur

Fî 23 Ş sene 67

Mîrmîrân-ı kirâmdan Kudüs-i şerîf sancağı mutasarrıfı Edhem Paşa dâme ikbâlehuya ve Kudüs-i şerîf kâdîsına hüküm

Beher sene ziyaret için Kudüs-i şerîfe âzim olan Rum re‘âyâsı Kudüs-i şerîfde i‘tâsı mu‘tâd olan hediye ve nüzûrât vesâir malzeme-i tarîka-i cüz’iyyelerini Kudüs-i şerîfde vâkı‘ manastır rahiblerine vakf ve teberru‘ edegeldiklerinden bu makûle züvvardan fevt olanların yanlarında mevcûd eşyâları manastır-ı mezbûr

rahibleriyçün patrikleri ma‘rifetiyle zabt olunagelip kassâm-ı askerî ve beytü’l-mâl taraflarından ve taraf-ı ahardan müdâhale olunduğu yoğiken havass-ı âde ve mugâyir-i nizâm o

[S.164][189]

makûle vefat edenlerin eşyalarına beytü’l-mâl ve kassâm-ı askerî taraflarından müdâhale olunduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrı mukaddema i‘lâm ve arz-ı hâl inhâ ve istid‘â olunmuş ve memâlik-i mahrûsemde olan Rum taifesiyle ruhban ve keşiş ve papaslarının Kudüs için nüzûrât ve tasaddukât olarak vasiyyet eyledikleri nukûd vesair eşyaları patrikleri yediyle ahz u kabz ve Rum şahidleriyle şer‘le istimâ‘ olunması şurût-ı berâtları iktizâsından bulunmuş olmağla şurût-ı mezkûre ve âdet-i kadîme üzre amel ve hareket olunmak babında iki yüz beş ve yedi senelerinde ve ba‘dehu te’kîdi hâvî bâlâsı hatt-ı hümâyûn-ı şâhânemle müveşşah iki yüz on bir senesi evahir-i Zilkadesinde evâmir-i aliyye sadır olmuş ise de bu esnâda mugâyiri hareket vukû‘a gelmekde olduğundan te’kîdi hâvî bâlâsı hatt-ı hümâyûn-ı şâhânemle müveşşah müceddeden bir kıt‘a emr-i şerîfim i‘tâsı Kudüs-i şerîf ve tevâbi‘i Rum patriki iftihâr muhtaru’l-milleti’l-Mesihiyye Kirilos dâmet ratebetuhu tarafından südde-i sa‘âdetime bir kıt‘a memhûr takrîr takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezası sual olundukda ber vech-i muharrer tevarih-i merkumede evamir-i aliyye verildiği mukayyed ve mestur olarak ber vech-i istid‘â emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr kılınmağla vech-i meşrûh üzre amel ve hareket olunmak fermanım olmağın te’kîdi hâvî dîvân-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerifim ısdâr ve balası hatt-ı hümâyûn-ı inâyet-makrûn-ı şâhânemle bi’l-müveşşah i‘tâ olunmuşdur imdi siz ki mutasarrıf-ı müşâr ve mevlana-yı mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber vech-i muharrer amel ve hareket ve hilâf-ı şurût ve mugâyir-i evâmir-i aliyye müdâhale ve ta‘arruz vukû‘a gelmemesi husûsuna ihtimâm ve mübâderet eyleyesiz.

Fî evâhir-i B sene 67

h.889

Mülhakâtıyla Harput valisi vezîrim Osman Nuri Paşa iclâlehuya ve Eğin nâibine hüküm

[189] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00083

Erzurum ve tevabi‘i metrepolidi yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda İstanbul Rum patrikinin cemâ‘at-i metrepolidan ile keşişhane mühriyle memhûr arz-ı halleri ma‘mûlun bih olup ayinlerine müte‘allik her ne ki arz ve i‘lâm ederler ise müsâ‘ade oluna diyü musarrah olduğuna ve metrepolidliği dâhilinde Eğin kazâsına tabi‘ Vanik karyesinde vâkı‘ Aya Yorgi kilisasında ayinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün mu‘tâd olduğu üzre tahta çalmalarına mümâna‘at ve müdâhale olunmakda olduğu İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından mukaddemâ bâ arz-ı hal inhâ olunduğuna mebnî men‘i babında bin iki yüz elli dokuz senesi evâsıt-ı Cemaziyelevvelisinde sâdır olan emr-i şerîfim zâyi‘ olduğu beyânıyla ol babda zâyi‘den emr-i şerîfim sudûrı karye-i mezkûre re‘âyâsı tarafından bu defa südde-i sa‘adetime arz-ı hal takdimiyle istid‘â olunmuş ve kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve ber vech-i muharrer tarih-i merkumda emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestur bulunmuş olmağın vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki vali-i müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minval-i muharrer amel ve harekete mübâderet ve bu vesîle ile ziyâde şemâtât misillü vaz‘ u halet vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve dikkat eyleyesiz.

Fî evâsıt-ı N sene 67

h.890

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Amasya ve Çorum sancakları mutasarrıfı Ömer Faiz Paşa dâme ikbalehuya ve Amasya kazâsı nâib ve müftîsi zide ilmuhumaya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

Amasya kazâsında bulunan ayazma için kaza-i mezbûrda mütemekkin Rum ve Ermeni milletleri müstakil olmak dâ‘iyyesiyle birbirlerinin ziyaretlerine müdâhale etmekde olduklarından men‘i husûsu Rum ve Ermeni patrikleri ve millet meclisleri taraflarından başka başka takrîr takdîmiyle istid‘â olunduğuna mebnî hakîkat-i hâlin mahallinde meclisce zahire ihrâcı bâbında mukaddemâ makâm-ı celîl-i vekâlet-i mutlakam cânibinden tastîr kılınan iki kıt‘a tahrîrâta cevâben vürûd eden mazbata ve i‘lâm meallerinde tarafeyn kocabaşıları ve ol tarafda bulunan Rum milleti metrepolidi ve milleteyn-i mersûmeteynin sâir söz anlarları meclis-i memlekete

celb ve istintâk olunduklarında münâza‘un fîhâ olan ayazma bizimdir diyü milleteyn-i mezkûreteyn iddialarında ısrar eylediklerinden tarafeyn hazır olduğu halde meclisce mezkûr ayazmaya gidilüp mu‘âyene olundukda şark tarafı Ermeni ve garb canibi Rum meşatlıkları olup fakat Rum milleti tarafından milletce mezarlar kazılarak ayazmanın etrafı tevsî‘ olunmuş ise de tarafeyn yedlerinde bir gûne emr-i âlî vesâir sened bulunmadığından isbat-ı müdde‘a olunamamış ve keyfiyet orada hazır bulunup mevsûk olan müslimînden istifsâr olundukda mezkur ayazma mine’l-kadîm denk ta‘bîriyle meşhûr olup Rum ve Ermeni re‘ayası herbâr gelüp ziyaret eyledikleri ve mahall-i mezkûra muttasıl milleteynin başka başka meşatlıkları kadim olduğu ve eyyâm-ı mahsûsalarında iki milletin… Mum satdıkları haber verilmiş ve bu husus sâir ahalice dahi mütevatir bulunmuş olduğu beyan ve ifâde kılınmış olduğundan mucebince emr-i şerîfim i‘tâsı istid‘â olunarak keyfiyet meclis-i valâ-yı ahkâm-ı adliyeme lede’l-havale sûret-i iş‘âra nazaran ba‘d-ezîn iki tarafdan terk-i nizâ‘ ile zikr olunan ayazma kemâfi’s-sâbık milleteyn-i merkûmeteyn beynlerinde müştereken ziyâret ve tasarruf olunmak üzre tarafeyn yedlerine başka başka emr-i şerîfim i‘tâsı bi’t-tensîb bâ mazbata ifâde olunmuş ve keyfiyet taraf-ı hümâyûn-ı şâhâneme arz ile lede’l-istilzâm ol vechile icrâsı hususuna irade-i seniyye-i mülûkânem ta‘allukuyla ol babda emr-i hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı şehriyârânem sünûh ve sudûr iderek muktezâ-yı münîfi üzre Ermeni milleti tarafına başkaca emr-i şerîfim i‘tâ kılınmış olmağın dîvân-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve Rum milleti tarafına i‘tâ olundu siz ki mutasarrıf-ı müşar ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz işbu emr-i şerîfim sicill-i mahkemeye kayd ve sebt ve millet-i merkûme yedinde ibkâ olunarak ba‘d-ezîn zikr olunan ayazma kadîmî vechile milleteyn-i merkûmeteyn beynlerinde iştirâken ziyaret ve tasarruf olunması ve hiçbir vakitde tarafeynden hilâf-ı hareket vukû‘a getirilmemesi husûsuna daima ve müstemirren ihtimâm ve dikkat eylemeniz irâde-i seniyye-i mülûkânem muktezâsından idüği ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket eyleyesiz.

Fî evâil-i N sene 67

h.891

Bir sûreti

Ermeni milleti tarafına dahi aslı gibi.

[S.165][190]

h.892

Mîrmîrân-ı kirâmdan Tırnova kâimmakâmı Galip Paşa zîde ikbalehuya ve Tırnova nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevabi‘i metrepolidi Neofitos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolid ve papas tâifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine ve mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve ziyade şematat eylememek şartıyla icrâ-yı âyînlerine valiler ve müşirler vesâir me’mûrîn-i devlet-i aliyyem taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde kâin Tırnova kazasına tâbi‘ Çavuş karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesine ber mûceb-i şurût müdâhale ve mümâna‘at olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevabi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cema‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağın siz ki müşir-i müşâr ve naib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber vech-i meşrûh amel ve hareketle mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet eyleyesiz.

Fî evâsıt-ı Muharrem sene 68

h.893

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Tırhala sancağı mutasarrıfı Kani Paşa dame ikbâlehuya ve Galos kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Galos ve tevâbi‘i metrepolidi Gavriel rahibin metrepolidliği dâhilinde Galos kazâsına tâbi‘ leb-i deryada vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

[190] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00084

Fi evâsıt-ı Muharrem sene 68

h.894

Bir sûreti

Yine mutasarrıf-ı müşârun ileyhe ve Yenişehr-i fenar kâdîsına Rum patrikliğine dâhil Yenişehr-i fenar ve tevâbi‘i metrepolidi Ananya rahibin metrepolidliği dâhilinde Yenişehr-i fenar’a tâbi‘ Parasko mahallesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

Fî evâil-i S sene 68

h.895

Bir sûreti

Tırnova kâimmakâmı mumâ ileyhe ve Tırnova nâibine Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos rahibin metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazâsına tâbi‘ Divrodel karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

Fî evâil-i S sene 68

h.896

Bir sûreti

Ricâl-i devlet-i aliyyeden Drama sancağı muhassılı Mustafa Behcet dame uluvvuhuya ve Gümülcine nâibine Rum patrikliğine dâhil Marunya nâm-ı diğer Gümülcine ve tevâbi‘i metrepolidi Kirilos rahibin metrepolidliği dâhilinde Gümülcine kazâsına tâbi‘ Karagakoy karyesinde vâkı‘ kezalik.

h.897

Bir sûreti

Ricâl-i devlet-i aliyyeden Gelibolu kâimmakâmı Raşid Bey dame uluvvuhuya ve Ferecik kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Marunya nâm-ı diğer Gümülcine ve tevâbi‘i metrepolidi Kirilos rahibin metrepolidliği dâhilinde Ferecik kazâsına tâbi‘ Lucaköy karyesinde kezalik

h.898

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Siroz sancağı kâimmakâmı Cemaleddin Paşa dâme ikbalehuya ve Siroz naibine Rum patrikliğine dâhil Menlik ve tevâbi‘i metrepolidi Diyonisyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Siroz kazasına tâbi‘ Büyükmahalle karyesinde

Fî evâhir-i S sene 68

h.899

Bir sureti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Filibe sancağı kâimmakâmı İsmail Adil Paşa dâme ikbâlehuya ve Filibe kâdısına Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Konos nahiyesine tâbi‘ Karacuğlu karyesinde vâkı‘

Fî evâil-i Râ sene 68

h.900

Bir sûreti

Hâlâ Üsküp valisi vezîr Mustafa Tosun Paşa iclalehuya ve Üsküp nâibine Rum patrikliğine dâhil Üsküp ve tevâbi‘i metrepolidi Yavakim rahibin metrepolidliği dâhilinde Üsküp kazasına tâbi‘ Patiskavega karyesinde

Fî evâsıt-ı R sene 68

h.901

Bir sûreti

Rütbe-i salise ashabından Ohri kâimmakâmı Şakir Bey dâme mecduhuya ve Drac kazâsı naibine Rum patrikliğine dâhil Drac ve tevâbi‘i metrepolidi Yuvanikyos rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Drac’da vâkı‘

Fî evâsıt-ı Câ sene 68

h.902

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Varna kâimmakâmı Zeynel Paşa dâme ikbalehuya ve Kozluca kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Varna ve tevâbi‘i metrepolidi Yorkiryos rahibin metrepolidliği dâhilinde Kozluca kazâsına tâbi‘ Karaağaç karyesinde

Fî evâil-i C sene 68

h.903

Bir sûreti

Yine Filibe kâimmakâmı müşârun ileyhe ve mevlana-yı mûmâ ileyhe Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Kanos nahiyesine tâbi‘ Kozpınar karyesinde kezalik

h.904

Bir sûreti

Yine kâimmakâm-ı müşârun ileyhe ve Tatarpazarı kazası nâibine Rum patrikliğine metrepolid-i muma ileyhin metrepolidliği dâhilinde Tatarpazarı kazâsına tâbi‘ Koçova karyesinde kezalik

h.905

Bir sûreti

Yine kâimmakâm-ı müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâya metrepolidliği dâhilinde Tatarpazarı kazasına tâbi‘ Ali Koçova karyesinde vâkı‘ kezalik

h.906

Bir sûreti

Yine kâimmakâm-ı müşârun ileyhe ve Filibe kâdîsına metrepolidliği dâhilinde Kanos nahiyesine tâbi‘ Sadi Bey karyesinde vâkı‘ kezalik

h.907

Bir sûreti

Yine kâimmakâm-ı müşârun ileyhe ve Tatarpazarı kazâsı nâibine metrepolidliği dâhilinde Tatarpazarı kazâsına tâbi‘ Peçirci karyesinde vâkı‘ kezalik

h.908

Bir sûreti

Yine Tırnova kâimmakâmı mûmâ ileyhe ve Tırnova naibine Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos rahibin metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazâsına tâbi‘ Netak karyesinde vâkı‘

Fî evâil-i B sene 68

h.909

Bir sûreti

Yine kâimmakâm ve nâib-i mûmâ ileyhimâya metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazâsına tâbi‘ Agatova karyesinde vâkı‘ kezâlik

h.910

Bir sûreti

Yine kâimmakâm ve nâib-i mûmâ ileyhimâya metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazâsına tâbi‘ Çıkanova karyesinde vâkı‘ kezâlik

h.911

Bir sûreti

Yine kâimmakâm ve nâib-i mûmâ ileyhimâya metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazâsına tâbi‘ Seliva karyesinde vâkı‘ kezâlik

h.912

Bir sûreti

Yine Filibe kâimmakâmı müşârun ileyhe ve Uzuncaabad-ı Hasköy kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Uzuncaabad-ı Hasköy kazâsına tâbi‘ Havass-ı Ademiyas karyesinde vâkı‘ kezalik

h.913

Bir sûreti

Hâlâ Hüdavendigar eyaleti valisi Vezir Refet Süleyman Paşa iclâlehu ve Kebsut

kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Bursa ve Mudanya ve tevâbi‘i metrepolidi Kostantiyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Kebsut kazâsına tâbi‘ Balat karyesinde

Fî evâsıt-ı B sene 68

[S.166][191]

h.914

Bir sûreti

Yine Filibe kâimmakâmı müşârun ileyhe ve Filibe kâdîsına Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Filibe’de Bolat mahallesinde vâkı‘

Fî evâhir-i B sene 68

h.915

Bir sûreti

Yine kâimmakâm-ı müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâya metrepolidliği dâhilinde Konos nahiyesine tâbi‘ Savtir karyesinde vâkı‘

Fî evâil-i Ş sene 68

h.916

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Edirne eyaleti valisi Vezir Mehmed Paşa iclalehuya ve Havza kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Edirne ve tevâbi‘i metrepolidi Yarasimos rahibin metrepolidliği dâhilinde Havza kazâsına tâbi‘ Sulyuğlu karyesinde vâkı‘

Fî evahir-i Zâ sene 68

h.917

Bir sûreti

Rütbe-i saniye sınıf-ı evvel mütemâyizi ashâbından Tekfurdağı kâimmakâmı Aşir Bey zîde uluvvuhuya ve Ereğli kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Ereğli ve tevâbi‘i metrepolidi Penaratos rahibin metrepolidliği dâhilinde Ereğli kazâsına tâbi‘

[191] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.000784

Mevric karyesinde

Fî evâil-i Z sene 68

h.918

Bir sûreti

Yine Filibe kâimmakâmı müşârun ileyhe ve Uzuncaabad-ı Hasköy kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Uzuncaabad-ı Hasköy kazâsına tâbi‘ Çoban mahallesinde vâkı‘

Fî evâhir-i Z sene 68

h.919

Kartal kazâsı nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Kadıköy ve tevâbi‘i metrepolidi Berotos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı alişânım şurûtunda metrepolidliğine tabi‘ yerlerde kadîmî zabt ve tasarruflarında olan kilisa ve manastırlarını bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerîf me’mûrîn-i saltanat-ı seniyyem taraflarından buyruldu ile kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Kartal kazâsına tâbi‘ Ada-i kebîrde vâkı‘ Meryem Ana kilisasına bazı kesân taraflarından bâ buyruldu teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te‘addiyât-ı vâkı‘anın men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i merkûmun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareketle hilâf-ı şurût vaz‘ u hâlet vukû‘undan hazer ve mücânebet eyleyesin.

Fî evâhir-i S sene 68

h.920

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Kocaili sancağı muhassılı Arif Paşa dâme ikbalehuya ve Adapazarı nâibine Rum patrikliğine dâhil İzmid ve tevabi‘i metrepolidi Diyonisyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Adapazarı’na tâbi‘ Açişka karyesinde vâkı‘ Aya Dimitri kilisasının teftîş olunmaması içün

Fî evâil-i R sene 68

h.921

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Tırhala sancağı mutasarrıfı Mehmed Kani Paşa dâme ikbalehuya ve Yenişehr-i Fenar kâdîsı zîdet fezâilehuya Rum patrikliğine dâhil Yenişehr-i Fenar ve tevabi‘i metrepolidi Ananya rahibin metrepolidliği dâhilinde Yenişehr-i Fenar kazâsına tâbi‘ Larnakya mahallesinde vâkı‘ Aya Dalamos kilisasının teftîş olunmaması içün

Fî evâil-i C sene 68

h.922

Bir sûreti

Rütbe-i sâlise ashabından Ohri kâimmakâmı Şakir Bey dâme mecduhuya ve Debre kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Debre ve tevabi‘i metrepolidi Militos rahibin metrepolidliği dâhilinde Debre kazâsına tâbi‘ Gecitice karyesinde vâkı‘ Aya Nikoleos kilisasının teftîş olunmaması içün

Fî evâhir-i C sene 68

h.923

Bir sûreti

Hâlâ Karesi valisi Vezîr Mehmed Paşa iclâlehuya ve Manyas nâibine Rum patrikliğine dâhil Erdek ve Kapudağı ve tevabi‘i metrepolidi Yavakim rahibin metrepolidliği dâhilinde Manyas kazasına muzâfe Akçapınar karyesinde vâkı‘ Aya Yorgi kilisasının teftîş olunmaması içün

Fî evâil-i B sene 68

h.924

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Tırhala sancağı mutasarrıfı Mehmed Kani Paşa dâme ikbâlehuya ve Yenişehr-i Fenar kâdîsına Rum patrikliğine dâhil Galos ve tevabi‘i metrepolidi Gavriel rahibin metrepolidliği dâhilinde Yenişehr-i Fenar kazâsına tâbi‘ Yenice nâhiyesinde Topuzlaki karyesinde vâkı‘ Aya Haralambos kilisasının teftîş olunmaması içün

Fî evâhir-i B sene 68

h.925

Bir sûreti

Hâlâ Edirne valisi Vezir Mehmed Paşa iclâlehuya ve Edirne kâdîsına Rum patrikliğine dâhil Edirne ve tevabi‘i metrepolidi Yarasimos rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Edirne’de Keyif mahallesinde vâkı‘ Aya Tiryada kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâsıt-ı Ş sene 68

[S.167][192]

h.926

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Filibe kâimmakâmı İsmail Adil Paşa dâme ikbâlehuya ve Tatarpazarı kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevabi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Tatarpazarcığı kasabasına tâbi‘ Ölçek Paşa mahallesinde vâkı‘ Aya Beraşkuy kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâhir-i B sene 68

[192] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00085

h.927

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Aydın sancağı kâimmakâmı Hüseyin Paşa dâme ikbâlehuya ve Çanlı nahiyesi nâibine Rum patrikliğine dâhil Manisa ve tevabi‘i metrepolidi Antimos rahibin metrepolidliği dâhilinde Çanlı nahiyesinde vâkı‘ Penaiye kurşunlu manastırı dimeğle ma’rûf kilisanın teftîş olunmamasiyçün

Fî evâhir-i L sene 68

h.928

Bir sûreti

Hâlâ Karesi sancağı valisi Vezir Mehmed Paşa iclalehuya ve Balıkesri nâibine Rum patrikliğine dâhil Erdek ve Kapudağı metrepolidi Yavakim rahibin metrepolidliği dâhilinde Balıkesir’de Ali Fakih mahallesinde vâkı‘ Penaiyye kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Evâhir-i L sene 68

h.929

Bir sûreti

Mîrmirân-ı kirâmdan Aydın sancağı kâimmakâmı Hüseyin Paşa dâme ikbâlehuya ve Nazilli kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Manisa ve tevabi‘i metrepolidi Antimos rahibin metrepolidliği dâhilinde Nazilli kazasına tâbi‘ Pazar karyesinde Rum mektebine muttasıl Aya Nikola kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâhir-i Z sene 68

h.930

Rütbe-i salise ashabından Narde kâimmakâmı Osman Hayri dâme mecduhuya ve Narde nâibine hüküm

Rum patrikliğine dahil Narde ve tevabi‘i metrepolidi Sofronyos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolidliği dâhilinde kâin kilisa ve manastırlarına vekîl olup düşen mahsûlâtın ekl ü bel‘ edenlerin muhâsebelerin gördükde ve azl ü nasb eyledikde âhardan mümâna‘at olunmaması husûsu musarrah

iken Yanya sancağı dâhilinde Narde kazâsında bulunan metrepolidin umûr ve husûsuna re‘âyâ taraflarından mugâyir-i şurût müdâhale olunmakda olduğundan bahisle men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve iftihâr-ı muhtâru’l-milleti’l-Mesihiyye Antimos dâmet ratebetuhu tarafından memhûr arîza takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı sual olundukda şurût-ı mezkûre mârru’z-zikr berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olup ber vech-i inhâ metrepolid-i merkûmun umûr ve husûsuna ve muhâsebesinin rü’yetine kazâ-i mezbûrda mütemekkin re‘âyâ taraflarından müdâhale olunmamak üzre emsâli vechile emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr olunmuş olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın siz ki kâimmakâm ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre [olduğu] halde men‘ u def‘ birle hilâf-ı şurût hâlât vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve dikkat eyleyesiz.

Fî evâsıt-ı R sene 68

h.931

Sehven kayd olunduğundan defterine nakl olunmuşdur.

Hâlâ Şam-ı şerîf valisi vezîrim el-Hâcc İzzet Paşa iclâlehuya ve Baalbek kazâsı nâibine hüküm

Antakya ve İskenderiye ve Kudüs-i şerîf vesâir memâlik-i mahrûsemde bulunan mülkiyet Rum katoliği patriki iftihâr-ı muhtârü’l-milleti’l-Mesihiyye Maksimos mazlûm dâmet ratebetuhun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda patrikliğine tâbi‘ yerlerde kilisa ve manastırlarında ve ziyaretgâhlarında icrâ-yı âyinlerine cânib-i ahardan bir vechile müdâhale olunmaması musarrah olduğuna binâen patrikliği

[S.168][193]

dâhilinde Baalbek kasabasında vâkı‘ mülkiyet Rum katolik milletine mahsûs Aya Beryade kilisasında ayinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün âyinleri muktezâsınca tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak

[193] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00085

bâbında emr-i şerîfim sudûru patrik-i mûmâ ileyh tarafından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyuda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere patrik-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan sâlifü’z-zikr berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki vali-i müşâr ve nâib-i mûma ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda re‘âyâ-yı merkûmenin kilisa-yı mezkûrede tahta çalmalarına kimesne tarafından müdâhale ve mümâna‘at vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve dikkat eyleyesiz.

Fî evâhir-i R sene 68

h.932

Hâlâ Trabzon valisi vezîrim Abdurrahman Sami Paşa iclâlehuya ve mîrmîrân-ı kirâmımdan Canik sancağı mutasarrıfı Salih Paşa dâme ikbâlehuya ve Ünye kazâsı nâibine ve a‘zâ-yı meclis ve vücûh-ı memleket zîde kadruhuma hüküm

Ünye kazâsında Rum milletine mahsûs kilisa civarında bulunan meşatlığın etrafı açık olarak etrafdan nâib ilkâ olunduğundan başka hristiyanın ayinleri sırasında kilisa derûnuna kilid duhûl etmekde ve yeni medfenleri dahi açmakda olduğundan meşatlık-ı mezkûre ma‘lûmu’l-mikdâr mahallin ilavesiyle etrafına divar inşâsı husûsu kazâ-i mezkûr re‘âyâsı taraflarından niyâz ve istirhâm olunduğu İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki iftihâr-ı muhtaru’l-milleti’l-Mesihiyye Antimos rahib dâmet ratebetuhu tarafından mukaddemâ südde-i sa‘âdetime memhûr takrîr takdîmiyle istid‘â olunmuş olduğundan ol bâbda isti‘lâmı hâvî makâm-ı celîl-i vekâlet-i mutlakam cânibinden mukaddem ve mu’ahhar tastîr kılınan tahrîrâta cevâben tevârüd eden i‘lâm ve mazbatalar meâllerinde kilisa-yı mezkûr pîşgâhında tûlen seksen sekiz ve arzen altmış iki zirâ‘ mahall bulunarak bunun on yedi on sekiz zira‘ mikdarı el-hâletü hazihi meşatlık ve sekiz zirâ‘ mikdârı dahi re‘âyânın kilisalarına merbût olup işbu mahalden tarîk-i âmma on iki ve diğer tarîke dahi on iki zirâ‘ ve aşağı tarafında re‘âyâlara mahsûs olan tarîki dahi heyet-i asliyesinden ziyâdece vüs‘atlendirilerek küsûr otuz dokuz zirâ‘ mahallin meşatlığa ilâvesiyle etrâfına iki buçuk zirâ‘ kadden ve bir zirâ‘ arzen divar çevirdikleri halde memleketce bir gûne mahzûr olmadığı ve ilave olunacak mahall arazi-i mîriyeden bulunmadığı misillü timar ve ze‘âmet ve mukâta‘a ve vakf dâhilinde olmayup bâ-sened mutasarrıfı dahi olmadığı beyân ve inhâ olunmuş ve kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda

ol vechile meşatlık-ı mezkure zikr olunan mahallin ilavesinde ve etrafına divar çekilmesinde bir gûne mahzûr-ı şer‘î olmadığı ve kimesneye bir cihetle mazarratı bulunmadığı halde emsâli misillü emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr kılınmış olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki vali ve mutasarrıf-ı müşârun ileyhimâ ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz ber minvâl-i muharrer maşatlık-ı mezkûre zikr olunan mahallin ilavesinde ve etrafına divar çekilmesinde bir gûne mahzûr-ı şer‘î olmadığı ve kimesneye bir cihetle mazarratı bulunmadığı halde inşâsı husûsuna irâet-i ruhsat ve mugâyir-i rızâ hâl ve hareket vukû‘undan mücânebet eyleyesiz.

Fî evâil-i Câ sene 68

h.933

Hâlâ Konya valisi vezîrim Mehmed Paşa iclâlehuya ve Akşehir nâibine

Rum patrikliğine dâhil Konya ve tevâbi‘i metrepolidi Nikiforos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda Rum patriğinin cemâ‘at-i metrepolidan ile keşişhâne mührüyle memhûr arz-ı hâlleri ma‘mûlun bih olup âyînlerine dair her ne ki arz ve i‘lâm ederler ise müsâ‘ade oluna diyü musarrah olduğuna binaen metrepolidliği dâhilinde Akşehir kazâsına tâbi‘ Gavurköyü karyesinde vâkı‘ Penaiye kilisasında âyinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün ayinleri muktezâsınca tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhur arz-ı hal takdimiyle istid‘a olunup kuyuda mürâca‘at olundukda şurut-ı muharrere metrepolid-i mûmâ ileyhin yedine i‘ta olunan sâlifü’z-zikr berat-ı alişanım şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki vali-i müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda kilisa-yı mezkûrda çan çalmayup tahta çaldıkları halde kimesne tarafından müdâhale ve mümâna‘at vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve dikkat eyleyesiz.

Fî evâhir-i C sene 68

h.934

Bir sûreti

Rübte-i sâniye ashabından Niğde kâimmakâmı Raşid zîde uluvvuhuya ve Çamardı kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Konya ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos rahibin metrepolidliği dâhilinde Çamardı kazâsına tâbi‘ Uluağaç karyesinde vâkı‘ Mihail Arhankos kilisasında tahta çalmalarıyçün

Fî evâsıt-ı Receb sene 68

h.935

Bir sûreti

Yine kâimmakâm ve nâib-i mûmâ ileyhimâya Rum patrikliğine dâhil Konya ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos rahibin metrepolidliği dâhilinde Çamardı kazâsına tâbi‘ Semendire karyesinde vâkı‘ Mihail Arhankos kilisasında tahta çalmalarıyçün kezalik.

h.936

Aydın nâibine hüküm

İstanbul ve tevabi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidanın südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri bir kıt‘a memhûr arz-ı hâllerinde Rum patrikliğine dâhil İzmir ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtı mûcebince iltizâmı dâhilinde kâin Aydın ve tevâbi‘inde mütemekkin Rum taifesinin âyinlerin icrâ ve umûr ve husûslarının rü’yetiyle senevî üzerlerine edâsı lazım gelen emvâl-i mîriye ve rüsûmât-ı mu‘tâde-i sâirelerinin cem‘ u tahsîline i‘tinâ eylemek üzre Diyonisyos rahib tarafından vekîl nasb ve ta‘yîn olunmuş olduğundan bahisle merkûmun îfâ-yı hıdmetine kimesne tarafından müdâhale ve ta‘arruz olunmamak babında metrepolidlik şurûtı derciyle yedine bir kıt‘a emr-i şerîfim i‘tâsını istid‘â etmeleriyle kuyûda lede’l-mürâca‘a.

Fî evâsıt-ı Râ sene 67

h.937

Bir sûreti

Selanik kâdîsına Rum patrikliğine dâhil Selanik ve tevâbi‘i metrepolidi Protimos

rahibin iltizâmı dâhilinde kâin Pelatamnos ve tevâbi‘i kazâlarında tarafından vekîli olan Militos rahibin bu defa Sisan ve tevabi‘i metrepolidliğine nakli cihetiyle yerine Bremya rahib vekîl ta‘yîn olunduğu beyânıyla

Fî evâhir-i C sene 68

h.938

Bir sûreti

Lofça nâibine Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos râhibin iltizâmı dâhilinde kâin Lofça ve tevâbi‘i kazâsının vekîli bulunan Militos rahibin bu defa Drama ve tevâbi‘i metrepolidliğine nakli cihetiyle yerine Alaryon rahib piskopos vekîli ta‘yîn olunduğu beyânıyla

Fî evâil-i B sene 68

[S.169][194]

h.939

Rütbe-i sâlise ashâbından Tarsus kâimmakâmı Hüseyin dâme mecduhuya ve Tarsus nâibine

Antakya ve Şam-ı şerîf ve tevâbi‘i Rum patriki kıdvetü muhtaru’l-Milleti’l-mesihiyye Berotiyos rahib zîdet ratebetuhunun yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım patrik bulunanların memhûr arzı ma‘mûlun bih olup âyînlerine dair her ne ki arz ve i‘lâm ederler ise müsâ‘ade oluna diyü musarrah olduğuna binaen Tarsus kazâsında vâkı‘ Rum milleti mahallesinde kâin bir bâb menzilde bir nefer papasın ikâmesiyle bilâ savt İncil kıraat eylemesine mümâna‘at olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrı patrik-i mûmâ ileyh tarafından südde-i sa‘âdetime memhûr arîza takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda şurût-ı muharrere patrik-i mumâ ileyhin yedine i‘ta olunan salifü’z-zikr berat-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve memâlik-i mahrûse-i şâhânemde mütemekkin metrepolid ve papas taifelerinin hanelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine mümâna‘at olunmamak bâbında evâmir-i şerîfem verilegeldiği mukayyed ve mestûr olduğundan emsâli misillü ber muceb-i istid‘â bir kıt‘a emr-i şerîfim i‘tâsı irade-i aliyyeme menut idüği tahrîr kılınmış olmağla mûcebince amel olunmak fermânım

[194] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00086

olmağın imdi siz ki kâimmakâm ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber vech-i meşrûh amel ve hareket ve hilâfı tecvîzden mücânebet eyleyesiz.

Fî selh-i Ş sene 68

h.940

Hâlâ Hüdavendigar eyaleti valisi vezîrim Refet Süleyman Paşa iclâlehuya ve Mihaliç kazâsı nâib ve müftisi zîde ilmuhumâya ve vücûh-ı memleket zîde kadruhuma hüküm

Mihaliç kasabasında Kuyumcuoğlu mahallesinde vâkı‘ bir bâb Rum kilisasının sakfı mürûr-ı zamân ile müşrif-i harâb olarak ta‘mîri hususu mahalle-i mezbure re‘ayası tarafından niyaz ve istirhâm olunduğundan kilisa-yı mezkûr ma‘rifet-i şer‘le mu‘âyene ve harabiyeti tahakkuk ile keşf ve misaha olunarak tûlen otuz altı ve arzen yirmi dört buçuk ve kadden dokuz buçuk zirâ‘ olduğundan bahisle vaz‘-ı kadîm ve heyet-i asliyesi üzre ta‘mîr ve termîmine ruhsatı hâvî emr-i şerîf sudûrı mukaddemâ bâ i‘lâm istid‘â kılınmış ve lede’l-istiftâ bir karyede vâkı‘a kenise-i kadîme harâb oldukda erbâbı heyet-i asliyesine nesne ziyâde etmeksizin vaz‘-ı kadîmî üzre ta‘mîre kâdir olurlar mı el-cevâb olurlar diyü bir kıt‘a fetvâ-yı şerîfe verilmiş olduğundan ol bâbda kilisa-yı mezbûre sakfının heyet-i asliyesi üzre ta‘mîrine ruhsatı hâvî iki yüz elli dört senesi evâil-i Cemâziye’l-evvelisinde emr-i şerîf sâdır olmuş ise ol esnâda re‘âyânın âdem-i kudretleri cihetiyle ta‘mîr olunamayıp alâ hâle kalmış ve bu defa ta‘mîri husûsu re‘âyâ-yı mersûme tarafından istirhâm olunmuş olduğundan ol bâbda tecdîden bir kıt‘a emr-i şerîfim sudûrı bâ mazbata ve tahrîrât inhâ olunmuş ve kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda ber minvâl-i muharrer tarih-i mezkûrda emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr olarak mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mûcebince kilisa-yı mezkûr sakfının ol vechile ta‘mîr ve termîmi zımnında müceddeden emr-i şerifim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği dîvân-ı hümâyûnum kaleminden tahrîr ve işaret kılınmış olmağın vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın siz ki vali-i müşâr ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz bâlâda beyân olunduğu üzre sakf-ı mezbûr tarih-i mezbûrdan berü ta‘mir olunmadığı şer‘an tebeyyün eylediği halde tûlen ve arzen ve kadden ve vüs‘aten vaz‘-ı kadîm ve heyet-i asliyesini bir karış ve bir parmak tecâvüz etmemek şartıyla ber vech-i mesâğ-ı şer‘î ta‘mîrine müsâ‘ade-i aliyyem erzân kılındığı ve bu vesîle ile vaz‘-ı kadîminden ziyade nesne ihdâsına

irâe-i ruhsat kılınmak veyahud re‘âyâdan akçe alınmak lazım gelir ise mütecâsir olanlar haklarında müstelzim-i mes’ûliyet ve vehâmet olacağı ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz.

Fî evâil-i Zâ sene 68

h.941

Hâlâ Girid valisi vezîrim Salih Vamık Paşa iclâlehuya ve Girid nâibine hüküm

Kudüs-i şerîf ve tevâbi‘i Rum patriki kıdvetü Kirilos rahib zîdet ratebetuhunun südde-i sa‘âdetime takdîm eylediği bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlinde Kudüs-i şerîf ruhban fukarâsının bir yerden medâr-ı maaşları olmayup memâlik-i mahrûsemde mütemekkin Rum tâifesinin rızâlarıyla verenlerden cem‘ olunan sadakaya münhasır bulunduğundan ve Girid cezîresinde vekîl bulunan Polikaryos nâm rahib bu defa isti‘fâ eylediği cihetle yerine Kudüs-i şerîf ruhbanlarından Esaiyye nâm rahib vekîl ta‘yîn olunduğundan bahisle vekîl-i merkûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından dahl ü ta‘arruz olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudurunu istid‘a etmeğle kuyuda mürâca‘at ve muktezâsı dîvân-ı hümâyûnumdan suâl olundukda fevt olan rahiblerin mu‘tâd-ı kadîm üzre kendüye aid metrûkâtların patrik-i mûmâ ileyh veyahud vekîlleri ahz u kabz eyledikde beytü’l-mâl ve kassâm âdemleri müdâhale ve

taraf-ı âhardan hiç ferd ta‘arruz etmeyüp ve zikr olunan rahibler kendü ayinleri üzre kilisaları fukarasına ve patrike her ne vasiyyet ederler ise makbûl olarak Rum şâhidleriyle şer‘le istimâ‘ oluna ve memâlik-i mahrûsemde olan Rum rahiblerinin ve papas ve keşîş vesâir Rum taifesinin Kudüs-i şerîf için nüzûrât ve tasaddukâtı ve vasiyyet eyledikleri nükûd vesâir eşyâları patrik tarafından ahz u kabz ve kezalik Rum şâhidleriyle şer‘le istimâ‘ kılınup ve patrik-i mûmâ ileyh tarafından sadaka cem‘iyçün gönderdiği ademleri gezdikleri yerlerde zabitân vesâire taraflarından buraya niçin geldiniz ve ne çok meks edersiz diyü müdâhale ve mümâna‘at etdirilmeyüp mürûr ve ubûr eyledikleri yerlerde bazı mahûf ve muhâtara olan mahallerden ahsen vechile geçip kendü nefislerin eşkiyâdan tahlîs zımnında tebdîl-i câme ve kisve eylediklerinde ve âlât-ı harb getirdiklerinde hilâf-ı mu‘tâd-ı kadîm zâbitan taraflarından müdâhale olunmaya diyü patrik-i mûmâ ileyh yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olduğundan bu sûretde inhâ olunduğu üzre ise ber mûceb-i

[S.170][195]

şurût emsâli mûcebince emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın siz ki vali-i müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer vekîl-i merkûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından müdâhale ve muhâlefet olunmaması husûsuna mübâderet eyleyesiz

Fî evâhir-i Zâ sene 68

h.942

Mîrmîrân-ı kirâmdan Kıbrıs cezîresi kâimmakâmı Şerif Paşa dâme ikbâlehuya ve Lefkoşe nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil mahallerde bilâ vâris fevt olan metrepolidlerin ve arhî piskoposların ve piskoposların ve gamnosların ve papasların ve keşişlerin ve kalugaryaların gerek nükûd ve gerek eşyâ ve bargir vesâir her ne şeyleri var ise patrik ve metrepolid tarafından mîriyçün ahz u kabz olundukda beytü’l-mâl ve kassâm ve mütevellîler ve muhassıllar vesâirleri taraflarından beytü’l-mâl-i âmme ve hâssa defter-i hâkânîde bize hâsıl yazılmışdır diyü müdâhale olunmamak vereseleri mevcûd olanların gerek nükûd ve gerek sâir emvâl ve eşyâlarına vaz‘-ı yed kılınmamak İstanbul ve tevabi‘i Rum patriki yedine bâlâsı hatt-ı hümâyûn-ı şâhânemle müveşşah i‘tâ olunan berât-ı âlişânım şurûtunda münderic iken Kıbrıs cezîresinde vâkı‘ Kigo manastırı ruhban ve keşişlerinden bilâ vâris fevt olanların manastır-ı mezkûrda vâkı‘ emvâl ve eşyâlarına cânib-i beytü’l-mâlden müdâhale olunduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru patrik-i mûmâ ileyh tarafından südde-i sa‘âdetime memhûr arîza takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda şurût-ı muharrere patrik-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan sâlifü’z-zikr berât-ı âlîşânımda münderic olduğundan ber mûceb-i şurût emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın siz ki kâimmakâm-ı müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber mûceb-i şurût amel ve hareket ve mugâyiri vaz‘ u hâlet vukû‘a getirilmemesine dikkat eyleyesiz.

[195] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00086

Fî evâil-i Z sene 68

h.943

Dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşılarından Antakya kâimmakâmı Hurşid dâme mecduhuya ve Antakya nâibine ve a‘zâ-yı meclis zîde kadruhuma hüküm

Antakya’da vâkı‘ bir bâb Rum kilisasının bundan akdem sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince ta‘mîrine mübâşeret olunmuş ise de ahaliden bazı kesân mümâna‘at etmekde olduklarından men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrı Antakya ve Şam-ı şerîf ve tevabi‘i Rum patriki iftihâr muhtaru’l-milleti’l-Mesihiyye Bronyos rahib dâme ratebetuhu tarafından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle niyâz ve istirhâm olunmakdan nâşî kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda Antakya’da vâkı‘ Penaiye dimeğle ma‘ruf bir bab Rum kilisası mürûr-ı eyyâm ile müşrif-i harâb olduğundan ma‘rifet-i şer‘le keşf ve misâha birle tûlen otuz sekiz ve arzen on dokuz buçuk ve kadden on bir zirâ‘ ve üç kapu ve yirmi altı pencereyi müştemil olup fi’l-hnakîka muhtâc-ı ta‘mîr olduğu bâ-i‘lâm ve mazbata inhâ kılınmış olduğundan ol bâbda verilen fetvâ-yı şerîfe mûcebince heyet-i asliyesini bir karış ve bir parmak tecâvüz etmemek şartıyla ber vech-i mesâğ-ı şer‘î ta‘mîr olunmak ve vaz‘-ı kadîminden ziyâde nesne ihdâs kılınmamak bâbında sahîfe-pîrâ-yı sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı şâhânem mantûk-ı münîfi üzre geçen altmış yedi senesi evâhir-i Cemâziye’l-ahiresinde emr-i şerîfim verildiği müstebân olmuş olduğundan bu sûretde kilisa-yı mezkûrun ta‘mîrine vâkı‘ olan müdâhale ve mümâna‘at bî-vech ve hilâf-ı şer‘-i şerîf olduğu inde’ş-şer‘ ve’l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince ta‘mîr ve termîm olunması ve böyle olmayup da mümâna‘at-ı vâkı‘a kilisa-yı mezkûre heyet-i asliyesinden ziyâde nesne ihdâs olunmasından neşet eylemiş olduğu sûretde keyfiyetin bâ mazbata ve i‘lâm derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkânem inhâ kılınması bâbında tekrâr emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr ve işâret kılınmış olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki kâimmakâm ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz ber minvâl-i muharrer kilisa-yı mezkûrun ta‘mîrine vâkı‘ olan müdâhale ve mümâna‘at bî-vech ve hilâf-ı şer‘-i şerîf olduğu inde’ş-şer‘ ve’l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince ta‘mîr ve termîm etdirilmesi ve böyle olmayup da mümâna‘at-ı vâkı‘a kilisa-yı mezkûre heyet-i

asliyesinden ziyâde nesne ihdâs olunmasından neş'et eylediği sûretde keyfiyetin bâ mazbata ve i'lâm Dersa'âdetime inhâ ve iş'âr kılınması husûsuna mübâderet eyleyesiz.

Fî evâil-i C sene 68

[S.171][196]

h.944

İşbu fermân-ı âlîşânım ahkâm-ı mündericesinin bilâ tekayyüd dâimen ve müstemirren icrâsına dikkat ve hilâfından hazer ve mücânebet oluna diyü bâlâlarına hatt-ı hümâyûn-ı inâyet-makrûn-ı cenâb-ı tâcdârî sahîfe-pîrâ-yı sudûr buyrulmuşdur.

Hâlâ İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki Bermanos rahib dâmet ratebetuhuya hüküm

Cenâb-ı Hakk ve feyyâz-ı mutlak mevâhib-i celîle-i ilahiyye ve meşiyyet-i lem-yezeliye-i samedâniyesi iktizâsınca zât-ı şevket-simât-ı mülûkânemi mazhar-ı izz-i saltanat ve hükümet ve nâil-i makâm-ı celîl-i tacdârî ve hilâfet buyurarak lehü'l-hamd ve'l-minne bunca mülk ve bilâd ve nice nice sınûf-ı tebe'a ve millet ve ibâdı dest-i ma'delet-peyvest hilâfetuhu vedî'a-i mahsûsa-i ilahiyesi olarak teslîm buyurmuş olduğundan himmet-i zimmet-i hilâfet ve hükümdârîye lazım ve şi'âr-ı celîl-i saltanat ve mülkdârîye ehemm ve mütehattim olduğu üzre cülûs-ı hümâyûn-ı meyâmin-makrûn-ı mülûkânemden berü yâverî-i tevfîkât-ı ilahiyye ve mededkârî-i fuyûzât-ı Rabbâniye ile her sınıf tebe'a-i şâhânemin nâil-i himâyet-i kâmile ve husûsan öteden berü olageldiği vechile ayin ve umûr-ı ruhaniyelerinde bilâ istisnâ mazhar-ı istirahat-ı tâmme olmaları husûsuna mekâsıd-ı hayriye-i sahîha-i pâdişâhâne ve murâd-ı hakîkî-i mülûkânem iktizâsına tatbîkan hemîşe-i himmet-i fi'iliye ve nezâret-i dâimiye-i saltanat-ı seniyyem mebzûl ve şâyân ve bu keyfiyetin âsâr-ı hayriye ve müesser-i nâfi'ası dâimâ meşhûd ve ayân olup bazı tekâsül ve ihmâlden dolayı bi't-tedrîc zuhûra gelebilmiş bir takım bir sû-i isti'mâlâtın bir daha tekerrür etmemek üzre külliyen def' ve izâlesi tahtiye-i âmâl-i şâhânem bulunduğundan Rum mezhebinde bulunan tebe'a-i sâdıka-i şâhânem ruhbanına ecdâd-ı izâm-ı me'âlî-nihâdım taraflarından ihsân buyrulmuş ve taraf-ı pâdişâhânemden dahi takrîr ve ibkâ kılınmış olan imtiyâzât-ı mahsûsa-i rûhâniyenin

[196] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00087

ve memâlik-i mahrûse-i şâhânemde kâin kilisa ve manastırlarıyla ânlara merbût arazi ve emlâk vesâir mevâki‘-i mezhebiyenin ve bu misillü ibâdetgâhlara ve ruhbaniyete mahsûs mu‘âfiyât ve hukûkun ve’l-hâsıl patrik ve metrepolidlerin şurût-ı kadîmelerini mutazammın berâtlarında münderic ve mestûr olan bu misillü imtiyâzât ve müsâ‘adâtın her vakitde halelden vikâyesi matlûb ve mültezim-i mülûkânem olmağla işbu maksad-ı âlî-i şâhânemin be-tekrâr te’kîd ve i‘lânıyla buna hiçbir vechile halel gelmemesi ve bunun hilâfında hareket edenlere gazab-ı mülûkâneme mazhar olacaklarını bilmeleri husûsuna irâde-i kâtı‘a-i mülûkânem adâlet-efzâ-yı sünûh ve sudûr olmuş ve bu bâbda taraflarından bir gûne tekâsül vukû‘a gelür ise i‘tizâra mahall kalmamak için keyfiyet lazım gelen me’mûrîn taraflarına dahi bildirilmiş olmağın bunun tamamen ve hakîkaten icrâsı maksad-ı âlî-i şâhânem olduğunu i‘lânen ve te’kîden dîvân-ı hümayûnumdan işbu emr-i celîlü’l-kadrim ısdâr olundu sen ki patrik-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda işbu emr-i şerîfimin ale’d-devâm mûceb ve muktezâsı üzre amel ve hareket ve hilâfından tevakkî ve mücânebet ve işbu karâr-ı kat‘îye mübâyin bir şey zuhûrunda derhal Bâb-ı âlîmize beyân ve ifâdeye müsâra‘at eyleyesin.

Fî evâhir-i Ş sene 69

h.945

Bir sûreti

Hâlâ İstanbul ve tevâbi‘i Ermeni patriki Agop piskopos dâmet ratebetuhuya aslına tatbîkan

h.946

Bir sûreti

Hâlâ İstanbul ve tevâbi‘i katolik patriki Nikogos rahib dâmet ratebetuhuya kezalik.

h.947

Hâlâ Aydın eyaleti valisi vezîrim Halil Kâmili Paşa iclâlehuya ve Çeşme kazâsı nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Manisa ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı alişânım şurûtunda metrepolidliğine tabi‘ yerlerde kadîmî zabt ve tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden

almayup ve bilâ emr-i şerîf me'mûrîn-i saltanat-ı seniyyem taraflarından buyruldu ile kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te'addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Çeşme kazâsına tâbi' Alacadde karyesi hâricinde vâkı' Aya Nikola kilisasına bazı kesân taraflarından bâ buyruldu teftîş ederiz diyü te'addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle te'addiyât-ı vâkı'anın men'i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi'i Rum patriki ve Asitâne-i sa'âdetimde mukîm cemâ'at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa'âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid'â olunup kuyûda mürâca'at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i mûmâ ileyhin yedine i'tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın siz ki vali-i müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareketle hilâf-ı şurût vaz' u hâlet vukû'undan hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz.

Fî evâsıt-ı Muharrem sene 69

h.948

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Niş sancağı mutasarrıfı İsmail Paşa dâme ikbâlehuya ve Niş nâibine Rum patrikliğine dâhil Niş ve tevâbi'i metrepolidi Yuvanikyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Nikisyarhi Mihail ve Gavril kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâhir-i Câ sene 69

h.949

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Filibe sancağı kâimmakâmı İsmail Adil Paşa dâme ikbâlehuya ve Uzuncaabad-ı Hasköy nâibine Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi'i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Uzuncaabad-ı Hasköy kazâsına tâbi' Karcil karyesinde vâkı' Kimeş Teotoko kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâsıt-ı C sene 69

h.950

Bir sûreti

Rikâb-ı hümâyûn-ı pâdişâhânem kapucıbaşılarından Limni cezîresi kâimmakâmı Salim dâme mecduhuya ve Limni nâibine Rum patrikliğine dâhil Limni ceziresi ve tevâbi‘i metrepolidi Danil rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Tanos karyesinde vâkı‘ Aya Beraşkuy kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâil-i N sene 69

h.951

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Canik sancağı mutasarrıfı Tufan Paşa dâme ikbâlehuya ve Samsun kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Amasya ve tevâbi‘i metrepolidi Kirilos rahibin metrepolidliği dâhilinde Samsun kasabasına on dakika mesafede kâin Yenimahalle’de vâkı‘ Aya Tiryada kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik

h.952

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Filibe sancağı kâimmakâmı İsmail Adil Paşa dâme ikbâlehuya ve Uzuncaabad-ı Hasköy kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Uzuncaabad-ı Hasköy kazâsına tâbi‘ Çamurlu karyesinde vâkı‘ Aya Yorgi kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik

[S.172][197]

h.953

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Filibe sancağı kâimmakâmı Maşuk Paşa dâme ikbâlehuya ve Uzuncaabad-ı Hasköy kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Uzuncaabad-ı Hasköy kazâsında vâkı‘ Aya Yorgi kilisasının teftîş olunmamasiyçün

[197] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00087

Fî evâhir-i Ş sene 69

h.954

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Filibe sancağı kâimmakâmı Maşuk Paşa dâme ikbâlehuya ve Uzuncaabad-ı Hasköy kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Uzuncaabad-ı Hasköy kazâsı hâricinde Hasuya karyesinde vâkı‘ Profiti İlya kilisasının teftîş olunmamasiyçün kezalik

h.955

İşbu kayd sehven yanlış kayd olunmuş olduğundan defterine nakl kılınmışdır.

Hâlâ Erzurum valisi vezîrim Zarifi Mustafa Paşa iclâlehu ve Bayburd kazâsı nâibine hüküm

Patrik ve murahhas ve papasların kârhânelerinde ziyâde şemâtât vukû‘ bulmayarak İncil kırâat eylemek ve perde ve kandil asup mum yakmak ve iskemle ve tasvîr koyup buhur sallamak ve ellerinde değnek tutmak misillü icrâ-yı ayinlerine kimesne tarafından müdâhale olunmaması husûsu İstanbul ve tevâbi‘i Ermeni patriki yedine bâlâsı hatt-ı hümâyûn-ı şâhânemle müveşşah verilen berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic olduğuna ve patrikliğine dâhil Erzurum eyaleti dâhilinde kain Bayburd kazâsı kurâsından Anzaviran karyesinde mütemekkin Ermeni milletinin kilisaları mesafe-i ba‘îdede olduğundan leylen tevellüd eden çocukları vaftiz ve ferâsi etmek ve hasta ve mürdeleri vukû‘unda İncil kıraat eylemek vesâir ayinlerinin icrâsında papas gelüp gitmekde su‘ûbet ve meşakkata dûçâr olduklarına binâen mahall-i mezbûrda bir nefer papasın ikâmesine ahardan kimesne müdâhale etmemesi bâbında emr-i şerîfim sudûrı İstanbul ve tevâbi‘i Ermeni patriki iftihâr muhtâru’l-milleti’l-Mesihiyye Agop piskopos dâmet ratebetuhu ile millet meclisi mührüyle memhûr südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri arîzalarında istid‘â olunup kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere patrik-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla siz ki vali-i müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve hilâf-ı şurût vaz‘ u hâlet vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve dikkat eyleyesiz.

Fî evâhir-i S sene 69

h.956

Bir sûreti

Rikâb-ı hümâyûn-ı şâhânem kapucıbaşılarından Bolu sancağı kâimmakâmı Baha Bey dâme mecduhuya ve Devrek nâibine hüküm Patrikliğine dâhil Devrek kazâsında Ermeni mahallesinde mütemekkin Ermeni milletinin kilisaları mesafe-i ba‘îdede olduğundan mahall-i mezkûrda bir nefer papasın ikâmesiyçün

Fî evâhir-i Ş sene 69

h.957

Bir sûreti

Istabl-ı âmirem payelülerinden Maraş kâimmakâmı Akil Bey zîde uluvvuhuya ve Elbistan kazâsı nâbine hüküm patrikliğine dâhil Elbistan kasabasında mütemekkin Ermeni milletinin kilisaları mesafe-i ba‘îdede olduğundan kasaba-i mezbûrede bir nefer ikâmesiyçün

Fî evâil-i N sene 69

h.958

Mülhakâtıyla Bosna eyaleti valisi vezîrim Hurşid Paşa iclâlehuya ve Bosna kâdîsına ve zikri âtî kazâlar nâiblerine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Bosna ve tevâbi‘i metrepolidliği dâhilinde kâin kazâ ve kurâda mütemekkin Rum tâifesinden bazıları er ve gerek avrat mehâkime ve eimme-i mahallâta varup zevc ve avratları var iken ayinlerine muhâlif zevc-i âhar ve zevc-i diğer almak dâ‘iyyesiyle kendü ifâde ve takrîrleri üzre nikâh ve tatlîk olundukları ve bu cihetle evlâdları sefîl ve sergerdân kaldıkları beyânıyla fîmâba‘d zikr olunan kazâ ve kurâda mütemekkin Rum taifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta sâlifü’z-zikr Bosna ve tevâbi‘i metrepolidi olan Berokipos rahib ve vekîllerinden gayrı kimesne müdâhale etmemek ve bu dâ‘iyye ile mehâkime ve eimme-i mahallâta vardıklarında iltifât olunmayup red ile cevâb verilmek üzre emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hal

takdimiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda Rum tâifesinin nikâhları maddesine patrik ve tarafından ta‘yîn eyledikleri vekillerinden gayrı kimesne karışmaması ve patrik ve metrepolid ve vekîllerinin ma‘rifet ve izni yoğiken iltizâmında olan papasları ayinleri üzre câiz olmayan nikâhları akd eylememesi ve zimmî tâifesinden avrat boşamak ve avrat üzerine avrat almak ve zevceleri fevtinden sonra ancak üç defaya dek teehhül edip ziyâde teehhül etmek âyinlerine mugâyir olduğundan bu makûleye ruhsat verilmeyip te’dîb ve gûşmâl olunmaları patrik-i mûmâ ileyh yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic patriklik şurûtunda muharrer ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın siz ki vali-i müşâr ve mevlânâ ve nâib-i mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda husûs-ı mezkûr inhâ olunduğu üzre olduğu halde men‘ u def‘ birle mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet eyleyesiz.

Fî evâsıt-ı Râ sene 69

h.959

Bir sûreti

Rütbe-i sâlise ashâbından Samako kâimmakâmı Faik dâme mecduhuya ve Samako nâibine Rum patrikliğine dâhil Samako ve tevâbi‘i metrepolidliği dâhilinde kâin kazâ ve kurâda mütemekkin Rum taifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta metrepolidi olan Matyos rahib ve vekillerinden gayrı kimesne müdâhale eylememesi zımnında aslına tatbîkan

Fî evâhir-i N sene 69

[S.173][198]

h.960

Mülhakâtıyla Bosna eyaleti valisi vezîrim Hurşid Paşa iclâlehuya ve Bosna kâdîsına hüküm

Bosna ve tevabi‘i metrepolidi Berofitos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı alîşânım şurûtında piskopos ve keşiş ve kalugaryalardan ayinlerine mugâyir kabahatleri zuhûruyla te’dîbe müstehak olanları metrepolid-i merkûmun te’dîb eylemesine âhar

[198] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00088

tarafından müdahale olunmaması ve piskopos ve keşiş ve kalugaryadan biri izn-i şer‘le zâbit tarafından alıkonulmak lazım geldikde metrepolid tarafından alıkonulması musarrah olduğuna binaen ber muceb-i şurût emr-i şerîfim sudûrı İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı sual olundukda metrepolid-i merkûmun zîr-i idaresinde bulunan mahallerden efrâd-ı re‘âyâdan olmayup papas ve keşiş ve piskopos ve kalugaryalardan ayinlerine mugâyir kabahatleri zuhûr edenlerin metrepolid-i merkûmun ber mûceb-i şurût te’dîb eylemesine ve izn-i şer‘le alıkonulması lazım gelen piskopos ve keşiş ve kalugaryaların metrepolid tarafından alıkonulmasına kimesne tarafından müdâhale olunmamak ve bu vesîle ile ruhban taifesinden bazı cünha-i azîme ashâbından olup da hükümet-i belde cânibinden tevkîfi lazım gelenler metrepolid canibinden tesahüb ile alıkonulmamak üzre şurûtı derciyle emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr kılınmış olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın siz ki vali-i müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber mûceb-i şurût amel ve hareket ve mugâyir-i vaz‘ u hâlet vukû‘undan hazer ve mücânebet eyleyesiz.

Fî evâhir-i Râ sene 69

h.961

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Canik sancağı mutasarrıfı Salih Paşa dâme ikbâlehuya ve Samsun nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Amasya ve tevabi‘i metrepolidi Kirilos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolid ve papas tâifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine ve mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve ziyade şematat eylememek şartıyla icrâ-yı âyînlerine valiler ve müşirler vesâir me’mûrîn-i devlet-i aliyyem taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Samsun kasabasına on beş dakika mesafesi olan Yenimahalle’de bir bâb papas hânesine ber mûceb-i

şurût müdâhale ve mümâna‘at olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevabi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cema‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağın imdi siz ki mutasarrıf-ı müşâr ve naib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber vech-i meşrûh amel ve hareketle mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet eyleyesiz.

Fî evâhir-i S sene 69

h.962

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Varna sancağı muhâfızı Zeynel Paşa dâme ikbalehuya ve Balçık kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Varna ve tevâbi‘i metrepolidi Borfiros rahibin metrepolidliği dâhilinde Balçık kazâsına tâbi‘ Satılmış karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

Fi evâhir-i S sene 69

h.963

Bir sûreti

Hâlâ Aydın valisi Vezîr el-Hâcc Halil Kamili Paşa iclâlehuya ve Karaburun kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Manisa ve tevâbi‘i metrepolidi Antimos rahibin metrepolidliği dâhilinde Karaburun kazâsına tâbi‘ Taşke karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

Fî evâsıt-ı Râ sene 69

h.964

Bir sûreti

Rütbe-i salise ashâbından Zağra-i Atik kâimmakâmı Osman Bey dâme mecduhuya ve Zağra-i Atik nâibine Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos rahibin metrepolidliği dâhilinde Zağra-i Atik kazâsına tâbi‘ Simak karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

Fî evâsıt-ı R sene 69

h.965

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Silistre eyaleti valisi Vezir Salih Paşa iclalehuya ve Yenipazar kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Varna ve tevâbi‘i metrepolidi Borfiros rahibin metrepolidliği dâhilinde Yenipazar kazâsına tâbi‘ Merkofça karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün fî kezâ

h.966

Bir sûreti

Yine vali-i müşârun ileyhe ve nâib-i mûmâ ileyhimâya Rum patrikliğine dâhil Varna ve tevâbi‘i metrepolidi Borfiros rahibin metrepolidliği dâhilinde Yenipazar kazâsına tâbi‘ Gülefçe karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

Fî evâhir-i R sene 69

h.967

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Filibe sancağı kâimmakâmı İsmail Adil Paşa dâme ikbâlehuya ve Hasköy kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Hasköy kazâsına tâbi‘ Kayalı karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

Fî evâhir-i R sene 69

h.968

Bir sûreti

Yine kâimmakâm-ı müşârun ileyh ve Filibe kâdîsına Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Kolonos nâhiyesine tâbi‘ Karaca Halil karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

Fî evâhir-i R sene 69

h.969

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Tırnova sancağı kâimmakâmı Galib Paşa zîde ikbâlehuya ve Tırnova nâibine Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos rahibin metrepolidliği dâhilinde Tırnova kazâsına tâbi‘ Kosvon karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

Fî evâsıt-ı C sene 69

h.970

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Filibe sancağı kâimmakâmı İsmail Adil Paşa dâme ikbâlehuya ve Filibe kâdîsına Rum patrikliğine dâhil Filibe ve tevâbi‘i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Konos nâhiyesine tâbi‘ Çanağır karyesinde Yenimahalle’de vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün fî kezâ

h.971

Bir sûreti

Hâlâ Vidin valisi Vezîr Sami Paşa iclâlehuya ve Sahra kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Vidin ve tevâbi‘i metrepolidi Panisyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Sahra kazâsına tâbi‘ Kula karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

Fî evâsıt-ı N sene 69

[S.174][199]

h.972

Bir sûreti

Yine vâlî-i müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâya Rum patrikliğine dâhil Vidin ve tevâbi‘i metrepolidi Panisyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Sahra kazâsına tâbi‘ Çonkuroz karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

Fî evâsıt-ı L sene 69

[199] BOA, A.DVNS. GMC. d.00002.00088

h.973

Bir sûreti

Yine vali-i müşârun ileyhe ve Pulmiye kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Vidin ve tevâbi‘i metrepolidi Panisyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Pulmiye kazâsına tâbi‘ Kavaniçe karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün fî keza

h.974

Bir sûreti

Hâlâ Vidin eyaleti valisi vezîrim Sami Paşa iclalehuya ve Selvi kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi‘i metrepolidi Neofitos rahibin metrepolidliği dâhilinde Selvi kazâsına tâbi‘ Tarhun karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

Fî evâsıt-ı Ş sene 69

h.975

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Filibe sancağı kâimmakâmı İsmail Adil Paşa dâme ikbâlehuya ve Hasköy kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil [Filibe] ve tevâbi ‘i metrepolidi Hrisantos rahibin metrepolidliği dâhilinde Hasköy kazâsına tâbi‘Çaynaki karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

Fî evâhir-i R sene 69

h.976

Mülhakatıyla Bosna eyaleti valisi vezîrim Hurşid Paşa iclâlehuya ve Bosna kâdîsına ve zikri âtî kazâların nâiblerine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Bosna ve tevâbi‘i metrepolidliği dâhilinde kâin kazâ ve kurâda mütemekkin Rum tâifesinden bazıları er ve gerek avrat mehâkime ve eimme-i mahallâta varup zevc ve avratları var iken ayinlerine muhâlif zevc-i âhar ve zevce-i diğer almak dâ‘iyyesiyle kendü ifâde ve takrîrleri üzre nikâh ve tatlîk olundukları ve bu cihetle evlâdları sefîl ve sergerdân kaldıkları beyânıyla fîmâba‘d zikr olunan kazâ ve kurâda mütemekkin Rum taifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta sâlifü’z-zikr Bosna ve tevâbi‘i metrepolidi olan Berokipos rahib ve vekîllerinden gayrı kimesne müdâhale etmemek ve bu dâ‘iyye ile mehâkime ve

eimme-i mahallâta vardıklarında iltifât olunmayup red ile cevâb verilmek üzre emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hal takdimiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda Rum tâifesinin nikâhları maddesine patrik ve tarafından ta‘yîn eyledikleri vekillerinden gayrı kimesne karışmaması ve patrik ve metrepolid ve vekîllerinin ma‘rifet ve izni yoğiken iltizâmında olan papasları ayinleri üzre câiz olmayan nikâhları akd eylememesi ve zimmî tâifesine avrat boşamak ve avrat üzerine avrat almak ve zevceleri fevtinden sonra ancak üç defaya dek teehhül edip ziyâde teehhül etmek âyinlerine mugâyir olduğundan bu makûlelere ruhsat verilmeyip te’dîb ve gûşmâl olunmaları patrik-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic patriklik şurûtunda muharrer ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın siz ki vali-i müşâr ve mevlânâ ve nâib-i mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda husûs-ı mezkûr inhâ olunduğu üzre olduğu halde men‘ u def‘ birle mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet eyleyesiz.

Fî evâsıt-ı Râ sene 69

h.977

Bir sûreti

Rütbe-i sâlise ashâbından Samako kâimmakâmı Faik dâme mecduhuya ve Samako nâibine Rum patrikliğine dâhil Samako ve tevâbi ‘i metrepolidliği dâhilinde kâin kazâ ve kurâda mütemekkin Rum taifesinin nikâhları akd ve feshine dâir husûsâta metrepolidi olan Matyos rahib ve vekîllerinden gayrı kimesne müdâhale eylememesi zımnında.

Fî evâhir-i B sene 69

h.978

Rahib-i merkûm azl olunarak yerine diğeri ta‘yîn olmuşdur

Fî evâsıt-ı Câ sene 67

İvraca nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevabi‘i metrepolidi Neofitos rahibin yedine i‘tâ

olunan berât-ı âlîşânım şurûtu mûcebince iltizâmı dâhilinde kâin İvraca ve tevâbi‘i kazâlarında mütemekkin Rum taifesinin ayinlerin icrâ ve umûr ve husûslarının rü’yetiyle senevî üzerlerine edâsı lazım gelen emvâl-i mîriye ve rüsûmât-ı mu‘tâdelerinin cem‘ ve tahsîline i‘tinâ eylemek üzre piskopos vekîli bulunan Parteniyos rahibin bu defa vukû‘ bulan isti‘fâsına mebnî yerine Doroneos rahib piskopos vekîli nasb ve ta‘yîn olunmuş olduğundan bahisle merkûmun îfâ-yı hıdmetine kimesne tarafından müdâhale ve ta‘arruz olunmamak bâbında metrepolidlik şurûtu derciyle yedine bir kıt‘a emr-i şerîfim i‘tâsı İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cema‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime bir kıt‘a memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda lede’l-mürâca‘a.

Fî evâhir-i Râ sene 69

h.979

Bir sûreti

Zikri âtî mahallerin nâibleri zîde ilmuhuma Mısır ve İskenderiye patriki sâbık Artemyos rahibe kendüsi Dersa‘âdetimde ikâmet eylemek ve cema‘at-i metrepolidandan ma‘dûd olarak tarafından bir vekîl ta‘yîniyle idâre eylemek üzre kayd-ı hayat şartıyla mukaddemâ Köstendil ve tevâbi‘i metrepolidliği ihâle ve tefvîz olunmuş olduğundan bu cihetle taht-ı idaresinde bulunan kazâ ve kurâda mütemekkin Rum re‘âyâsının ayinlerinin icrâsına ve umûr ve husûslarının rü’yetiyle senevî üzerlerine edası lazım gelen emval-i mîrîye ve rüsûmât-ı mu‘tâde-i sâirelerinin cem‘ u tahsîline tarafından hâlâ Köprülü metrepolidi bulunan kıdvetü muhtarü’l-milleti’l-Mesihiyye Efkistros zîdet ratebetuhuyu vekîl nasb eylemiş olduğundan mûmâ ileyhin îfâ-yı hıdmetine kimesne tarafından müdahale ve ta‘arruz olunmamak bâbında şurûtı derciyle yedine bir kıt‘a vekâlet emr-i şerîfim i‘tâsı İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime arz-ı hâl takdimiyle istid‘â olunup kuyûda lede’l-mürâca‘a.

Fî evâsıt-ı R sene 69

[S.175][200]

h.980

Rahib-i merkumun azli cihetiyle yerine diğeri ta ‘yîn olunmuşdur.

Fî evail-i Muharrem sene 78

Bir sûreti

Zikri âtî mahallerin nâibleri zîde ilmuhuma Rum patrikliğine dâhil Ereğli ve Tekfurdağı ve tevabi‘i metrepolidi Pateretos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtu mûcebince iltizâmı dâhilinde kâin Çatalca ve tevâbi‘lerinde mütemekkin Rum taifesinin ayinlerin icrâ ve umûr ve husûslarının rü’yetiyle senevî üzerlerine edâsı lazım gelen emvâl-i mîriye ve rüsûmât-ı mu‘tâdelerinin cem‘ ve tahsîline i‘tinâ eylemek üzre piskopos bulunan Neoklitos rahib bu defa hasbe’l-icâb azl olunarak yerine Zaharya rahib vekîl nasb ve ta‘yîn olunmuş olduğundan bahisle merkûmun îfâ-yı hıdmetine kimesne tarafından müdâhale ve ta‘arruz olunmamak bâbında metrepolidlik şurûtu derciyle yedine bir kıt‘a emr-i şerîfim i‘tâsı İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cema‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda lede’l-mürâca‘a.

Fî evâsıt-ı Câ sene 69

h.981

Rahib-i merkûm azl olunarak yerine diğeri ta ‘yîn kılındığı

Fî evâil-i Muharrem sene 78

Bir sûreti

Zikri âtî mahallerin tâbi‘ olduğu kazânın nâibine hüküm Rum patrikliğine dâhil Selanik ve tevabi‘i metrepolidi Kalinkos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtu mûcebince iltizâmı dâhilinde kâin Kamyaniye ve tevâbi‘inde mütemekkin Rum taifesinin ayinlerin icrâ ve umûr ve husûslarının rü’yetiyle senevî üzerlerine edâsı lazım gelen emvâl-i mîriye ve rüsûmât-ı mu‘tâdelerinin cem‘ ve tahsîline i‘tinâ eylemek üzre piskopos bulunan Grigoryus rahibin bu defa Midillü ve tevabi‘i

[200] BOA, A. DVNS. GMC. d.00002.00089

metrepolidliğine nakli cihetiyle yerine Teos rahib vekîl ta‘yîn olunmuş olduğundan bahisle merkûmun îfâ-yı hıdmetine kimesne tarafından müdâhale ve ta‘arruz olunmamak bâbında metrepolidlik şurûtu derciyle yedine bir kıt‘a emr-i şerîfim i‘tâsı südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda lede’l-mürâca‘a.

Fî evâil-i C sene 69

h.982

Rahib-i merkûmun vefâtı cihetiyle yerine diğeri ta ‘yîn olunmuşdur.

Fî evâhir-i Ş sene 83

Bir sûreti

Zikri âtî mahallerin tâbi‘ olduğu kazânın nâibine hüküm Rum patrikliğine dâhil Selanik ve tevabi‘i metrepolidi Kalinkos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtu mûcebince iltizâmı dâhilinde kâin Kemteros ve tevâbi‘inde mütemekkin Rum taifesinin ayinlerin icrâ ve umûr ve husûslarının rü’yetiyle senevî üzerlerine edâsı lazım gelen emvâl-i mîriye ve rüsûmât-ı mu‘tâdelerinin cem‘ ve tahsîline i‘tinâ eylemek üzre tarafından Teoklitos râhib vekîl nasb ve ta‘yîn olunmuş olduğundan bahisle merkûmun îfâ-yı hıdmetine kimesne tarafından müdâhale olunmamak bâbında metrepolidlik şurûtu derciyle yedine bir kıt‘a vekâlet emr-i şerîfim i‘tâsı İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cema‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda lede’l-mürâca‘a.

Fî evâsıt-ı Zâ sene 69

h.983

Mülhakâtıyla Bosna eyaleti valisi vezîrim Hurşid Paşa iclâlehuya ve Bosna kâdîsına hüküm

Bosna ve tevabi‘i metrepolidi Berofitos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı alîşânım şurûtında piskopos ve papas ve keşiş ve kalugaryalardan ayinlerine mugâyir kabahatleri zuhûruyla te’dîbe müstehak olanları metrepolid-i merkûmun te’dîb eylemesine âhar tarafından müdahale olunmaması ve piskopos ve keşiş ve kalugaryadan biri izn-i şer‘le zâbit tarafından alıkonulmak lazım geldikde

metrepolid tarafından alıkonulması musarrah olduğuna binaen ber muceb-i şurût emr-i şerîfim sudûrı İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı sual olundukda metrepolid-i merkûmun zîr-i idaresinde bulunan mahallerden efrâd-ı re‘âyâdan olmayup papas ve keşiş ve piskopos ve kalugaryalardan ayinlerine mugâyir kabahatleri zuhûr edenlerin ber mûceb-i şurût te’dîb eylemesine ve izn-i şer‘le alıkonulması lazım gelen piskopos ve keşiş ve kalugaryaların metrepolid tarafından alıkonulmasına kimesne tarafından müdâhale olunmamak ve bu vesîle ile ruhban taifesinden bazı cünha-i azîme ashâbından olup da hükümet-i belde cânibinden tevkîfi lazım gelenler metrepolid canibinden tesahüb ile alıkonulmamak üzre şurûtı derciyle emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr kılınmış olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın siz ki vali-i müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber mûceb-i şurût amel ve hareket ve mugâyir-i vaz‘ u hâlet vukû‘undan hazer ve mücânebet eyleyesiz.

Fî evâhir-i Râ sene 69

h.984

Zikri âtî mahallerin nâibleri zîde ilmuhuma hüküm

Kudüs-i şerîf ve tevâbi‘i Rum patriki Kirilos rahib zîdet ratebetuhunun südde-i sa‘âdetime takdîm eylediği bir kıt‘a memhûr arz-ı hâlinde Kudüs-i şerîf ruhban fukarâsının bir yerden medâr-ı maaşları olmayup memâlik-i mahrûsemde mütemekkin Rum tâifesinin rızâlarıyla verenlerden cem‘ olunan sadakaya münhasır olduğundan bu defa İzmid ve Gemlik ve Gekbuze ve Bursa ve tevabi‘i kazâlarına Kudüs-i şerîf ruhbanlarından Bartinos rahib vekîl nasb ve ta‘yîn olunduğu beyânıyla vekîl-i merkûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından dahl ü ta‘arruz olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudurunu istid‘a etmeğle kuyuda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda fevt olan ruhbanların mu‘tâd-ı kadîm üzre kendüye aid metrûkâtların patrik-i mûmâ ileyh veyahud vekîlleri ahz u kabz eyledikde beytü’l-mâl ve kassâm âdemleri müdâhale ve taraf-ı âhardan hiç ferd ta‘arruz etmeyüp ve zikr olunan rahibler kendü ayinleri üzre kilisaları fukarasına ve patrike her ne vasiyyet ederler ise makbûl olarak Rum şâhidleriyle şer‘le istimâ‘

oluna ve memâlik-i mahrûsemde olan Rum rahiblerinin ve keşîş ve papas vesâir Rum taifesinin Kudüs-i şerîf için nüzûrât ve tasaddukâtı ve vasiyyet eyledikleri nükûd vesâir eşyâları patrik tarafından ahz u kabz ve kezalik Rum şâhidleriyle şer‘le istimâ‘ kılına ve patrik-i mûmâ ileyh sadaka cem‘iyçün gönderdiği ademleri gezdikleri yerlerde zabitân vesâir taraflarından buraya niçin geldiniz ve ne çok meks edersiz diyü müdâhale ve mümâna‘at etdirilmeyüp mürûr ve ubûr eyledikleri yerlerde bazı mahûf ve muhâtara olan mahallerden ahsen vechile geçip kendü nefislerin eşkiyâdan tahlîs zımnında tebdîl-i câme ve kisve eylediklerinde ve âlât-ı harb getirdiklerinde hilâf-ı mu‘tâd-ı kadîm zâbitan taraflarından müdâhale olunmaya diyü patrik-i mûmâ ileyh yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda ve o makûle fevt olanların vasiyetlerini vekîl-i merkûm Kudüs-i şerîf fukarâsiyçün zabt eylemek murad eyledikde vârisleri bizim mûrisimizin vasiyyet ve vakfını tutmazız mirasa idhâl ederiz diyü te‘addî etdirilmeyüp ve Kudüs-i şerîf için vakf olan bağ ve bağçe ve buyût ve dekâkîn ve tarla ve zeytun bağçelerine âhardan müdâhale ve yedlerinde gümrüğe müte‘allik emti‘a ve eşyâları yoğiken resm ve bâc taleb olunmamak ve bazı ruhban tâifesi patrik-i mûmâ ileyhden yedlerinde senedleri yoğiken Kudüs-i şerîf ruhbanındanız

[S.176][201]

diyü re‘âyâyı aldadup mugâyir-i şurût akçe cem‘ edenlerin akçe ve senedleri vekîl-i merkûma alıverilip vekîl-i merkûmun ve âdemlerinin bindikleri bargir ve katırları ulak vesâirleri taraflarından alınmayıp mürûr ve ubûrlarına hilâf-ı mu‘tâd-ı kadîm müdâhale etdirilmemek ve verilen evâmir-i şerîfemde münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerifim verildiği mukayyed ve mestûr olup bu sûretde inhâ olunduğu üzre ise ber mûceb-i şurût emsâli mûcebince emr-i şerîfim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâib-i mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer vekîl-i merkûmun îfâ-yı hıdmet-i me’mûresine kimesne tarafından müdâhale ve muhâlefet olunmaması husûsuna mübâderet eyleyesiz

Fî evâil-i R sene 69

[201] BOA, A. DVNS. GMC. d.00002.00089

h.985

Mîr ümerâ-i kirâmdan Berat sancağı kâimmakâmı Ata Paşa zîde ikbâlehuya ve Avlonya kazâsı nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Belgrad-ı Arnavud ve tevabi‘i metrepolidi Ayosif nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolidliği dâhilinde kâin kilisa ve manastırlarına vekîl olup düşen mahsûlâtın ekl ü bel‘ edenlerin muhâsebelerin gördükde ve azl ü nasb eyledikde âhardan mümâna‘at olunmaması husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Avlonya kazâsına tâbi‘ Zurnacı manastırının düşen mahsûlâtın ekl ü bel‘ edenlerin muhâsebelerin gördükde ve azl ü nasb eyledikde âhardan müdâhale olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı sual olundukda şurût-ı muharrere zikr olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olduğundan inhâ olunduğu üzre olduğu halde emsâli vechile emr-i şerifim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki kâimmakâm-ı müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareketle hilâf-ı şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet eyleyesiz

Fî evâsıt-ı R sene 69

h.986

Hâlâ mülhakâtıyla Kudüs-i şerîf sancağı mutasarrıfı vezîrim Hafız Ahmed Paşa iclâlehuya ve Yafa nâibine hüküm

Kudüs-i şerîf ve tevâbi‘i Rum patriki iftihâr muhtaru’l-milleti’l-Mesihiyye Kirillos dâmet ratebetuhu yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda memâlik-i mahrûsemde olan kadîmî kilisa ve manastırların bî-vech kimesne ellerinden almayup dahl olunmaya ve patrik-i mûmâ ileyhin iltizâmında olup zabt ve tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf ehl-i arz taifesi taraflarından buyruldu ile teftîş ederiz diyü kimesneye te‘addî ve rencîde etdirilmeye diyü musarrah olduğuna ve patrikliğine dâhil Yafa’da vâkı‘ Aya Yorgi kilisasına bazı kesân taraflarından bâ buyruldu teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde

olunmakda idüğine binâen men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrı patrik-i mûma ileyhin südde-i sa‘âdetime takdîm eylediği bir kıt‘a memhûr arîzasında istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere patrik-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan sâlifü’z-zikr berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mutasarrıf-ı müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareketle hilâf-ı şurût vaz‘ u hâlet vukû‘undan hazer ve mücânebet eyleyesiz.

Fî evâil-i Câ sene 69

h.987

Rikâb-ı hümâyûn-ı şâhâne kapucıbaşılarından Viranşehir sancağı kâimmakâmı Hüseyin Hüsnü dâme mecduhuya ve Zağferanborlu kazâsı nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Niksar ve Kangırı ve tevâbi‘i metrepolidi Leondiyos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtında Rum patriğinin cemâ‘at-i metrepolidan ile keşişhâne mühriyle memhûr arz-ı hâlleri ma‘mûlun bih olup âyînlerine dair her ne ki arz ve i‘lâm ederler ise müsâ‘ade oluna diyü musarrah olduğuna binâen metrepolidliği dâhilinde Zağferanborlu kazâsına tâbi‘ Kayran karyesinde vâkı‘ Aya İstefanos kilisasında ayinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün ayinleri muktezâsınca tahta çalmalarına mümâna‘at olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhur arz-ı hal takdimiyle istid‘a olunup kuyuda mürâca‘at olundukda şurut-ı muharrere metrepolid-i mûmâ ileyhin yedine i‘ta olunan sâlifü’z-zikr berat-ı alişanım şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın siz ki kâimmakâm ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda kilisa-yı mezkûrda çan çalmayup tahta çaldıkları halde kimesne tarafından müdâhale ve mümâna‘at vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve dikkat eyleyesiz

Fî evâsıt-ı Ş sene 69

h.988

Mîrmîrân-ı kirâmdan Aydın sancağı kâimmakâmı Kani Paşa dâme ikbâlehuya ve

Nazilli kazâsı nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Manisa ve tevâbi‘i metrepolidi Panisyos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı alişânım şurûtunda metrepolidliğine tabi‘ yerlerde kadîmî zabt ve tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerîf me’mûrîn-i saltanat-ı seniyyem taraflarından buyruldu ile kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Aydın sancağında Nazilli kazâsında vâkı‘ Aya Nikoleos kilisasına bazı kesân taraflarından bâ buyruldu teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle

[S.177][202]

men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın siz ki kâimmakâm-ı müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareketle mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet hazer ve mücânebet eyleyesiz

Fî evâil-i R sene 70

h.989

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kiramdan Tırhala mutasarrıfı Vasıf Paşa dâme ikbâlehuya ve Yenişehr-i Fenar kâdîsına Rum patrikliğine dâhil Yenişehr-i Fenar ve tevâbi ‘i metrepolidi İstefanos rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Yenişehr-i Fenar’da Pareşko mahallesinde vâkı‘ Aya Atnaşyos kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâhir-i R sene 70

[202] BOA, A. DVNS. GMC. d.00002.00090

h.990

Bir sûreti

Rütbe-i sâlise ashâbından Drama sancağı kâimmakâmı Vehbi dâme mecduhuya ve Gümülcine kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Marunya nâm-ı diğer Gümülcine ve tevâbi ‘i metrepolidi Kirilos rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Gümülcine’de Ermeni mahallesinde vâkı‘ Aya Yorgi kilisasının teftîş olunmamasiyçün

Fî evâsıt-ı L sene 70

h.991

Rikâb-ı hümâyûn-ı şâhânem kapucıbaşılarından Narde kâimmakâmı Hacı Ahmed dâme mecduhuya ve Narde nâibine hüküm

Rum patrikliğine dahil Narde ve tevabi‘i metrepolidi Sofronyos nâm rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolidliği dâhilinde kâin kilisa ve manastırlarına vekîl olup düşen mahsûlâtın ekl ü bel‘ edenlerin muhâsebelerin gördükde ve azl ü nasb eyledikde âhardan mümâna‘at olunmaması husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde kâin kilisa ve manastırların düşen mahsûlâtın ekl ü bel‘ edenlerin muhâsebelerin gördükde ve azl ü nasb eyledikde âhardan müdâhale olunmakda olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı sual olundukda şurût-ı muharrere mârru’z-zikr berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olduğundan emsâli vechile emr-i şerifim i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği tahrîr olunmuş olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın siz ki kâimmakâm ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareketle hilâf-ı şurût hâlet vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve dikkat eyleyesiz

Fî evâhir-i R sene 70

h.992

Mülhakâtıyla Selanik eyaleti valisi vezîrim Mehmed Paşa iclâlehuya ve Yenice-i

Vardar kazâsı nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Selanik ve tevâbi‘i metrepolidi Kalinkos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolid ve papas tâifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine ve mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve ziyade şematat eylememek şartıyla icrâ-yı âyînlerine valiler ve müşirler vesâir me’mûrîn-i devlet-i aliyyem taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Yenice-i Vardar kazâsına tâbi‘ Latovorginon karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesine ber mûceb-i şurût müdâhale ve mümâna‘at olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevabi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cema‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan sâlifü’z-zikr berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağın siz ki vali-i müşâr ve naib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber vech-i meşrûh amel ve hareketle mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet eyleyesiz.

Fî evâsıt-ı Câ sene 70

h.993

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Edirne valisi vezîrim Bekir Rüstem Paşa iclâlehuya ve Baba-yı Atîk kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Edirne ve tevâbi ‘i metrepolidi Kirilos rahibin metrepolidliği dâhilinde Baba-yı Atik kazâsına tâbi‘ Doğaniçe karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün kezalik

h.994

Bir sûreti

Yine vali-i müşârun ileyhe ve Kırkkilisa kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Edirne ve tevâbi ‘i metrepolidi Kirilos rahibin metrepolidliği dâhilinde Kırkkilisa kazâsına tâbi‘ Karaca İbrahim mahallesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün kezalik

[S.178][203]

h.995

Bir sûreti

Mecidiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesini hâiz ve hâmil hâlâ Vidin valisi vezîrim Sami Paşa iclâlehuya Pulmiye kazâsı nâibine

Rum patrikliğine dâhil Vidin ve Fethülislam ve tevâbi ‘i metrepolidi Panisyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Pulmiye kazâsına [tâbi‘] Çurulyov karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

Fî evâhir-i Z sene 70

h.996

Bir sûreti

Yine vali-i müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâya Rum patrikliğine dâhil Vidin ve Fethülislam ve tevâbi ‘i metrepolidi Panisyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Pulmiye kazâsına tâbi‘ Budsiyanca karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün kezalik

h.997

Bir sûreti

Yine vali-i müşârun ileyhe ve Belgradcık kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Vidin ve Fethülislam ve tevâbi ‘i metrepolidi Panisyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Belgradcık kazâsına tâbi‘Perilyan karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün kezalik

h.998

Hâlâ Tırhala valisi vezîrim Ali Rıza Paşa iclâlehuya ve Yenişehr-i Fenar kâdîsına hüküm

Rum patrikliği dâhilinde bulunan kilisa ve manastırların vekîlleri düşen mahsûlâtın ekl ü bel‘ eylediklerinde muhasebesi patrik ve metrepolidi tarafından görüldükde ve azl ü nasb eyledikde âhardan müdâhale olunmaması İstanbul ve tevâbi‘i Rum

[203] BOA, A. DVNS. GMC. d.00002.00090

patriki yedine bâlâsı hatt-ı hümâyûn-ı şâhânemle müveşşah i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda musarrah iken Tırhala sancağında kâin Mansurkos manastırı vekilinin umûr ve husûsuna re‘âyâ taraflarından mugâyir-i şurût müdâhale olunmakda idüğinden bahisle men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrı patrik-i mûmâ ileyh ile Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cema‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda şurût-ı muharrere mârru’z-zikr berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın siz ki vali-i müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lumunuz oldukda ber minvâl-i muharrer re‘âyâ taraflarından vâkı‘ olan müdâhalenin men‘ u def‘iyle hilâf-ı şurût hâlât vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve dikkat eyleyesiz.

Fî evâil-i C sene 70

h.999

Zikri âtî mahallin tâbi ‘olduğu kazânın nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Yenişehr-i Fenar ve tevabi‘i metrepolidi İstefanos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtu mûcebince iltizâmı dâhilinde kâin Domokir ve tevâbi‘inde mütemekkin Rum taifesinin ayinlerin icrâ ve umûr ve husûslarının rü’yetiyle senevî üzerlerine edâsı lazım gelen emvâl-i mîriye ve rüsûmât-ı mu‘tâde-i sâmiyelerinin cem‘ ve tahsîline i‘tinâ eylemek üzre tarafından Nikiforos râhib vekîl ta‘yîn olunmuş olduğundan bahisle merkûmun îfâ-yı hıdmetine kimesne tarafından müdâhale olunmamak bâbında metrepolidlik şurûtu derciyle yedine bir kıt‘a emr-i şerîfim i‘tâsı İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda lede’l-mürâca‘a edilerek şurûtı derciyle

Fî evâhir-i Z sene 70

h.1000

Ahar mahalle tahvîl-i me’mûriyeti cihetiyle yerine diğeri ta ‘yîn olunmuşdur

Fî 9 Câ sene 88

Bir sûreti

Zikri âtî mahallin tâbi‘olduğu kazânın nâibine Rum patrikliğine dâhil Selanik ve tevâbi‘i metrepolidi Kalinkos rahibin iltizâmı dâhilinde kâin Petras ve tevâbi‘i kazâlarına tarafından Agatniklos rahib vekîl nasb ve ta‘yîn olunduğu beyânıyla şurûtı derc olunarak

Fî evâhir-i N sene 7

h.1001

Bir sûreti

Zikri âtî mahallin tâbi‘olduğu kazânın nâibine Rum patrikliğine dâhil Yenişehr-i Fenar ve tevâbi‘i metrepolidi İstefanos rahibin iltizâmı dâhilinde kâin Felabake ve tevâbi‘i kazâlarına tarafından Teokliyos rahib vekîl nasb ve ta‘yîn olunduğu beyânıyla şurûtı derc olunarak

Fî evâsıt-ı L sene 70

h.1002

Bir sûreti

Zikri âtî kazânın nâibine Rum patrikliğine dâhil Yenişehr-i Fenar ve tevâbi ‘i metrepolidi İstefanos rahibin iltizâmı dâhilinde kâin Tırhala ve tevâbi ‘i kazâlarına tarafından Profobyos rahib hasbe’l-îcâb azl olunarak yerine Antimos rahib vekîl nasb ve ta‘yîn olunduğu beyânıyla şurûtı derc olunarak

Fî evâhir-i Z sene 70

h.1003

Mîrmîrân-ı kirâmımdan İzvornik sancağı kâimmakâmı İshak Paşa dâme ikbâlehuya ve İzvornik nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil İzvornik ve tevâbi‘i metrepolidi Aganiklos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtında Rum patriğinin cemâ‘at-i metrepolidan ile keşişhâne mühriyle memhûr arz-ı hâlleri ma‘mûlun bih olup âyînlerine dair her ne ki arz ve i‘lâm ederler ise müsâ‘ade oluna diyü musarrah olduğuna binâen metrepolidliği dâhilinde Berline varoşunda vâkı‘ Aya Yorgi kilisasında ayinleri icrâ olunacağı vakitde re‘âyânın kilisaya gelmeleriyçün ayinleri muktezâsınca tahta

çalmalarına mümâna‘at olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhur arz-ı hal takdimiyle istid‘a olunup kuyuda mürâca‘at olundukda şurut-ı muharrere metrepolid-i mûmâ ileyhin yedine i‘ta olunan sâlifü’z-zikr berat-ı alişanım şurûtunda münderic ve mezkur ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın siz ki kâimmakâm-ı müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda kilisa-yı mezkurda çan çalmayup tahta çaldıkları halde kimesne tarafından müdâhale ve mümâna‘at vukû‘a gelmemesine ihtimâm ve dikkat eyleyesiz

Fî evâhir-i Ş sene 70

[S.179][204]

h.1004

Bir sûreti

Yine kâimmakâm-ı müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâya metrepolid-i mûmâ ileyhin metrepolidliği dâhilinde Tuzla varoşunda Kimeş Teotoko kilisasında tahta çalmalarıyçün kezalik

h.1005

Bir sûreti

Yine kâimmakâm-ı müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimâya metrepolidliği dâhilinde Gravecefe varoşunda Profiti İlya kilisasında tahta çalmalarıyçün kezalik

h.1006

Hâlâ Vidin valisi ve mecidiye nişan-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâmili Vezir Sami Paşa iclâlehuya ve Sahra nahiyesi nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Vidin ve tevâbi‘i metrepolidi Panisyos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolid ve papas tâifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine ve mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum

[204] BOA, A. DVNS. GMC. d.00002.00091

yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve ziyade şematat eylememek şartıyla icrâ-yı âyînlerine valiler ve müşirler vesâir me’mûrîn-i devlet-i aliyyem taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Sahra nahiyesine tâbi‘ Makris karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesine ber mûceb-i şurût müdâhale olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevabi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cema‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan sâlifü’z-zikr berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağın siz ki vali-i müşâr ve naib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber vech-i meşrûh amel ve hareketle mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet eyleyesiz.

Fî evâil-i Muharrem sene 271

h.1007

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Tırnova kâimmakâmı Galip Paşa dâme ikbalehuya ve Tırnova nâibine Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi ‘i metrepolidi Neofitos rahibin metrepolidliği dâhilinde Drato karyesine tâbi‘Keşa mahallesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

Fî evâil-i S sene 271

h.1008

Bir sûreti

Yine Vidin valisi müşârun ileyhe ve Sahra kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Vidin ve tevabi ‘i metrepolidi Panisyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Sahra kazâsına tâbi‘ Beş karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

Fî evâsıt-ı S sene 271

h.1009

Bir sûreti

Yine Vidin valisi müşârun ileyhe ve Sahra kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Vidin ve tevâbi ‘i metrepolidi Panisyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Sahra karyesine tâbi‘ Berakefce karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

Fî evâsıt-ı C sene 271

h.1010

Bir sûreti

Mîrmîrân-ı kirâmdan Karesi sancağı kâimmakâmı Şerif Paşa dâme ikbâlehuya ve Manisa nâibine Rum patrikliğine dâhil Manisa ve tevâbi ‘i [metrepolidi] Panisyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Larmid kazâsına tâbi‘ Karnesi karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

Fî evâhir-i Ş sene 271

h.1011

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Selanik eyaleti valisi ve mecidiye nişân-ı hümâyûnunun birinci rütbesinin haiz ve hâmili Vezir Osman Mazhar Paşa iclâlehuya ve Çeharşenbe kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Selanik ve tevâbi ‘i metrepolidi Kalinikos rahibin metrepolidliği dâhilinde Çeharşenbe kazâsına tâbi‘ Kesarye karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

Fî evâil-i L sene 271

h.1012

Bir sûreti

Yine vâli-i müşârun ileyhe ve Langaza nahiyesi nâibine Rum patrikliğine dâhil Selanik ve tevâbi ‘i metrepolidi Kalinikos rahibin metrepolidliği dâhilinde Langaza nâhiyesinde Arıklı karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

Fî evâsıt-ı L sene 271

h.1013

Bir sûreti

Yine vâli-i müşârun ileyhe ve Vardar nahiyesi nâibine metrepolid-i mûmâ ileyhin metrepolidliği dâhilinde Vardar nâhiyesinde kâin Ashadlı karyesinde vâkı ‘bir bâb papas hânesiyçün kezalik

h.1014

Bir sûreti

Hâlâ Vidin eyaleti valisi ve mecidiye nişân-ı hümâyûnun ikinci rütbesinin hâiz ve hâmili Vezir Muammer Paşa iclâlehuya ve Sahra kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Vidin ve tevabi ‘i metrepolidi Panisyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Sahra kazâsına tâbi‘ Gomortace karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

Fî evâhir-i Z sene 271

h.1015

Zikri âtî mahallin tâbi‘olduğu kazânın nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Girid ve tevâbi ‘i metrepolidi Diyonisyos rahibin iltizâmı dâhilinde kâin Arkadyasi ve tevabi‘i kazâlarına tarafından Grigoryus rahib vekîl ta‘yîn olduğu

Fî evâil-i C sene 71

[S.180][205]

h.1016

Bir sûreti

Zikri [âtî] mahallin tâbi‘olduğu kazânın nâibine Rum patrikliğine dâhil İzmir ve tevâbi‘i metrepolidi Panisyos rahibin iltizâmı dâhilinde kâin Botre adasına tarafından Kirilos piskopos ta‘yîn olunduğu

Fî evâhir-i Z sene 71

h.1017

[205] BOA, A. DVNS. GMC. d.00002.00091

Vidin nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Vidin ve tevâbi‘i metrepolidi Panisyos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda fevt olan rahib ve zimmî taifesi kendü ayinleri üzre patrik ve metrepolid ve piskoposlarına her ne vasiyyet ederler ise makbûl olup Rum şâhidleriyle şer‘le istimâ‘ olunması ve zimmî tâifesinden bazıları hâl-i hayâtında patrike ve metrepolidlere ve piskoposa ve kilisalarına bir mikdâr şey vasiyyet idüp ba‘dehu fevt olduklarında vârislerinden şer‘le alıverilmesi musarrah iken metrepolidliği dâhilinde mütemekkin zimmîlerin patrik ve metrepolidlerine ve kilisalarına vasiyyet eylediklerinde verese taraflarından mugâyir-i şurût mümâna‘at olunmakda olduğundan bahisle şurûtı derciyle emr-i şerîfim sudûrı İstanbul ve tevabi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cema‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve bu makûle fevt olanların hal-ı hayatında manastır ve kilisalarına araziden mâ‘adâ vasiyyet eyledikleri eşya zımnında verese tarafından bir gûne münâza‘a vukû‘ında ber mûceb-i şurût şer‘le rü’yet ve fasl-ı münâza‘aya mübâderet olunması emsâline verilen evâmir-i şerîfede mukayyed ve mestûr olmağla emsâli vechile amel olunmak fermânım olmağın sen ki nâib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma‘lûmun oldukda o makûle nizâ‘ vukû‘unda ber vech-i muharrer şer‘le rü’yet ve fasl-ı münâza‘aya mübâderet eyleyesin.

Fî evâsıt-ı Zâ sene 71

h.1018

Biga sancağı mutasarrıfı vezîrim Cemaleddin Paşa iclâlehuya ve rübte-i sâlise ashâbından Gelibolu sancağı kâimmakâmı Raşid dâme mecduhuya ve Keşan kazâsı nâib ve müftisine müdîr-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Paşa sancağında Keşan nahiyesine tâbi‘ Hazrat ile karye-i Arnavud evlad-ı Süleymancı der-tasarruf-ı Mehmed bin Hızır ve İbrahim bin Ali an evlâd-ı mezbûr Süleymancı İlyas Çelebi ve hâsılı tahtında resm-i çift ve bennâk ma‘a mücerredân ve gendüm ve çiftlik-i ruhbanân manastır-ı Eskalodi nâm-ı diğer Alacakilisa der-sınûr-ı karye-i mezbure tahtında tarla kıt‘a altı bağ dönüm bir mukâta‘a fî sene ber vech-i nakd altmış akçe yekûn ma‘a gayrihi bin yedi yüz kırk iki akçe yazu ile defter-i evkâfda muharrer kalemiyle tahrîr olunduğu defter-i hâkânîde mukayyed

olduğuna binâen kilisa-yı mezbûr ruhbânına tahrîr ve tahsîs kılınan zikr olunan altı kıt‘a tarla ve bir dönüm bağ kilisa-yı merkûme ruhbanları taraflarından tasarruf olunarak beher sene bedel-i mukâta‘ası me’mûrlarına edâ olunagelir iken bu esnada me’mûru tarafından aynı öşr mütâlebesiyle te‘addî olunduğu beyânıyla defter-i hâkânî mûcebince amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı râhib-i mesfûrlar taraflarından niyâz ve istirhâm olunduğu İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki iftihâr muhtâru’l-milleti’l-Mesihiyye Antimos rahib dâmet ratebetuhu tarafından bâ takrîr inhâ olunmuş ve defterhâne-i âmirem kuyûduna lede’l-mürâca‘a ber muktezâ-yı defter-i hâkânî sâlifü’z-zikr Arnavud karyesinin mahsûlât ve rüsûmâtıyla tahtında muharrer Eskalodi nâm-ı diğer Alacakilisa ruhbânına mahsûs altı kıt‘a tarla ve bir dönüm bağın ve ber vech-i nakd fî sene müteveccihâtı evladiyet ve meşrûtiyet üzre Süleymancı İlyas Çelebi cânibinden vakf-ı evladiyet vechile mutasarrıfları taraflarından zabt olunmak iktizâ eylediği ricâl-i devlet-i aliyyemden bi’l-fi‘il defter emini iftihâr Ahmed Tevfik dâme uluvvuhu arz etmiş ve zikr olunan Süleymancı İlyas Çelebi evlad-ı vakfı olan Arnavud karyesi tahtında çiftlik-i ruhbanan manastır-ı Eskalodi nâm-ı diğer Alacakilisa der sınûr-ı karye-i mezbûre tarla kıt‘a altı ve bağ dönüm bir mukâta‘a fî sene ber vech-i nakd altmış akçe diyü tahrîr olunmuş ve bir dönümden nâkıs yere kıt‘a ve hutûtun mutavassıt ile kırk hatve mahalle dönüm i‘tibâr olunmak kânûn muktezâsından bulunmuş olduğundan iktizâsı defterhâne-i âmirem kaleminden lede’s-suâl zikr olunan altı kıt‘a tarla ve bir dönüm bağ-ı merkûme için mukâta‘a-i kadîmenin ahz ve istihsâli iktizâ edeceği defterhâne-i âmiremden yazılmış ve ber vech-i muharrer kilisa-yı mezbûr ruhbânına mahsûs ancak altı kıt‘a tarla ve bir dönüm bağın mukâta‘a-i kadîmesi me’mûrîne edâ olundukdan sonra aynı öşr mütâlebesiyle te‘addî olundukları

[S.181][206]

nefsü’l-emre tevâfuk eylediği halde men‘ u def‘i muvafık-ı kânûn idüği dîvân-ı hümayunum kaleminden tahrîr kılınmış olmağla siz ki mutasarrıf-ı müşâr ve kâimmakâm ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz İlyas Çelebi vakfı olan mârru’z-zikr Arnavud karyesi tahtında Eskalodi nâm-ı diğer Alacakilisa ruhbanına tahrîr ve tahsîs kılınan altı kıt‘a tarla ve bir kıt‘a bağın mukâta‘a-i kadîmesi ruhbanân taraflarından me’mûruna edâ olundukdan sonra aynı öşr mütâlebesiyle te‘addî olundukları nefsü’l-emre tevâfuk eylediği sûretde men‘ u def‘i husûsuna

[206] BOA, A. DVNS. GMC. d.00002.00092

mübaderet ve ruhban-ı mezkûre mahsûs zikr olunan altı kıt‘a tarla ve bir dönüm bağdan mâ‘adâ karye-i mezbûrenin arazi-i sâiresi a‘şarına hilâf-ı defter-i hâkânî ve mugâyir-i kânûn mümâna‘at vukû‘ından mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmağla mazmûn-ı münîfi üzre amel ve hareket eyleyesiz.

Fî evâil-i Muharrem sene 272

h.1019

Hâlâ Vidin eyaleti valisi ve mecidiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâmili vezîrim Muammer Paşa iclâlehuya ve Pulmiye nahiyesinin tâbi‘olduğu kazânın nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Vidin ve tevâbi‘i metrepolidi Panisyos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda metrepolid ve papas tâifelerinin hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine ve mücerred ta‘cîz için siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile ref‘-i savt ve ziyade şematat eylememek şartıyla icrâ-yı âyînlerine valiler ve müşirler vesâir me’mûrîn-i devlet-i aliyyem taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe mütâlebesiyle te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Pulmiye kazâsına tâbi‘ Admevaros’da vâkı‘ bir bâb papas hânesine ber mûceb-i şurût müdâhale olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevabi‘i Rum patriki ve Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cema‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda mürâca‘at olundukda şurût-ı muharrere metrepolid-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan sâlifü’z-zikr berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağın siz ki vali-i müşâr ve naib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber vech-i meşrûh amel ve hareketle mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız

Evâil-i Muharrem sene 72

h.1020

Bir sûreti

Yine vali-i müşârun ileyhe ve Rahova kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil

Tırnova ve tevâbi ‘i metrepolidi Panisyos rahibin metrepolidliği dâhilinde Rahova kazâsına tabi‘ Cilyaris karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

h.1021

Bir sûreti

Yine vali-i müşârun ileyhe ve Rahova kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi ‘i metrepolidi Neofitos rahibin metrepolidliği dâhilinde Rahova kazâsına tabi‘Şelakoviç karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

h.1022

Bir sûreti

Yine vali-i müşârun ileyhe ve Servi kazâsı nâibine Rum patrikliğine dâhil Tırnova ve tevâbi ‘i metrepolidi Neofitos rahibin metrepolidliği dâhilinde Servi kazâsına tabi‘ Aradsenice karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

Fî evâsıt-ı Râ sene 72

h.1023

Bir sûreti

Mülhakâtıyla Edirne eyaleti valisi ve mecidiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hamili vezîrim Abdurrahman Sami Paşa iclâlehuya ve Çirke nahiyesi nâibine Rum patrikliğine dâhil Edirne ve tevâbi‘i metrepolidi Kirilos rahibin metrepolidliği dâhilinde Çirke nahiyesinde kâin Rumbeyili karyesinde vâkı‘ bir bâb papas hânesiyçün

Fî evâsıt-ı Câ sene 72

h.1024

Emr-i âlî-i mezkûr girüye gelerek battâlda hıfz olunduğu

Zikri âtî rahiblerin geşt ü güzâr etdikleri mahallerin nâibleri zîde ilmuhumaya hüküm

Sadaka cem‘i zımnında geşt ü güzâr eden Tur-i Sina rahiblerinden gezdikleri mahallerde vefât edenlerin kilisaya müte‘allik salîb ve elbise vesâir eşya-yı ruhbaniyelerini ve sadaka nâmıyla cem‘ etmiş oldukları nükûdı manastırlarına

te'diye eylemek lazımeden olarak o makûle esnâ-yı geşt ü güzarda vefât eden keşişanın terk etmiş oldukları eşya-yı ruhbaniye ve nükud-ı mevcude Tur-i Sina vakfiyçün ahz olunmakda iken vereseleri taraflarından bi gayr-ı hakk müdâhale olunduğundan bahisle men' u def'i bâbında emr-i şerîfim i'tâsı serpiskopos-ı Tur-i Sina iftihâr muhtaru'l-milleti'l-Mesihiyye Kostantiyos rahib dâmet ratebetuhu tarafından südde-i sa'âdetime memhûr arz-ı hal takdimiyle istid'â olunup kuyûda lede'l-mürâca'a Tur-i Sina keşişlerinin Tur-i Sina'da vâkı' manastırlarına ve kilisalarına ve bağçelerine ve vakflarına ve mahruse-i Mısır'da vâkı' manastırlarına ve vakf evlerine ve hanlarına bî-vech dahl ü ta'arruz olunmaması ve İskenderiye ve Reşid vesâir iskelelerde bâc ve harâc vesâir nesne taleb ve teklîf olunmayup ve hükkâm ve zâbitân dahl eylemeyüp cebel-i mezkûrda olan piskopos ve reislerinden gayrı bilâd ve eyalat patrikleri dahi karışmaması şurût-ı kadîmeleri iktizâsından olduğuna ve bu makûle geşt ü güzâr eden rahiblerden mürûr ve ubûr eyledikleri mahallerde vefât edenlerin mâlik oldukları kendi emvâl ve eşya ve emlakı veresesi taraflarından ber nehc-i şer'î bi'l-verâse zabt olunup ancak manastır-ı mezkûr fukarâsiyçün sadaka nâmıyla destres olarak yedinde mevkûf nukûd ve eşya bulunduğu ber nehc-i şer'î sâbit ve mütehakkık olduğu halde müteveffânın alakası olmayup şer'an veresesine mevrûs olmamağla o misillü mevkûf olan nükûd ve eşyaya verese taraflarından bî-vech müdâhale ve ta'arruz olunmamak üzre tevarih-i muhtelifede evâmir-i aliyye verildiği gibi iki yüz elli yedi senesi evahir-i Saferinde dahi emr-i şerîfim sâdır olduğu mukayyed ve mestûr bulunduğuna binâen zikr olunan

[S.182][207]

Tur-i Sina rahiblerinden geşt ü güzâr eyledikleri mahallerde vefât edenlerin kilisaya müte'allik salib ve elbise vesâir eşyâ-yı ruhbaniyeleri manastırlarına verilmek lazım geleceği misillü sadaka nâmıyla cem' etmiş oldukları nükûd ve eşyâ-yı mevkûfe olup da iddi'â olundukda işbu iddi'a memleket meclislerinde bi'l-muhâkeme tedkîk olunup fi'l-hakîka sadaka malı olarak müteveffâ zimmetinde eşyâ-yı menkûle ve nükûd-ı mevkûfe zuhûr eder ise Tur-i Sina vakfiyçün ahz u kabz olunması ve bundan mâ'adâ yani kendü malı olan nükûd ve eşyâ ve emvâl-i zaminesine vaz'-ı yed ve müdâhale etdirilmeyüp vereselerine terk kılınması bâbında emr-i şerîfim

[207] BOA, A. DVNS. GMC. d.00002.00092

i‘tâsı irâde-i aliyyeme menût idüği dîvân-ı hümâyûnum kaleminden tahrîr ve işâret kılınmış olmağın siz ki nüvvâb-ı mûmâ ileyhimsiz ber minvâl-i muharrer da‘vâ vukû‘ında memleket meclislerinde bi’l-muhâkeme tedkîk olunup fi’l-hakîka sadaka malı olarak müteveffâ zimmetinde eşyâ-yı menkûle ve nükûd bulunduğu bi’l-etraf sâbit ve mütehakkık olduğu halde Tur-i Sina vakfıyçün ahz u kabz etdirilmesi ve bu vesîle ile rahibîn-i merkûmeden fevt olanların kendü malları olarak şer‘an veresesine münhasıra olan nükûd ve emvâl ve eşya ve emlâk-ı zâmine ve gayr-ı zâminesine hilâf-ı şer‘-i şerîf kimesne tarafından vaz‘-ı yed ve müdâhale etdirilmemesi husûslarına begâyet i‘tinâ ve dikkat eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmağla mazmûn-ı münîfi üzre amel ve hareket eyleyesiz şöyle bilesiz.

Fî evâsıt-ı S sene 272

h.1025

Zikri âtî mahallin tâbi ‘olduğu kazânın nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Girid ve tevâbi ‘i metrepolidi Diyonisyos rahibin iltizâmı dâhilinde kâin Patras ve tevâbi‘i kazâlarına tarafından Militos piskopos vekîl ta‘yîn olunduğu beyânıyla şurût-ı mufassala derciyle

Fî evâil-i S sene 72

h.1026

Bir sûreti

Zikri âtî mahallin tâbi ‘olduğu kazânın nâibine Rum patrikliğine dâhil Selanik ve tevâbi ‘i metrepolidi Kalinkos rahibin iltizâmı dâhilinde Balatimnos ve tevâbi‘i kazâlarına tarafından Aya Kovos rahib vekîl ta‘yîn olunduğu beyânıyla

Fî evâhir-i R sene 72

h.1027

Dersa‘âdetim zabtiye müşîri olup mecidiye nişan-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâmili olan kadîr-i dirâyet-semîrim İzzet Paşa iclâlehuya ve Galata kâdîsına

İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki yedine bâlâsı hatt-ı hümâyûn-ı şâhânemle

müveşşah i‘tâ olunan berât-ı âlîşânımda patrik-i mûmâ ileyhin metrepolidlerin ve papasların hânelerinde izhâr-ı savt etmeksizin İncil kırâat eylemelerine muhâlefet olunmayıp ve siz mülk menzilinizde bir odanızda liturya ve İncil okuyup kandil asmışsız ve mum yakmışsız ve iskemle ve tasvîr koyup perde asmışsız ve buhur yakıp sallarsız ve elinizde değnek tutarsız diye bahâne ile müdâhale olunmaması musarrah olduğuna binâen patrikliği dâhilinde kâin Tatavla karyesinde Aya Tanaş nâm mahalde vâkı‘ bir bâb papas hânesine ber mûceb-i şurût müdâhale olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûru patrik-i mûmâ ileyh ile Asitane-i sa‘âdetimde mukîm cema‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere patrik-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan sâlifü’z-zikr berât-ı âlîşânımda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağın siz ki müşir-i müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber vech-i meşrûh amel ve hareketle mugâyir-i şurût vaz‘ı tecvîzden mübâ‘adet eyleyesiz

Fî evâsıt-ı S sene 72

h.1028

Istabl-ı âmirem müdirliği pâyelülerinden Tekfurdağı kâimmakâmı Melik Bey zîde uluvvuhuya ve Midye kazâsı nâibine hüküm

Rum patrikliğine dâhil Vize ve tevâbi‘i metrepolidi Matyos rahibin yedine i‘tâ olunan berât-ı alişânım şurûtunda metrepolidliğine tabi‘ yerlerde kadîmî zabt ve tasarruflarında olan kilisa ve manastırların bilâ emr-i şerîf kimesne ellerinden almayup ve bilâ emr-i şerîf me’mûrîn-i saltanat-ı seniyyem taraflarından buyruldu ile kilisa ve manastırların teftîş ederiz diyü te‘addî etdirilmemesi husûsu musarrah iken metrepolidliği dâhilinde Midye hâricinde Kiranoftite nâm mahalde vâkı‘ Aya Nikoleos kilisasına bazı kesân taraflarından bâ buyruldu teftîş ederiz diyü te‘addî ve rencîde olunmakda olduğundan bahisle men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûru İstanbul ve tevâbi‘i Rum patriki ve Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm cemâ‘at-i metrepolidan taraflarından südde-i sa‘âdetime memhûr arz-ı hâl takdîmiyle istid‘â olunup kuyûda lede’l-mürâca‘a şurût-ı muharrere metrepolid-i mûmâ ileyhin yedine i‘tâ olunan berât-ı âlîşânım şurûtunda münderic ve mezkûr ve emsâline emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr olmağla şurûtı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın siz ki kâimmakâm ve nâib-i mûmâ ileyhimâsız keyfiyet

ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer amel ve hareketle mugâyir-i şurût vaz‘ u hâlet vukû‘ından hazer ve mücânebet eyleyesiz

Fî evâsıt-ı Râ sene 72

h.1029

Bir sûreti

Rikâb-ı hümâyûn-ı şâhâne kapucıbaşılarından Erdek kâimmakâmı Memiş dâme mecduhuya ve Erdek nâibine Rum patrikliğine dâhil Kapudağı ve Erdek ve tevâbi‘i metrepolidi Yavakim rahibin metrepolidliği dâhilinde nefs-i Erdek’de Aya Nikoleos kilisasının teftiş olunmamasiyçün

Fî evâil-i Z sene 73

4.SONUÇ

Çalışmamız padişah II. Mahmud'un son dönemi ile Abdülmecit dönemlerini kapsamaktadır ki bu dönem hukuk anlayışın da birtakım gelişmelerin yaşandığı hukuk üstünlüğü ilkesinin kabul edildiği, anayasal düzene geçişin ilk aşaması olan Tanzimat Fermanı ile başlayan bir dönemi değerlendirme açısından oldukça faydalı olacağına inanıyoruz. Ayrıca çalıştığımız bu defterde, Osmanlı İmparatorluğu'nda adaletin sağlanması konusunda karar alma mekanizmasının nasıl çalıştığını da görmekteyiz. Çalışmamız da Devletin şikâyet mekanizmasının nasıl işlediğine, bölgenin yerel problemlerinin ne olduğuna ve devletin bu problemlere nasıl yaklaştığına dair bir cevap aramaya çalıştık. Nitekim Rumların Atik Ahkâm defteri Osmanlı Devleti'nin en ücra köşelerinde bile adaletin nasıl işlediğini göstermesi açısından önemli birer kaynak olarak karşımıza çıkmaktadır.

Osmanlı devlet yönetimi deyince akla gelen en önemli husus adalet olmuştur. Hiç kuşkusuz adaleti sağlayamayan bir devlet sağlam temellere sahip olamayan bir bina gibi sallantılarla mücadele etmek zorundadır. Ayrıca, Osmanlı Devleti dil, din, etnik yapı ve kültür bakımından farklılık gösteren bir duruma sahip olup, bu farklılığın süreklilik göstermesinde adalet anlayışı ön planda olmuştur. Nitekim Osmanlı imparatorluğu kuruluşundan itibaren altı yüz yıllık devlet süresi boyunca olabildiğince adaletin korunmasına dikkat etmiş ve ahâlinin sorunlarını daima dinlemiştir. Bu durum padişahın lehine gerçekleşmiş olsa da bu hak halka tanınmıştır. Osmanlı devlet adamları, hatta ahâli bile hükümdara karşı hak arayışında bulunabilirlerdi. Ahâli içerisinden kim olursa olsun dini, ırkı ve nerden geldiği gözetilmeksizin Şikâyeti dinlenilir ve kanun ve hükümlere göre alınan kararlar Şikâyeti ile kayıt altına alınırdı Dolayısıyla bu durum Osmanlı imparatorluğunun büyük yüzölçümü ve farklı coğrafyalar üzerindeki hakimiyetin uzun bir süre devam ettirmesinde etkili olmuştur.

Bu durum dikkate alındığında belgelerden hareketle adli yapıdaki birtakım aksaklıklara rağmen, Osmanlı hukuk sistemine yansıyan olaylar adalete uygun bir şekilde çözümlenebilmiştir. Ayrıca Osmanlı imparatorluğunun çok büyük bir coğrafya üzerinde hakimiyetini devam ettirmesinde hukuk sisteminin ve adalet anlayışının önemi oldukça fazladır.

Çalıştığımız bu defter diğer taraftan yürütme organının işleyiş tarzını da gözler önüne sermektedir. Halkın İstanbul'a yaptığı şikayetler sonunda konuyla ilgili olan diğer davalar incelenmiş ve daha önceden aynı konuyla ilgili bir dava varsa onlar yöntem olarak esas alınmış, konuyla ilgili bölge eyalet ve kazaların yöneticilerine hükümler gönderilerek şikayetlerin daha hızlı bir şekilde giderilmesine özel gösterilmiştir.

Ahkâm defterleri, bilhassa sosyal tarihe dair içerdiği hükümler sebebiyle önemli olmasının dışında, devletin hukukî kayıtları olma özelliğine de sahiptirler. Hukukî önem arz eden bu kayıtlar, devletin kanuna aykırı hareketlere nasıl tepki verdiğinin de cevabı niteliğindedir. Çalışmamız; tüm Rum halkını ihtiva ettiğinden mütevellit, kapsadığı coğrafyanın sosyal, kültürel ve hukukî panoramasını genel hatlarıyla çizmesinden dolayı alanında önem arz etmektedir. Verilen kararlar ile birlikte Ahkam defteri içerisinde yer alan hükümlerden devletin hangi durumda nasıl bir karar verdiğini, alınan önlem ve gerçekleştirilen faaliyetleri de öğrenmiş bulunmaktayız. Ayrıca yazılan bu defterlerden hareket ile halk ile devlet arasında nasıl bir iletişim kurulduğunu, devletin hangi sorunlara nasıl çözüm ürettiğini de öğrenmiş bulunmaktayız.

Netice itibariyle Ahkam defterleri sivil hayatın önemli bir göstergesidir. Zira bu duruma örnek vermek gerekirse kiliselerin denetlenmemesi için çıkarılan yazılar bu duruma örnek gösterilebilir. Çalışmamızda İstanbul merkezi yönetiminin çeşitli yerlerdeki kiliselerin denetlenmemesi için birçok emir yayınladığını görmekteyiz. Nitekim bu emirler gayri müslim vatandaşların rahat yaşamalarını sağlamak için verildiğini söyleyebiliriz. Nitekim Bir başka örnekte ise kiliselerde çan çalınmasına ibadetlerin rahatça yerine getirilmesi için bölge yöneticisine yazılan yazılarda bu durumu desteklemektedir

Defterdeki hükümler, incelendiğinde Devletin İstanbul merkezi yönetimine yapılan şikayetler ve sorunlar karşısında gerekirse bölgenin tüm yerel idarecilerine talimat verilerek, gerçekleşen problemin giderilmesine dair çaba içerisine girdiği anlaşılmaktadır. Verilen kararlar doğrultusunda devletin, sorun çıkaran kişi veya kişilerin makamlarının derecesini gözetmeksizin yaptırım uygulayarak düzeni sağlamaya ve korumaya çalıştığı anlaşılmaktadır. Ayrıca Rumların Atik Ahkâm

Defteri'nin sorunların haricinde yapılan vekil atamalarının, atama yapılan kurumların işleyişleri hakkında bize bir fikir sunduğu göze çarpmaktadır.

Ayrıca; Osmanlı Devleti'nin yürütme organı olan Dîvân-ı Hümâyun'nun yapısını, insanların ilişkilerini, yaşadıkları sorunları, günlük hayatı, Gayr-i Müslim halkın yöneticilere ve devlete karşı bakış açıları incelenmek istendiğinde başvurulacak önemli bir kaynaktır. Herhangi bir toplumsal tarih yazımında ahkam defterlerine başvurulmaz ise o kaynak türünün eksik kaldığını söyleyebiliriz.

Osmanlı imparatorluğu artan şikayetlere göre alınan kararların hızlı bir şekilde kayda alınıp, cevap yazısının gönderilmesine de önem vermiştir bu anlamda İstanbul merkezi yönetimi memur ataması yaparak işlerin hızlandırılmasına özen göstermiş toplumsa huzuru ve sağlamak için başta Bâb-ı Âli olmak üzere bütün yerel yöneticilere bu durum aşılanmaya çalışılmıştır.

Bu defterlerin tutulması, devletin farklı eyaletlerdeki uygulamalarını standartlaştırmış ve hukuki süreçlerin hızlanmasına katkıda bulunmuştur. Ayrıca Osmanlı Devleti'nin çok uluslu yapısı, farklı din ve milletlerin bir arada yaşamasını sağlayan millet sistemi ile de desteklenmiştir. Gayr-i Müslimlerin dini, kültürel ve eğitim alanlarındaki özgürlükleri korunmuş ve şikâyet dilekçeleri aracılığıyla adalete erişim sağlanmıştır. Bu durum, Devletin adalet sisteminin ne kadar kapsayıcı ve adil olduğunu göstermesi açısından oldukça önemlidir. Ahkâm Defterlerinde yer alan hükümlerden hareketle, birinci derece mahkemelerde çözülemeyen meselelerin İstanbul yönetim merkezi, tarafından ele alındığını ve çözümsüz bırakılmadığını ortaya koymaktadır. Zira en ufak sorunun bile Dîvân-ı Hümâyun tarafından görüşülüp karara bağlandığını görmekteyiz.

Ayrıca, bu defterde Osmanlı'nın o dönemki sosyo ekonomik hayatına yönelik somut örneklere de rastlıyoruz, bölgenin geçim kaynakları, miras paylaşımı, sosyal anlaşmazlıklar, müslim ve gayri müslim anlaşmazlıkları gibi. Sonuç olarak, Osmanlı Devleti'ndeki defter sistemi hem devletin işleyişi hem de halkın adalete erişimi konusunda büyük bir öneme sahiptir. Bu sistem, Osmanlı'nın idari yetkinliğini ve adalet anlayışını yansıtarak, farklı milletlerin bir arada yaşamasını sağlamıştır. Ahkâm Defterleri ve diğer resmi kayıtlar, Osmanlı tarihinin anlaşılmasında ve akademik çalışmalarda değerli birer kaynak olarak varlıklarını

sürdürmektedirler. Umarım bu çalışmamız Osmanlı Devleti'nde yaşayan Gayr-i Müslim vatandaşların yaşadıkları sorunlara Osmanlı Devleti'nin nasıl duyarlı davrandığını ve Gayr-i Müslim vatandaşların rahat yaşamaları için Devletin bütün sorunlar ile birebir ilgilendiğini anlamamız açısından yardımcı olacaktır. Zira Fransız ihtilali etkisinin hissedildiği dönemde Osmanlı Devleti'nin gayr-i müslim halka nasıl davrandığını ve nasıl haklar tanıdığını anlamamız açısından bu defterin yararlı olacağını düşünmekteyiz. Ayrıca 19. yüzyıl Osmanlı Devleti'ni anlamamız açısından bu defterin, yardımcı olmasını sağlamak temel hedefimizdir.

Osmanlı Devleti'nde Gayri Müslimler ve Müslümanlar, birlikte yaşamışlardır. Gayri Müslimlerin hukuki durumlarının tespiti oldukça zordur ancak genel bir değerlendirme yapacak olursak, Osmanlı Devleti'nin Gayr-i Müslim vatandaşlarına zimmet anlayışına uygun davrandığını söyleyebiliriz. Devlet özellikle din ve vicdan özgürlüğünün yanında gayri müslim vatandaşlara geniş yetkiler tanırken, bir taraftan da ruhani liderler vasıtasıyla Gayr-i Müslim vatandaşları denetleme imkanına ulaşmıştır. Nitekim çalışmamızda yer alan evraktaki bilgilere göre bölge Metropolitlerine verilen yetkilerden de bu durum anlaşılmaktadır. Bölge Metropolitlerinin Bağ, bahçe, evlenme, boşanma, mali özgürlükler, dini işlerinde özgürlük, vergi muafiyeti gibi birçok konuda yetkili olduğunu görmekteyiz. Ayrıca bazı kiliselerin denetlenmemesi için yazılan hükümlerinde yer aldığını söyleyebiliriz.

Osmanlı ülkesinde yaşayan Gayr-î Müslimler 'in evlenme boşanma gibi toplumsal konularında yetkili kişinin kilise rahibi olduğu ve bu konulara kilise yetkilisinden başka kimsenin müdahalede bulunmaması ile ilgilide birçok belgeye rastlamaktayız.

KAYNAKÇA

A. Yayımlanmamış Kaynaklar

BOA, A. DVNS. GMC. d.00002.00001 / 00092, s.1-182, h. 1-1029

B. Yayımlanmış kaynaklar

Açıkel, Ali; "1 *Numaralı Sivas Ahkâm Defterine Göre Canik Sancağından Merkeze Yansıyan Şikâyetler ve Çözüm Önerileri*", M. AYDIN (Haz.), Samsun Sempozyumu 13-16 Ekim 2011 Bildiriler, Samsun Valiliği Yayınları, C.3, Samsun 2012, s.433.

Ali Türkmenoğlu, Mehmet; *"Ahkâm Defterleri: Mahiyetleri, Muhtevaları ve Osmanlı Araştırmalarında Kullanımları"* 4. Internasyonel Pırı Reis Language, History, Geography Congress, Ankara 2021, s.34

BOA, T.*C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü; Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı*, 2. Baskı, İstanbul, 2000, s.76

Bozkurt, Gülnihal; *Gayrimüslim Osmanlı Vatandaşlarının Hukukî Durumu,* Türk Tarih Kurumu Yayınevi, 2. Baskı, Ankara, 1996, s. 9

Emecen, Feridun; *Osmanlı› Divan'ının Ana Defter Serileri: Ahkâm-› Mîrî, Ahkâm-I Kuyûd-ı Mühimme ve Ahkâm-ı şikâyet*, Türkiye araştırmaları Literatür Dergisi, 2005, C.3 S, 5, s. 135

Eryılmaz Bilal; *Osmanlı Devleti'nde Gayrimüslim Tebaanın Yönetimi*, İstanbul, 1996, s.47

Günay, Ramazan; *"Osmanlı Arşiv Kaynakları İçerisinde Ahkâm Defterleri: Gelişim Seyri, Muhtevası ve Önemi"*, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2013, S:17, s.21-22

Haliloğlu, Feride; *8 Numaralı Şam-I Şerif Ahkâm Defterine Göre Şam Bölgesinde Ekonomik ve Sosyal Hayat (1839-1843),* Yüksek Lisans Tezi, 2011 İstanbul, S.24

İnalcık, Halil; *"Şikâyet Hakkı Arz-I Hal ve Arz-I Mahzarlar"*, Osmanlı Araştırmaları, İstanbul 1988, VII-VIII, s. 35-36

Kuş, Canan; *1780-1784 Tarihli ve 4 Numaralı Halep Ahkâm Defteri* (S.1-53) Transkripsiyon ve Değerlendirme, Yüksek Lisans Tezi, Elâzığ 2008, s.6

Kütükoğlu Mübahat S; *"Mühimme Defteri",* TDV İslâm Ansiklopedisi, C. 31, s. 519

Mumcu, Ahmet; *Divan-I Hümayun, Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, İstanbul 1994, C.9, s. 431,

Nur Güldiken, Sevde; *III Numaralı Maraş Ahkâm Defteri'ne Göre Ayıntab (H.1196-1229- M.1782- 1814),* Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, s.10, 2007

Okur, Gümrükçüoğlu Saliha; *"Şikâyet Defterlerine Göre Osmanlı Tebası'nın Şikâyetleri*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S.61, Ankara, 2012, s.177

Ortaylı, İlber; *"Millet", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, İstanbul 2000, C.30, ss.69-70.

Sahillioğlu, Halil, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, c.1*, İstanbul, 1998, s.551

Sefa, Dündar Hüseyin; *1190,1193,1196,1199 Tarihli Anadolu Ahkam Defterlerine Göre 18. Yüzyıl Aydın Sancağı,* Yüksek Lisans Tezi, Aydın, 2019, s.5

Şimşir, Nahide; "*Ahkâm Defterlerini Tarihi Kıymeti ve 107 No'lu Anadolu Ahkâm Defteri'ndeki İzmir ile İlgili Hükümler",* Tarih İncelemeleri Dergisi, C:9, S.1, (1994) s.363

Tanör Bülent; *Osmanlı Türk Anayasal Gelişmeleri,* Yapı kredi Yayınları, İstanbul 2017, s.69

Tapan, Filiz; *2 Numaralı Ahkâm Defterinde Yer Alan Kütahya Saçağı ile İlgili Hükümleri Analizi,* Gazi Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2010, S.10